

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Enchiridion Sev Manuale Episcoporum Pro Decretis in
Visitatione, & Synodo, de quacumque re condendis.**

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1650

urn:nbn:de:hbz:466:1-9534

Th. 2175.

G. V.
6.

ENCHIRIDION

S E V

MANVALE EPISCOPORVM

Pro Decretis in Visitatione, & Synodo,
de quacumque re condendis.

In quo Decreta Concilij Tridentini, Bullarij Pontificij, Sacrarum Congregat.
Rom. Conciliorum septem Prouincialium Mediolanen. tum ea vniuersa,
quæ de officio, & potestate Episcopi à quibuscumque probatis Aucto-
ribus tradita fuerunt, per quasi Aphorismos, exquisita
methodo, copiosa, & breui continentur.

A V C T O R E

BARTHOLOMÆO GAVANTO

Congregat. Cleric. Regul. S. Pauli, & Sac. Rituum
Congreg. Consultore.

Opusculum quibuscumque Ecclesiasticis perutile, & propè necessarium.

Q V I N T A E D I T I O,

In qua Additiones, quæ antea separatæ impressæ fuerunt, suis
locis diligenter inseruimus.

SUPERIORVM PERMISSV, ET PRIVILEGIIS.

VENETIIS, M. D C. L.

Apud Iuntas, & Baba.

2 E V

Conjunctive, Conjunctive.

PRINTED AT THE

VENNETIIS. M. D. C. L.

Edmund C. Smith

A N T O N I O
CARD. BARBERINO.

VRBANI VIII.

PONTIFICIS OPTIMI MAXIMI

EX FRATRE NEPOTI

Pro Italiae pace ad omnes Principes

Pro aucta ad Metaurum ditione:

VRBINI LEGATO:

IN VRBE,

**Quæ templum est Astræ,
clarissimis maximarum virtutum insignibus
Præfecturam Signaturæ Iustitiæ
Decoranti.**

Pro paribus ponderum lancibus.

geminæ seruantur Iustitiæ partes;

Nihil cuiquam auferitur, suum cuique redditur:

Honorem inter ac amorem Orbis

Sedenti:

**Animi celsitudine, liberalitate, beneficentia,
pietate, regio virtutum agmine.**

Coronato.

Purpuratorum lumini, Pastorum Principis imitatori sedulo

EPISCOPORVM MANVALE

**Infinitæ pignus obseruantia, quam beneficentissimo Principi
Cler. Regul. S. Pauli obsequentissima Congregatio**

profitetur,

BARTHOLOMÆVS GAVANTVS

cuiusdem Congregat. humillimè consecrat.

DON IO. AMBROSIVS
MAZENTA

Congreg. Clericorum Regularium Sancti Pauli
Vicarius Generalis.

CVM opus, cui titulus est; Enchiridion, seu Manuale Episcoporum, à Reuerend. P. Don Bartholomæo Gauanto Sacerdote nostræ Congregationis compositum, duo eiusdem Congregationis eruditi, ac sapientes viri recognouerint, atque in lucem dari posse probauerint, potestatem facimus, vt typis mandetur, si & ijs, quibus id competit, ita placuerit.

Dat. Mediolani in Collegio nostro SS. Apost. Pauli, & Barnabę, die 23. Iulij 1631.

D. Io. Ambrosius Mazenta Vic. Gen.

Imprimatur, si videbitur Reuerendiss. P. Mag. Sac. Pal. Apost.

A. Episc. Bellicast. Vicesg.

DE mandato Reuerendissimi Patris Fr. Nicolai Ricardij, Sacri Palatii Apostol. Magistri, Enchiridion, seu Manuale Episcoporum, ab admodum Reuer. P. D. Bartholomæo Gauanto compositum, legi, nihilque inueni, quod sanctę fidei, aut bonis moribus aduerfetur, immo dignissimum iudico, vt ad communem omnium utilitatem in lucem prodeat; continet enim quamplures materias Ecclesiasticas necessarias, mira claritate, & breuitate digestas.

*Ego D. Constantinus Palamolla Congregationis Clericorum
Regularium S. Pauli, Sac. Theologię professor, & in Vr-
be Examiner.*

Imprimatur.

Fr. Nicolaus Riccardius Sac. Pal. Apost. Mag.

PRÆ

PRÆFATIO AD LECTOREM.

EDIT A utraque Praxi, tum compendiarie Visitationis Episcopalis, tum exactissima Diocesana Synodi, illud unum reliquum erat, & pernecessarium, ut quam brevissima quoque methodo materiam univrsam Decretorum, & Visitationi, & Synodo suppeditarem. Hanc ego puto presenti volumine traditam, scilicet, copiosam, perbreuem, ordinatam. Copiosam; quia non eatantum, que hodierno vsui deseruiunt, sed multo plura, quæ Episcopum scire decet, respectu Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiscoporum, Abbatum, & aliorum minimè sibi subiectorum, ut suum cuiq; tribuat Episcopus sine propria potestatis præiudicio. Perbreuem, quia veluti per Aphorismos, seu axiomata, paucissimis verbis contentus, omissa Doctorum multiplici citatione, res ipsas commostro. vno vel altero Doctore citato, & libentius recentiore, qui ab alijs, & qui fusiùs easdem explicat, vel ex professo probat. Ordinatam denique; quia Summistarum more, ordine Alphabetico, titulos inuenies, supra ducentos; & in unoquoque titulo, vel doctrina, vel actionum ordinem obseruare poteris.

Porro ipsimet Aphorismi in triplici sunt differentia: alij definitiuam (ut ita loquar) habent sententiam; cuiusmodi sunt ij, qui auctores habent Patres Concilij Tridentini, Interpretes eiusdem Concilij Eminentissimos, Iudices controuersiarum inter Episcopos, & Regulares, Libros prohibitorum, & Sanctissima Inquisitionis, Sacrorum Rituum, & quos magis veneramur, Summos Pontifices; a quibus ne latum quidem vnguem declinare debemus. Alij partim definitiuam, partim consultiuam, respectu diuersorum: & ij sunt, qui ex Concilijs septem Prouincialibus Ecclesie Mediolanensis hausti sunt, recognitis, & approbatis a Sede Apostolica, quos Episcopi illius Prouincia tenentur sequi; si vero sequantur & alij extra Prouinciam, sine dubio modicam merebuntur laudem. Reliqui, quos placita Doctorum dixerim (dum eorum nonnulli negant, affirmant alij) consultiuam tantum habere videntur sententiam: tu benigne Lector, a quo volueris, poteris stare. Breuioribus, ad breuitatem opusculi vtor Notis in citandis auctoribus, quas tamen explicabis faciliè, his adnotatis.

(Conc. Trid.) hoc est Concilium Tridentinum.

(Pius V. Anno 1569. & simil.) hoc est in Bullario Pontificio, Constitutione illius anni de materia, de qua Aphorismus: vel Decretum editum, & impresso eo anno Romæ.

(Decisum refert) idest, a S. Congregatione Interpretum Concilij Tridentini.

(Congr. S. Rit.) idest: Congregatio S. Rituum.

(Congr. Ep.) scilicet. Congregatio Card. super negotia Episcoporum, & Regul.

Predicta vero Decreta indicasse sit satis, ut originalia, si opus sit, curare facilius possit.

Asterisco notata sunt ea, quæ Romano prælo data, iussu maiorum fuerunt pro tempore promulgata.

(Congr. Ind. librorum, & S. Inquisitionis,) non nisi impressa, & vulgata commemorauit Decreta.

(Prou. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.) hoc est, Concilia Prouincialia Mediolanensia iam edita, & prælo data.

Reliqui auctores patent, & præ manibus habentur omnium; unde, ut receptos vsu communi eos citauit idcirco libentissimè.

Si quid in his laude dignum est, Deo, & auctoribus, unde sumpsi; tribue: si quid errati, mihi ignosce, benigne Lector, & Vale.

INDEX TITVLORVM ENCHIRIDII EPISCOPORVM.

A			
 B B A S.	pag. 1	Calix.	34
Abbatissa.	4	Campanæ.	ibid.
Abortus.	ibid.	Canonicatum collatio.	ibid.
Absolutio.	4	Canonicatum possessio.	36
Agni cerei.	6	Canonicatum optio.	ibid.
Alienatio rerum ecclesiasticarum.	ibid.	Canonicorum residentia.	37
Altare.	8	Canonicorum distributiones.	39
Alternatiua beneficalis.	9	Canonicorum munera in Choro.	44
Annulus.	10	Canonicorum munera erga Episc.	47
Appellatio.	ibid.	Canonicorum Ædes.	50
Aqua benedicta.	ibid.	Canonici Regulares.	ibid.
Archidiaconus.	11	Capellanus.	50
Archiepiscopus.	ibid.	Capitulum.	ibid.
Archium.	14	Capitulum Sede vacante.	53
Astrologia.	15	Cardinalis.	56
Auditores Rotæ Rom.	ibid.	Casus referuati.	57
B		Cathedraticum.	58
B Aldachinum.	ibid.	Censuræ.	ibid.
Baptismus.	15	Census.	59
Beatorum, & Patronorum cultus.	17	Cessatio à Diuinis.	ibid.
Benedictio.	19	Cingari.	ibid.
Beneficiorum collatio.	20	Clericus.	ibid.
Beneficiorum possessio.	21	Clericus concubiniarius.	64
Beneficiorum Parochialium prouisio.	ibid.	Cleri conuentus.	65
ibidem.	24	Coadiutor Episcopi, & aliorum.	66
Beneficiorum referuatio.	26	Comites Palatini.	68
Beneficiorum pluralitas.	27	Commutatio vltim. voluntatum.	ibid.
Beneficiorum resignatio.	28	Conceptio B. Virginis.	69
Beneficiorum permutatio.	29	Concilium Prouinciale.	ibid.
Beneficiorum priuatio.	29	Concilium Tridentinum.	78
Beneficiorum vacatio.	30	Concio sacra.	79
Beneficiorum vniõ.	31	Concubiniarius.	77
Beneficiorum mutatio.	31	Confessarius.	ibid.
Bibliotheca Canonicorum.	ibid.	Confirmatio.	80
Blasphemia.	ibid.	Confraternitates.	80
Bona ecclesiastica.	ibid.	Conseruatores.	83
C		Contractus.	84
C Æmeteria.	33	Conuertitæ.	85
		Corporale.	ibid.
		Curiales.	ibid.

Deci-

D

D Ecimæ.	ibid.
Degradatio.	86
Diaconi Seluatici.	87
Dispensatio.	87
Doctör.	87
Doctoralis Præbenda.	ibid.
Doctrina Christiana.	ibid.
Duellum.	92
E cclesia.	90
Ecclesia Collegiata.	92
Ecclesiæ consecratio.	92
Ecclesiæ reconciliatio.	93
Ecclesiarum reuerentia.	94
Edicta.	95
Episcopus.	ibid.
Eucharistia.	97
Examinatores.	99
Excommiffæ.	100
Excommunicatio.	ibid.
Exempti.	102
Exequiæ.	103
Exequiæ ecclesiasticorum.	106
Exorcista.	ibid.
Extrema vnctio.	107

F

F amiliaris Episcopi, vel Cardina-	ibid.
lis.	ibid.
Festi dies.	108
Fidei professio.	110
Filij clericorum illegitimi.	112
Fori priuilegium.	113
Forum Episcopale.	115
Functiones Episcopales.	118

G

G ratia.	120
Græcorum iura.	ibid.

H

H æretici.	120
Hebdomada maior.	121
Hebræi.	122
Hermaphroditus.	123
Horæ Canonice.	124
Hospitale.	125

I

I eiunium.	ibid.
Iesuitiffæ.	ibid.
Illegitimi.	126
Imagines sacræ.	127
Immunitas ecclesiastica.	127
Indulgentiæ.	129
Inquisitionis sanctæ Officium.	130
Interdictum.	131
Irregularitas.	133
Index synodalis.	137
Iuramentum.	138
Inspatronatus.	138

L

L egatum.	141
Legatus.	142
Libelli famosi V. Libri prohibiti.	ibid.
Libri prohibiti.	ibid.
Librorum editio.	144
Licentiæ.	145
Limina Apostolorum.	146
Litaniæ.	ibid.
Litteræ dimissoriæ.	ibid.
Litteræ testimoniales ordinum.	147
Locorum piorum cura.	148
Ludimagistri.	149

M

M atrimonij denunciationes.	ibid.
Matrimonij impedimenta.	150
Matrimonij celebratio.	152
Medicus.	154
Miraculum.	155
Missæ.	ibid.
Missæ ritus.	158
Missæ Parochialis.	159
Missæ Conuentualis.	160
Monetarij.	161
Monialium Monasteria.	162
Monialium ecclesiæ.	163
Monialium clausura.	ibid.
Monialium collocutio cum exteris.	166
Monialium numerus.	167
Monialium receptio.	ibid.
Monialium nouitiarum alimenta.	169
Monialium professio.	169
Monialium consecratio.	171

Monia-

Monialium communes leges.	171	ibidem.	
Monialium Officiales.	173	Regularium iura sub Episcopis.	209
Monialium Conuersæ.	175	Regularium iura in ordine ad eorum	
Monialium educatio actiua.	175	Moniales.	214
Monialium cura spiritualis.	176	Regularium iura circa Tertiarias.	215
Monialium cura in temporalibus.	177	Reliquiæ sanctorum.	215
Monitoria.	178	Representationes secretæ.	217
Montes Pietatis.	ibid.	Residentia.	ibid.
Munerum largitio vetita Regularibus.		Restituto incertorum.	217
ibidem.		S	
N		Sacramenta.	ibid.
Notarius.	ibid.	Sal.	
Nuntius Apostolicus.	180	Scriptura sacra.	ibid.
O		Seminarium clericorum.	218
Oblationes.	180	Septuagesima.	220
Olea sacra.	181	Sepultura.	ibid.
Oracula viuæ vocis.	182	Sequestrum.	221
Oratio publica.	182	Simonía.	222
Oratorium.	183	Sodomía.	222
Ordo in genere.	183	Spolia clericorum.	223
Ordines minores.	186	Subcollectores.	223
Ordines maiores.	187	Studia litterarum.	ibid.
P		Subsidium caritativum.	ibid.
Parochia.	190	Suffraganeus Episcopus.	224
Parochorum residentia.	190	Suppellex sacra.	ibid.
Parochorum munera.	192	Suspensio.	ibid.
Patriarcha.	194	Synodus Diocesana.	225
Pensio.	195	T	
Peregrinationes sacræ.	195	Tertiarij.	227
Personæ infames.	196	Testamentum.	228
Pestes.	196	Theologalis præbenda.	229
Piæ dispositiones.	197	Torneamentum.	230
Pœnitentiarius.	ibid.	Tutela.	ibid.
Præcedentia.	198	V	
Processio.	201	Vicarius capitularis.	ibid.
Protonarij.	204	Vicarius foraneus.	231
Punctatores.	205	Vicarius generalis.	231
Q		Vicarius perpetuus.	233
Vadagesima.	ibid.	Violenta manus in clericum.	233
Quæstores.	206	Visitatio Episcopi.	234
Quarta episcopalis, & funeralium.	207	Visitatio inferiorum Episcopo.	237
R		Visitatio circa Canonicos exēptos.	237
Eferendarij.	208	Votum.	238
Regularium virorum monasteria.		Vsura.	239

MA-

MANUALE EPISCOPORVM.

Abbas.

EPISCOPO tertio requisito, & renuente benedicere Abbatem, potest Abbas sine benedictione officium administrare, & ordines conferre. docet

Barbos. de potest. Episcop. allegat. 27. numero 54.

2 Abbatis benedictio facienda est die Dominica, vel festiua Pontificale Rom.

3 Abbas Monachorum non benedictus habet insignia, & priuilegia, quæ benedictus. Tambur. de iure Abbat. to. 1. disp. 11. quest. 13.

4 Sedes Abbatis ne sit fixa, & permanens propè altare, vt sedes Episcop. Congreg. Rit. 29. Ianuar. 1628. cum duobus gradibus, sine suppedaneo. ibidem.

5 Præsente Episcopo Diocesano, sedebit Abbas in loco suæ iurisdictionis, vel apud Episcopum in sede Camerali absque ornatu, & sine gradu; vel in conspectu Episcopi ex alia parte, in loco inferiori cum vno paruo gradu non excedente dimidium palmi. Eadem 18. Martii. 1617.*

6 Baldachinum Abbatis sine auro sit, & ter in anno ad summum adhiberi potest. Eadem 28. Ian. 1606. 18. Martii 1617. 29. Ian. 1628.*

Quibus Abbatibus concessum sit. Vi-
de Baldachinum.

7 Mitra vna tantum Abbati celebranti conceditur. Congregat. Rituum 29. Ianuar. 1628.

8 Baculus Abbatis ornandus sudario ad differentiam Episcopalis baculi. Acta Eccl. Med. de suppell. Eccl. lib. 2. & Tambur. disp. 20. quest. 1. num. 4.

9 Non potest extra suam Ecclesiam vti mitra, & baculo, neque ante se ea deferre. Congr. Rit. 17. Iulii 1604.

10 Potest iis vti in Ecclesiis vnitis suæ iurisdictioni. Tambur. disput. 21. quest. 2.

Barth. Ganant. Man.

11 Missam cantare potest Abbatialem ter in anno ad summum, hoc est, cum Baldachino & sede, vt supra, in cornu Euangelii posita, ministris quinque adhibitis, & alii sex paratis: tam sex candelabris, non septem, in altari, & cum abaco paruo. Congregat. Rit. 29. Ianuar. 1628.*

12 Sedes autem prædictorum sex paratorum sint extra chorum, ita vt in scabellis sedeant. eadem ibid.

13 Præsente Episcopo Diocesano in Ecclesia Abbatiali Abbatis secularis exempti, debet Abbas cum suis Canonicis sedere in cornu Epistolæ, vno post alium, in sede simplici sine ornamentis in loco inferiori respectu Episcopi, quatuor, vel quinque cubitis iuxta Canonicos cathedralis; & post canonicos cathedralis debet thurificari duplici ductu, & vno canonici eiusdem. Episcopo, & eius canonicis debentur omnia, vt in cathedrali, nimirum assistentia, circuli, thurificatio, benedictio incensi, & populi. Congreg. Rit. 7. Febr. 1604. relata à Tambur. disp. 25. qu. 9.

14 Pontificalia extra suam Ecclesiam, seu Ecclesias, non potest Abbas exercere. Tambur. disput. 21. quest. 3. num. 10.

15 Potest benedicere per suam Ecclesiam populo. ibid. quest. 8. num. 5.

16 Non coram Episcopo loci. Congreg. Rit. anno 1604. relata à Tambur. disp. 23. quest. 1. num. 1.

17 Neque coram Legato Sedis Apostolicæ. Tambur. disput. 21. quest. 2. num. 5. & qu. 9. num. 1.

18 Non potest benedicere per vias. Idem ibidem quest. 8. num. 1. ex Congreg. Rit. 24. August.

19 Potest benedicere paramenta suarum Ecclesiarum est communis.

20 Non potest benedicere, in quibus sacra vinctio adhibetur; decusum refert Suar. de relig. tom. 4. tract. 8. lib. 2. capit. 30. num. 2.

A 21 Cum

- 21 Cum priuilegio potest, & hoc habent Cassinenses. *decisum refert Tambur. disp. 23. qu. 1. nu. 5.*
- 22 Docet idem de priuilegio, quoad alios. *ibid. qu. 2.*
- 23 Non potest altaria benedicere. Idem *ibid. quest. 4.*
- 24 Habent priuilegium Cassinenses. Idem *ibid.*
- 25 Non potest Ecclesias consecrare. Idem *ibid. quest. 7.* & ignorat adesse priuilegium.
- 26 Potest solemniter easdem benedicere, ex priuilegio, quod docet haberi. Idem *ibid. quest. 9.*
- 27 Potest pollutam Ecclesiam, aqua sacra per Episcopum, reconciliare: qui, si distet ultra duas dietas, aqua per ipsummet Abbates benedicta; & docet de priuilegio, Idem *ibid. quest. 10.*
- 28 Potest campanas benedicere, ex priuilegio iam concessio. Idem *ibid. quest. 12.* & primum lapidem ponere. Idem *disp. 21. quest. 9.*
- 29 Prædicta non potest ad vsum aliarum Ecclesiarum. Riccius *in praxi fori Eccl. decis. 539.*
- 30 Neque paramenta non suarum Ecclesiarum. Cong. Rit. 24. *August. 1639. 30. Septemb. 1628.* abrogataque fuit qualibet consuetudo contraria allegata à Tamburino *disp. 22. quest. 2. num. 2.* Decreto proprio, Cong. Rit. 18. Aug. 1629.
- 31 Non potest conferre ordines minores, neque primam Tonsuram non sibi subditis. *Trid. sess. 23. cap. 10.*
- 32 Neque dare litteras Dimissoriales clericis secularibus, vt ordinentur. Idem *ibid.*
- 33 Non potest Nouitios tonsurare, sed ab Episcopum loci spectat. Tambur. *tom. 2. disp. 2. qu. 10.*
- 34 Potest conferre tonsuram, & ordines minores, etiam non sibi subditis, si ille sit benedictus, & hi à suo Episcopo, vel superiore Regulari habeant dimissorias littera speciatim concessas, & item si accedat Episcopi loci consensus. Conc. Pro. 5. part. 3. de sacram. & *decisum refert Azor. part. 1. libr. 1. capit. 20. questione 7. Quaranta V. ordo. Bonacin. de sacram. disp. 8. quest. vn. pun. 4. numero 3.*
- 35 Non potest conferre dictos ordines, nisi in suis Monasterijs. *cap. quoniam, 69. dist.*
- 36 Malè ordinati ab Abbatibus, non sunt iterum ordinandi, sed dispensandi ob suspensionem ab ordinum executione. *Decisum refert Tambur. tom. 2. disp. 2. quest. 8.*
- 37 Abbas secularis, licet habeat iurisdictionem in Canonicos, potest cogi ab Episcopo ad residentiam. *Decisum refert Garcia de benef. part. 3. capit. 2. numero 181.*
- 38 Abbas secularis omnino tenetur ire ad Synodum Diocesanam, etiam si sit exemptus. *Trid. sess. 24. cap. 2.*
- 39 Abbas Regularis, Parochia Recteur, tenetur ire ad Diocesanam Synodum. Tambur. *disp. 24. quest. 3. num. 5.* *Decisum refert Franc. Leo in thes. fori part. 1. cap. 9. num. 13.*
- 40 Præcedit Canonicos, & dignitates, cathedralis singulariter incedentes. Tambur. *disp. 24. quest. 5. num. 3.*
- 41 Item præcedit non habentes vsum Mitrae, & Commendatarios. *decisum refert Leo d. cap. 9. num. 4.*
- 42 In Synodo Diocesana sedet à latere sinistro iuxta Canonicos à latere sinistro iuxta Canonicos à latere dextro. Cærem. Episc. *lib. 1. cap. vlt.*
- 43 Potest vt Synodo Diocesana, & Prouinciali, si exemptus est, mitra auri phrygiata, sine lammis aureis, vel argenteis. Tambur. *disp. 24. q. 6. n. 1. § 3.*
- 44 Si non est exemptus, viatur simplici & plana. Idem *ibid. num. 2.* Cærem. Episc. *lib. 1. cap. vlt.*
- 45 Cum mitra pluuiiale induit coloris rubei. Cærem. Episc. *lib. 1. cap. vlt.*
- 46 Non tenetur Abbas exemptus ire ad Synodum Prouincialem, nisi de iure, vel consuetudine interesse debet; & votum habet *decisum ex Trid. loco citat. & Cærem. Pap. lib. 1. sess. 14. cap. 3.*
- 47 In Concilio Prouinciali sedet post Episcopus Cærem. Episc. *loc. cit.*
- 48 Procuratores Abbatum habent vocem consultiuam tantum; *decisum refert Leo in thes. p. a. c. 9. n. 7.* & sedebunt post Procuratores Episcoporum. Idem *ibid.*
- 49 Habens iura Episcopalia potest dare licentiam alieno Episcopo in suo oritur.

ctu exercendi Pontificalia. Ricius in pra-
xis reſol. 300.

- 50 Potest vnire beneficia, concurſum fa-
cere in Parochialibus, modo elegerit
Examinatores in Synodo. Idem reſ. 361.
- 51 Et ea omnia facere, quæ ſunt iuriſdi-
ctionis cum ſuis ſubditis, vt Episcopus
in Diœceſi. Nauar. conf. 2. de claud. de-
ſponſ. ad fin. part. 2. li. 4. edition. 2.
- 52 Nomine Episcopi venit Abbas iuriſdi-
ctionem quaſi Episcopalem habens, &
Vicarius eius. Suar. de cenſ. diſp. 7. ſect. 3.
num. 5. verſ. præterea. Vide Archiepiſco-
pus n. 32. Concilium Provinciale. n. 7. 8. 53.
ſuſpatronatus n. 6. 18.
Præcedenti. n. 16. 17. 18. 19. 35.

ADDITIO.

- 1 Debet incidere in Eccleſia in habitu
decenti, & non camerali. Congreg. Rit.
9. May. 1609.
- 2 Non debet associari ex ſua domo, nec
excipi, cum ad Pontificaliter celebran-
dum vadit: quia caremoniale non com-
prehendit in hoc caſu Abbates. ead. 11.
Decemb. 1613.
- 3 Abbates Montis Caſſini, S. Trinit. ca-
uenſis S. Michaelis de Valuenere Vallis
Vmbroſæ, Generalis eccleſtinorum, poſ-
ſunt geſtare mozettum, mantelletum,
& birettum, clericale, & pileum more
Prælatorum, ex conſtit. Pauli V. 9. De-
cemb. 1606.
- Item Generalis Montis Virginis. Congreg.
Rit. 9. May. 1609.
- Item Abbas S. Andree Vercellen. vbique,
etiã præſente Episcopo, poteſt defer-
re mozettam. ead. 30. Martij. 1621.
- 4 Abbas Canon. Regular. Lateranenſ.
poteſt deferre Baculum in proceſſioni-
bus ſuarum Eccleſiarum, extra eaſdem.
in lib. priuileg. eorundem. pag. 214. ab Vr-
bano 111.
- 5 Poſſunt Abbates inſignia Pontificalia
deferre in Eccleſia exempta, licet pri-
uilegium dicat: in ſuo Monasterio Pa-
cian. de probat. l. 2. cap. 28. nu. 40. quan-
do vltus eorum fuit ſimpliciter cõeſſus.
ibid. n. 41. non autem extra Monasterium
ſine licentia ordinarij. ibid. num. 42.
- 6 Omnino ſine licentia ordinarij non
poſſunt extra proprias Eccleſias vti Mi-

tra & Baculo. Congr. Rit. 17. Iulij. 1604.
2. Aug. 1631. vbi, neque cum licentia
ordinarij. At 6. Decemb. 1631. vſum eo-
rum conceſſit de licentia ordinarij. Vide
Barboſ. de iure Eccl. lib. 1. c. 17. n. 59.

- 7 Negatur Abbatibus habentibus iuriſ-
dictionem quaſi Episcopalem abſolu-
tio, & diſpenſatio conceſſa Episcopis à
Concil. Trid. ſeſſ. 24. cap. 6. deciſum reſert
Garz. de benef. p. 7. c. 11. n. 13. & 17. cum
DD. apud Barboſ. de iure Eccl. l. 1. c. 17. n. 98.
- 8 Abbati exempto collegiatæ ſæcularis
habenti iuriſdictionem ordinariam, &
quaſi Episcopalem, non licet ad paucio-
rem numerum, etiã ex iuſta cauſa, re-
ducere canonicos; ſed hoc ſpectat ad
Episcopum, cum conſenſu tamen Ca-
pituli, ſi illa collegiata eſt inſignis. de-
ciſum reſert Garz. de benef. p. 12. cap. 2.
num. 75.
- 9 Abbas commendatarius habens iuriſ-
dictionem quaſi Episcopalem in ſuo
territorio ſeparato poteſt diſpenſare ſu-
per illegitimitate ad quatuor minores
ordines. Cong. conc. 18. Nou. 1628. apud
Barboſ. de iure Eccl. l. 1. c. 17. num. 111.
- 10 Abbas alicuius Abbatie exemptæ non
poteſt in ea ordines cõeſſere, licet ſit Epi-
ſcopus; ſecus ſi Abbatia eſt nullius, quia
habet populum. ead. 3. Aug. 1621. apud
eundem ibid.
- 11 Abbates quando plures ſunt in eodem
loco habentes clerum diſtinctum, debet
in proceſſionibus incedere, quiſque cum
ſuo clero, & in ſuo loco, Congreg. Rit.
19. Ian. 1613.
- 12 Abbas Eccleſiæ ſæcularis exemptæ po-
teſt aſſumere ſuos canonicos ad ſibi aſſi-
ſtendum. ead. 7. Febr. 1604. dum ſcilicet
diuinis intereſt, & abſente Episcopo.
- 13 Non poteſt ſynodum celebrare, niſi ha-
beat Diœceſim. Cong. conc. 17. Aug. 1626.

Abbatiffa.

- 1 DE electione Abbatiſſæ. Vide V. Me-
malium Officiales.
- 2 Benedici debet ab Episcopo, ſi intra
annum à die electæ: ſi petierit benedi-
ci, & ſolitum ſit, eam benedici. Barboſ.
de pot. Episc. allegatio 27. n. 51.
- 3 Explicat Tambur. de non exemptis. de
iur. Abb. ro. 1. diſp. 22. q. 8. n. 2.

A 2 4 Po.

- 4 Potest fieri benedictio qualibet die. Idem *ibid.* n.8.
- 5 Neque potest iterari. Idem *ibid.* nu.9.
- 6 Nec minor annis quadraginta: qua in ætate Episcopus non potest dispensare. *decisum refert Armendar. in addit. ad recomp. legum. Navarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episc. num. 102.*
- 7 Quæ ad tempus eliguntur, non sunt ad tempus benedicendæ, nisi Papa concedente. *Quar. in summ. Bullar. Abbatissa circa finem.*
- 8 Non potest benedicere in signum superioritatis in loco publico, nec aquam, neque vestes, in forma Ecclesiæ. *Maiol. de irregul. lib. 1. cap. 29. num. 26.*
- 9 Neque potest prædicare, & in hoc neque potest Episcopus dispensare. Idem *ibid.* num. 27.
- 10 Potest irritare vota Monialium, non potest dispensare in eis Naldus. *Notum n. 64.*

Abortus.

- 1 **Q** Vicumque, & quocumque modo abortum factus animati procuraverit, secuto effectu, homicidij pœnis puniatur. Sixtus V. in Bulla 1588.
- 2 Clerici beneficiis priuenter, inhabilesque sint ad beneficia, & ad ordines, ordinumque ministeria. *ibid.*
- 3 Omnes præterea sunt ipso facto excommunicati. *ibid.*
- 4 Absolutio non est reservata Papæ. *Greg. XIV. in Bulla 1591. Vide Absolutio nu. 36. Degradatio num. 13.*

Absolutio.

- 1 **P**otest Episcopus absolvere ab omnibus casibus, & censuris non reservatis Papæ. DD. communiter apud Barbof. *de potest. Episcopi allegat. 50. numer. 181.*
- 2 Et quoscumque sibi subditos, saltem ratione habitationis pro maiore anni parte. *ibid.* n. 182.
- 3 Potest Episcopus in quibuscumque casibus occultis, etiam Sedis Apostolicæ reservatis, delinquentes quoscumque sibi subditos in Diocesi sua per seipsum, aut Vicarium ad id specialiter deputan-

dum in foro conscientiæ absolvere Trident. *sess. 24. cap. 6.*

- 4 Excipe casus Bullæ Cœnæ Domini ut patet, & alios reservatos post Concilium, ut *infra num. 15.* & *decisum refert Suar. tom. 4. disp. 30. sect. 2. nu. 12.* qui tamen de reservatis post Concilium occultis non intelligi decisionem docet, *ibid.* num. 14. & necessariam esse derogationem Concilii, ut fit in Bulla Cœnæ. *ibid.*
- 5 Quæ conceduntur Episcopo in d. cap. liceat à Trid. *sess. 24. cap. 6.* negantur inferioribus, licet habeant quasi Episcopalem iurisdictionem. *decisum refert Garzia de benef. par. 7. cap. 11. nu. 13. 17.*
- 6 Negantur etiam iis Episcopis, in quorum regione non est receptum Concil. Trid. *Decisum refert Barbof. allegat. 39. num. 3.*
- 7 Conceduntur Confessario Episcopi, si Episcopus egeat Barbof. *ibidem num. 15.* *Decisum refert Suar. loco cit. num. 15.*
- 8 Absolutio vero hæc sacramentalis est. *Decisum refert Garz. p. 11. cap. 10. nu. 139. in 3. declar.*
- 9 Non tamen Episcopus tenetur audire confessionem, ut à prædictis absoluat *Nauar. consil. 11. de priuileg. 2. lib. edit. 2.*
- 10 Controuersum est: an Episcopus possit eam committere aliis, affirmant de Vicario specialiter deputato, *Nauar. & Sanchez.* limitat Henriquez quando casus occurrit, & singillatim, alii facultatem hanc absolendi communicabilem dicunt. dispensandi, ut in d. cap. incommunicabilem. *Vide Barbof. loco citat. num. 11.*
- 11 Occultum in d. cap. dicitur, quod non est notorium, licet sciatur ab aliquibus. *Barbof. num. 21. 25.*
- 12 Deductum ad forum contentiosum est illud, quod est denunciatum, seu post litis contestationem, *Barbof. numero 29.*
- 13 Non probatum in fine causæ, erit occultum. Idem *ibid.* num. 32.
- 14 Forensis potest absolui in casibus capit. liceat, ab Episcopo, in cuius Diocesi commoratur, non autem à suo Episcopo absente. *Decisum refert Garz. par. 11. cap. 10. num. 139. in 3. declar.*
- 15 Non potest Episcopus absolvere à censuris

- furis reſeruatis, incurſis propter ingreſſum in Monafterium Monialium, etiã ſi ſit occultus. decifum refert Riccius in *praxi reſol.* 544. *nu.* 5. in 2. *edit.*
- 16 Poſteſt abſoluere Epifcopus percufforem Clerici ob leuem iniuriam. Sylu. *Absolutio* 4. *nu.* 1.
- 17 Non ob leuem notoriam. Idem *ibid.* numero 2.
- 18 Poſteſt Abſoluere priuilegiatos ob mediocrem iniuriam, hoc eſt, ſi regularis verberet regularem; in mortis articulo conſtitutum; mulierem; habentem capitales inimicitias: puerum impuberem; officialem arcenſem turbam caſu percutientem Clericum; valde delicatum; pauperem; egrotantem; ſenem, & valetudinarium; ſodales Clericos in comuni viuentes: ianitorem: ſeruum conditione: dubium: impeditum legitime aditer, debilem membrum. Sylu. *ibid.* *num.* 3.
- 19 Poſteſt item ob enormem iniuriam abſoluere ex prædictis eos, qui habent perpetuum impedimentum. Idem *ibidem.*
- 20 Item & eos, qui temporale impedimentum habent: cum conditione tamen, vt ceſſante impedimento ſe præſentent ſedi Apoſtolice. Idem *ibidem.*
- 21 Inferior Epifcopo habens quaſi Epifcopalem auctoritatem non poſteſt abſoluere, neque ob leuem iniuriam. Idem *ibid.* *num.* 5.
- 22 Prædictos etiam poſteſt Epifcopus abſoluere ab excommunicatione lata ob alias cauſas. Idem *ibid.* n. 6. Nau. *cap.* 27. *num.* 89. in *Manual.*
- 23 Etiam in caſibus Bullæ Cœnæ. Nau. *ibid.* & Suar. *loco cit.* ſect. 3. *num.* 9. contra Sylu. *loco cit.*
- 24 Poſteſt Epifcopus abſoluere regularem percufforem Collegæ, ob mediocrem iniuriam excommunicatum, ſi Prælatuſ non eſt Sacerdos, vel aliter impedituſ. Idem Sylu. *ibid.* *quint.* n. 1.
- 25 Item & eum regularem, qui percufferit clericum ſeculare, ex quadam equitate. Idem *ibid.* *num.* 3. deficiente Prælato.
- 26 Poſteſt etiam abſoluere Moniales exēptas, etiam pro enormi. Idem *num.* 4.
- 27 Et poſteſt etiam Abbatem, niſi iniuria ſit enormis. Idem *ibidem.*
- 28 Item poſteſt Epifcopus abſoluere eos regulares, qui ſe percutiunt extra clauſtra, ſecundum Hoſtien. Idem *ibid.* n. 5.
- 29 Poſteſt Epifcopus & eum, qui vxorem habet, & filios, quos in extrema neceſſitate relictos agnoſcit, vel qui curam animarum habet cum earum periculo, ſine Vicario. Barboſ. *de poſteſt. Epif.* alleg. 41. *nu.* 8.
- 30 Si prædicti poſſunt adire Legatum vel Nuncium habentem facultatem Pontificiam, non poſteſt Epifcopus abſoluere. Idem *nu.* 31.
- 31 Excommunicatuſ in foro exteriori ob percuffionem Clerici, à Pœnitentiario Papæ, ſecretò abſolutuſ, ſatiſfacta parte, poſteſt haberi ab Epifcopo (ſi velit, & niſi vrgeat pars aduerſa rationabiliter) tamquam abſolutuſ, neque moleſtari. Nauarr. *de pœnit. & remiſſ. conſ.* 23. *num.* 4.
- 32 Quæ ſit leuiſ, mediocriſ, enormiſ percuffio, vide infra. *Violenta manuſ in Clericum.*
- 33 Poſteſt Epifcopus abſoluere ſubditum ſuum ab excommunicatione, etiam ſi ſint ambo, vel alter extra Diœceſim. Præxiſ epifc. *V. abſolutio* ad 7.
- 34 A ſententijs latis ab homine non poſſunt confeſſarij abſoluere. Leo. X. *Ann.* 1518.
- 35 Tempore Iubilei excommunicatuſ ab homine, ſi parti ſatiſfecerit, poterit abſolui, & communicare in diuinis in foro exteriori, ad effectum tantum conſequendi Iubileum: & deinde reincidit in excommunicationem. Piuſ V. A. 1568. in *Declar. perpetua pro Iubileis, reſoluta à Gutier. canon. queſt.* l. 1. *cap.* 2. *num.* 18.
- 36 Qui facultatem generalem habent abſoluendi à caſibus reſeruatis, non poſſunt tamen in caſu aborti animati ſcœuſ procurati, effectū ſecuto, niſi per loci ordinariuſ fuerit ſpecialiter deputatuſ ex Greg. XIV. *Prou.* 7.
- 37 Abſolutio Medicorum, qui ægrotos inconfeſſos viſitare perſeuerauerint, Epifcopo reſeruatur, niſi ſecus alicubi iudicetur. *Prou.* 7.
- Vide Confeſſariuſ n.* 20. 47.
- Regularium iura ſub epifcopis n.* 75. 76. 79.

Agni cerei.

- 1 Neminio vel auro inficiantur, sed albi deferantur Greg. xliij. c. 1572.
- 2 Pœna imposita est excommunicationis ipso facto, non tamen est reservata Papa. *ibid.*
- 3 Neque venales proponantur sub eadem pœna. *ibid.*
- 4 Domi recondantur decenti loculo; à collo pendentes theca decenti includantur. Prou. 5.
- 5 Neque laici eos tangent, neque forcipe, neque chirotecis, sed Clerici in sacris. *ibid.*
- 6 Vnde non placet Sanch. *summ. mor. l. 2. c. 43. numero 27.* qui eos tangi à sœminis concedit.
- 7 Non gestentur in anulis, neque suspendantur è ramis arborum, neque projiciantur in agrum, sed eorum cera adoleatur ad suffumigationem contra tempestates. Prou. 5.

Alienatio rerum Ecclesiasticarum.

- 1 Dvo copulatiue requiruntur, causa iusta in casu licito, & solemnitas legitima. Paul. II. in Bulla 1468.
- 2 Cause iustæ sunt quatuor, necessitas, utilitas, incommoditas, pietas. Quar. v. alienatio. nu. 3. & ibi fusius, & optime.
- 3 Solemnitas legitima non est, inconsulto Papa. Paul. II. *supra.*
- 4 Assensu Apostolicus præcedat contractum, & multo magis, traditionem rei. Quar. loco cit. n. 8. 9.
- 5 Prohibentur locationes, & conductiones ultra triennium. Paul. *supra.*
- 6 Item emphyteuses, quæ non sunt à iure permixtæ, neque de bonis solitis ab antiquo dari in emphyteusim, neque cum evidenti Ecclesiæ utilitate. Idem. *ibid.*
- 7 Item omne pactum, per quod dominium transfertur, concessio, hypotheca, infeudatio. Idem. *ibid.*
- 8 Prohibita censetur permutatio etiam inter Ecclesiasticos. Barbof. de pot. Ep. al. legat. 95. n. 57.
- 9 Prohibetur transactio, & compromissum de re Ecclesiæ incorporata. Quar. loco cit. n. 20.
- 10 Prohibetur impositio servitutis, cessio

iurium, actionum, litis, & causæ. Idem loco cit. n. 21. 22.

- 11 Item alienatio mobilium prætoriorum. Idem n. 24.
- 12 Neque possunt pignori. Idem *ibid.* num. 27.
- 13 Conceditur alienatio fructuum, & bonorum, quæ servando servari non possunt pro instantis temporis existentia. Paul. *supra.*
- 14 Non prohibetur locatio ultra triennium, si adest consuetudo. Paris. conf. 98. lib. 4.
- 15 Non prohibentur bona confraternitatum, & locorum piorum sine Episcopi auctoritate fundatorum Barbof. allegat. 75. nu. 32. & Quar. nu. 28.
- 16 Non valet conditio dantis, ut alienari possit res data sine solemnitatibus. Quar. num. 31.
- 17 Bona relicta Ecclesiæ incapaci, alienari possunt sine solemnitatibus. Idem num. 32.
- 18 Arbores, solo coherentis prohibentur alienari. Idem n. 33.
- 19 De re nondum incorporata transactio fieri potest sine solemnitate. Barbof. alleg. 95. num. 63. Quar. num. 43.
- 20 Potest etiam repudiari legatum, vel hæreditas nondum incorporata Ecclesiæ. Barbof. nu. 52. Negant alij. *ibid.* num. 54. & apud Quar. loco citato numero 23.
- 21 Duæ concessiones in emphyteusim sufficiunt, ut dicatur solitum concedi Quar. num. 40.
- 22 Cap. Terrulas, non fuit derogatum à Paul. II. neque à Tridentino. decisum refert à Sac. Congregat. Quar. num. 41.
- 23 Sed tria concurrant, rei exiguitas, inutilitas Ecclesiæ, & necessitas alienationis. *ibid.*
- 24 Explicatur cap. Terrulas, de valore scutorum 25. auri à Congregat. Episcop. 22. Maj 1601.
- 25 Summa necessitas, & celeritas negotij, quod non possit adiri Papa; potest excusare à solemnitatibus. Idem Quar. nu. 42.
- 26 Remissio caducitatis potest fieri à solo Prælato, seu rectore. Idem n. 44.
- 27 Pœna à Paulo II. sunt nullitas contractus, excommunicatio tam contra alienantes, quam recipientes; interdictus ingressus Ecclesiæ ipso iure quoad Pontifices, & Abbates, & post sex menses suspensio eo ipso à regimine; & privatio,

- tio, ipso facto, illius beneficii, cuius bona sunt alienata. *in d. Bulla.*
- 28 Absolutio non est reservata. *ibid.* & Quar. *nu.* 49.
- 29 Delegatus male consentiens alienationi, inferior Episcopo, est excommunicatus; Episcopus est suspensus ab executione officii per annum, & fit irregularitatis reus reservatae Papae, cum obligatione damni resarciendi. Pauli II. *A.* 1465.
- 30 Qui dolor, fraude, scienter in damnum Ecclesiae Decretum à delegato extorsit, incurrit excommunicationem Papae reservatam, & ad restitutionem damni dati tenetur. *Idem ibid.*
- 31 Potest Episcopus alienare, urgente summa necessitate pauperum, captiuorum redemptione, & Papa non potest adiri. Barbossa *d. alleg.* 95. numero 58.
- 32 Bona quaecumque iurisdictionalia ad Ecclesias interiores spectantia prohibentur inuestiri denuo, inconsulto Papa in scriptis. Urban. VIII. *A.* 1625. *
- 33 Sub poenis Interdicti ab ingressu Ecclesiae, suspensionis, interdicti à diuinis, excommunicationis, priuationis dignitatum, beneficiorum, officiorum, vocis actiuae &c. respectiue contra varios delinquentes. *ibid.*
- 34 Regularibus omnibus interdicta est alienatio, inconsulta sede Apost. ab Urb. VIII. 1624. sub grauib. poenis. *ibid.* *
- 35 Item iisdem prohibetur acceptio pecuniae ad cambium, vel mutuo, cum solutione lucri cessantis, & damni emergentis. Congr. Conc. *die* 21. Martij 1626.
- 36 Si contingat alienari bona, quae onus annexum habent perpetuum Missarum, in alia stabilia cum eiusdem oneris repetitione, & annexione conuertantur. Congreg. Concil. *de celebr. Miss.* 21. *nu.* 1625.
- 37 Sub poena Interdicti ab ingressu Ecclesiae ipso facto incurrenda. *ibid.*
- 38 Non licet vendere stabilia pro fabrica Monasterij. Congr. Epi. 12. Martij 1619.
- 39 Neque vendere stabilia, ut ematur census, eadem *ibid.*
- 40 Neque alienari debet census pro solutione aris alieni. eadem 19. April. 1619.
- 41 Neque potest alienari pecunia Ecclesiae deputata ad emenda immobilia. Sylu. *Alienatio* 7. § 8.

42 Quae vero bona sunt difficultis recuperationis, seu incerta, vel incognita, alienari possunt sine solemnitate eo pacto, quod laicus emptor suis expensis, & periculo ea recuperet. Nald. *v. bona nu.* 9.

v. bona ecclesiastica nu. 1. 2. §. 6 23. 25.

Altare.

- 1 IN consecrata Ecclesia non possunt erigi altaria, nisi de licentia Episcopi, neque destrui. Sylu. *Altare nu.* 2. in non consecrata possunt. Azor. *p. 1. lib.* 10. c. 27. *quest.* 6.
- 2 Ne altaria construuntur, nisi cum censibus, qui satis sint ad sacerdotes, & clericos sustentandos eorum ministerio idoneos. Prou. 7.
- 3 Constructa dotentur, aut destruantur. *ibid.*
- 4 Quae sub diu sunt, neque septa, neque sepienda, demoliantur. Prouinc. 1.
- 5 Nullum foramen habeant Acta Mediol. Eccl.
- 6 Altaria portatilia debent esse capacia pedis calicis, & hostiae consecratae. Sylu. *loco cit. nu.* 1.
- 7 Altaria maiora Parochialium Ecclesiarum consecrari debent. Prouinc. 4.
- 8 Et incidatur memoria consecrationis eorum in lapide. *ibid.*
- 9 Non sunt consecrandae ea, sub quibus recondita sunt cadauera mortuorum. Congr. Ep. 8. *Nov.* 1599.
- 10 Possunt eodem die plura altaria consecrari. Sylu. *nu.* 4.
- 11 Pro reliquijs ne ponatur corpus Christi. Sylu. *ibid.*
- 12 Reliquiae locandae in altari sint sanctorum ab Ecclesia approbatorum. Congr. Ep. 13. *sept.* 1593.
- 13 Si enormiter laedatur altare, aut sigillum reliquiarum frangatur, vel mota sit iunctura, qua mensa stipiti adharet, eget noua consecratione. Barbossa. *de pot. Ep. alleg.* 27. *nu.* 26.
- 14 Execrata Ecclesia, non execratur Altare. Sylu. *loco cit. nu.* 7.
- 15 Polluta Ecclesia, polluitur Altare, & non potest ibi celebrari. *Idem nu.* eodem.
- 16 Umbraculum, conuenit appendi super altare, forma quadrata, nisi adsit ciborum ex lapide Caren. Ep. *loco cit.*

- 17 Tibus mappis vestiatur, vel altera ex duabus duplicata. Miss. Rom. Rubr. 20.
- 18 Et ijs benedictis, *ibid.*
- 19 Coronides lignæ circum altare prohibentur in Cerem. Episcop. lib. 1. cap. 12.
- 20 Collocetur in eo crux inter candelabra. Miss. Rom. *vbi supra.*
- 21 Etiam vbi asseruatur Eucharistia, Gauiant. in *Thesaur. Sac. Rituum* to. 1. par. 1. tit. 20.
- 22 Et etiam si in Icone pictus sit Crucifixus. Idem *ibid.*
- 23 Tabella secretorum in eo ponenda est. Miss. Rom. *supra.*
- 24 Nihil in eo omnino ponatur, quod ad Missæ sacrificium, vel altaris ornatum non pertineat. Idem *ibid.*
- 25 Tegantur altaria omnia telis stragulis. Acta Med. Ecc.
- 26 Mensuram altarium, graduum mapparum, & ornamentorum collegit, & describit Gauiantus *loco citat. par. 5.*
- 27 Lampadem ardere cōuenit ante vnumquodque altare plures ante altare maius Cerem. Ep. *loco cit.*
- 28 Vbi celebrauit Episcopus proprius, ab alio nec celebretur ibi eodem die, sine licentia saltem tacita. Conc. Antisiodor. cap. 10.
- 29 A fortiori, vbi celebrauit Legatus, vel Papa Gauiantus *loco cit.*
- 30 De Titulis Altarium, nisi sint in Calendario Romano, nullum recitatur Officium. Con greg. Rit. 28. *Augusti. 1628.*
- V. Ecclesia nu. 10. 29. 30. 31. 32.
33. Sepultura nu. 6.

ADDITIO.

- 1 Altari de iure patronatus sine dote, paramentis &c. statuto breui termino dotentur, ornenturque à patronis, alioquin iure suo priuentur hi, & ea demoliuntur. Congr. Episc. 16. 1. *anuar. 1604.*
- 2 In Ecclesia non consecrata non est Altare consecrandum sine Papæ auctoritate. Barboss. de iure Eccles. l. 2. c. 7. num. 12.
- 3 Episcopo requisito bis, aut ter à Mendicantibus pro consecratione suorum Altarium, & renuente, possunt ij adire quemcunque Episcopum, ex concess. Sixt. IV. quæ non est reuocata in Trid. Em. Rodr. in add. sum. to. 36. 19. num. 1.

- 4 Sede vacante Episcopali potest vicinior Episcopus consecrare dicta Altaria. Idem *ibid.*

Alternatiua Beneficialis.

- 1 Alternatiuæ acceptione recepta in datario in aliquo mense Apostolico, non incipit illius vsus, nisi toto mense peracto: secus, si in mense Ordinarij. Barboss. de pot. Ep. alleg. 53. n. 38.
- 2 Menses Aprilis, & Octobris semel facti Apostolici ob absentiam Ordinarij, semper remanent Apostolici, licet ipse redeat de nouo. Idem *ibid.*
- 3 Menses Februarij, & Augusti, licet semel per absentiam Ordinarij sint facti Apostolici, desinunt esse Apostolici, redeunte Ord. ad Episcopatum. Idem *ibid.*
- 4 Menses Iunii, & Decembris, numquam sunt Apostolici, licet Ordinarius non resideat. Idem *ibid.*
- 5 Episcopus non residens in Diocesi non gaudet alternatiua. Decisum refert Riccius in *praxi decis.* 540. in *prima edit. vel resol.* 462. in *secunda.*
- 6 Neque item, si abest ex causa à Concilio approbata. decisum à Papa refert Garc. de benef. par. 5. cap. 1. in addit. n. 463.
- 7 Neque quando abest in obsequium summi Pontificis. Congreg. Episc. 11. Sept. 1584.

Anulus.

- 1 Nulli vsus in Missa prohibetur Protonotariis non participantibus, & Doctōribus. Congregat. Rit. 11. Febr. 1623.
- 2 Et Canonicis Cathedralium. eadem 20. *Novembr. 1628.* in quibus Dignitates intellige.
- 3 Ab Episcopo gestandus est in indice dextræ manus Steph. Duran. lib. 2. de rit. cap. 9.
- 4 Sed in Missæ celebratione in digito anulari eiusdem dextræ manus. Cer. Episcop. lib. 1. cap. 7.
- 5 In gemma nihil sculptum esse debet. Durantes *loco citat.* & Prou. 3. de sacra supell.

ADDI.

Appellatio. Aqua benedicta. Archidiaconus. 69

ADDITIO.

AB Episcopo gestandus in indice dextre minus. *Isidor. Moscon. de maest. mil. eccl. lib. 1. par. 1. c. 8.*

Appellatio.

- 1 Reus appellans in criminalibus acta primæ instantiæ producat, sine quibus non procedat Iudex ad quem. Iudex autem à quo intra dies 30. exhibeat acta gratis; alioquin sine his terminetur causa. Conc. Trid. sess. 14. cap. 3.
- 2 Non habet locum appellatio elapso biennio, quando ob gravitatem causæ, vel partium cavillationes, non sit definita causa à foro Episcopali. decisum refert Fr. Leo in *Thesaur. par. secund. cap. 1. num. 72.*
- 3 Inhibitio numquam fit Episcopis à Iudice ad quem, sub pœna excommunicat. Zerol. *v. Appellatio. ad septimum.*
- 4 Non admittitur appellatio, nisi in trib. casib. Concil. Trident. sess. 24. capit. 20. de reformat. Ita Greg. 13. in *constit. 24.*
- 5 In censuris, lata sententia cum affixione cedulorum non impeditur per appellationem. Zerol. *loco cit. ad 14.*
- 6 Ad expensas actorum transferendorum tenetur appellans si per Notarium acta sint scripta. Trident. sess. 24. cap. 20. fecus, si per Cancellarium Episcopi, de quo sess. 13. cap. 3.
- 7 Extat Decretum de hac materia Sac. Congregat. Episcoporum 16. Octobris 1600. apud Quar. *supra num. 20.*
- 8 Et aliud item Congregat. Concilij de gravamine indebitæ carcerationis quod ab eo appellari possit Ibid.
- 9 Plura de appellatione Quar. *v. Archiepiscopus à nu. 13. ad 21. v. de Vicarius Foraneus num. 4. Vicarius Generalis num. 24. Visitatio circa canonicos excommunicatos num. 10 18. 19.*

Aqua benedicta.

- 1 **E**ST certi ordinis eius benedictio: Vnde fieret irregularis, qui censuratus eam benedicere. Sylu. *num. quart. Aqua bened.*

- 2 Singulis Dominicis Missam Parochialem facturus aquam benedictam renouet, & aspergat populum. Prou. 3.
- 3 In die sancto Paschatis, & Pentecostis non benedicitur; sed aspergitur Clerus; & populus cum aqua pridie benedicta, & reservata. Missale Romanum.
- 4 Non aspergatur Altare, in quo publice apparet Eucharistia. Missale Ambrosianum. 1618.
- 5 Asperio domorum fiat in Sabbato Sancto, & in Vigilia Natiui Domini pio more locorum. Prou. 6.
- 6 Neque ideo quidquam petatur, neque nutu exigatur. *ibid.*
- 7 Aqua non benedicta addita benedictæ in minori quantitate, quam benedicta, efficitur benedicta. Sylu. *loc. cit. n. 3.*

Archidiaconus.

- 1 **N**on tenetur esse Doctor, Magister, vel licentiatu nisi curam habeat animarum, vel annexam iurisdictionem. decisum refert Garz. *par. 7. cap. 7. num. 40. 41. & alij apud Barbosa. de pot. ep. alleg. 60. num. 60.*
 - 2 Duos habens Archidiaconatus dignitate pares poterit residere in quo sibi magis placuerit. Decisum refert Garz. *de benef. par. 3. cap. 2. nu. 85.*
 - 3 Si aliter est dignior, tenetur in eo residere Decisum refertur *ibid.*
 - 4 Sede vacante per octo dies, qui dantur pro creatione Vicarij capitularis, Archidiaconus est de iure Vicarius, donec electus fuerit capitularis Zerola *in praxi Episc. parte 1. Archid.*
 - 5 Potest ratione Visitationis ei incumbens abesse ultra tres menses, & lucrari fructus, si dari consueverint absentibus ex legitima causa: non tamen distributiones merè quotidianas. Decisum refert Garz. *d. cap. 2. num. 332.*
- v. Visitatio inferiorum Episcopo num. 14. 7.*

ADDITIO.

- 1 Si est prima dignitas, debet facere officium presbyteri Assistentis, si est Sacerdos. *congr. Rit. 10. Ianuar. 1609. & recusans est cogendus pœnis, & censuris. ead. ibidem, & 28. Maij 1616.*
- 2 Non

- 2 Non potest assistere Episcopo in habitu praelatio, non choralis, licet sit Proto-narius. *ead. 6. Martyj 1610.*
- 3 Archidiaconus, qui substat baculum Episcopi, debet incensari post Diaconos assistentes. *ead. 28. April. 1607. quamvis sit primus. ead. 19. Jan. 1608.*
- 4 Dum est in Assistentia apud Episcopum, etiam extra Ecclesiam Cathedralē, censetur praesens in choro. *ead. 15. Martij 1608.*
- 5 Visitans iura suae praebendae non ammittit distributiones, decem referunt DD. apud Barboss. de canonicis. cap. 5. nu. 15.
- 6 Visitans aliam Ecclesiam non suam in Diocesi ammittit DD. *ibid.*
- 7 In funeribus cedit locum Archipræbyter deferenti stolam. *Congregat. Rit. 4. Majj 1613.*

Archiepiscopus.

- 1 **C**edit Primati ubique. Lotter. de re benef. tit. 1. lib. 1. qu. 9. nu. 33.
- 2 Episcopus non ordinatus in ciuitate Metropolitana debet infra duos, vel tres menses accedere vel impeditus scribere ad suum Archiepiscopum. *Quar. V. Archiep. nu. 5.*
- 3 Absentia Episcopi est approbanda à Metropolitano *ibid. ex Trid. sess. 6. cap. 3. sess. 21. cap. 1.*
- 4 Episcopo non residente sine causa potest applicare fructus Fabricae Ecclesiae, aut pauperibus loci, & crescente contumacia denunciare Papae. *Trid. sup. & Pius IV. Anno 1560.*
- 5 Potest suspendere, interdicere, & excommunicare Episcopum. *Quar. loco cit. nu. 8.*
- 6 Episcopum negligentem in eo quod facere debet, potest compellere. *ibid. & praesertim in erectione Seminarij, eiusque conseruatione. Trid. sess. 23. cap. 18.*
- 7 Est Ordinarius Iudex Episcoporum suae Prouinciae. *Quar. nu. 10.*
- 8 Est item iudex Vicariorum generalium Episcoporum. *Idem nu. 11. si delinquant in officio. ibid.*
- 9 Habet iurisdictionem in subditos suffraganei per appellationem in appellan-tem, & appellatum, illosque, qui se sponte offerunt liti super illa re, de qua

- est quaestio. *idem nu. 13.*
- 10 Non solum in spiritualibus, sed etiam in temporalibus, in ciuilibus, & criminalibus. *ibid.*
- 11 Potest absolvere ad cautelam à censuris aliquando. *Vide Quar. ibid. nu. 14. ubi fuse.*
- 12 Papa mandante Episcopo, id, quod potestate ordinaria facere potest, non impeditur appellatio ad Metropolitanum. *Idem nu. 18.*
- 13 Et in casibus illis, in quibus ante Concil. Trident. tamquam Ordinarius poterat Episcopus iure, & potestate, quae traditur ei, etiam vii delegato Papae *sess. 24. cap. 10.* non potest declinare iurisdictionem Metropolitanij. *Decisum refertur in addit. ad Quar. ibid. nu. 18. litt. E.*
- 14 Quomodo procedat Archiepiscopus in causa appellationis, fuse, & optime *Quar. loco cit. nu. 13. & seqq.*
- 15 Propter negligentiam Episcopi deuoluitur potestas ad Archiepiscopum. *Idem nu. 21. & in quibus ibid.*
- 16 Nisi episcopus sit exemptus. *Idem ibid.*
- 17 Idem dic de negligentia Capituli Sede vacante. *ibid.*
- 18 Potest deputare Vicarium Capitularē Ecclesiae suffraganeae vacanti, si infra octo dies à morte Episcopi non eligatur. *Trident. sess. 24. cap. 18.*
- 19 Ad querelam Episcopi tamquam delegatus Papae procedit contra Canonicos sui suffraganei cessantes à diuinis sine causa. *Quar. ibidem auctor. 23.*
- 20 Potest Archiepiscopus iniungere suffraganeis, ut per eorum Dioceses seruetur, quod seruatur in Diocesi, Metropolitana. *Idem nu. 7.*
- 21 In concernentibus totam Prouinciam potest exercere iurisdictionem in subditos suffraganeorum. *Idem nu. 23.*
- 22 Cum in Prouincia suam iurisdictionem exequitur, potest punire subditos suffraganei notorios iniuriantes sibi, nunciis, & familiae suae, *Idem ibid.*
- 23 Non potest concedere litteras dimissorias, neque exercere iurisdictionem fori contentiosi in subditos suffraganei, nisi in criminibus notoriis, & contra impediētes eius iurisdictionem. *Quar. auctor. 33.*
- 24 Potest mittere quaestores eleemosynarum

- zum per totam Prouinciam pro fabrica Ecclesie Metropolit. Idem *auctor.* 26. sed cum litteris exhortatorijs, non compulso-rijs, que offerri debent suffraganeis. *ibid.*
- 25 Potest mittere edictum in casibus ad suam iurisdictionem pertinentibus, sed congruit scribere Episcopis, vt illud pu-blicent. Idem *auctor.* 27.
- 26 Potest visitare Prouinciam, & procura-tionem exigere, & eo casu absolvere pœnitentes, etiam à casibus Episcopo reseruatis, & à censuris, & dispensare in foro conscientie: sed causa cognita visitationis in Concil. Prouinciali Tri-dent. *sess.* 24. *cap.* 3. & Quar. *auctor.* 33.
- 27 Potest in Visitatione cum subditis suf-fraganeorum vt facultate Trid. *sess.* 24. *cap.* 6. liceat. Doctores, apud Barbos. *de potest. Epis.* alleg. 39. *nu.* 19.
- 28 Non potest in visitatione Prouinciæ si-ne licentia Episcopi ordinare, chrisma-re, degradare, vel similia facere. Quar. *loco cit. auctor.* 30.
- 29 Neque circa subditum suum, neque in loco exempto. *ibid.*
- 30 Potest aliquibus prædicationis officium interdicere. Idem *auctor.* 34.
- 31 Potest cum duobus antiquioribus suf-fraganeis in Prouincia erigere vnum, aut plura Collegia Seminarij, iuxta de-cretum Trid. *sess.* 23. *cap.* 18.
- 32 Potest compellere Abbates, & Præla-tos regulares, negligentes, vt prædica-tio Euangelij fiat in Ecclesijs Parochia-libus, in nulla Diœcesi existentibus, in-tra suam Prouinciam. Trid. *sess.* 5. *cap.* 2.
- 33 Item conuocare Regulares, in cuius Prouincia Monasteria sub immed. Sedis Apost. protectione sita sunt, negligentes exequi Decretum Trid. *sess.* 25. *cap.* 8. *de regul.*
- 34 Non potest ante receptionem Palij, li-cet sit consecratus, nominari Archie-piscopus, neque consecrare Episcopos, neq; conuocare Concilium, neq; Chri-sma conficere, nec Ecclesias dedicare, ne-que Clericos ordinare. Quar. *V. Archiep.* *auctor.* 32.
- 35 Neque recipere prouentus Ecclesie. Idem *ibid.* in *Addition.*
- 36 Neque ante se Crucem deferre. *ibid.*
- 37 Recepto pallio, eo non potest vi, nisi diebus notatis in Cærem. *Episc.* lib. 1. c. 16.
- 38 Vti pallio potest, etiam in loco exem-pto. Quar. *auctor.* 32.
- 39 Et in Missa solemnè Pontificali tan-tum. *ibid.*
- 40 Honorificè Pallium debet asseruari, se-rico obuolutum, & in capsula intus, & extra pulehre ornata, vel serico obducta inclusum. Cærem. *ibid.*
- 41 Translatus Archiepiscopus ad aliam Ecclesiam non potest vti pallio primæ Ecclesie, neque Pallio sui prædecesso-ris, nec translari. *ibid.* si perdat, petatur aliud à Papa.
- 42 Neque in Ecclesia renunciata potest vti etiam de consensu Archiepiscopi, vel suffraganeorum. Addit. ad Quar. *loco ci-tato auctor.* 32.
- 43 Debet autem sepeliri cum eo, in Pro-uincia quidem circa humeres super pla-netam, extra vero, eo plicato, sub eius capite. Cærem. *Episc.* *loco citato.*
- 44 Potest ante se deferri facere Crucem per totam Prouinciam, etiam si locus sit exemptus. Quar. *auctor.* 28.
- 45 Nisi sit præsens Legatus Papæ, aut Car-dinalis non Legatus. Cærem. *Episc.* lib. 1. *cap.* 4.
- 46 Archiepiscopus Titularis, vbi est tan-tum Episcopus, non potest deferre Cru-cem. Congreg. *Episc.* 12. *Decemb.* 1595.
- 47 Potest in tota Prouincia benedicere po-pulo, etiam in loco exempto, & solem-niter, & priuatim per viam. Quar. *au-ctor.* 29.
- 48 Imò, eodem præsentē, cessabit Episco-pus suffraganeus à priuatis benedictio-nibus. Cærem. *Episc.* lib. 1. *cap.* 4.
- 49 Potest Indulgentias in tota Prouincia concedere, non in loco exempto. Quar. *auctor.* 31. *V. Indulgentia num.* 4. 13.
- 50 Potest diuina quoque officia in Pontifi-calibus celebrare, etiam in loco exem-pto. Quar. *auctor.* 30.
- 51 Et habere sedem pro celebratione in Pontificalibus in cornu Epistolæ, cum baldachino. Cærem. *Episc.* lib. 1. *cap.* 13.
- 52 Non cum Diaconis Assistentibus. Idem *ibid.* *cap.* 8.
- 53 Sed cum Diacono, Subdiacono, Assi-stente ex Canonicis: quia hi dantur co-diutori suffraganei à sacra Rit. Congr. die 31. Ianuar. 1581. vt refert Quar. in addit. *V. Archiep.* *num.* 11. ad 5.

- 54 Potest assistere Missæ solemnæ, sed sine circulis Canonorum suffraganei. Cœrem. Episc. l. 1. c. 21.
 55 Item omittuntur coram eo circuli canonicorum ante Episcopum. Idem *ibid.* cap. 21.
 56 Præsentæ Archiepiscopo proprio, ministrantes Episcopo, non genuflexi, sed inclinati ministrent. Cœrem. Episc. lib. 1. cap. 18.
V. Subsidiuum caritatum num. 1.
Vicarius Generalis num. 3. 34.

A D D I T I O.

- 1 Non desert crucem in visitatione Nunciij Apostolici *Cong. lit. 9. Mart. 1593.*
 2 Debet rogare Nuncium ut suo populo benedicat, qui hoc remittat deinde Archiepiscopo *ead. ibid.*
 3 Archiepiscopus translatus ad Episcopalem Ecclesiam potest retinere nomē, seu titulum Archiepiscopi, non crucem, neque pallium. *ead. 16. Octob. 1604.*

Archiuum.

- 1 Tenentur Prælati facere Archiuum bonorum Ecclesiasticorum in suis Diocesisbus. Sixtus V. *Ann. 1587. relatus à Quarant. V. Archiuus.*
 2 Omnino in statu Ecclesiastico, Vrbe, & Bononia exceptis, Idem Anno 1588. *in Bullar.*
 3 Constituantur in Cathedrali cum duabus clauibus, quarum altera penes Episcopum. Prou. 1.
 4 In Archiuo Episcopali locus constituitur, ubi causarum, & iudiciorum acta fori Episcopalis singulis annis confecta recordantur. Prou. 3.
 5 Duabus ille locus claudatur clauibus, altera apud Episcopum, altera apud Cancellarium *ibid.*
 6 Notario Instrumentorum: quæ confecti, exemplum suis sumptibus habere liceat. *ibid.*
 7 Notario mortuo, aut priuato officio suo, quæcumq; scripta confecti in eundem locum referantur: causa non finita. differri potest relatio *ibid.*
 8 Defuncto Episcopo, clauis eiusdem detur Vicario Capituli. Prou. 2.

- 9 In Archiujs Capitulorum duo Canonici proficiantur cum diuersis clauibus, & ad biennium, ita tamen, ut alter tantum per vices mutetur, & nouus sit cum antiquiore. Prou. 3.
 10 Periculo suo asseruando recipiant per instrumentum, & successoribus scripta consignent coram Deputato à Capitulo. *ibid.*
 11 Inuentarium ideo fiat in libro. *ibid.*
 12 Ea, quæ ad præbendas singulorum Canonorum atinent, in illud inferantur, vel saltem exempla authentica. *ibid.*
 13 Nec auferri, neque describi quidquam liceat sine consensu Capituli. *ibid.*
 14 Si concedatur exscribi, fiat in loco Archiuji, seu Capituli coram Præfectis Archiuji. *ibidem.*

A D D I T I O.

In Archiuo Episcopali hæc asseruanda, ex Decreto. *s. Congr. Congl. Trid.*
 Processus & acta ciuilia, criminale, & mixta facta in foro Episcopali.
 Sententiæ in iisdem causis latæ compositiones cum reis inquisitis.
 Præcepta, & Decreta quæcumque inter personas Ecclesiasticas, aut etiam laicas in causis spiritualibus, vel alijs ad forum Ecclesiæ pertinentes.
 Edicta cuiusvis generis.
 Statuta, & ordinationes Ecclesiarum.
 Mandata procuræ pro negotijs episcopalibus.
 Scripturæ mulctarum, & penarum.
 Item supplicationum, & Absolutionum.
 Acta synodi.
 Visitaciones Ecclesiarum, Monasteriorum, & piorum locorum cum Decretis.
 Registra Bullarum Apostolicarum ad eandem curiam directarum.
 Collationes, & institutiones beneficiorum, eorumque concursus, & renunciationes, ac permutationes, & scripturæ omnes beneficiales.
 Instrumenta traditionis possessionis eorundem erectiones Parochialium, beneficiorum; capellaniarum, & fontis baptismalis.
 Acta cognitionum, canonizationum personarum, tam Ecclesiasticarum, quam laicarum, seu mixtarum.

scri-

Scripturæ concernentes executionem dispensationum matrimonialium, & aliarum litterarum Apostolicarum.

Remissiones denunciationum, diuortia, & alia scripturæ matrimoniales.

Explorationes voluntatum Nouitiarum, licentiæ profitendi, & alia huius generis scripturæ ad Moniales spectantes.

Interpositiones auctoritatis, & decreti in renunciatione nouitiorum, & alienationibus aliarum personarum fori.

Episcopalis, & instrumenta dotis monialium.

Licentiæ accedendi ad monialium Monasteria, aut in ea ingrediendi.

Scripturæ consecrationis Ecclesiarum, altarium, cœmeteriorum, campanarum, &c.

Item professionis Fidei.

Item visitationis liminum.

Scripturæ ordinationum, & collationis chrismatis.

Monitoria ad finem reuelationis.

Approbationes confessoriorum, & curatorium.

Dimissoria & commendatitia.

Licentiæ pro Parochis, canonicis, & alijs clericis abscedendi à Diœcesi cum litteris testimonialibus.

Erectionis seminarij.

Locationis in emphyteusm bonorū Episcopatus, feudaliū eiusdem mensæ, & aliorum beneficiorum.

Hæc ex litteris ad Episcopum Comensan.

18. Dec. 1626.

Adde inuentaria bonorum Ecclesiasticorum immobilium, & mobilium totius Diœcesis.

Astrologia.

1 Prohibetur iudiciaria, præterquam circa agriculturam, nauigationem, artem medicam. Sixtus V. A. 1585 Ordinarij arbitrio seuerius puniatur Astrologi iudicarij *ibid.*

2 Libri de eadem prohibentur retineri. *ibidem.*

3 Innouauit prædictam constitutionem Urbanus VIII. die 1. April. 1630.*

4 Addidit contra eos, qui de statu Reipublicæ Christianæ, vel Sedis Apostolicæ, seu de vita, & morte Papæ, eius-

que consanguineorum vsque ad 3. gradum inclusiue, consulunt Astrologos iudicarios, &c. seu eorum iudicia etiam sibi oblata recipiunt, vel vtuntur, vel scienter retinent, vel alicui ostendunt. *ibidem.*

5 Item contra eosdem Astrologos, quia iudicia faciunt aut à se vel ab alijs facta scienter retinent, vel dant alicui seu ostendunt, aut de ijs quouis modo tractant. *ibid.*

6 Pœnas infligit excommunicationi lata sententiæ (non reseruata) vltimi supplicij, & Confiscationis bonorum Ecclesiasticis vero, excommunicationis prædictæ priuationis beneficiorum, officiorum, inhabilitatis prædictæ, priuationis, & vltimi supplicij *ibi* Episcopis, autem, & maioribus Prælati eisdem citra vltimum supplicium. *ibid.*

7 Et Ordinarij locorum etiam respectu vicinorum locorum exemptorum, item Inquisitores sunt Iudices in prædictis, extra Prouincias Sedi Apostolicæ subiectus. *ibid.*

Auditores Rotæ Romanæ.

Vide Exempti. num. 7. 8. Functiones Episcopales num. 25.

Baldachinum.

1 P Otest Episcopus in Ecclesiis Regularium Pontificalia exercens erigere Baldachinum. Congreg. Ep. 10. Junij 1603. apud Quar. V. Priuil. Regularium.

2 Sinè auro ter in anno ad summum Pontificaliter celebrantibus Abbatibus Cassinensibus concessit Sac. Congr. Rit. 29. Ianuar. 1628.*

3 Idem Monachis Oliuetanis, eadem 17. Martij 1629.

4 Idem pro Monasterijs tantum S. Trinitatis, & Sancti Pancratij ciuitatis Florentiæ. eadem 31. May 1629.

5 Idem pro Monasterijs Cœlestinorum. ead. 30. Junij 1629.

6 Marchiones locorum prohibentur vti Baldachino in Ecclesia. Congreg. Ep. 14. Ianuar. 1618.

Baptismus.

- 1 **A**nte nonum diem baptizentur infantes sub poena excommunicationis: & item si domi baptizentur, deferantur in Ecclesiam ad Cathedismum. Prou. 1.
- 2 Nemo, nisi Parochus, solemniter baptizet, sine consensu eiusdem, neque ante ortum, neque post solis occasum sine necessitate. Prou. 5.
- 3 Ne administraretur extra Ecclesiam, neque in priuatis Oratorijs sine licentia Episcopi Conc. 6. Constantinopol. c. 3. 1.
- 4 Ad Cathedralem deferantur ij, qui à Sabbato Sancto ad Sabbatum in Albis, & à Vigilia Pentecostes ad Sabbatum sequens fuerint baptizandi in ciuitate. Prou. 4.
- 5 Ad aquam fundendam vas proprium, seu cochleare adhibeatur, & item ad excipiendam eandem, & eam, qua manus sacerdotis oleo inuncta lauantur *ibid.*
- 6 Aqua infusa capiti ne recidat in sopitem, sed in vicinum sacrum Prou. 4.
- 7 Ne aphibeantur ornamenta ad pompam circa infantes baptizandos *ibidem.*
- 8 Nomina sanctorum tantum imponantur, *ibid.*
- 9 Vnus tantum siue vir, siue mulier, vel ad summum vnus, & vna baptizati in de fonte suscipiant, & Parochus eum vel eos notabit in libro Trid. sess. 24. cap. 2.
- 10 Si fiat secus, Parochi culpa, hic puniatur arbitrio Ordinarij, *ibid.*
- 11 Non potest Episcopus concedere, vt duo viri in loco & mulieris, aliquem de fonte leuent. Decisum referunt Doct. apud Barbof. de pot. Episc. alleg. 30. num. 41.
- 12 Duo Procuratores admitti possunt, viri, & mulieres. Decisum refertur *ibid.* num. 41.
- 13 Si plures suscipiunt, omnes contrahunt cognationem, nisi constet, qui primus teigit, aut quis fuit electus. Decisum refertur *ibidem* nu. 48.
- 14 Procurator non contrahit cognationem sibi, sed mandati. Decisum refertur *ibidem* numero 50.
- 15 Non oritur cognatio spiritualis in Baptismo priuato Sanch. lib. 7. disp. 62. n. 11.
- 16 Ne sint Compatres ij, qui fidei Sym-bolum ignorant. Prou. 4.
- 17 Neque ij, qui non sunt confirmati Prou. 1.
- 18 Neque minores natu annis 14. Prouoc. 5.
- 19 Neque excommunicati, vel qui in Paschate non communicant. Prouinc. 1.
- 20 Ne à laicis eo casu tangatur Chrisma, *ibid.*
- 21 Neque plures simul baptizentur, & masculus ante sceminam. Prou. 5.
- 22 Neque collocentur infantes in altari, vt inde redimantur. *ibid.*
- 23 Non adsit Iudæus, neque alius a fide alienus Prouinc. 5.
- 24 Liber à Parocho ad præscriptum Ritualis Romani conficiatur, baptizatorum. Rit. Rom.
- 25 Referatur tandem in Archiuum Episcopale. Prou. 1.
- 26 Obstetrices, nisi edoctæ de forma Baptismi non admittantur ad eiusmodi minus. Prou. 5.
- 27 Cautio Episcopi iudicio adhibeatur, ne infantes primo anno suffocentur. Prou. 6.
- 28 Ad preces pro puerpera dici consuetas in Ecclesia ne domum mulieris Parochus adeat. Pro. 3.
- 29 Neque illi præbeatur benedictus panis sub hostia forma, *ibid.*
- 30 Pia precatone inducantur pueri prima vice in Ecclesiam ex Rituali. Prou. 4.
- 31 Recolendus est quotannis Baptismi die pijs operibus. Prou. 6.
- 32 Fons autem Baptismalis è lapide sit sine rima. Prou. 4.
- 33 Bene muniatur aqua à puluere, & tegatur albi coloris conopeo, sepiatur cancellis. Adsit imago Sancti Ioannis Christum baptizantis. *ibid.*
- 34 Clauis fontis sit apud Parochum tantum *ibid.*
- 35 Mantilia duo munda ad abstergenda capita, si afferantur, noua sint, & in Ecclesia conuertantur vsum. *ibid.*
- 36 Nullum sepulchrum sit propè fontem. Prou. 6.
- 37 In Sabbato Sancto, & Pentecostes ad fontis benedictionem conueniant ij, qui de mote solent, debentur. Prou. 4.
- 38 Tres saltem ibi sint Sacerdotes. *ibidem.*

- 39 De oleis, *Vide olea sacra.*
Interdictum nu. 28. Irregularitas nu. 33.
36. Sacramenta. nu. 3.

Beatorum & Patronorum cultus.

- 1 IN Sanctorum inuocatione, Reliquiarum & Imaginum veneratione, & sacro vsu tollatur omnis superstitio, turpis quaestus, lasciuia, commestationes, & luxus, nihil prophanium, aut inhonestum appareat. *Trid. sess. 25. Innoc. sanct.*
- 2 Non debent admitti noua miracula, neque Reliquiae recipi, non approbante Episcopo. *ibid.*
- 3 Ad haec approbanda adhibendi sunt in consilium Theologi, & alij pii viri. *ibid.*
- 4 Nemo quicumque ille sit, audeat per se, vel per alios capere informationes super sanctitate, & miraculis, alicuius defuncti, neque vilo modo exquirere, neque obtinere ad hunc effectum extrajudiciales testificationes, aut subscriptiones sub penis arbitrio Sac. Rituum Congreg. adem, *Decreto publicato 12. Martij 1631.*
- 5 Potest superior, sacrista, vel officialis cuiusque Ecclesiae recipere reuelata miracula, siue prophetiae dona, sub sigillo secreti, ab ipsis tantum in quorum gratiam contigisse narrabitur. *ibid.*
- 6 Et tenetur quamprimum eadem deferre, vel obsequata transmittere ad Episcopum loci cum expressa declaratione, quod ea reuelationes non faciunt aliquem probationis gradum, etiam cuiusvis longissimi temporis cursu. *ibid.*
- 7 Antequam declarentur Beati, nihil in locis publicis, seu priuatis admittatur, indicans venerationem. *Vrb. VIII. in Decr. 5. Inquisit. 13. Martij 1625.*
- 8 Neque libri imprimantur de eorum gestis, miraculisque sine recognitione Ordinarij, & Theologorum, & re prius communicata cum sede Apostolica. *ibid.*
- 9 Ad eorum sepulchra non ardeant lampades, neque tabellae affigantur, sine licentia sedis Apostolicae. *ibid.*
- 10 Si deferantur tabellae, seu alia iudicia gratiarum, de consensu Ordinarij possunt acceptari cum attestacionibus de re opportunis, & in loco seorsum ab Ec-

clesia custodiantur. Idem *Vrb. VIII. in alio decreto eodem ann.*

- 11 Excipiuntur ij, qui per immemorabile tempus, vel Patrum testimonijs, vel longissimi temporis scientia, vel tolerantia sedis Apostolicae, vel Ordinarij coaluntur. *vbi supra 13. Mart.*
- 12 Poenae Clero saeculari imponuntur arbitrio Ordinarij, etiam priuationis officiorum, & suspensionis Ordinum. *ibid.*
- 13 Regularibus autem priuationis officiorum, vocis actiuae, & passivae, & suspensionis a diuinis. *ibid.*
- 14 Impressores librorum, pictores Imaginum, seu sculptores, alijque artifices poenis pecuniarijs, & alijs: arbitrio Ordinarij, seu Inquisitoris, puniantur. *ibid.*
- 15 In Patronos locorum eligi non possunt ii, qui dumtaxat sunt Beatificati nondum Canonizati. *Congr. Rit. 23. Mart. 1630.*
- 16 De Patrono ciuitatis electio fieri debet per secreta suffragia a populo, mediante consilio generali ciuitatis, vel loci, & cum consensu Episcopi, & Cleri loci. *ib.*
- 17 Idem seruetur in Patrono Regni, qui pariter eligi debet per secreta suffragia singulatum ciuitatum Prouinciae. *ibid.*
- 18 Repraesentantibus Regnum, Ciuitatem, Prouinciam, nulla competit facultas eligendi Patronos, nisi habeant speciale mandatum, & addit consensus Episcopi, & cleri dictarum ciuitatum. *ibid.*
- 19 Causae electionis nouorum Patronorum debent in sacra Congregatione deduci, & causa cognita ab eadem approbati. *ib. d.*
- 20 Patronus principalis vnicus esto, ex *Rubr. Breuiar. 7. n. 1.* & est primae classis
- 21 Patroni minus principales possunt esse plures. *ibid. tit. 1. nu. 1.*
- 22 Horum Festum duplex quidem, sed maius per annum tantum. *in Tabellis Breuiarj Rom.*
- 23 Ad Festum Patroni, hoc est principalis, tenentur etiam Regulares, non autem ad octauam Gregor. XIII. 30. Decembr. 1573. *Congreg. Rit. 27. Mart. 1628.*
- 24 Officia Sanctorum Patronorum propria, inconsulto ipsomet summo Pontifice, non possunt approbati. *Sixtus V. Const. 74. in Bullar.*
- 25 Sancti Titulares Capellarum, Altariumque, nisi sint in Caledario Romano, nul-

- nullum habent officium sine licentia Sedis Apostolicæ. Cong. Rit. 1628.
- 26 Solet concedere Sac. Rituum Congregatio Sanctis locorum Episcopis officium duplex in tota Diœcesi; Martyribus locorum proprijs idem; Ciuibus, probata eorum origine, duplex in ciuitate tantum; SS. Archiepiscopis non ultra Diœcesim; vt in Decretis pluribus. 1628. 1629. 1630.
- 27 De Sancto Titulari Ecclesiæ Cathedralis solet etiam concedere officium duplex primæ classis in ciuitate tantum, sine Octaua extra Cathedralē. *ibid.*
- 28 Translationum vnicum Festum admittere solet, nimirum vltimæ, in testimonium præsentia Corporum. *ibid.*
- 29 Et Patroni quidem principalis sub ritu duplici, aliorum vero semiduplici. *ibid.*
- V. Festis dies num. 1. Imagines Sacræ num. 3. 4. 9. Libri prohibiti. num. 14. Reliqua SS. per totum.

A D D I T I O.

- 1 Non prius inquirat Episcopus. generaliter super vitæ sanctitate alicuius quàm particulariter de illius virtutis eminenti gradu, aut peculiari aliquo miraculo præcedat famæ comprobatio, prout prudentia Episcopi magis expedire videbitur. Ex Decr. Congr. Rit. 12. Mart. 1632.
- 2 Impedito verè Episcopo, cuius oneratur in hac re conscientia, potest delegari Vicarius Generalis, vel alius in dignitate Ecclesiastica constitutus, qui cum alijs ad minimum duobus doctis viris, vno Theologo, & altero graduato, vel licentiatò in iure Canonico rem totam peragere debet, ita vt omnia sua nomina subnotent post subscriptionem cuiuscumque testis, antequam discedant à loco examinis. *ibid.*
- 3 Testes omnes quæcumque habent, explanate, & per extensum deponant, nec se referant ad attestaciones redditas; neque eis recitentur, quæ alijs ipsi deposuerunt. *ibid.*
- 4 Secreto retineantur acta completa præstito etiam iuramento Notarijs, & testibus, se nemini promulgaturos quicquid ipsi scripserint, seu deposuerint vel de quibus interrogati fuerint. *ibid.*

- 5 De his actis certior reddatur summus Pontif. & ea authentica transcripta, sigilloque obsignata quam primum mittantur ad S. Rituum Congregat.
- 6 Originali eodem modo consignata, & in capsula clausa pluribus clauibus, quæ diuersis arbitrio Episcopi custodiendæ tradantur in Archiuio Episcopali conferuentur. *ibid.*

Benedictio.

- 1 Benedictio lapidis primarij pro edificanda Ecclesia potest delegari Sacerdoti ab Episcopo. Rituale Rom. Pauli V.
- 2 Benedictio nouæ Ecclesiæ, seu Oratorii; vt in eo dicatur Missa, si publicum est, committi potest Sacerdoti ab Episcopo. *ibid.*
- 3 Item & noui Cæmeterij. *ibid.*
- 4 Simplex reconciliatio Ecclesiæ, seu Cæmeterij non consecrati potest committi presbytero in Dignitate constituto. Congregat. Rit. 9. Februarii 1608. immò & simplici Sacerdoti. Ritual. Rom. Paul. V.
- 5 Non potest Episcopus delegare benedictionem paramentorum alijs. S. Rit. Congreg. 14. Nou. 1615. & sæpius, Sylu. V. Benedictio. num. 2.
- 6 Abbates non possunt ea benedicere, quæ non sunt suarum Ecclesiarum. *supra* V. Abbas n. 29. 30.
- 7 Neque Protonotarij paramenta quæcumque. Congreg. Rit. 17. Iulij 1627.
- 8 Benedicenda sunt, amictus, alba, cingulum, manipulus, stola, casula, corporale, mappæ altari (nisi à laicis mutuo accipiantur) non alia de necessitate. Sylu. Benedictio num. 5.
- 9 Amissa rerum forma, iterum benedicantur. *ibid.* num. 6.
- 10 Benedictio Monialium Virginum est tollenda. Cong. Episc. 5. Decemb. 1597. apud Praxim nouam Episc. p. 1. cap. 2. nu. 3.
- 11 Virgo in matrimonium data viro, qui aliam duxit uxorem, potest benedicere, si ita viget consuetudo. ead. 8. Maii 1622.
- 12 In Festo Purificationis B. M. ne benedicantur eæ candelæ, quas quisque tunc ante distributionem gestat in manu. Prou. 3.
- 13 Neque distribuantur, nisi præsentibus in Ec-

- in Ecclesia, candelæ benedictæ, & ad ægrotos tantum mittantur. *ibidem*, & Congregat. Episc. Anno 1581.
- 14 Cinerum benedictio, & distributio fiat etiam in Parochialibus Ecclesijs. Prou. 5.
- 15 Tabernaculum ligneum, in quo asseruanda est Eucharistia, stata prece prius benedicatur. Prou. 6.
- 16 Benedictiones Cœmeteriorum Ecclesiarum, Altarium, & Campanarum, scribantur in libro, reponendo tandem in Archiuo Episcopali. Prou. 4.
- 17 Antiquus ritus benedictionis ædium, quæ recenter ædificantur, vel ob alias causa, restituantur. *ibid.*
- 18 Non ex ædes, in quibus habitant excommunicati, seu criminosi publici. Prou. 5.
- 19 Pro hac benedictione neque ultro datum quid accipiatur. *ibid.*
- 20 Benedictio frequens manu data ab Episcopo excommunicatio, dum per vias incedit, inducit irregularitatem. Suar. de censur. disp. 12. Sect. 2. num. 21.
- 21 Benedictio à Sacerdote coram suo Episcopo non datur, sine licentia eiusdem. Rubr. Miss. tit. 12. num. 3. vbi neque coram maioribus Episcopo, idem iubetur.
- 22 Habens usum Mitræ, & insignium Pontificalium, & nullius Diœcesis existens imò habens iurisdictionem, & cognitionem omnium causarum, & ius visitandi priuatim ad quemcumque Ordinarium, & qui in Missis, etiam priuatis, benedicitur cum Versu, Sit nomen Domini, &c. ad instar Episcoporum: non potest tamen benedicere populo, extra actum celebrationis. Congreg. Rit. 25. Maij 1624.
- V. Confraternitates num. 18, 28. Eucharistia. num. 14. Matrimonij celebratio. num. 49.
4. Menses dies 30. continet, & secundum Calendarium computari debent. num. 8. 9.
5. Elapsis sex mensibus collatio deuoluitur ad Superiorem Metropolitanum, & item ad Papam. num. 11.
6. Habilibus tantum personis conferantur. Trid. sess. 7. cap. 3.
7. Nepoti suo digno, omisso digniore, potest Episcopus conferre beneficium ob merita propria in Ecclesia. Philarch. de off. sacerdot. par. 2. lib. 4. cap. 23.
8. Nullus initiatus prima Tonsura ante annum 14. possit obtinere beneficium simplex. Trident. sess. 23. cap. 6.
9. Alter collatio est nulla. Decisum 14. Augusti 1586. refert Riccius in prax. resol. 331. num. 3.
10. Sufficit annus 14. inceptus. Decisum referunt DD. apud Barbof. supra allegat. 60. num. 76.
11. Nisi in fundatione aliud statuatur. Decisum refertur. *ibid.* num. 77.
12. Collatio facta penitus illiterato, est nulla. DD. apud Barbof. alleg. 63. num. 1.
13. Scholasteria, non nisi Doctoribus, vel Magistris, aut licentiatis in sacra pagina, vel lure Canonico, aut aliis idoneis, qui per se ipsos id munus explere possint, conferantur, sub pena nullitatis, Trident. sess. 23. cap. 18.
14. Notus Episcopo, quod sit idoneus, potest absens institui. Decisum refert Garz. part. 4. cap. 1. num. 23.
15. Probatio facienda in beneficio ab Episcopo. iuxta cap. 9. sess. 25. & cap. 13. sess. 17. non habet locum in beneficijs simplicibus, quorum collatio libera: ad inferiores spectat. Decisum refert Garz. par. 9. cap. 3. num. 19. decl. 4.
16. Examen non est necessarium in semel approbato in simili beneficio. DD. apud Barbof. alleg. 67. num. 89.
17. Secus, si promoueat ad beneficium superius, vel simile in ampliori loco. *ibid.* num. 90.
18. Vel si dubitetur, quod dedicerit, aut oblitus sit eorum, quæ sciebat. *ibidem* num. 91.
19. Qui ambitiosus, & multis precibus per se, vel per alios beneficium petit, eo facto sit inhabilis ad omne beneficium per triennium. Prouinc. 1.

Beneficiorum collatio.

1. Intra sex menses Episcopus conferat beneficia. Doctores apud Barbof. de potest. Episc. alleg. 58. num. 1.
2. A tempore scientiæ vacationis numerentur. num. 5.
3. Hoc est, quo scire potuit, vel debuit. num. 6.
- Barth. Gauant. Man.

B

20 Eam.

20 Eandem pœnam luat ille, qui nondum vacans postulauerit. *ibid.*

V. Excommunicatio. num. 38.

21 Ante collationem iuret beneficiatus, neque se, neque alium pro se quidquam promississe, dedisse, deposuisse dandum cuiquam pro ipso beneficio. *ibid.*

22 In ipsa collatione onera iniuncta beneficijs ex erectione, fundatione, aut alijs Constitutionibus, ne minuantur, nihilque detrahatur, aliter prouisio surreptitia censeatur. *Trid. sess. 25. cap. 5.*

23 Neque item imponatur onus contribuendi, præstandiue ad Ecclesiæ reparationem, ministriorumque sustentationem; sed his in visitatione deinde prouideatur. *Prou. 7.*

24 In quacumque collatione, electione, præsentatione, nominatione, institutione, confirmatione, admissione ad possessionem beneficii, vel distributionum, nullæ deductiones ex fructibus, solutiones, promissionesque fiunt, nisi in usus pios, approbante Episcopo. *Trid. sess. 24. cap. 14.*

25 Qui se facit institui in beneficium uiuentis, est infamis. *Sylu.*

V. Beneficium 3. qu. 18.

26 An beneficia tenuissima, quæ non excedunt valorem 4. ducatorum, vel deuoluta ad superiorem, vel vacantia in mente Papæ, possint ab Episcopo conferri; affirmat, & probat Zerol. *in prax. Beneficia ad 3.*

27 Commendare vero beneficia perpetuo nemo potest inferiori Papæ. *Barbos. sup. alleg. 59. num. 6.*

28 Episcopus existens extra Diœcesim potest conferre beneficia vacantia in Diœcesi, etiam si sit in Curia: sed congruit ut Vrbe exeat, & extra eam conferat. communis est. *in praxi Episcop. cit. V. beneficia ad n. num.*

29 Conficiatur liber, in quo describantur vacationes beneficiorum, & collationes, & a quo; qui in Archiuio asseruandus erit. *Prou. 4.*

30 In expediendis litteis beneficiorum Episcopilibus accipere aliquid simonia est. *S. Simonia num. 3.*

V. Alienatio per totum. illegitimi nu. 3.

Et seqq. Simonia num. 1. 2. 3. 4. 6. 7. 9.

ADDITION.

1 Prælati, qui habet ius conferendi beneficia, negligente collationem, ea deuoluitur ad Episcopum tãquam ad proximum superiorem. *DD. apud Barbos. de iure eccl. l. 3. c. 13. nu. 109.*

2 Non tamen, sede vacante, ad capit. *ibid.*

3 Eadem deuolutio accidit, si Regulares negligentes sint in conferendis suis beneficijs, nimirum ad Episcopum loci, ubi sunt beneficia. *ib. d.*

4 Item si capitulum negligat. *ibid. n. 110.*

5 Si Episcopus negligat ea beneficia conferre, quæ ad eum spectant proprio quodam iure, non autem iure speciali, aut deuoluto, tunc ad capitulum fit deuolutio, & in secundo casu, ad superiorem Episcopum. *ibid. num. 111.*

6 Nisi Episcopus sit exemptus, & Romano Pontifici immediate subiectus: quo casu ad Papam deuoluitur collatio. *ibidem num. 112.*

7 Potest Episcopus dispensare, ut quis retineat beneficium obitum tempore excommunicationis, quia non est reseruata Papæ hæc dispensatio: nisi Episcopus scienter illi contulerit. *ibid. num. 113.*

8 Excluduntur ab obtinendis beneficijs suspensi ab officio, vel beneficio. *ib. n. 114.*

9 Interdicti personaliter, irregulares, idiomitæ, aleatores, bigami, & alij. *ibid. à num. 145. ad 163.*

10 Filius legitimus clericus non potest obtinere beneficium immediate, quam habuit Pater, sine dispensatione, decusum referunt *DD. ibid. num. 161.*

Beneficiorum possessio.

1 Qui prouisus à Sede Apostolica possessionem beneficii apprehendit, non expeditis litteris, & amittit beneficium, siue ius ad illud, & sit inhabilis. *Paul. 3. Anno 1534.*

2 Libetum sit cuique possessionem capere sui beneficii, vel in Ecclesia, ubi est titulus; vel in prædijs, quæ maluerit ipse, Notario præsentare. *Prouinc. 4.*

3 Qui beneficii possessionem acquirit, titulum Episcopo ostendat intra n. entem, sub pena dimidiæ partis fructuum unius anni. *Prouinc. 2.*

- 4 De fructibus beneficiorum respectu prædecessoris, & successoris. *Vide infra Bona ecclesiastica num. 18. 19. 21. & seqq.*

Beneficiorum Parochialium prouiso.

- 1 Ordinarij collatores intra sex menses beneficia parochialia titi conferant. Pius V. Anno 1567.

- 2 Vel intra quatuor menses Papæ, aut collatoribus, ad quos spectant, personas idoneas electas significant. *ibid.*

- 3 Sub pœna quod omnimoda dispositio eorum sit referuata Papæ. *ibid.*

- 4 Patronis autem datur optio, ut post semestrem recurrant vel ad Metropolitanum, vel ad viciniorem Ordinarium, vel ad Papam. *ibid.*

- 5 Vacante igitur Parochiali, Episcopus constituat Vicarium, si opus est, cum portione congrua fructuum. *Tri. sess. 24. cap. 18.*

- 6 Hoc est: quando non adsunt alij in Ecclesia, seu Parochi vicini, qui animarum curam gerant. *Decisum refert Garz. p. 9. cap. 1. num. 13.*

- 7 Neq; potest amplius commendati Ecclesia Parochialis. *Trid. sess. 24. cap. 18.*

- 8 Quæ deputatio Vicarij semper attinet ad Episcopum, licet collatio ad quemcumque alium. *Decisum referunt DD. cit. à Barbof. alleg. 60. num. 3.*

- 9 Edictum promulgetur, quo vocentur ad concursum: ut intra decem dies, vel aliud tempus ab Episcopo præscribendum, omnia scribantur. *Trid. loco cit.*

- 10 Quod edictum fiat semper ab Episcopo loci, ubi est beneficium, quicumque sit collator beneficij. *Decisum referunt DD. cit. à Barbof. alleg. 60. nu. 15. & 44.*

- 11 Etiam si Parochialis sit nullus Diœcesis, & tunc ad Episcopum viciniorem spectat. *Loter. tom. 1. l. 2. quest. 31. nu. 64.*

- 12 Nisi collator habeat ius cogendi Synodum. *Decisum refertur à Barb. loc. cit. num. 42. V. Albas num. 50.*

- 13 Decem dies à Tridentino concessi pro examine, ne ultra alios decem prorogentur. Pius V. *supra.*

- 14 Potest admitti ad concursum, qui iam habet beneficium curatum, qui si obtineat secundum, fiat concursus pro primo tunc vacante. *Congregat. Episc. 26. Aug. 1592.*

- 15 Doctor, siue licentiatus, & graduatus non excusatur ab hoc examine. *Decisum referunt DD. apud Barbof. allegat. cit. num. 86.*

- 16 In Parochialibus de Iure patronatus Ecclesiastici præter nominatum à Patrono, potest Episcopus admittere alios ad concursum. *Decisum refertur ibid. n. 16.*

- 17 Qui transacto edicti tempore compareret, & res est integra, est admittendus. *Decisum refert Garz. par. 9. cap. 2. nu. 106.*

- 18 Si vnus tantum concurrat, poterit solus examinari. *Decisum refert Vgolin. de pot. Episcop. cap. 50. §. 10. num. 4. V. Canonici Regulares. num. 1. Familiaris Episcopi num. 16.*

- 19 Tres adsint examinadores Synodales. *Trid. loco cit.*

- 20 Non pauciores scilicet, quam tres. *ibid.*

- 21 Etiam in Parochialibus modici valoris. *Decisum referunt DD. cit. à Barbof. alleg. cit. num. 38.*

- 22 Fit examen circa ætatem, mores, doctrinam, prudentiam, & alia opportuna. *Trid. loco cit.*

- 23 Non sufficit circa doctrinam tantum. *Decisum refert Garz. par. 5. cap. 7. nu. 11. vers. ad 3.*

- 24 Ætas debet esse 25. annorum inchoatorum, ut intra annum promouetur ad sacerdotium. *DD. apud Barbof. alleg. cit. num. 82. 83. V. Legatus num. 3.*

- 25 Fiat in examine experimentum de canibus peritiis, & Rubricis Diuini Officij. *Prou. 5.*

- 26 Examen per concursum si finiri nequit vno die, perficiatur altero, si timeatur de reuelatione interrogationum, possunt hæ mutari die sequenti. *Congreg. Episc. 20. Iulij 1592.*

- 27 Expediit deinde, ut examinadores parlam inter se vota sua conferant, & deinde Notario dicant, ut simpliciter scribat approbatorum nomina. *Decisum refert Garz. part. 9. capit. 2. num. 107.*

- 28 Præferri debet in concursu, qui nullum obtinet beneficium, obtinenti, *Rota 20. Febr. 1587. decis. 768.*

- 29 Item minus doctus, idoneus tamen, doctiori, si ille moribus excellat. *Decisum referunt DD. cit. à Barbof. allegat. cit. num. 102.*

- 30 Electio semper est Episc. Decisum refert Garz. loco ante cit. numero 108. 109.
- 31 Quando plures sunt presentati à laicis, fiat examen inter eos tantum, & Episcopus eligat magis idoneum. Decisum refert Garz. par. 9. cap. 2. numero 256.
- 32 Magis idoneis conferri debent. Parochiales Ecclesie, aliàs hi possunt appellare ad Metropolitanum, seu viciniorum Episcopum, & tandem ad Papam. Pius V. si pra.
- 33 Eadem servetur in iurepatronatus mixto, & in merè ecclesiastico. Trid. loco cit.
- 34 Quod si Iurepatronatus ex duabus partibus spectet ad laicum, & pro vna ad ecclesiasticum, idem fiat; vt in ecclesiastico. Decisum refert Garz. p. 9. c. 2. n. 278.
- 35 Si vacet in mense Papæ, Patroni ecclesiastici nihil habent: sed Episcopus eligit, & Romam mittit nomen, vt aliàs Decisum refert Barbof. alleg. 60. c. n. 16.
- 36 Deuoluto Iurepatronatus ad Ordinarium, ea vice fiat concursus. Decisum referunt DD. cit. à Barbof. loco cit. n. 18.
- 37 Concursu iuxta formam Concilij aliqua de causa effectum non habente, Episcopus debet nouo concursu providere. Nauarr. conf. 11. de Rescript. num. 3. §. par. 1. lib. 1. ed. 2.
- 38 Si electus desistat, nouus concursus est faciendus; non autem potest eligi alter ex ijs, qui concurrerunt. Gar. par. 9. c. 2. nu. 221. 222.
- 39 Ceterum non fit concursus in beneficijs Regularium, quæ Regularibus conferri solent. Decisum refert Garz. par. 9. cap. 2. nu. 167.
- 40 Et Regulari Parocho minus digno potest alter subrogari, & debet, si Episcopus velit. Cõg. Episc. 11. Decembr. 1584.
- 41 Neque in Parochialibus Regularibus habentibus curam animarum solitis commendari secularibus. Decisum refert Garz. d. cap. 2. nu. 199.
- 42 Neque in vacatione Dignitatis, & Canonatus, cui est annexa animarum cura accessorie. Decisum refertur. ibid. n. 193. & apud Barbof. loco cit. nu. 26.
- 43 Neque quando animarum cura incumbit Canonice cathedralis, seu Collegiatae Ecclesie, & per eisdem cura exercetur. Decisum referunt DD. citat. à Barbof. ibid. nu. 30.
- 44 Neque in resignationibus factis in manibus Papæ in fauorem certæ personæ. Decisum referunt DD. apud Barbof. ibid. nu. 21.
- 45 Neque in Permutationibus veris, nec de simplici ad Curatum. Decisum refert Garz. d. cap. 2. nu. 165.
- 46 Examen est tamen necessarium in eo, qui non fuit aliàs examinatus. ibid.
- 47 Neque in Parochialibus acquisitis per regressum, si eam possederit. Decisum refert idem ibid. nu. 168.
- 48 Neque in Parochialibus litigiosis. Doctores apud Barbof. loco citato numero 37.
- 49 Neque in Parochialibus de iurepatronatus laicorum. Trid. loco cit. & Decisum referunt DD. cit. à Barbof. loco cit. nu. 18.
- 50 Neque iurepatronatus mixto requiritur concursus. Decisum refert 5. Febr. 1628. Viuian. de iurepatronatus in Appendice ad capit. 1. lib. 1.
- 51 Vicariæ perpetuæ Parochialium vnicuique non conferuntur concursu, sed ad eorum nominationem tantum, ad quos attinet deputare. Decisum referunt DD. apud Barbof. supra num. 32.
- 52 Nisi in Vicarium cura ipsa transferatur, & tunc fiet concursus. idem ibid.
- 53 Si Parochiales ita tenues sint, vt totius prædictæ examinationis operam non ferant, aut nemo sit, qui concurrat, aut ob apertas factiones possunt excitari grauioribus rixæ, Ordinarius, si pro sua conscientia cum deputatorum consilio ita iudicet expedire, priuatum aliud examen poterit adhibere. Trid. sess. 24. c. 18.
- 54 Prouisi de Parochiali Ecclesia per Papam tenentur ad iuratoriæ fidei iussione de residendo. Pius IV. in Bulla sua 87.
- 55 Confirmans indignum aetate, scientia, moribus ad beneficium Curatum, perdit potestatem confirmandi primum successorem, & à perceptione proprii beneficii suspenditur, quousque restitutus fuerit. Barbof. alleg. 111. n. 20.
- 56 Quæ summam ducatorum centum non excedunt, nulla pensione grauentur. Trid. sess. 24. c. 13.
- 57 Non comprehenduntur in emolumentis, quæ proueniunt ab exercitio curæ animarum, si fortè funeralia assignentur alicui. Congreg. Episcop. 11. Septembr. 1615.

58 Valor centum ducatorum requisitus à concilio intelligitur iuxta morem cuiusque regionis. Decisum refert Riccius in *Collect. decis. par. 4. collectan. 785. in fine Congr. Conc. 13. Julij 1630.*

A D D I T I O.

- 1 Congrua portio Vicatio assignanda ex *Trid. sess. 24. cap. 18.* intelligitur arbitrio Episcopi decisum refert *Garz. de ben. par. 2. cap. 2. num. 15.*
- 2 Duorum aureorum aiunt singulis mensibus. *DD. apud Barbof. de off. Parochi. p. 1. cap. 2. num. 35.*
- 3 Et num. 36. docet, casu, quo Vicarius concurrat, & eligatur ut magis idoneus, debet statim cessare ab exercitio curæ animarum.
- 4 Onera deducenda in Parochiali, ut centum scuta remaneant libera pro Rectore, sunt onera necessaria, & ordinaria, capellani, clerici, candelarum in festo Purific. B. V. manutentiones sacristie, cathedralici, Prædicator, Visitationis Episcopi, organi, ceræ, hostiarum, vini, olei, iudicis ordinarij. Rota sæpius apud eundem *Barbof. loco cit. p. 3. c. 29. n. 18. 19.*

Beneficiorum Reservatio.

- 1 **Q**uæ curam animarum habent, Sede Papali vacante, possunt ab Episcopo conferri. *DD. apud Barbof. alleg. 57. n. 30.*
- 2 Sede Episcopali vacante, reservantur omnia Papæ. *Pius V. Anno 1568.*
- 3 Vacantia item ob crimen hæresis. idem *Anno 1566.*
- 4 Item collata personis contaminatis ob genus, hæresim, apostasiam à fide. *Greg. XIII. Anno 1580.*
- 5 Item recepta in confidentiam. *Pius IV. Anno 1564.*
- 6 Item Parochialia collata, non servata forma *Pius V. Anno 1567.*
- 7 Vacantia per priuationem. *Paul. III. const. 67.*
- 8 Vacantia per negligentiam Ordinarij, elapso semestri, culpa sua Doct. apud *Barbof. loco cit. num. 44.*
- 9 Vacantia ob non publicationem resignationum. *Gregor. XIII. Anno 1583. Barth. Gaurant. Man.*

- 10 Eorum, qui se ipsos pro alijs examini supponunt; vel annuas pensiones offerunt pro consequendis beneficiis, aut beneficia impetrant pro alijs ut ab eis aliquid consequantur; vel quando impetrant pro se ipsis cum intentione illa resignandi. *Paulus IV. Anno 1557.*
- 11 Vacantia ob non delationem habitus, & tonsuræ clericalis. *Sixt. V. Anno 1589.*
- 12 Quæ item reservantur in regulis Cathedraliæ, & solent esse huiusmodi: nimirum.
- 13 Beneficia Officialiū Sedis Apostolicæ.
- 14 Monasteria vitorum valorem annuum 220. Florenorum auri excedentia.
- 15 Dignitates, & beneficia omnia post obitum quorumcunque collatorum usque ad promotionem successorum.
- 16 Omnes dignitates in Cathedralibus maiores post Pontificalem, & principales in Collegiatis excedentes valorem 10. Florenorum auri.
- 17 Prioratus Præposituræ, Dignitates conventuales, & Præceptorie generales Ordinum quorumcunque; sed non militariū.
- 18 Familiarium Papæ, & Cardinalium, & continuorum commensalium eorumdē.
- 19 Qui sint familiares hi: Vide *Barbof. alleg. cit. à num. 1. 6. & deinceps.*
- 20 Collectorum, & Subcollectorū Cam. Apostolicæ.
- 21 Curialium quorumcunque, Cubiculariorum, & Cursorum Papæ. Cubiculariorum honoris. *Paul. V. Anno 1617.*
- 22 Beneficia Canonicalia Urbis Patriarchalium, & vacantia in Episcopatibus, Titulis, & Diaconis Cardinalium è Romana Curia absentium.
- 23 Vacantia per promotionem ad Patriarchatum, Archiepiscopatum, Episcopatum, vel Monasteriorum regimina.
- 24 Vacantia, per execrabilitatem; nempe, quando retinetur beneficium secundum incompatible cum primo.
- 25 Beneficia resignata, dimissa, cessā ante assecutionem novorum beneficiorum, quæ in ipsa assecutione erant vacatura.
- 26 Vacantia quæcumque, & ubicumque mensibus Ianuarii, Februarii, Aprilis, Maii, Iulii, Augusti, Octobris, & Novembris, præterquam per resignationem.
- 27 Nisi Ordinarij acceptarint gratiam oblatam à Papa conferendi beneficia (alijs titulis non reservata) in mensibus,

B 3 Fe

- Februarij, Aprilis, Iunij, Augusti, & Octobris, & Decembris, quæ conceditur vere, & personaliter residentibus, mutuis hinc inde datis litteris.
- 28 Addunt Doctores alia referuata: nimirum in Curia vacantia Apud Barbof. *alleg. 57. num. 19.*
- 29 Omnia beneficia, quæ per resignationem, vel obitum, auctoritate Apostolica conferuntur cum decreto, quod prouisus beneficium tunc obtentum in manibus Papæ intra duos menses, aut aliud tempus resignare teneatur. *ibidem n. 45.*
- 30 Vacantia per violationem sequestri lite pendente in Curia Rom. *ibidem num. 47.*
- 31 Beneficia litigiosa per obitum vacantia. *num. 49.*
- 32 Ea item, quæ sunt collata a Cardinalibus vigore indultorum quando prouisi intra sex menses à die factæ promissionis non impetrauerint nouas prouisiones à Papæ. *ibidem num. 52.*
- 33 Vacantia per delictum offendentis litigantes in Curia Rom. eorumque Iudices Aduocatos, Testes, vel Notarios *ibidem num. 55.*
- 34 Mensis referuatus Papæ incipit in media nocte primi diei, & durat vsque ad dimidiam noctem vltimi diei. Barbof. *l. co. cit. num. 183.*
- 35 Media nox attenditur ex Galli cantu in horologiorum varietate. Garz. *p. 5. cap. 1. num. 526.*
- 36 Beneficium Iurispatronatus mixti, in quo laici æqualem saltem habent partem vocum, non est referuatum. Apud Barbof. *supra num. 144.*
- 37 Neque beneficium manuale. *n. 152.*
- 38 Neque Commenda *n. 154.*
- 39 Neque de mensa Episcopali, Capitulari, Abbatiali *n. 155.*
- 40 Neque Coadiutoria *n. 156.*
- 41 Neque ea, quæ ex creatione, seu fundatione, aut alijs constitutionibus aliquas qualitates, seu certa onera habent iniuncta, vt in præbendis Theologalibus, & similibus Trident. *sess. 25. cap. 5.*
- Beneficiorum Pluralitas.*
- 1 Num vni conferatur; si minus sufficiat ad vitam honestè sustentandam, licet aliud simplex confecti, dummodo vtrumque non requirat personalem residentiam. Trident. *sess. 24. cap. 17.*
- 2 Plura beneficia curata, aut incompatibilia retineri non possunt sub pena priuationis ipso iure. Idem *sess. 7. cap. 4.*
- 3 Duo Canonicatus sunt incompatibiles. Decisum refert Garz. *part. 11. cap. 5. num. 381. in 3. declar.*
- 4 Dignitas, cui additur Canonicatus, non potest obtinere alium Canonicatum, cui annexum est munus Penitentiarij. Decisum refert Garz. *in addit. ad suum tract. de benef. loco citat. num. 249.*
- 5 Canonicus obtinens dignitatem sine Apostol. dispensatione perdit Canonicatum. Decisum refert idem *d. cap. 5. n. 244.*
- 6 Habenti beneficium sufficiens potest aliud conferri, sed habita possessione secundi, vacat primum. Decisum refert idem *ibid. num. 283. in 2. declar.*
- 7 Duo beneficia simplicia sub eodem tecto, quæ non requirunt personalem residentiam, & non sunt sufficientia, possunt conferri ab Ordinario. *prax. Episcop. part. 1.*
- 8 Benefic. §. 7. concl. 6. Negant plures DD. apud Barbof. *allegat. 62. num. 12.*
- 8 Episcopus ex causa potest dispensare, vt quis habeat duo beneficia diffinita sub eodem tecto, si quolibet eorum sit insufficiens ad eius sustentationem. Decisum refert Garz. *d. cap. 5. num. 377.*
- 9 Dispensatus ad duo beneficia non intelligitur sub eodem tecto. Flam. *lib. 3. quest. 1. num. 225.*
- 10 Beneficium situm in Capella Claustro Cœmeterio, seu ambitu, contiguis Ecclesiæ, censetur, esse in eadem Ecclesiæ. Garz. *d. cap. 5. num. 259.*
- 11 Cum Parochiali obtineri potest Monasterium commendatum cum cura. Decisum refert Gonzal. *ad reg. 8. cancell. gloss. 5. §. 8. n. 65. et Garz. par. 4. c. 4. n. 35.*
- 12 Consuetudo valet, quod quis duplici officio in vna Ecclesia fungatur, puta Thesaurarij, & Canonici. Decisum refert Garz. *d. cap. 5. num. 245.*
- 13 Si duo beneficia non sufficiunt ad sustentationem, non potest Episcopus conferre tertium. Garz. *d. c. 5. n. 249.*
- 14 Habenti pensionem sufficientem potest Ordinarius conferre beneficium. Decisum refert Garz. *d. cap. 5. n. 171.*

- 15 In iudicanda beneficii sufficientia nulla debet haberi ratio bonorum patrimonialium. Barbof. alleg. 62. num. 11.
 16 Qui exegerit fructus prioris beneficii retenti sine dispensatione, duplum restituat. Prouinc. 4.

A D D I T I O.

- 1 Capelle plures in eodem Altari sub eadem inuocatione cum diuersis oneribus Missarum, quæ antiquitus conferebantur pluribus clericis, non possunt retineri hodie ab vno sine dispensatione Apostolica. Congr. Conc. 17. Aug. 1630.
 2 Incompatibilitas plurium beneficiorum sequitur ex retentione, non ex consequutione; & ideo valet collatio tertij beneficii ab Episcopo ultra duo insufficientia, non autem retentio sine facultate Apostolica, decifum refert Barbof. de iur. Eccl. l. 3. cap. 13. num. 189.
 3 Si retineantur per triennium, vacant omnia. ibid. num. 190.
 4 Immo, si ultra sex menses, vacant omnia. ibid. num. 191.
 5 Neque regula de triennali possessione iuvat. decifum refertur ibid. num. 194.

Beneficiorum Resignatio.

- 1 Procurans Episcopus, vt Clerici beneficia renuncient, suspenditur à perceptione fructuum suæ Ecclesiæ per triennium. Barbof. alleg. 111. nu. 29. hoc est, secuta renunciatione.
 2 Resignari possunt beneficia in manu Episcopi à senibus Impotentibus seruire. Obtinentibus plura Beneficia.
 Valetudinarijs. Ingressuris Religionem.
 Corpore vitiatis. Matrimonium contrahentibus.
 Crimini obnoxii. Capitales inimicitias habentibus.
 Censuris irretitis.
 Pius V. A. 1568.
 3 Ne tamen villo modo significetur successor. ibid.
 4 Potest autem resignans rogare Episcopum, vt conferat à se nominato. Barbof. de potest. Episcop. allegat. 65. num. 50.
 5 Probanda quoque est resignationis cau-

- sa. Garz. part. 11. cap. 4. num. 52.
 6 Et potest resignari ante adeptam possessionem, Barbof. loco cit. nu. 16.
 7 Non potest resignari beneficium litigiosum, super quo lis pendet. ibid. nu. 19.
 8 Nisi lis esset super priuatione beneficiati, nō autem, vt adiudicetur alteri. ibid.
 9 Beneficium quoque de Iure patronatus resignari potest, cum consensu Patroni. ibid. num. 20.
 10 Potest autem Episcopus acceptare resignationes beneficiorum suæ Diocesis, extra suam Diocēsim existens. ibid. n. 22.
 11 Et item beneficiorum reservatorum, seu collationis Cardinalium, non tamen hæc contere. ibid. num. 23. 24.
 12 Porro non ante triennium à possessione beneficiati resignantis. Innoc. IX. relatus à Moscon. de Maieft. milit. Eccl. lib. 1. parte 3. cap. 2. rub. de benefic.
 13 Si beneficium est titulus ordinationis, fiat de titulo in resignatione mentio; alias nulla est. Naldus Renunciare nu. 21.
 14 Fallit, si resignans affectus est aliud beneficium sufficiens ad congruam suam sustentationem. Decifum refert. Idem. ibidem.
 15 Vnico contextu præstetur cōsensu Ordinarij, cum fit resignatio. Flam. l. 8. q. 9. à num. 127.
 16 Non conferatur consanguineis, affinis familiaribus resignantium, aut recipientis resignationes. Pius V. vbi supra.
 17 Sub pœnis nullitatis, suspensionis à beneficiorum collatione, electione, &c. & reservatur Papæ. ibid.
 18 Si suspensi ausi fuerint conferre ipso facto sunt excommunicati, reservata Papæ absolutione. ibid.
 19 Male resignantes, & lites huiusmodi prosequentes tenentur ad restitutionem, & ad omnia damna. Pius V. Anno 1560.
 20 Publicatio fieri debet quarumcumque resignationum, etiam ex permutatione intra sex menses citra montes, intra nouem, Gregor. XIII. Anno 1583.
 21 Hoc est, à die Data concessionis gratiæ, quæ postremo facta fuerit ex obtinentibus eandem. ibid.
 22 Fiat in Cathedrali, & in Ecclesia beneficii, seu Ecclesijs, si in pluribus sit beneficium, & inter Missarum solemnias, lectis literis Apostolicis. ibid.

- 23 Si rurale est beneficium, fiat in Parochiali. intra cuius fines illud est, & Cathedrali. *ibid.*
- 24 Si non est additus ad illa in viciniore Cathedrali, vel Parochiali fiat *ibid.*
- 25 Sub pœnis nullitatis, inhabilitatis &c. *ibidem.*
- 26 In resignationibus, quæ fiunt in manibus inferiorum Papæ intra mensem negotium expediatur, & intra alios tres publicetur. *ibid.*
- 27 Sub pœnis prædictis. *ibid.*
V. Capitulum sede vac. num. 32.
33. Ordines maiores num. 3. 4. 5.
Pœnis num. 2.
- numero 21. *V. Ordines maiores num. 6.*
- 4 Et fiat publicatio, ut in præced. tit. num. 20. & seqq.
- 5 In mense Apostolico fieri possunt ab Episcopo permutationes. Congr. Episc. 24. May 1583.
- 6 Possunt etiam permutari beneficia iurispatronatus de consensu patronorum. Azor. part. 2. lib. 7. cap. 29. q. 6.
- 7 In permutatione duorum diversarum Diocesis requiritur utriusque Episcopi consensus, & auctoritas. Azor. loco cit. q. 8.
- 8 Ne sit permutatio triangularis, sed simplex inter duos. Nau. conf. 43. sub titulo de Simon, num. 3.
- 9 Si inæqualia sunt, cessante pacto; potest Episcopus mandare, quod recipiens beneficium pinguius soluat aliquam pensionem alteri duraturam usque ad coequandos fructus. Idem *ibid.* 4.
- 10 Forma permutationis: quod probentur causæ.
- 2 Examinentur permutaturi ab Episcopo Trid. sess. 24. cap. 18.
- 3 Fiat collatio idoneis repertis.
- 4 Litteræ simul expediantur.
- 5 Publicatio fiat, ut supra.
- 6 In possessionem eant cum fidei professione. Ita Vgol. de potest. Episc. c. 50. num. 3.
- 11 Dum expeditur permutatio administrare possunt in suis Ecclesiis, quas resignarunt Flam. lib. 1. q. 6. num. 9.

ADDITIO.

- 1 Intra mensem resignatio debet expediri, hoc est admissio, seu reiectio eiusdem: collatio vero fiat prout de iure cōmuni. Barbof. de iure Eccl. l. 3. c. 15. n. 113.
- 2 Publicatio Resignationis sit breuibus verbis, non legendo totam Bullam, nec earum datam. DD. cum Barbof. *ibid.* n. 195.
- 3 Facta in choro, non in Ecclesia, est nulla. *ibid.*
- 4 Ad valuas sufficit simplex carta, in qua significetur totum negotium Resignationis. *ibid.*
- 5 Sufficit ad vnam portam Ecclesiæ fieri. *ibid.*
- 6 Et Notarius referat, se fecisse iuxta formam constit. Greg. XIII. *ibid.* num. 196.
- 7 Non publicanti regula de trienniali possessione non prodest, imo nec decennialis possessio. *ibid.* nu. 197.
- 8 Probatio de non facta publicatione ad effectum, ut vacet beneficium, incumbit impetranti, ut vacet. *ibid.* n. 199.

Beneficiorum Permutatio.

- 1 Conceditur Ordinariis iuxta Sacros Canones. Pius V. Anno 1568.
- 2 Dubitat Megalius 3. part. Instit. Confessar. lib. 4. cap. 5. num. 42. ex verbis prædictæ Bullæ. An possint Episcopi permutare: & ad summum concedit, standum esse consuetudini.
- 3 In permutatione beneficii, quod est titulus ordinationis, fiat mentio de titulo, alias est nulla. Nald. renunciare.
- 1 Non potest fieri permutatio beneficii cum pensione, quam habet alter super alio beneficio. DD. cum Barbof. de iur. Eccl. l. 3. cap. 15. num. 179.
- 2 Neque cum pacto coram Episcopo, ut alter soluat omnes expensas ad utramque Bullam necessarias. *ibid.* num. 180.
- 3 Neque beneficia inæqualia, addita pensione, aut alia re prætio æstimabili, permutari possunt, probabilius, & tutius DD. apud Barbof. *ibid.* num. 181. Vide Manuale nostrum in hoc titulo. num. 9.

Beneficiorum Priuatio.

- 1 Quod Vi Matrimonium contrahi per verba de presenti validum, etiam ante copu-

- copulam perdit beneficium. DD. apud Barbof. *de pot. ep. alleg.* 57. num. 202.
2. Iudices priuationum, affines eorum & familiares non possunt impetrare beneficia, quibus illi beneficiatos priuant. Pius 4. Ann. 1560.
 3. Neque item Procuratores, & Solicitatores in eorum causa. *ibidem.*
 4. Sub pœna nullitatis. *ibid. vide Cap. Sede vac. num. 41.*
 5. Suspensio à beneficio. *V. Suspensio n. 8. 22.*

Beneficiorum Vacatio.

1. Vacant beneficia varias ob causas, apud Barbof. *alleg.* 57.
2. Per obitum num. 199.
3. Per resignationem num. 200.
4. Per effecutionem alterius incompatibilis num. 201.
5. Per contractum matrimonij. num. 202.
6. Per ingressum Religionis. num. 208.
7. Per translationem Prelati ad aliam Ecclesiam. num. 211.
8. Per promotionem ad Episcopatum, post adeptam possessionem, & facta consecratione. num. 215.
9. Per militiam secularem. num. 215.
10. Per pœnam, nimirum.
11. Per omissionem habitus, & tonsuræ. Sixt. V. A. 1589.
12. Per non promotionem Parochi intra annum ad Sacerdotiũ. Barbof. *n. sup.* 209.
13. Per violentam ingressionem in possessionem beneficii. num. 220.
14. Per violationem sequestri impositi vigore sententiæ definitiue in Rom. Curia prolata in causa beneficii. num. 221.
15. Per non ostensionem Tituli, cum monitus fuerit. num. 222.
16. Per non publicationem resignationis. Greg. XIII. A. 1583.
17. Per non seruatum formam Pij V. in prouisione Parochialium. Barbof. *cit. nu.* 245.
18. Per suppositionem sui pro alio ad examen, aut oblationem pensionis, aut intentionem resignandi contra Bullã Pauli IV. A. 1557.
19. Per apprehensionem possessionis ante litterarum Papæ expeditionem. Iul. III. A. 1553.
20. Per confidentiam. Pius IV. A. 1569.
21. Per retentionem indebitam scriptura-

- rum Camera Apostolicæ, seu non reuelationem earundem. Iul. III. A. 1552.
22. Per alienationem rerum Ecclesiasticarum sine solemnitate. Paul. II. A. 1468.
 23. Per offensionem litigantium in Rom. Curia, eorumque Iudicium Aduocatorum, Procur. Testium, Notariorum. Alex. VI.
 24. Propter crimen hæresis. *vbi supra Barbof. num. 228.*
 25. Obtena per preces hæreticorum. *num. 230.*
 26. Per crimen realis simoniæ. num. 231.
 27. Per crimen læsæ maiestatis n. 233.
 28. Per crimen falsitatis litter. Apostol. *num. 234.*
 29. Propter sodomiam. num. 242.
 30. Per carcerationem clerici vt resignet beneficium. num. 241.
 31. Per occisionem Rectoris suæ Ecclesiæ. num. 239.
 32. Ob percussione Episcopi vacant beneficia in eius Diocesi num. 237.
 33. Ob percussione cardinalis num. 235.
 34. Ob Assassinium. num. 238.

ADDITIO.

1. Vacat beneficium, si electus intra mensem à tempore electionis ei præsentatæ, vel à tempore sibi præstituto, non consenserit electioni de se factæ. DD. cum Barbof. *de iure Eccl. l. 3. cap. 14. n. 26.*
2. Item si electus intra tres menses post consensum electioni præstitum non petierit confirmationem. *ibid. num. 27.*
3. Item quando electus, vel præsentatus ante confirmationem, vel institutionem per se, vel alium se iniecerit, vel administrauerit. *ibid. num. 28.*
4. Item per repulsionem postulationis, vel electionis cassationem. *ibid. nu. 29. 30.*
5. Item si beneficium habeatur pro delicto per decennium. *ibid. num. 33.*

Beneficiorum unio.

1. Uniones factæ à 40. annis citra confirmationem Tridentini Concilij examinari possunt ab Ordinario. Trid. *sess. 7. cap. 6.*
2. Ne fiant uniones beneficiorum diuersæ Diocesis. Idem. *sess. 24. cap. 9.*

3 Non

- 3 Non possunt vniri plura beneficia simplicia. Riccius in praxi resol. 610. in 2. edit.
- 4 Neque possunt vniri beneficia de iure patronatus. Decisum refert Garz. par. 12. cap. 2. num. 210.
- 5 Et irrita omnino sunt uniones factae de beneficijs liberis ad Ecclesias Iurispatronatus. Trid. sess. 25. cap. 9.
- 6 Quae verò à 40. annis citra plenam incorporationem sunt consecutae, nihilominus ab Ordinarijs reuideantur, & si opus est, separentur. ib. d.
- 7 Potest Episcopus ex causa legitima vnire beneficia non exempta. DD. apud Barbof. alleg. 66. num. 3.
- 8 Etiam si eorum collatio vigore concordiae spectet ad Capitulum. Idem ibid.
- 9 Potest vnire etiam non perpetuo referuata beneficia. Garz. d. cap. 11. num. 91.
- 10 Etiam deuoluta Papae per negligentiam, ignorantiam, seu absentiam Praedecessoris Rebuff. de deuolut. nu. 31.
- 11 Parochiae quae certos fines non habent, sed certum populum, & per certas familias distinguuntur, vniri possunt. Decisum refert Garz. d. cap. 2. n. 88.
- 12 Possunt fieri uniones perpetuae ab Episcopo Ecclesiarum Parochialium, & beneficalium propter Ecclesiarum paupertatem sine prauiudicio obtinentium. Trident. sess. 21. cap. 5.
- 13 Ne vniantur Parochiales Ecclesiae Monasterijs, Abbatijs, Dignitatibus, praebendis Ecclesiae Cathedralis, seu Collegiatae, nec alijs beneficijs simplicibus, aut Hospitalibus, seu Militijs, & quae sunt vnire reuideantur. Idem sess. 24. cap. 13.
- 14 Neque pars fructuum Parochialis Ecclesiae potest vniri alteri. Decisum refert Garz. d. cap. 2. num. 87.
- 15 Debent autem fieri uniones ob euidentem necessitatem, vel vilitatem Ecclesiae. Garz. ibid. num. 108.
- 16 Et in perpetuum, non ad vitam. Barbof. loco cit. num. 3.
- 17 Cum consensu Capituli Garz. d. cap. 2. num. 145.
- 18 Et sufficit post unionem. Idem ibidem num. 147.
- 19 Nisi adsit contraria consuetudo, quae excludat Capituli consensum. Idem n. 152.
- 20 Si Episcopus vnire, vt delegatus Sedis Apost. negant hunc consensum Nauar. &

alii, affirmant alii, & decisum refert Garz. cit. num. 158.

- 21 In vnione facta ipsi Capitulo, requiritur auctoritas Papae. Idem num. 168.
- 22 Secus, si fiat singulis praebendis singularim. Idem num. 170.
- 23 Sed verius potest Episcopus vnire omnibus simul. Decisum refert idem n. 171.
- 24 Eorum denique, quorum interest, consensus est requirendus. Trid. sess. 7. cap. 6.
- 25 Vnitum assumit deinde naturam, & priuilegia, cui est annexum. Barbof. loco cit. num. 41. V. Abbas nu. 50. Cap. Sede vac. n. 39. Seminarium clericorum à n. 38. ad 44.

A D D I T I O.

- 1 Non potest Episcopus vnire beneficia affecta sedi Apostolicae. DD. cum Barbof. de iur. Eccl. l. 3. cap. 16. num. 30.
- 2 Neque beneficia litigiosa. ibid.
- 3 Potest vnire beneficium suae Diocesis non curatum alicui Religioni, & Monasterio suae Diocesis. ibid. num. 36.
- 4 Potest unionem dissoluere Episcopus, & reuocare, cessante causa, ob quam facta est, vel quia redundat maius damnum Ecclesiae ibid. in fine.
- 5 Sed necessarius est capituli consensus, & vocatio defensoris eum causae cognitione. ibid.

Beneficiorum mutatio.

- 1 NE conuertantur curata in beneficia simplicia. Trid. sess. 25. cap. 16.
- 2 Neque possunt erigi simplicia in Canonicatus. Congreg. Episc. 17. Aprilis 1584.
- 3 Potest autem ex causa conuerti Ecclesia simplex in curatam ab Episcopo. Garz. part. 12. cap. 5. num. 2.
- 4 Non potest Episcopus derogare qualitatibus in beneficii fundatione appositis. Garz. part. 11. cap. 5. num. 344. & 371. 372. concedunt alij posse, apud Monet. de comm. vlt. vlt. cap. 10. num. 352.
- 5 Ex causa necessitatis, aut magnae vilitatis Ecclesiae, potest Episcopus derogare, inuius etiam patronis. Lambert. de iur. ep. l. 2. part. 1. q. 7. art. 30. m. 3. 7. 8. 12. & 15.
- 6 Nouem regulas à derogante obseruandas ponit Monet. supra à nu. 533. ad 542.
- 7 Fun-

7 Fundator Ecclesiæ, seu beneficii, seu hæres, vel successor fundatoris, seu executor testamentarius ab eo deputatus cū consensu Episcopi mutare potest statum Ecclesiæ. Viuian. de iurepatron. part. 3. lib. 14. cap. 4. num. 14.

8 Formam mutationis. vide apud Monct. vbi supra cap. 11. à num. 451. ad 439.

A D D I T I O.

Verius non potest Episcopus mutare Parochialem in collegiatam. DD. cum Barbosa. de iure Eccl. 3.2.27. cap. 6. nu. 1. & de cūsum refert 2. iunij 1626. Loter. de re benef. lib. 1. q. 14. num. 49.

Bibliotheca Canonorum.

- 1 C Onstituatur cum Indice librorum. Prou. 4.
- 2 Præfatus eligatur ab Episcopo de Concilio Capituli. *ibid.*
- 3 Duret eius officium arbitrio Episcopi. *ibid.* si alia sit eligendi consuetudo, feruetur. *ibid.*
- 4 Ineat ratio eam augendi. *ibid.*

Blasphemia.

- 1 C Lericus Deum, vel B. V. expressè blasphemans, prima vice priuetur fructibus beneficiorum vnius anni. Pius V. Anno 1566.
- 2 Pro altera vice beneficijs priuetur. *ibid.*
- 3 Pro tertia vice omnibus dignitatibus, & in exilium mittatur. *ibid.*
- 4 Si caret beneficio, luat pœnam pecuniariam, vel corporalem pro prima vice; carceri deatur pro altera; pro tertia verbaliter degradetur, & ad triremes mittatur. *ibid.*
- 5 Pro blasphemia in Sanctos, arbitrio iudicis, habita ratione qualitatis blasphemie, & personæ. *ibidem.*

Bona Ecclesiastica.

- 1 E A quouis modo vsurpantes, seu impediētes, anathemati subiacent, donec fiat restitutio, & absolutio Papæ referatur. Trid. sess. 21. cap. 1.
- 2 Patronus autem priuetur etiam Iure-

patronatus, & Clericus, etiam beneficijs, & ab ordinum executione sit suspensus, etiam post absolutionem prædictam, arbitrio Ordinarij. *ibid.*

3 Et hæc Decreta quotannis euulgentur. Prou. 5.

4 Bona Confraternitatum, & Hospitalium erectorum sine auctoritate Episcopi sunt laicalia; si verò illius auctoritate, sunt ecclesiastica. Barbosa. de potest. Episc. alleg. 75. num. 32.

5 Locationes anticipatis solutionibus factæ in præiudicium successorum sunt inuvalidæ. Trident. sessione 25. cap. 11.

6 Neque licet locare Iurisdictiones ecclesiasticas, seu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in spiritualibus; neque licet conductoribus per se, aut alios exercere. *ibid.*

7 Locationes ad longum tempus, seu, ad 29. annos, aut bis 29. annos, irritæ sunt, & nullæ. *ibid.*

8 Nemini liceat locare bona Ecclesiæ propinquis, intra tertium gradum in emphyteusim, aut ad tempus, etiam per suppositas personas sine magna utilitate Ecclesiæ, iudicio Episcopi, sub pœna nullitatis, & alijs arbitrio Episcopi Pro. 1.

9 Neque item Patronis, neque ijs, quorum cessione ea beneficia obtenta sunt, nisi vt supra, alijs mulsetur beneficiarius fructibus vnius anni quos inde capit. Prou. 2.

10 Solutio, quæ fit quotannis titulo emphyteusis, vel ad longum tempus locationis, fiat per scripturam Notarij, addita causâ, & quantitate pecuniæ. *ibid.*

11 Et instrumenta eiusmodi spatio mensis tradantur Episcopo in Archiuio seruanda. *ibid.*

12 Inuestitura feudorum renouentur à successoribus cum iuramento fidelitatis. Prou. 1.

13 In his renouationibus, omnia bona, & eorum fines nominatim in instrumento describantur. *ibid.*

14 Emphyteuta, vel colonus iurans soluere Canonem singulis annis, non soluto Canone, poterit ante biennium expelli. Nald Emphyteusis. num. 2.

15 Potest vice caducitatis duplicari Canon seu fictus consuetus. Mart. Antonin. l. 1. resol. 30. in fine.

- 16 Pœna caducitatis ne remittatur alicui, nisi seruatis, quæ de iure. Prouinc. 1.
- 17 Beneficiatus ætate minor ne tradat administrationem sui beneficii cuicumque sibi sanguine coniuncto, sine licentia Episcopi in scriptis, Prouinc. 4.
- 18 Fructus inexacti, ad Cameraam non spectantes, sunt successorum in beneficijs, etiam si maturati fuerint ante mortem. Iul. III. Anno 1550. & Urban. VIII. 5. Aprilis. 1628. idem confirmauit.
- 19 Vbi vero est facta concordia cum Camera Apostolica, fructus maturi non exacti sunt heredum beneficiati. Vician. de Iurepatr. par. 3. lib. 14. cap. 8. num. 17.
- 20 Beneficiati sine licentia Episcopi quouis prætextu non alienent pendenter beneficiorum fructus, nisi venditionis, aut locationis nomine; & tunc dilata solutione in id tempus, quo fructus eorum erunt à solo separati sub pœna nullitatis. Prouinc. 1.
- 21 Pendentes fructus beneficiorum adjudicantur successoribus in beneficijs, excepta parte colonica. Prouinc. 7.
- 22 Mortuo igitur beneficiato, constituitur Oeconomus opulentus ab Episcopo, apud quem deponantur omnes fructus, ad onera in primis adimplenda beneficii. *ibid.*
- 23 Ne inuadantur bona clerici defuncti beneficiati pertinentia ad Ecclesiam, eiusque ministros, sub pœna excommunicationis lata sententiæ. Prouinc. 2.
- 24 Et hoc Decretum semel in anno euulgetur. *ibid.*
- 25 Eadem pœna extenditur ad eos, qui nulla inuasiōe asportat suppellectilem, & scripta ad Ecclesiam spectantia, ex ædibus beneficiati defuncti, antequam fiat Inventarium à Deputato Episcopo. Prou. 3.
- 26 Et hoc quoque quotannis semel publicetur, *ibid.*
- 27 Successori in beneficio prædicta dentur gratis, etiam si clericus mortuus in ijs aliquid expenderit. *ibid.*
- 28 Hæredes autem ne immaturos fructus à solo separent, neque ligna cedant, aliudue damnum successori afferant; aliàs ab Episcopo resarciri iubeantur, & grauius puniantur. Prouinc. 7.
- 29 Fructus à solo separati, etiam si nondum exacti, aut reconditi, maturi tamen, hæredibus dentur. *ibid.*
- 30 Si omnes sunt separati, hæredum quidem sint, ij tamen oneribus beneficii faciant satis. *ibid.*
- 31 Si Parochialis Ecclesia sit, vel beneficium cum residentia personali, ea pars successori detur, quæ Ordinario videbitur ad eius victum, & onera vsque ad novos fructus. *ibid.*
- 32 Fructus locationum, censuum, & similia ad ratam temporis diuidantur. *ibid.*
- 33 Pensiones debite pro fructibus simplici locatione, & loco fructuum soluendæ ad eum pertineant, ad quem fructus, ut supra, pertinebunt. *ibid.*
- 34 Aes alienum ratione beneficii contractum per beneficium, cuiusmodi sunt decimæ, pensiones non solutæ, salarium ministrorum, reparationes & ornamenta Ecclesiæ, si apparet contractum superioribus annis, hæredes dissoluant. *ibid.*
- 35 Si eo anno, quo obiit, pro rata fructuum, & temporis iudicet Episcopus, ut vnâ cum nouis fructibus persoluantur. *ibid.*
- 36 Inventaria fiant bonorum omnium, & iurium Ecclesiarum, coram testibus, & per Notarios. Prou. 1.
- 37 Mobilium item, & immobilium etiam Iurispatronatus, & quouis nomine administrantur. Prou. 4.
- 38 Duo exempla illorum fiat, alterum pro Ecclesia propria, alterum pro Archiueo Episcopali. Prou. 1.
- 39 Renouentur, quando est opus, additis, quæ de nouo accidunt. *ibid.*
- 40 Ad vilitatem Cleri communem in Synodo Diocesana eligantur aliqui à Clero Foraneo, qui cum Urbano agant de ijs, qui ad vniuersi Cleri bona spectant. Prou. 1.
- 41 Et antequam Clerus Urbanus in hanc causam conuocetur, moueantur ii electi, ut adesse possint alias acta non possint esse detrimeto Clero Foraneo. *ibid.*
- V. Alienatio rerum Eccles. per totum Canon. Distributiones numer. 28. Capitulum numero 29. 30. Episcopus d. num. 27. ad 37. eorum priorum cura, num. 4. Ordines maiores numero 14. Seminarium Clericorum, numero 45.

ADDITIO.

Campana.

- 1 Possunt Canonici mutare paramenta sine consensu Episcopi, & de mobilibus non pretiosioribus disponere. *Congregat. Conc. 23. Augusti 1631.*
- 2 Triennium in locationibus computandum est ex tribus fructuum collectionibus, ita ut si ex quolibet triennio vnus tantum fructus percipiatur, tunc triennium pro vno anno computari debebit, & locatio fieri potest vsque ad nouennium. *DD. cum Barboss. de iure Eccl. l. 3. cap. 17. n. 73.*
- 1 IN Sabbato Sancto ne pulsantur Campanæ à quouis, antequam Cathedralis Ecclesia, vel Matrix pulsauerit, sub pœna 100. ducatorum. *Leo X. Anno 1518.*
- 2 Per Matricem intellige quoque Parochialem in Diœcesi antequam non possunt Regulares, neque Confratriæ suas Campanas pulsare. *Congregat. Rit. 19. Febr. 1608.*
- V. Ecclesia. num. 20. Exequia numero 37. Interdictum numero 21. 27. Oratio publica. num. 16. 23 26. 27. Processio. num. 21. 22. Regularium iura sub Episcopis num. 50.*

Cameteria.

ADDITIO.

- 1 Restituantur vbi non sunt Prouinciæ.
- 2 Nullæ ibi sint arbores, nec herba paulo danda. *Prou. 4.*
- 3 Bene Claudantur, & Cruce alta in medio posita. *Prou. 1.*
- 4 Vbi potest, extruatur ibi Capella, & adsit vas cum aqua benedicta. *Pro. 4.*
- 6 Stabula iumentorum inde distent. *ibidem.*
- 6 Neque ibi tritura fiat, neque telæ extendantur, neque fabrilis quid elaboretur. *ibid.*
- 7 Ecclesia polluta, censetur pollutum contiguum Cameterium, non è contra *Barboss. de pot. Episc. alleg. 27. num. 29.*
- 1 Potest Episcopus prohibere, ne campanæ nondum benedictæ pulsantur. *Congr. Rit. 5. Jul. 1614.*
- 2 Etiam si collegiata habeat omnimodam præcedentiam supra Matricem, non tamen potest pulsare campanas prius in Sabbato Sancto. *Congr. ead. 23. Febr. 1619.*
- 3 Si adest consuetudo pulsandi campanas non nisi post Cathedralem, seu Matricem, obseruanda est. *ead. 21. Aug. 1601.*
- 4 Aliàs liberum est cuique ante, vel post. *ead. 11. Apr. 1601.*

Canonizatum Collatio.

Calix.

- 1 Non ex ære, neque auricalco sit, potius ex stanno. *Conc. Rhem. c. 6.*
- 2 Negatur contactus illius iis, qui non sunt in sacris. *Conc. Rom. 2. cap. 9.*
- 3 Potest Episcopus ex causa dare licentiam clerico, non in sacris, tangendi vasa sacra. *Vgol. de pot. Episcop. caput. 4. §. 11. num. 1.*
- 4 Execratur, quando deauratur, nisi deauratio cadat propter vium. *Sylu. Calix quest. 2.*
- 6 Item si scyphus à pede ex toto separatur, licet non sit fractus, quia iunctura est tornatilis, siue ad vitam. *Idem ibid. Negat Suarez.*
- 6 Et quando amittit formam Calicis. *Sylu. loco cit.*
- 1 Vbi præbendæ cum distributionibus sunt ita tenues in insignibus Collegiatis, ut non respondeant decentiæ loci, & personarum, licet Episcopo cum Capituli consensu, vel beneficia simplicia non regularia iis, vnire, vel aliquibus suppressis cum patronorum consensu ad minorem numerum Canonizatum reducere. *Trid. sess. 24. cap. 15.*
- 2 Prouisio Canonizatum ne fiat, nisi iis qui ætatem, & aliàs habent qualitates, sub pœna nullitatis. *Idem sess. 22. cap. 3.*
- 3 Nemo ad Dignitates, quibus animarum cura subest, promoueatur, nisi saltem 25. ætatis annum attigerit, & in clericali ordine laudabiliter vixerit. *Idem sess. 24. cap. 12.*
- 4 Ad Dignitates infra Archidiaconū, vel Personatus sine animarum cura clerici idonei,

- idonei, & 22. annis non minores assu-
mantur. *ibid.*
- 5 Decretatus non habet annexam obli-
gationem Doctoratus, neque Magiste-
rij. Decisum refert Garz. *de benef. part. 7.*
c. 7. nu. 43.
- 6 Neque statui potest in Conc. Prouin-
ciali, quod dignitates & Canonicatus in
Cathedralibus dentur tantum graduatis.
Decisum refert idem *ibid. nu. 45.*
- 7 Principalis, Dignitas in Ecclesia Col-
legiata exempta, cui Ordinaria iurisdic-
tio cum omnibus iuribus Episcopali-
bus competit, non debet necessario: sed
congruit, ut conferatur Doctori. Decisum
refert idem *ibid. nu. 33.*
- 8 In Dignitatibus Collegiatarum Eccle-
siarum requiritur aetas 22. annorum. De-
cisum refert Garz. *par. 7. cap. 4. nu. 59 62.*
Negant alij apud Barbof. *alleg. 60. nu. 67.*
- 9 Sit aetas 22. annorum completa in prae-
dictis. Decisum refert Garz. *de 4. nu. 70.*
- 10 Scholasteria conferenda est Doctori,
vel Magistro, vel Licentiato in Theolo-
gia, seu Iure Canonico. Trid. *sess. 23. c. 18.*
- 11 Nemo ad Dignitatem, Canonicatum,
aut portionem recipiatur, nisi qui eo or-
dine, quem requirit Dignitas &c. aut si
initiat, aut ea sit aetate, ut initiari possit.
Trid. *sess. 24. c. 12.*
- 12 Omnes autem Canonicatus, ac portio-
nes in Cathedralibus habeant annexum
ordinem Presbyterij, vel Diaconatus, vel
Subdiaconatus. *ibid.*
- 13 Quae designatio fiat ab Episcopo cum
consilio Capituli, ita tamen, ut dimidia
pars saltem sint presbyteri. *ibidem.*
- 14 Vbi laudabilior consuetudo est quod
plures, vel omnes sint presbyteri, omni-
no seruetur. *ibid.*
- 15 Vbi nulla est ordinum distributio, aetas
22. annorum requiritur ad Canonicatum
in Cathedralibus. Decisum refert
Barbof. *alleg. 60. nu. 70.*
- 16 In Collegiatis sufficiat aetas 14. Annorum.
Decisum refert *ibid. nu. 71.*
- 17 Canonicatus de Iure patronatus laico-
rum ante Concilium Trid. fundatus, cum
pacto, quod descendentes à fundatore
possint illum obtinere, licet non sint in
sacris, tenet. Decisum fuit 29. Nouemb.
1592.
- 18 In vacatione Penitentiali, seu Prae-
bendae Theologalis fiat concursus, nisi
ad Papam spectent. Prou. 5.
- 19 Ne creetur Canonicus supernumera-
rius ille, qui ministerium nauare debet,
quod prestare nequit cum officio Cano-
nicali. *ibid.*
- 20 Canonicus per collationem liberam
Capituli non debet ab Episcopo exami-
nari. Decisum refert Garz. *part. 9. cap. 3.*
nu. 19. v. benef. Paroch. Tronifio nu. 42. Benef.
pluralitas nu. 3. 4. 5. Illegit. nu. 10.
11. 12. 13. Legatus numero 4.

A D D I T I O.

- 1 Dignitas noua in collegiatis, quae alias
non reperitur in Ecclesia, non potest
creari sine licentia Papae: Archidiacona-
tus & similes iam usitata possunt creati
cum consensu capituli ab Episcopo.
DD. apud Barbof. *de iure Eccl. l. 1. c. 21. n. 5.*
- 2 Canonicatus supernumerarius non po-
test erigi ad futuram praebendam, deci-
sum refert Garz. *de benef. p. 7. c. 1. n. 5.*
- 3 Aetas in canonico incipit à die Natiui-
tatis eius, non Baptismi. Cong. Conc. 4. Dec.
1627.
- 4 Aetas 22. annorum in dignitatibus Ca-
thedralibus an debeat esse completa? Auit.
Negant DD. apud Barbof. *de Canon. c. 1.*
nu. 22.
- 5 Nemo potest habere duos canonicatus,
decisum referunt DD. apud Barbof.
loc. cit. c. 41. nu. 16.
- 6 Si perseveret cum duobus, amittit am-
bos, decisum referunt idem *ibid.*
- 7 Eodem modo obtinens Dignitatem
perdit canonicatum, si utrumque requi-
rit residentiam, decisum refert Garz. *de*
benef. p. 11. c. 5. n. 244.
- 8 Non potest Episcopus concedere Ca-
nonicis cathedralis habitum proprium
neque mutare. Cong. Rit. 1. Sept. 1612.
- 9 Neque almutiam dare. *ead. 25. Ianuar.*
1602. 16. Ianuar. 1620.
- 10 Neque Cappam. *eadem 10. Ianuar.*
1604.

Canonicatum possessio.

- 1 IN possessione danda, neque fructus,
neque distributiones, nec eorum pars
retineantur ab Episcopo, Capitulo, Col-
legio, & alijs. Pius V. Anno 1570.

2 Ne-

2. Neque nuper prouisi inducantur ad iurandum pro obseruandis huiusmodi statutis, & consuetudinibus. *ibid.*
3. Sub pœnis Episcopo suspensionis ab officio Pontificali, reseruata Papæ & aliis interdicti; & singularibus personis excommunicationis similiter reseruata. *ibid.*
4. Iurantes autem non ligantur, nisi pœna eiusdem reseruata excommunicationis *ibid.*
5. Vbi vero fructus, vel distributiones piis vsibus ultra semestre tempus sunt concessi, horum dumtaxat dimidia pars pio vsui tribuatur. *ibid.*
6. Non tamen derogatur priuilegio, statuto, consuetudini, circa fructus, & distributiones inter vocationem beneficii, & collationem, siue possessionem prouenientes, si prædictis debeantur. *ibid.*
7. Prohibentur munera, esculenta, etiam nomine vrbauitatis, seu honorarii extorta, & coacta. Prou. 7.
8. Item dulcia multa. Decisum refert Zerola in prax. Episc. part. 2. v. Possessio benef. §. 5.
9. Proventus autem in hoc casu ad facritiam debiti, verè in eadem insumantur, quæ, si non egeat, in fabricam Ecclesiæ, vel aliud commodum transferantur ab Episcopo cum consilio Capituli. Prou. 2.
10. Emitteretur professio fidei non solum coram Episcopo seu eius Officiali: verum etiam in Capitulo, vt quisque faciat fructus suos. Trident. sess. 24. cap. 12. intellige in Cathedralibus. v. Fidei Professio num. 2. ad 20. à 35. Pensio num. 4. 13.

ADDITIO.

1. Valet constitutio Episcopi, vt capituli soluenda certæ pecuniæ ratione nouæ possessionis Canonicatum in fabricam Ecclesiæ non in Notarios, campanarios, & eiusmodi, decitum refert Garz. de benef. p. 3. cap. 2. num. 198. declar. 9.
2. Valet consuetudo, stante dispositione, sess. 24. cap. 14. Ind. vt fructus primi anni referantur hæredibus beneficiarij. Rot. decis. 663. p. 4. diuers.
3. Item consuetudo, quod fructus spe-

stent ad capitulum, donec canonicus sit Sacerdos. Congreg. Conc. 6. May 1617.

4. Non censetur laudabilis consuetudo, quæ est pro reparatione bonorum mensæ capitularis in possessione capienda à canonicis, decitum refert Garz. supra p. 8. cap. 1. num. 90.

Canonicatum Optio.

1. Consuetudo optandi in præbendis distinctis non valet nisi post. 6. annos. Monet de Optio. cap. 2. q. 1. ff. nu. 18.
2. Potest Episcopus eam inducere in beneficijs suæ collationis. idem q. 3. num. 50.
3. Domus Canonicales cadunt sub optione. cap. 3. q. 2.
4. Non datur optio in beneficijs in Curia vacantibus, aut reseruatis, aut deuolutis ad Papam, aut de iure patronatus. *ibid.* q. 3. & 4.
5. Nec in resignatione, seu permutatione, nisi illa sit libera, non ad fauorem alicuius. q. 5.
6. Nec in habentibus annexum onus Penitentiariæ & eiusmodi q. 6.
7. Possunt indistincte optari maiores, & minores præbendæ. q. 7.
8. Descensus à maiori præbenda ad minorem in dignitate negatur. *ibid.* cap. 4. quest. 1.
9. Penitentiarium optare posse, & alios habentes onus proprium, affirmant alij: alij negant. *ibid.* num. 11. affirmat Monet. concl. 3.
10. Antiquiores in receptione primo optant. cap. 5. q. 1.
11. Excommunicatus optare potest. communior sententia. c. 4. q. 2.
12. Absens iusta de causa, etiam studij, potest q. 3.
13. Per Procuratorem, seu coniunctam personam q. 4.
14. Canonicus nondum subdiaconus optare potest q. 5.
15. Dispensatus ad beneficia in Collegiata potest. q. 6.
16. Cecus factus postquam Canonicus, potest. *ibid.* d. concl. 4.
17. Coadiutus optare potest. questio. 8. concl. 1. & 3.
18. Coadiutor non potest, *ibidem* conclus. 2. & 4.

19. Vicarius corpore inhabilis ad ordines annexos praebeendis non potest. *qu. 6. concl. 1. & 2.*
20. Irregularitas praecedens receptionem ordinis, aut beneficii impedit optionem. *qu. 6. concl. 2.*
21. Irregularitas sequens eandem non impedit. *concl. 3.*
22. Vbi est distinctio ordinum, intra suum quisque ordinem Dignitatum, Presbyterorum, Diaconorum, Subdiaconorum potest optare, non ultra suum. *cap. 5. qu. 3. concl. 2.*
23. Vbi non est distinctio, potest dari optio ad digniorem. *ibid.*
24. Indultum Cardinalium non derogat optioni. *c. 8. qu. 2. concl. 6.*
25. Fieri debet optio intra 20. dies, à die licentiae. *cap. 6. qu. 1. & 4.*
26. Idem tempus currit omnes ea voce optantibus. *ibid. q. 3.*
27. Et vacat praebenda optantis. *qu. 6. concl. 2.*
28. Qui optionis iure praebendam assequitur meliorem, moneat Episcopum intra mensem, sub poena dimidia partis fructuum vnius anni Prou. 6.
29. Male optans sine sua culpa, redire potest ad suam praebendam. Monet. *supr. capit. 5. qu. 2. f. 5. concl. 2.*
V. Poenitentiarium nu. 19.
Theologalis Praebenda. nu. 5.
- aliunde non habentes unde viuant, alere non possint. Decisum refert idem *ibid.*
5. Consuetudo immemorabilis non excusat Canonicos à residetia in Collegiatis insignibus. Decisum refert idem *ibid.*
6. Consuetudo contraria absentiae trium mensium est magis attendenda. Decisum refert idem *ibid.*
7. Obtinens Canonicatum, & Monasterium in commendam sine cura animarum residere debet in Canonicatu. Decisum refert idem *ibidem. num. 183.*
8. Docentes ius Canonicum in publica vniuersitate de licentia eiusdem, gaudent priuilegio de percipiendis fructibus praebendarum suarum in absentia, quamuis praebendae sint in cathedrali loci, in quo docent. Decisum refert *ibid. num. 59. 60. & sine licentia Episcopi. num. 559. ad 4.*
9. Et docentes Sacram Scripturam. Decisum. 27. Februarij 1597.
10. Excusatur item habens facultatem absentiae pro studiis, si verè studeat in publico gymnasio DD. apud Barbof. *de potest. Episc. allegat. 56. numero 24.*
11. Sed minor sit 30. annis, cum coepit studere. Decisum refert Garz. *d. cap. 2. num. 82. 86.*
12. Et intra annum ad Subdiaconatum saltem promoueatur. Prou. 1.
13. Qui ad gymnasium extra Diocesim iuerit, tenetur consignare facultatem Episcopo loci, à quo de moribus, & Doctore de litteris testimonia transmittat, alias dimissoriae sint nullae. Prou. 3.
14. Singulo semestri scriptum Doctoris sui exhibeat Episcopo de studiorum progressu. Prou. 1.
15. Ad quinquennium tantum conceditur facultas absentiae pro studiis. Decisum referunt DD. apud Barbof. *alleg. 56. n. 31.*
16. Ab eo die numerandum, quo coepit studere in gymnasio publico. Prou. 1.
17. Hoc est, erecto per Papam, Regem, Principem. Barbof. *loco cit. nu. 22.*
18. Et praedicta sub poena nullitatis licentiae. Prou. 1.
19. Quam certè à suo Prelato obtinere debet. Pius IV. A. 1564.
20. Neganda est Parochis. Decisum referunt Doct. cit. à Barbof. *loco cit. num. 30.*
21. Si obtineatur licentia à Sede Apostolica

Canonicorum Residentia.

1. **O**btinentibus Dignitates Canonicae, &c. non licet vigore statuti, aut consuetudinis ultra tres menses à suis Ecclesiis quolibet anno abesse; saluis tamen iis statutis, quae longius seruitium requirunt. Trident. *sess. 24. cap. 12.*
2. Alioquin primo anno priuentur dimidia parte fructuum, quos fecerunt suos. si iterum, priuentur omnibus fructibus: crescente contumacia, iuxta sacros Canones procedatur. Idem *ibidem.*
3. Residere debent omnes Canonici, etià Collegiatarum non insignium. Decisum refert Garz. *p. 3. c. 2. n. 197.*
4. Exceptis ruralibus prorsus destitutis, & in quibus numquam antea supra hominum memoriam solitum est residere, cui adeo tenues sunt redditus, vt Canonicus

lica accedat etiam consensus Ordinarij. Monet. de distributionibus, par. 2. qu. 10. numero 9.

22 Qui redierit à studijs, mensis saltem spatio Episcopum de reditu moneat, sub pœna absentia. Prou. 1.

23 Coadiutus, & Coadiutor possunt abesse his tribus mensibus. *Nassar. cons. 1. m. 6. de cler. egrot.*

24 Habens Canonicatum, & Parochialem, in qua non potest ob inimicitias sine discrimine vitæ residere, non est cogendus sed in Canonicatu resideat. Decisum referunt DD. apud Barbof. supra num. 130.

25 Non excusatur à residentia ille, de cuius titulo Canonicatus litigatur. Prou. 5.

26 Nec ille qui nondum ordine debito est initiatus. *ibid.*

27 Neque ille, qui iustam habet causam, ne initietur. *ibid.*

28 Neque ille, qui tertiam fructuum partem in Distributiones contulit, alijs conferentibus. *ibid.*

29 Neque ille, cuius beneficii magna pars fructuum ad alium iure spectat. *ibid.*

30 Tenentur autem interesse omnibus diebus, & Horis, præter tres menses Garz. d. cap. 2. num. 325.

31 Neque possunt iuvare contraria vlla consuetudine. Theod. Rubeus inter discept. Grat. cap. 298. num. 20.

32 Et ille dicitur abesse licet in loco steterit qui à servitio Ecclesiæ abfuerit. Decisum refert Garz. d. cap. 2. num. 322.

33 Pro absentia à iure concessa, non est necessaria Episcopi licentia, neque causa est assignanda. Decisum refert idem. *ibid.* num. 315.

34 Ne tamen chorus destituatur, laudabile est, quod per triduum quidem de licentia Præfecti absint; ultra triduum, de licentia Episcopi. Prou. 1.

35 Potest etiam Episcopus excusare aliquem ex causa legitima à residentia in choro in cap. unico de Cler. non resid. lib. 6. sine consensu aliorum Canonicorum. Decisum refert Garz. d. c. 2. n. 407.

36 Imo potest ex causa legitima dare licentiam alicui, ut absit per 4. menses. Decisum refert idem *ibid.* num. 408.

37 Videat Episcopus, ne omnes absint eodem tempore, sed quatta pars eorum
Barth. Gaur. Man.

tantum, arbitrio Episcopi. Decisum refert idem *ibid.* num. 315.

38 Neque incidat absentia trium mensium in maximas solemnitates. Decisum refertur *ibid.* num. 316.

39 Tres item menses absentie possunt esse interpolati. Decisum refertur. *ibid.* n. 306.

40 Et valeat absentia trium mensium tantum quando constitutiones Ecclesiæ requirunt servitium totius anni. Dicecism *ibidem.* num. 312.

41 In singulis collegiatis tres primi de Capitulo presentes deferant ad Episcopum non residentes. Prou. 1.

42 Canonici contumaces cogantur reside-
re Trid. sess. 21. cap. 3.

43 Non censuris sed alia via puniantur. *Congr. Episc. 24. July 1584.*

44 Primandi sunt beneficio, si perseverent. Decisum refert Armendar. apud Barbof. loco cit. alleg. 53. num. 146.

45 Debent citari, & iudex arbitrat, quamdiu expectare debeat ad executionem pœnarum. Decisum apud Garz. d. cap. 2. num. 145.

46 Pœna tamen concilij contra Canonicos non residentes non procedit in Canonico simplici, carente præbenda. Ric. in praxi resol. 642. in 2. edit.

47 Fructus præbendæ absentium ultra tres menses applicandi sunt in usum Ecclesiæ. Decisum refert idem d. cap. 2. n. 146.

48 Potest Episcopus minuere hanc penam ante sententiam, non autem in totum tollere Garz. *ibid.* n. 150.

49 Residentes in cathedrali non sunt Parochiani illius Parochi in cuius parochia domicilium habent *V. gol. de pot. Epi. sc. cap. 15. num. 8.*
V. Residentia num. 2. 3. 4.

A D D I T I O.

1 Potest Episcopus edicere, ne Dignitates, & Canonici sine eius licentia abesse possint, ne destituatur chorus. *Congreg. conc. 11. Febr. 19. Dec. 1628. apud Barbof. de canon. cap. 20. num. 5.*

2 Potest Episcopus statuere, quotta pars Canonicorum ab Ecclesia eodem tempore possit abesse, decisum referunt DD. cum Barbof. loco citato num. 4.

3 Qui interfunt diuinis officijs in festis
C tan-

tantum diebus, vel in præcipuis tantum solemnitatibus, censentur non residere, ita ut perdant etiam fructus præbendæ. *decisum refert Barbof. ibid. num. 12. 20. Apr. 1602.*

4 Ad colligendum seruitium nouem mensium colligendi sunt ipsi dies residentie, & seruitij, siue continui, siue interpolati. *decisum refert Garz. de benef. p. 3. cap. 2. num. 327. & Congr. Episc. 25. Sept. 1584.*

5 Pœna conc. contra non residentes competit ijs etiam, qui maiori seruitio Ecclesiæ quàm nouem mensium sunt adstricti, si non resideant, *decisum refert. idem ibid. num. 144.*

6 Antequam ad priuationem in totum procedatur, expectandus est lapsus trium annorum, *decisum refert Barbof. loco cit. num. 17.*

7 Potest reduci consuetudo longioris vacationis ab Ecclesiæ seruitio ad tempus præscriptum à conc. Trid. *congr. Rit. 3. Nou. 1602.*

8 Potest Episcopis assumere sibi duos de collegiata canonicos, non plures. *congr. conc. 9. Sept. 1628.*

Vide 7. consuetudines validas in hac materia apud Barbof. loco cit. c. 23. à n. 11.

Canonicorum distributiones.

1 Pro distributionibus, si nullæ sint, aut tenues: separetur tertia pars fructuum, Dignitatum, & Canonicatum. *Trid. sess. 21. cap. 3.*

2 Sunt assignandæ omnibus Horis negligantur. *congr. Episc. 6. Nouemb. 1584.*

3 Portio certa, & cōgrua perpetua assignetur omnibus officijs, & functionibus. *Prou. 4.*

4 Aptus ad Canonicalia officia statim recipiat distributiones. *Prou. 2.*

5 Ideo intra octo dies à possessione fiat examen. *ibid.*

6 Admittatur autem cum his conditionibus. *Prou. 4.* Ut iuret, se neque precibus, neque pretio, neque alia ratione curasse, quo minus examē fideliter fiat.

Deinde fiat examen de cantu, & muneribus chori.

Et hoc fiat in capitulo, duobus de eodem adhibitis, qui iurati de fidelitate eum examinent.

Demum secretis suffragijs decernatur à capitulo, an admittendus sit. Hæc ibi.

7 Eadem fiant in admittendis Mansionariis, alijsuè ministris, delictis aliquot ex eorum ordine capitulum decernat ut supra. *ibid.*

8 Si fiat, non seruata hac forma, irritum sit examen, & nullum. *Prou. 7.*

9 Si quis non idoneus receptus sit, potest Episcopus adhibitis de capitulo duobus cantus peritis à se eligendis, iterum examinare illum, & repertum minus idoneum suspendere à receptione distributionum, & experimentum differre arbitrato suo. *ibid.*

10 Prima verò Dignitas coram Episcopo, seu Vicario, & præfecto chori cum vno Canonico subeat examen, nisi capitulum ipsum solitum sit eandem admittere, uti supra. *Prou. 4.*

11 Distributiones recipiant, qui statis Horis interfuerint; reliqua careant his; exclusa quauis collusionē, aut remissione. *Trid. sess. 24. cap. 12.*

12 Gaudeant distributionibus hi: nimirum. Dignitas illa, quæ curam exercere animarum extra ciuitatem, si illi iurisdictionis, administratio, vel officium non compareat; & si nulla est consuetudo, vel statutum, ut dicta Dignitas non seruans aliquid amittat, quod ad tertiam partem dictorum fructuum ascendat. *Trid. sess. 22. cap. 3.*

13 Inferuientes Ecclesijs Parochialibus, & habentes legitima beneficia in cathedralibus, quorum omnes fructus consistunt in distributionibus, possunt omnes percipere: si nulla præbendæ fuerint distinctæ, & omnes de communi percipiant, nec detur aliquid iis, qui diuinis Horis non intersint. *Decretum refert Garz. par. 3. cap. 2. num. 114.*

14 At, quando, saluo debito seruitio Parochialium, poterunt etiam inferuire cathedrali; tunc non possunt percipere, nisi quatenus inferuiunt. *Decisum refertur. ibidem.*

15 Qui animarum curam exercent, quæ illi Ecclesiæ, cuius sunt Canonici, imminet, in actu nimirum exercendi Parochialia, gaudent. *Decisum refert Garz. ibid. num. 335. & Congr. Episcop. 24. Nouemb. 1617.*

16 Item

- 16 Item missi ad Limina, seu comitantes Episcopum ad Urbem, ad eadem Limina, de fructibus prae bendae, & residentiae lucrantur distributiones, ex Decreto Sixti V. Decisum referunt DD. citati à Barbof. d. alleg. 53. num. 159.
- 17 Item qui visitant Ecclesias mensae capitulari unitas Congregat. Episcop. 14. Octobris 1598.
- 18 Item inferuientes Episcopo visitanti debent percipere duas partes distributionum, tertia amissa, si fructus omnes consistunt in distributionibus. decisum refert Riccius resolut. 390. num. 4.
- 19 Item Subcollectores, Aduocati, Procuratores, Fiscales, & Notarii in causis spoliatorum, & iurium camer. Apostolic. eorum officio durante. Sixtus V. 8. Maij 1597.
- 20 Concilio generali interefferentes, etiam missi nomine capituli sui. DD. apud Barbof. supra num. 158.
- 21 Duo Canonici electi iuxta Tridentin. sess. 25. cap. 6. quando sine fraude tempore diuinorum officiorum occupantur in processibus contra aliquem capitularem. Monet. de distrib. part. 2. quest. 8. numero 19. in ultim. impress.
- 22 Item duo electi pro administratione Seminarii. idem ibid. num. 17.
- 23 Item ii, qui praesciuntur recognoscendis Indulgentiis. idem num. 16.
- 24 Item ii duo, qui debent adhiberi in iis prouidendis, quae necessaria videbuntur circa diuina officia, Ecclesiaeque ministros. ex Trident. sess. 24. cap. 12. Monet. num. 18.
- 25 Praesentes Congregationi S. officii. Congregatio Episc. Anno 1584. apud Nald. V. officium S. Inquisitionis.
- 26 Item alii Canonici eligendi ad alia, ex praescripto Trident. sess. 25. cap. 6. & cap. 8. & alibi: sed priuilegio opus esse putato, vel consuetudine legitima praescripta, aut statuto à Sede Apostol. approbato, quale habetur Mediolani. Monet. quest. 11. numero 61. & seq.
- 27 Examinatores gaudent, qui causa examinis absunt. Decisum refert Zecchi. de rep. eccl. tit. de beneficiatis. numero 13.
- 28 Visitans ecclesiam, iura, vel redditus suae prae bendae. Monet. d. quest. 1. numero 63.
- 29 Qui inuitus abesse iubetur ob pestem, vel alium morbum. idem. par. 2. quest. 6. num. 11.
- 30 Absens pro utilitate Ecclesiae. Decisum refert Garz. d. cap. 2. num. 362.
- 31 Senio confecti, si alias residere soliti sint. Decisum refert Monet. par. 2. quest. 7.
- 32 Infirmi, etiam ex propria culpa, si residere soliti. idem quest. 6. à num. 19.
- 33 Et qui medicinae causa longius eunt. idem ibid. num. 10.
- 34 Item qui absunt legitime studiorum causa, quando redditus omnes in distributionibus consistunt, dempta tertia parte; & iis exceptis, quae sunt applicatae Missis, & defunctorum anniuersariis. Decisum 13. Septemb. 1595. Contrarium priori parti refert decisum Monet. part. 2. quest. 10. numero 23. quacumque facultate absint.
- 35 Excommunicatus pro causa Ecclesiae, & iurium defensione. Gutier. Canon. l. 1. cap. 1. num. 142. 147.
- 36 Excommunicatus iniuste, si praesens est in loco beneficii. DD. apud Barbof. loco cit. num. 173.
- 37 Suspendus iniuste, & interdictus. Monet. par. 2. quest. 15. num. 24. 46.
- 38 Item carcerati non propria culpa idem quest. 5. num. 55. cum seqq.
- 39 Non gaudent distributionibus hi, qui sacro ordine debito non initiantur, licet differant ob litem de Canonicali. Prou. 5. Vide Monet. loco citat. question. 19. concl. 1.
- 40 Qui abest pro seruitio Episcopi Cong. Ep. 14. Augusti 1590.
- 41 Item inferuient Episcopo extra Ecclesiam ead. 11. Septemb. 1584.
- 42 Item associantes suum Prelatum volentem audire Missam, etiam in Cathedra. li. Decisum referunt DD. apud Barbof. alleg. 53. num. 141.
- 43 Item comitantes Episcopum alio, nisi Canoniciatus consistant in distributionibus, & tunc illud amittunt, quod inferuentibus accrescit. Decisum refert. ibidem 5. Decembr. 1596. & Congreg. Episc. 9. Augusti. 1604.
- 44 Qui ex officio concionandi, legendiue munere lectiones parant, nisi eo tempore, quo munus ipsum obeunt. Prou. 7.
- 45 Qui item absunt per tres menses,

- non lucrantur distributiones quotidianas distinctas à præbendis. Decisum referunt DD. apud Barbof. *allegat. citat. num. 124.*
- 46 Consequuntur eas, si loco præbendæ succedunt. Ricc. *in praxi resol. 390. num. 2. in 2. edit.*
- 47 Item non lucrantur ij, qui habentes Cappellanas in titulum celebrant eo tempore, quo cantantur officia diuina. Decisum referunt DD. citati à Barbof. *loco cit. num. 134.*
- 48 Nisi quando iussi sint à suo superiore: qui tamen debet abstinere. Decisum refertur *ibid.*
- 49 Non excusatur Episcopus absens, & habens Canonicatum sibi annexum. Congreg. Ep. 12. *Novemb. 1591* secus vero de fructibus præbendæ, siue massæ communis, qui illi debentur omnino. eadem *ibidem.*
- 50 Neque Vicarius Generalis præsens in Choro extra stallum, & sine habitu Canonicali. eadem 16. *May 1600.*
- 51 Neque Vicarius Capitularis, aut alii administratores iustitiæ, eadem 27. *Septemb. 1591.*
- 52 Neque protonotarius Canonicus, si utatur in Choro Rocchetto sub cotta, quo non utantur alii Congreg. Rit. 12. *Decembr. 1626.*
- 53 Excusatur autem, si utatur subtana violacea, eadem 14. *Ianuar. 1612. & 11. Decembr. 1627.*
- 54 Neque ij, qui in Choro sunt sine habitu choralis. Prou. 4.
- 55 Neque ij, qui cum aliis non cantant in Choro, licet domi recitent Horas DD. apud Barbof. *loco cit. num. 131. 132.*
- 56 Neque excusantur Canonici ab Episcopo deputati ad confessiones audientes in Ecclesia Collegiata non curata, si ea de causa absint à Choro. Congreg. Rit. 25. *Ianuar. 1619.*
- 57 Qui ordine cum aliis Chorum non fuerit ingressus, dimidia parte distributionis sequentis Horæ careat causa non probata à Chori Præfecto. Prouinc. 5.
- 58 Qui officium inchoauerit, antequam alii ordine intrauerint, careat distributione illius Horæ. *ibid.*
- 59 Qui non venerit in Chorum ante finem Capituli de B. V. si dicitur eius officium, vel ante finem Psalmi. Venite: in aliis etiam Horis ante finem primi Psalmi, pro absente habeatur ab ea Hora. *ibidem.*
- 60 Qui absuerit ab officio vnius Horæ de B. V. careat distributione assignata Horæ eidem in officio de Domino. Prou. 4. *ex doctrina DD. apud Monet. de distrib. p. 2. q. 3. num. 6.*
- 61 In Missa Conuentiali, nisi venerit ante finem vltimi Kirie, habeatur absens à Missa Prou. 5.
- 62 Pestis causa, non lucrantur distributiones, qui absunt, nisi probetur legitima consuetudo. Decisum refert Garz. d. cap. num. 362.
- 63 Thesaurarius Capituli ne soluat cuiquam distributiones sine mandato, & notula Punctatorum; multo minus contra iustitiam. Prou. 4.
- 64 Absentium distributiones cedant fabricæ Ecclesiæ, seu pio loco, arbitrio Ordinarii. Trid. sess. 22. cap. 3.
- 65 Applicantur etiam residentibus. DD. apud Barbof. *de potest. Episc. alleg. 53. numer. 152.*
- 66 Hoc est: quando sunt de fructibus communibus, accrescunt inseruientibus: quando sunt de redditibus particularibus Dignitatum, & Officiorum, tunc applicantur pio loco. Philare. rom. 1. cap. 14. quomodo conciliantur loca præd. Conc. Trid.
- 67 De vi consuetudinis in hac materia fuisse, & optimè, Monet. *loco cit. part. 2. quest. 12. tota.* vbi fauet absentibus per trimestre tantum. *numer. 54.* si est consuetudo quadragenaria, & legitime præscripta, sed vide supra *num. 45.*
- 68 De distributionibus acquisitis potest Canonicus liberè testari. Monet. *sup. par. 3. qu. 2. concl. 2.*
- V. Archidiaconus numero 5. Coadiutor. *numer. 27. 28.* Doctorales Præbenda *numer. 3.* Missa Conuentialis. *num. 1. 9. 14.* Pœnitentiarius. *num. 29.* Processio. *num. 28.* Protonotarij. *num. 11. 12. 13.* Punctatores. *num. 6. 7.* Seminarium Clericorum. *num. 27.* Spolia Clericorum *num. 1.* Subsidium Caritativum *num. 12.* Sequestrium. *numer. 3.* Suspensio *num. 23.* Theologalis Præbenda. *numer. 11. 12.*

ADDITIO.

- 1 Tertia pars fructuum deducenda ex Dignitatibus, & canonicatibus, pro distributionibus, intelligitur, deductis oneribus. *conc. 7. Apr. 1609.*
- 2 Canonicatus dispensatus in ætate debet admitti ad distributiones. *eadem 10. Julij, 1627. 13. Ianuar. & 15. Sept. 1629.*
- 3 Procurator capituli pro negotijs capituli absens lucratur distributiones. *cong. Rit. 21. Augusti 1624.*
- 4 Qui abest pro tuendis iuribus ecclesiæ, vel beneficii sui, lucratur distributiones. *decisum refert Garz. in addit. p. 3. cap. 2. num. 49. Adsit tamen licentia Prælati sui ex Trident. sess. 21. cap. 1. sine licentia docet Barbof. de canon. c. 24. num. 25.*
- 5 Priuato iniuste debentur omnia. *cong. conc. 21. Junij 1625. & congr. Episcop. 26. May 1625.*
- 6 Potest ille percipere distributiones, qui à capitulo gratulationis causa mittitur ad Pontificem, vel Principem, vel ciuitatem. *Monet. de distribut. par. 2. g. 11. num. 92.*
- 7 In Prouincia Mediolanensi ex privilegio Apostolico 20. Octob. 1597. quilibet canonicus Episcopo Pontificalia munera, seu quicquid aliud ad ecclesiā suā spectans in ciuitate, vel Diocesi exercenti, auxilio est, vel dum idem canonicus Pœnitentiæ, vel Eucharistiæ sacramentum ministrat, vel etiam rem facit sacram in cathedrali, si de iussu Episcopi prædicta exerceat distributiones, ac si præsens in choro esset, ita testatur Cæsar Specianus in Synod. Cremon. A. 1599.
- 8 Canonici cathedralium, qui nondum fecerunt primam residentiā, neque fidei professionem emiserunt, non possunt haberi pro præsentibus, licet pro negotijs capituli absentes fuerint. *decisum refert Garz. de benef. p. 3. cap. 3. num. 52.*
- 9 Vicarius canonicus in habitu Prælati- tio amittit distributiones. *cong. Rit. 2. Aug. 1605. 5. Julij 1614.*
- 10 Etiam eas, quæ dantur ob processio- nes *ead. sepe. 20. Dec. 1601. Febr. 1604. 16. Jul. 1607. 7. Aug. 1610. 21. Dec. 1613. 1. Octob. 1616. 4. Apr. 1620.*
- 11 Idē dic de canonico Protonotario *ead. 27. Febr. 1610. 28. Ian. 1612. 7. Aug. 1621. Barth. Ganant. Man.*
- 12 Idem de eo, qui gestat Rochetum sub cotta, alijs communi *Ead. 15. Mart. 1614.*
- 13 Idem de eo, qui locum tenens Episco- pi sedet extra suum stallum. *ead. 7. Junij, & 10. Nou. 1612.*
- 14 Absentibus in seruitio Papæ non de- bentur distributiones. *cong. conc. 13. No- uemb. 1627.*
- 15 Neque duobus iis canonicis, quos po- test Episcopus habere in sui seruitium, decisum referunt DD. apud Barbof. de ca- non. cap. 25. num. 5. nisi ex quadragenaria consuetudine ex Sbrozio, & Monet. de distribut. quæst. 8. num. 15.
- 16 Etiam si hi duo canonici comitentur Episcopum in visitatione, decisum re- ferunt idem ibid. apud Barbof. num. 6.
- 17 Qui inseruiunt Episcopo celebranti Missam planam in cathedrali non lucrā- tur, *cong. conc. 17. Mart. 1619. nisi te- neantur ex consuetudine. cong. Rit. 28. Apr. 1608.*
- 18 Absens studiorum causa non lucratur distributiones. *decisum referunt DD. apud Barbof. loco cit. num. 10. 11.*
- 19 Conciliantur loca Conc. Trid. de distri- butionibus. *sess. 21. c. 3. & sess. 24. c. 12. & sess. 22. c. 3. vt hic vltimus textus loquatur in Dignitatibus, à quibus ordinarius ter- tiam partem fructuum separari potest, & dato, quod distributiones non sint te- nues, & à non seruiuentibus amittantur, locis pijs sunt applicandæ. In alijs texti- bus dicitur, quod, quando distributio- nes sunt tenues, vt negligantur, appli- centur alijs præsentibus proportionabi- liter. decisum referunt DD. cum Barbof. de iure Eccles. l. b. 3. cap. 18. num. 89.*
- 20 Accrescunt autem iis tantum, qui vere interfunt horis canonicis, non infirmis, neque alijs priuilegiatis. *ibidem num. 90.*
- 21 Non debentur Canonico distributio- nes, qui fuit Romæ pro negotijs capitu- li contra Episcopum. *cong. conc. an. Auel- lina 16. Apr. 1633.*

Canonicorum munera, & præsertim in Choro.

- 1 Quidus onera sunt annexa Missa- rum, Euangelij, Epistolæ cantati- uæ; si infra annum ordines su- scipiant. *Trid. sess. 22. cap. 3.*

C 3 2 Ca-

- 2 Canonici recusantes sumere sacros ordines debitos, cum aetatem habent, post monitionem priuari possunt ab Episcopo. Decisum refert Garz. p. 3. cap. 4. nu. 22.
- 3 Possunt, & debent cogi ab Episcopo, ut per se ipsos subeant annexa onera. Trid. *supra*.
- 4 Omnes per se, non per substitutos, compellantur obire diuina officia, & Episcopo celebranti, aut Pontificalia exercenti assistere, & inferuire. Idem *sess. 24. cap. 12.*
- 5 Idem in Choro Deum laudent reuerenter, & distincte, & deuote. *ibid.*
- 6 Quae ad diuina officia spectant, Episcopus cum duobus, quorum vnus ab Episcopo, alter à Capitulo deligatur, Canonici prouidere poterit, nisi formula praescribatur à Conc. Prouinciali. Idem *ibidem*.
- 7 Licet Episcopus habeat annexum Canonicatum, non tamen tenetur obire functiones Canonicales. Congr. Episc. 16. *Iunij 1601.*
- 8 Cogendi sunt Canonici ad cantandas Missas ijs diebus quibus debent ex institutis, & consuetudine Ecclesiae ipsorum. Decisum refert Garz. *par. 3. cap. 2. nu. 495.*
- 9 Praefectus eligatur Chori ab Episcopo, vel eiusmodi officio fungatur ille, qui digniori loco sedet. Prou. 4.
- 10 Amoueri potest ille arbitrio Episcopi. *ibid.*
- 11 Officia alia data nemo recuset, sine causa, sub poena perdendi lucrum sex mensium. Prou. 3.
- 12 Constitutur Hebdomadarius, qui, si suo officio defuerit, trium dierum distributionibus careat, quas Episcopus arbitrio suo, vel ceteris operam Choro dantibus diuidat, vel in pium usum conferat, tributa parte illi, qui suppleuit. Pro. 1.
- 13 Prima Sedes in Choro conceditur Hebdomadario parato tantum: Congregat. Rit. 22. *Augusti 1626.*
- 14 Alij Officiales priuentur distributionibus, qui per se non funguntur officio suo, nisi sint legitime impediti, & obtemperata licentia à Praefecto, seu Ordinatio. Prou. 1.
- 15 Absente Episcopo, benedictiones candelarum cinerum, palmarum, & Pontis fiant per eum, qui cantaturus est Missam. Congreg. Rit. 12. *Iunij 1627.*
- 16 Dignitates nolentes cantare pro absente Episcopo, impeditae legitime, possunt stare in stallis. eadem *ibidem*.
- 17 Tabella adsit Horarum pro campanis pulsandis pro varia temporum ratione. Prou. 4.
- 18 Ne detur signum communium officiorum ante signum Cathedralis, vel Matricis Ecclesiae loci, excepto Matutino, quod non ubique eodem tempore dicitur. Prou. 1.
- 19 Matutinum vesperi non dicatur, exceptis diebus ex instituto Ecclesiae. *ibid.*
- 20 Dicatur in Choro, vel hyeme in Sacristia, vel alibi de licentia Episcopi *ibid.*
- 21 Prima, oriente Sole, vel paulo post *ibidem*.
- 22 Hora diuidantur cum interuallo. *ibidem*.
- 23 Pulsata campana, luminibusque accensis officium ne differatur ad instantiam alicuius, & Hebdomadario absente, maior iubeat alteri, ut incipiat. Congreg. Episcop. 18. *Apr. 1617.*
- 24 Quod praescribitur in ceremoniali, ut Canonici de sacristia egrediantur bini, intelligitur in solemnitatibus. Congreg. Rit. 12. *Iunij 1628.*
- 25 Ad maiorem in Choro spectat intonare initium officij per, Pater noster; & idem, eo finito, dabit signum, ut incipiatur Hora. Congr. Episc. 18. *Apr. 1617.*
- 26 Idem dicet: Dies, & actus &c. Adiutorium &c. Dominus nos benedicat, &c. Noctem quietam &c. Benedicat, & custodiat &c. Dominus det nobis suam pacem; nisi alia sit consuetudo. eadem *ibid.*
- 27 Nemo, dum celebrantur officia diuina, extra Chorum cum cotta vel sine ea permaneat; neque in Choro scripturas legat, scribat, aut impertinentia agat, sub poena absentiae. eadem *ibid.*
- 28 Nemo egredietur, etiam expleto officio, antequam finis signum a maiore detur. *ibid.*
- 29 Plures, quam duo, pro qualibet vice ne deferant chorum, alijs existentibus in choro; & in egressu, ac regressu reuerentiam maiori exhibeant, causam Punctatori significant, alias puncentur *ibid.*
- 30 Ne chirotheca in Choro adhibeantur. Prou. 4.

- 31 Neque pileus pro birreto, sub pœna absentiae. Prou. 1.
- 32 Ad Horas omnes ardeant in altari duæ saltem candelæ. Congregat. Episcop. 7. Aug. 1595.
- 33 Officium duplex, & Dominicale, cum cantu recitetur, non solis verbis: Psalmi sine cantu in Matutino minus solemniter poterunt dici: ad Laudes, ij cantentur. Prou. 4.
- 34 Consuetudo cantandi omnia retineatur. *ibid.*
- 35 Cantanda à Musicis prius probentur ab Episcopo. Prou. 3.
- 36 Laici cantores sint in habitu clericali. Prou. 1.
- 37 Organum tantum, non alia instrumenta adhibeantur. Prou. 4.
- 38 Edantur Regulæ de disciplina chori, cum pœnis. Prou. 5.
- 39 Uniformitati consulatur in stando, sedendo, genuflectendo &c. Prou. 1.
- 40 Tabella item habeatur in sacristia, in qua prescribatur singulis, quid agendum sit. *ibidem.*
- 41 Quamvis præbendæ non sint distinctæ, conuenit tamen, ut fiat distinctio pluuiarium, planetarum, & dalmaticarum, in solemnioribus. Congregat. Rit. 15. Martij 1608.
- 42 Qui peccarit hoc genere, distributiones amittat. *ibid.* in qua peccauerit. Prou. 1.
- 43 Magister chori, vel ceremoniarum ab Episcopo de consensu Capituli constituatur, communi sumptu, si opus erit. *ibidem.*
- 44 Mansionarii in suo munere contumaces, vel negligentes, pro modo culpæ à præfecto chori puniantur in distributionibus. *ibid.*
- 45 Se inuicem reuereantur Canonici: qui & venienti Canonico in chorum assurgant ceremon. Episcop. l. 1. cap. 18.
- 46 Et qui gestant almutium, dum assurgunt, à scapulis ad brachia demittant. *ibidem.*
- 47 Canonico surgent, ut cantet Antiphonam, vel aliud faciat, surgant alij Canonici de eodem choro. Vide Item Episcop. *ibidem.*
- 48 In feria 5. Cœnæ Domini communicent omnes Canonici, & alij ad Missam

- solemnem. Congr. Rit. 27. Septemb. 1608.
 - 49 In Missa, etiam priuata, abstineant ab usu anuli. eadem 20. Nouemb. 1628.
 - 50 In Sacramentorum administratione ne adhibeant rocchetto, & cappam, si ijs utantur in choro; sed cottam, & stollam eadem 12. Iulij 1628.
 - 51 Pro Canonico mortuo Missa fiat conuentualis. Prou. 4.
- V. Archivum. num. 6. 12. Exequia Ecclesiasticorum. num. 4. 7. 11. Index Synodalis. num. 3. 4. 10. Missa Conuentualis. num. 1. 2. 24. Præcedentia. num. 21. 28. 31. 32. 37. 38. 39. Processio num. 6. 34.*

ADDITIO.

- 1 Annus canonici ad ordinem suscipiendum incipit à die habitæ possessionis, dummodo per eum non steterit, quo minus antea possessionem perceperit. *Decisum 13. Sept. 1631. refert Barbos. de canon. cap. 16. num. 7.*
- 2 Canonici digniores debent sedere in sedibus, quæ sunt viciniore Episcopali sedi, congreg. Rit. 15. Mart. 1608.
- 3 Canonici non debent ascendere ad stallum Dignitatum, si absint. ead. 18. Mart. 1618.
- 4 Canonicus locum tenens Episcopi debet in choro sedere in suo stalli canonicali eadem 7. Iunij, & 10. Nou. 1612.
- 5 Ante Dignitates non debet poni puluinar cum tapete, sed sedeant in suis stallis, sicut canonici; quandoque ratione Dignitatis potest dari puluinar de corio tantum. eadem 24. Mart. 1612.
- 6 Canonicus Protonotarius in habitu Prælatitio sedet separatim ab alijs canonicis. ead. 30. Apr. 1604. 23. Mart. 1619.
- 7 Ne gestet Rochettum sub cotta, si alij cottam tantum. eadem 15. Mart. 1614.
- 8 Neque crucem militarem super habitum canonicalem. eadem 2. Octob. 1601.
- 9 Cantoris munus, est distribuere lectiones, Antiphonas, & Prophetias. eadem 6. Decemb. 1613.
- 10 Potest assumere Vicecantorem ab Episcopo approbatum, qui non sit de ijs, qui alioquin in choro adesse debent. eadem 19. Mart. 1611.
- 11 Canonici tenentur psallere, aliàs non

C 4 satis fa-

- fatisfaciunt obligationi suae. *cong. concil. 20. Apr. 1602. apud Barbof. de canon. c. 20. num. 12.*
- 12 Potest Episcopus cogere canonicos ad discendum cantum Gregorianum, etiam per subtractionem fructuum. *cong. eadem 9. Maj 1620. apud eundem Barbof.*
- 13 Alta voce debent cantare Canonici, sed non potest eos Episcopus cogere. *cong. Rit. 23. Nov. 1602.*
- 14 Officium in choro dato signo est inchoandum, non expectato Vicario Generali. *eadem 2. Febr. 1606. nec est inchoandum tamen statim dato signo, sed elapsa tertia horae parte post signum datum. eadem 3. Sept. 1605.*
- 15 Aquae aspersio facienda est singillatim quibuscumque dignitatibus, & Canonicis, incipiendo ab iis, qui in dextro sunt cornu, non unico ictu in circulum. *eadem 20. Dec. 1601. pro Eccl. Perusina.*
- 16 Non convenit, quod prima Dignitas celebret Missam ante processionem Sanctissimi Sacramenti, & deinde altera Dignitas minor illud gesserit in processione. *eadem vltim. Jul. 1632.*
- 17 Diaconum & Subdiaconum in Missa debere esse eiusdem ordinis cum celebrante, & contrariam consuetudinem esse abusum censuit *eadem 7. Sept. 1593. 14. Febr. 1615. 8. Februar. 1631. 31. Mart. 1629. 8. Mar. 1631. In Vesperis servetur ceremoniale Episcoporum. l. 2. cap. 3.*
- 18 Canonici non debent servare per alios, nisi sint legitime impediti. & tunc Dignitates per Dignitates, Canonici per Canonicos. *eadem 18. Maj 1602.*
- 19 Vices Canonicorum, & aliorum inferiorum non suppleant Dignitates, sed bene inferiores pro Dignitatibus. *eadem 3. Junij 1617.*
- 20 Si vero Dignitas ex consuetudine obtineat simul canonicatum, vel portionem, debet munera his incumbencia facere, etiam si talia sint, à quibus Dignitates alioquin immunes sunt. *eadem 16. Maj 1601. 18. Maj 1602.*
- 21 Dignitates, quae habent praebendas cum onere cantandi Evangelium: seu Epistolam, non tenentur ministrare inferioribus. *eadem 10. Ianuar. 1604.*
- 22 Diaconus, etiam si sit ex Dignitatibus debet incensare alios, & incensari post
- Canonicos, & Magistratum saecularem non autem Mansionarios, quos incensare debet alius Capellanus, seu Magister ceremoniarum pro loci consuetudine. *eadem 10. Jun. 1600.*
- 23 Cum Antiphona praetintonatur: omnes ab utroque latere chori surgere debent iuxta ceremoniale, non obstante consuetudine. *eadem 23. Mart. 1602.*

Canonicor. munera erga Episcopum.

- 1 Episcopo celebrantis, aut Pontificalia exercenti, compellantur Canonici assistere, & inservire. *Trid. sess. 24. cap. 12.*
- 2 Etiam si titulo vacationis absint, & reverentes puniat Episcopus. Decisum refert. *Garz. parte 3. capitulo 2. nu. 496.*
- 3 Canonici collegiarum ecclesiarum non tenentur inservire Missae Pontificali in aliena ecclesia, neque interesse in cathedrali in festis principalibus, deferentes ecclesiam propriam. *Congreg. Episc. 20. Julij. 1592.*
- 4 Assistentia, quae fit ad Missam, & Vesperas, fiat cum Pluniali. *Congreg. Rit. 3. Augusti 1602.*
- 5 Assistentia duarum dignitatum ad sedem Episcopi, congruit, quando praebenda non sunt distinctae. *eadem 19. Maj 1607.*
- 6 Ut parent se Canonici ad Missam Pontificalem, & alia, provideatur, vel communi sumptu Capituli, vel alia ratione. *Prou. 4.*
- 7 Venientem Episcopum ad Horas canonicas debent Canonici in habitu canonicali ex ea aula, vel camera, quam ad hoc destinaverit, comitari, & deducere. *cerem. Episc. l. 1. c. 15. Canonici in hoc casu sequuntur Episcopum bini. ibid.*
- 8 Non debent cogi sub pena excommunicationis ad associandum Episcopum. *Congreg. Episc. 28. Maii 1584.*
- 9 In porta Ecclesiae dignior ex capitulo portiget Episcopo aspersorium cum osculis. *Carem. sup.*
- 10 In porta ecclesiae collegiatae portiget ei aspersorium Prior collegiatae, non prima Dignitas in cathedrali. *Congr. Rit. 15. Martii 1608.*
- 11 Inchoatis Horis, si venit Episcopus, obviam eant illi quatuor, aut quinque Canonici. *eadem 4. Julij 1615.*

12 Non

- 12 Non debent assistentes Episcopo deponere illi biretum de capite, sed ipse sibi detrahat, eadem 21. Augusti 1604.
- 13 Neque debent Canonici genuflectere ad eius benedictionem. eadem 4. Maij 1612.
- 14 Ordinatie vero Canonici caput, & humeros profundè inclinant Episcopo. Cærem. Episc. l. 1. cap. 18. id est, cathedra-
lis Ecclesiæ.
- 15 Beneficiati, & alij genuflectunt. *ibidem*.
- 16 Episcopus non debet in Ecclesia salutare Canonicos aperiendo caput, sed benedicendo manu, Congr. Rit. 10. Ianuar. 1604.
- 17 Circulus etiam faciunt ante Episcopum, cum in Secretario, vel alibi paramenta sumit. Cærem. Episc. l. 1. cap. 21.
- 18 Tum in Missa, cui interfit Episcopus, ad kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Agnus Dei. *ibid.*
- 16 Nisi addit Legatus, vel Metropolitanus. *ibid.*
- 20 Sed ipsi soli Canonici, non autem Vicarius Generalis. S. Rit. Congr. 28. Septembr. 1630.
- 21 De supplendis vicibus Canonicorum circa Episcopum, vide Cærem. Episc. l. 1. cap. 26.
- 22 In egressu de ecclesia post concionem, si officium Missæ adhuc restat finiendum, quatuor, aut quinque Canonici associant Episcopum vsq; ad portam. si vero est finitum, omnes comitentur eum ad portam, & redeant in chorum ad Horas. Cong. Rit. 4. Iulij 1615.
- 23 Si in mantello comitentur Episcopum Cardinalem, Canonici eant ante illum. eadem 4. Iulij 1616.
- 24 Vicario Episcopi cantanti Missa solemnem non ministrant Canonici, neque fit circulus ante ipsum Cong. Episc. 8. Martij 1595.
*V. Coadiutor Episcopi. nu. 7. 10. 13.
Functiones Episcopales nu. 17.
Subsidium caritativum nu. 11. 12.
Synodus Diocesana. nu. 19.*

ADDITIO.

- 1 Tenentur Canonici in habitu canonicali accedere ad domum Episcopi, & illum associare ad Ecclesiam cum cappa

- accedentem, & eundem in reditu comitari. Cong. Rit. ex debito. 16. Iul. 1605. 8. Maij 1617. 19. Ianuar. 1619.
- 2 Etiam si distet per spatium 60. passuum. eadem 14. Decemb. 1602. 5. Iulij 1603.
- 3 Imo & per spatium 110. passuum. ead. 10. Ian. 1604.
- 4 Item & per spatium 160. passuum. ead. 20. Aug. 1622.
- 5 Si vero Palatium longius distet, debet Episcopus associati ex aliquo loco ad hoc deputato prope Ecclesiam, vel ex atrio Ecclesiæ, aut scalis. ead. 16. Maij 1601.
- 6 Sed in solemnioribus tantum diebus, quibus cum cappa voluerit accedere ad officia diuina, vt assistat. ead. 20. Nou. 1601. 4. Iulij 1615.
- 7 Canonici hæc præstent in ijs festis, quæ numerantur in ceremoniali Episcoporum. l. 2. c. 1. §. 34. ead. 18. Mart. 1623.
- 8 Et his diebus tenentur associare Episcopum, licet non vtatur cappa, quando pro loci consuetudine, aut alias vti non solet cappa, aut eius vice alium habitum deferre consuevit. eadem 8. Martij 1600.
- 9 Sed vbi est consuetudo, quòd quoties Episcopus cum cappa accedit ad Ecclesiam, etiam in festis per annum, semper eum associant à camera deputata. & in reditu vsque ad portam Palatii. ead. 20. Ian. 1610.
- 10 Quæ dicta sunt, intellige quoque de dignitatibus. eadem 21. Augusti 1601.
- 11 In alijs casibus satis est, si aliqui occurrant ad ostium Ecclesiæ, & abeuntem comitentur vsque ad ostium. ead. 20. Dec. 1601. 2. Mart. 1602. 24. Octob. 1604. 16. Dec. 1606. 30. Ianuar. 1610. 12. Mart. 1618. 19. Ianuar. 1619. 29. Maij 1621.
- 12 Debet Episcopus certam horam sui aduentus statuere, & significare. ead. 16. Maij 1601. 4. Iulij 1615.
- 13 Et tunc non veniente Episcopo poterit officium inchoari. eadem 16. Iunij 1605.
- 14 Post inchoatum officium venienti Episcopo satis est, si quatuor, aut quinque Canonici ei obuiam eant. ead. 16. Iunij 1605.
- 15 Idem fiat, si post decantatum Euangelium concio habeatur, & tunc veniat Episcopus. *ead. ibid.*

- 16 Et finita concione, si discedat tres, aut quatuor illum comitentur vsque ad portam Ecclesiæ *ead. ibid.*
- 17 Si post finitam Missam velit discedere, & Hora sit adhuc recitanda in choro, Canonici omnes comitentur eum vsque ad portam Ecclesiæ, & redeant in chorum *ead. ibid.*
- 18 Finito officio, sufficit, vt Canonici eum associant extra portam Ecclesiæ. *ead. 28. Septem. 1602. vel vsq; ad primum atriū, seu portam domus Episcopi, quando est contigua Ecclesiæ. ead. 16. Iunij 1605. 4. Iulij 1615.*
- 19 Non tenentur omnes Canonici associare Episcopum ab eo Altari, in quo Missam planam celebravit, ad sedem Episcopalem, si voluerit Missæ conuentiali assistere. *ead. 5. Iulij 1603.*
- 20 Neque tenentur, nisi ex vrbantate, associare Episcopum venientem ad cameram capitularem. *ead. 16. Iulij 1605.*
- 21 Dignitas tenentur associare Episcopum cum Canonicis ex debito, licet ceremoniale Episcoporum nominet tantum Canonicos. *ead. 10. Ian. 1609.*
- 22 Canonici non debent assistere hinc inde in eundo, nisi Episcopus sit paratus cum mitra. *ead. 3. Aug. 1602.*
- 23 Prima dignitas debet assistere Episcopo celebranti, etiam si sit vnica. *ead. 12. Decemb. 1620.*
- 24 Et dum assistit, etiam in alia Ecclesia, censetur præsens in choro. *ead. 15. Mart. 1608.*
- 25 Duorum Canonicorum assistentia semper conuenit Episcopo, siue celebret ipse, siue assistat diuinis. *ead. 10. Maij 1608.*
- 26 Et eo magis, quando est paratus cum mitra. *ead. 30. August. 1602. 21. Aug. 1604.*
- 27 Et intelligitur de ordinario loci tantum. *ead. 9. Maij 1606.*
- 28 Debent hi duo eligi ex numero Diaconorum, si præbendæ sint distinctæ. *ead. 23. Maij 1603.*
- 29 Alias duæ dignitates post primam, vel duo Canonici digniores. *ead. 1. Iulij 1601.*
- 30 Assistentes Episcopo, licet minus digni, præferuntur omnibus alijs. *ead. 18. Maij 1602.*
- 31 Et ante dignitates thurificantur. *ead. 28. Septemb. 1602. 23. Maij 1603.*
- 32 Item & ante Magistratum. *eadem 2. Mart. 1602.*
- 33 Assistens presbyter debet Episcopum thurificare ad sedem, quicumque ille sit, non Diaconus Euangelij. *ead. 19. Maij 1607.*
- 34 Consuetudo, vt Dignitates, & Canonici mitram, gremiale, baculum, thuribulum, & similia ministrent Episcopo, seruanda est. *ead. 5. Iulij 1603.*
- 35 Et Archidiaconus sustinens baculum Episcopi thurificandus est post Diaconos Assistentes. *ead. 28. Apr. 1607.*
- 36 Etiam si sit primus Archidiaconus, & habent alias prærogatiuas. *ead. 19. Ianuar. 1608.*
- 37 Non conuenit, quod prima Dignitas assistit Episcopo apud sedem, & secunda Dignitas pro prima pedibus impedita assistat ad altare, Episcopo Missam cantante. *ead. 3. Iulij 1632.*
- 38 Ad regendum chorum destinatus non est dimouendus à choro, vt assistat Episcopo. *ead. 6. Sept. 1603.*
- 39 Celebrantes Missam canonici coram Episcopo non debent sedere in sede cum postergali, sed in scamno oblongo tapete, vel panno cooperto in latere Epistolæ. *ead. 19. Maij 1614.*
- 40 Episcopo Missam priuatam celebranti in cathedrali non tenentur canonici assistere: si assistunt, amittunt distributiones, si eo casu absint à choro, *Cong. com. 17. Mart. 1619.*
- 41 Nisi ex consuetudine teneantur. *Cong. Rit. 28. Apr. 1608.*
- 42 Prima Dignitas det candelam Episcopo in festo Purific. B. V. *eadem. 28. Maij 1616.*
- 43 Et Episcopus det candelam statim primæ Dignitati ante Vicarium Generalem. *ead. 14. Iunij 1608.*
- 44 Superueniente digniore canonico, qui assistit minor, cedat illi locum assistentiæ. *ead. 20. Iunij 1609. 21. Aug. 1632.*
- 45 Assistentiæ ratio non habetur in receptione cinerum, candelarum, & palmarum, sed quilibet accipiat secundum prærogatiuam ordinis. *ead. 23. Maij 1603.* modo sint omnes parati, qui præferunt alijs non parati.
- 46 Facienti Episcopo ordinationes priuatim debetur assistentia. *ea. 19. Maij 1607.*

47 Diaconus, & Subdiaconus, accipiunt pacem ab Episcopo celebrante, post Diaconos assistentes. *ead. 15. Mart. 1608.*

Canonicorum Aedes.

- 1 **H**abitent ibi Canonici. Prou. 1.
- 2 Qui foris pernoctauerit, mulctetur distributiones vnius diei. Prouinc. 3.
- 3 De nocte post primam horam sine iusta causa non exeant, & eo casu cum lumine. Prou. 1.
- 4 Si atrium claudi possit, vna clauē concludatur ab eo seruanda, quem Episcopus elegerit. Prou. 4.
- 5 Quando aperienda porta, & claudenda, statuatur Episcopus. *ibid.*
- 6 Ne locentur exteris sine licentia Episcopi. *ibid.*
- 7 Canonicorum Aedes laicis locantes cogendi sunt locare, iusta mercede, Canonici residentibus, ita vt hi praeferantur alijs, cessantque omnia priuilegia inquilinatus. Decisum refert Nald. *V. canonicus num. 18.*
- 8 Reparentur fructibus praebendarum. Prou. 1.

Canonici Regulares.

- 1 **I**n actibus publicis, & priuatis sufficit, vt dimissa tantum superiori veste nigra, remaneant in rocchetto absque alio superpelliceo, si concurrant cum Cassinensibus Congreg. Episc. 1. Septemb. 1603. * Decreto impresso, & hoc illis conceditur coram Episcopo in Congregationibus.
- 2 In processionibus publicis vti possunt Rocchetto, & superpelliceo. Congreg. Rituum 28. Agust. 1628.
- 3 Non admittuntur ad concursum, neque ad curam Parochialem sine dispensatione Sedis Apostol. Congreg. Episc. 1. Sept. 1603. *V. Fidei Professio. num. 5. Index Synodalis. numero 6.*

Capellanus.

- 1 **S**emel examinatus, & approbatus, quo ad scientiam ab Ordinario, nulli examini deinde de scientia subijci de-

bet. Cong. Episcop. 7. Iulij 1615.

- 2 Capellani Regij subduntur Episcopis; tanquam Sedis Apostolicae Delegatis. Trident. sess. 24. cap. 11. *V. Filij Clericorum illegitimi. num. 9. 17. 19. Horae Canonice. num. 3. Missa num. 5. 6. 7. 8. Et ibi multa. Monialium Cura spiritualis. à num. 32. ad 37.*

Capitulum.

- 1 **E**piscopus potest conuocare Capitulum, & vota exquirere, & concludere, non Vicarius. Trid. sess. 25. cap. 6.
- 2 Et ad libitum, dummodo non proponat de re ad commodum suum, vel suorum spectante. Decisum refert Barbof. alleg. 73. num. 16.
- 3 Non in ijs casibus potest, in quibus non potest esse iudex. *ibid.* Decisum refertur num. 18.
- 4 Neque potest cogere illud in Palatio suo, si fieri solet in Sacristia. Congr. Episc. 1. Februarij 1583. & decisum refert à Congregat. Conc. Trid. Zerol. par. 2. *V. Capitulum 2.*
- 5 Idem facere potest Vicarius ex causa. Cong. Episc. 16. Maij 1600.
- 6 Maior item Capituli conuocare potest, quandocumque sibi videbitur expedire pro seruitio Ecclesiae, diebus tamen solitis, & ad hoc destinatis; neque debet omittere, quando per Canonicos instatur, vt conuocetur Congreg. eadem 6. Octob. 1617.
- 7 Neque potest maior de Capitulo impedire libertatem Capitulo faciendi Decreta, nisi quantum valet pro vnico suo voto. *Ead. 15. Martij 1615.*
- 8 Neque tempore Horarum Canoniarum, potest cogi Capitulum, maxime ad exigendam rationem administrationis à Canonici. Congreg. Conc. 1. Februarij 1593.
- 9 Nisi adsit euidentis necessitas, non fiat tempore diuinorum officiorum, sub pena, quod priuentur distributione Horarum, seu Horarum, à quibus aberunt. Prou. 1.
- 10 Neque diebus festis conuocetur, nisi probabilis causa intercedat. *ibid.*
- 11 Episcopus non habet vocem in Capitulo. Decisum refert Barb. *loc. cit. nu. 17.*
- 12 Nisi sit Canonicus, & tunc sedebit post

- post Praesidem Capituli. Riccius in *Praxi* decis. 475. num. 7.
- 13 Vocem in Capitulo non habet, qui non est Subdiaconus. Trid. sess. 22. cap. 4.
- 14 Potest tamen hic interesse Capitulo, ut discat, non tamen suffragium ferat. Congreg. Episcop. 15. Iulij 1586.
- 15 Canonicus dispensatus in aetate, censetur dispensatus etiam in voce. N. Id. *V. Canonicus* num. 1.
- 16 Habens duas voces in Capitulo non potest eas diuidere, sed vni, & eidem dare debet. idem *ibid.* n. 7.
- 17 Omissio professionis fidei non priuat Canonicum voce Capitulari. Decisum à Cong. conc. 27. Apr. 1595.
- 18 Exeant de Capitulo ij, de quibus agitur. Cong. Episc. 14. Mar. 1615.
- 19 Potest Capitulum mutare, declarare, reuocare, propria decreta; dummodo eadem solemnitas interuenerit in predictis, quae in decretis. Ead. *ibid.*
- 20 Non potest Capitulum, aut Clerus alicuius Ecclesiae eligere sibi Protectorem. ead. 24. Augusti 1594.
- 21 Officium commissum à Capitulo non recusetur, aliàs quantum pecuniae caperet per sex menses seruendo Ecclesiae, tantumdem amittat. Prou. 3.
- 22 Non duret ultra biennium, nisi de Episcopi consensu, sine prauiudicio privilegij, aut probatae consuetudinis. *ibid.*
- 23 Capitula ipsa recipiant, & obseruent, Decreta Conciliorum Prouincialium suae Prouinciae. Prou. 4.
- 24 De temporalibus agatur, ita ut, quae in vno Capitulo proponuntur, decernantur in sequenti. *ibid.*
- 25 Si non potest differri, triduo saltem ante, & res, & causa significetur. *ibid.*
- 26 Si adhuc citius est agendum praemoneantur omnes. *ibid.*
- 27 Ne bona confundantur, praebendae singulae Sancti alicuius titulo distinguantur. *ibid.*
- 28 Non tamen Canonici appellentur titulo Sanctorum, quod solis conuenit Cardinalibus. *ibid.*
- 29 Non liceat Canonicis conducere bona Capituli, neque per interpositam personam sub poena nullitatis contractus. *ib.*
- 30 Neque eorum consanguineis secundo gradu coniunctis. *ibid.*
- 31 Pro lite sustentanda nomine Capituli sumatur pecunia è massa praebendarum, non distributionum. Congregatio Episc. 8. May 1590.
- 32 Cancellarius acta scribat in certo libro, qui in Archiuo reponatur Pro. 4.
- 33 Si non est Cancellarius, eligatur ad biennium. *ibid.*
- 34 Notarij opera adhibeatur in litibus, & instrumentis conficiendis, *ibid.*
- 35 Litterae, quae ad Capitulum dantur, à Cap. aperiantur; sed expeditur eligere Capitulariter vnum, aut alterum ex Canonicis, qui eas statim aperiant. Cong. Episc. 13. Martij 1615.
- 36 Sigillum Capituli conseruetur in castula, quae duabus clauibus obsignetur, quarum altera sit apud electum à Capitulo, altera penes maiorem Capituli. eadem *ibidem.*
- 37 Capitulum Spirituale vnaquaque hebdomada habeatur, in quo agatur de defectibus Chori, vita, & honestate Clericorum, lectis opportunis libris. Prou. 2.
- 38 Stata oratio fiat ante, & post Capitulum Prou. 3.
- 39 Singulis mensibus fiat Episcopo praesente. *ibidem.*
- 40 Teneantur Canonici adesse sub certa poena. *ibid.*
- 41 Ordine sedeant cum habitu choralis, & modeste se gerant. *ibid.*
- 42 Pro correctione capituli exempti, initio anni eligantur à capitulo duo, de quorum consilio, & assensu Episcopus, aut Vicarius teneatur procedere usque ad finem causae Notarius sit ipsius Episcopi, & tribunal eiusdem. Trident. sess. 25. cap. 6.
- 43 Vnum sit tantum vtriusque votum, & potest alter Episcopus accedere. in casu discordiae, lege textum Trident. loco cit.
- 44 Contra Portionarium habentem vocem in capitulo exempto poterit Episcopus procedere sine adiunctis. Decisum refert Barbof. alleg. 73. num. 10.
- 45 In criminibus ex incontinentia, & in atrocioribus ubi de fuga timetur, potest Episcopus initio ad summariam informationem, & necessariam detentionem procedere. Trident. loco cit.
- 46 Nullum ius habet capitulum eligendi Fiscalem, licet habeat ius eligendi duos Ca-

Canonicos, vt supra. Decisum refert Barbof. loco cit. num. 8.

- 47 Episcopus autem potest assumere suum Fiscalem, vel alium ad libitum deputare. Decisum refertur. *ibid.*

V. Coadiutor. numer. 25. Concilium Prouinciale. numer. 10. 12. 55. Interdictum. num. 1. Theologalis Præbenda. num. 19. Visitatio inferiorum Episcop. numer. 2. Visitatio circa Canonicos exemptos. per totum.

ADDITIO.

- 1 Licet Præsident non sit in sacris, potest conuocare capitulum. *Congr. conc. apud Garz. de benef. par. 3. cap. 4. n. 26.*
- 2 Capitularia negotia non possunt à Decano, prima dignitate, vel aliquibus tantum Canonicis, ceteris non vocatis, decerni, nec extra locum capitularem. *congr. Rit. 7. Octob. 1606.*
- 3 Neque est necessaria licentia Episcopi, si sine ea conuocari solet. *Congreg. Episcop. 20. Aug. 1601.*
- 4 Et quatenus est necessaria licentia iuxta solitum non potest Episcopus cogere canonicos ad dicendum, quæ negotia proponere velint. *ead. 25. Febr. 1603.*
- 5 Potest tamen eos cogere penes, & censuris ad præstandam sibi copiam actorum capitularium. *ead. 6. Mart. 17. 22. Apr. 1596.*
- 6 Vicarius Episcopi, eo absente, non potest interuenire. *Trid. sess. 25. c. 6. & decisum refert Massob. de Synodo cap. 4. dub. 43. n. 35.*
- 7 Si vero sit de capitulo, debet inde exire, vbi tractandum sit de rebus ad suum vel Episcopi commodum. *Congreg. Episc. 17. Ianuar. 1584.*
- 8 Vbi permanere sibi liceat, sedeat in proprio loco. *Abb. conf. 21. vol. 1. contra Martam voto 101. nu. 2.*
- 9 Vicarius capituli non canonicus, sede vacante, sedere debet post primam Dignitatem. *Congr. Rit. mense Septemb. 1630.*
- 10 Canonicus Protonotarius in habitu Prælatitio non est recipiendus in capitulo. *ead. 6. Mart. 1610.*
- 11 Canonicus non in sacris constitutus vocem in capitulo non habet, neque hoc ipsum præscribere potest, aut aliquo pacto acquirere. *Congr. conc. 20. April. 1602.*
- 12 Neque vocem actiuam. *Less. de inst. lib. 2. cap. 34. num. 105.*

- 13 Ei, qui requisitum ordinem non habet, concedit vocem passiuam. *Garz. par. 3. cap. 4. in addit. sub num. 15.*

- 14 Neque in capitulo collegiatarum, licet in ætate minori possit esse canonicus. *Congr. conc. 8. Aug. 1621.*

- 15 Male promoti, donec suspensi, non habent vocem: *Barbof. de canon. cap. 41. nu. 2.*

- 16 Neq; censurati iuste, *Idem ib. n. 3. & seqq.*

- 17 Neque violantes interdictum personale, vel locale scienter. *Idem ibid. num. 8.*

- 18 Neque irregulares ratione ordinis. *ibid. num. 9.*

- 19 Potest habere vocem Prælatus principalis Ecclesiæ Collegiatae, licet non sit in sacris, *Garz. in addit. ad cap. 4. sub nu. 26.*

- 20 Non autem prima Dignitas, quæ in sacris non est, licet possit conuocare capitulum. *decisum refert. Garz. ibid.*

- 21 Capitula ne fiant, dum celebrantur officia diuina. *Cong. Rit. 17. Nou. 1600. si fiat, amittuntur distributiones. ead. ibid.*

De auctoritate capituli.

- 22 **C**onsensus capituli requiritur in administratione bonorum Ecclesiæ, quamuis soli Prælato concessa specialiter videatur. *DD. cum Barbof. de canon. cap. 42. num. 3.*

- 23 Item in alienatione rerum Ecclesiasticarum *DD. ibid. num. 7.*

- 24 Item in vnione vnus Ecclesiæ alteri Ecclesiæ, seu Dignitati, vel Præbendæ per Episcopum faciendæ, vel saltem post vnionem. *DD. ibid. num. 8.*

- 25 Etiam vbi vnio sit ab Episcopo vti delegato sedis Apostolicæ. *decisum refert. Garz. de benef. par. 12. cap. 2. num. 158.*

- 26 Item in omni negotio, quod concernit præiudicium Ecclesiæ cathedralis, seu interesse capituli, & in ijs, quæ spectant ad Episcopum, & capitulum simul. *Barb. loco cit. num. 14.*

- 27 Consilium verò capituli requirendum est in Episcopi tractatibus, vel negotiis, vt in institutionibus, & destitutionibus beneficiorum, in dispensationibus, & confirmationibus, & in alijs Ecclesiæ negotiis arduis. *Idem ibid. num. 19.*

- 28 Item in processionibus edicendis, dirigendis, & deducendis *Congreg. Rit. 28. Mart. 1628. 28. Sept. 1630.*

29 Po-

29 Potest capitulum ex manifesta, & rationabili causa, etiam collegiata, nedum Cathedralis, cessare à diuinis, si Episcopus consentiat. *DD. cum Barbof. loco citato numero 25.*

30 Expensæ pro litibus capituli sunt extrahendæ ex communi massa omnium reddituum Canonorum, tam ratione distributionum, quam Præbendarum. *cong. conc. 15. Ap. 1628. apud Barbof. loco citat. cap. 24. num. 24.*

Capitulum Sede Vacante.

- 1 C Vm primum Ecclesia vacauerit, à capitulo indicantur supplicationes, & preces publicæ & priuatim pro bono Pastore deligendo Trident. *sess. 24. cap. 1.*
- 2 Capitulum, vbi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, Oeconomum vnum, vel plures decernat. *idem ibid. cap. 6.*
- 3 Item infra octo dies à morte Episcopi constituat Vicarium, vel existentem confirmet. *idem ibid.*
- 4 Octo dies currunt etiam à die scientiæ translationis Episcopi ad aliam Ecclesiam. *Decisum refert Quaranta in summa Bullar. v. Capit. Sede Vacante num. 3. Terminum, 176.*
- 5 Et ante deputationem administrabit totum capitulum. *Quarant. ibid. num. 2. v. Archidiaconus num. 4.*
- 6 Alioquin ad Metropolitanum deuoluitur deputatio, vel si Metropolitana, aut exempta fuerit, ad antiquiorem respectu Metropolitanæ, ad proximiorum Episcopum respectu exemptæ, tam Oeconomi, quam Vicarij. *Trid. supra cap. 6.*
- 7 Qui saltem in iure Canonico sit Doctor vel Licentiatus, vel aliàs idoneus. *idem ibid.*
- 8 Potest eligi Curatus canon. *cong. Episcop. 19. Martij 1619.*
- 9 Non Regularis persona. eadem 8. Maij 1615. 12. Aprilis 1619.
- 10 Neque Archidiaconus alienæ Ecclesiæ. eadem 19. Maij 1617.
- 11 Si plures nominentur Vicarij, magis idoneus, & habens qualitates concilij erit præferendus. *Decisum refert Quar. loco cit. num. 2.*
- 12 Plures Vicarij eligi possunt, si adest

consuetudo legitima. *Decisum refert idem ibid. num. 9.*

13 Ceteris paribus erit præferendus idoneus de Capitulo, & non exterius. *Decisum refert idem loco cit. num. 6.*

14 Si Canonicus non est, præfertur Vicarius Capitularis Archidiacono, & alijs. *Barbof. allegat. 54. num. 167.*

15 Neque potest renouari. *Decisum refert Ricc. in Collect. decis. par. 5. Collect. 1602. in fine.*

16 Et causa iudicanda erit à Sacra Congreg. supra causis Episcoporum. *Decisum ab eadem refert Quar. loco cit. 1. Septemb. 1673.*

17 Electo Vicario adhuc Capitulum retinet suum ius, nec abdicat, nisi exercitium iuris. *idem ibid. num. 4.*

18 Vnde allegato Vicario suspecto, Capitulum eligit arbitros, aut causam alteri committet. *Decisum refert idem num. 5.*

19 Salarium ei debetur, non commune alijs. *Idem num. 7. & Congreg. Episcop. 15. Octob. 1601.*

20 Neque potest sibi alium substituere nisi ad modicum tempus, vel habeat à Capitulo facultatem, vel causa infirmitatis, de consensu tamen Capituli. *idem Quar. num. 10. Potest in Provincia Mediolani. Prouinc. 2.*

21 At Vicarius cessat præfinito tempore à Capitulo. *Quar. num. 13.*

22 Moriente Vicario, etiam electo à Metropolitano, capitulum potest alium eligere. *idem ibid. num. 4.*

23 Cessat auctoritas Vicarij, & capituli, quando nouus Episcopus acquirit possessionem. *Idem Quar. ibid. num. 13.*

24 Tenentur Vicarij, & Oeconomus rationem reddere Episcopo, etiam si à capitulo sint absoluti. *Trid. sess. 24. cap. 16.*

25 Et item capitulum ipsum de scripturis ad Ecclesiam pertinentibus. *idem ibid.* Potest Vicarius, seu capitulum, quæ sequuntur.

26 Infra annum a die vacationis potest dare licentiā ordinandi, aut litteras dimissorias atctatis non alijs. *Trid. sess. 7. c. 12.*

27 Sub pœna interdicti, si alijs, & ordinatis in maioribus ab executione ordinum ad beneplacitum futuri Episcopi, & in minoribus nullitatis priuilegij Clericalis. *idem ibid.*

28. Aetatis potest etiam ex causa remittere interstitia. Decisum referunt DD. apud Barbof. alleg. 18. nu. 6.
29. Item dare potest Dimissorias pro prima Tonsura illi, qui presentandus est à Patronis ad beneficium, etiam intra annum. Congr. Episc. 3. Ianuarij 1594.
30. Item dare Testimoniales litteras obtinenti facultatem à Papa suscipiendi ordines de licentia Ordinarij, hoc est, de vita, & moribus. Nauar. conf. 19. de temp. ordin. apud Barbof. alleg. 7. num. 14. & Quar. loco citato quast. 10.
31. Occurrente vacatione Parochiali potest edicere concursum Vicarius, & sine capitulo facere, quæ spectant ad Episcopum. Congr. Episc. 3. Februarij 1604.
32. Potest recipere resignationes beneficiorum, si tria concurrant, quæ affert Barbof. alleg. 69. nu. 8.
33. Nimirum, quando sit ex causa necessitatis; quando collatio spectat ad Episcopum, & capitulum simul, quando talis resignatio, & collatio fiunt ante provisionem factam de prælato in Consistorio, etiam antequam possessionem capiat, eadem habet Garz. par. 11. c. 3. n. 156. & cap. 4. à n. 75.
34. Item instituere presentatos à Patronis. Viuant. de iure patr. par. 2. lib. 1. c. 2. cap. 2. nu. 6.
35. Non potest conferre beneficia. Pius V. Anno 1568.
36. Nisi collatio spectabat prius ad Episcopum, & capitulum. Quar. loco cit.
37. Potest Ecclesias commendare ad tempus, donec provideatur. ibid.
38. Dare licentiam adificandi Ecclesiam. ibid.
39. Interponere auctoritatem in pramutatione beneficiorum. ibid. quando collatio partim spectat ad capitulum, & partim ad Episcopum, vel quando collatio spectat ad tertium; non in alijs casibus. ibid.
40. Potest vnire beneficia ex causa in omnibus casibus, in quibus potest Episcopus, dummodo nihil pereat de iure Episcopali. ibid.
41. Potest priuare beneficiatos, seruatis seruandis. ibid.
42. Potest visitare Diocesim, si necessitas adsit, aut vocatio longior. Quar. loco cit.
43. Potest dispensare cum illegitimis, etiã

- ex damnato coitu, ad minores ordines, & ad beneficium simplex, cum causa DD. apud Barbof. allegat. 45. num. 25.
44. Sed ad vnicum tantum beneficium n. 8.
45. Non ad Dignitates, vel personatus. num. 29.
46. Nec in ijs, quæ requirunt ordinem sacrum. num. 30.
47. Nec in Canonicatibus Cathedralis. nu. 31. quod est verius ex Trident. quod requirit in ijs ordinem sacrum.
48. Potest Capitulum, vt Episcopus, in cap. liceat. Concil. Trident. Barbof. alleg. 39. num. 16.
49. Non potest concedere indulgentias. ibid. affirmant alij, totius est quod à Capitulo concedatur alicui Episcopo, qui suo nomine id faceret. Quar. loco cit.
50. Item vocare alium Episcopum, & dare illi licentiam exereendi Pontificalia. Quar. loco cit.
51. Succedit Episcopo in iurisdictione ordinaria, non delegata. Quar. ibid. iure communi, & proprio, & in iurisdictione contentiosa, vel necessaria. idem ibid.
52. Vbi Concil. Trid. committit aliquid Episcopis vt delegatis Sedis Apostolice, non potest capitulum. Barbof. alleg. 92. num. 17.
53. Potest exequi litteras directas ad Vicarium Episcopalem sub nomine Vicarij. Congreg. Episc. 5. Februarij 1601. Negat. Rot. in vna Ilerdensi 4. May. 1588. coram Seraph.
54. Item exequi in ijs, quæ spectant ad iurisdictionem, quidquid concessum erat Episcopo Defuncto per Bullas, aut Breuia eadem Congreg. 27. Ianuarij 1604.
55. Item mandare executioni litteras Episcopo Defuncto directas per S. Congregationem, & ab eo non executas. eadem 10. Aprilis 1615.
56. Priuilegium Doctorandi competens Episcopo non transit in Capitulum, Sede Vacante. Sbroz. de off. vic. lib. 2. quast. 29. num. 6.
57. Si vero potest Episcopus iure communi ordinatio, transit. idem ibidem num. 8. V. Archiepiscopus numero 17. Concilium Prouinciale numero 54. Synodus Diocesana. numero 2. Testamentum, numero 16.

A D D I T I O.

- 1 Non potest esse Vicarius capituli Parochus ruralis. *Congreg. Episc. 19. Iulij 1619.* sed de ciuitate potest. *eadem ibidem.*
- 2 Debet esse Doctor, aliàs electio est nulla. *decisum refert Sbroz. de offic. Vicarij lib. 1. quæst. 36. num. 12. in addit.*
- 3 Neque debet esse Doctoratus à persona priuata, sed ab Vniuersitate. *Congr. conc. 19. Sept. 1620.*
- 4 Neque potest esse Doctor Theologus. *ead. 28. Aug. 1621.*
- 5 A capitulo electus potest ad tempus tantummodo exercere iurisdictionem. *ead. apud Garz. de benef. in addit. p. 5. c. 7. num. 17.*
- 6 Melius eligitur absolute. *Congr. Episc. 29. Octobr. 1587.*
- 7 Potest mutari ex causa bene visa congregationi Episcoporum Romanæ. *ead. 24. Nou. 26. Octob. 1603.*
- 8 Vicarius electus à Metropolitano potest amoueri ad eiusdem nutum. *Congr. conc. 29. Sept. 1625.*
- 9 Etas 23. annorum in Vicario capitulari potest permitti, sed non expedit. *ead. 11. Aug. 1614.*
- 10 Non debet Vicarius capituli sedere in sede Archidiaconi, sed in alia sede paratili, si velit vti habitu Vicariali. *Cong. Rit. 10. April. 1601.*
- 11 Non potest substituere nouos examinatores pro concursu Parochialium in defectum absentium, vel defunctorum, auctoritate propria. *decisum refert Sbroz. de off. Vic. in addit. lib. 2. quæst. 211.*
- 12 Neque potest suppressere beneficium, & vnire capitulo. *decisum. refert. Garz. p. 12. c. 2. nu. 68.*
- 13 Neque potest habere pro præsentibus Dignitates, vel canonicos, qui numquam in Ecclesia resederunt, & fidei professionem non emiserunt. *decisum refert. Garz. par. 3. c. 3. n. 2.*
- 14 Neque potest exequi commissiones Apostolicas in forma dignum, & alias directas Episcopo, vel eius Vicario. *Congr. conc. 2. Aug. 1631.*
- 15 Neque potest locare emolumenta prouenientia ex iurisdictione, sigillo, aut aliàs vndecumque, sed debent futuro successoris reservari. *ead. 17. Apr. 1627.*

- 16 Post annum à postrema Episcopi visitatione, quando nec de proximo ecclesia est prouidenda de Pastore, potest visitare omnia, quæ poterat Episcopus. *ead. 3. Febr. 10. Dec. 1629.*
- 17 Cum famulatu, equitatu &c. iuxta. *Conc. Trid. ead. 10. May 1629.*
- 18 Potest etiam visitare Moniales non exemptas, exemptas minimè. *decisum refert Garz. par. 5. c. 7. nu. 45.*
- 19 Potest in ijs etiam, in quibus datur Episcopis perpetua delegatio à Sede Apostolica, puta, visitare Moniales exemptas. *Barb. de canon. c. 42. n. 107. & optime probat.*
- 20 Potest concedere facultatem Episcopo extero ordinandi suos subditos, non autem subditos capitulo DD. cum Barb. loco cit. nu. 124.

Cardinalis.

- 1 Coram quocumque Cardinali abstinere Episcopus à priuatis etiam benedictionibus. *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 4.*
- 2 Coram Legato Archiepiscopus, etiam Cardinalis, deponat Crucem, *ib.*
- 3 Et coram alijs Cardinalibus si ipse non est Cardinalis *ibid.*
- 4 Mantelletum ab Episcopo non Cardinali assumitur coram quocumque Cardinali. *ibid.*
- 5 Mozzetta deponitur coram Legato, nisi contraria adsit consuetudo, *ib.*
- 6 Cuicumque Cardinali debetur Sedes Episcopalis præalta: & eo casu Episcopus in dignore loco chori sedeat, vel ex opposito in Sede humiliori. *Idem l. 1. cap. 13.*
- 7 Cardinalis Episcopus sedeat cum alio Cardinali, etiam Legato, in sedibus cameralibus æqualibus. *ibid.*
- 8 Cardinali etiam non Legato, venienti ad Ecclesiam Episcopus ibi obuiam vsque ad portam, & ei porriget aspersorium. *ibid. c. 15.*
- 9 Celebrans Episcopus coram Cardinali deferat eidem munia Episcopalia: si recuset, ipse præstet. *ibid. c. 4.*
- 10 Celebrante Episcopo, eiusdem liber non datur osculandus Cardinali, sed alius Codex. *ibid. c. 29.*

- 11 Cardinalis Episcopus celebrans omnia peraget ipse coram Cardinali non Legato. *ibid. c. 4.*
- 12 Cardinalis Episcopus non celebrans, sed Missæ præfens cum alio Cardinali deferat huic eadem munia, si recuset vel remittat celebranti, vel ipsemet peragat. *ibidem.*
- 13 Sed pro solemnî benedictione accedat ad altare. *ibid.*
- 14 Non debet esse paratus Episcopus cum Mitra, alio celebrante, si adest Cardinalis. *ibid. c. 23.*
- 15 Coram Cardinali in Missa nullus liber adhibetur ad legendum Introitum, &c. *cap. 20.*
- 16 Neque sunt circuli Canonicorum, neque ante Legatum, c. 21.
- 17 Bis eo casu thurificandus erit Episcopus. *ibid. cap. 23.*
- 18 Si Cardinalis est tantum Diaconus, & veniat in Ecclesiam sibi commendatam in Diœcesi Episcopi, Pluviali uti potest. *Cassus lib. 2. cap. 23.*
- 19 Non potest benedicere populum, neque rem aliquam, nec simpliciter, nec solemniter, nisi specialem habeat à Papa facultatem. *ibid.*
- 20 Nec in Missa benedicere incensum, nec ministris manum osculandam porrigere; neque post euangelium incensari, nec aliud facere ultra gradum Diaconalem. *Idem ibid.*
- 21 In Missa privata capellani coram Cardinali, & Episcopo datur osculandus liber capellani soli Cardinali: si plures sunt, nemini datur. *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 30.*
- 22 Cardinalibus extra Palatium Apostolicum, & absente Papa, debetur à clericis non Prælati genuflexio. *Cærem. Pap. lib. 3. sect. 1. c. 12.*
V. Canonic. munera erga Episcopum num. 23.
Familiaris Card. n. 3.
Seminarium Clericorum nu. 25.

Casus referuati.

- 1 Licet Episcopis referuare sibi grauiora peccata, & illa præsertim, quibus excommunicationis censura est annexa. *Trident. sess. 14. cap. 7.*
- 2 A referuatis in Bulla Cœnæ Domini, & *Barth. Ganant. Man.*

ordinarij locorum nemo potest absolue-
re, absoluentes ipso facto sunt excommu-
nicati, referuata absolutione Papæ, pri-
uantur officijs, beneficijs, &c. & inhabi-
les fiunt, & cat. confessiones item nul-
læ sunt. *Congreg. Episc. 9. Ianuarij 1601.**

- 3 Qui in Italia habent priuilegia valida absoluedi ab alijs referuatis Papæ, non tamen possunt absolvere in sequentibus casibus.

Violationis immunitatis Ecclesiasticæ in terminis Bullæ Greg. XIV.

Violationis clausuræ Monialium ad ma-
lum finem.

Prouocationis, & pugnæ in duello, in terminis Concil. Trident. & Gregor. XIII.

Inijcientium manus violentas in clericos iuxta *cap. si quis.*

Simonæ realis scienter contractæ, & confidentiæ beneficalis, ead. 26. *Novem. 1602. cum Clem. v. III.*

- 4 Et nullo modo à prædictis num. 2. & 3. siue sint ad forum exterius deducti, siue non deducti, possunt absolvere priuilegiati. eadem sub Paulo V. 7. Ianuarij 1617.* ubi etiam comprehendit censuras referuatas Ordinatio. *Nald. Casus referuat. num. 15.*

- 5 Priuilegia contra prædictos casus referuatos Ordianrij locorum, & Bullæ Cœnæ, non reuixerunt per confirmationes Priuilegiorum post Concilium obtentas. eadem *Congreg. sub Urb. VIII. 17. Nouemb. 1628.**

- 6 Si quæ sunt Priuilegia in hac materia, scilicet absoluedi ab alijs referuatis Papæ (exceptis Bullæ Cœnæ casibus) extra Italiam, non sunt sublata. eadem *ibidem.*

- 7 Non ergo referuent Episcopi casus Bullæ Cœnæ, neque specialiter Papæ referuatos. eadem 26. *Nov. 1602.**

- 8 Neque promiscue eos, quibus est annexa excommunicatio nemini referuata, nisi ob frequentiam, scandalum, aut necessariam causam aliquos nominatim. eadem *ibid.*

- 9 Neque eos, in quibus est necessaria re-
stitutio, vel executio pro absolutione. *ibidem.*

- 10 Nec eos, qui versantur circa res parui momenti, & qui frequenter eueniunt

D inter

inter idiotas, licet sint mortiferi. eadem
ibidem.

- 11 Nec in carnalibus, ubi adest periculum
scandalorum, vel cadere potest suspicio
ob frequentem creditum ad Ordinarios.
eadem *ibidem*.
- 12 Nec restitutionem incertorum sibi re-
seruent. eadem 14. Iunij 1619.
- 13 Nec eorum absolutionem, qui nocte
per ciuitatem inhoneste canentes deam-
bulant. ead. 16. Octob. 1615.
- 14 Nec eorum, qui violant dies festos. ea-
dem 16. Ianuar. 1615.
- 15 Reseruent paucos, cosque maximè ne-
cessarios, atrociores, & grauiores. eadem
26. Nou. 1602.
- 16 Casus reseruati in Synodo sunt perpetui; qui verò singulis annis extra Synodum,
morte reseruatis expirant, nisi per suc-
cessores confirmantur: Zerola in *praxi V.*
Casus reseruati ad quartum.
- 17 Licentia absoluendi à casibus Episcopo
reseruatis dari potest viua voce. Congr.
Episc. 26. Nou. 1602. *Absolutio* n. 36. 37.
Confessarius n. 17. 33. *Eucharistia* n. 30. *Le-
gatus* n. 6. 8. *Pœnitentiarius* n. 12. *Restitu-
tio incertorum* n. 3.

Cathedraticum.

- 1 **T**axa Cathedratici est duorum soli-
dorum iuxta valorem locorum, &
consuetudinem. Barbof. *de potest. Ep. al-*
leg. 86. n. 43. 44.
- 2 Non potest Episcopus imponere no-
uam taxam nomine Cathedratici. Congr.
Episc. 15. Iunij 1619.
Visitatio Episcopi n. 41.

Censura, &c.

- 1 **L**iceat Episcopis in irregularitatibus
omnibus, & suspensionibus ex de-
licto occulto prouenientibus, excepta
ea, quæ oritur ex homicidio voluntario,
& aliis deductis ad forum contentiosum
dispensare. Trid. *sess.* 24. c. 6.
- 2 Negatur hæc facultas inferioribus Epi-
scopo, licet habeant quasi Episcopalem
iurisdictionem. Decisum refert Garz. p. 7.
cap. 11. n. 13. & 17.
- 3 Item ijs Episcopis, in quorum regione
non est receptum Concil. Trident. De-

cisum referunt DD. apud Barbof. *alleg.*
39. n. 3.

- 4 Conceditur confessario Episcopi, si hic
indigeat. Barbof. *ibidem* n. 15.
- 5 Cui conceditur à Papa absolutio à cas-
ibus Papalibus, licet non intelligatur con-
cedere casus in Bulla Cœnæ, conceditur
tamen facultas absoluendi à censuris re-
seruatis Episcopo, quas ipsemet sibi re-
seruauit. Suar. *de cens. disp.* 3. *sect.* 5. n. 11.
14. & 15.
- 6 Potest Episcopus dispensare à simonia
occulta, non tamen rehabilitare obtinen-
da beneficia, seu retinenda. Decisum re-
ferunt DD. apud Barbof. *loc. cit.* n. 44.
- 7 Forensis potest dispensari in prædictis
ab Episcopo, in cuius Diœcesi commo-
ratur, non autem à suo Episcopo absen-
te. Decisum refert Garz. *par. 11. cap. 10.*
num. 139. in 3. declar.
- 8 In dispensationibus prædictis potest il-
le tantum Episcopus, qui habet iurisdic-
tionem ordinariam in eum, cui conce-
denda est dispensatio. Decisum refert
idem *ibidem*.
- 9 Potest etiam, si sit extrâ suam Diœce-
sim, dispensare in prædictis. Barbof. *al-*
leg. 39. n. 7.
- 10 Occultum in his dicitur, quod non est
notorium, licet sciatur ab aliquibus. Bar-
bof. *ibidem* n. 21. 25.
- 11 In fine causæ non probatum est occul-
tum. idem *ibidem* n. 32.
- 12 Censuræ nō debent publicari eo appa-
ratu, & forma, quibus Romæ Bulla Cœ-
næ. Congr. Episc. 2. May 1601.
- 13 Publicata ab Ordinarijs, & nedum à
Sede Apostolica, mandante Episcopo,
publicentur à Regularibus in eorum
Ecclesijs, & seruentur Trid. *sess.* 25. *cap. 12.*
de Regular.
*V. Absolutio per totum. Excommunicatio
per totum. Legatus* n. 7. *Regularium iura
sub Episcopis* n. 42.

Census.

Vide. Contractus.

ADDITIO.

- 1 Tollit omnem contrariam consuetudi-
nem, & possunt Episcopi cogere consu-
maces

maces iuris remedijs *Congreg. Rit. mense Decemb. 1630.*

- 2 Non tollit immemorabiles, & laudabiles consuetudines, sed abusus. *ead. 10. Jan. 1604. 10. April. & 19. Junij 1604. 17. Sept. 1611. 28. Ianuar. 1612. 4. Apr. 1615. 30. Jan. 1616.*
- 3 Et procedit in omnibus locis Christianitatis totius. *17. Junij 1606.*

Cessatio à Diuinis.

- 1 Non est censura. *Tolet. libro 1. cap. 56.*
- 2 Debet maior pars Canonorum convenire cum Episcopo, seu Vicario ad decernendam hanc poenam *DD. in c. quamvis de officio ordin.*
- 3 Iudex intra mensem debet monere Papam, ad quem debet pars, ad cuius instantiam ponitur proficisci, alias est nulla. *Tolet. loco cit.*
- 4 Eo tempore prohibetur Eucharistia, nisi per modum Viatici detur. *Henriq. 3. v. interdictum cap. 52.*
- 5 Item prohibetur, etiam Sacerdotibus extrema unctio, idem *cap. 53.*
- 6 Item sepultura ecclesiastica. *Tolet. & Henriq. ibid. loco cit.*
- 7 Episcopus potest, durante cessatione hac celebrare in ecclesia, ubi ea posita est. *Sayr. lib. 2. de cens. c. 9. n. 5.*
- 8 Non tamen potest ordines conferre, nisi deficient Sacerdotes, qui necessaria Sacramenta ministrent. idem *ibid. n. 11.*
- 9 Ille, in cuius contumaciam ponitur, debet soluere damna, & distributiones Canonorum, elemosynas pro defunctis, *de off. ord. in 6. c. si Canonici.* si vero iniuste, soluat Iudex. *Tolet. sup.*
- 10 Non enim in hoc casu possunt Canonici percipere distributiones quotidianas. *Monet. de distrib. par. 2. qu. 16. numer. 36. conclus. 2.*
- 11 Possunt tamen celebrari diuina officia in ijs Festis in quibus tempore interdicti. Idem *ibid. num. 46.*

Cingari.

- 1 Videat Episcopus, an schismaticorum mores praeferant. *Provinc. 5.*

2 Quadragesimæ tempore quomodo uiuant. *ibid.*

3 Si publicè offendunt, ab ecclesia tempore diuinorum officiorum eijciantur. *ibidem.*

4 Qui filios suos Cingaris vendunt, eo ipso excommunicationis penam incurunt. *Prou. 7.*

Clericus.

- 1 NE cuiquam liceat clericalem habitum sumere, antequam prima tonsura initietur, sine licentia in scriptis. *Prou. 3.*
- 2 Clericalis habitus ab Episcopis in clero procuretur congruus vsque ad priuationem officiorum, & beneficiorum inclusiue. *Trid. sess. 14. cap. 6.*
- 3 Quicumque clericus debet omnino gestare vestes talaris, & tonsuram sub poena amissionis beneficiorum, & pensionum ipso facto. *Sixtus V. Anno 1589.*
- 4 Exceptis ijs, qui non percipiunt de bonis ecclesiasticis ultra ducatos 60. aurei de camera. *ibid.*
- 5 Habitus clericalis potest esse breuior inter agentibus, & ruri habitantibus. *Congreg. Ep. 18. Oct. 1589.*
- 6 Clericus pauper non habens habitum congruentem excusatur. *Decisum refert Vgol. de potest. Episc. c. 12. n. 3. vers. 5.*
- 7 Color niger semper adhibeatur, nisi alium requirat dignitatis gradus. *Prou. 1.*
- 8 Ne serico vestimento domi, neque foris utantur. *ibid.*
- 9 Laneus adhibeatur. Reticulo, aut sub birreto, ut vocant, ne utantur, nisi ualitudinis gratia, & sine redimiculis. *ibid.*
- 10 Camisas ad collum crispas, & rugosas, vel artificio elaboratas, & ad manus, reijciant. *ibid.*
- 11 Collare simplex, & modicè latum honestè reclinetur. *ibid.*
- 12 Externa vestis simplex, & talaris erit. *ibidem.*
- 13 Turgidis caligis, & disiectis abstineat, calceos, & crepidas ad elegantiam non incidant. *ibid.*
- 14 Torques, armillas, ac monilia respuant: anulum ne gestent, nisi propter honoris gradum, quibus est concessis. *ibid.*

- 15 Vnicus ille sit, non magni pretij, & eum deponant Missam facturi. Prouinc. 4.
- 16 In morte propinquorum lugubres vestes more laicorum ne induant. *ibid.*
- 17 Pensionem habens neque incidens in habitu, amittit priuilegium fori, licet non sit monitus. Decisum refert Garz. *par. 1. c. 5. num. 70.*
- 18 Non tamen priuatur priuilegio Canonis. Decisum refert, idem *ibid.*
- 19 Clerico deferente habitum, non tenetur restituere id quod percepit ex immunitate ecclesiastica. Congreg. Episc. 3. *Augusti 1592.*
- 20 Clericus rediens è bello potest resumere habitum clericalem, dummodo bellum fuerit iustum, neque sit ideo irregularis. Congr. ead. 12. *Jan. 1598.*
- 21 Tonsuram Clericalem gestent ad eam formam, quam ratio cuiusque Ordinis arbitrio Episcopi postulabit, & conspicua sit omnibus, abrado capillo. Prou. 1.
- 22 Clericorum minorum Ordinum tonsuræ formæ in orbem ducta late pateat vncijs duabus, Prou. 5.
- 23 Subdiaconalis aliquanto angustior Diaconali: hæc tribus vncijs Sacerdotalis quantior. *ibid.*
- 24 Vel corona Sacerdotis ad mensuram maioris Hostiæ. Conc. Palentinum sub Vrb. VI.
- 25 Corona clerici ad mensuram minoris Hostiæ. Conc. Tolet. 4.
- 26 Corona Diaconi, & Subdiaconi, formæ mediæ.
- 27 Ille excusatur, qui ob infirmitatem non potest deferre tonsuram. Decisum refert *Vol. de pot. Episc. cap. 12. n. 3. ver. 5.*
- 28 Comam, & Barbam ne studiosè nutriant, Prou. 1.
- 29 Barba superiore labro ita recidatur, ut piluli in sacrificij Missæ sacramenta fumentem non impediunt. *ibid.*
- 30 Restituantur functiones ordinum ab Ostiariatu ad Diaconatum in Ecclesijs, ut in suo quisque munere deseruiant, assignatis beneficijs simplicibus, vel alijs prouentibus. Trid. *sess. 23. cap. 17.*
- 31 Si desint initiati minoribus ordinibus, suffici possunt etiam coniugati non bigami, qui tonsuram, & habitum clericalem in Ecclesia gestent, idem *ibidem.*
- 32 Proprium superpellicum singuli habeant. Prou. 4.
- 33 Non sordidum, non lacerum, neque nimiam in humeris elaboratum. *ibid.*
- 34 Neque cum eo extrà Ecclesiam eant, nisi ob processionem, vel aliud officium Ecclesiasticum. Prouinc. 3.
- 35 Non possunt cogi Clerici, ut cathedrali inseruiant diebus festis, si ibi non habent beneficia, salua tamen consuetudine, Congr. Episc. 6. *Sept. 1593.*
- 36 Neque debent cogi ad seruitium Ecclesiæ sub pœna excommunicationis, sed alijs penis, ead. 7. *Dec. 1583.*
- 37 Curent Episcopi, ut clerici Parochos inuent in festis, & item alii Sacerdotes, Prou. 3.
- 38 Ordinatus ad titulum patrimonij, seu pensionis, sedem non mutet sine licentia Ordinarii sub pœna interdicti ab exercitio sacrorum, Prou. 7.
- 39 Iis, qui non tenentur ad residentiam, debent concedi Dimissoria, ut alio se transferant, Congr. Episc. 5. *Iunii 1584.*
- 40 Possunt ire per Diocesim sine licentia, eadem *ibid.*
- 41 Qui discederit cum Episcopi licentia, cum redierit, infra mensem certiorum cū faciat de suo reditu sub pœna illegitimæ absentia, Prou. 6.
- 42 Nullus clericus peregrinus sine commendatiuijs litteris Ordinarii sui ad diuina celebranda, & Sacramenta ministranda admitatur, Trid. *sess. 23. cap. 16.*
- 43 In sacris constituti Theologia, vel sacris Canonibus dent operam, in studiis generalibus, Leo X. *Anno 1513.*
- 44 Qui non Sacerdos Missam celebrauit, aut audiuerit confessionem sacramentalē, tradatur Curia seculari puniendus. Clem. VIII. *Anno 1601.*
- 45 Item exercens ordinem, quem non habet est deponendus, vel perpetuo suspendendus, nunquam ulterius promouendus. Sylu. *ordo 5. quest. 8.*
- 46 Nisi ex ludo id faciat, vel sine solemnitate, vestibus, &c. idem *ibid.*
- 47 Qui à clericali statione discesserit, interdicitur ordinum suorum munere, & alijs pœnis puniatur, Prou. 4.
- 48 Canones innouantur de clericorum vita, honestate, doctrina, luxu comestationibus, choreis, aleis, lusibus, ac qui-

- quibuscumque criminibus, & negotijs
fæcularibus sub penis arbitrarijs Episco-
porum. Trident. *sess. 22. cap. 1.*
- 49 Liberum sit presbyteris confiteri, cui
voluerint ex approbatis. Congreg. Epi-
sc. 15. *Octobris 1601.*
- 50 Arma non deferant, nisi fortè ob iustam
causam in itinere, de licentia Episcopi, &
secreto. Prou. 1.
- 51 Nullo modo balistam, hastas, sclope-
tum, tela, & eiusmodi. *ibid.*
- 52 Personati non incedant: choreas non
spectent; à venatione abstineant. *ibid.*
- 53 Comædijs, hostiudijs, & spectaculis
inanibus ne intersint. *ibid.*
- 54 Prohibentur globi, qui malleis ligneis
impelluntur, & ludus pilæ maioris. *ibid.*
V. Excommunicatio. n. 37.
- 55 Valetudinis causa parvæ pilæ ludus cō-
ceditur, non tamen publicè, nec interce-
dat pecunia. *ibid.*
- 56 Ne inter epulas canant, minusve inter
nuptiales, aut laicales. *ibid.*
- 57 Conuiuia vitent, & cauponas, nisi in
itinere. *ibid.*
- 58 Ne aduocati, procuratorisue nomine
causas agant, nisi Ecclesiæ suæ, propin-
quorum, & miserabilium personarum;
concedente Episcopo. *ibid.*
- 59 Ne in prophanis negotijs officium ta-
bellionatus exerceant. *ibid.*
- 60 Ne artem medendi faciant. *ibid.*
- 61 Ne aliena prædia, lucri causa, condu-
cant. *ibid.*
- 62 Ne tutelam aliorum suscipiant. *ibid.*
- 63 Neque à suis instituti tutores. Congreg.
Episc. 14. *11. iulij 1619.*
- 64 Ne pro alijs fide iubeant. Prou. 1.
- 65 Ne pro alijs Principis, aut alterius ne-
gotiorum sint procuratores, sine licentia
Episcopi, quotannis renouanda. *ibid.*
- 66 Ne sint in famulatu laicorum etiā Prin-
cipum, in obsequijs clericali munere
indignis, sine facultate scripto data.
ibid.
- 67 Ne sint præcursores, aut asseclæ scēmi-
narum, nec eis discumbentibus assistant,
ancillentur. *ibid.*
- 68 Ne doceant mulieres, etiam illustres
legere, scribere, canere, aut sonare, nisi
ob ætatem, & mores approbarit Episco-
pus. Prou. 2.
- 69 Ne nocte post primam horam sine iu-
Barth. Gaunt. Man.
- sta causa, & tunc cum lumine domo
exeat. Prou. 1.
- 70 Ne habitent cum eis femina quocum-
que vinculo cognationis, aut affinitatis
coniunctæ, sine consensu Episcopi.
ibid.
- 71 Ne locent ædes, nec ex parte, in quibus
ipsi habitare solent, aut debent, laicis
personis, nisi Ecclesia prematur magna
inopia, & ea domus iudicio Episcopi di-
uidi possit. *ibid.*
- 72 In ijs, si concedatur locatio, prohibetur
tamen ob nuptias saltatio, comediarum spe-
ctaculum. Prou. 2.
- 73 Neque tolerantur, *ibidem* imagines in-
decoræ. Prou. 3.
- 74 In causis, ubi opus est, iurent sacerdo-
tes manu pectori admota; præsentem ta-
men superiore, tactis scripturis. Prou. 5.
- 75 In causis ciuilibus in foro sæculari exa-
minari possunt, sed iuramentum prius
præstetur in tribunali Episc. Congr. Episc.
14. *Aprilis 1615.*
- 76 Possunt ciuilitè denunciare, aut quere-
lare in officio damni dati, occasione dā-
norum datorum, in suis prædijs: iura-
mentum tamen detur in foro Ecclesiæ.
eadem. *ibid.*
- 77 Non debet se subdere examini coram
iudice laico, ubi timetur, posse indirectè
oriri criminalitatem, ead. 19. *iulij 1619.*
- 78 Clerici post delicta patrata confugien-
tes ad Ecclesias gaudent beneficio im-
munitatis extrà causas Bullæ Greg. XIV.
ead. 24. *Jan. 1617.*
- 79 Neque possunt inde extrahi præter-
quam in casibus degradatione dignis: si
fiat secus, restituantur. eadem 17. *Aug-
ust. 1618.*
- 80 Declaratio validitatis clericatus ad su-
periore Episcopi, non ad inferiorem
spectat eadem. 17. *Nov. 1617.*
- 81 Non tenentur Clerici ad solutionem
onerum impositorum pro Physico, Chi-
rurgo, & Ludimagistro. ead. 2. *Aug. 1619.*
- 82 Clerici cultores agrorum suorum, seu
conductores agrorum ecclesiasticorum,
non debent molestari titulo negotiatio-
nis illicitæ. eadem 19. *Jan. 1593.*
- 83 Clericorum numerus ne sit maior, quā
poscat Ecclesiæ seruitium, in præiudi-
cium pauperum laicorum Cong. Episc.
20. *iulij 1592.*

- 84 Clerici coniugati gaudent priuilegio fori, etiam in ciuilibus; præsertim in Regno Neapol. in quo adest consuetudo, teste Borello Doct. Regnicola in add. ad Bellug. in spec. Princ. Rub. 11. §. V. Videamus. add. 1. verbo, Coniugati, & ita censuit S. Congregat. super controuer. iurisdic. 27. Febr. 1630.
- 85 Idem non incedentes in habitu, nec inseruientes diuinis, non gaudent priuilegio fori. Conc. Trident. sess. 23. cap. 6.
- 86 Diaconi Seluatici in Regno Neapolitano ad summum quatuor possunt dari cathedralibus, seu Ecclesijs superioribus. Congregat. super negotia Regni 10. Kalend. Iulij. 1623. *
- 87 Collegiatis, & Parochialibus duo: alijs Ecclesijs, in quibus diuina celebrantur, si Episcopo videbitur, vnus *ibidem*.
- 88 Qui gratis, & per se ipsos seruiant, non criminosi, neque mala fama *ibidem*.
- 89 Hi non gaudent priuilegio canonis; fori autem in criminalibus omnino, & in ciuilibus quo ad corporis districtiorem tantum: & immunitate ab oneribus personalibus, non ab alijs durante seruitio gaudent *ibid.*
- 90 Sine præiudicio maioris priuilegij, & immunitatis legitimæ, si alicubi habent. *ibidem*.
- 91 Ordinarij in præmissis sint iudices, præterquam si agatur de maiori priuilegio dubio; Papa enim reservatur. *ibid.*
- 92 Cum clericis in iure aliquid præcipitur, aut prohibetur, intelligitur de ijs, qui sunt in sacris, aut beneficiati.
- Sa. v. clericus. num. 2.
- V. Fori priuilegium num. 1. & seqq. Hebr. xi. num. 45. Iuramentum. nu. 4. 5. Monialium collocutio cum exteris. num. 5. 6. Sepultura. num. 1. 2. Spolia Clericorum. num. 12. Subsidium Caritatum. num. 1. 13. Theologalis Præbenda. num. 15. 16. Torneamentum. nu. 3. 6. Tutela. num. 1. V. Iura. num. 10.
- 3 Item in causa coniunctorum, si alium, & idoneum habere non possunt. *ibid.* nu. 87. & coniunctorum etiam coniunctione spirituali, vt sunt concanonici. *ibid.*
- 4 Item in causis vertentibus in curia Romana, vbi consuetudine receptum est, vt etiam alieno nomine clericus litiget. *ibid.* num. 88.
- 5 Item in vno tantum negotio poterit aduocare, & eo finito aliud assumere. *ibid.* sextus.
- 6 Item potest domi suæ consilium in scriptis dare. *ibidem* num. 89.
- 7 Item, si in minoribus est, nec habet stipendia Ecclesiastica, potest aduocare: imò & qui in sacris, si non habet, vnde viuatur *ibid.* 90. 91.
- 8 Notariatus, seu tabellionatus officium non potest exercere, præsertim in secularibus negotijs. *ibid.* 92.
- 9 Secus in spiritualibus. num. 101.
- 10 Non potest, si in sacris est, aut beneficium habet. *ibid.* num. 93.
- 11 Secus, si in minoribus est. num. 98.
- 12 Et nisi in causa hæresis, seu in curia Ecclesiastica. num. 94. 97.
- 13 Et nisi contraria sit consuetudo exercendi Notariatus à clericis. *ibid.* nu. 101.
- 14 Potest esse testis in contractibus, & testamentis. num. 107.
- 15 Tempore pestis potest esse eorum iudice seculari sine licentia Episcopi *ibid.*
- 16 Potest vendere vinum suum, etiam minutim, cum aduertentiis ab Episcopo præscribendis. Cong. Episc. 5. Maij 1593.
- 17 Item vendere, & emere animalia necessaria ad cultum bonorum suorum quorumcumque. ead. 15 Nouemb. 1616.
- 18 Priuilegio canonis gaudent clericus coniugatus cum vnica, & virgine, incedens in habitu, & tonsura. DD. communiter.
- 19 Item vxor eius, si manus iniectio fiat ei in odium viri. Carol. de Grass. de eff. cler. eff. 9. nu. 115. cum DD. ibi cit.
- 20 Item clericus degradatus verbaliter tantum Barb. cum alij de iure eccl. l. 1. cap. 39. §. 1. num. 6.
- 21 Non gaudet clericus hæreticis, bigamus, immiscens se enormitatibus, hoc est, faciens seditionem, prælia, aggressiones in populo, Idem *ibidem* nu. 8. 9. 10.
- 22 Neque clericus minorum ordinum dimisso habitu, & tonsura, negotijs secularibus

ADDITIO.

- 1 Prohibetur procurari, & aduocare, seu patrocinari apud iudicem secularem. DD. cum Barb. de iure Eccl. l. 1. cap. 40. n. 83.
- 2 Aduocare potest in causa propria, seu Ecclesiæ suæ, seu personarum miserabilium. DD. *ibid.* num. 86.

- laribus se immiscens post trinam Episcopi monitionem. *Idem ibid. nu. 11.*
- 23 Neque is, qui per annum exercet artem ignominiosam, mimi, histronis &c. post trinam Episcopi monitionem. *ibid. nu. 13.*
- 24 Neque is, qui publice exercet officium lanionis, aut cauponis, si coniugatus sit, vel habitum dimisit, post trinam Episcopi monitionem. *ibid. nu. 14.*
- 25 Neque famuli, & filij clericorum, etiam in casibus, in quibus gaudent priuilegio fori. *Idem ibid. nu. 15.*
- 26 Licet prohibeantur clerici tutores esse, possunt tamen suscipere tutelam proximorum consanguineorum. *DD. cum Barbosa de iure Eccl. l. 1. cap. 39 §. 5. nu. 73.*
- 27 Et eo casu possunt negotiari res pupilli, non tamen causa turpis lucri. *Congr. conc. 23. Nou. 1619.*
- 28 Tutelam, honorariam quoque, possunt suscipere. *Guttier. in trac. de tutel. p. 1. cap. 1. nu. 3. quæ excludit negotia secularia.*
- 29 Vide 7. Decisiones *Congr. conc. apud Barbosa de iure Eccl. l. 1. c. 40. n. 127.* circa legitimam clericorum negotiationem, cum alijs sex decisionibus eiusdem *S. Cong.*
- 30 Cap. Odoardus, priuilegio non gaudet clericus excommunicatus *DD. cum Barb. loc. cit. l. 1. c. 39. §. 6. nu. 18.*
- 31 Neque is, qui falso asseruit, sed idoneas habere facultates *ibid. nu. 19.*
- 32 Neque dolo versatus cum creditore. *nu. 20.*
- 33 Neque laicus, effectus clericus, post debita contracta in fraudem. *nu. 21.*
- 34 Neque clericus exercens illicitam negotiationem. *nu. 22.*
- 35 Neque qui debita contraxit spe huius priuilegii. *nu. 23.*
- 36 Neque qui ludo, vel luxuriose bona consumpsit. *nu. 24.*
- 37 Neque condemnatus per tres sententias conformes. *n. 25. ubi alij hoc negant.*
- 38 Neque obligatus in forma camera. *nu. 26. ubi tamen alij oppositum docent.*
- 39 Neq; obligatus ad pensionem soluentiam. *nu. 27. ubi alij contra sentiunt.*
- 40 Neque conuentus actione reali. *nu. 28.*
- 41 Neque pro debito ex delicto. *nu. 29.*
- 42 Neque debitor pauperioris. *nu. 30.*
- 43 Neque debitor ratione depositi apud se facti. *nu. 31.*

- 44 Neque hæres non confecto inuentario. *numero 32.*
- 45 Neque qui administrauit aliena bona. *nu. 33.*
- 46 Neque periurus, vel suspectus de fuga. *nu. 34.*
- 47 Neque qui negauit debitum. *nu. 35.*
- 48 Neque laicus fideiussor clerici gaudet hoc priuilegio. *nu. 36.*
- 49 Clericus fideiussor laici gaudeat. *nu. 37.*

Clericus concubinaris.

- 1 **C**lericus concubinam, aut mulierem suspectam in domo, vel extra detinere, aut cum ea consuetudinem vllam habere non audeat. *Trid. sess. 25. cap. 14.*
- 2 Si monius non abstineat, tertia parte fructuum quorumcumq; beneficiorum, & pensionum, ipso facto sit priuatus. fabrica Ecclesiarum, aut pio loco arbitrio Episcopi applicanda. *ibid.*
- 3 Si pericueret, post secundam monitionem priuetur omnibus fructibus, applicandis, vt supra, & administratione beneficiorum arbitrio Ordinarii. *ibid.*
- 4 Si nihilominus eam non expellat, tunc beneficiis, officiis, pensionibus perpetuo priuetur, & inhabilis efficiatur, ad honores, beneficia, & officia, iudicio superiorum. *ibid.*
- 5 Si dimissam repetat, aut aliam sibi adiungat, excommunicetur. *ibid.*
- 6 Et hæc cognitio causa ad ipsos Episcopos spectet, qui sine figura iudicis procedere possint. *ibid.*
- 7 Clericis vero nō habentibus beneficia, imponatur pœna carceris, suspensionis ab ordine, inhabilitatis ad beneficia, & alijs pœnis iuxta Canones. *ibid.*
- 8 Quæ de concubinato, vel alijs impudicis clericorum statuta sunt, seruanda erunt, etiam si quis modo cum vna, modo cum alia muliere impudica deliquisse comprehendatur. *Prouinc. 6.*
- 9 Non licet Episcopo bis dispensare cum clerico super crimine publico concubinitatus. *Ricc. in praxi resol. 396. V. Sodomia nu. 1. 2.*

ADDITIO.

- 1 Est ipso iure antiquo suspensus: quod
D 4 inno-

innouatum est à Trident. sess. 25. capit. 14. & decifum refert Philbertus noster Marchinus de sacr. ord. p. 5. cap. 13. num. 15.

- 2 Potest Episcopus absoluere ab hac suspensione, non tamen post actum ordinis dispensare potest ab irregularitate. *Idem ibid. num. 19.*
- 3 Concubina clerici potest puniri ab Episcopo. ex Trident. sess. 24. cap. 8. de reform. matrim.

Cleri Conuentus.

- 1 Procuratores Cleri ad omnia, quæ accidere possunt, ne fiant, neque in Synodo: sed tantum ad particularia negotia. Congr. Episc. 21. Martij 1589.
- 2 Curati Regulares tenentur interesse cum alijs curatis Congregationi casuum conscientiarum eadem 13. Octobris 1592.
- 3 Confessarii sæculares possunt cogi, ut intersint lectioni de casibus conscientiarum eadem 9. Aug. 1594.
- 4 Præsbyteri non curati non possunt cogi ad Congregationem casuum conscientiarum eadem 16. Ianuar. 1601.
- 5 Singulis mensibus in Diocesi modo in vnam, modo in aliam Ecclesiam parochialem Vicariorum foraneorum cura, clerus cogatur: idque in orbem fiat Prou. 2.
- 6 Non in Decembri, neque Ianuario pro locorum, & temporum ratione. Prou. 4.
- 7 Tam in Vrbe, quam in Diocesi pro conuentu cleri menstruo edantur certæ regulæ. *ibid.*
- 8 Missam singuli celebrent: Missam conuentualē pro Defunctis, vel de Spiritu Sancto solemniter cantent, concioque ab vno ex ijs habeatur. Prou. 1.
- 9 Fiat processio circa cæmeterium. *ibid.*
- 10 In domo Parochi vno ferculo contenti cibum capiant. *ibid.*
- 11 Aliquid legatur de casibus conscientiarum, seu Decretis vtilioribus, seu agatur de communibus cleri defectibus. *ibid.*
- 12 Ne tamen fiant hi Conuentus in die festo, neque in festo loci, vbi habendus est conuentus. Prou. 2.
- 13 Die Dominico, antecedente conuentum, moneatur populus, ut intersit. *ibid.*
- 14 Quæ vero questionum explicationes habitæ erunt in iisdem conuentibus, &

si quæ minus explicatæ fuerint, ex omnes ad Episcopum consignatæ litteris Vicarijs foranei mittantur, cuius iudicio illæ approbatæ in codice referantur, custodiendum à Vicario foraneo. *ibid.*

- 15 In festis locorum ne accedat Parochus ad alienam Ecclesiam, Missam facturus, sine licentia Episcopi in scriptis, Prou. 4.
- 16 Quæ licentia danda est ijs tantum, qui omnibus consideratis, necessarij videntur ad celebritatem. *ibid.*
- 17 Quatuor, aut sex ad summum, nisi aliquando plures adhibendi sint ex legato, vel alia de causa. *ibid.*
- 18 Si alij Sacerdotes conuenire possunt, ne accedant Parochi, & de his non ij, qui maiorem populum habent. *ibid.*
- 19 Absente Parocho substituatur alius Sacerdos approbatus ad Missam, & functiones parochiales. *ibid.*
- 20 Vel præcedente festo die, moneat populum de absentia, ob festum alibi celebrandum. *ibid.*
- 21 Exteri Sacerdotes non admittantur, neque in choro, neque in mensa, neque in elemosynis distribuendis. *ibidem.*
- 22 Eligantur probati viri, à quibus clerici inferioris ordinis sæpe conuocati, vitæ ecclesiasticæ moribus instruantur. Prou. 2.
- 23 Eisdem semel, & iterum, quotannis recognoscat Episcopus coram se, ut progressionem eorum intelligat. *ibid.*
- 24 Singulis mensibus, vel alio statuto tempore, testimonium ferant de Sacram. vsu, functionibus, studijs, & similibus ad præscriptam certam rationem. Prou. 4.

Coadiutor Episcopi, & aliorum.

- 1 Coadiutori Episcopi cum futura successione non licet ingredi ciuitatem pontificaliter. Congreg. Rit. 31. Ian. 1591. apud Quar. in Addit. V. Archiep. auctor. 17.
- 2 Neque debet vti Cruce prælata ante se Coadiutor Archiepiscopi. eadem *ibid.*
- 3 Potest vti capâ exercens Pontificalia in Ecclesia, absente Episcopo: eo autem præsentē, vti debet mantelletto, & rochetto; non mozzetta, etiam eo absente. eadem *ibid.*

4 Non

- 4 Non debet federe in Sede Episcopali. eadem *ibid.*
 - 5 Coadiutori Episcopi debetur primum stallum in choro, siue sedes cameralis. eadem 14. *nn.* 1623.
 - 6 Non sedet celebrans, nisi in faldistorio, neque habet Diaconos Assistentes, neque canonici parantur, neque ponitur septimum candelabrum eadem. 1. *Sept.* 1607.
 - 7 Compellendi sunt Canonici, vt Coadiutori Episcopi solemniter celebranti, & Pontificalia exercenti assistant semper. eadem *apud Quar. supra.*
 - 8 Idem celebrans, præter Diaconum, & Subdiaconum, debet habere assistentem Canonicum pro libro, ead. 7. *Aug.* 1627.
 - 9 Non utitur baculo, nisi in ordinationibus. ead. 1. *Sept.* 1607.
 - 10 Non debent Canonici accedere ad circulos ante eum. ead. *apud Quarant. supra.*
 - 11 Decet, vt Coadiutor Episcopi confessionem faciat cum Canonico celebrante, & vt in fine Missæ benedicat populo. eadem *ibid.*
 - 12 Potest, de licentia tamen Episcopi, benedicere populo, dum per ciuitatem incedit. eadem *ibid.*
 - 13 Decet maximè, vt Canonici prodeant obuiam illi ad ecclesiam pontificaliter accedenti ad ostium Ecclesiæ eumque discedentem ad idem ostium deducere, imò esset commendandum, si nonnulli Canonici ad eius ardes accederent. ead. *ibid.*
 - 14 Non potest largiri Indulgentias, nisi nomine Episcopi, si eas concesserit. ead. *ibid.*
 - 15 Coadiutores cum futura successione à Papa tantum deputari possunt. Fr. Leo for. p. 2. cap. 4. num. 77.
 - 16 Debet dari Coadiutor Beneficiato minus idoneo. Trid. sess. 21. cap. 6.
 - 17 A solo Episcopo datur. Doct. apud Barbof. alleg. 63. num. 7. & datur Archidiacono, si eget. *Monet. de distribut. par. 2. quest. 1. numer. 24.* non autem potest Episcopus dare alii Dignitati, seu Canonico. idem *ibidem* num. 26. quamquam hodie cessare videtur antiqua causa in Archidiacono. num. 28.
 - 18 Potest dari ad tempus ob senium, vel morbum coadiuti. Garz. p. 4. cap. 5. num. 5.
 - 19 Certa portio reddituum assignanda est Coadiutori. Azor. p. 2. l. 8. c. 6. quest. 1.
 - 20 Si redditus non sufficiunt, prius prouideatur infirmo Rectori. Ricc. in *Praxi resol.* 494. nu. 21. prius Coadiutori. Azor. p. 2. l. 3. cap. 2. q. 9.
 - 21 Coadiutor Archidiaconi, eo absente habet in Ecclesia eiusdem prærogatiuas. Cong. Rit. 28. *Aug.* 1628.
 - 22 Coadiutor Dignitatis sedet in loco supra Canonicos. Garz. part. 4. cap. 5. nu. 65.
 - 23 Coadiutor canonici post omnes canonicos sedet. Gonzal. ad reg. 8. *cancell. glos.* 5. §. 9. num. 101.
 - 24 Coadiutor canonici præbendæ presbyteralis sedet ante Canonicos Diaconalis. Leo in *Thess. for.* par. 2. cap. 4. num. 57. 58.
 - 25 Regulariter Coadiutor potest omnia, quæ coadiutus. idem *ibid.* num. 64.
 - 26 Habet vocem actiuam, & passiuam in capitulo, prout alii Canonici. Rot. in *Salamantina Coadiutorie* 1. Iulij 1594. coram Penia.
 - 27 Coadiutor infirmus, vel legitime impeditus lucratur distributiones, non coadiutus infirmus. Leo *ubi supra* num. 65.
 - 28 Coadiuto excommunicato, Coadiutor lucratur distributiones, nisi inseruiat pro ipso coadiuto ad eiusdem lucrum. idem *ibid.* num. 67.
 - 29 Forma Coadiutorie semper est consideranda. idem *ibid.* num. 64.
- V. Fidei Professio. num. 8. Fori Priuilegium. num. 14. Parochorum munera. num. 40. & *ist.* circa Canonicos exemptos. num. 7.

A D D I T I O.

- 1 Non debet accendi septimum candelabrum in Missa Pontificali coadiutoris Episcopi *congr. Rit.* 1. *Sept.* 1607.
- 2 Rectori leproso dandus est coadiutor. DD. cum Barbof. de iure Eccl. l. 3. cap. 10. num. 9.
- 3 Item paralitico *ibid.* num. 10.
- 4 Et dementi. *ibid.* num. 11.
- 5 Illiterato quoque & imperito. *ibidem* numero 12.
- 6 Et propter auctam populi numerositatem. num. 16.
- 7 Item suspecto de bonorum Ecclesiæ dilapidatione. *ibid.* num. 20.
- 8 Coadiutoria, nulla facta mentione de obten-

- obtentis beneficijs, quæ habet, vitatur, & est nulla. *Garz. p. 2. c. 5. in addit. sub nu. 130. dub. 38.*
- 9 Ad titulum coadiutoria nemo potest ordinari, nisi ratione illius habent congruam sustentationem, quasi titulo pensionis, *Garz. p. 2. c. 5. a n. 132. Monet. de opt. can. c. 4. q. 8. n. 169.*
- 10 Coadiutor in Dignitate præcedit omnes Canonicos, absente coadiutore. *Cong. Rit. 22. Octob. 1619.*
- 11 Et facit omnes functiones absentis in stallis eiusdem. *ead. 12. Octob. 1619. & 29. May 1621.*
- 12 Coadiutor Canonici sedet ultimus post omnes Canonicos, viuentis coadiutor. *ead. 16. Sept. 1606. 3. Dec. 1616. 18. Mart. 1617. 18. Aug. 1618. 10. Dec. 1619.*
- 13 Non obstante quocumque statuto. *ead. 10. Dec. 1619.*
- 14 Si non est sacris, potest omnia facere quæ sine paramentis sacris cum habitu canonicali facere posset coadiutus. *ead. 19. Dec. 1615.*
- 15 Et ei tenentur Canonici inferuire in omnibus functionibus coadiuti. *ead. 10. Jan. 1609.*
- 16 Non tenetur ad onera Canonicoꝝ Iuniorum post quos sedet. *ead. 16. Sept. 1606. & 15. Apr. 1606.*
- 17 Non sibi optat, sed coadiuto. *ead. 16. Sept. 1606.*
- 18 Gaudet coadiutor regula de annali, & triennali, possessore. *ead. ibid.*
- 19 Possunt adesse coadiutus in suo stallis, & coadiutor in ultimo stallis, in Missis solemnibus, & processionibus. *Barbosi. de can. c. 29. n. 54.*
- 20 Coadiutor non intelligitur comprehensus in statuto, quod ex aliqua causa iubilare sicut Canonicos. *Cong. Rit. 15. April. 1606. quicquid dicat Garz. p. 4. c. 5. nu. 89.*
- 21 Excommunicato coadiuto; seu iuste carcero coadiutor nihil illi lucratur. *Congr. conc. 15. Decemb. 1618. Barbosi. de can. c. 29. nu. 17.*
- 22 Neque potest lucrari coadiuto non ordinato de more, licet ipse coadiutor sit ordinatus. *Congr. Rit. 1. Decemb. 1619.*
- 23 Coadiutus numquam obligatus ad interessendum, si coadiutor legitime impeditus non interfit, lucratur tamen distributiones. *Congreg. conc. 9. Nouemb. 1630.*
- Barbosi. c. 29. nu. 45.*
- 24 Non gaudet privilegijs, & indultis de percipiendis fructibus in absentia, putatione studij, aut lectionis in vniuersitate. *Garz. part. 4. capit. 5. in add. post numero 130. dub. 30.*
- 25 Non potest exercere officia, ad quæ coadiutus est electus. *Garz. p. 2. c. 5. in add. sub nu. 88.*
- 26 Egrotans coadiutor, aut legitime impeditus habetur pro præsentis, si acta seruiebatur. *idem ibid. n. 80. 81.*
- 27 In capitulo, vbi agitur de coadiuto, potest adesse coadiutor, & contra coadiutus, vbi agitur de coadiutore, nisi agatur de ipsa coadiutoria. *Garz. p. 4. cap. 5. nu. 103.*
- 28 Extra Ecclesiam Cathedralis in absentia coadiuti tanquam verus & proprius Canonicus est censendus quoad præminencias veris canonicis conuenientes. *Cong. Rit. 15. Mart. 1608.*
- 29 Post mortem coadiuti debet coadiutor capere nouam possessionem. *ead. 21. Mart. 1609. & 30. Jan. & 3. Iunij 1616. 7. Aug. 1627.*
- 30 Et tunc tantum tenetur ad fidei professionem. *Barbosi. loco citat. c. 29. numero 14.*
- 31 Assignaturque illi vltima sedes post omnes Canonicos decedum referunt DD. apud Barbosi. de canon. capit. 29. numero 22.

Comites palatini.

V. Exempti.

Commutatio vltimarum voluntatum.

- 1 EX iusta, & necessaria causa debet fieri vltimarum voluntatum commutatio: & ab Episcopis summarie cognoscatur, antequam executioni demanetur. *Trid. sess. 22. c. 6.*
- 2 Iustas causas sex affert Barbosi. de pot. Episcop. alleg. 83. a nu. 7. seqq.
- 3 Non potest Episcopus commutare defunctorum voluntatem. *Barbosi. n. 2. & 3.*
- 4 Potest autem concurrente iusta, & rationabili causa legatum pium ad certum vsum relictum commutare in aliud pium; quamuis tale legatum possit adimpleri. *Sylu. legatum 4. quæst. 12. Barb. sup. num. 1.*

s. Au

- 5 An consensus hæredis requiratur: affirmat Abb. Negat Felin. apud Barb. *ibid.*
- 6 An etiam consensus Ecclesiæ, cui legatur. Affirmat P. de Vbald. Negat Bartol. apud eundem *nu. 6.*
- 7 Item potest, quando legatum est circum pium opus incertum. Monet. *de commut. vlt. volunt. cap. 5. qu. 11. nu. 341.*
- 8 Item quando non sufficit ad opus certum à testatore designatum. idem *ibidem nu. 330.*
- 9 Item pro vna vice, vel ad tempus, idem *ibid. nu. 332.*
- 10 Item potest concedere modicam dilationem. idem *ibid. nu. 391.*
- 11 Relictum factum pauperibus potest conuertere in fabricam. Genuens. *Man. Past. cap. 73. nu. 5.*
- 12 Relictum pro fabrica conuertere in pietatem. idem *ibid. nu. 6.*
- 13 Item potest exequi testatoris voluntatem in alio loco, & alio modo, data negligentia illius Ecclesiæ, in cuius fauorem testator ordinauit. Monet. *sup. n. 335.*
- 14 Item si urgeat necessitas commutandi, neque adiri potest Papa. idem *ibid. 348.*
- 15 Licet pateat aditus ad Legatum, seu Nuncium, qui tamen careant facultate commutandi *ibid. 352. 362.*
- 16 Potest item, si pia voluntas non potest de facto impleri, & de consensu hæredis mutari, vt aliquo modo impleatur. idem *ibid. 322.*
- 17 Immo, si non est omnino impossibile, sed valde difficile. *ibid. 334.*
- 18 Etiam si ex impossibilitate iuris deficiat executio. *ibid. 339.*
- 19 Dummodo testator probabiliter ignorauerit impossibilitatem executionis *ibidem 343.*
- 20 Et nisi impedimentum sit temporale. *ibid. 347.*
- 21 Ex omissione missarum, seu officiorum non celebratorum, pecuniam, quæ superest, potest Episcopus conuertere in alium pium vsum eiusdem Ecclesiæ. *ibidem 369.*
- 22 Non autem potest Episcopus commutare, quæ pertinent ad suam Cathedrallem, mensam, aut Capituli sui. *ib. 378.*
- 23 Neque in ijs, quæ spectant ad subditos inferioribus Prælati, nisi ex horum negligentia. *ibid. 380.*

- 24 Relictum pro sustentatione pauperum in redemptionem captiuorum non potest mutare. Genuensis *loco cit. nu. 8.*
- 25 Relictum pro maritandis puellis non potest conuertere in vsum nondum nubiliū. idem *ibid. nu. 14.*
- 26 Item ad certum vsum Ecclesiæ, nempe pro pilastis, non potest in alios vsum eiusdem Ecclesiæ, sine causa, nisi aliquid superfit. idem *ibid. nu. 16.*
- 27 Causa denique commutationis sunt necessitas, & euidentis utilitas. Monet. *sup. cap. 6. qu. 2. nu. 81.*
V. Legatum *nu. 5.*

Conceptio B. Virginis.

- 1 **Q**ui dicunt, mortaliter peccare, vel esse hæreticos eos, qui defendunt Conceptionem cum peccato originali, vel e contra affirmant, peccare eos, qui colunt festum Conceptionis, sunt excommunicati. Sixtus IV. Pius V. Trid. *sess. 5.* & Paulus V. 31. *Aug. 1617.**
- 2 In publicis concionibus, lectionibus, & alijs actibus nemo audeat asserere Conceptionem cum peccato, & asserens contrarium non impugnet aliam opinionem; neque agatur de ea aliquo modo, sub censuris, & penis prædictarum Constitutionum Paul. V. *ibid.*
- 3 Datur facultas Episcopis, & Inquisitoribus contra transgressores, etiam Regulares. *ibid.*
- 4 Neque in colloquijs priuatis, seu scriptis audeat quis asserere Conceptionem cum peccato; neque de hac opinione affirmatiua agere sine speciali indulto Sedis Apostolicæ. Gregor. XV. 24. Maii 1622.* Dominici tamen possunt inter se dumtaxat, non inter alios, neque cum alijs de materia eiusdem Conceptionis differere: neque super hoc molestari debent. idem 28. Iulii 1622.*
- 5 In officio festi Conceptionis eiusdem non aliud nomen, quàm Conceptionis adhibeatur, sub pœnis prædictis. idem *supra.*
- 6 Cum facultate, vt supra, Ordinarij, & Inquisitoribus contra quoscumque. *ibidem.*
V. Regular. intra sub Episcopis. *nu. 64.*

Con-

Concilium Prouinciale.

- 1 Elebretur quolibet triennio à Metropolitano, seu eo impedito, ab antiquiore Episcopo. *Trid. sess. 24. cap. 3.*
- 2 Non ergo ab exempto Episcopo cogi potest, antiquiore suffraganeis. Decisum refertur *in praxi Episcop. v. Concilium ad 7.*
- 3 Episcopi omnes, & alij, qui de iure, vel consuetudine, tenentur conuenire. *Trid. supra.*
- 4 Debent vocari, ita, quod non vocatus non tenetur ire, nisi indictum fuisset sequens Concilium in præcedenti. Quaranta *v. Concil. Prou. num. 3.*
- 5 Qui nulli Archiepiscopo subiiciuntur, aliquem vicinum Archiepiscopum semel eligant, in cuius Synodo intersint. *Trid. supra.*
- 6 Hæc electio mutari non potest. Decisum refert *Quar. loco cit. num. 2.*
- 7 Abbates habentes populum, & membra non exempta, à quibus appellatur ad Archiepiscopum, tenentur accedere. *Quar. in Addit. vbi supra num. 3.*
- 8 Abbates item habentes iurisdictionem quasi Episcopalem, & cogentes Synodum tenentur, *ibid. v. Abbas, num. 46.*
- 9 Commendatarii quoque Episcopalem iurisdictionem habentes. *ibid.*
- 10 Capitula cathedralium vocari debent. *idem ibid.*
- 11 Et eo magis, si vacat Sedes. *ibidem in Addit.*
- 12 Capitula habentia quasi Episcopalem iurisdictionem sunt vocanda. Decisum refertur *ibid.*
- 13 De necessitate vocandi sunt Episcopi, non alij. *Quaranta ibid.*
- 14 Hoc est, Ordinarii, & quasi Episcopalem iurisdictionem habentes. *in Addit. ibid.*
- 15 Item electi, & possessionem adepti, licet non sint consecrati Episcopi. *ibid.*
- 16 Sufficit vocatio per edictum. *ibid.*
- 17 Quamdiu concilium non erit absolutum, moram purgare potest Episcopus. *ibid. num. 4.*
- 18 Non venientibus alijs deuoluitur auctoritas ad præsentem. *ibid. num. 5.*
- 19 Grauis necessitas excusat absentem. *ibidem num. 6.*
- 20 Qui subest duobus Metropolitanis, si eodem tempore ab ijs vocetur, mittat ad alterum litteras cum Procuratore. *ibid.*
- 21 Possunt compelli, vt veniant. *ibid. n. 7.*
- 22 Sub pœna suspensionis à communibus negotiis cum alijs Episcopis: & post trinan monitionem, excommunicationis *ibid.*
- 23 Potest Episcopus pro dicto accessu petere subsidium ab Ecclesijs, si pauper est. *ibid. num. 8.*
- 24 Archiepiscopus non potest petere aliquid à Prælati, sub pœna quadrupli. *ib.*
- 25 Litteræ Pastorales Archiepiscopi ab Episcopis promulgentur de Concilio celebrando. *Prou. 6.*
- 26 In die Epiphaniæ in omnibus Cathedralibus inter dies festos illud euulgetur. *Carem. Episc. lib. 1. cap. 31.*
- 27 Item per vnum saltem mensem ante, ad valuas Ecclesiæ Cathedralis. *ibid.*
- 28 Tribus proximis diebus Dominicis in Metropolitana, & Parochialibus inter Concionem publicetur. *ibidem.*
- 29 Dominico die ante initium Concilij omnes communicent, & orent assidue pro tanto negotio. *Prou. 4.*
- 30 Quanta quaque feria Missæ dicantur de Spiritu sancto à singulis Sacerdotibus in Prouincia, & in Collegiatis cantentur. *Prou. 2.*
- 31 Vel saltem fiet commemoratio, si festo impeditur. *Prou. 4.*
- 32 Singulis diebus Dominicis processio cum Litijs in Collegiatis, & Parochialibus habeatur. *ibid.*
- 33 Et hæc fiant vsque ad finem Concilij. *Prou. 2.*
- 34 Imò, & singulis diebus à Dominica tertia ante diem Concilij dicatur collecta de Spiritu sancto vsq; ad finem Concilij. *Prou. 6.*
- 35 Quisque Episcopus inter ea de consilio suorum peritorum materiam instruat pro Concilio. *Prou. 4.*
- 36 Duobus saltem comitatus, Diacono, & Subdiacono accedat. *Prou. 6.*
- 37 Obuiam cuique Episcopo eant Vicarius Generalis, Prælati, & alij quos mittet Archiepiscopus per duo, aut tria miliaria *ibid.*
- 38 Cum ingreditur, mula vectus decorare, non recuset, rogatu, & concesso Ar-

- Archiepiscopi, in via populo benedicere. *ibid.*
- 39 Ad basilicam maiorem eat, oret, obuios in porta habens Canonicos, & clericos eiusdem. *ibid.*
- 40 Si occupati sint in Choro, duo quatuorue illi obuiam eant. *ibid.*
- 41 Campanæ pulsantur, & nisi diuina celebrentur, organum quoque cum pia cantus modulatione. *ibid.*
- 42 Inde ad Metropolitanum veniat, qui obuiam procedens Episcopum benigne excipiat. *ibid.*
- 43 Paulo ante Concilium instituat oratio 40. Horarum in Metropolitana. Prou. 4.
- 44 Oratio sine intermissione curetur à Regularibus, & Monialibus in ciuitate. Prou. 6.
- 45 In tota Diœcesi idem Præstetur. *ibid.*
- 46 Imò & in tota Prouincia Episcopi curent. *ib. d.*
- 47 Congregationes generales, quæ statæ in singulas hebdomadas habebuntur, significantur, tum campana, tum schedulis affixis. Prou. 4.
- 48 In Congregationibus vrantur Rocchetto discooperto, & Mozzetta. Cerem. Ep. l. 1. cap. 3. & Archiep. stola rubea super Mozzettam. Prou. 7.
- 49 Sedeant in Concilio secundum ordinationis suæ tempus Episcopi. Cerem. Episc. loco cit. cap. 31.
- 50 Episcopus, qui fuit Archiepiscopus, sedebit immediate post Metropolitanum. Quar. in Addit. loco cit. num. 9.
- 51 Exemptus sedeat super omnes suffraganeos Episcopos. Decisum refert prax. Episc. v. Concilium ad 4.
- 52 Aliorum ordo in sedendo habetur in Cerem. l. 1. cap. vlt.
- 53 Abbates habentes quasi Episcopalem iurisdictionem habent vocem decisiuam. in Addit. ad Quar. sup. num. 3.
- 54 Capitulum Sede vacante habet decisiuam per Vicarium Capitularem. in Addit. *ibid.*
- 55 Capitula habent vocem consultiuam. Quar. *ibid.*
- 56 Totum Concilium est iudex, non singuli. *ibid.* num. 10.
- 57 Principalis iudex est Archiepiscopus de consilio aliorum, & consensu. *idē ibid.*
- 58 Et hoc modo pronunciare debet. *ibid.*
- 59 Poterunt alii habere vocem etiam decisiuam, accedente consensu omnium suffraganeorum. in Addit. *ibid.*
- 60 Potest suffraganeus impeditus constituere alium suffraganeum cum speciali mandato ad decidendum. Nauar. conf. 3. de off. deleg. in antiquis.
- 61 Vel potius ad præsentandum suum votum in scriptis super aliquo particulari negotio, non in genere. Quar. in Addit. sup. num. 10.
- 62 Statut maior parti, licet dissentiat Archiep. Quar. *ibidem.*
- 63 Si nolit ille idē pronunciare, recurrendum est ad Papam. *ibid.* num. 10.
- 64 Cognoscere autem potest de omnibus causis ecclesiasticis totius Prouinciæ. *ibid.* num. 11.
- 65 Etiam finito Concilio, si ante finem cœpta est cognitio. *ibid.*
- 66 Non potest cognoscere de persona Archiepiscopi, nisi ad effectum monendi eundem. *ibid.*
- 67 Supplere potest negligentiam eiusdem, & cognoscere de causis appellationum. *ibid.*
- 68 Item & de causis Metropolitanæ Ecclesiæ. *ibid.*
- 69 Potest recusari Concilium, & haberi suspectum: & suspectus Episcopus in aliquo casu debet abesse. *ibid.* 12.
- 70 Statuere potest iuxta Canones, apponere pœnas, vel grauare, siue præiudicio aliorum. *ibid.* num. 13.
- 71 Ligantur subditi Episcopi suffraganei absentis, & laici quoque, in materia spirituali. *idē ibid.*
- 72 Item, & exempti vocati ad Concilium. Trid. sess. 24. cap. 2.
- 73 Caueatur multitudo statutorum, obligatio ad culpam, vsus censurarum nimius. Quar. sup. num. 13.
- 74 Non obligantur Regulares exempti. Nauar. conf. 2. de sepult. in antiq.
- 75 Non potest Concil. Prouinciale dare facultatem penitenti subdito suffraganei eligendi confessarium non approbatum à suffraganeo ipso. Decisum refertur à Quar. loco cit. die 16. Martij 1581.
- 76 Ex Concilio Trident. debet cognoscere. De professione fidei sess. 25. capit. 2. de reformat.

De

- De iudicib. caufarum. *feff. 25. cap. 10.*
 De diuinis officijs. *feff. 25. cap. 12.*
 De tenitate Cathedralium. *feff. 24. c. 13.*
 De examinadoribus, & beneficijs curatis. *feff. 24. cap. 18.*
 De refidentia, & licentijs. *feff. 23. cap. 1.*
 De promouendis ad Cathedrales. *feff. 24. cap. 1.*
 De Vifitatione eorumdem. *feff. 24. cap. 3. & cap. 9.* si iudicatur ad quem spectet.
 De Monasterijs, negligente Epifcopo. *feff. 25. de regul. cap. 12.*
 De locationibus cōtra Canones factis. *feff. 25. cap. 11.*
 De abufibus Indulgentiarum, miraculis, reliquijs. *feff. 25.*
 De in ioribus caufis Epifcoporum criminalibus. nam *feff. 24. cap. 5. & feffion. 3. cap. 8.* excipiuntur grauiore.
 De collatione beneficiorum, indignis. *cap. graues, de prebend.*
 De officijs publicis datis perperam, vel Iudaïs, vel Paganis. *cap. cum fit, de iude.*
 77 Ieiunium celebrent Epifcopi cum fuis familijs pridie diei Concilij. Prouinc. 4.
 78 Vesperis campanæ pulsentur, quod item fiat pridie cuiusque feffionis. *ibid.*
 79 In dō in omnibus Ecclefijs à primis Vesperis per totam diem, & ipfa die fequenti, quouſque Archiepiſcopus ingreſſus fuerit Eccleſiam. Cerem. Epifc. *loco cit.*
 80 Die ipſa concilij celebrent Epifcopi, item Sacerdotes omnes: reliqui communicent, & præſertim familiares de manu Epifcoporum. Prou. 4.
 81 In prima feffione Proceſſio ſolemnis fiat, conuocato vniuerſo Clero, etiam Regulari. *ibid.*
 82 Archiepiſcopi habitus erit amiſtus, alba, cingulum, ſtola, mitra pretioſa. Ceremon. Epifcop. *loco citato.*
 83 Habitibus Epifcoporum erit ſupra Rochettum amiſtus, pluuiale, mitra auri-phrygiata. *ibid.*
 84 Abbatum benedictorum erit pluuiale, mitra ſimplex. *ibid. & vide Abbas à nu. 43.*
 85 Color rubeus adhibetur. *ibid.*
 86 Miſſa de Spiritu ſancto per Archiepiſcopum cantabitur. *ibid.*
 87 Sermo latinus ab eodem habebitur. Prou. 4.
 88 Epifcopi triplici ductu incenſantur omnes. Zerol. p. 2.
- V. Concilium. Tertio.*
 89 In fine Miſſæ non datur ſolemnis benediſtio, ſed in fine ſeſſionis. Cerem. *ſup.*
 90 Cetera, vt in Pontificali, & Cœrem. Epifcoporum.
 91 In alijs ſeſſionibus Miſſa, & ſermo ab alio Epifcopo, qui à Metropolitano electus fuerit. Prou. 4.
 92 Diebus feſtis mane ſaltem conciliares actiones omittantur, vt Epifcopi diuinis officijs vacent. *ibid.*
 93 Decreto promulgato de concilij initio cantetur hymnus, Te Deum. Prouinc. 6.
 94 Feſtis diebus ſolemni ritu Miſſa ab aliquo Epifcopo celebretur, & concio præterea ab eodem, vel alio Epifcopo ad populum habeatur, præſentibus alijs Epifcopis *ibidem.*
 95 Ad vesp̄as item conueniant, & interſint ſacræ tractationi, quam Metropolitanus, vel alius Epifcopus habuerit. *ibid.*
 96 Populus quoque ſupplicationibus obcat Eccleſias inſigniores, & audiat quotidie, vel ſaltem tribus ſeſis conciones in Metropolitana. *ibid.*
 97 Singulis diebus Clerus ciuitatis in capella Archiepiſcopali clericales aliquas ſtudiorum exercitationes ineat ad præſcriptum. *ibi.*
 98 Pro familiaribus Epifcoporum Theologus Metropolitanus, ſeu alius explicet eis Pfalmos, vel ſacros alios libros, quo tempore Congregationes Epifcoporum habentur. *ibidem.*
 99 Nullus Epifcopus abeat ſine cauſa, & ſine licentia. Prou. 4.
 100 Non poſſunt illicentiati recedere ante finem concilij, ſub pœna excommunicationis, à qua abſoluntur ab ipſa Synodo tantum. Quar. in. *addit. ſupra n. 4.*
 101 Si quis abit, Procuratorem relinquat. Prou. 4.
 102 Comptobatis decretis in ſeſſione, chorus canat: Te Deum. Prou. 6.
 103 Antequam dimittatur Concilium, legantur Sanctiones Tridentinæ, & alia, quæ ad mores attinent Epifcoporum, & ex Pontificali promiſſiones factæ in eorum conſecratione. Prouinc. 4.
 104 Epifcopi ordine accedentes ad altare maius in vltima ſeſſione aſſentiendo ſubſcribant poſt Metropolitanum. *ibidem.*

- 105 Idem præsent Procuratores antequam abeant. *ibid.*
 106 Si non fecerint, excommunicationis poenam incurrant. *ibid.*
 107 Post acclamationes, & osculum pacis recedant in pace. Cerem. Episc. loco cit.
 108 Non sunt publicanda Decreta inconsulto Romano Pontifice. Sixtus V. *Anno 1584.*
 109 Postridie illius diei, quo sessio vltima habita est, Missa sollemnis fiat ab aliquo Episcopo pro defunctis Episcopis cum oratione latina, & absolutione sollemni 4. Iuniorum Episcoporum. Prou. 5.
 110 In discessu Episcoporum, paulo ante, quisque eat in Ecclesiam Metropolitan. oraturus. Prou. 6.
 111 Infra sex menses à reditu de Concilio debent Episcopi notificare Decreta Concilii approbata à Sede Apostolica. *Quar. loco cit. num. 14.*
 112 Alias incurrunt suspensionem ab officio bimestrem. Barbof. *alleg. 1. 11. num. 21.*
 113 Non potest Concil. Prou. concedere Indulgentias ultra dies 40. Henriquez assensit de comuni DD. *de indulg. c. 31 §. 4.*
 114 Generale potest concedere Indulgentias plenarias. Leo in *Thes. fori Eccles. par. 1. cap. 7. num. 17.*

A D D I T I O.

Decreta Concilii Prouincialis per approbationem, quæ fit Romæ à S. Congreg. non intelliguntur confirmata à sede Apostolica, sed tantum permissa. *congr. conc. Trident.*

*Conuenientibus ad Concilium Prouinciale, Metropolitanò, & suffraganeo Cardinalibus hæc videntur obseruanda, quæ in Prouinciali se-
 primo Mediolanensi.*

- 1 **M**etropolitanus ibit obuiam suffraganeo Cardinali extra urbem per duo circiter miliaria.
 2 Si vehantur eadem lectica, præcedit Crux Archiepiscopalis, & suffraganeus in digniori loco sedens, benedicit populo.
 3 Si super mulas equitant, ambo hinc inde benedicunt; quod præstitit aliquando, me teste, S. Carolus cum Cardinali non suffraganeo, veniente ad urbem.
 4 Si rheda vehuntur, non solet Crux præcedere.
 5 In Congregationibus pro negotiis Synodalibus sedent ambo pares in sedibus nobilioribus quàm alii suffraganei, & sub baldachino: sed digniori locus à dextris est Metropolitanus; cuius etiam est totam actionem dirigere.
 6 Stola adhuc adhibetur, vt supra, à Metropolitanò; & Episcopi sedent cum Rocchetto, & Mozzeta.
 7 In Ecclesia paratur sedes cameralis æque alta, cum pari baldachino, ac sedes Metropolitanus, ex aduerso in cornu Epistolæ, pro suffraganeo.
 8 In qua sedet Cardinalis suffraganeus tempore Missæ Pontificalis Metropolitanus, cum cappa rubea, sine assistentibus: accedunt tamen, quoties opus est, duo Canonici Cathedralis, vt exuant, induantque Cardinalem, & cum eo dicant, Confessionem, Introitum, Epistolam, Euangelium, & alia, quæ legit, & dicit Metropolitanus, in sede sua, exceptis collectis: ministrantibus aliis librum, & candelam.
 9 Episcopi retinent ad Missam pluuialia, & mitras: quæ, iis præsentibus, erunt & damasceno serico: & incensantur tantum duplici ductu, coram Cardinali.
 10 In processionibus ad Ecclesiam siue pro Synodo, incedunt pares, Metropolitanus à dextris, & solus benedicens; cum Mazzereiis solitiis ante Crucem Archiepiscopalem.
 11 Induunt ambo pluuialia; cum mitra auriphrygiata suffraganeus: cum pretiosa Metropolitanus: hic cum amictu, alba, stola &c. & eodem modo sedent pares in sessionibus publicis Consilii, supra tres gradus, altiores Episcopis, siue baldachino pro ratione loci.
 12 In Professione fidei emittenda, genuflectente altero, alter cum aliis stat sine mitra: sedent mitrati ad professionem fidei per Episcopos genuflexos emissa.
 13 Cantante Missam alio Episcopo, seu Canonico, sedent ambo illi in cornu dextro altaris, in sedibus cameralibus æqua-

aqualibus, cum cappa; Metropolitanus in digniori loco, prope altare scilicet, sine assistentibus, & sine circulis Canonicorum: cum ceteris ritibus cœmomiali Episcoporum.

- 14 Impedito Cardinali suffraganeo, ne congregationibus intersit, mittuntur duo Episcopi, ut votum illius exquirant, & ad alios reportent. *Vide supra V. Cardinalis num. 7. & seqq.*
V. Canonatum collatio. num. 6.
Dispensatio num. 8. Subsidium Caritativum num. 8.

Concilium Tridentinum.

- 1 Prohibentur Glossæ, Commentaria, Annotationes, & Scholia super Decreta Concilij Tridentini, præterquam à deputatis à Papa. Pius IV. Anno 1563.
- 2 Sub pœna suspensionis ab ingressu Ecclesiæ ijs Prælati, qui prædicta ediderint. *ibid.*
- 3 Declarationes Concilij Tridentini non probant in foro contentioso, nisi afferantur authenticæ, cum sigillo, & subscriptionibus officialium Congreg. Conc. in Decreto impresso die 2. Aug. 1631.*
- 4 Prohibentur omnino translationes Concilij Trident. in Gallicam, vel alias linguas. Congreg. concil. 2. Iunii 1629.* addidit pœnas Iudicis librorum prohibitorum. congr. Iudicis 15. Nouemb. 1629.*
- 5 Reuocata sunt omnia priuilegia in ijs, quibus contrariatur Concilio Tridentino. Pius IV. 13. Martij 1565.
- 6 Ne exigantur iuramenta contra Decreta Concil. Trid. sub pœna suspensionis à diuinis, vel interdicti, vel excommunicationis pro varietate personarum, Pape reservata. Gregor. XIII. Anno 1584.
V. Libri prohibiti. num. 15. 16.

Concio Sacra.

- 1 Episcopus concionari potest in Ecclesijs Regularium. Congr. Episc. 17. Ianuarij 1584.
- 2 Si concionatur Episcopus in propria Ecclesia, non potest præterelegere eleemosynam solitam dari alijs concionatoribus. eadem 30. Ianuar. 1615.
- 3 Quo tempore Episcopus concionem

habet nemo alius, neque Regularis, concionetur. Prou. 4. Ex Decreto Clem. V.

- 4 Non potest Episcopus concionari extra suam Dioccesim. Decisum à Clem. VIII. referunt DD. apud Barbof. alleg. 76. num. 2.
- 5 Curati animarum festis saltem diebus populo prædicent. Trident. sess. 5. cap. 2. sess. 24. cap. 4.
- 6 Idem per se, vel per alios impensis suis prædicent omnibus diebus festis, & in Quadragesima, & Aduentu, quotidie, vel saltem tribus hebdomadæ diebus, & alijs opportunè, Episcopi iudicio. sess. 24. cap. 4.
- 7 Qui è Parochiis concionari nescit, de scripto Homilias pronunciet. Prou. 1.
- 8 Parochi ad altare concionaturi stabunt aperto capite, neque tunc altaris candelæ extinguantur. Prouinc. 6.
- 9 Si pulpitem ascendunt inter Missarum solemnias, casulam deponant, & eo casu caput tegant, sedent, ut maluerint. *ibidem.*
- 10 Munus prædicationis committi potest per Episcopum etiam clerico, qui non sit in sacris. Decisum referunt DD. cit. à Barbof. alleg. cit. num. 45.
- 11 Nullus secularis, siue regularis, etiam in Ecclesia sua, contradicente Episcopo, prædicare præsumat. Trident. sess. 24. c. 4.
- 12 Regulares in suis Ecclesijs non nisi approbati à suis superioribus, & de licentia eorumdem cum benedictione Episcopi prædicare possunt. idem sess. 5. c. 2.
- 13 Extra suas Ecclesias concionaturi licentiam ab Episcopo cum benedictione petant. *ibid.*
- 14 Quatuoraginta neque per se, neque per alios prædicent. *ibid.*
- 15 Concionatores quicumque ante, & post concionem Quadrages. adeant ipsimet Episcopum. Prou. 7.
- 16 Tenentur predicatorum benedictionem petere ab Episcopo quouis tempore, nedum in Quadragesima, & Aduentu. Congr. Episcop. 16. Octob. 1601.
- 17 Qui in alienis Ecclesijs, aut quæ suorum Ordinum non sunt, sine licentia Episcopi, prædicare præsumpserint puniri possunt ab Episcopo. Gregor. XV. 5. Februar. 1622.
- 18 Item, & ij, qui in suis Ecclesijs, Ordinum

- num suorum, non petita Episcopi benedictione, aut ipso contradicente idem. *ibid.*
- 19 De Parochi licentia potest approbatus concionator predicare in Parochiali. Decisum refert Barbof. *alleg.* 76. *num.* 15.
- 20 Potest Ordinarius ab eisdem exigere professionem fidei, si ita videbitur expedire. Decisum refert Fr. Leo in *Thesau. p.* 1. c. 9. *num.* 8.
- 21 In Cathedrali solus Episcopus eligit, & deputat concionatorem, sublata omni consuetudine immemorabili contraria. Decisum refert Barb. *sup. num.* 6.
- 22 Est autem in optione Episcopi, vel eligere, vel retinere consuetudinem, ita ut si ipse eligat, non compellat alios ad expensas; si relinquat aliis electionem, ad expensas eosdem cogere possit. Decisum refert idem *ibid. num.* 11.
- 23 In aliis Ecclesiis ad Episcopum pertinet electio impensis eorum, qui illas prestare tenentur, aut solent. Decisum refertur *ibid.*
- 24 Non tamen sublata est immemorabilis consuetudo, qua facultas nominandi Predicatore in Ecclesiis non Cathedralibus alteri, quam Episcopo, competeret. Decisum refert idem *ibid. num.* 6.
- 25 Citra consuetudinem contrariam potest Episcopus eligere concionatorem, sed alimentis, & eleemosynam eidem ipse prestare debet. Congreg. Episcop. 6. Februar. 1615.
- 26 Qui per ambitum quasiuisset locum concionandi deprehensus fuerit, eo loco ne concionetur. Prou. 7.
- 27 Ordinarie concio fiat post Euangelium. Prou. 4.
- 28 In laudem Defuncti non nisi post Missam. *ibid.*
- 29 Eo tempore non dicantur Missæ, neque Hora Canonica, neque submissa voce, neque in altari subterraneo. *ibid.*
- 30 Nocturne fiant conciones. Prouinc. 3.
- 31 Cum solennes Processiones fiunt, Iubilæum, & similia celebrantur, de iisdem conciones habeantur. *ibidem.*
- 32 Idem fiat in Pentecoste de confirmatione. *ibid.*
- 33 Sacram Scripturam de communi SS. Barth. Gauant. Man.
- Patrum sensu interpretentur. Prouinc. 1.
- 34 Predicans errores, aut scandala disseminans interdicatur ab Episcopo. Trident. *sess.* 5. *cap.* 2.
- 35 Ne certum Antichristi diem, aut in diem prædicent. Leo X. Anno 1516.
- 36 Neque suas reuelationes. idem *ibid.*
- 37 Neque vitia Episcoporum, aut aliorum Prælatorum singillatim mordeant. idem *ibid.*
- 38 Et hæc tria prohibentur sub pœna excommunicationis, referuata absolutione Papæ. *ibid.*
- 39 Ne historias apocryphas narrent, neque miracula non probata, neque fabulas inceptas, neque hæreticorum opiniones referant apud imperitos. Prouinc. 1.
- 40 Ne quemquam nominatum, aut tacite illum designantes insectentur. *ibid.*
- 41 Indulgentias æ publicent sine consensu Episcopi. *ibid.*
- 42 Non possunt commendare pauperes in propriis Ecclesiis sine licentia Episcopi, sed tantum propria Monasteria. Congreg. Episcop. 8. Maii 1602.
- 43 Neque collectam pecuniæ proponant: & in Dicecesi Vicarius Foraneus consulari. Prou. 6.
- 44 Neque liceat eleemosynæ causa concionatori se ipsum commendare non tamen vetitum sit piis hominibus de licentia Episcopi id facere. *ibid.*
- 45 Canonici, & clerici concioni sæpissime intersint. Prou. 1.
- 46 Iubeantur adesse sub pœnis arbitrariis. Prou. 2.
- 47 Et in habitu choralis. Prou. 4.
- 48 Viri à mulieribus diuidantur. Prouinc. 1.
- 49 Qui Parochi conciones non integras audiunt, ex quoquam contemptu, grauius puniantur. Prou. 3.
- 50 Non potest Episcopus cogere populum mulctis, & pœnis ad audiendam concionem in Parochiali. Decisum refert Prax. Episcop. 7. *predic. ad* 4.
- 51 Possunt Regulares certo die prohiberi, ne concionentur, ut totus populus conueniant ad Cathedralē. Congreg. Episcop. 17. *Novemb.* 1592.
- 52 Neque possunt fermocinari in congregationibus sæcularium hora illa, in qua Episcopus ipse prædicare voluerit.

E vel

vel coram se facere solemner, predi-
cari. cong. conc. Decreto impresso 1525.
Roma.

- 53 Prohiberi quoque potest concio non
solita extra cathedralem tempore Ad-
uentus, & Quadragesimæ. cong. Episc.
10. Febr. 1604.
 - 54 Neque prohibere in Parochiali con-
ciones Quadragesimales eo titulo, ut fre-
quentior sit populus in cathedrali. ea-
dem 20. Febr. 1601.
 - 55 Populus de rectas subministrare vi-
ctum de more concionatori, solitamque
elemosynam, compellatur, etiam inter-
dicti pœna. Prou. 4.
 - 56 Predicatorum elemosynam ne vni-
uersitates moderentur, Episcopi current,
congregat. Episcop. 3. Iulij 1590.
 - 57 Si ex publico ciuitatis arario concio-
natori solent elemosynæ dari, ea con-
suetudo seruetur. Decisum refert Barb. al-
leg. 76. nu. 13.
 - 58 Nulla vero ex parte merces tribui soli-
ta concionatori exigenda est à Pensiona-
rijs. Decisum refert Barb. *ibidem*.
 - 59 Vbi sunt Hebræi, in sabbatis conciones
illis habeantur, non in loco sacro, cura
Ordinarij, Greg. XIII. Anno 1584.
 - 60 Conueniant illi à 12. annis supra, ita ut
tertia saltem eorum pars interfic, sub
pœnis interdicti commercij, & alijs ar-
bitrio Ordinarij. *ibidem*.
- V. Archiepiscopus, numero 30. Eucharistia
numero 57. Excommunicatio, numero 34.
Exequiæ, numero 58. 59. 60. Interdictum
numero 26. Monialium cura spiritualis.
numero 38. 39. Montes pietatis, numero 3.
Quadragesima, numero 9. Regularium iura
sub Episcopis, numero 32. & seqq. Suspendi-
o num. 15. Vicarius Foranensis numero 10.
Visitatio Episcopi, num. 36.*

ADDITIO.

- 1 Concionante Episcopo, prohibetur
aliorum concio. Cong. conc. 2. Maij 1629.
- 2 Non tamen Parochi eo tempore prohi-
bentur concionari eadem 11. Iunij 1631.
- 3 Parocho concionanti non tenetur vni-
uersitas loci dare aliquid, quod solet
alijs dari concionatoribus. ead. 20. Mart.
1621.

Concupinarius.

- 1 **T** Er admonitus ab Ordinario excom-
municetur, nec absoluitur nisi par-
uerit. Trid. sess. 24. capit. 8. de Matrim.
- 2 Si neglexerit censuram, seuerè contra
eum procedatur. *ibidem*.
- 3 Mulieres, siue coniugata, siue soluta,
quæ cum concupinarijs publice viuunt
post tertiam monitionem puniantur ab
Ordinarijs, & extra locum, vel Diocesim
eiiciantur. *ibidem*.
- 4 Semel ad pœnitentiam, & communio-
nem admissi, si in luto eodem peccatorum
hæserint, ne amplius ad communionem ad-
mittantur, nisi emendati. Prou. 2.

Confessarius.

- 1 **E** piscopi vigore priuilegij, de quo
in cap. fin. de pœn. & remiss. non pos-
sunt eligere sibi sacerdotem sibi non
subditum in confessarium sine approba-
tione proprii Ordinarij. Decisum re-
ferunt DD. apud Barb. alleg. 25. nu. 9.
- 2 Neque potest Concilium Prouinciale
dare facultatem pœnitenti subdito suffra-
ganei eligendi sibi confessarium non ap-
probatum ab ipso suffraganeo. *Vide sup.
Cong. Prouinc. numero 75.*
- 3 Non possunt deputari confessarii à lai-
cis vigore iurisdictionis. Cong. Episc.
22. Maij 1615.
- 4 Parochi censentur approbati in ciuita-
te, vel oppido, vbi sita est parochialis ad
confessiones audiendas; non autem pas-
sim per totam Diocesim. Decisum re-
fert Prax. noua episc. p. 2. c. 1. nu. 10.
- 5 Et dimissa parochiali, non habetur ido-
neus Decisum *ibidem* refertur.
- 6 Nemo, neque etiam Regularis audire
potest confessiones secularium, etiam
sacerdotum, nisi aut parochiale habeat
beneficium, aut ab Episcopo per exa-
men, si videbitur necessarium, approbe-
tur. Trid. sess. 23. capit. 15.
- 7 Neque alius, præterquam Episcopus,
potest approbare confessarios. Decisum
refert Barbos. alleg. 25. numero 12.
- 8 Nimirum Episcopis locis vbi auditur
confessio, Nauar. in Man. cap. 27. nu. 266.
Decisum refert. Campanil. Rab. 12. c. 12.
num. 77.

9 Sub-

9. Sublata sunt privilegia audiendi confessiones sine praeiudicio examine. Urban. VIII. A. 1628. 12. Sept. *
10. Semel examinati, & approbati non debent iterum ab eodem Episcopo examinari, nisi à successore, si velit. Pius V. A. 1571.
11. Qui fuerint approbati sine examine, possunt suspendi, & examinari. Congr. Episc. 31. Iunij 1615.
12. Possunt admitti ad tempus. Congr. Episcop. 7. Iulij 1594. & Decisum 2. Iulij 1587. refert Confectus in summa tit. 17. cap. 4.
13. Licentia ad beneplacitum renocari potest. Congr. Episcop. 12. Martij 1519.
14. Expiratque mortuo concedente. Henricus. lib. 6. cap. 6. §. 7. in fine.
15. Approbentur confessarii in scriptis. Prouinc. 4.
16. Valet tamen approbatio in voce DD. cit. à Barbo. loco cit. nu. 19.
17. In facultate, quae datur confessariis, ad datur semper clausula, ne absoluant à reservatis. Prou. 7.
18. Non approbati, si audiant, excommunicati sunt. Prou. 1.
19. Et confessio est nulla. Prou. 3.
20. Prohibiti audire confessiones, si absoluant, tener absolutio, si fuerint approbati, nisi eius auctoritas iurisdictionis. Sà Confessor. num. 11.
21. Ideo tabella confessariorum approbatorum, ubi sunt plures, habeatur in sacristia. Prouinc. 1.
22. Regulares habeant testimonium suorum superiorum. Prou. 4.
23. Non possunt Confessarii Regulares suspendi ab audiendis confessionibus, nisi ex noua causa, & ad confessiones attente, aut ob non seruatum interdictum ab Episcopo positum. Congr. Episc. 29. Nouemb. 1615. *
24. Neque potest adiri facultas audiendi confessiones omnibus simul vñus Conuentus, inconsulte Sac. Congr. eadem. ibidem.
25. Praelati Regulares, seu alij Religiosi non approbati ab Episcopo non possunt audire confessiones secularium, qui sunt de familia lato modo sumpta, & ferunt Monasterio. Decisum refert Armendar. apud Barb. alleg. 25. num. 46.
26. Secus, si vere sunt de familia, & continui commensales. ibidem.
27. Possunt audiri aegroti in domibus eorum. Possunt tamen Episcopi sub poenae suspensionis à confessionibus audiendis praecipere, vt confessarii moneant Parochos de audita confessione. Congregat. Episc. 1. Iulij, 1636.
28. Dent testimonium de audita confessione aegrotorum pro Medico, & Parocho. Prou. 4.
29. In articulo mortis, praesente Parocho sine causa non recusando non potest quilibet sacerdos absolvere. DD. apud Barb. alleg. 5. num. 51. vbi, & aliqui docent, posse.
30. Confessionalia, nō sint in capellis, & cellulis, sed in Ecclesia aperto loco. Prouinc. 7.
31. Sera claudantur, imagines pix affigantur, lamina forata, & tenuis tela adhibeatur. Prou. 4.
32. Nulla sit ibi capsula pro elemosynis. ibid.
33. Habeantur ibi Bulla Coenae, & Tabella casuum reservatorum. ibid.
34. Superpelliceum, & stola adhibeatur. Prou. 5.
35. Regulares audiant cum habitu Choralis. ibid.
36. Ne audiantur mulieres ante ortum solis, neque post occasum. Prouinc. 1.
37. Neque in cellis, sed in sedibus tabella media. ibid.
38. Nec sine causa in priuatis aedibus. ibid.
39. Qui mulierem in confessione extra sedem solitam, in qua crasis ferrea lignea, sit audierit, ipso facto suspensus est à munere confessarii. Prouinc. 7.
40. Restitutio incertorum Episcopo reservatur Prou. 4. Vide casus reservati num. 12.
41. Non applicent sibi pecuniam poenae Prou. 3.
42. Neque sibi dari patiantur, etiam pro Missis. ibid.
43. Neque pecuniae distribuendae suscipiant onus. ibidem.
44. Qui in ipso ministerio pecuniam, vel aliam acceperit, ipso facto suspensionem à diaconis currit, licet sponte detur. Prou. 7.
45. In Paschate dent singulis testimonium de audita confessione Prou. 4.

- 46 Formula testimonij cura Episcopi imprimatur. *ibid.*
- 47 Non licet per litteras seu internuncium confessario absenti peccata sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutionem obtinere Congregation. Sancti Officii 19. Julij 1622.
- 48 Sollicitantes in confessione mulieres ubique puniantur. Pius IV. A. 1561. Greg. XV. 1622.*
- 49 Siue sint peccata inter confessarium & penitentem; siue agat confessarius, ut cum alijs fiant siue ante, siue post immediate, seu occasione confessionis, ea etiam non secuta siue extra confessionem in loco confessionis, siue sermones, siue tractatus habuerint, seuerissime puniantur. *ibid.*
- 50 Moneant confessarii sollicitatos teneri ad denunciandum sollicitantes; alias grauius putari possunt non monentes, seu negantes adesse obligationem reuelandi. *ibid.*
- 51 Qui criminis socius fuerit, aut quoquomodo particeps, sciat sibi esse interdictum munus audiendi eos, quos habuerit culpa socios. Prouinc. 7.
- V. Absolutio. num. 7. 34. & seqq. Casus reseruati nu. 17. Clericus. nu. 49. Cleri conuentus nu. 3. Conc. Prouinciale nu. 75. Confraternitates num. 33. 34. Doctrina Christiana. nu. 16. 18. Extrema unctio. n. 1. Fidei Professio n. 27. Legatus num. 5. 8. Regularium iura sub Episcopis. nu. 15. 16. 17. 84.*
- 52 Qui de leui abiurauit, non est impeditus audire confessiones, etiam saecularium. eadem *ibid.*
- 53 Si sollicitati noluerint manifestare sollicitantes, post Episcopus dare auctoritatem confessario recipiendi in scriptis cum iuramento denunciationem personae sollicitatae, quae consensus, quam statim tenebitur confessarius deferre Episcopo, vel Inquisitori. Decr. S. Off. 17. Sept. 1624. per litteras datas ad Archiep. à Card. Millino.
- 2 Et item, si confessarius sit scandalosus, ita ut iudicio Episcopi, cuius oneratur conscientia, à confessionibus sit repellendus, aut suspendendus. ead. *ibid.*
- 3 Praecipitur omnibus ordinarijs, ut in actu approbationis confessariorum, eisdem legatur, & intimetur constit. Greg. XV. contra sollicitantes, & praesertim §. 9. ita Decr. S. Officij 3. Octob. 1626.
- 4 Qui sollicitauerit ad turpia in confessione, vel ante, vel post eam per quamcumque gratiam factam, vel faciendam non potest restitui, ut valent confessiones saecularium audire. Congreg. S. Off. 2. Decemb. 1562. apud Laur. de Franch. tom. 1. controu. qu. 4. de hac materia.
- 5 Neque ille, qui abiurauit alias secreta, vel publice, aut alias quomodocunque. ead. 13. April. 1630.

Confirmatio.

- 1 Debet ministrari cum pluuiali, stola, & baculo. Congreg. Episc. 19. Febr. 1585.
- 2 In die feriali potest ministrari & à non ieiuno. Sylu. V. Confirmatio. question. vn.
- 3 In Palatio Episcopi, seu loco honesto, potest. Henric. lib. 3. Confirm. cap. 6. §. 7. in fine.
- 4 Ne accedant ij, qui de aliena sunt Diocesi. Prouinc. 4. Sa Confirmatio numero 3.
- 5 Confirmans tamen non sibi subditos non incurrit culpam, neque penam ex praesumptione, quod placeat Episcopo alieno. Henric. loco citato §. 6.
- 6 Minoribus septennio ne ministraretur, nisi aliud Episcopo videatur, ex causa. Prou. 1.
- 7 Potest puer trium annorum confirmari. Barb. loco cit. M. Ant. Gen. in Man. Past. c. 54. nu. 3.
- 8 Muti, & surdi possunt confirmari, Barb. loc. cit. nu. 20.
- 9 Et perpetuo amentes. idem numero 21.
- 10 Adulti prius peccata confiteantur, & ieiuni confirmantur, si mane ministratur: caput etiam mudent. Prouinc. 5.
- 11 Stabunt adulti, ita ut pedem dextrum pedi compatriis dextro quisque superponat. *ibid.*
- 12 Mares primò, tum foeminae confirmantur. *ibid.*

ADDITIO.

- 1 Ex causa concernente confessiones potest Episcopus suspendere confessarium approbatum absolute, & retocare licentiam audiendi confessiones. Cong. Episc. 30. Aug. 1630.

- 13 Mutandum nomen in melius, si primum non congruit. *ibid.*
- 14 Confirmati frons abstergetur à sacerdote, tum à clerico in sacris lauetur. *ibidem.*
- 15 Pannus chrisimalis, si opus est, potest iterum poni super alium confirmatum Durand. in *Rat. lib. 6. c. 84. n. 8.*
- 16 Nullus excommunicatus, interdictus, vel grauioribus facinoribus alligatus, aut Christianæ fidei rudimenta non edoctus, accedat ad hoc recipiendum sacramentum Pontif. Rom.
- 17 Patrinus debet esse alius ab eo, qui fuit in Baptismo DD. apud Barbof. *alleg. cit. num. 51.*
- 18 De numero Patronorum dic, vt supra in baptismo cum Tolet. in *sum. lib. 2. cap. 24. num. 11.*
- 19 Non refert, an Patrinus sit maior ætate DD. apud Barbof. *n. 39. loco cit.*
- 20 Ne sint Monachi, vel Abbates, *cap. non liceat de consecr. dist. 4.*
- 21 Neque excommunicati, interdicti, facinorosi, aut ignorantes rudimenta fidei Pontif. Rom.
- 22 Sint confirmati. Sylu. *V. Confir. nu. 4.*
- 23 Nullus præsentet nisi vnum, aut duos, non plures. *ibid. & Pont. Rom.*
- 24 Nihil donentur à Patrinis. Prou. 1.
- 25 Describantur confirmati in libro. *ibid.*
- 26 Episcopus exiens per villas, & oppida, vt sacramentum Confirmationis ministret à nemine est procurandus. Decisum refert Barbof. *alleg. cit. nu. 10. oppositum docent Genuens. in Manual. Pastor. capit. 35. num. 16. & Campanil. Rubert. 11. cap. 26 nu. 105.*
- 27 Negligentia Episcopi notabilis in confirmando, mortale peccatum est Sà V. *Confirmatio. n. 12.*
- 28 Reiteratio Confirmationis an inducat irregularitatem; Aiunt. Negant DD. apud Barbof. *alleg. n. 28. 29. 30.*
V. Interdictum, numer. 30. Irregularitas. num. 35. Monialium receptio nu. 36. Sacramenta nu. 3.
- 29 Episcopus alienus ministrans hoc Sacramentum debet ab Episcopo Diocesano prouideri. Cong. Episc. 15. Maij 1584. & apud Barbof. de iure Ecc. lib. 1. c. 11. n. 42.
- 30 Ordinatus ante confirmationem, etiam scienter, non est irregularis. Nau. in Man. Barth. Ganan. Man.

c. 22. n. 9. & Barbof. de pot. Episc. alleg. 2. nu. 14. contra Maiolum, & alios.

Confraternitates.

- 1 V Na tantum eiusdem generis, siue à Regularibus siue à secularibus in singulis locis institui potest Clem. VIII. A. 1604.
- 2 Non licet Regularibus instituere Confraternitates cum vsu sacrorum sine Ordinario loci Congr. Episc. 6. Dec. 1616.
- 3 De consensu Ordinarij instituuntur omnes, qui & statuta probet. Clem. VIII. *supra.*
- 4 Priuilegia, & Indulgentias nominatim concessas communicare licet, non alias, cum recognitione earundem ab Ordinario per duos de Capitulo Cathedralis Ecclesiæ faciendæ. *ibid.*
- 5 Exprimantur litteræ aggregationum, seu institutionum gratis. *ibid.*
- 6 Sub pœna priuationis officiorum, & nullitatis actorum. *ibid.*
- 7 Confraternitates sanctissimi Sacramenti, vbique terrarum erectæ, vel erigendæ absque noua concessione, communicatione, vel aggregatione participes sunt quorumcumque priuilegiorum, concessionum, indulgentiarum, & gratiarum Archiconfraternitati de Minerua concessorum, & concedendorum, statim, ac earundem erectio Apostolica, vel auctoritate ordinaria facta fuerit. Congr. Indulg. 15. Febr. 1608.*
- 8 Facultates concessæ Dominicanis pro societate Rosarij, locum non habent in societatibus eiusdem, extra eorum Ecclesias. Cong. Episc. 13. Maij 1603.
- 9 Vnicuique Confratriæ præficiatur idoneus sacerdos. Prou. 6.
- 10 Officiales quotannis eligantur, & cum sacris suffragijs. Congregat. Episc. 18. Iulij 1594.
- 11 Electio Officialium ad confratres, confirmatio ad Episcopum spectat, exceptis ijs, quæ sub immediate Regum potestate existunt. eadem 11. Aug. 1617.
- 12 Fiat præsentem Parocho, vel alio Sacerdote deputato ab Episcopo, nisi aliud Episc. videatur. Prou. 5.
- 13 Nihil inde emolumenti accipiatur, neque Officiales ipsi eligant successores.

E 3 res,

- res Congreg. Episcop. 24. Apr. 1584.
- 14 Electione Officialium prorogata, sine Ordinarij licentia, acta omnia sint deinceps nulla. Prou. 7.
- 15 Ne admittantur in ijs, qui doctrinam ignorent Christianam. Prou. 5.
- 16 Neque homines facinorosi, turpis vitæ, aut infamiae labe notati, *ibid.*
- 17 Qui adscripti & moniti non se emendant, amoveantur, *ibid.*
- 18 Amictus ne detur alicui, nisi præfente Parocho, vel alio Sacerdote, qui amictum stata prece benedicat, *ibid.*
- 19 Neque amictum domi aut alibi, quam in schola asseruet, & confratritia dimittatur, quocumque casu ille recedat, *ibid.*
- 20 Arma ne quis gerat vnâ cum sacroaminctu, *ibid.*
- 21 In Oratorijs Confratrum ne retineatur Eucharistiæ sacramentum Congr. Episc. 21. Martij 1594.
- 22 Si concedatur ibi seruari Eucharistiam, Sacerdos ibi ab Ordinario approbatus resideat. Prou. 7.
- 23 Neque exponatur oratio 40. horarum sine licentia Episcopi Congregat. Episc. 20. August. 1601.
- 24 Prohibetur item processio sanctissimi Sacramenti, Prou. 7.
- 25 In Dominicis, & festis diebus Missæ sacrificium ne fiat ibi, nisi tempore, & hora ab Ordinario præferibenda, *ibid.*
- 26 Feria V. & Sabbato sancto ne ibi Missa celebretur, neque cuiquam, ne ipsis quidem confratribus à Dominica Palmarum, vsque ad Dominicam in Albis inclusiue Eucharistiam ministrare liceat, *ibidem.*
- 27 Neque in Natiuitate Domini, Ascensione, Pentecoste, Assumpt. B. V. & omnium sanctorum Festo, *ibid.*
- 28 Nullæ benedictiones ibi fiant candelarum, ramorum, ouorum, & frugum, sub pena sacerdoti benedicenti suspensionis à diuinis eo ipso: confratribus autem arbitrio Episcopi, *ibid.*
- 29 Officium B. V. tantum, & sub missa voce recitent, non autem cantent, *ibid.*
- 30 Vesperas eodem modo. *ibid.*
- 31 Officia recitent, vel ante, vel post officia Cathedralis, & Parochialis Ecclesiæ, neque impediunt Doctrinam Christianam, Prou. 5.
- 32 Non benedictionem, neque thurificationem sibi inuicem, vel alijs impartiantur. Prou. 4.
- 33 Confessarij quicumque eligendi approbentur à superioribus, & Ordinario: & absolueri possunt iuxta priuilegia Confraternitatum, quatenus sunt in vsu, & non aduersantur Trid. Conc. neque constitutionibus Pontificiis. Clemens VIII. *vbi supra.*
- 34 Non à casibus Bullæ Cornæ, nec à reseruatis Papæ, vel Ordinario loci: neque ab excommunicatione lata ab homine, neque in irregularitate dispensari possunt. *ibid.*
- 35 Eleemosynæ colligi debent ad præscriptum Ordinarij, remotis pelubus, & mensis, *ibid.*
- 36 Neque liceat sine licentia Episcopi queritare eleemosynam. Prou. 5.
- 37 Oneribus satisfaciunt, aut in propria Parochiali, aut in Ecclesijs intra eius Parochiæ fines ab Episcopo designatis, nisi testatores aliud statuerint. Prou. 7.
- 38 Anniversaria, & quæ septimo, vel trigesimo die fiunt officia, in Parochialibus fiant, nisi habeant ius sepulturæ. *ibidem.*
- 39 Et tum Parocho quoque præfente qui officium peragat, & quando scilicet ibi cadauer est sepultum. *ibid.*
- 40 Duplicata eo casu detur Parocho eleemosina, *ibid.*
- 41 Parochus, intra cuius fines est Ecclesia Confraternitatis, debet adesse funeribus, quæ fiunt in dicta Ecclesia, & idem debet cantare Missas solemnes, alioquin cantet capellanus, Cong. Episc. 20. Aug. 1601. V. Parochorum munera n. 21.
- 42 Ne inuicent confratrem tacite, vel expresse, vt sibi eligat sepulturam in eorum Ecclesijs, in quibus est ius sepulturæ, sub pena excommunicationis lata sententiæ. Prou. 7.
- 43 Et quidquid inde detrimenti ceperit Ecclesia parochialis, seu alia, cui sepeliendi ius competeat, totum resarciant, *ibidem.*
- 44 Neque possint associare funus vllum, nisi, qui obijcit vnus sit ex ipsis, vel facultatem in scriptis obtinuerit ab Ordinario: quibus casibus nihil consequantur. *ibid.* exequia n. 29.

45 Psalmodia ad mortuorum corpora, thurificatio, aquæ aspersio laicis confratribus ne permittatur, *ibid.*

46 Sepultura nemini in eorum Oratorijs, Ecclesijs concedatur, nisi Episcopo constet, id eis licere; vbi verò ius sepulture concessum est confratribus, nemini alij, neque iure electionis; sed neque ipsis quidem confratribus; nisi per sex menses ante obitum sint adscripti. Prouinc. 5.

47 Ad solemnes cleri processiones accedant, Prou. 2.

48 Fiat processio quotannis ab omnibus simul Confratribus in Ciuitate, in Dicecesi verò in proprijs locis, sumpta ab iisdem sacra communione, in gratiarum actionem de dono indulgentiæ concessa à Sede Apostolica. Prou. 3.

49 Dignior locus detur antiquiori confratriæ, quæ habitum prius assumpserit de Episcopi, aut Papæ facultate, & solita fuerit antea obire supplicationes, licet tempore sit inferior, & minoribus gaudeat priuilegijs. Prou. 6.

50 Cum processiones agunt, sacerdotem secum habeant. Prou. 5.

51 Neque Crucem, quæ per clericos præferri solet, deferant, sed imaginem Crucifixi, & sanctorum. Prou. 7.

52 Noctu ne obeant ipsi processiones sine licentia Episcopi, & cum certis regulis. Prou. 6.

V. Indulgentia n. 14. Inspatrons, n. 36. Monialium Ecclesiæ, num. 15. Præcedentia, n. 2. 3. Processio n. 13. 49. Seminarium clericorum n. 33. Visitatio Episcopi n. 4. 23. 24. 25. 42.

53 Confraternitati Rosarii non competit præcedentia super alias, quæ ante illam habent habitum, Congreg. Rituum 9. Decemb. 1617.

54 Idem dic de Confraternitate Corporis Christi in processione eiusdem. eadem 30. Sept. 1628.

55 Non possunt Confraternitates in suis Ecclesijs per suos Capellanos facere, solemniter celebrare, confessiones audire, sepelire, Sacramenta ministrare, & similia, quæ ad solum Parochum spectant, sine licentia ordinarij, & Parochi. eadem 18. Maii 1602. 14. Ianuar. 1612.

Conseruatores.

1 Litteræ Conseruatoriæ non suffragantur ad hoc, vt coram suo quique Ordinario in criminalibus, & mixtis causis non possit accusari, & contra eum inquiri, &c. Trident. sess. 14. cap. 5.

2 In ciuilibus etiam causis, si ipse actor fuerit aliquem trahere in iudicium, ei non licet apud suos Conseruatores iudices. *ibid.*

3 Litterarum Conseruatoriarum beneficium vltra quinquennium non valet. *ibidem.*

4 Et durante quinquennio mutari non possunt, nisi ex causa legitima Greg. XV. A. 1621.*

5 Expirat etiam officium morte conceditis, nisi negotia sint incepta, DD. apud Barbof. alleg. 106. n. 50.

6 Vicarij Generalis non possunt esse Conseruatores. DD. apud Barbof. *ibid.* n. 13. Affirmant alij posse, *ibid.*

7 Neque priores, seu Guardiani, aut alij Regulares, Cong. Episc. 6. Oct. 1617. apud Barb. sup. n. 15.

8 Debent autem esse Iudices electi in Prouinciali, vel Diocesana Synodo Gregor. XV. sup.

9 Alioquin per annum coram Ordinario cognoscantur causæ. *ibid.*

10 Electio facta exhibetur Ordinario infra duos menses, alias coram eo agantur causæ. *ibid.*

11 Non possunt deputare Subconseruatores. DD. apud Barb. sup. n. 4.

12 Neque habent iurisdictionem, nisi in casibus, * in quibus Regulares sunt rei; neque extra ciuitate, aut Diocesim, in quibus deputantur. Greg. XV. supra.

13 Non tamen sublata est facultas, quam habent Conseruatores defendendi Regulares à manifestis iniurijs, ac violentijs dummodo obseruent formam præscriptam in constitutionibus, Innoc. I V. & Bonifacii VIII. relatis in cap. 1. & fin. de offic. deleg. in 6. declar. Congr. Conc. edita Anno 1624.*

14 Constitutio Gregor. XV. de Conseruatoribus non afficit Religionem Ierosolymitanam; nisi quoad Iudices Conseruatores, eidemque Religioni adhuc ius eiusmodi Iudices Conserua-

- tores eligendi competit. Congreg. Concil. 6. Februar. 1627. & Urban. VIII. 27. Febr. 1628. *
- 15 Oritur controuersia inter Conseruato-rem, & Ordinarium super iurisdictione, per arbitros iudicetur, Trid. *sup.*
- 16 Et hi eligantur ante progressum causae Greg. XV. *sup.*
- 17 Nullum habeant proprium tribunale, Trid. *loco cit.*
- 18 In Mediolan. Prouincia seruetur constitutio Greg. XIII. Prou. 7. dimirum.
- 19 Quod si in curia tantum Episcopali loci, ubi deputati sunt, ius reddere teneantur, alibi minime, ne partibus quidem consentientibus.
- 20 Causas, quae iudicalem requirunt indaginem, non debent attingere.
- 21 Sed eas tantum cognoscant, quae à iure sunt concessae de manifestis iniuriis, & violentiis.
- 22 Neque facultatis fines excedant sub poena annuae suspensionis ab officio, & nullitatis processus: pars autem excommunicationi subiaceat.
- 23 Oritur controuersia praeter arbitros, licet Conseruatori ad suum confugere superiorem.
- 24 In causis ne pronuncient, prout in cedula, neque habeant terminum pro seruato: sed liberè sententiam ferant, & de scripto publicent.
- 25 Propinas accipere non possunt, si constitutum habent stipendium: alioquin eas moderatas iuxta taxam Gregor. Decemertij per manus Notarii, sententia publicata.
- 26 Quicquid ultra taxam receperint, restituant: neque valet dantiam remissio, liberalitas, aut gratia, etiam in foro conscientiae.
- 27 Depositio pecuniae notetur à Notario, quo die facta est.
- 28 Neque deponatur, nisi post traditam Notario sententiam.
- 29 Ante diffinitiuam nihil omnino accipiant: neque pro interlocutoriis, aliisue decretis, neque pro legendis scripturis, & processibus.
- 30 Assessores, seu arbitri nihil eo nomine accipiant, ob visas scripturas, aut decusum suffragium, & in foro conscientiae tenentur restituere.
- 31 Esculenta, & poculenta triduo consumptibilia non prohibentur accipi.
- 32 Aduocatos, Procuratores, Solicitatores, qui causas apud ipsos agant, neque verbo nominent, alioque modo designent, neque domi in contubernio habeant.
- 33 Notarios sibi sumant curiae tantum Episcopalis.
- 34 Qui taxam sui Ordinarii sequantur, & exigant, praeterquam in casibus à Gregorio XIII. expressis, in quibus, si taxae minores sunt Ordinariorum, ex omnino seruentur. Hec omnia Greg. XIII. 4. Junij 1580. *
- 35 Abbates Oliuetani possunt eligi in conseruatores. Congr. Conc. 2. Mart. 1619. si fuerint electi Iudices synodales.

Contractus.

- 1 Societates cum capitali saluo sunt vsuariae, etiam in casu fortuito. Sixtus V. A. 1586.
- 2 Sub poena nullitatis prohibentur, & aliis vsurae poenis. *ibid.*
- 3 Censui creari debet super re immobili, fructifera, & certis finibus designata. Pius V. A. 1569.
- 4 Item in pecunia numerata, coram Notario, & testibus in actu instrumenti *ibidem.*
- 5 Sine vlla conuentione de casu fortuito, *ibidem.*
- 6 Cum libertate vendendi rem illam absque laudemio, &c. & quomodocumque alienandi. *ibid.*
- 7 In venditione tamen praefatur dominus census, & per mensem expectetur. *ibidem.*
- 8 Pacta de lucro cessante ob moram solutionis, seu alia similia, nulla sint. *ibid.*
- 9 Neque census augeatur, neque nouus creetur super eadem re, vel alia pro censibus temporis praeteriti, vel futuri. *ibid.*
- 10 Neque imponantur onera, quae sunt extra naturam huius contractus. *ibid.*
- 11 Pereunte re in totum, vel ex parte, pro rata pereat census, & pro rata possit extinguui. *ibid.*
- 12 Pro extinctione fiat denunciatio ante duos menses: & post denunciationem intra

intra annum omnino solvatur pretium.
ibidem.

- 13 Si non extinguatur, adhuc semper extinguui potest. *ibid.*
- 14 Neque pactum vllum fiat ob non extinctum censum. *ibid.*
- 15 Aliter creati census habeantur sceneratitij. *ibid.*
- 16 Res infructifera ea esse declaratur, quæ tota, vel ex parte infructuosa perpetuo redditur, non aliquibus annis. Pius V. 1570.
- 17 Neque prohibetur, quin possint repeti expensæ, quæ fiunt litigando contra morosum debitorem. *ibid.*
- 18 Neque prohibentur fideiussiones, aut hypotheca bonorum pro euictione rei grauata, censu, aut pro solutione census. *ibid.*
- 19 In casu dotis assignandæ, non est necessaria pecunia coram Notario, & satis est etiam idonea schedula bancaria pro pecunia numerata. *ibid.*
- 20 Censui super bonis Communitatum status ecclesiastici non possunt excedere septem pro centenariis. Clem. VIII. apud Nald.

V. Censui num. 15.

Conuertite.

- 1 Constitutiones Conuertitarum feruentur. Trid. sess. 25. cap. 18. de Regul.
- 2 Numerus certus ne in ijs constituatur, nec habeat locum in ijs, quod loco dotis, alimentorum in alijs Monialibus est decretum Prou. 6.
- 3 In ijs recipiendis sufficit consensus maioris partis Capituli. *ibid.*
- 4 Item in ijs admittendis ad professionem. *ibid.*
- 5 Professio emittatur ea ætate, eoque temporis spatio, quibus iure communi liceat, aut earum statutis est cautum. *ibid.*
- 6 Quæ post annum probationis non sunt habiles ad professionem aut eam omittere recusant, e Monasterijs nisi causis iure permissis, ne eijciant; sed tempus Novitiatus prorogetur. *ibid.*
- 7 Neque eæ, quæ non sunt habiles ad officium, etiam si domus illa non egeat Conuersis, contra institutum repellantur. *ibid.*

V. Monialium clausura per totum.
Monialium educatio aeterna. num. 4.
Monialium cura temporalis. num. 19.

Corporale.

- 1 EX lino debet esse. capit. Consulto de cons. dist. 1.
- 2 Ex cannabe fieri potest Azor. lib. 10. cap. 28. quest. 8.
- 3 In extrema parte eiusdem addi potest fericum, & aurum. Suar. 3. p. disp. 31. sect. 6.
- 4 Crux acu pingi potest in anteriori parte. Acta Med. Eccl. de sac. suppellect.
- 5 Benedicitur vna cum palla. Pont. Rom.
- 6 Non debet tangi à laicis, nec à sacris sceminis. c. Sacratas. dist. 23.
- 7 Neque lauari debet in vase communi. Ordo Rom.
- 8 Post primam lotionem potest tangi, & reparari à non sacris, antequam iterum adhibeatur. Syluest. V. Corporalia. quest. 1.
- 9 Post vsum, & post lotionem non debet iterum benedici. idem *ibid.* quest. 2.

Curiales.

V. exempti. num. 3. 4.

Decima.

- 1 Soluantur integrè ab ijs, ad quos spectat Trid. sess. 25. cap. 12.
- 2 Qui eas subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur, nec absoluantur, nisi plena restitutione secuta. *ibid.*
- 3 Euulgetur hoc decretum Concilij in Dominica prima Aduentus. Prouinc. 1.
- 4 Non potest Episcopus alicui concedere immunitatem à Decimis per viam priuilegij. Monet de Decim. cap. 5. quest. 2. con. l. 1.
- 5 Potest remittere Decimas, maximè suæ mensuræ debitas ex iusta causa. *ibid.*
- 6 Item interponere decretum, & consensum in compositione super solutione Decimarum. *ibid.*
- 7 Decimarum ecclesiasticarum inuestituras in perpetuum factas laicis, sed maioris legitime, declarat irritas Episcopus in earum recognitione. Prouinc. 3.

8 Pri-

- 8 Priuilegium concessum Religiosis, alijs, de non soluendis Decimis, etiam ex agris antiquitus cultis, non extenditur ad eas, in quarum possessione is est, cui de iure competunt Decimæ. Monet. *sup. concl. 3.*
- 9 Consuetudo nihil soluendi Ecclesiæ ministris, quantumcumque longa, non valet, quando minister sustentari nō potest in Parochia. *ibid. quest. 4. concl. 2.*
- 10 Valer compositio inter personas ecclesiasticas, vt Decimæ vni Ecclesiæ debite, soluantur alteri. *idem ibidem quest. 6. concl. 1. et 2.*
- 11 Accedente consensu Episcopi. *ibidem concl. 1. et 2.*
- 12 Valer compositio, & transactio super Decimis decursis sine consensu superioris. *ibid. concl. 3.*
- 13 Non valet de futuris sine consensu Papæ. *ibid. concl. 4.*
- 14 Valet, si compensetur Ecclesia alijs in rebus de consensu Episcopi. *ibid.*
- 15 Decimæ Episcopales possunt remitti personis ecclesiasticis de consensu Capituli. *idem quest. 7. concl. 1.*
- 16 Non potest remitti Decima Parochialis alicui laico de consensu Episcopi. *ibidem concl. 2.*
- 17 Consuetudo circa portionem, & quantitatem Decimæ attendenda est. *idem ibid. quest. 4. concl. 1.*
- 18 Exactio Decimarum Capituli, etiam ab ijs de Capitulo ad suum vsum conducipotest, facultate ab Episcopo data, cum grauis causa urgebit. *Prouinc. 4.*
- 19 Qui decimas debet, biduo ante moriat Rectorem, quam bona sua in domum suam portet, nisi aliter sit cautum. *Prou. 3.*
- 20 Debent inferri in horrea clericorum, vbi sine magno sumptu, & labore id fieri possit. Monet. c. 6. *quest. 1. concl. 1.*
- 21 Non possunt asportari fructus donec clerici certiores fiant de collectione, nisi obstat consuetudo. *ibid. concl. 2. et 4.*
- 22 Decimæ prædiales debent solui statim ac fructus collecti sunt. *ibid. q. 2. concl. 1.*
- 23 Decimæ personales regulariter in fine anni. *ibid. concl. 2.*
- 24 Attenditur consuetudo. *ibidem concl. 4.*
- 25 Non possunt propria auctoritate capi, sed peti debent. *ibid. quest. 3. concl. 4.*
- 26 Potest Episcopus nomine cuiuslibet Ecclesiæ Parochialis subiectæ ad Decimas agere, quando non est Curatus, qui agat. *idem c. 7. q. 1. concl. 7.*
- 27 Non soluens excommunicari potest, ac debet. *idem ibid. cap. 8. q. 5. concl. 1.*
- 28 Potest iudex ex officio procedere contra non soluentem. *ibid. quest. 6. concl. 1.*
- 29 Causa Decimarum est executina, appellatione remota, inuocato etiam brachio seculari, nulla compensationis habita ratione. *ibid. quest. 4. tota.*
- 30 Si questio sit de Decimis inter clericos, causa est summaria. *ib. c. 8. quest. 3. concl. 1.*
- 31 In visitatione potest visitator cogere subditos ad soluendum Parocho Decimas. *ibid. quest. 6. concl. 2.*
- 32 Possunt denegari Decimæ deneganti iniuste sacramenta. *ibidem cap. 7. quest. 1. concl. 11.*
- 33 Potest Episcopus etiam Decimarum assignatione augere redditus Ecclesiæ Parochialis adeo exiguos, vt debitis nequeant oneribus satisfacere. *ibid. cap. 8. quest. 8. num. 17.*
- 34 Laicus conductor Decimæ debet conueniri coram iudice ecclesiastico. *idem ibid. quest. 1. n. 17.*
- 35 Clerici non teneantur soluere Decimam suorum beneficiorum. DD. cum Barbof. de iure Eccl. l. 3. cap. 26. §. 3. num. 8.
- 36 Sed bonorum suorum secularium, quocumque sint, licet non sint subditi Parocho. *ibid. nu. 19.*
- 37 Pertinentes ad Ecclesiam matricem nō transeunt ipso iure in Parochialem Ecclesiam nouiter erectam, sed remanent apud matricem, nisi eas Episcopus nouo Parocho assignauerit ad præscriptum Concil. Trid. Congr. conc. 11. Mar. 1617.
- 38 Decimæ ratione prædiorum acquisitionum per Regulares soluenda sunt, donec doceant de sufficienti priuilegio. ead. 4. & 18. Dec. 1627. 1. Sept. 1629. 13. Apr. 1639.

Degradatio.

- 1 **A**N sit necessaria degradatio realis in casibus in quibus clerici in minoribus sunt puniendi à laico iudice: Affirmant, Negant DD. apud Barbof. alleg. no. num. 8.
- 2 Ad solemnem clericum degradationem quot

quor, & qui concurrant. Vide Trident.
sess. 13. cap. 4.

3. Episcopus electus, non consecratus, non potest actualiter clericum degradare. Barbof. de pot. Episc. alleg. cit. num. 24.
4. Episcopus cognoscit contra exemptos in omnibus criminibus requirantibus actuale degradationem. DD. apud Barbof. ibid. num. 28.
5. Assistentes degradationi debent adesse in cognitione cause, & in pronuntianda sententia ferre suffragium. ibid. nu. 25.
6. Prælati Religiosorum non habent facultatem degradandi suos subditos. ibid.
7. Verbaalem degradationem merentur adulterium, concubinitus persequerans post monitionem, simonia notoria, stuprum, incestus, furtum, peritum, homicidium etiam si sit patratum solo consilio, delictum, quo quis sua culpa permittit decedere suum Parochianum sine baptismis, & alia, quæ inferunt irregularitatem. Monet. de distribut. quest. 17. num. 6.
8. Realem merentur hæresis, crimen falsi in litteris Apost. conspirationis in proprium Episcopum. DD. apud Barbof. cit. loco num. 11.
9. Item quando quis commisit immane delictum, puta, homicidium qualificatum, & in proditorijs, parricidio, straticidio, combustiones Ecclesie, assassinio, & similibus. idem num. 13.
10. Item non ordinatus, celebrans, vel sacramentalem audiens confessionem. Clement. VIII. 1. Decembris 1601.
11. Item sollicitans mulieres in confessione, si delictum sit graue. Gregor. XV. in suo Decreto.*
12. Item criminis nefandi reus. Pius V. in Bulla. V. si exerceat. Barbof. alleg. 44. num. 25.
13. Item reus de abortu animato. Quaranta. V. Abortus. num. 6.
14. Degradatum non potest restituere Episcopus. Syluest. Degradatio, questio. 9.
15. Nisi verbaliter tantum degradatum. Tolet. ibi. cap. 50. num. 7.

Diaconi Seluatici.

V. clericus. num. 86.

Dispensatio.

1. Dispensationes quacunque auctoritate concedenda summarie recognoscantur à locorum Ordinarijs. Trid. sess. 22. cap. 5.
2. Fiant causa cognita, vrgenti, & iusta ratione, summa maturitate, & gratis; aliter cessantur surreptitia: idem sess. 25. cap. 18.
3. Circa Canones Pontificios, qui imponunt legem ipsis Episcopis, non potest Episcopus dispensare, nisi reperiatur hoc concessum. Syluest. V. Dispensatio quest. 13.
4. Quoties in iure exprimitur, vt cum aliquo possit dispensari, & non dicitur, per quem; dispensare potest Episcopus. Tolet. lib. 1. cap. 89. num. 4.
5. Et potest in materia leui. Sà. Dispensatio num. 9.
6. Dispensatio non impeditur, si dum Papa tribuit facultatem dispensandi, dispensandus iterum copulam habeat cum ea, pro qua impetratur dispensatio. Bonac. de leg. disput. 1. quest. 1. punct. 5. propos. vnic. num. 4.
7. Dispensationem obtinens cum ea clausula: *in his de causis animum nostrum mouentibus*: non tenetur eas Commissario significare. Decium refert Nald. Dissensatio. num. 18.
8. Archiepiscopus non potest dispensare in Decretis Synodi Prouincialis Barbof. de pot. Episc. alleg. 34. num. 8.
9. Episcopus potest dispensare in proprijs constitutionibus sine causa. DD. apud eundem. ibid. num. 2.
10. Et in Diocesana Synodi Decretis. ibid. num. 3.
11. Nisi ille iuramento ea firmauerit. ib. n. 5.
12. Et nisi constitutio transierit in contractum in alterius commodum. ibid. n. 6.
13. Et nisi sint confirmata auctoritate Apostolica nu. 7.
14. Potest dispensare cum illegitimo ad beneficium simplex, cui est visita Parochialis. DD. apud eundem. alleg. 66. nu. 48. Plura infra p. illegitimi.
15. Potest item ex causa in voto, & iuramento, non in præiudicium tertij, cui sit ius quæsitum. Mirand. in Manu. Prælati. n. 1. quest. 47. art. 4. concl. 1.

16 Etiam

- 16 Etiam electus, non consecratus. Barbof. alleg. 36. num. 6.
- 17 Respectu subditorum, non eorum, qui habitationem ibi tantum habent, vt scholares *ibid.* num. 17.
- 18 Item in voto continentiae, si detur virgens causa, & periculum in mora, si adeatur Papa. idem alleg. 37. num. 8.
- 19 Item in voto castitatis ad tempus. *ibid.* num. 15.
- 20 Item de non contrahendo matrimonium. num. 17.
- 21 Item in voto virginitatis, si intendat solum fugere primum actum venereum. num. 18.
- 22 Item in voto suscipiendi sacros ordines. num. 19.
- 23 Non potest in quinque votis, seu iuramentis de Religione, castitate perpetua, peregrinatione in tetram sanctam, ad limina Apostolor. & Compostellam. DD. communiter, etiam si sint conditionata. *ibid.* num. 5.
- 24 In dilatione horum ad aliud tempus, si vouens sibi tempus praefiniuit, potest dispensare. Barbof. loco cit. n. 13. 16.
- 25 De voto peregrinationis ad Aedem Lauretanam, an sit Papae reservatum: Affirmat Nauar. dubitat Suar. apud Barbof. alleg. 37. num. 3.
- 26 Si vota praedicta quinque fiant in penam alicuius peccati, an possit Episcopus dispensare; affirmant, negant DD. *ibid.* num. 7.
- 27 In matrimonij impedimentis solo iure Pontificio dirimentibus non potest Episcopus. Decisum refert Garz. de benef. par. 11. cap. 5. num. 344.
- 28 In impedimentis, quae non dirimunt contractum, potest. Sanchez. lib. 7. disp. 17. num. 15.
- 29 Potest etiam in sequentibus dirimentibus.
- Primo, quando est occultum, bonaque fide matrimonium est publicum, nec ad Papam facilis est recursus, neque possunt coniuges separari DD. apud Barbof. alleg. 35. num. 3.
- Secundo, ex magna necessitate, & urgentissima cum periculo infamiae, &c. n. 5.
- Tertio, quando impedimenta superveniunt matrimonio, & impediunt petitionem debiti. num. 8.
- 30 Si tamen adsit Nuncius Apostolicus habens facultatem dispensandi ad hunc titulum recurritur. num. 10.
- 31 Vicarius Generalis sine mandato speciali non potest in praedictis. num. 13.
- 32 In dubio, an res egeat dispensatione, potest Episcopus declarare, illam non desiderari, vel ad cautelam dispensare. num. 18.
- 33 Potest item cum minoribus non habentibus requisitam aetatem ad matrimonium, quando sunt prope aetatem, & dubium est, an malitia suppleat aetatem. num. 20.
- 34 Item cum eo, qui post votum simplex castitatis contraxit matrimonium ratum, vt possit petere debitum. idem alleg. 37. n. 9.
- 35 Et cum eo, qui post matrimonium emisit votum castitatis, vt possit petere debitum, viuentis coniuge tantum. num. 10.
- 36 Et cum ijs, qui mutuo consensu emisunt votum castitatis, si detur periculum incontinentiae, & aditus ad Papam sit difficilis. num. 11.
- 37 Et cum eo, qui commisit incestum, vt petat debitum. num. 12.
- 38 In dispensatione matrimoniali poenitentia iniuncta incestuoso potest ab Episcopo delegato commutari ex causa. Decisum Romae refert Genuens. in praxi Neapol. cap. 20.
- 39 Qui potest dispensare, potest etiam commutare, non e contra. Barbof. alleg. 37. num. 21. & 25.
- V. Censura. num. 1. & seqq. Clericus concubinarius. numer. 9. Irregularitas per totum. Ordines maiores. num. 45. Regularium iura sub Episcopis. num. 77.

Doctor.

- 1 Episcopus in dando gradus Doctoratus non seruans Clementinam 2. de Magistris, suspenditur per sex menses a potestate dandi gradus. vt *ibid.*
- 2 Doctoratus a Comite Palatino in quacumque facultate nullius est nunc auctoritatis, quoad dignitates, & beneficia. Pius V. Ann. 1565. apud Nald. Doctor. numer. 11.
- 3 Conerens gradum Doctoris, nisi sub certa limitatione, fit suspensus a collatione gradus. Barbof. alleg. 111. num. 38.
- 4 Theologus praecedit, post Canonista; deinde;

deinde Legista, ultimo Medicus. Sylu.

V. Doctor quest. 2.

V. Cap. Sede vac. n. 56. Fidei Professio. n. 24.

ADDITIO.

Ratione Doctoratus inter Canonicos Præbyteros nulla datur præcedentia, nec præminentia. Congr. Rit. 19. Mart. 1611.

Doctoralis Præbenda.

- 1 **C**anonici Doctoris, huius Præbendæ, officium est, defendere iura Ecclesiæ, siue spectent ad bona, siue ad præminentiam Ecclesiarum. Garz. de benef. tom. 5. p. 5. cap. 4.
- 2 Neque dari debet illi in hanc causam aliquod aliud stipendium. idem *ibid.*
- 3 Sed debet eo casu haberi tanquam præfens in Choro. idem *ibid.*
- 4 Si exit à loco, debetur continens stipendium pro itinere, &c. idem *ibid.*

Doctrina Christiana.

- 1 **I**n Dominicis, & festis diebus in singulis Parochiis doceantur pueri fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum, & parentes, ab ijs, ad quos spectant, centuris etiam adhibitis contra eos, qui docere debent. Trid. sess. 24. cap. 4.
- 2 Sodalitas Doctrinæ Christianæ instituatur. Prou. 2.
- 3 Vbi non potest, duo, vel tres homines ad id aptiores eligantur, qui adiuuent. *ib.*
- 4 Instituuntur scholæ, etiam extra Parochiales Ecclesias, in locis commodioribus. Prou. 4.
- 5 Constituuntur loca ab Ordinarijs pro tradenda Doctrina Christiana. Pius V. A. 1571.
- 6 In singulis Vicariatibus constituatur aliquis ecclesiasticus, qui scholas visitet, & tertio quoque mense Vicarium Generalem certiore faciat de eorum statu. Prou. 7.
- 7 Scholæ omnes eo ordine vbique instituuntur, ut vnum corpus conflectur sub vrbano Priore Generali. *ibid.*
- 8 A prandio conuocentur pueri. Prou. 1.
- 9 Clerici quicumque Choro non addi-

Parochum adiuuent. Prou. 5.

- 10 Grauitèr moneantur patres, & domini, qui negligunt eam doceri filios, & seruos suos, iisque confessarii grauissimam pœnam imponant. *ibid.*
- 11 Non possunt compelli pueri ad discendam Doctrinam Christianam pœnis, & mulctis, sed ii quorum interest docere. Decisum refert Prax. Episc. V. Doctrina Christiana §. 3.
- 12 Musicæ cantiones, symphoniaca instrumenta arceantur ab his scholis. Prou. 7.
- 13 Visitentur à præfatis scholæ, neque eo tempore, quo scholæ habentur, concio fiat. Prou. 3.
- 14 Indulgentiæ concessæ in hanc causam semel euulgentur ante Kalendas Maii, & in Kalendis iplis fiat communio cum processione generali. *ibid.*
- 15 Intra Missarum quoque solemnia Parochi recitent Orationem Dom. Salutationem Angelic. Symbolum Apost. & Decalogum, repetente populo rudiori, & sapius explicent. Prou. 5.
- 16 Antequam confiteantur, eadem pœniterentes recitent. *ibid.*
- 17 Quæ si nescierint, & post certum tempus, ne audiantur, inconsulto Deputato ab Episcopo, seu Vicario Foraneo. *ibid.*
- 18 Aliquibus remitti potest prædictorum recitatio, iudicio eorum confessariorum, quibus id Episcopis concesserit. Prou. 6.

V. Confraternitates. m. 31.

ADDITIO.

Potest Episcopus per viam præcepti penalis obstringere Parochos ad docendum doctrinam Christianam; non autem sub pœna peccati mortalis. Congr. Episc. 22. Nov. 1592.

Duellum.

- 1 **Q**ui locum ad monomachiam in terris suis concesserint, eo ipso sunt excommunicati, & iurisdictione, dominiove loci, quod ab Ecclesia obtinet, priuati intelligantur. Trid. sess. 25. cap. 19.
- 2 Si feudalia sint, directis dominis statim acquirantur. *ibid.*
- 3 Si ex condicto permiserint, aut non prohibe-

- hibuerint, mandantes, instigantes, auxilium, consilium, fauorem dantes, equos, arma, pecunia, com meatum, scienter ministrantes, aut ex composito spectatores, vel socij, eisdem censuris subiacent, quibus duellantes, etiam si illi impediti pugnam non commiserint. Gregor. XIII. Anno 1582.
- 4 Qui pugnam commiserint, & eorum patrini, excommunicationis, bonorum proscriptionis, & perpetuae infamiae penas incurrant, & uti homicidae puniantur. Trid. loco citato.
- 5 Si in ipso conflictu decesserint, perpetuo careant ecclesiastica sepultura. *ibid.*
- 6 Qui ex condito statuto tempore, & in loco conuento monomachiam commiserint, etiam si nulli patrini, socijve ad id vocati sint, nec loci securitas habita, nullave littera prouocatoria, aut denunciationis chartulae praecesserint, censuris Conci. Trid. & penis tenentur, ac si certamen iniussent publico, & solito abusu Gregor. loco cit.
- 7 Extenduntur praedicta ad omnem locum. Clem. VIII. Anno 1592.
- 8 Et quomodocumque & titulo quouis in eatur duellum. *ibid.*
- 9 Et qui scripta in laica causam dictarint, scriptis non detulerint, affixerint, impreserint, subscripserint, seu verbo denuntiaverint. *ibid.*
- 10 Non comprehenduntur hoc loco epistolae privatae, quae ordinarie scribuntur. Congreg. Episc. 6. Septembr. 1593.
- 11 Qui consilium, &c. ut supra num. 3. etiam est, cum non secuto, nec accessu, nec actu proximo ad pugnam, praedictas venientias, & praesentia. Clem. *supra.*
- 12 Excommunicatio est. Papa reservata, *idem ibid.*
- 13 Poena alicuius priuationis beneficiorum, officiorum in baluatis ad illa imponitur. *ibid.*
- K. Cassia reservati. num. 3.
- Ecclesia.**
- 1 Ecclesia noua ne construatur sine licentia Episcopi, DD. apud Barbof. *de potest. Episc. alleg. 16. num. 1.*
- 2 Neque Regularium in loco non exempto. *idem ibid. num. 3.*
- 3 Attendatur autem praedictum Parochialis Ecclesiae. *ibid. num. 5.*
- 4 Sufficit, quod Episcopi consensus sit tacitus. *idem loco cit. num. 2.*
- 5 In locis exemptis necessaria est licentia Papae Sylu. *v. Ecclesia q. 1.*
- 6 Non debet edificari sine dote; alioquin Episcopus de suo dotare debet DD. apud Barb. *alleg. 74. num. 2.*
- 7 Quae sufficiat Rectori, & clerico ad victum. *idem ibid. n. 3.*
- 8 Non potest Episcopus assignare fabricae Ecclesiae pauperis de fructibus superfluis alterius Ecclesiae. *ibid. num. 17.* concedit Sanch. cum alijs *lib. 3. de matrim. disp. 19. num. 14.*
- 9 Non potest impedire edificium Ecclesiae sufficienter dotatae, sine causa rationabili. Decisum in Rota Roman. 18 Februarii, 1591. *ceram Atlantica.*
- 10 Ecclesia sufficienter dotata pro omnibus etiam Capellis, non est necessario dotata unaqueque Capella. Nald. *Capellana num. 6.*
- 11 Ecclesia mutari non potest de loco ad locum sine licentia Papae & Episcopi. Barb. *alleg. 26. num. 8.*
- 12 Ecclesiae collapsae, vel quae nequeunt instaurari, vocatis ijs, quorum interest, transferri possunt in matrices, aut alias vicinas arbitrio Episcopi cum beneficijs simplicibus, etiam de iure patronatus, erectis altaribus, cum oneribus priorum Ecclesiarum. Trident. *sess. 21. cap. 7.*
- 13 Reparatio Cathedralis ad Episcopum spectat. suppleat Capitulum, de superfluis fructibus beneficiorum vacantium. Barb. *alleg. 64. num. 5.*
- 14 Vel compellantur Parochiani. *n. 6.*
- 15 Parochiales reficiantur ex fructibus, qui, si non sufficiant, cogantur patroni, aut parochiani, aut certe transferantur, *ut supra.* Trident. *loco cit. cap. 7.*
- 16 Populo nolente suam Ecclesiam instaurare, diruatur. Decisum refert Rice. in *praxi resol. 201.*
- 17 Pensionarius tenetur pro rata ad reparationem Ecclesiae, si non est liber ab oneribus. Nauar. *conf. v. d. Eccl. edific.*
- 18 Non sunt prophanandae Capellae sine causa, & earum cimenta potius tribuenda sunt Ecclesiae, quae est caput districtum.

Capellarum. Decisum refert Ricc. in pra-
xi dict. res. 201.

19 Ecclesia diruta in profanos usus, non
sordidus, erecta ibi Crux, conuerti po-
test. Trid. loc. cit.

20 Profanari non potest, vi fiat ibi domus
pro Curato, sine licentia Sedis Aposto-
lica. Congreg. Episcop. 6. Aug. 1681.

21 Lapidēs, cēmenta ligna vendi possunt,
laicis etiam, non tamen, ad usum sordidum.
Prou. 5.

22 Sacrilegi pēnas incutunt, qui lapi-
des, vel ornamenta ē templis diuinis eri-
piunt, vt ipsa ad usum proprios conuertat.
Sixt. IV. apud Nald. Sacrilegium n. 13.

23 Transferantur eo casu Reliquiae sancto-
rum, & factae imagines decēter. Prou. 4.

24 Ossa item defunctorum transferantur
cum Psalmis. *ibid.*

25 Forma Ecclesiae hae esse debet.

26 Habeatur ratio prospectus, situs, & se-
parationis ab aedibus, vt circumdari
queat. *ibid.*

27 Ne a domibus vicinis pateat fenestra in
Ecclesiam. Congr. Episc. 5. Martij 1619.

28 Imago Christi crucifixi magna in alto
statuatur. Prou. 4.

29 Altare maius Orientem spectet, si po-
test. *ibid.*

30 Altaria ne aedificentur sub organo, aut
pulpito. *ibid.*

31 Neque vbi celebrans terga vertat altari
maiori. *ibid.*

32 Vbi fornix non est, tegmen altari fiat
saltem ē tela carulea. *ibid.*

33 Sepiantur altaria.

34 Sacrarium extruatur in Capella maio-
ri, aut propē sacristiam cū mīera, & cla-
ue. *ibid.*

35 Suggestus congruit potius, vt sit a late-
re Euangelij. *ibid.*

36 Sedilia tantū communia fiant. *ibid.*

37 Et si fiant ad usum proprios, nullum ta-
mē ius acquiritur dominis eorum in Ec-
clesia Syluester.

38 Nisi dentur Patronis, honoris causa.
Genues. in Praxi cap. 32.

39 Vas aquae benedictae intus existat non
foris, & a dextro latere ingredientis.
Prou. 4.

40 Simplex Ecclesia vnam tantū cam-
panam habeat. *ibid.*

41 In frontispicio, & praesertim Parochia-
lis Ecclesiae, adsint insignes sanctorum
titularium. *ibid.*

42 In pavimento nulla Crux sculpatur. *ibid.*

43 Sepulchra fiant Canonicorum, & Pa-
rochorum communia respectiue. Pro. 5.

44 Longe ab altaribus extruantur sepul-
chra. Prou. 4.

45 Nec in alto, & longe minus laicorum.
Prou. 1.

46 Duplici tegumento claudantur, neque
facta imago, neque Crux in ipsis sculpa-
tur. Prou. 4.

47 Vestibulum saltem ante portam sit pro
catechismo baptizandorum. *ibid.*

48 Arma, sagittae, & eiusmodi ne appen-
dantur in Ecclesijs. Congreg. Episc. 19.
Martij 1583.

49 Noctu custodienda est. Prou. 1.

50 De forma cuiusque ex praedictis Vide
instruct. Fabr. Eccles. approbatam in
Prou. 3.

V. Benedictio. num. 1. 2. 4. 16.

Inspatrons. num. 7.

Subsidium caritativum. num. 5.

ADDITIO.

1 Fenestrae prohibentur in Ecclesia; per
quas in eam prospectus haberi possit.
Congr. Episc. 11. Septemb. 165. *et* apud
Barb. de iure Eccl. l. 1. cap. 11. num. 28.

2 Solus Episcopus eas habere potest. Con-
greg. Rit. 19. Ian. 1614.

Ecclesia Collegiata.

1 Probatur ex sigillo, arca comuni,
stallis congregationibus. DD. apud
Barb. de iure Eccl. l. 2. cap. 6. num. 6.

2 Numerus trium Canonicorum sufficit.
ibid. num. 8.

3 Insignis ea dicitur, quae in loco insigni.
ibid. num. 15.

4 Statuta Ecclesiae collegiatae querenda
sunt a proprio Episcopo. Congr. Rit. 28.
Sept. 1602.

5 Potest collegiata in processionibus pu-
blicis deferre propriam Crucem, etiam
praesente capitulo cathedralis. *ead.* 24.
Aug. 1609.

6 Canonici collegiatae non debent ince-
dere parati in processionibus, sicut Ca-
noni-

- nonici Cathedralis. ead. 19. Maij 1607.
 7 Prior collegiata, si interest in Cathedrali, incensatur duplici ductu thuribuli, vt Canonici cathedrales, eadem 19. Aug. 1619.
 8 Ecclesie Regularium non sint collegiata in odiosis. Roderic. de quest. regul. tom. 1. q. 43. art. 12.
 9 Sunt autem propria conuentuales. Innocent. IV. in Bulla eiusdem 7. Bullarij, & in Clem. 1. de celebrat. Missæ. ex Conc. Viennen. Vide Cherub. in comp. Bull. loco cit. schol. 1.

Ecclesie Consecratio.

- 1 Non potest consecrari, nisi ab Episcopo proprio, vel alieno de licentia proprij. Barbof. alleg. 27. num. 1.
 2 Neque ab Abbatibus eorum propria Ecclesia. Tambur. de iure Abb. tom. 1. disp. 23. qu. 7.
 3 Neque ea debet consecrari, quæ sine dote est. Barbof. loco cit. num. 3. aliàs tenetur Episcopus dotare. Viuian. de iure patr. p. 1. lib. 2. cap. 3. num. 16.
 4 De nouo reparata in totum, vt dicatur alia, rursus est consecranda. Barbof. ibid. num. 13.
 5 Reparata per partes non amittit consecrationem. Azor. p. 2. lib. 10. c. 26. quest. 11.
 6 Prædie consecrationis populus ieiunet, & ipso die festum colat sine opere. Prou. 4.
 7 Ob impedimenta potest fieri sine citationibus extra eam. Congreg. Rit. 17. Iulij 1604.
 8 Non debet fieri sine Missa. Barbof. loco cit. num. 10.
 9 Consecrator in actu consecrationis potest statuere alium diem pro anniuers. celebritate. Congreg. Rit. 19. Febr. 1585.
 10 Extra actum vero non potest mutari ab Episc. ead. 16. Octob. 1604.
 11 Si concurrant plures Episcopi cum Archiepiscopo ad consecrationem, non possunt concedere plus, quam vnus Episcopus, scilicet vnum annum Indulgentiæ. Henric. de Indulg. cap. 32. §. 1.
 12 Pro consecratione Ecclesie potest Episcopus recipere procurationem. Genuel. in Man. Pastor. cap. 35. num. 12.
 13 Nihil noui ædificij fiat in Ecclesia consecrata, inconsulto Episcopo. Prouinc. 3.

- 14 Anniuersaria consecrationis Ecclesie dies solemniter agatur: si dies ignoratur, certus statuatur. ibid.
 15 Incidatur in lapide consecrationis memoria. Prou. 4.
 16 Vnus testis sufficit ad probandam consecrationem. Barbof. loco cit. num. 5.
 17 Liber conficiatur, in quo Ecclesiarum consecrationes, & benedictiones scribantur, & in Archiuio Episcopali reponatur. Prou. 4.
 18 Dedicatio Ecclesie Cathedralis habet officium in tota Diocesi, & Octauam in Ciuitate tantum. Cong. Rit. 2. Maij 1619.
 19 Si Parochialis est festum, manet saltem abstineant vicini ab officinis: si Collegiata, ab eiusdem clero fiat officium. Prou. 3.
 20 Si occurrant duo festa Dedicationum, Cathedralis, & Ecclesie propria, in hac fiat de propria. Rota Rom. decisio. 616. par. 1. in recentioribus.
 V. Altare num. 1. Benedictio. numer. 2. Indulgentia. num. 11. 12. 15.

ADDITIO.

- 1 Si de consecratione dubitatur, ob vetustatem & abolitionem monumentorum, potest consecrari. Falc. 1. apud Ciceronem anno 275. pag. 74.
 2 Si incepta consecratione correptus morbo Episcopus deficiat, & præsertim antequam vngantur Cruces, resumenda est à capite consecratio, Congreg. Rit. 12. Apr. 1614.

Ecclesie reconciliatio.

- 1 Polluitur Ecclesia effusione sanguinis, & seminis peccaminosa, & notoria. DD. communiter.
 2 Item ob sepultum ibidem excommunicatum, hoc est, notorium clerici percussorem, vel denunciatum, nisi signa pœnitentiæ dederit. est communis.
 3 Item ob sepultum infidelem, vel hæreticum. Azor. par. 2. lib. 9. cap. 5. quest. 1.
 4 Non autem, si sepeliatur ibi catechumenus. Vgol. de pot. Episc. cap. 29. §. 5.
 5 Ecclesia consecrata non potest reconciliari, nisi per Episcop. Azor. loco cit. quest. 5.

6. Neq; potest delegari simplici Sacerdoti Barbof. *de pot. Epis. alleg.* 28. n. 56.
7. In casu de quo supra n. 3. erunt abradendi parietes. Azor. *loco citato vers.* 5.
8. Absente Episcopo, & longe distante, potest idem ex iusta causa concedere, vt in Ecclesia consecrata, & polluta ante reconciliationem celebretur. DD. apud Barbof. *supra numero* 61.
9. Tutius est in tali casu concedere, vt in loco non facto celebretur, attento iure communi, vel post Tridentin. in priuat. Oratorijs, aut locis destinatis ad diuinam idem *ibidem* n. 62.
10. Ecclesia benedicta tantum reconciliari potest per simplicem Sacerdotem per solam aquae lustralis aspersionem. Tolet. *in sum. lib. 5. cap. 8. nu. 15. cum alijs.*
11. Non est necessaria benedictio aque ab Episcopo. Barbof. *loco citato numero* 57.
12. Ante reconciliationem nemo potest ibi sepeliri. Sylu. *V. Consecratio.* 2. *quasi.* 9.
13. Neque possunt ibi recitari diuina officia idem *ibid.* 7.
14. Si hodie polluitur Ecclesia, & ignoratur, & post octo dies ad notitiam venerit, intereaque fuerit celebratum, non est opus reconciliatione. Alfonso. *Cast. lib. 2. c. ult. in fine de leg. penal.*
15. Celebrans in Ecclesia polluta, quae erat consecrata, ab ingressu Ecclesiae tantum est suspensus. Sylu. *V. consecratio* 2. 9. 9.
16. Praedicta de pollutione Ecclesiae non habent locum in Oratorijs Suar. *rom.* 3. *dist. 81. sect. 4. c. 3.*
V. Benedictio n. 4.
Excommunicatio n. 35.

Ecclesiarum reuerentia.

1. **A**B Ecclesijs musicae lasciuiae, saeculares actiones, vana colloquia deambulationes, strepitus arceantur. Trid. *sess. 22. de obseru. in celebr. Miss.*
2. Vana, secula, profana, strepitus iudiciorum, deambulationes, &c. dum diuina celebrantur, arceantur. Pius V. A. 1566.
3. Sub poena 25. aureorum, & alijs arbitrio Ordinarii. *ibid.*
4. Qui ibidem impudica dixerit, seu se-

Barth. Ganant. Man.

- cerit, eadem poena puniatur, & carceres per mensem, si cum mulieribus id acciderit. *ibid.*
5. Qui eadem gesserit cum alijs personis, poenam luat aureorum decem. *ibid.*
6. Capitula, Rectores, Vicarijs, Sacrista, Ostiarij, Custodes moneant praedictos delinquentes, & Ordinarijs deferant puniendos, alias duorum aureorum poenam incurrant. *ibid.*
7. Mendicantes ad portam Ecclesiae stare faciant, sub poena duorum aureorum Capitulis negligentibus, & auri dimidij parochijs. *ibidem.*
8. Regulares deputent aliquem ad praedicta, alias ab ordinario corripiantur grauissime, & a superioribus inobedientes puniantur. *ibid.*
9. Caplae, & cadauerum deposita supra terram existentia amoueantur. *ibid.*
10. Custodes Ecclesiae ne noctu quemquam in ecclesia morari sinant. Prou. 1.
11. Ne quid frugum terra reponatur in ecclesia. Prou. 4.
12. Ne affigantur res, seu schedulae de rebus profanis, valuis ecclesiae. *ibid.*
13. Ne res venales eius parietibus haereant. *ibid.*
14. Ne super Capellas, vbi celebratur sit locus ad dormiendum, vel habitatio profana. *ibidem.*
15. Ne per ecclesiam fiat transitus cum oneribus. *ibidem.*
16. Intra presbyterium ne detur locus magistratibus, aut laicis officialibus Congregation. Episcop. 12. Jan. 1604.
17. A Choro, & sacristia laici arceantur. Prou. 1.
18. Ne altaribus haereant laici neque fontib. baptismali. *ibidem.*
19. Ne sedeant neque stent aueisi ab Eucharistiae sacramento. *ibid.*
20. Ne in portis morentur. *ibidem.*
21. Ne scholae Grammaticae pro pueris ibidem fiant. Prou. 4.
22. Occisorum cadauera ne in ecclesijs inspiciantur, sed alio portentur. Prou. 1.
13. Turcae, aut mancipia ne permittantur ibidem tempore diuinorum officiorum. Congreg. Episcop. 2. Julij. 1603.
24. Canes venatici, volucres, halia, sclopeti ne inferantur in ecclesiam. Prou. 1.

F

15 Diui-

- 25 Diuifio sexuum procuretur. Prouinc. 4.
- 26 Ad Capellas subterraneas statuatur certum tempus pro mulieribus tantum *ibid.*
- 27 Velato capite mulieres sint in ecclesia. Prou. 3.
- 28 Sub pœna interdicti. *ibid.*
- 29 Ne conuocentur Ecclesiæ ad consultanda laicorum negotia. Congr. Episc. 3. Febr. 1604.
- 30 Ne in cimiterio, ac si area esset, tritura fiat, neq; telæ extendantur, neque ibi mulieres, aut alij fabrile quid operentur. Prou. 6.
- V. Immunitas Ecclesiastica. ann. 12.*
- Regularium iura sub Episc. nu. 43.*
- 47. Repræsentationes sacre. nu. 1.*
- 7 Decretum Prouinc. 7. de sumenda Eucharistia in Paschate, non alibi quam in Parochia, sine licentia Episcopi, euulgetur in Quadragesima. Prouinc. 7.
- 8 Decretum de Medicis ne inconfessos visitent, publicetur Dominica 1. Aduentur. *ibid.*
- 9 Decretum de Notarijs pia legata non denunciantibus die Dom. ult. Aduentus, & secunda Quadragesimæ promulgetur. Prou. 3.
- 10 Aliud item de confratribus inuitantibus alios ad eligendam sepulturam in Oratorijs confratrum, euulgetur semel in anno, si Parochis expedire videbitur. Prou. 7.

Episcopus.

- A D D I T I O.
- 1 Laici non debent in choro stare, nec sedere. Congr. Rit. 4. Febr. 1600.
 - 2 Etiam si sint illustres, & de Magistratu. eadem 21. Februar. 1604. 24. Octob. 1609.
 - 3 Et laicorum scamna, & loca moderari possunt arbitrio Episcopi. eadem 10. Dec. 1604.
 - 4 Non possunt in Ecclesia examinari rei etiam si extra locum immunem iuramentum præstetur. Congr. Immun. 7. Dec. 1632.
- Edicta.
- 1 Pontificiæ constitutiones Romæ editæ de nouo, duobus saltem post mensibus in Diocæsis euulgentur. Prou. 2.
 - 2 Et in librum referantur à Cancellario Episcopi. *ibid.*
 - 3 Satis erit si affigantur certis locis publicis, nisi alius modus in Bulla præscribatur. Prou. 3.
 - 4 Vulgari sermone, & summatim, si opus est. Prou. 4.
 - 5 Idem fiat de Episcopalis edictis. *ibidem.*
 - 6 Certi dies singulis mensibus, Calendarij instat, notati statuuntur, quibus, vel Pontificia, vel Tridentini, vel Diocæsana, vel Prouincialia Decreta à Parochis publicentur. *ibid.*
 - 7 Quæ attinent ad propriam Episcopi personam, hoc loco sunt indicanda: nam alij tituli huius operis ad eundem pertineat.
 - 2 Prouisus à Sede Apostolica sine litteris Apostolicis recipiens administrationem suæ Ecclesiæ suspenditur ab administratione fructuum eiusdem: item recipientes, vel ei obediens suspenduntur à perceptione suorum beneficiorum, donec absoluantur à Sede Apostolica. Barb. alleg. 111. nu. 34.
 - 3 In ingressu Episcopi delatores baldachini incedant pedites, & capite nudo. Cong. Rit. 27. Iulij. 1624.
 - 4 Processurus cum mozzetta, eam deponere debet coram Cardinalibus, etiam non Legatis, ex consuetudine Italiæ. eadem 10. Iulij. 1621.
 - 5 Et coram suo Archiepiscopo eadem 31. Jan. 1626. nisi aliud sit statutum, vt in Prou. Mediol.
 - 6 Processurus cum Cappa, sufficit, si ea inducat in ea camera, in qua Canonici conueniunt. eadem 20. Nouemb. 1628.
 - 7 Sedere potest in loco, quem ipse voluerit. Trid. sess. 25. c. 6.
 - 8 Potest Episcopus portare secum altare viaticum, & in itinere, & in quolibet loco suæ habitationis decenti Missam celebrare, vel celebrari facere. cap. ult. de prin. in 6. l. 1. g. de potest. Episcop. c. 2. §. 2. nu. 4.
 - 9 Etiam in aliena Diocæsi, non tamen Romæ.

- Roma. Decisum refert idem Vgol. *ibid.* lib. 1. c. 2. §. 2. contra Naur. *conf.* 1. de priuilegijs.
- 10 Etiam si non sit consecratus. Suar. *de cens. dist.* 28. *sect.* 2. *nu.* 7.
- 11 Non potest Episcopus eligere sibi confessarium non sibi subditum, qui à proprio suo Episcopo non sit approbatus. Decisum refert Riccius *in Praxi dec.* 548. *n.* 2. *et Vgol. supra. n.* 4. *V. Absolutio. nu.* 7.
- 12 Potest in aliena Dicepsi facere sibi deferre caudā. Sylu. *V. Patriarch. Tertium.*
- 13 Debet duobus festis celebrare. Nald. *Episcopus. nu.* 9.
- 14 Pro ouibus applicare sacrificium aliquando debet. *Trid. sess.* 23. *capit.* 1.
- 15 Resideat, neq; potest abesse ultra tres menses. *Trid. sess.* 6. c. 1. *et sess.* 23. *capit.* 1.
- 16 Sub pœnis ibidem contentis.
- 17 Non tamen absit in Aduentu, Natali Domini, Quadragesima, Paschate, Pentecoste, festo Corporis Christi, *ib. d.*
- 18 Nec in festis sine iusta causa. Sā *Episcopus. nu.* 22.
- 19 Virgens necessitas, christiana caritas, reipub. euidens utilitas, debita obedientia seu licentia in scriptis concedenda, & approbanda à Papa, vel Metropolitano, vel unico Episcopo, sunt cause legitimæ absentia. *Trid. loco citato.*
- 20 Non licet abesse propter morbum perpetuum. Decisum refert Barbof. *supra. nu.* 9.
- 21 Licet autem, ob persecutionem suæ personæ. *idem ibid. nu.* 8.
- 22 Non potest emittere votum de peregrinatione longinqua sine licentia Papæ. Barbof. *de pot. Epis. alleg.* 53. *n.* 22.
- 23 Neque eadem intrare Religionem. *ibid. n.* 23.
- 24 Episcopus Canones non seruans, aut non seruare faciens, est periurus. Sylu. *V. Episcopus. q.* 11.
- 25 Bona emptæ ex redditibus Episcopatus ipso iure transiunt in dominium ecclesiæ. Barbof. *allegat.* 114. *numero* 17.
- 26 Bona Episcopi Titularis acquiruntur Papæ. *idem ibid. n.* 31.
- 27 Potest Episcopus donare in vita non causa mortis. *idem ibid. n.* 32. 33. etiā Regularis Filliuc. *tom.* 2. *tr.* 34. c. 2. *q.* 6. *nu.* 60.
- 28 Potest conferuare patrimonium, & expendere bona ecclesiæ in profanos vsus. Barbof. *ibid. nu.* 36. negant alij. *ibid. nu.* 38.
- 29 Episcopus Regularis neque de patrimonialibus, neque de acquisitis potest testari. *idem ibid. nu.* 20.
- 30 In vita non potest tam ample disponere, quàm Episcopus secularis DD. *ibid. nu.* 22.
- 31 In infirmitate non potest quilibet Episcopus immoderatas facere elemosynas. *ibid. n.* 35.
- 32 Non potest Episcopus de bonis intuitu Episcopatus acquisitis testari. Barbof. *alleg.* 114. *nu.* 9.
- 33 Potest testari de alijs bonis patrimonialibus ex industria sua acquisitis, quauis ratione ordinis, puta si Vice Rex, vel Nuncius fuerit. *idem ibidem. nu.* 10.
- 34 Habita licentia testandi à Papa nō expirat ob mortem Papæ. *ibid. numero* 25.
- 35 Et potest condere plura testamenta. *nu.* 26.
- 36 Licentia superueniens post factum testamentum valet. *ibid. nu.* 27.
- 37 Bona Episcopi Regularis sine legitimo testamento debentur ecclesiæ, non Monasterio. *idem ibid. nu.* 28.
- 38 Episcopus non seruans ea, quæ statuta sunt à Io. XXII. *in extrau.* 2. *de elect.* quoad perceptionem fructuum Episcopatus anni primi, & secundi, non relicta portione statuta successoribus. *ibidem* suspenditur à Pontificalibus, & ingressu Ecclesiæ. Barbof. *ibid. nu.* 32.
- 39 Ingressus ecclesiæ prohibitus facit, ne in Ecclesia possit celebrare diuina, & durante interdicto, non potest Episcopus sepeliri in ecclesia neque in cimiterio, nisi pœnitentiam egerit & fit irregularis, si in ecclesia diuina celebret. *ibid. nu.* 33.
- 40 Translatus ad aliam ecclesiam non potest deferre libros, & alia, quæ in priori Episcopatu ex eius redditibus acquisiuit, licet in morte ea velit reddere priori ecclesiæ. Suar. *de relig. lib.* 3. c. 16. *nu.* 24. 25.
- V. Archiepiscopus. nu.* 2. 3.
- Benedictio. numero* 20. *Suffraganeus. Episcopus. nu.* 1. *V. supra. nu.* 8.

A D D I T I O.

Episcopus regularis, recuperat ius succedendi, etiam quodam renunciata, ad fauorem tamen suae Ecclesiae. *Congreg. conc. II. Jan. 1631.*

Eucharistia.

- 1 **E**Xtra Parochiales Ecclesias non conceditur retineri assidue. *Cong. Episc. 15. Jan. 1619.*
- 2 Nisi à Papa. Decisum refert Genuens. in *Praxi Neapol. cap. 92.*
- 3 Neque in Ecclesijs Tertiatarum, quae professionem solemnem non emittunt trium votorum, nec in clausura viuunt. *Congr. Episc. 20. Dec. 1616.*
- 4 In Parochialibus retineatur in altari maiori. *ead. 6. Dec. 1594.*
- 5 Pixides ne sint exebore. *eadem 26. Iulij 1588.*
- 6 Duæ sint pixides in parochialibus, altera pro infirmis, quæ cum sacculo serico albo, & chordulis pro montibus ad collum appensa deferuiat. *Prou. 4.*
- 7 Tabernaculum panno albo serico vestiatur intus, & conopæo albo foris, ritu Romano. *ibidem.*
- 8 Clauis sit pœnis Rectorem tantum *ibid.*
- 9 In tabernaculo nihil aliud asseruetur *Congr. Rit. 22. Febr. 1593.*
- 10 Renouentur particulae octauo quoque die quinque saltem in pixide sint. *Prou. 4.*
- 11 Hostias ne laicus homo neque scemina conficiat. *ibid.*
- 12 Velo coloris albi pixides semper vestiantur. *Rit. Rom. de Tabernaculo gestatorio. V. processio num. 36.*
- 13 Ante Eucharistiam semper ardeat lampas *Prou. 1.*
- 14 Non adhibeatur cōtra grandinem putat in valuis ecclesiar, benedicendo aere. *Prou. 3.*
- 15 Decet magis, vt solemnitas Corporis Christi celebretur in Cathedrali, à qua & ad quam fieri debet processio. Decisum refert. *Barbos. alleg. num. 7. V. processio num. 31. 39.*
- 16 Non deferatur humeris, sed manibus tantum. *Congreg. Rit. 2. Iunij 1618.*
- 17 Nec deferatur per vias Hebraeorum. *Congreg. Episcop. 22. Februar. 1593.*
- 18 Fer. V. in Coena Domini Clerus, & Canonici in Missa solenni communicent. *Cong. Rit. 27. Septembris 1608.*
- 19 Fer. v. & vi. maioris hebdomadae non deferatur extra Ecclesiam. *Congregat. Ep. 6. Augusti 1591.*
- 20 Fer. vi. eiusdem non deferatur noctu & abrogata est consuetudo, tamquam abusus *eadem 22. Martij 1596.*
- 21 Nemo sumat in Paschate Eucharistia extra Parochialem sine licentia Episcopi in scriptis. *Prou. 7.*
- 22 Communicans in hebdomada maiore, vel infra octauam Paschae satisfacit praecepto. *Eugen. IV. Anno 1446.*
- 23 Qui satisfecit in Paschate in Parochiali, non tamen potest in ipso die Paschatis Eucharistia sumere in Ecclesia Regularium non habentium curam animarum. *Congregat. Concil. 13. Ianuar. 1586. 14. Martij 1615.*
- 24 Famuli seculares in Monasterijs degentes ad Parochialem in Paschate debent. *Congreg. eadem 20. Febr. 1576.*
- 25 Qui abfuerit, doceat de facta communionem. *Prou. 3.*
- 26 Concubinarij, feneratores, & blasphemij alijs moniti arceantur a communione. *Prou. 1.*
- 27 Qui non communicarint, deferantur ad Episcopum, ad sex dies post octauam Paschae. *Prou. 1.*
- 28 Non meretrices. Sæ *Confessio num. 42.*
- 29 Non deferens Parochus ob periculum mortis, seu non denunciatis interdictos, excusatur. *Bonac. de leg. diffinit. 2. q. 8. p. 2. num. 10.*
- 30 Interdicantur non communicati ab ingressu Ecclesiae. *Prou. 2.*
- 31 Ob solam omissionem Paschalis communionis & confessionis potest Episcopus procedere, etiam ad excommunicationem: & si velit, ad poenas etiam pecuniarias; non autem expedit, vt sibi reseruet hunc casum *Congregat. Conc. 30. Jan. 1587.*
- 32 Clerici praeterea singulis mensibus, Diaconi, & Subdiaconi bis in mense communicent; cuius rei fidem exhibeant tertio quoque mense. *Prouinc. 1.*

- 33 Diaconis, & Clero communio detur ad altare; laicis remotius. Prouinc. 4.
 34 Sacerdotibus addita stola in modum crucis, *Bract. 3. Canon. 3.*
 35 Adolescentes prius examinentur. Prouinc. 1.
 36 Ministretur laicis cum distinctione sexus. Prou. 5.
 37 Ministrans Episcopus Eucharistiam extra Missam induat Pluiale cum stola. Prou. 5.
 38 Ministrans Eucharistiam, vel inferuiens ministranti nihil omnino recipiat, neque à sponte dantibus, sub poena suspensionis à diuinis ipso facto. Prouinc. 7.
 39 Neque pro eleemosynis peluicula exponantur. Prou. 4.
 40 Pro communicando aegroto pridie vesperti detur etiam signum cum campana. Prou. 5.
 41 Neque noctu sine necessitate deferatur. *ibid.*
 42 Parocho impedito, deferat ille qui audire potest confessiones. Prou. 4.
 43 Parentur necessaria, & munda, apud aegrotum à sodalibus Societatis. Prouinc. 5.
 44 Umbella adsit cum luminibus, & campanula. *ibidem.*
 45 Pluiale adhibeatur in locis insignioribus. Prou. 3.
 46 Umbella ruralis ab vno gestanda rite adsit *ibid.*
 47 Duæ ferantur particulae, altera pro reditu, nisi loci distantia, aut alia causa aliud suadeat. Prouinc. 1. & 2.
 48 Purificatione vniquam detur in vase sacro, neque formam calicis habente. Prou. 1.
 49 Reis capitalis sententia damnatis, etiam mane quando exequenda est, potest dari Eucharistia. Congregat. Episcop. 26. *Junij 1590. etiam non ieiunis. Emmanuel Sâ Eucharist. numero 2.*
 50 Numquam deferatur ad aegrotos, vt tantum adorent. Decisum refert Praxi Episcop. *V. Euchar. ad quintum.*
 51 Sodalitas Corporis Christi instituatur. Prou. 1.
 52 Indulgentia pro associanda Eucharistia concessa saepius publicentur. Prouinc. 3.
 53 Non exponatur cum solemnitate à Regularibus sine licentia Ordinarij. Congregat. Rit. 26. *Febr. 1628.*
 54 Pro personis particularibus exponatur in ostiolo tabernaculi, aut in pixide velata cum luminibus, & assistentia. Congregat. Episc. 17. *septemb. 1598.*
 55 Putrefactis Hostiis, (quod absit) in pixide, custos earum 30. diebus peniteat. Sylu. *Euchar. 2. quest. 9. sextum.*
 56 Qui incaute eam dimiserit, licet nihil notandum acciderit, tribus mensibus ab officio suspendatur. *idem ibid. septimum.*
 57 Ne fiat concio coram Sacramento in altari exposito, capite tecto. Congregat. Rit. 16. *Febr. 1630.*
V. Benedictio numero 15. Canonorum munera numero 48. 50. Cessatio à diuinis numer. 4. Confraternitates numer. 21. & seq. Excommunicatio. numero 49. Interdictum. numer. 21. 31. & seqq. Pestis. numero 6. 7. Processio. à numer. 32. Regularium iura sub Episcopis. num. 22. Regularium iura circa Tertiarios. num. 2.

Examinatores.

- 1 Pro concursu Parochialium debent in Synodo eligi saltem sex Trident. *sess. 24. cap. 18.*
 2 Pro examine confessatorum, & ordinandorum potest Episcopus eligere, quos voluerit. Gau. *de Synodo part. 1. cap. 31.*
 3 Debent esse Magistri in Theologia, aut Doctores, vel Licentiati in iure Canonico. Trident. *loco cit.*
 4 Ex Ordine Mendicantium assumi possunt. *ibid.*
 5 Ex Ordine aliorum Regularium. Gau. *uant. loco citato.*
 6 Si desint praedicti, possunt eligi alii clerici magis idonei. Decisum refert Massobr. *in Praxi de concursu Requis. 11. dub. 2. in fine.*
 7 Nominandi Regulares de nomine, & cognomine, ne dum de titulo officij, alias successor in officio non est legitimus examinatus. Rota apud Garz. *de benef. parte 9. cap. 2. dub. 22.*
 8 Debent iurare ad sacra Dei Euangelia in Synodo electi. Trident. *loco citato.*
 9 Durat officium, donec alia Synodus

Barth. Ganap. Man,

F 3 ha3

- habeatur, Decifum refert Fr. Leo *in thef. fori Eccl. parte 2. capitul. 3. num. 25.*
- 10 Mortuis electis, poteft Epifcopus alios eligere extra Synodum de confenfu Capituli ufque ad Synodum. ex Decr. Clement. VIII. relato à Garz. d. c. 2. n. 72.
- 11 Imò, fi tempore concursus nullus fit examinador, poteft Epifcopus deputare nouos fine Synodo. Rota 29. Nouemb. 1594. coram Littà apud Ricc. in Praxi refol. 355. in edit. 2.
- 12 Tres debent eſſe in examine pro Parochialibus. Trid. loco cit.
- 13 Nec examinador quemquam collegam commendat. Prou. 5.
- 14 Non accedant, niſi vocati ab Epifcopo. *ibidem.*
- 15 Excludatur ille, qui priuatum examinandum docuit. *ibid.*
- 16 A ſtata prece incipiant examen. *ib. d.*
- 17 Attendant, veſtes, vultum, geſtus, examinandi. *ibid.*
- 18 Fiat examen circa atatem, mores, doctrinam, prudentiam, & alia opportuna. Trid. loco citato.
- Vide ſupra Benefic. Parochialium promiſſo à num. 23. uſque ad 30.*
- 19 Si vota ſunt patia, Epifcopus, vel Vicarius accedere poteſt, quibus maluerit. Trid. loc. cit.
- 20 Idem fiat, ſi vota ſint ſingularia. *ibid.*
- 21 In examine ad ordines, ſeu conſeſſiones, aut conciones, tres adſint. Prouinc. 5.
- 22 Et præſente Epifcopo, ſeu Vicario, ſi voluerit ad eſſe. Prou. 4.
- 23 Non poteſt Epifcopus ſtatuiſſe aliquod ſtipendium, etiam minimum examinadoribus Synodalibus: & ſi Synodus ipſa ſtatueret, decretum eſſet nullum. Decifum refert Garz. d. cap. 2. num. 374.
- 24 Caueant ne quidquam proſus occaſione examinis Paroch. Eccleſiarum, nec ante, nec poſt accipiant, alioquin ſimonia vitium tam ipſi, quàm dantes incurrant. Trid. loco cit.
- 25 Nec abſolui queant, niſi dimiſſis beneficiis, quæ quomodocumque obtinebant, & ad alia in poſterum inhabiles reddantur. *ibid.*
- 26 In Synodo Prouinciali, ſi opus erit, teneantur rationem reddere, & grauiter puniri poſſunt, ſi quid contra officium

eos feciſſe comperiantur. *ibidem.*
V. Benef. collatio. num. 16 & ſeqq.

A D D I T I O.

- 1 Electi aliàs in Synodo, & non confirmati in poſteriori ſynodo, non ſunt idonei in examine beneficiorum Parochialium. Congreg. conc. 13. Iuly. 1630. & Barboſ. de off. Paroc. par. 1. cap. 2. num. 67.
- 2 Si inter examinadores aliquis adſit, qui non ſit examinador ſynodalis, concursus eſt nullus. Congreg. eadem Anno 1629. & decifum refert Garz. de benef. q. 2. c. 2. n. 83. 324. 341. Barboſ. loco citato, num. 71.
- 3 Intellige, ſi votum ſuum det cum alijs: ſecus, ſi tantum interroget, & alij ſuffragia ferant, in numero debito.

Excommiſſa.

- 1 Super electione Papæ, & creatione Cardinalium ſpoſitiones, & excommiſſa prohibentur. Gregor. XIV. Anno 1591.
- 2 Sub pœna nullitatis, applicationis pecuniarum pijs locis; priuationis beneficiorum, inhabilitatis, excommunicationis reſeruata Papæ. *ibid.*

Excommunicatio.

- 1 Ad finem reuelationis pro perditis, aut ſubtractis rebus, non inferatur, niſi ab Epifcopo, ex re non vulgari, & cauſa maturè cognita. Trident. ſeſſ. 25. cap. 3.
- 2 Data à Vicario Generali pro perditis valet. Decifum refert Barboſ. alleg. 96. num. 6.
- 3 Non valet. Decifum reſerunt alij. *ibid.*
- 4 A Capitulo, ſede vacante, valet. *ibid.* num. 7. & 10.
- 5 Vicarios Apoſtol. eam concedere poteſt per monitorium. Decifum. 26. Octobr. 1590. apud Barboſ. num. 10.
- 6 Poteſt Epifcopus communicare hanc facultatem Vicario Foraneo, ſpecialiter, & expreſſè. Decifum refert Barboſ. *ibid.* num. 9.
- 7 Inferiores Epifcopo non poſſunt dare monitoria. Decifum reſerunt DD. *ibid.* num. 12.

- 8 Debent dari in subsidium, deficiente omni alia probatione. DD. *ibidem* num. 14.
- 9 Et ad instantiam tantum partis, cuius interest. *ibidem* num. 19. & 24.
- 10 Cum speciali mandato ad obtinendum, idem num. 22.
- 11 Non ad instantiam excommunicati, seu notorie criminosi. Prou. 4.
- 12 Pro civili interesse, non pro criminali. Congr. Episcop. 22. Apr. 1616.
- 13 Non pro re omnino occulta. Prouinc. 4.
- 14 Neque pro re iamdiu amissa, ut verisimile sit non haberi de ea memoriam. *ibidem*.
- 15 In curia Romana attenditur valor auctoritatis quinquaginta. Barbof. *loco cit.* num. 30.
- 16 Non dentur contra aliquem impotentem satisfacere. Prou. 4.
- 17 Neque nominari debet persona, quæ præsumitur rem habere. Barbof. *cit.* num. 33.
- 18 Possunt dari monitoria ante ceptam litem, & ea pendente, quoties iura permittunt examinari testes, & articulos produci idem num. 38.
- 19 Forma monitorij habetur apud Quarant. in *summ. V. Excommunicatio ad finem reuel.*
- 20 In monitorijs expeditis à Papa obsequuntur verba, sed possunt vulgari lingua publicari. Decisum apud Quarant. *ibidem*.
- 21 Non promulgentur in festis solemnioribus Domini, & sanctorum. Prouinc. 4.
- 22 Nec in loco, ubi timetur eius contemptus. *ibidem*.
- 23 Pro executione Papalium monitoriorum Vicarius nihil accipiat. Congregat. Episc. 25. Octob. 1588.
- 24 Qui deponunt, non tenentur iurare. Barb. *loco cit.* num. 34.
- 25 Nisi in monitorijs iuramentum decernatur. idem *ibidem*.
- 26 Antequam feratur sententia, habeatur relatio de promulgatione, locis, & temporibus, tum iterum de causa deliberetur. Prou. 4.
- 27 In causis iudicialibus, quando executio realis, & personalis fieri potest, ab-
stineant à censuris, seu interdicto, per multas pecuniarias, etiam contra laicos procedant. Trident. sess. 15. cap. 3.
- 28 Si executio prædicta fieri nequit, sitque erga iudicem contumacia, tunc excommunicatio poterit inferri. *ibidem*.
- 29 Eadem in criminalibus fieri possunt & debent, si delicti qualitas id postulet. *ibidem*.
- 30 Seruata forma iuris. in cap. sacro. c. contingit de sent. excomm.
- 31 Quam si omittat Prælati inferior Episcopo, vel Episcopi Vicarius, sine iusta causa, est interdictus ab ingressu Ecclesiæ per mensem. Nau. cap. 27. num. 8.
- 32 Causas iustas non præmittendi monitiones lege in Praxi Episc. V. excommunicatio.
- 33 Non est imponenda excommunicatio ob festorum violationem. Congregat. Episc. 17. Ian. 1615.
- 34 Neque contra non audientes quotidie concionem in Quadragesima. eadem 15. Martij 1583.
- 35 Neque contra polluentes Ecclesiam. eadem 10. Maij. 1619.
- 36 Neque facile contra alloquentes Moniales. eadem 15. Ianuar. 1616. & 1. Septembr. 1617.
- 37 Neque contra clericos ludentes, aut ludere spectantes. eadem 5. Febru. 1616.
- 38 Neque contra eos, qui practicas faciunt ad beneficia, antequam vacent. eadem 19. Ianuar. 1618.
- 39 Nulla excommunicatio debet ferri ab Episcopo Pontificaliter induto, neque debet pingi excommunicatus inter Demones. eadem 14. Notembris 1592.
- 40 Excommunicatus ab Episcopo, & denunciatus publicetur ad valvas Cathedralis, & Parochialis Ecclesiæ: tum à curatis, & Diocesanis; qui primo saltem Dominico die cuiusque mensis, illum populo denuncient usque ad abolutionem. Prouinc. 2.
- 41 Excommunicatus, vel interdictus publice, qui à sacerdote celebrante nominatim monitus, ut exeat de Ecclesia, auferit permanere, excommunicationis nouo vinculo irretitus est, sed Apostolicæ reservata. Clem. V. Prou. 5.
- 42 Si tres menses manserit in eo statu, illius nomen Episcopus denunciaret reli-

- quis Provincia Episcopis, tum illis quorum Dioceses sunt finitimae. Provinc. 2.
- 43 Excommunicatus per annum inforde-
scens habeatur tanquam de heresi sus-
pectus. Trid. rit. *supra*.
- 44 Statutum Episcopi valet, quod obsti-
nate perseverans in excommunicatione,
quolibet mense soluat certam pecuniae
quantitatem. Genuens. in *Man. Past. cap.*
65. num. 6.
- 45 Excommunicatio lata pro re gravi po-
test saepius aggravari singulis Domini-
cis, & festis, pulsatis campanis. Ge-
nuens. *ibid.*
- 46 Potest etiam prohiberi vxor, in casi-
bus grauioribus, ne communicet cum
marito excommunicato, excepto debi-
to coniugali. Sanchez *lib. 9. disput. 14.*
num. 7. & 13.
- 47 In omni sacristia habeatur Tabella cum
omnibus excommunicatorum, & inter-
dictorum. Prou. 6.
- 48 Mittantur etiam eorum nomina ad Re-
gulares. *ibid.*
- 49 Excommunicati paulo ante Pascha non
sunt molestandi, si non communicant
in Paschate. Congreg. Episcop. 25. Maij
1601.
- 50 Summarium quoque excommunicationum,
& qua de causa instigantur,
communi lingua publicentur in Cathe-
drali die primo Dominico Quadragesi-
mae, & in ijs Parochialibus, in quibus
Episcopus censuerit. Provinc. 1.
- 51 Nefas sit saculari Magistratui prohibe-
re iudici Ecclesiastico ne excommuni-
cet, aut mandare, vt reuocet excommu-
nicationem latam, eo pretextu, quod
praedicta non sint observata: cum haec
cognitio pertineat ad Ecclesiasticos, Tri-
dent. *sess. ne cit. cap. 3.*
- 52 Vitandi vero sunt excommunicati in
duplici genere tantum, percussores pu-
blii clericorum, & publice denunciati.
DD. communiter.
- 53 Notorius percussor dicitur, qui visus
est a sex personis saltem. Nauar. *cap. 25.*
num. 73.
- 54 Potest excommunicatus audire concio-
nem in Ecclesia. Abb. in *capit. respon-*
sio. numero 2. & 3. de sentent. excommu-
n. Benedictio. numero 18. Benefic. Resigna-
tio numero 18. Bona Ecclesiastica. numer. 1.
23. 25. *Censura. numer. 12. 13. Cingari. nu-*
mero 4. Concubinarus. numero 1. Gratia.
numero 1. 2. Miraculum. numero 3. Monia-
lium receptio numer. 1. 2. 6. Monialium ali-
menta. numero 1. Monialium communes le-
ges. numero 24. Monialium educatio acti-
ua numero 1. Montes Pietatis. numero 3. 6.
Quadragesima. num. 14. Sepultura. num. 16.
23. Torneamentum. num. 1. 3. Vicarius Ge-
neralis. num. 28. 29.

Exempti.

- 1 Vniuersitates generales, collegia Do-
ctorum, seu scholarium, & Regu-
laria loca, nec non Hospitalia actu ho-
spitalitatem seruantia, & personae pra-
dictorum sunt exemptae. Trident. *sess. 14.*
cap. 5.
- 2 Item ij, qui Monasterijs, Hospitalibus,
Collegijs, aut Militijs priuilegiatis actu
seruiunt, & intra eorum septa resident,
aut secundum regulam earundem mi-
litarum professionem fecerint, idem
sess. 24. cap. 11.
- 3 Nihil detractum esse Ordinarijs intel-
ligatur ex priuilegijs, seu titulis honora-
rijs Protonotariatus, Comitum, Palatini,
Capellani Regij, aut eiusmodi alijs, quo-
minus ijs ipsi Ordinarijs tanquam sedis
Apostolicae delegatis, plene subiecti exi-
stant. *ibid.*
- 4 Et ratione beneficiorum Ordinarijs
subiiciuntur omnes, etiam si resideant
in Curia Romana, aut familiares sint
Cardinalium, non obstantibus quibul-
cumque inhibitionibus, idem *ibidem*.
- 5 Referendarij non possunt excommuni-
cari, vel interdicti ab Episcopo. Zerol.
part. 2. v. Referendarij.
- 6 Neque subsunt Ordinarijs, vna cum
Capellanis, familiaribus, & seculatori-
bus Paul. III. Ann. 1540. Sixtus V. Ann.
3. 1586.
- 7 Item & Auditores Rotae Romanae sunt
exempti ab Ordinarijs. Clemens VII.
An. 1525.
- 8 Item & eorum locatenentes, idem *ibi-*
dem.
- 9 Subcollectores Camerae Apostolicae,
si non seruiunt amplius, sub Ordinario
sunt. Congreg. Episcop. 1. Octobr. 1602.
- 10 Episcopus residens, etiam extra visi-
tatio-

- tationis actum, potest punire excessus clericorum privilegiatorum, ut delegatus Sedis Apostol. Trident. sess. 14. c. 4.
- 11 Ex defectu iustitiæ, si non potest haberi recursus ad Papam, seu superiorem exemptorum, potest adiri Ordinarius. Barbof. allegat. 105. num. 67.
- 12 Potest Episcopus capere exemptum, & remittere ad competentem, si fugæ sit periculum, & quando non potest expectari auctoritas iudicis exemptorum, DD. apud eundem *ibidem* numero 64.
- 13 Episcopo subduntur exempti ad hoc, ut per eum possint denunciari, & mandari, ut euentur, quando sunt notorie excommunicati. DD. apud Barb. *loc. cit.* num. 7.
- V. Concilium Provinciale. numero 5. 51. 72.
- Processio. numero 7. Protonotarij. numero 1.
- Regularium iura sub Episcopis per totum.
- Subsidium Caritativum. numero 16. Synodus Diocesana. nu. 11. 20. Tertiarij. numero 8. 9.
10. Visitatio Episcopi. numero 6. 11. 20. 24. 28. 29. 30. 32. 33. 34.

A D D I T I O.

Commissarij Fabricæ S. Petri subduntur ordinarijs locorum. Cong. Episcop. 1. Sept. 1603.

Exequia.

- 1 **S** Vb quouis pretextu non retardetur sepulturæ mortuorum. Congr. Episc. 5. Maij 1617.
- 2 Ante solis ortum, & post occasum ne efferantur mortui sine licentia Episcopi. Prou. 1.
- 3 Neque nisi post 12. horas ab obitu: qui vero repentina morte obeunt, non ante horas viginti quatuor. Prouinc. 6.
- 4 Hæredes defunctorum possunt vocare numerum sacerdotum sibi bene visum. Congregat. Episcop. 5. Maij 1617.
- 5 Et ceram pro libito dare. eadem *ibid.*
- 6 Licet à defuncto accersirantur Regulares iubeantur, non tamen excluditur proprius Parochus. eadem 24. Apr. 1584.
- 7 In vocandis ad funus præferantur ij, qui sunt de gremio Parochialis Ecclesiæ. Prou. 4.
- 8 Vocati adsint ipsi, neque habeatur ratio non vocatorum, etiamsi ad sint, neque presentium, nomine aliorum. *ibid.*
- 9 Ne efferantur à quoquam, nec etiam à Regularibus quibuscumque quouis pretexto, non vocato, & expectato Parocho defuncti, eoque presente, nisi ipse aliud permiserit, vel adesse recusant. Congreg. Episc. 12. Ian. 1604.
- 10 Non obstante quacumque speciali consuetudine eadem 1. Iulij 1616.*
- 11 Regulares conveniant ad Ecclesiam Parochialem, seu aliam, in qua defunctus iacet. eadem 26. Augusti 1606.
- 12 Totus Clerus conveniat in Ecclesiam saltem proximam adibus defuncti. Prouinc. 1.
- 13 Cruces tot adhibeantur, quot Collegiata vocantur, & sub Cruce Rectoria procedant alij invitati clerici. *ibid.*
- 14 Crux autem Parochialis regulariter deferri tantum debet, nisi probetur contraria consuetudo canonice præscripta. Congreg. Episcop. 29. Iulij 1616.
- 15 Regulares teneant locum solitum in Processionibus. Prou. 1.
- 16 Curatus Regularis, ad cuius Ecclesiam defertur cadaver, procedat inter Curatos, & Regulares; è quibus ille Curatus est, procedant loco suo. Cong. Episc. 14. Augusti 1584.
- 17 Duo Parochi, à quo, & ad quem funus effertur, etiamsi alter sit Regularis, Cotta, & stola induti pares incedant. Prou. 1.
- 18 At secus; si alter sit in Dignitate constitutus, & cum suo Capitulo intersit, quia eo casu alter Parochus præire Capitulo debet. Prou. 7.
- 19 Parochi defuncti locus, in funere, erit à sinistris superiores illius Ecclesiæ, ad quem defertur. Congreg. Episcop. 2. Iulij 1591.
- 20 Accensa candelæ deferantur à Clero, nec extinguantur, nisi officio absoluto. Prou. 5.
- 21 Regulares, ad quos defertur, neque domi, neq; in via officium facere possunt, ut Parochi. Cong. Episcop. 28. Octob. 1584.
- 22 Non possunt laico ecclesiastici, neque inferiorem gradu clericum, qui sunt in superiori. Prou. 6.
- 23 Diaconi Diaconum efferant, Sacerdotes

- dotes Sacerdotem. *ibid.*
- 24 Episcopum efferant Dignitates, & Canonici. *ibid.*
- 25 Recto tramite ad Ecclesiam Regularium sunt deferendi defuncti. Congreg. Episc. 11. Decembris 1615. *Nald. V. Sepultura nu. 13.*
- 26 Parochus deducet funus usque ad Ecclesiam Regularium, in qua Regulares officium circa cadaver peragent, nisi contraria adsit consuetudo. Congreg. Episc. 18. Iunii 1591. 5. Iunii 1615. 31. Ianuarij 1617.
- 27 Non inferantur in Ecclesiam inter Missæ maioris celebrationem. Prouinc. 1.
- 28 Omnes autem circumstant, officia celebrantes. *ibid.*
- 29 Neque à laicis confratribus celebrentur. Prou. 6.
- 30 Missam, etiam, Dominico die, cantare coram defuncto licet. *ibid.* & Rit. Rom.
- 31 Taxa fiat ab Episcopo de singulis, quæ in hoc genere accidunt. Prou. 1.
- 32 Fiat Tabella, in qua præscribatur ce-reorum numerus, & pondus, tum elemosyna, propositis pænis, ut obseruetur. Prou. 7.
- 33 Pallium commune pro feretro, aut funtibus populis, aut Cleri fiat, cui ideo dari debet aliquid ab hæredibus defunctorum iuxta taxam Episcopi. Prouinc. 1.
- 34 Comparatum detur deinde gratis. Prou. 4. *V. Suppellex sacra. nu. 1.*
- 35 Pallium nobiliorum cedat in ornamentum Ecclesiæ tantum, non ad vsum defunctorum. Prou. 1.
- 36 Pro Crucibus nihil omnino detur. Prouinc. 4.
- 37 Quod nomine campanarum, seu sacrificiæ datur, Episcopo concedente, id verè in eos usus infamatur. *ibid.*
- 38 Qui Crucem tulerit, vel campanas pulsauerit, accipiat, quod eo nomine statutum est. *ibid.*
- 39 Qui sunt in sacris, æquè habeant ac sacerdotes. *ibid.*
- 40 Cerei circum cadaver, & in altaribus accensi sacrificiæ addicantur. Prouinc. 1.
- 41 Adhibeantur ij ad Missas, neque vllō modo vendantur sine licentia Episcopi. Prou. 2.
- 42 Qui supererunt, Rectoris erunt, eorumque, ad quos de iure. *ibid.*
- 43 Excipiuntur ij, qui clericis dantur, vel funeralium nomine, Cathedrali, & Parochiali. *ibid.*
- 44 Nulla pactio, neque pignus fiat; pietamen consuetudines seruentur. Prouinc. 1.
- 45 Et ad eas cogantur hæredes ab Episcopo. Prou. 2.
- 46 Pro loco, in quem mortuus infertur, ne quicquam prorsus exigatur, nisi pia adsit consuetudo. Prou. 4.
- 47 Neque nomine Cœnotaphij, quod in medio Ecclesiæ ad pompam ex tabulis construitur. *ibid.*
- 48 Pauperum cadauera gratis sepeliuntur. Cong. Episc. 5. Maij 1617.
- 49 Neque Parochus, intra cuius fines aliquis alienæ Parochiæ occisus est, aliò transferri eius cadaver prohibeat, nihilq; ideo accipiat. Prou. 4.
- 50 Si verò translatio sit cum funere, liberum sit ei vi iure suo. *ibid.*
- 51 Anniversaria ne fiant die festo, sed eo casu in præcedenti die. Prou. 6.
- 52 Vel in sequenti die. Congreg. Rit. 17. Sept. 1608.
- 53 Tolerantur Missæ priuatæ de Requiem in festo duplici, quod non est de præcepto, pro implenda voluntate testatorum. ead. 1. Sept. 1607.
- 54 In altari pro certis diebus privilegiato non potest dici Missa de Requiem in festo duplici de præcepto. ead. 24. April. 1627.
- 55 In diebus, quibus prohibetur fieri de festo duplici, non debent dici Missæ, de Requiem. eadem 28. Augusti 1627.
- 56 Die Dominico denuncientur à Parochio officia defunctorum obeunda in Parochiali. Prou. 3.
- 57 Et Anniversaria, etiam in Cathedrali. Prou. 6.
- 58 Nemini quemquam in funere laudare liceat, quem Episcopus non probarit in scripta Prou. 1.
- 59 Sermo haberi potest & in Ecclesia tantum. Prou. 4.
- 60 Et finita Missa Rub. Missal. titul. 13. numero 3. *V. Cessatio à diuinis. nu. 6. Confraternitates. num. 44. 45. Regularium iura sub Episcopis. num. 44. & seqq.*

ADDITIO.

- 1 Parochus debet vocare clericos destinatos ab hæredibus, non alios. Congregation. Rit. 20. Aug. 1601.
- 2 Alias potest vocare, quos maluerit, omiſſis etiam vicinioribus. eadem 7. Sep. 1613.
- 3 Confraternitates non poſſunt accedere, niſi vocata expreſſe, & ſpecialiter. ead. 9. Dec. 1617.
- 4 Et tunc non poſſunt erigere crucem. ead. 22. Nou. 1631.
- 5 Vocati omnes ad ſunus debent conuenire ad Eccleſiam parochialem defuncti. eadem 9. Decemb. 1617. 16. Februar. 1631.
- 6 Neque ſiſtere extra ianuam illius. Congregat. Episc. 13. Nouemb. 1600. ſi ſi capax.
- 7 Nemini licet deuare cadauere irrequiſito proprio Parocho. Congregat. Rit. 18. Aug. 1629.
- 8 Neque Canonicis Eccleſiæ Cathedralis. ead. 9. Nou. 1631.
- 9 Si recuſet intereſſe Parochus requiſitus, poſſunt defuncti ſepeliri in Eccleſia, in qua ſepulturam elegerunt, ſine præſentia Parochi. eadem 22. Decemb. 1629.
- 10 Ad Parochum ſpectant decernere viam, per quam exportandus eſt defunctus, viſque ad portam Eccleſiæ regularium, in qua eſt ſepeliendus. Congregat. Episc. 3. Ian. 1594. 18. Iunij 1591. 5. Iunij 1615.
- 11 In funebribus vnica Crux deferenda eſt illius Eccleſiæ, ad quaſi deferatur cadauer, poſt quam debent incedere immediate perſonæ Eccleſiæ illius, deinde cæteri ſecundum antianitatem. Cong. Rit. 30. Sep. 1614. 22. Nou. 1631.
- 12 Dummodo non interueniat capitulum Cathedralis Eccleſiæ, ſub cuius Cruce omnes eo caſu incedere debent. ead. 22. Mart. 1631.
- 13 Et in hoc caſu curatus, & ſacriſta Cathedralis Eccleſiæ, licet ſint amouibiles, debent præcedere Parocho defuncti. ead. *ibid.*
- 14 Crux propriæ Parochiæ defuncti deferenda eſt, vt ſupra; non autem anti-

quæ Parochiæ, ex qua diſmembrata fuit noua Parochia, de qua eſt defunctus. ead. *ibid.*

- 15 Parochus ſæcularis deferat ſolâ in Parochia, etiam Regularium, dum defunctus in eorum Eccleſia ſepelitur: & eodem modo in eodem caſu & tempore Parochus Regularis in Parochia defuncti. ead. 30. Sept. 1628. 29. Ian. 1629.
- 16 Omnia in Eccleſiis Regularium ſiue per ſe ipſos, ſiue per alios ſæculares officium fieri debet, non obſtante quauis contraria conſuetudine. eadem 12. Mart. 1612. 5. Iulij 1614. 23. Mart. 1612. 8. Octob. 1619. 12. Febr. 2. Mar. 8. Aug. 1629. 5. Iulij 1631. vbi excluditur immemorabilis etiam conſuetudo.
- 17 Parochi non debent plus recipere pro tumulandis exteris, quàm pro ciuibus. Congregation. conc. 27. May 1617.
- 18 Si deponantur in Parochiali, vt inde transferantur ad Eccleſiam Regularium, in qua elegerunt ſepulturam, nihil debetur Eccleſiæ Parochiali, exceptis iuribus Parochialibus. Congreg. Rit. 23. Mart. 1619.
- 19 Baronum defunctorum regalia, quæ conſiſtunt in lecto, equo, pileo, enſe, anulo, calcaribus, & eis, debentur Episcopo, in cuius Diœceſi eſt Baronia; non autem illi, in cuius Diœceſi deceſſit. Cong. Episc. apud Iul. Laur. v. m. Lucub. tom. 1. tit. 2. c. 3. m. 204.

Exequia Ecclesiasticorum.

- 1 Mortuo ſummo Pontifice, in omni Eccleſia campanæ pulſenturium in Cathedrali, & collegiatis Miſſa pro eo cantetur. Prorinc. 6.
- 2 Sacerdotes ſinguli Miſſam dicant, aut ſaltem Collectam in ea. *ibid.*
- 3 Mortuo Episcopo, ſacerdotes ſinguli per dies nouem Miſſam pro eo faciant, aut Collectam recitent. *ibid.*
- 4 Capituli munus ſit monendi Diœceſanam Clerum. *ibid.*
- 5 Exequiæ Episcopi deferibuntur fuſe in Carem. Episc. l. 2. c. 23.
- 6 Episcopus viuens predeceſſoris ſui proximè defuncti ſingulis annis, in die obitus anniuertarium celebrare debet, vel ſaltem Miſſa à Dignitate, vel canonico cele-

celebrata interesse, & in fine ipse debet absolueret. *Cærem. ibid. cap. 36.*

- 7 Canonico mortuo, sumptibus Capituli fiat funus; tum Missa Conventualis; & Missa priuata à singulis sacerdotibus illius Ecclesiæ Prouinc. 4.
- 8 Parocho mortuo, successor quotannis anniuersarium celebret pro eo cum Missa Parochiali. Prou. 6.
- 9 Infra Octauam defunctorum arbitrio Episcopi, die non impedito, Canonicus seu Dignitas Ecclesiæ Cathedralis celebrabit Missam pro animabus omnium Episcoporum, & Canonicorum Cathedralis defunctorum. *Cærem. Episcop. loco citat. capitul. 37.*
- 10 Clerus faciat Missas pro iisdem. Prouinc. 3.
- 11 In Collegiatis fiat idem pro Canonicis illius Ecclesiæ. *ibid.*
V. Exequia. n. 22. 23. 24. Parochorum munera. n. 46. 47.

Exorcista.

- 1 NE quis Exorcista fungatur officio sine licentia Episcopi. Prouinc. 1.
- 2 Neque duo simul exorcizentur. Prouinc. 4.
- 3 Mulieres ne tangatur ab Exorcista. *ibidem.*
- 4 Neque vilis quæstus, aut percunctatio ad diuinationem intercedat. Prouinc. 1.
- 5 In Ecclesia tantum exorcismi fiant, paucis presentibus, vno, saltem Ecclesiastico, neque ante ortum, neque post solis occasum. Prou. 4.
V. Attonialium cura spiritualis. n. 30.

Extrema vnctio.

- 1 EXTREMÆ vnctionis, & viatici, aliaque Sacramenta non possunt dare confessarii ijs, quorum audierint confessiones, licet ij dicant sibi ea denegari à Parocho. Leo X. A. 1518.
- 2 Nisi denegatio sit illegitima, & vicinorum testimonio probata, aut requisito coram Notario facta doceretur. *ibidem.*
- 3 Religiosi non possunt ministrare hoc

Sacramentum, nec etiam in necessitate, alias incidunt in Canonem. Cler. relig. de priuileg. Syll. v. vnctio.

- 4 Licentiam dare potest proprius Sacerdos, etiam si sit excommunicatus, aut suspensus. Syll. *ibid. qu. 4.*
- 5 Ne pueris vsu rationis carentibus, neque mulieribus in partu, neque damnatis ultimo supplicio ministretur. Prou. 4. Senio confectis, non agrotis, dari potest. *ibid.*
- 6 Vnam cum viatico, si opus est, defertur oleum infirmorum. *ibid.*
- 7 In via Psalmi recitentur. *ibid.*
- 8 Sacculo sericeo violaceo de collo pendente feratur olei vas. *ibid.*
- 9 Si oleum aliud non sacrum adhibeatur, iteretur vnctio. Prou. 5.
- 10 Oleo veteri sacro poterit vti Parochus in casu necessitatis. Cong. Episc. 20. Maij 1590.
- 11 Singulis mensibus reddatur ratio Deputato ab Episcopo de defunctis, & Sacramentis ministratis. Prouinc. 4.
V. Cessatio à diuinis. n. 5. Interdictum num. 38. 39. Olea Sacra. n. 12. 13. Pestis n. 8. Regularium iura circa Tertiarias. numero 3.

Familiaris Episcopi, vel Cardinalis.

- 1 FAMILIARIS, & commensalis idem, Trid. sess. 23. cap. 9. continetur, inquit, commensalitatibus.
- 2 Familiares Episcopi, laici, sunt immunes à laica iurisdictione. Congreg. Episc. 7. Iunij 1595.
- 3 Cardinalis presbyter potest conferre primam tonsuram, & minores ordines suis familiaribus. DD. apud Barbof. de potestate Episcop. allegat. 5. numero 19.
- 4 Episcopus titularis non potest ordinare suum familiarem. Trid. sess. 14. c. 2.
- 5 Potest Episcopus ordinare familiarem suum, si per triennium secum fuerit commoratus, & beneficium quacumque fraude cessante statim re ipsa illi conferat. Trid. sess. 23. cap. 9.
- 6 Habet hoc etiam locum in minoribus, & prima tonsura. Nauarr. cons. 11. de temp. ordinat. & decium refert Armentar. in addit. ad re omfil. legum Nauarræ lib. 1. titul. 18. lib. 7. de Episc. numero 45.

7. Triennium sufficit incepisse, antequam esse Episcopus, decisum refert Garz. de benef. par. 2. capitul. 5. numero 83.
8. Debet esse continuum. Campanil. in du. iuris canon. rubr. 9. capitul. 9. num. 12.
9. Beneficium statim ei est conferendum. decisum refert Garz. d. cap. 5. numero 95.
10. Et sufficit beneficium simplex in aliena Diocesi. Congreg. Conc. 26. Maij 1590.
11. Etiam ad titulum pensionis ordinari potest, decisum refert Garz. d. cap. 5. nu. 81. 82.
12. Etiam ad titulum patrimonij pro necessitate, & commoditate Ecclesie Episcopi, & debet ascribi illi Ecclesie, decisum refert idem *ibid.*
13. Licet ordinandus sit Ultramontanus, ordinari potest, ut supra. Congr. Episc. 12. Ianuar. 1618.
14. Non potest tamen Episcopus dispensare cum familiari super illegitimitate, etiam ad minores ordines, neque super interstitijs, decisum refert Garz. loc. cit. nu. 86.
15. Postquam fuerit ordinatus titulo beneficij collati, erit Episcopo subditus, & sic cum eo dispensare poterit in interstitijs, decisum refert Armendar. loc. cit. nu. 50.
16. Non potest admitti ad concursum Parochialium, nisi per obitum. decisum refert Genuens. in Praxi 1. edit. cap. 66. V. Exempti nu. 4.

ADDITIO.

1. Collatio beneficij requiritur etiam ad primam tonsuram familiaris Episcopi. Barb. cum alijs de pot. Episc. alleg. 5. nu. 11.
2. Beneficium statim conferendum, hoc est, intra decem circiter dies. Molfes. cum alijs in summ. tr. 2. c. 2. nu. 9.
3. Ratio ordinationis, & litterarum dimissorialium ad alium Episcopum in casu familiaris est. ead. Barb. loco cit. n. 16.
4. Potest Episcopus dispensare in interstitijs cum suo familiari, si reliqua à conc. Trid. præscripta ad sint; DD. cum Diana 3. part. tract. 4. de sacram. resol. 190.

Festi dies.

1. Non potest Episcopus sacrare dies festos iis, qui non sunt auctoritate Apost. relati in sanctorum numeru. Sanchez in præcepta Decal. lib. 2. c. 43. nu. 9. & Azor. p. 2. lib. 1. c. 26. quest. 1. 4.
2. Solus Episcopus potest statuere dies festos, vocato populo, ut ab eo audiat, an nimis grauetur. Barbof. de pot. Episc. alleg. 105. nu. 36.
3. Potest indicare festa in Synodo sine populi consensu. M. Ant. Genuens. in praxi cap. 51. ubi resp. ad tex. in cap. fin. de ferijs.
4. Potest Episcopus indicare festa vsque ad meridiem tantum, & populus tenetur audire Missam. Azor. loco citat. quest. 8.
5. Parcissimus sit Episcopus in institutione festorum. Sayrus in clari reg. l. 7. cap. 3. nu. 16.
6. Colantur festa vsu, vel publico voto inducta. Prou. 3.
7. Festa de præcepto communia toti Ecclesie sunt. Natiuitatis Domini, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, Epiphaniae, Corporis Christi, Circumcisionis Domini; Duæ feriae post Pascha, & Pentecosten: sed hæc ex consuetudine. Azor. infra. Assumptionis, Natiuitatis, Purificationis, Annunciationis B. Virginis, Natiuitatis S. Io. Baptistæ, SS. Apostolorum Petri, & Pauli, Natal. duodecim Apostolorum, S. Stephani, Sancti Laurentii, Dedicationis S. Michaelis Archangeli, Omnium Sanctorum, Inventionis S. Crucis. Hæc Sylu. V. Dominica. q. 1.
8. De consuetudine vniuersali sunt festa S. Nicolai, S. Antonii, S. Catharinæ. idem *ibid.*
9. Item SS. Innocentium, & S. Syluestri, standum est consuetudini. idem *ibid.* & Azor. cum alijs p. 2. l. 1. c. 25.
10. De S. Martini festo idem docet Azor. *ibid.*
11. Festum S. Marci non est de præcepto, iure communi. Azor. *ibid.* nisi ubi est consuetudo.
12. Festum S. Ioseph est vbique de præcepto. Greg. XV. An. 1621.

- 13 Festum item S. Annæ. Idem Anno 1622.
- 14 Item Festum S. Francisci. Congr. Rit. die 3. Ian. 1622. & in Tabella est Roma edita Anno 1631. de festis ubique de præcepto.
- 15 Decreto euilgentur festa de præcepto, & de consuetudine, vel voto, & in Calendario notentur cum vigilijs de præcepto. Prou. 3.
- 16 Ea denunciet Parochus die Dominico præcedente: & doceat de agendis eo die. *ibid.*
- 17 Denunciet etiam Indulgentias, Stationes, orationes, processiones, & officia defunctorum in Parochiali obedienda. *ibidem.*
- 18 Abstineant ab opere seruii, mercatus ne fiant; negotiationes, & iudiciorum strepitus quiescant. Pius V. A. 1566.
- 19 Licet diebus festis dare operam rebus ad vitam necessarijs tempore perituris, vel ubi necessitas urgeat, aut pietas suadeat iudicio Ordinarij. decisum refert Quar. V. *Dies festis.*
- 20 Nundinæ occurrentes in die festo, quæ sunt qualibet hebdomada, fiant in præcedenti feria; quæ vero semel in anno, tolerari possunt post celebratam Missam maiorem. Congregat. Episc. Aug. 1592.
- 21 Ne fiat apparatus pro nundinis, mercaturæ, quæ in sequentem cadant diem post festum. Prou. 3.
- 22 Ne quid ematur, aut vendatur, præter id, quod ad victum illius diei, seu agrotos attinet. Prou. 1.
- 23 Non tamen ea venalia propè Ecclesiam proponantur. Prou. 3.
- 24 Neque ibidem eorundem tentoria, rastræ sint quibus illa exponuntur, excepto pane, defendendo à Sole, vel à pluuia. *ibid.*
- 25 Neque officinæ sint apertæ, sed ostium tantum. *ibid.*
- 26 Certa item hora vendendi præscribatur. *ibid.*
- 27 Ne exigantur collectæ, taleæue in opibus, & præsertim tempore, diuinorum officiorum, concionis, processionis, doctrinæ Christianæ. Prou. 3.
- 28 Neque libri, imaginesque venales proponantur. *ibid.*
- 29 Ne, quæ ad aleæ usum, larvæ, vestes personatorum vendantur, aut locentur. *ibid.*
- 30 Neque commestationes in honorem Sanctorum, ludii, aliæue profanæ actiones, neque comediæ, hastiludia, spectacula fiant. *ibid.*
- 31 Saltationes, tripudia, choreæue ne fiant, dum diuina celebrantur officia. *ibid.*
- 32 Ne circulatores, & eiusmodi quidquam vendant, ne medicamenti quidem prætextu. *ibid.*
- 33 Tonforibus, pistoribus, futoribus, calcearijs, & eiusmodi præscribantur certæ regulæ. *ibid.*
- 34 Ecclesiastici non suscipiant iter, nisi virginti de causa: Laici verò, vel prius audita Missa. Prouinc. 5.
- 35 Non excusentur puellæ nobiles, aut viduæ à Missa audienda, cuiusvis consuetudinis prætextu. Prou. 1.
- 36 Neque testes dicant testimonium, nisi in causis, in quibus licet die festo iudicium deferre: & hæc etiam in foro laicorum feruentur. Prou. 4.
- 37 Ne torqueantur rei, nisi criminis atrocitas aliud exigat. *ibid.*
- 38 Causæ alimentorum tractari possunt coram Episcopo in die festo. Sæ. *Alimenta.*
- 39 Regulares seruent festa, & ieiunia pro locorum consuetudine. Prou. 5.
- 40 Si dies festus incidat in diem vigiliæ de præcepto, omnino seruetur ieiunium. Prou. 6.
- 41 Festum Sancti Titularis Ecclesiæ Parochialis colatur etiam cum vigiliis, hortante Parocho suas oues. Prouinc. 3.
- 42 Post Vesperas, saltem de libro, vita Sancti Titularis enarratur, ex auctore probata. *ibid.*
- 43 Si adsit corpus, vel insignis Reliquia, eo die, & campanarum sono, & luminum apparatu diuina officia celebrentur. *ibid.*
- 44 Principes & Magistratus inuitentur ad Ecclesiam Cathedralen in solemnioribus festis, & ad processiones. *ibidem.*
- 45 Pro licentia operandi in die festo nihil imponatur titulo elemosynæ, nisi hortando. Congregat. Episcop. 27. Nouemb. 1594.

- 46 Parochus non potest dare licentiam operum in die festo, nisi consentiente Episcopo. eadem 18. Iulij 1594.
- 47 Superiores laici non possunt dare licentiam, & si dent, nulla est, & possunt puniri ab Episcopo. Barb. de potest. Episc. alleg. 105. num. 42.
- 48 Potest Episcopus procedere contra laicos non obseruantes festa. ex Bulla Pij V. supra citata.
- 49 Potest, & laicus iudex procedere contra eosdem. Congreg. Episcop. 21. Augusti 1615.
- 50 Pœna incurritur arbitrio Ordinarij, vel Magistratus, etiam amissionis animalium. Pius V. sup.
- 51 Præuentioni fit locus. *ibid.*
- 52 Pro officiis apertis, rebusuē venditis, etiam pater, dominus, & artifex pœnam subeat. Prou. 1.
- 53 Non locentur pœnæ ex violatione festorum, sed applicentur locis pijs, eo loci, & in quo soluuntur. Congregat. Episc. 22. Maii. 1590.
- V. Casus reseruati. num. 14. Excommunicatio. num. 21. 33. Licentia. num. 1. Regularium iura sub Episcopis. num. 26.

ADDITIO.

- 1 Ad Vicarium potius foraneum, non ad Archipresbyterum spectat dare licentiam operandi die festo. Cong. Episc. 18. Nov. 1597.
- 2 Debet autem hac de re licentia dari in scriptis. ead. 21. Aug. 1615.

Fidei Professio.

- 1 **P**rouisi de beneficiis quibuscumque animarum curam habentibus. tenentur à die adeptæ possessionis ad minus intra duos menses coram Episcopo, seu Vicario fidei facere professionem. Trid. sess. 24. cap. 12.
- 2 Canonici, & Dignitates Cathedralium, & coram Episcopo, & in Capitulo tenentur. *ibid.*
- 3 Et portionarii, qui sunt de Capitulo. Ricciul. de iure person. l. 1. cap. 13. nu. 57. aliàs minimè, neque Capellani in Cathedrali. *ibid.*
- 4 Etiam Canonici prædicti, exempti, te-

- nentur coram Episcopo, & Capitulo, decisum refert Garz. part. 3. cap. 3. n. 21.
- 5 Item Canonici Regulares Cathedralium à die electionis, seu à quo admittuntur ad participationem massæ capitularis. decisum refertur. *ibid.* num. 16.
- 6 Sede Vacante non sufficit fieri coram Capitulo, sed coram eius Vicario Capitulari. Garz. *ibid.* num. 27.
- 7 Si Episcopus, vel Vicarius fuerit in capitulo, sufficit, quod ibi semel emiserint coram iis. decisum refert Garz. *ibid.* num. 24.
- 8 Non tenentur Coadiutores Canonorum, aut Dignitatum, nisi cum factus fuerit successioni locus. Garz. p. 4. c. 5. num. 76.
- 9 Neque tenentur in Capitulo facere Canonici, & Dignitates Collegiatarum. decisum refert Garz. part. 3. cap. 3. nu. 13.
- 10 Sed sufficit, vt faciant coram Vicario, etiam Episcopo non impedito. Garz. *ibid.* num. 23.
- 11 Commendatarii tenentur, sicuti veri beneficiati. Garz. part. 4. cap. 5. num. 20.
- 12 Item Vicarii perpetui. Ricciul. de iure person. lib. 1. cap. 13. n. 12.
- 13 Item Vicarii temporales Ecclesiarum curatarum. idem cap. 14. num. 1.
- 14 Non ii, qui sine proprio titulo deputantur ad animarum curam. idem cap. 13. num. 59.
- 15 Neque ille, qui obtinuit Ecclesiam aliàs curatam, sed desit habere Parochianos idem. cap. 14. num. 2.
- 16 Tenentur autem post adeptam possessionem. idem nu. 50. & eam pacificam per menses duos. idem num. 62.
- 17 Non excusat ignorantia Concilii Trid. idem nu. 47. licet excusare posset ignorantia Bullæ Pii IV. vel si putaret in ea se non comprehendi. idem num. 46.
- 18 Solet tamen Apostolica Sedes in casibus ignorantia remittere pœnam. idem num. 49.
- 19 Beneficiati omnes, & ii, qui in Synodo Diocesana conuenire debent, fidei, professionem faciant in prima Synodo, cui adfuerint. Trid. sess. 25. cap. 2.
- 20 Omnes ii, ad quos vniuersitatum, & studiorum cura, visitatio, & reformatio pertinet, diligenter curent, vt Decreta Concil. Trid. integrè recipiant, & ad eorum

- eorum normam doceant, & initio cuiuslibet anni ad hoc institutum solemniter iuramento se obstringant. *ibid.*
- 21 Publici lectores, vel Magistri, & privati, etiam Grammaticæ, & liberalium artium, tenentur ad fidei professionem faciendam. Pius IV. Anno 1564.
- 22 Et est in usu hæc Bulla. Ricciull. *de iure person. lib. 1. c. 13. nu. 5.* contra Sorbum, & Sanchez.
- 23 Item eligendi in Rectores, vel Cancellarios Gymnasiorum. Pius IV. *loc. cit.*
- 24 Item promouendi ad Doctoratus gradum. *ibid.*
- 25 Item iis qui Arithmeticam, & Musicam docent, ex declaratione Apostolica Prouinc. 4. *V. Ludi Magistri numero 1.*
- 26 Concionatores saltem semel. Prouinc. 5.
- 27 Confessarii omnes, Medici, Chirurghi, Aduocati, & Procuratores sancti Officii. *ibid.*
- 28 Bibliopola, & Typographi. Prou. 6. *V. Librorum editio nu. 21.*
- 29 In nouo beneficio Parochiali, seu canonicali debet de nouo emitti. *decisum refert Garz. d. capitul. 3. numero. 17. 38.*
- 30 Per se ipsum facere debet beneficiatus, non per procuratorem. *decisum refert idem nu. 74. & ultro se offerre debet. Ricciull. supra nu. 8.*
- 31 Posse per procuratorem, docet Nauarr. *conf. 11. titulo de iure iur. numero 2.*
- 32 Sed cum speciali mandato Ricciull. *loc. cit. nu. 30. & si velit Episcopus. idem nu. 29.*
- 33 Etiam si alia de causa alias emiserit. *idem nu. 19.*
- 34 Omisio hæc non priuat beneficium possessione, & iuribus beneficii, *decisum referunt in Addit. Quar. V. Benef. possessio lit. B. in fin.*
- 35 Priuat fructibus beneficii, Trid. *sess. 24. c. 12.*
- 36 Absque alia sententia. Ricciull. *sup. nu. 43.*
- 37 Fructibus præbendarum, non distributionibus *decisum refert Garz. d. c. 3. nu. 60.*
- 38 Neque defunctorum Anniversariis. Ricciull. *loc. cit. nu. 53.*
- 39 Nisi fructus omnes consistant in distributionibus. *idem nu. 54.*
- 40 Neque prodest triennalis possessio quoad fructus percipiendos. *decisum refert Garz. loco citato nu. 34.*
- 41 Et semper tenentur eam facere. *idem ibid. nu. 29. & 30.*
- 42 In Dignitatibus habentibus fructus distinctos mensa capitulari, sunt applicandi fabricæ Ecclesiæ, si egeat, vel loco pio, arbitrio Ordinarii. Garz. *ib. nu. 30.*
- 43 Et generaliter fructus amissi ob hanc causam in usus pauperum, vel fabricam Ecclesiæ impendi debent. Garz. *p. 5. c. 3. nu. 36.*
- 44 Nec episcopus potest condonare fructus amissos. *decisum refert Garz. p. 5. c. 3. nu. 53.*
- 45 Iis, de quibus supra numero 21. 23. 24. imponitur pœna nullitatis auctorum, & aliæ contra Rectores, & Superiores quoscumque Vniuersitatum, & Gymnasiorum. Pius IV. *supra.*
- 46 Episcopus non exigens, nec recipiens à Doctoribus, & scholaribus fidei professionem incurrit pœnam interdicti ab ingressu Ecclesiæ. Pius IV. *ubi supra.*
- 47 Inferiores vero non recipientes, ut supra excommunicationis latae sententiæ, priuationis dignitatum, beneficiorum, officiorum, & fundorum, incurunt, pœnam, *idem ibid.*
- 48 Receptio, promotio, electio, &c. sunt nullæ *idem ibid.*
- 49 Referantur in certum librum nomina eorum, qui fidei professionem emiserunt Prou. 3. *V. Capitulum nu. 17. Concio Sacra nu. 20.*

Filij clericorum illegitimi.

- 1 Non licet iis in Ecclesiis, ubi eorum patres beneficium aliquod Ecclesiasticum habent, aut habuerunt, quodcumque etiam dissimile beneficium obtinere Trident. *sess. 25. c. 15.*
- 2 Nec in dictis Ecclesiis ministrare, nec pensiones super fructibus beneficiorum patrum habere. *ibid.*
- 3 Reciproce resignationes inter eos, fraude factæ censentur in posterum, & nullæ. *ibid.*
- 4 Prohibitio Concilii habet locum in filiis naturalibus procreatis tempore, quo parentes eorum nondum erant effecti clerici.

- et clerici. decifum refert Garz. p.7. cap. 3. num. 15.
- 5 Regula de triennali non habet locum in hac materia. decifum refert idem. *ibid.* num. 88.
- 6 Non potest Epifcopus difpenfare cum illegitimi filijs clericorum ad beneficia patrum. DD. apud Barbof. *allegat.* 65. num. 30.
- 7 Non potest filius illegitimus obtinere beneficium in ea Ecclefia, in qua pater eius fine legitimo titulo illud idem obtinuit, & minus pacifice. decifum refert Garz. *loco cit.* num. 59.
- 8 Non potest filius illegitimus, obtinere illud beneficium ratione cuius debet cantare vnum verficulum certo die in Ecclefia, in qua pater eius est Canonicus. decifum refert idem *ibid.* num. 69.
- 9 Neque potest obtinere beneficium, neq; feruire tamquam amouibilis Capellanus in Ecclefia, in qua pater tamquam Capellanus amouibilis feruiuit. decifum refert idem *ibid.* num. 72.
- 10 Sufficit poffeffio patris in beneficio, licet non miniftrauerit, nec aliquid perceperit de fructibus beneficij, vt excludatur filius ab alio beneficio decifum refert idem *ibid.* num. 55.
- 11 Excluditur etiam filius quando pater habuit folam fedem in Choro ratione Dignitatis, quam in alia Ecclefia obtinebat. decifum refert idem *ibid.* nu. 66.
- 12 Neque potest filius, vt Cantor musicus feu Sacerifta miniftrare, vbi pater est beneficiatus. decifum refert idem *ibid.* num. 68.
- 13 Non excluditur filius, fi pater obtinuit quidem beneficium, fed litteras non expedit, neq; vnuquam poffeffionem cepit. decifum refertur *ibid.* num. 55.
- 14 Neque dicitur habuiffe, qui prouifus, & litteris non expeditis, neque poffeffione capta, ceflit alteri. decifum *ibid.* num. 56.
- 15 Non prohibetur obtinere Ecclefiam filialem dependentem, feu vnitam accelforie Ecclefie matri, cuius pater fuit Rector modo in ea non miniftrauerit: prohibetur autem obtinere vnitam, neque principaliter, aut, fi in vtraque pater miniftrauerit. decifum refertur *ibid.* num. 62. 63. 65.
- 16 Neque prohibetur obtinere Canoniatum, qui erat Portio tempore, quo patet illum obtinebat Achill. de Graff. *decif.* 1. de fil. presbyt.
- 17 Neque prohibetur fuccedere in Capellania, qua fundari fciet abfque Epifcopi auctoritate, vt in ea fuccedant clerici de parentela. Gonzal. *ad reg.* 8. *cancel. gloss.* 5. num. 33.
- 18 Neque prohibetur illegitimus laicus, cuius pater nec beneficium, nec penfionem habet, fed vt Cantor musicus tantum in ea Ecclefia cantat, quin & ipfe cantare poffit. *ibid.* decifum refert Garz. *sup.* num. 68.
- 19 Neque prohibentur pater, & filius in eadem Ecclefia celebrare Miffam dummodo in ea non habeant beneficia. decifum *ibidem* refertur. num. 73.
- 20 Et longè maius prohibentur habitare fimul, decifum refertur. *ibidem.* n. 74.
- 21 In proceffione poffunt incedere pater, & filius beneficiati in diuerfis Ecclefijs: fi verò proceffio fiat ad Ecclefiam patris non potest ibi filius miniftrare. decifum refertur *ibid.* nu. 68. in 3. *declar.*
- 22 Penfio potest transferri in filium à Patre habente facultatem transferendi. DD. apud Barb. *alleg.* 65. num. 27. Garz. *loco cit.* num. 34.
- 23 Nepos legitimus ex filio illegitimo nō comprehenditur in decreto Concilij decifum refert Garz. d. cap. 3. num. 22.
- 24 Et potest etiam nepos illegitimus ex filio illegitimo obtinere beneficium quod auus habuit decifum refert idem *ibid.* num. 27.

ADDITIO.

Legitimus per fubfequens matrimonium non potest obtinere Canoniatum in ea Ecclefia, in qua Pater. *congr. conc.* 17. Aug. 1626.

Fori priuilegium.

- 1 **P**riuilegio fori non gaudet, nifi qui beneficium Ecclefiafticum habet, aut clericalem habitum & tonuram defert, alicuique Ecclefie de mandato Epifcopi feruit *Trid. felf.* 23. cap. 6.
- 2 Item qui in Seminario clericorum, G aut

Bart. Gualt. Man.

- aut scola, aut vniuersitate de licentia Episcopi versatur *ibid.*
- 3 Clerici coniugati gaudent, si alicuius Ecclesiæ seruitio, vel ministerio ab Episcopo deputati eidem seruiant, & clericali habitu, & tonsura vtantur. *ibidem.*
- 4 Coniugati clerici gaudent in criminibus, & ii, qui cum vnica virgine contraxerunt. Bonifac. VIII.
- 5 Assumptio clerici alicui Ecclesiæ ab Episcopo facta ore tenus sufficit decifum referunt Ricc. in *praxi fori Eccl. decif. 601 an 1. edit.* & Barbof. de *potestate Episcop. allegat. 12. num. 13.*
- 6 Sed pro maiori parte seruiat, Barbof. *ibid. num. 14.*
- 7 Et idem illi non alteri. *idem ibid.*
- 8 Habitus autem, & corona copulatiue, non disiunctiue sufficiunt, decifum referunt Vgol. de *pot. Ep. cap. 12. num. 3. vac. 3.* Barbof. *loc. citato num. 19.*
- 9 Si item soleant deferri; licet aliquando ex causa deponatur. Mar. Anton. *variart. resol. lib. 3. res. 48. n. 7.* Barbof. *cit. nu. 20.*
- 10 Beneficiatus vt gaudeat, debet probare etiam beneficii possessionem. Barbof. *ibid. num. 4.*
- 11 Nisi impediatur ab intruso, contra quem mouit litem. *idem ibid. nu. 5.*
- 12 Solus titulus beneficii valet, vt gaudeat priuilegio fori absque redditibus. M. Anton. Gentens. in *praxi Archiep. Neap. c. 7. in fine.*
- 13 Practimonium sufficit quia est beneficium Garz. *part. 1. cap. 2. num. 117.*
- 14 Coadiutoria posita per Papam sufficit. *idem par. 2. cap. 5. n. 98.* Barbof. *loc. cit. nu. 9.*
- 15 Pensio solita concedi clerico, an sufficit? Affirmant, Negant DD. apud Barbof. *sup. num. 8.*
- 16 Familia armata Episcopi, etiam laica, gaudet fori priuilegijs, sicut clerici. DD. apud Barbof. *allegat. 7. num. 9.*
- 17 Item fiscalis, Notarius, Cancellaria, officium exercens, Nuncij, Custodes carcerum, & Lectores. *idem num. 11. 12. 13.*
- 18 Nouitij gaudent priuilegio fori. Angel. *V. Religio num. 24.*
- 19 Conuersi professi Barbof. *sup. numero 38.*
- 20 Oblati Regularium. *idem num. 39.*
- 21 Milites Religiosi *idem num. 45.*
- 22 Tertiarij S. Francisci communiter viuentes. *idem num. 41.*
- 23 Qui non viuunt in cõmunitate? Aiunt, Negant DD. apud Barbof. *ibid.*
- 24 Eremitæ nullam profitentes religionem, nulloque clericali ordinem signati, nec habentes modum viuendi ab Ecclesia approbatum, non gaudent. Barbof. *num. 42.*
- 25 Pœnitentes Pizzocheræ, non gaudent. *idem num. 44.*
- 26 Laici ianitores Ecclesiarum, seu ii, qui accendunt lampades non gaudent. Congreg. Episc. 28. *Jan. 1603.*
- 27 Cum priuilegio fori iungitur immunitas à gabellis, exactionibus, & tributis. Barbof. *allegat. 3. num. 1.*
- 28 A quibus non est immunis clericus negotiator. *idem num. 8.*
- 29 Priuati priuilegio fori non intelliguntur priuati priuilegio Canonis decifum refert Garz. de *benef. par. 2. cap. 2. num. 20.* Barbof. *alleg. 12. num. 32.*
- 30 Priuati priuilegio fori puniri possunt à iudice laico, nulla præcedente degradatione. *idem Barbof. num. 31.*
- 31 Si tempore delicti commissi erat beneficiatus de foro Ecclesiastico, & postea ducat uxorem, causa pertinet ad iudicem Ecclesiasticum. Gratian. *discept. for. cap. 224.*
- 32 Cognitio causæ de clericatu, habitu, & tonsura, pertinet ad iudicem Ecclesiasticum, citato iudice, & fisco curia secularis. Barbof. *allegatio 12. numero 33. 34. V. Clericus numer. 17. 84. 85. Notarius numero 32. Ordines Minores num. 3. Pensio numer. 11. Regularium iura sub Episcopi? num. 52.*

A D D I T I O.

- 1 Ordinarius non potest priuate clericos non inseruientes Ecclesijs immunitate à gabellis, & alijs oneribus laicibus. Congreg. Episcop. 24. *Jan. 1631.*
- 2 Subdiaconus, qui in vim dispensationis Apostolicæ cum vidua matrimonium contraxit, & pensiones obtinet Ecclesiasticas gaudet priuilegio Fori. Congr. *conc. 24. Mart. 17. Sept. 1618.* apud Barbof. de *iure Eccl. l. 1. cap. 39. §. 2. num. 39.*

3 Cle-

- 3 Clericus, qui post delictum assumpsit characterem, & habitum, gaudet hoc priuilegio, & quoad personam, non quoad bona, si staus subsit, diiudicanda est à iudice Ecclesiastico. *Congr. Immun. 18. Februar. 1631. apud Barb. ibid. nu. 89.*
- 4 Filius legitimus clerici ante clericatū natus gaudet hoc priuilegio vita patris durante. *eadem 18. Mart. 1631. apud Barb. ibid. num. 62.*
- 5 Item coloni partiarj Episcoporum durante colonia. *ead. 6. Dec. 1627. apud eundem ibid. num. 63.*
- 6 Item conductores prædiorum Ecclesiasticorum *ibid. num. 64.*
- 7 Non gaudent clerici minorum ordinum promoti ab alieno Episcopo cum falsis dimissorijs post declarationem iudicis Ecclesiastici. *rb. V. III. in Bulla de hac re 11. Dec. 1624.*
- 8 Clerici coniugati, etiam cum vnica, & virgine non gaudent exemptione à tributis. *DD. cum Barbos. loco citat. §. 5. num. 16.*
- 9 Coloni, affectuarij, vel partiarj bonorum Ecclesiasticorum gaudet exemptione collectarum tam ordinariarum, quam extra ordinariarum, pro colonica portione. *Congreg. Episcop. 18. Sept. 1618. & post longam disputationem Romæ Anno 1620. pro statu Mediolani idem definitum.*
- 10 Bona patrimonialia quacumque clericorum libera sunt à laicorum exactionibus. *ead. 3. Aug. 1592.*
- 11 In damnis datis per clericos, seu per eorum animalia, necnon per familiares ministros, & colonos Episcoporum, & mensæ Episcopalis, etiam laicos, seu eorum animalia in bonis quibuscumque tam Ecclesiasticis, & personarum Ecclesiasticarum, quam etiam laicorum, causa pertinet ad Curiam Episcopalem priuatiuè. *Congreg. Imm. apud Barbos. loc. cit. §. 2. num. 123.*
- 12 Si laici, eorumque ministri, & animalia damniscent bona Ecclesiastica, & personarum Ecclesiasticarum, Curia Episcopalis procedere potest, ut in causis mixti fori. *ibid.*
- 13 At quando coloni, & ministri Ecclesiasticarum, & Ecclesiasticorum cum animalibus proprijs bona laicorum dam-

Barth. Gauant. Man.

nificant, cognitio tam quoad bona, quam ad personas laicorum, & eorum animalia spectat ad iudicē laicum priuatiuè. *ibid.*

- 14 Si vero cum animalibus Ecclesiasticorum, quoad personas ad laicum, quoad animalia ad Curiam Episcopalem. *ibidem.*

Forum Episcopale.

- 1 IN ingressu Episcopi, non potest ille indulta facere reis, quæ faciunt Principes, & rei sunt puniendi. *Congregat. Episc. 28. Iunij. 1588.*
- 2 Causæ omnes Ecclesiasticæ, etiam si Beneficiales sunt, in prima instantia coram Ordinarijs cognoscantur, & infra biennium terminentur. *Trid. sess. 24. cap. 20.*
- 3 Causæ matrimoniales examini Episcopi, & iurisdictionis linquantur *ibid.*
- 4 Item & criminales, *ibid.*
- 5 Causæ mercedum, & miserabilium personarum contra Regularem, aut exemptum, si extra monasterium degunt, ad Episcopum spectant, viri a sede Apostolica delegatum, nulla habitatione Conseruatorum. *idem sess. 7. cap. 18.*
- 6 Causæ vnius Episcopatus non debent cognosci in alio Episcopatu licet amborum sit vnus Episcopus *Cong. Episc. 2. Martij 1594.*
- 7 In causis visitationis, correctionis, & criminalibus ante definitiuam sententiam ne appelletur, nisi grauamē deinde sit irreparabile. *Trid. sess. 13. cap. 1.*
- 8 Praeuentione Episcopi attentata, in delicto laici contra clericum, ad Episcopum spectat causa. *Cong. Ep. 16. Ian. 1515.*
- 9 Contra alienum clericum non procedatur incōsulto proprio Episcopo. *Trident. sess. 14. cap. 8.*
- 10 Causæ quæ decem aureorum summā non excedunt, summarie, sine forma iudicij non expediantur; quod Pius. V. concessit Prouinciæ Mediolanen. *Provinc. 3.*
- 11 Lites certè breuius, quam in foro laicali, definiantur. *Prou. 6.*
- 12 Pro are alieno non sunt carcerandi præsbyteri, neque censuris cogendi.

G 2 Con-

- Congregat. Episcop. 27. Aug. 1591.
- 13 In causis civilibus potest Episcopus delegare laicum, non tamen generaliter ad omnes causas, & in defectu sufficientis clerici. Barbof. *alleg.* 108. *nu.* 7.
- 14 Ne personæ ecclesiasticæ trahere præsumat aliam ecclesiasticam quouis modo ad forum laicale. Martin. V. Anno 1428.
- 15 Neque iudices laici trahant ad se personas ecclesiasticas, eorumue causas. *ibid.*
- 16 Sub pœna excommunicationis, & interdicti respectu cū reservatione absolutionis Papæ. *ibid.*
- 17 Fabrica Ecclesiæ trahit laicum reum ad forum ecclesiasticum. Barb. *allegat.* 82. *num.* 37.
- 18 Potest præterea Episcopum compellere subditos ad eleemosynas. Barbof. *alleg.* 82. *num.* 3. 4.
- 19 Item cogere laicos, ut eodem pretiores victui necessarias peregrinis, & hospitibus vendant, quo publice ab incolis vendi solent. Idem *num.* 5.
- 20 Item cogere laicos censuris ad vendendum frumentum, & alia tempore penuriæ. idem *num.* 8.
- 21 Item compellere ad solutionem relictorum ad pias causas, etiam si heres sit laicus. idem *num.* 13.
- 22 Item tamquam Sedis Apostolicæ delegatus cogere legatarios ad exequendas pias dispositiones, etiam si executores sint exempti quomodocumque. decisum refert. *Fr. Leo in thes. p. 2. cap. vlt.*
- 23 Item potest ipsemet exequi testamentum, negligente herede intra annum ad implere voluntates defuncti. Barbof. *alleg.* 82. *num.* 15.
- 24 Ille scilicet Episcopus, in cuius iurisdictione sita sunt bona distribuenda; non ille, in cuius iurisdictione testator morabatur. idem *ibidem.*
- 25 Tempus sex mensium in pijs relictis currere incipit, post aditam hereditatem, à monitione Episcopali, idem *nu.* 18. 9. & *seqq.*
- 26 Imò tenetur Episcopus exequi, confitto de negligentia executorum. idem *num.* 26.
- 27 Possunt etiam peti alimenta apud Episcopum à laicis, & coram eo hac ratione eos convenire. idem *ibidem num.* 9.
- 28 De beneficijs reservatis, seu affectis in prima instantia cognosci possunt in Curia, neque comprehenduntur in Decreto Trident. *sup. num.* 1. ex Constit. Gregor. XIII. apud Gonzal. *ad reg.* 8. *cancell. gloss.* 34. *num.* 113. & 117.
- 29 Ex præscriptione, consuetudine, vel privilegio possunt inferiores Episcopo quærere sibi facultatem cognoscendi de causis matrimonialibus decisum referunt DD. apud Barbof. *allegat.* 84. *num.* 5.
- 30 Testis probaturus immemorabilem debet esse annorum quinquaginta quatuor. Nald. *consuetudo num.* 10.
- 31 Potest Episcopus punire excessu Notariorum suorum, Fiscalis, nunciorum, licitorum, custodum carcerum. Barbof. *alleg.* 107. *num.* 15.
- 32 Licet non possit ferri sententia cum censura, nisi in scriptis; tamen fieri potest præceptum sub censura sine scriptis. Nal. *superior. num.* 3.
- 33 Potest Episcopus habere carcerem. Barbof. *loco cit. num.* 20.
- 34 Custos carceris fidelis esse debet. idem *num.* 21.
- 35 Si cognoscat carnaliter mulierem carceratam, etiam meretricem, punitur acerrimè. idem *num.* 22.
- 36 Potest habere satellites, quot voluerit. Congregat. Episcop. 14. Apr. 1615.
- 37 Satellitio vsurus laico satis est, si Episcopus à laico iudice semel licentiam petat. eadem 3. Octobr. 1585.
- 38 Potest implorare brachium sæculare. Trident. *sess.* 24. *cap.* 8. & *sess.* 25. *cap.* 5.
- 39 Potest & censuris compellere, ut opem det. Barbof. *alleg. cit. num.* 25.
- 40 Non potest delegare iudicio laico causas criminales clericorum. idem *alleg.* 108. *num.* 1.
- 41 Neque laico, & clerico simul. idem *ibidem num.* 2.
- 42 Neque clerico coniugato. idem *nu.* 4.
- 43 Nisi sit in loco, ubi non est clericus sufficiens ad tales causas. idem *num.* 5.
- 44 Et nisi pro delicto esset inferenda pœna sanguinis, quia tunc tenetur delegare sententiam ferendam laico. idem *ibidem.*

- 45 Potest assumere laicum assessorem. idem num. 6.
 46 Rei ne diebus festis torqueantur, nisi ob atrocitatem delicti. Prou. 4.
 47 Neque testes diebus festis testimoniū dicant, etiam si die seriali iurati sint, nisi in causis, quibus licet. *ibid.*
 48 Habet Episcopus fiscum, cui applicantur bona clericorum hæreticorum patrimonialia. Barbof. *allegat.* 107. *num.* 16. 17.
 49 Vnde & potest imponere pœnam pecuniariam, eamque sibi vel Camera suæ applicare. idem num. 18.
 50 Potest tenere Camerarium pignorum. Congreg. Episcop. 14. April. 1615.
 51 Publice peccanti detur publica pœnitentia, quam tamen Episcopus mutare potest in secretam. Trid. *sess.* 2. *cap.* 8.
 52 Pœna salutaris non significat pecuniariam. Congr. Episc. 9. Aug. 1594.
 53 Pœnæ criminales ne applicentur fabricæ palatii episcopalis. eadem 3. Ianuar. 1594.
 54 Pœnæ fori Ecclesiastici non possunt applicari Vicario, vel Camera Episcopali, ut sic, etiam in minima parte. eadem 27. Iulij 1619.
 55 Si Episcopus esset pauper, eas posset sibi sumere. testatur decisum Molfes. relatus à Ricc. *resol.* 300. *nu.* 3. *ver. limita.*
 56 Debent erogari in usus pios. Trident. *sess.* 25. *cap.* 3. *et* 14.
 57 Pœnæ locis pijs assignatæ non exatæ intra mensem à die, quo solui debent, à locorum administratoribus, statim Seminario adscriptæ intelligantur. Prou. 1.
 58 Pœnarum attributio, & solutio in certum codicem in Archiuo asseruandū referantur. Prou. 4.
 59 Notarius intra triduum moneat Præfectos locorum piorum, ut exigant aliās teneatur de suo. Prou. 1.
 60 Condonans pœnam contra incendiarios in *c. pessimam* 23. *quæst.* 8. ultra obligationem restitutionis suspenditur per annum ab officio episcopali. Barbof. *alleg.* 111. *num.* 23.
 61 Procurans Episcopus, ut clerici capiantur à Dominis temporalibus, suspenditur à præceptione fructuum ecclesiæ secuto effectu. idem *ibidem* n. 29. Barth. *Gauant. Man.*
 62 Carcerum Protector deligatur duraturus ad arbitrium episcopi. Prou. 5.
 63 Qui carceratus inuisat sæpe, & arctiori custodia detentos cōsentiente Vicario, eo præsentē, vel alio, *ibid.*
 64 Visitet episcopus carceres, & reos semel in anno. Prou. 3.
 65 Designentur patroni miserabiliū personarum, qui eas gratis defendant. Prouinc. 1.
 66 Aduocati, Procuratores, Notarij, & alij officiales notoriè criminosi arceantur à foro episcopali. Prouinc. 3.
 67 Cancellariæ prouentus ne locentur, nisi feudalis ecclesiasticæ. Congregat. Episc. 26. Augusti 1592.
 68 Acta omnia Notarij in codicem, non in pagellas referant, mense saltem, postquam illa rogari cōsecerint. Prou. 3.
 69 De expensis actorum, & mercede Notarij plura Trid. *sess.* 24. *cap.* 20.
 70 Taxa seruetur approbata à Greg. XIII. Congreg. Episc. 14. Apr. 1615.
 71 Singulis annis, aut alternis decernatur ecclesiasticus vir, qui taxam recognoscat, & ministros delinquentes puniat, tum restitutione, tum alijs penis. Prou. 5.
 72 Pro litteris Episcoporum commendatarijs clericorum, neque Vicarius, neque Notarius aliquid accipere potest. Congregat. Episc. 15. Maii 1601.
 73 Sigillo utatur Episcopus cum imagine Sancti Ecclesiæ patroni, in iis, quæ requirunt Episcopalis sigilli impressionem. Prou. 4.
 74 Visitet Episcopus tribunal fori sui semel in anno. Prou. 3.
V. Exempti num. 3. 9. et seqq. Festi dies. num. 35. et seqq. Fori Præuilegium. nu. 31. 32. Hebræi. num. 30. Iuramentum. nu. 6. 7. Locorum piorum cura. nu. 22. 23. Notarius. nu. 32. Regularium iura sub Episcopis nu. 59. 60. 62. et seqq. Sequestrum. numer. 1. Spolia clericorum. num. 14. Testamentum. num. 2. 15. et seqq.

ADDITIO.

- 1 Cancellaria Episcopalis non debet locari, nec vendi, nec ex ea Episcopus aliquod emolumentum habere. Congr. Episc. 12. Ian. 1598.

G 3 2 Po-

- 2 Potest Episcopus cogere laicos ad ferendum testimonium veritatis pro suae curiae informatione, sub poena pecuniaria, & in subsidium excommunicationis. *Congr. conc. 16. Mart. 1630.*
- 3 Potest item coercere, & punire quoscunque exemptos, qui offendunt officiales Curiae Episcopalis in actu exercendi suum officium, vel alias impediunt Episcopi iurisdictionem, decisum refert *Barb. de iure Eccl. l. 1. c. 43. num. 154.*
- 4 Potest fieri carcer ex poenis ab Episcopo. *Cong. Episc. 25. Iun. 1596.*
- 5 Fiscali aliqua pars poenarum applicari potest, non Episcopo, neque Notario. *ead. 4. Sept. 1595.*
- 6 Si iubeat Episcopus aliquem crudeliter fustigari, tunc per duos menses à Missarum celebratione suspendendus esset, *Isidor. Moscon. de maiest. milit. Eccl. 1. p. 1. cap. 8.*
- 7 In pari necessitate melius est subuenire pauperibus loci, in quo degit clericus condemnatus in poenam pecuniariam. *Congreg. Episc. 21. Nov. 1600.*
- 8 Gratis debent dari, quae sequuntur à Notario Episcopali. *Congr. conc. 8. Mart. 1602.* Approbatio ad confessiones audiendas, licentia administrandi Sacramenta.
Deserviendi beneficijs.
Sepeliendi defunctos.
Celebrandi Missas.
Colligendi eleemosynas.
Mandata publicandi in Ecclesijs initiandos prima tonsura, & alijs ordinibus.
- 9 Quo ad alia, si nullum habet salarium, quoad litteras collationis, vel institutionis curatarum Ecclesiarum, vel deputationis Vicariorum, in his vnum aureum poterit percipere. *ibid.*
- 10 Quoad litteras dimissorias, vel testimoniales decimam vnius aurei partem numquam excedat. *ead. ibid.*
- 2 Sub poena suspensionis ab exercitio Pontificalium ordinatis autem ab executione ordinum, ipso iure. *idem ibid.*
- 3 Etiam si inaduertenter hoc faciat, etiam benedicendo calicem, vel corporalia. *Nauar. conf. 12. de cler. excomm. celebr. cum. Zeral. p. 2. v. Episcopi;* excusatur à *Suar. de censur. disp. 28. sect. 4. num. 7.*
- 4 Suspendio à Pontificalibus est reseruata Papae. *Barb. de pot. Episc. alleg. 111. num. 9.*
- 5 An sic suspensus fiat irregularis, si celebret? Negat *Nauarr. cum alijs Affirmat Innoc. cum alijs. vide distinctionem inter has opiniones apud Sayr. de censuris lib. 4. cap. 16. num. 17. 18. 19.*
- 6 Patriarcha habens aliquas Ecclesias immediate sibi subiectas in aliena Diocesi, non potest dare licentiam Pontificalium in aliena Diocesi sine consensu Diocesani. *Congreg. Concil. apud Riccium in praxi feri Ecclesiast. post resol. 495. in notabilibus de mat. Episc.*
- 7 Vicarius Generalis sine mandato speciali non potest dare licentiam exercendi Pontificalia. *comm. DD.*
- 8 Capitulum sede vacante dare potest non tamen ad ordinandos suos subditos. *Quarant. cap. Sede vac. quest. 11.*
- 9 Non potest superior loci exempti dare licentiam ibidem alieno Episcopo Pontificalia exercendi sine consensu Episcopi loci, intra cuius fines locus exemptus est constitutus. *Congreg. Concil. 1. Iulij 1597. v. Abbas num. 50.*
- 10 Pontificalibus vestibus uti potest Episcopus in locis exemptis, ex concessione Concilia Vienti. in *Clem. Barb. alleg. 80. num. 4.*
- 11 Et ibidem, & in aliena Diocesi, insert, posse Missam celebrare in Pontificalibus. *Barb. ibid.*
- 12 Sed in aliena Diocesi negatur verius, ex *Riccio in praxi p. 1. decis. 467. numero 1. 2.*
- 13 Baculus pastoralis non potest adhiberi ab Episcopo, nisi in sua Diocesi, & nisi extra Diocesim concedantur illi consecrationes, ordinationes, vel benedictiones personales Apostolica auctoritate. *Cerem. Episcop. lib. 1. cap. 17.*
- 14 Debet autem adhiberi in omnibus processionibus, quibus interest Episcopo.

Functiones Episcopales.

- 1 Nullus Episcopus cuiusvis privilegij praetextu potest exercere Pontificalia in Diocesi aliena, nisi de Ordinario expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subiectas tantum. *Trident. sess. 6. c. 5.*

- scopus in sua Dicecesi. idem *ibid.*
Reliqua de baculi usu. *vide ibid.*
- 15 Exercent Pontificalia, sine Missa, in peccato mortali, non peccat mortaliter, nisi ministret sacramenta. Nald. *Episcopus num. 2.*
 - 16 Septimum candelabrum adhibeatur in Missis tantum Episcopi solemnibus, non defunctorum. Congr. Rit. 19. Maij 1607.
 - 17 Episcopo Pontificalia exercenti deseruiant ij, qui solent in Cathedrali, si in vrbe ea exercet. Prou. 4.
 - 18 Assistens pluuiiali indutus datur Episcopo tantum, & Episcopalibus insignibus videnti. *ibidem.*
 - 19 Missæ solemnes Episcopi à Parochis prænuncientur. Prou. 6.
 - 20 Dum Episcopus celebrat Missam; etiam planam, aliæ ibi Missæ ne fiant, Prou. 4.
 - 21 Episcopo absente, Vicarius non potest Missas Conuentuales, nec Pontificales celebrare. Cong. Ep. 16. Maij 1600.
 - 22 Neque deferre sacramentum, aut sacras Reliquias, nec alijs functionibus se immiscere. eadem eodem die.
 - 23 Sed functiones fiunt à prima Dignitate, & postea ab alijs. Congreg. Rit. 1. Martij 1614.
 - 24 Referendarij Commendatarij in monasterijs commendatis, vbi Abbates vti possunt Pontificalibus insignijs, possunt & iisdem vti nimirum, Mitra, Anulo, Baculo, & dare benedictionem solemnem, nisi adsit Antistes aliquis, aut Legatus, vel de eorum tunc consensu. Paul. III. Anno 1540. Sixtus V. Anno 1586.
 - 25 Auditores Rotæ Rom. gaudent eodem priuilegio. Clem. VII. A. 1525.
 - 26 Et Protonotarij participantes. *Vide Protonotarij num. 2. 4.*
Vide Cap. sede vac. num. 50.
Patriarcha. num. 9.
 - 2 Non potest cantare Missam in Ecclesijs Regularium ipsis inuitis. Cong. Episc. 6. Iulij 1593.
 - 3 Vicarius Apostolicus non potest functiones Episcopales facere. Congr. Rit. 15. Febr. 1614.
 - 4 Episcopo delegato debentur ea, quæ Episcopo deleganti circa assistentiam Canonicorum. ead. 20. Febr. 1604.
 - 5 At non tamen Diaconorum ad sedem. Vide supra Canonic. munera erga Episcopum num. 27. & ead. 1. Sept. 1607.
 - 6 Nisi sit antiqua hac de re consuetudine. ead. 7. Iul. 1612.
 - 7 Absente Episcopo, pertinent functiones Episcopales ad primam dignitatem, quæ residet, & ordine ad sequentes, si primæ absint. ead. 19. Ianuar. 1608. 21. Mart. 1609. 30. Ian. 1610. 11. Nou. 1614.
 - 8 Nisi ad alium pertineat ex immemorabili consuetudine. eadem 9. Maij 1609.
 - 9 Non tenentur prima dignitas ex obligatione, sed ex sua voluntate, & deuotione. ead. 9. Dec. 1600.
 - 10 Neque potest Episcopus eas alteri ad libitum delegare. ead. 20. Febr. 1601. 4. Apr. 1615. 9. Dec. 1617.
 - 11 Neque prima dignitas potest sibi, quæ voluerint substituere. eadem 22. Ianuar. 1618.
 - 12 Coadiutor dignitatis potest eas facere, quas coadiutus. ead. 14. Febr. 1615.
 - 13 Episcopo ordinationem celebranti extra propriam Ecclesiam tenentur assistere Canonici, dummodo in Cathedrali remaneat sufficiens Canonicorum numerus. ead. 7. Iulij 1612.
 - 14 Eidem exercenti Pontificalia, seu Pontificaliter concionanti, etiam extra Cathedralē, in Ciuitate tamen, & non in Dicecesi, tenentur Canonici assistere; & inseruire, qui solent in cathedrali, decisum refert Galett. in Margar. cas. cons. v. Can. pen.
 - 15 Non conuenit assistentia Canonicorum collegiatæ. ead. Congregat. Rit. 1. Iulij 1601. 20. Apr. 1602. 15. Iulij 1617.
 - 16 Neque conuenit assistentia simplicium præbyterorum, neglectis canonicis, ead. 2. Aug. 1631.
 - 17 Ad Episcopum spectant sumptus pro suis paramentis Pontificalibus, & pro ornatu Altaris maioris: ad capitulum

ADDITIO.

- 1 Episcopus in festis non solemnioribus & in ferialibus non debet æqualiter sedere cum Canonicis sed eodem eminentiorem ascendere. Cong. conc. 20. Iulij 1620. Barb. de canon. c. 32. num. 30.

pro reliquis : *Congreg. Episc. in vna Ma-
cerat. Junij 1583.*

Gratie.

- 1 **P**ro gratia, vel iustitia obtinenda in Curia prohibetur dari aliquid, vel promittere, sub pœna excommunicationis lata sententiæ reservata absolutione Papæ. Gregor. XIII. Anno 1573.
- 2 Ampliatur etiam respectu quorumvis tribunalium, etiam laicalium, in toto statu ecclesiastico, sub eadem pœna, & alijs. Clem. VIII. apud Naldum. *Gratia numero 14. & habetur in Bulla de Bono regimine. §. 22. 15. August. 1592.*
- 3 Falso obtentæ in criminosis summarie recognoscantur ab Episcopo, & rejiciantur. *Trid. sess. 13. cap. 5.*

Græcorum iura.

- 1 **G**ræci degentes in locis Latinis, & eorum Ecclesiæ, & pia loca subiecta sunt Episcoporum Latinorum visitationi, & omnimodè iurisdictioni, reservatis eorū approbatis ritibus. Pius IV. A. 1564.
- 2 Ne Græci latino more Missas, & divina officia celebrent, nec Latini è contra sub pœna suspensionis perpetuæ divinis. Pius V. A. 1566.
- 3 Ritus quoque proprii circa Sacramenta serventur, ex Clement. VIII. Decreto apud Quar. in summ. Bullar.
- 4 Fidei professio fiat à Græcis iuxta formam data à Gregor. XIII. apud Quar. *ibidem.*
- 5 Mulieres Latinæ datæ Græcis in matrimonium ne permittantur vivere ritu Græcorum. Cong. Episc. 20. Febr. 1590. *Præcedentia num. 15.*

Heretici.

- 1 **I**n locis Italiæ, & insularum adiacentium nullus hæreticus quovis prætextu domicilium contrahere, habitare, aut morari possit. Gregor. XV. Anno 1622.
- 2 Neque cuiquam liceat hæreticos receptare, opem ferre, favorem, &c. *idem ibidem.*

- 3 Et contra prædictos procedatur iuxta formam iuris, & puniantur. *idem ibidem.*
- 4 Itali quicumque ne audeant habitare in loco hæreticorum, in quo non est aliqua Ecclesia cum sacerdote catholico. Clem. VIII. An. 1596.
- 5 Abstineant item à matrimonio cum hæreticis mulieribus, hæreticorum sepulturis, & mutuo compatrium officio in baptismo non legitimo, neque eorum medicis utantur, nisi ex inopia catholici. *idem ibid.*
- 6 Antequam eant ad eos, id significant Ordinarijs, quibus singulis annis transmittant testimonium de confessione, & communione facta. *ibidem.*
- 7 Aliàs procedi potest contra eos, ut de hæresi suspectos. *ibid.*
- 8 Nemo mittatur ad hæreticorum loca, etiam causa mercaturæ, nisi agant annum vigesimum quintum. Prou. 6.
- 9 Neque eant sine licentia Deputati ab Episcopo, & cum redeunt, ferant testimonium ab Episcopo seu Parocho catholico, quod ibi catholicè vixerint. Prou. 3.
- 10 Qui propè hæreticorum loca habitât, ea conditione concedatur accessus, ne die festo illic opus servile faciant, imò redeant die festo. Prouine. 6.
- 11 Nullo modo liceat alicui sua bona vendere, ut illi constituent domicilium. *ibid.*
- 12 Suspectus est de hæresi, qui obdurato animo censuris annexus in illis per annum inforduerit. Trident. sess. 25. caput 3.
- 13 Bis in anno initio Adventus & Quadragesimæ moneantur populi à Parochis, ut reveleant suspectos de hæresi. Prou. 2.
- 14 Si odij, gratiæ, vel amotis, lucri vel commodi temporalis obtentu contra iustitiam, & conscientiam omiserit Episcopus procedere contra quemcumque super hæresi suspenditur per triennium ab officio. Barbof. allegat. 111. numer. 30.
- 15 Non potest Episcopus absolvere hæreticum, licet Concil. Trident. concedat ei facultatem ob Bullam Cœnæ. decisum referunt DD. apud Barbof. alleg. 40. numer. 23. 24.

- 16 Data in Iubilæis facultate absoluendi à casibus in Bulla Cœna , reseruatur tamen crimen hæresis . DD. citato à Barbof. alleg. 1. nu. 178.
- 17 Non potest Episcopus dispensare in irregularitate, quæ provenit ex hæresi, per cap. li ceat Ricciulli. de iure person. lib. 5. c. 16. nu. 6. contra Sanchez & alios.
- 18 Et longè minus quoad vsum sacerdotij in altaris ministerio. idem ibid. nu. 8. V. Excommunicatio. numero 43. Irregularitas. numero 36. 60. 64. 65. 66. Libri prohibiti. numero 8. 9. 28. 29. Regularium iura sub Episcopis. numero 63. Vicarius Capitularis. nu. 1.

- 13 Fiat hæc adoratio cum corporis prostratione. *ibid.*
- 14 In Parasceue non potest fieri nocte processio cum Eucharistia. Congr. Ep. 22. Martii 1596.
- 15 Sabbato Sancto non sunt pulsandæ campanæ à quoquam ante Cathedralē, seu Matricem ecclesiam. Congr. Lateran. sess. 11.
- 16 Matrix in Diœcesi est Parochialis Ecclesia. Congregat. Rit. 9. Februar. 1608. V. Baptismus. nu. 37. 38. Confraternitates. nu. 26. Missæ Ritus. nu. 27. Oratio publica. nu. 20.

Hebdomada maior .

- 1 **A**D legendam Passionem in Missa priuata non extinguuntur luminaria in altari. Paul. Comitoli. in resp. mor. lib. 1. qu. 49.
- 2 In pulsatione, quæ sit in fine Matutini tenebrarum, arceatur indecorum tumultus. Prou. 1.
- 3 Is in fine tantum, semelque fiat. Prouinc. 4.
- 4 In Feria v. communio cleri fiat in Missa solemni. Congregat. Rit. 27. Sept. 1608.
- 5 In hac Feria, & sequenti processu cum Hostia in calice reseruata non fit extra Ecclesiam. Congregat. Episc. 6. Aug. 1591.
- 6 Locus pro reponenda Hostia paretur, non cum pannis nigris. Gauant. in Thes. Sac. Rit. tom. 1. par. 4. titul. 8. numero 9.
- 7 Hostia reposita videri non debet, sed in Calice, & Arca seruari. Prouinc. 4.
- 8 Clavis Arcæ non debet dari laico, quantumvis nobili. Congr. Rit. 30. Ian. 1610.
- 9 In Parasceue si incidat festum Annunciat. B. Virg. non tenentur fideles audire Missam. eadem 19. Febr. 1622.
- 10 Neque in die fiat communio, nisi infirmorum. eadem *ibid.*
- 11 Adoratio Crucis ne fiat alibi eo die ante statam horam in Cathedrali. Prouinc. 5.
- 12 Nec in Diœcesi ante horam ecclesiæ Matricis. *ibid.*

Hebrai .

- 1 **H**Ebræorum sit vna tantum Synagoga, neque vicina nostris Ecclesiis. Paul. IV. Anno 1555. Pius V. 1567. Prouinc. 5.
- 2 Nouæ Synagogæ prohibentur ædificari, & dirutæ renouari; ruinosa tamen possunt refarciri. Sylu. V. Iudæi qu. 4. ad 5.
- 3 Bona immobilia possidere non possint. Paulus IV. & Pius V. *sup.*
- 4 Portent habitum, & signum distinctiui. Sylu. loc. cit. qu. 4.
- 5 Non prodeant in publicum in triduo maioris hebdomadæ. idem *ibidem* ad 6.
- 6 In Parasceue ostia claudant, & fenestras. *ibid.*
- 7 Ne circumcidant alienos. *ibid.*
- 8 Ne ducant Christianam in vxorem. *ibidem.*
- 9 Ne impugnent dogmate peruerso fidem catholicam. *ibid.* ad 14.
- 10 Ne habeant officia publica, neque dignitates. *ibid.*
- 11 Neque commercium, quod possit esse grauamini Christianis. *ibid.*
- 12 Ne recipiantur vt testes contra Christianos. *ibid.*
- 13 Cogantur ad restituendas vsuras supra id, quod eis toleratur, per iudicem ecclesiasticum, si laici negligant. *ibid.*
- 14 Cogantur, ne exigant vsuras. *ibid.*
- 15 Cogantur ad soluendas decimas prædiales. *ibid.*
- 16 In libris rationum scribant Italicè, sub

- sub poena nullitatis, seu lingua comuni loci. Paul. IV. *ubi sup.*
- 17 Sola arte strazzaria, seu cienciarie vtantur. idem *ibid.*
- 18 Et menses in eorum computis sint triginta dierum complutorum. idem *ibid.*
- 19 Pignora non possunt vendi à Iudæis, nisi post 18. menses integros. idem *ibid.*
- 20 Non habitent in ædibus vicinis Ecclesiæ. Prou. I.
- 21 In festis nostris nequidquam feruile agant. Prou. 5.
- 22 Ne permittantur accedere ad monasteria Monialium. Cong. Episc. 28. Nouemb. 1594.
- 23 Non debent cogi ad fidem nostram. Sylu. *supra qu. 6.*
- 24 Neque impediri in suis ceremonijs, modo non fiant in opprobrium fidei. *ibid.*
- 25 Neque in sabbatis trahi ad iudicium. *ibid.*
- 26 Nec effodi, aut violari eorum sepulchra. *ibid.*
- 27 Neque spoliari bonis iniuste quæstis, si conuertantur, neque debita successione in bonis suorum. *ibid.*
- 28 Habeatur concio ad eosdem, qui iussi conueniant. Prou. I.
V. Concio sacra nu. 59. 60.
- 29 Promulgetur aliquando Const. Greg. XIII. Anno 1581. contra blasphemias eorum. Prou. 6.
- 30 Si deliquerint in prædictis, sortiuntur forum ecclesiasticum. *capit. postulasti de iud. vide Abb. in elem. I. num. 2. de test. & Sylu. loco citato qu. 5. secundum.*
- 31 Nostri vero ad Synagogas eorum non eant, neque ad conuiuia, nuptias, choræ suæ. Prou. I.
- 32 Nec ipsi sibi famulentur assidue. Sylu. *loco cit. qu. I.*
- 33 Si operas locant, cum ijs non comedant. Prou. I.
- 34 Nec azyma eorum manducent. Sylu. *loco cit.*
- 35 Neque mulieres nostræ sint nutrices infantum in domibus eorum. Sylu. *ibid. quest. 2.*
- 36 Neque potest Episcopus in hoc dispensare. idem *ibid.*
- 37 Extra eorum domum, possunt de licentia Ordinarij. Prou. I.
- 38 Neque iuuent hebræas ornandas. *ibid.*
- 39 In diebus festis cum ijs non contrahantur. *ibid.*
- 40 Ne agri, bonæ ecclesiastica ijs locentur, neque sacra supellex pignore detur. *ibid.*
- 41 Eorum opera ne matrimonia tractentur. *ibid.*
- 42 Neque ij, vti medici, vocentur. *ibid. v. Medicus. nu. 7.*
- 43 Nec in balneo cum ijs se lauent. Sylu. *loc. cit.*
- 44 Nihil in testamento ijs relinquatur. idem *ibid.*
- 45 Participantes clerici cum Iudæis priuandi sunt officio, & beneficio. Sylu. *quest. 5.*
- 46 Laici vero excommunicandi. *ibid.*
- 47 Seruus Iudæi, si sit Christianus, est liber. idem *qu. 3.*
- 48 Cathecumeni ne baptizentur, nisi prius instructi. Prou. I. Post octo menses. *cap. Ind. de conf. dest. 4.*
- 49 Non tenetur Episcopus, neque Parochus alimenta dare Cathecumenis, Nauarr. *conf. I. de bapt. nu. 2. par. 3. lib. 3. ead. 2.*
- 50 Si moriantur Cathecumeni, non tradantur ecclesiastica sepultura, neque cum psalmis eorum cadauera ducantur. Ricciull. *de iure person. lib. 3. c. 4. num. 35.*
- 51 Neque pro ijs Missæ fiant. idem *cap. 5. num. 3.*
- 52 Baptizati saltem per annum curæ aliquius probi viri committantur. Prou. I.
- 53 Neque hi inter se multam consuetudinem habeant, neque vlla in re mosaicos ritus retineant. Paul. III.
- 54 Circa bona eorum, dotemque sordinarum seruetur Constitut. Pauli III. Anno 1542.
- 55 Gaudeant privilegijs, libertatibus, ac immunitatibus ciuium locis, in quo baptizantur. idem *ibid.*
- 56 Male partæ incertæ restitutionis in pium vsum iisdem baptizatis conceduntur. idem *ibid.*
- 57 Redeuntes ad Iudaismum puniantur, vt hæ-

vt hæretici, post monitionem canonica-
cam. idem *ibid.*
V. Libri prohibiti. num. 6.7.

ADDITIO.

Hermaphroditus.

- 1 Est irregularis. *Nau. in Man. c. 27. num. 203. Tolet. & alii.*
- 2 A Papa dispensandus, idem.
- 3 Is, in quo preualet sexus virilis, potest deinde ordinari. idem.

Hora Canonica.

- 1 **N**on est relinquendum officium Breuiarii pro officio deuotionis. Congregat. Rit. 29. Nouembris 1603.
- 2 Episcopus Regularis debet recitare officium iuxta ritum sue Diocesis, non Regulæ. eadem 11. Iunii 1615.
- 3 Cappellani Episcopi conforment se illi. eadem *ibid.*
- 4 Qui est de gremio Ecclesiæ alicuius, debet recitare officium, quod in Choro dicitur, licet alibi moretur. eadem 8. Sept. 1602.
- 5 Clerici, licet adscripti alicui ecclesiæ, non tamen obligati Choro, non tenentur recitare officia, quæ in Choro propria dicuntur. eadem *ibidem.*
- 6 Non potest Episcopus addere officia sanctorum, nisi iuxta Rubricas Breuiarii, vel de licentia Sedis Apostolicæ. eadem 8. Aprilis 1628.
- 7 Neq; potest extendere officium concessum Ciuitati ad Diocesim. eadem 16. Ian. 1607.
- 8 Non potest fieri officium de sancto, eo quod in loco sit eius nomine ecclesiæ, vel reliquia, nisi in proprio titulo Ecclesiæ, & ubi est Reliquia. eadem 8. Apr. 1628.
- 9 Conceditur officium duplex pro Reliquia insigni, & approbata. ead. 3. Iun. 1617.
- 10 Reliquia insignis est corpus, caput, brachium, crus, & ea pars, in qua passus est martyr, integra. eadem 8. Aprilis 1628.
- 11 Prædicta sub pœna nullitatis officii. *ibidem.*

12 Festum Rosarii celebrari debet ubique, ubi est altare Rosarii, sub ritu duplicis maioris, in Domin. 1. Octob. Greg. XIII. Anno 1573.

13 Dedicatio Ecclesiæ Cathedralis habet octauam in Ciuitate tantum, & celebratur festum in tota Diocesi. Congr. Rit. 2. Maii 1619.

14 De sancto canonizato non potest fieri officium sine nouo Decreto Congregationis Rituum, extra propriam Ecclesiæ. ead. 9. Dec. 1628.

15 Officium, & Missa B. Rocchi conceditur tantum in Ecclesiis eius nomine dicatis. eadem 26. Nouemb. 1629.

16 Moniales ne dicant in, Confiteor, ad Primam, & Completorum, Tibi mater, Vobis sorores, sed vt in Breuiario ead. 18. Aug. 1629.

17 Officium paruum B. V. debet dici in Choro, etiam in Dominicis, si aderat consuetudo. eadem 1. Sept. 1607.

18 Et tempore Paschali non additur, Alleluia, Antiphonis, nec aliis. eadem 28. Martii 1626.

19 Vespere Defunctorum pro prima die mensis dicuntur post Vesperas, etiam Dominicæ, si accidat hæc ante primam diem. eadem 23. Maii 1603.

20 Matutinum Defunctorum in die Commemorationis omnium Defunctorum recitandum est mane, nisi Episcopus sit celebraturus die sequenti solemnem Missam. eadem 1. Septembris 1607. & Carem. Episcop. lib. 2. c. 10.

21 Calendarium quotannis edatur ab eo, quem Episcopus elegerit. Prouinc. 4.

22 Recognoscatur à peritioribus. *ibidem.*

23 Notentur in eo dies Coronationis Papæ, & Consecrationis Episcopi, vt saltem Collectæ dicantur in Missa Prou. 3. 4. 6.

24 Beneficiati, qui eas omittunt sine iusta causa, non faciunt fructus suos respondentes diebus illis, in quibus omiserint. Pius V. An. 1571.

25 Qui Matutinum omittit, dimidiam partem fructuum diei amittit: qui reliquas Horas dimidiam. *ibid.*

26 Qui Horarum singulas, sextam partem fructuum. *ibid.*

27 Qui primo semestri omittit, peccat graui-

- grauiter, sed fructus facit suos. *ibid.*
- 28 Præstimonia, portiones præstimoniales, & qualicumque alia beneficia cum prædictis conueniunt. *ibid.*
- 29 Qui pensionem habet, eodem modo obligatur pro rata, in Horis Beatæ Virginis. *ibid.*
- V. Altare, numero 30. Beatorum cultus, numero 22. & seqq. Ecclesiæ reconciliatio, numero 13. Interdictum, numero 10. & seqq. Regularium iura sub Episcopis, numero 27. 28. Reliquæ SS. numero 45.
- 9 In laicali videat Episcopus saltem, an omnia fiant iuxta mentem fundatoris. Barb. loc. cit. m. 7.
- 10 Procuracionem non debet Episcopo visitanti. Sylu. V. Hospitale. qu. 9. Quintum.
- V. Seminarium clericorum, numero 28. 29.

Ieiunium.

- 1 Potest Episcopus ieiunium transferre in præcedentem diem, quando illud occurrit in festo solemniori. Sylu. Ieiunium, quæst. 7.
- V. Festi dies, m. 15. 39. 40.
- 2 Item potest ex causa dispensare in ieiunio, & in bonum aliud compensare. idem *ibid.*
- 3 Item in ieiunio ex voto *ibid.*

ADDITIO.

- 1 Commemoratio Sanctæ Mariæ debet oratio fieri in officio currenti in Ecclesiis eiusdem nomine dicatis, etiam si officium paruum eiusdem recitatum fuerit, cum ibi sit Titularis. Cong. Rit. 10. Ian. 1604.
- 2 Officium S. Franciscæ Romanæ in Vrbe Roma est ad libitum ritu semiduplici. ead. 13. Mart. 1632.

Hospitale.

- 1 N Oniter fundatum sine auctoritate Episcopi non subditur Episcopo. DD. apud Barbof. alleg. 75. numero 3.
- 2 Si locus ab antiquo sit in forma Ecclesiæ, ubi Sacerdotes celebrant, præsumitur auctoritate Episcopi fundatum, DD. *ibid.* m. 5.
- 3 In dubio, præsumitur Episcopo subiectum. Sylu. V. Hospitale. quæst. 11. Quintum.
- 4 Potest Episcopus visitare quodcumque, nisi sit sub Regum immediata protectione. Trid. sess. 23. c. 8. & sess. 7. c. 15. & sess. 25. c. 8.
- 5 In dubio, an sit sub immediata Regum protectione, cognitio causæ spectat ad Episcopum. Decisum refert Martha de iurisd. part. 2. capit. 18. numero 8.
- 6 Vni, & eidem personæ administratio ultra triennium concedatur. idem sess. 15. cap. 8.
- 7 Nisi aliter in fundatione reperiatur. *ibidem.*
- 8 Si inutile reddatur, potest Episcopus cum duobus de Capitulo conuere redditus in alium pium usum *ibid.*

Si vigilia S. Matthiæ incidat in ultimam diem Bacchanalium, potest Episcopus transferre ieiunium in præcedens Sabbatum, ne violetur ieiunium. Dian. 3. p. tr. 6. Miscell. ref. 66.

Iesuitissa.

- 1 N Vlla est, & inualida ab ortu suo Congregatio mulierum Iesuitissarum, & quatenus opus est, supprimitur, & extinguitur. Urban. VIII. Anno 1630.*
- 2 Neque tenentur ad obseruationem votorum ad instar solemnium in ea emissorum. *ibid.*
- 3 Habitent extra collegia, domosque, ubi habitauerunt, neque simul degant, neque simul conueniant ad aliquid spirituale, vel temporale tractandum; habitum deponant, ad eundem alias non admittent, neque amplius eum resumant, nec ulli earum ad hæc consilium, auxilium, fauorem, directè, vel indirectè, aut quomodolibet præstent; neque pro religiosis, seu præsentis Congregationis, villo modo se gerant. *ibid.*
- 4 Sub pœna excommunicationis ipso facto incurrendæ reseruata summo Pontifici. *ibid.*
- 5 Quæ vouere in quemcumque euentum

tum voluerunt, cum eorum vota sint simplicia, Ordinarijs subfint; cum vfu, non dominio bonorum, & cum facultate de ijs disponendi ad vfu pios. *ibidem.*

- 6 Ab intestato succedant ii, qui nō emis-
fo voto, successuri fuissent. *ibid.*
- 7 Si nubere velint conceditur, cum re-
laxatione omnium votorum de facto
emissorum. *ibid.* melius agent, si Mo-
niales fiant. *ibid.*
- 8 Amplissimis clausulis firmatur hæc
constitutio. *ibid.*
- 9 Ordinarii eam publicent, & conten-
ta quæcumque executioni mandati cu-
rent. *ibid.*
- 10 Censuris, pœnis, & alijs remedijs, &
omni appellatione remota. *ibid.*

Illegitimi.

- 1 **E**Xcluduntur à successione qua-
cumq; bonorum. Pius V. A. 1571.
- 2 Et à successione bonorum patrimo-
nialium. idem Anno 1572.
- 3 Potest Episcopus dispensare cum il-
legitimo, vt obtineat beneficium sim-
plex sine cura. Sylu. *V. beneficium 3. qu. 7.*
- 4 Non autem Personatum, vel Digni-
tatem sine cura. idem *ibid.*
- 5 Potest ad beneficium simplex, qui
annexa est cura animarum, quando
Ecclesia chrata habet proprium Vica-
rium diuersum ab illegitimo. idem *ibid.*
quest. 8.
- 6 Prædicta intellige, nisi aliud obftet ca-
nonicum impedimentum, quam illegi-
timitas. *ibid. qu. 9.*
- 7 Neque potest Episcopus dispensare
cum illegitimo, vt plura beneficia, reti-
neat. *ibid. qu. 14.*
- 8 Potest Episcopus dispensare ad dimi-
dias portiones, seu beneficia inferior
Cathedralis Ecclesiæ. DD. apud Barb.
alleg. 45. nu. 23.
- 9 Item potest cum illegitimis etiam ex
damnato coitu ad minores ordines.
idem *ibid. nu. 19.*
- 10 Item ad Canonicatus Collegiatæ Ec-
clesiæ. *ibid. nu. 22.*
- 11 Non ad Dignitates, vel Personatus. *nu-
mero 29.*

12 Nec in ijs, quæ requirunt ordinem sa-
crum. *nu. 30.*

13 Neque consequenter verius in Cano-
nicatibus Ecclesiæ Cathedralis. *numero
31.* Contrarium docent alii. *ibid. minus
verè, ex iure nouo Conc. Trident.*

14 Neq; ad pensiones Gigas *q. 17.*

15 Illegitimus dispensatus à Papa ad sa-
cros ordines non censetur dispensatus
ad beneficium curatum. Sylu. *loc.
cit. q. 10.*

16 Dispensatus super certo beneficio non
potest obtinere aliud si fuit in culpa, vt
non habuerit illud. *ibid. quest. 11.*

17 Si non fuit in culpa, aut dispensatio
fuit super incerto beneficio, poterit
aliud obtinere. *ibid.*

18 Dispensatus ad beneficium curatum
non potest obtinere Dignitatem. *ibid.
qu. 12.*

19 Dispensatus à Papa ad beneficium cu-
ratum potest promoueri ad beneficiū,
cui præficiendus est aliquis per electio-
nem. *ibid. qu. 16.*

20 Dispensatus in ordine, & beneficio, &
promotus non potest impetrare dispen-
sationem super pluralitate, non facta
mentionem illegitimitatis. idem *ibidem
quest. 13.*

21 Legitimus à Principe non ideo est
legitimus quantum ad Ecclesiam. Sā
Filius. nu. 11.
V. Cap. sede vac. nu. 43. & seqq.
Familiaris Episcopi. nu. 14.

Imagines sacre.

1 **O**Mnis tollatur abusus, superstitio,
turpis quaestus, omnis lasciuiā à
facto imaginum vfu. Trident. *sess. de
sacr. imag.*

2 Nihil inordinatum, præposterum, pro-
fanum, inhonestum appareat. *ibidem.*

3 Nulla insolita imago ponatur in Ec-
clesia non prius approbata ab Episco-
po. *ibid.*

4 Non patiantur Episcopi causa à se
non cognita, & scripto probata, imagi-
nem extra morem ornati, altareue ibi
erigi, vota appendi, aut noui quidquam
fieri. Prou. 4.

5 Neque pingantur historiae non pro-
batae, Prou. 1.

6 Ne-

- 6 Neque de industria in imaginibus sanctorum effigies hominum viuentium, vel mortuorum. *ibid.*
- 7 Neque admittantur effigies iumentorum, quæ ad sacram non attinent historiam. Prou. 4.
- 8 Corona Christi Domini à coronis sanctorum distinguatur, addita figura Crucis. Prou. 1.
- 9 Neque detur corona, nisi canonizatis. *ibid.*
- 10 Imago Crucis ne humi ponatur, sub pœna grauissima. citat. Can. Sylu. *V. Imagines. §. 4.*
- 11 Neque sacra imago exprimatür humi, neque sub fenestra, unde à pluuia deformari queat, neque ubi clauis figendi, neque in loco sordido. Prou. 4.
- 12 Crucis imago lapidea, vel lignea erigantur, ubi triuia sunt frequentiora. Prou. 3.
- 13 Cruces, & sanctorum imagines pro Ecclesiarum vsu statis precibus benedicantur. Prou. 4.
- 14 Oratoria in vijs cum imaginibus tegantur à superiori parte, ne corruant. *ibidem.*
- 15 Et ea certis congruis locis ædificentur. *ibidem.*
- 16 Aula in texta turpibus imaginibus ne adhibeantur in Ecclesia, neque imagines ethnicorum. Prou. 2.
- 17 In cubiculis omnibus curetur imago sacra. Prou. 4.
- 18 Imagines turpes, & obscenæ etiam à laicorum domibus abijciantur. Prou. 3.
- 19 Quæ picta sunt indecorè, vel deleantur, vel corrigantur. Prou. 1.
- 20 Quæ penè delata sunt, renouentur aut deleantur, & comburantur, cineribus in pauperti fossis collocatis. Prou. 4.
- 21 Puniantur pictores, & ij, quorum insu in hoc genere peccatur, etiam pœnas interdicti. *ibid.*
- 22 Rectores Ecclesiarum, qui permiserint, etiam pœna excommunicationis afficiantur. *ibid.*
- 23 Ne imagines ceret, quæ voti causa offeruntur, venditari vilo modo possint. *ibid.*
V. processio. nu. 50. 51. 52.

Immunitas Ecclesiastica.

- 1 Ecclesia etiam non consecrata, auctoritate Episcopi fundata gaudet immunitate. Sylu. *V. Immunitas. qu. 1.*
- 2 Etiam interdicta, & item cæmeterium. *ibid.*
- 3 Item Hospitale, & priuata Oratoria (non tamen intra domos laicorum) auctoritate Episcopi fundata. *ib. d.*
- 4 Item Palatium Episcopi, etiam si non sit Ecclesiæ coniunctum. idem *ibid.* 3. *quest. 1.*
- 5 Item spatium 40. passuum quoad Matricem Ecclesiam, 30. quoad minores Ecclesias. *ibid.*
- 6 Item monasteria Regularium. *ibid.*
- 7 Item Corpus Christi, si in via gestetur, & ad illud quis confugiat. *ibid.* non autem si quis illud recipit in carcere. *ibid.*
- 8 Capellæ priuata Palatiorum non gaudent immunitate. Congregat. Episc. 17. Nou. 1617.
- 9 Gaudent immunitate confugientes ad Ecclesiam Iudæi, Pagani, excommunicati Sylu. *loco citato 3. quest. 3.*
- 10 Non gaudent clerici, & religiosi. idem *ibid.* sed gaudere declarauit Congreg. Episc. 24. Ianuarij 1617.
- 11 Conceditur immunitas gestantibus arma prohibita in Ecclesijs. eadem 30. Sept. 1616.
- 12 Et inferentibus strigia in Ecclesijs. eadem 16 Nou. 1618.
- 13 Existens extra cæmeterium, vel ecclesiam, & trahens violenter eum, qui est intra, per partem vestis exterius existentem, violat immunitatem. Sylu. *loco citato quest. 6. primum.*
- 14 Contra violatores innouantur Canones, & Concilia Generalia, & Apostolicæ sanctiones. Trident. sess. 15. capit. 20.
- 15 Debent enim excommunicari, pecunia mulctari, publica pœnitentia affligi, nec restitui communioni, nisi restituant extractum. Sylu. *quest. 8.*
- 16 De delictis in Ecclesia commissis moneatur statim Episcopus, etiam si committantur in Ecclesia Regularium. Prou. 6.

- 17 Exule recurrente ad Ecclesiam, aut alio criminoso, consulatur Episcopus, vel statim moneatur, si veniant illi de repente. *Prou. l. 1.*
- 18 Magistratus secularis non potest dare hospitium militibus in domibus Ecclesiarum, etiam locatis laicis, & indirecte tendit in præiudicium Ecclesie. *Congregat. Episcop. 9. Iunij 1617.*
- 19 In crimine hæresis, & in delictis Ecclesiasticorum ne se intromittat Curia secularis sub penis aliis inflicis. *Greg. XIV. Anno 1591.*
- 20 Publici latrones viarumque grassatores, depopulatores agrorum, qui homicidia, & mutilationes membrorum in Ecclesiis, seu cœmeteriis committunt, non gaudent immunitate Ecclesie. *idem ibid.*
- 21 Neque proditores homicidæ, aut assassini, vel hæresis, seu læsæ Maiestatis in personam Principis rei. *ibid.*
- 22 Traduntur hi Curie seculari, si requisiti sint Ordinarii. *ibid.*
- 23 Nec extrahantur à locis sacris sine expressa licentia Episcopi; & si locus est exemptus, vicinioris Episcopi. *ibid.*
- 24 Si recitent Episcopi tradere prædictos, tunc minori tumultu, qui fieri potest, extrahantur. *ibid.*
- 25 Et ad carceres ecclesiasticos ducantur, donec ab Episcopo cognoscatur, an ipsi rei prædicta delicta commiserint. *ibid.*
V. Casus reservatis. nu. 3.
Clericus. nu. 78. 79. 81. 89.
Fori. Privilegium. nu. 27. 28.
- 4 Imò & laicorum inferuentium victima Ecclesie. *ibid.*
- 5 Passus quilibet habet quinque pedes, & per 15. digitos. *ibid. nu. 40. 41.*
- 6 Ecclesie capania intra 30. passus, quantum inferuit pro seruitio Ecclesie, gaudent immunitate. *Congreg. Immunit. mense Dec. 1632.*
- 7 Gaudet confugiens, & se immiscens inter eos, qui associant venerabilem Eucharistiam, licet non tangat Sacerdotem, neque hastam baldachini. *DD. cum Barb. loc. cit. nu. 69.*
- 8 Gaudent furtum committens in Ecclesia de re Ecclesie, etiam Pixide. *ibid. numero 123.*
- 9 Non gaudet mater occidens filium infantem. *Cong. conc. 3. Dec. 1632.*
- 10 Neque qui alium occidit veneno. *ead. ibidem.*
- 11 Contrauenientes constit. *Greg. XIV. ex multorum DD. sententia possunt absolui ab Episcopo. Dian. p. 1. tract. 1. resol. 41.*

Indulgentie.

- 1 Potest Episcopus nondum consecratus, etiam si non sit Sacerdos, elargiri Indulgentias. *DD. apud Barbof. alleg. 88. nu. 7.*
- 2 Et demandare facultatem eos concedendi clerico, nedum Vicario. *ibid. numero 10.*
- 3 Subditis tantum suis, externis in sua iurisdictione morantibus. *ibidem numero 23.*
- 4 Archiepiscopus etiam per totam provinciam. *Sylu. V. Indulgentie. qu. 5. Quartum.*
- 5 Potest Episcopus concedere exemptis etiam, & religiosis. *Barbof. loc. cit. numero 27.*
- 6 Et sibi ipsi. *num. 28.*
- 7 Potest etiam concedere subditis suis, ut ab alieno Episcopo accipiant Indulgentias. *num. 25.*
- 8 Mortuis dare non potest. *num. 24.*
- 9 Episcopo inferior dare non potest. *num. 17.*
- 10 Potest Episcopus dare Indulgentiam 40. dierum, non ultra. *num. 14.*
- 11 In Dedicationes Ecclesie dare potest Indul-

ADDITIO.

- 1 Spatium 30. seu 40. passuum circa Ecclesiam de consuetudine non seruari docet *Farin in prax. crim. quæst. 28. & de immunit. Eccl. nu. 294.*
- 2 Fallit immunitas hæc in Ecclesiis, quæ sunt intra ambitum castellorum ob angustiam loci. *Barb. de iure Eccl. l. 2. c. 3. nu. 42.*
- 3 Domus clericorum existentium intra dictos passus Ecclesie, cui seruiunt, gaudent immunitate. *DD. cum Barb. ib. n. 39.*

Indulgentiam vnus tantum anni, & in anniuersario eiusdem 40. tantum dierum. *ibid.*

V. Ecclesia consecratio. num. 11.

12 Si Dedicetur à pluribus, non vltra annum, nec vltra 40. dies potest dari. Sylu. *loc. cit. qu. 5. Secundum.*

13 Si detur annus ab Archiepiscopo, & annus à proprio Episcopo, subditi Episcopo biennium habebunt, Conprovinciales vnum annum ab Archiepiscopo. Sylu. *ibid. sextum.*

14 Si Episcopus dat 40. dies, & successor eiusdem ob eandem causam 40. dies, vtraque non valet. *idem ibid.*

15 Durant perpetuo prædictæ Indulgentiæ. *ibid. septimum.*

16 An Capitulum sede vacante dare possit Indulgent. Affirmant Sylu. & alij Negant Henriquez & alij apud Barbof. *loco citato numero 11. Vide supra Capitulum sede vacante. numero 49.*

17 Clausula in Indulgentiis Papalibus; *Dummodo alijs non concesserimus;* intelligitur de alia simili expressa in eadem concessione. Naldus *V. clausula. Dummodo.*

18 Quæstus omnis pro his consequendis prohibetur. Tridentin. *sess. 25. de Indulgent.*

19 Reuocate sunt omnes eæ, quæ continent quæstus, & manus adiutrices, Pius V. A. 1566.

20 Quæcumque Indulgentiæ publicentur ab Episcopo, adhibitis duobus de Capitulo. Trid. *sess. 21. c. 9.*

21 Litteræ Indulgentiarum ne affigantur arculis eleemosynarum, sed apud altare collocentur apertæ. Prou. 5.

22 Et capsula eleemosynarum, si ab Episcopo concedatur, remota sit ab altari. *ibidem.*

23 Eleemosynæ dentur Ecclesiæ, locouè, cuius causa concessæ sunt. Prouinc. 4.

24 Si colligantur hoc titulo eleemosynæ, eligantur personæ spectata fide; & collectæ, de Episcopi consensu, & scientia expendantur in vtilitatem earum Ecclesiarum, pena suspensionis ipso facto ecclesiasticis; laicis autem suppressionis scholarum, priuationis habitus, & alijs arbitrio Episcopi. Prouinc. 7.

25 Ecclesijs Regularium alias concessæ

Indulgentiæ non fuerunt sublatae per reuocationem earum, quæ concessæ fuerunt personis ipsis Regularibus ante Paulum V. Congr. Ep. 21. Aug. 1615.

26 Quæcumque habentur, etiam in Ecclesijs exemptis, referantur in librum in Archiuio asseruandum. Prouinc. 4.

27 Earumdem Tabellæ in proprijs Ecclesijs habeantur. *ibidem. V. Archiepiscopus. numero 49. Coadiutor Episcopi. numero 14. Concil. Prouinciale num. 113. 114. Doctrina Christiana. numero 14. Eucharistia. numero 52. Quæstiones. numero 46. Regularium intra sub Episcopi. num. 40.*

A D D I T I O.

Falsæ sunt, quæ sequuntur ex Decreto Romæ impresso 23. Iunij 1635. à S. Rom. Inquisit.

1 Quæ asseruntur concessæ à Pio V. Principi Senatui.

2 Item à Pio V. Magno Duci Etruriæ, & confirmatæ à Clem. VIII.

3 Item à Clem. VIII. Ecclesiæ S. Mariæ Montis ferrati.

4 Item Indulgentia Plenaria pro defunctis à Clem. VII. *Matri 20. Iunij 1606.*

5 Item Indulgentiæ fundatæ super reuocationem B. Io. de Cruce piaculari grano, quod dicitur tetigisse vnum ex tribus, quæ sunt apud Papam, Regem Hispaniarum, & Generalem Minorum de obseruantia.

6 Item Indulgentia, quæ dicitur concessa à Io. XXII. illis, qui osculantur plantam pedis B. V. prælo datam.

7 Item ea, quæ à Papa Adriano VI. dicuntur concessæ granis benedictis ad instantiam Card. Lanchinaues Trigermani Brabantini, impressæ Panotmi A. 1611.

8 Anno Iubilæi non suspenduntur Indulgentiæ plenariæ concessæ pro articulo mortis. *Alph. Leo tr. de Iubil. p. 1. qu. 6. nu. 242.*

9 Neque suspenduntur Indulgentiæ pro defunctis, neque altaria priuilegiata. *idem ibid. nu. 246. 248.*

10 Qui ex priuilegio habet vsum mitræ, non tamen potest dare Indulgentias. *Congr. Rit. 4. Mart. 1606.*

11 In Ecclesia, in qua exposita est Indulgen-

dulgentia plenaria, non datur ab Episcopo Indulgentia ab eo dari solita; cæmon. Ambrosianum.

Constitutio Pij V. Prou. 3.
V. Irregularitas nu. 71. 72.

Inquisitionis Sanctæ officium.

- 1 **C**onstituatur Episcopus Congregationem Theologorum, & Iuristarum vnâ cum Inquisitore. Prouinc. 5.
- 2 Secretum, silentiumque indicatur iisdem, dato iuramento, vt neque nutu significant, proposita latæ sententiæ excommunicatione. *ibid.*
- 3 Notarij idem præstent iuramentum de secreto; custodes carceris, & alij ministri. *ibid.*
- 4 Causarum acta, nec aliud quidquam ad causas attinens; typis edatur. *ibid.*
- 5 Procurator, Aduocatusque dari debet, qui fidei professionem emisit, & qui omni labe caruerit, suspicioneuê hæresis *ibid.* V. Fidei Professio. num. 27.
- 6 Detur facultas in scriptis & cum iuramento de legitima tantum defensione facienda. *ibid.*
- 7 Qui Inquisitorem, Aduocatam, aliosuê ministros Sancti officij, aut denunciatores, accusatores, aut testes in causa fidei præter refecerit, occiderit, verberarit, deiecerit eo ipse est excommunicatus, reseruata absolutione Papæ Pius V. *const.* 83. Anno 1569.
- 8 Item ille qui eiusdem Sancti officij ardes, aut ministrorum, aliasuê res expugnauerit, inuaserit, incenderit. aut libros, litteras, scripta combusserit, diripuerit, interuenterit, asportarit, *idem ibid.*
- 9 Item ille qui ad hæc consilium, auxilium, fauorem præstiterit. *ibidem.*
- 10 Et qui delinquentibus contra officium S. Inquisitionis veniam petere, aut pro illis intercedere tentauerit *ibid.*
- 11 Et qui in carcerem, seu custodiam etiâ priuatam effregerit, vinculum extraxerit, seu emisit, capiendum prohibuerit, captumue eripuerit, receperit, occuluerit, seu facultatem fugiendi dederit, etiâ si effectus. non sequatur *ibidem.*
- 12 Aliæ pœnæ ibidem infliguntur grauissimæ. *ibid.*
- 13 Promulganda est aliquando prædicta Barth. Ganant. Man.

A D D I T I O.

- 1 Episcopus terminare potest sine interuentu Inquisitoris, causas superstitionū, incantationum, veneficiorum; & blasphemiarum, nisi sapiant manifesta hæresim. *Congreg. S. Off. 2. Dec. 1632. apud F. Leon. in Thes. Fori Eccl. tit. de sortileg.*
- 2 Omnia gratis in hoc genere expediantur. *ead. 5. Jan. 1601.*

Interdictum.

- 1 **P**otest Episcopus ponere Interdictū contra subditos suos, non debet tamen interdicere clericos, aut eorum Ecclesiæ perpetuo, vel ad longum tempus nisi de consensu Capituli. Syluest. V. Interd. 3. quest. 3.
- 2 Propter delictum domini vel Capituli, vel alicuius communitatis. *idem ibid. quest. 5.*
- 3 Et quando officiales laici nolunt remittere clericum ad Curiam Ecclesiasticam. Aufert de pot. Ind. Eccl. supra laic. numer. 8.
- 4 Non pro debito pecuniario, nisi contraria adsit consuetudo, cui standum erit. Sylu. loco cit.
- 5 Subiacet interdicto ipso facto omnis locus in quo Ecclesiastici compelluntur ad soluenda pedagia, guidagia, vel alia per se, aut per alium de rebus suis, quas non deserunt causa negociandi. Sylu. Interd. 4. quest. 1. Tertiò.
- 6 Item Ciuitas, quæ committit aliquid in Episcopum suum, vt capiat, percutiatur, banniatur. *ibid. Qu. 10.*
- 7 Item quando in aliquo loco detinetur Episcopus inuitus *ibid. Sextò.*
- 8 Item quando dominus loci impedit ne Legatus, aut Nuncius Papæ possit exequi officium suum. *ibid. Septimò.*
- 9 Non potest Episcopus suspendere Interdictum pro festiuitate, missa noua, &c. Negant, Ar mant DD. apud Barbof. allegat. 38. num. 5.
- 10 Tempore Interdicti quotidie possunt missæ, & officia diuina celebrari, submissa voce, ianuis clausis, non pulsatis

H

cam-

- campanis ; excommunicatis, & interdictis exclusis. idem *Interd. 5. quest. 1.*
- 11 Non habet locum hæc moderatio in Interdicto populi, seu vniuersitatis, non expresse loco in sententia. *ibid.*
- 12 Neque in Ecclesia, vel monasterio specialiter interdictis. *ibid.*
- 13 In Festis Natiuitatis Domini, Resurrectionis, Pentecostes, Assumpt. B. V. & Corporis Christi, cum octaua, campanæ pulsantur, & ianuis apertis alta voce diuina celebrantur, interdictis admissis, non tamen ij, quorum causa latum est interdictum, appropinquant altari. idem *ibidem qu. 2. Primum*; Non ait, Sacramenta ministrantur; quod bene nota.
- 14 Nimirum à primis vesperis cuiuslibet festorum prædictorum vsque ad Completorium festi. idem *ibid. Secundum*.
- 15 Potest Episcopus in prædictis festis altaria, & virgines consecrare, vela benedicere, & imponere monialibus, calices, paramenta, aquam, Abbates, & huiusmodi *ibid. Tertium*.
- 16 Item sacerdos potest benedicere sponsam, aquam, candelas, oliuas, nisi sit, & ipse interdictus. *ibid.*
- 17 Intellige sponsæ benedictionem in festo Assumptionis B. V. & Corporis Christi non in alijs *ibid.*
- 18 In alijs diebus hæc eadem possunt fieri, sed eo modo, quo diximus *nu. 10. idem ibid.*
- 19 Sepultura conceditur in prædictis festis probabiliter. *ibid.*
- 20 Sed probabilius oppositum mihi videtur. Vgol. *c. 9. § 1. nu. 1. fuse, & optime*.
- 21 Extra prædictas moderationes prohibentur exercitia deputata certo ordini Ecclesiastico celebratio diuinorum, administratio sacramentorum, collatio ordinum, Ecclesiastica sepultura, cum officio, pulsatio campanarum. Syluest. *supra qu. 3. adde apertionem Ianuarium ibid.*
- 22 Item Missa sicca prohibetur idem *ibid.*
- 23 Non suspenditur iurisdictio Prælati, etiam circa spiritualia. *ibid.*
- 24 Episcopus per vias non debet benedicere populo, interdicti tempore. Vgol.
- Tab. 5. c. 8. §. 5. nu. 4.*
- 25 Oratio priuata in Ecclesia non prohibetur etiam si orationes sint interdicti, vel interdicta Ecclesia Sylu. *supra qu. 5. Tertium*.
- 26 Prædicatio potest fieri, etiam pulsata campana. *ibid. Sextum*.
- 27 Pulsari potest campana pro Aue Maria, pro nota horarum diei. *ibid.*
- 28 Baptismus potest cum cathecismo ministrari. *ibid. qu. 7.*
- 29 Item pœnitentiæ Sacramentum, etiam sanis, ministrari potest *ibid.*
- 30 Item Confirmationes. *ibidem*. & potest consequenter conficere Chrysma cum modificatione supradicta. *nu. 19.*
- 31 Potest deferri viaticum ad infirmos cum campanula, & lumine, *ibid.*
- 32 Item dari damnatis ad mortem *ibid.*
- 33 Item, & clericis secreto intra diuina. *ibidem*.
- 34 Non alijs, licet admissis licet ad diuina. *ibid.*
- 35 Prægnantibus dari potest communio, si probabiliter imminet periculum mortis *ibid.*
- 36 Post partum non possunt introduci in Ecclesiam. Vgol. *de Interdicto Tab. 5. capitul. 8. initio* Affirmat oppositum: Nau. *in manu. c. 27. num. 176.* sed fiat sine stola.
- 37 Matrimonium quoque conceditur sine benedictione nuptiali. Sylu. *supra qu. 7. Negat Vgolus. Tab. 5. c. 7. §. 3. nu. 1.*
- 38 Extrema vinctio prohibetur, Sylu. *initio qu. 7.*
- 39 Ordo commendationis animæ non prohibetur. *ibid. qu. 4. Sextum*.
- 40 Ordinum collatio non prohibetur Clero, si populus tantum est interdictus. idem *qu. 7. except. 6.*
- 41 Sed extra locum interdictum promoueri poterit *ibid.*
- 42 Si locus tantum sit interdictus neque ob delictum vniuersitatis, laici, qui non sunt in culpa delicti, poterunt extra locum ordinari. *ibid.*
- 43 In loco interdicto verius non possunt ordines conferri neque clericis, neque laicis. *ibid.*
- 44 Ecclesiastica sepultura denegatur laicis, etiam si egerint pœnitentiam. *ibid. qu. 8. Primum*.

- 45 Et sepeliri debent in loco non sacro, sine officio diuino *ibidem Tertium*.
- 46 Solutio interdicti transferri poterunt in Ecclesiam, vel cimiterium *ibid. Pri- mum*.
- 47 Et debent solemniter. Sà *Interdictum numero 22.*
- 48 Clericis non interdictis, & Interdictum seruantibus conceditur sepultura cum silentio, cum officio sine nota, cum moderatione supradicta *n. 10. Sylu. qu. 8. Quartum*.
- 49 Vel in Ecclesia propria, vel in alia. *ibid.*
- 50 Confratribus quoque idem conceditur qui ex priuilegio religiosorum, quorum sunt confratres, admittuntur ad diuina; non tamen in Ecclesia interdicta. *ibid.*
- 51 Etiam in interdicta docet Panormit. *ibid.*
- 52 Priuilegiati, vt admittantur ad diuina tempore Interdicti, excluduntur tamen, si causa, vel concausa, fuerunt interdicti. Sylu. *quest. 5. octauum*.
- 53 Priuilegiatus ad perceptionem sacramentorum, potest sepeliri in Ecclesia. *idem qu. 8. Sextum*.
- 54 Negat prædicta *num. 50. & 53. Vgol. loc. cit. c. 9. §. 3. nu. 2.*
- 55 Violantes Interdictum, nempe contra modificationes prædictas aliquid facientes, fiunt irregulares. Sylu. *ibid. qu. 5. Primum*. si compleatur actus celebrandi diuina.
- 56 Possunt recipi mortuaria, & orari potest pro pœnitentibus mortuis, aliàs minime *idem qu. 8. Septimum*.
- 57 Pœnæ multæ violentium interdictum habeantur apud Sylu. *V. Interdictum 6. V. Protonotarij. num. 3. Regularium iura sub Episcopis. num. 43. Sepultura num. 22.*

Irregularitas.

- 1 Poteſt Episcopus in ſua Diœceſi diſpenſare cum ſuis ſubdiis in irregularitatibus prouenientibus ex delictis occultis, excepto homicidio voluntario, aut delicto deducto ad forum contentioſum. *Trident. eſſ. 24. cap. 6.*
- 2 In ea nempe Diœceſi, in qua Conci-

- lium Tridentinum ſaltem quoad aliqua eſt receptum, ita deciſum reſert Suar. *diſp. 45. ſect. 2. nu. 6.*
- 3 Non poteſt cum Regularibus ſe illi ſubiicientibus ob hanc diſpenſationem. Bonac. *de irregul. diſp. 7. qu. 5. pun. 2. propoſ. 2. nu. 4.*
- 4 Poteſt cum ſubdito ſuo extra Diœceſim exiſtente, extrajudicialiter. Suar. *loco cit. num. 10. V. de Cenſura nu. 7.*
- 5 Poteſt etiam ſi ipſe Episcopus non exiſtat in Diœceſi, extrajudicialiter diſpenſare. Bonac. *loco cit. nu. 5.*
- 6 Delictum occultum intelligitur formaliter occultum; licet actio materialiter fuerit notoria, *idem 5. ibid.*
- 7 Deductum autem ad forum contentioſum illud eſt, quod ſemiplene eſt probatum. *idem ibid.*
- 8 Et eo magis illud quo quis conuiſtus, & condemnatus fuit. *idem ibid. nu. 7.*
- 9 In iubileo non datur facultas diſpenſandi in irregularitatibus, niſi fiat illius expreſſa mentio. Nau. *cap. 27. nu. 250.*
- 10 Non poteſt Episcopus diſpenſare cum Neophyto. Bonac. *loco cit. qu. 2. pun. 1. propoſ. 3.*
- 11 Neophytus eſt ille, qui ex aliena lege nuper eſt adultus baptizatus. *idem ibid. V. Ordo in genere nu. 15.*
- 12 Neque poteſt cum abſtemio. Nau. *cap. 27. nu. 204.*
- 13 Neque irregularitate proueniente ex defectu, vel deformitate, vel infirmitate corporis. *idem nu. 200.*
- 14 Neque ex defectu occulto, ex *c. liceat*. Bonac. *q. 2. pun. 3. propoſ. 3.*
- 15 Ad Episcopum pertinet iudicare, utrum defectus, vel deformitas corporis inducat irregularitatem. *idem ibid. pun. 2. propoſ. 3.*
- 16 Etiam in Regularibus ſtandum eſt iudicio Episcopi in vitio corporis. Barb. *alleg. 42. nu. 60.*
- 17 Sed neque poteſt diſpenſare cum dæmoniaco, niſi, vt exerceat ordines iam ſuſceptos, ſi tamen ſpatio vnus anni non vexerur. Vgol. *de irregul. cap. 55. nu. 2.*
- 18 Æthiops non videtur irregularis. Maiol. *de irregul. lib. 1. c. 21. contra Vgol. c. 50. nu. 4.*
- 19 Maleficiatus ad contrahendum ma-

- trimonium inhabilis non est irregularis ad ordines. Sayr. *lib. 6. cap. 9. num. 14.*
- 20 Simulans se esse dæmoniacum est irregularis. idem *ibid.*
- 21 De illegimis. *Vide supra illegitimi.*
- 22 Non potest Episcopus dispensare in bigamia propria, & interpretatiua, Bonac. *quest. 2. punct. 1. prop. 5.*
- 23 Neque ad primam tonsuram. decisum refert Garz. *de benefic. p. 7. cap. 6. num. 5.*
- 24 Nisi necessitas vigeat ob ministrorum penuriam, & aditus ad Papam sit difficilis. Barbof. *alleg. 49. num. 25.*
- 25 Potest in similitudinaria cum clerico in sacris, qui matrimonium cum unica, & virgine contraxit. idem *ibidem. numer. 26.*
- 26 Secus, si cum vidua, vel corrupta, vel duplex inijt matrimonium. idem *ibid.*
- 27 Infamia facti potest auferri per dispensationem Episcopi, quatenus potest dispensare in adulterio, & criminibus minoribus adulterio. Nau. *nn. 204.*
- 28 Infamis in vno loco, est vbique infamis. Vgol. c. 60.
- 29 Nulla pœnitentia solemnns hodie inducit irregularitatem, nisi adiunctam habeat infamiam. Bonac. *quest. 3. punct. 2. prop. 2. num. 4.*
- 30 Cum solemniter pœnitentibus si dubitatur de irregularitate, potest Episcopus dispensare ob necessitatem, vel utilitatem, ad minores ordines, Barbof. *alleg. 43. num. 8.*
- 31 Non potest dispensare cum conuictis, & condemnatis de crimine nefando. idem *alleg. 44. num. 30.*
- 32 Sodomitam non esse irregularem, docet Bonac. *q. 3. punct. 7. prop. 3.*
- 33 Rebaptizans, & rebaptizatus exculpabili iteratione baptismi, etiam occulta, sunt irregulares idem *quest. 3. punct. 3. prop. 1.*
- 34 Potest Episcopus dispensare in occulta iteratione baptismi, ex cap. liceat Concil. Trid.
- 35 Iteratio Confirmationis, & ordinis non inducit irregularitatem. Vgolin. *cap. 35. §. 4. contra Nauar. cap. 27. num. 247. non enim est in iure expressum. V. Confirmatio, num. 28.*
- 36 Baptizatus ab hæretico est irregularis, si ille est adultus. Suarez *sect. 1. nn. 11.*
- 37 Excommunicatus suscipiens minores ordines non fit irregularis. Nau. *de sentent. excommunic. conf. 28. contra Sylu. & alios.*
- 38 Suscipiens maiores fit. DD. communiter.
- 39 Intellige prædicta de excommunicatione maiori. DD. citati.
- 40 Suspendus, vel interdictus recipiendo sacros ordines non incurrit irregularitatem. Sayr. *l. 7. cap. 10. num. 13. & alij* Incurrit ex Syluest. *V. Irregularitas q. 2. & alij.*
- 41 Non incurrit is, qui suscipit ordines sacros, vel illos exerceat, pœna excommunicationis latæ sententiæ imposita contra susipientem, vel exercentem eosdem ordines Reginald. *libro 30. numero 182.*
- 42 Incurrit ille, qui vno, & eodem die, non aduertente Episcopo, recipit minores ordines, vel vltimum minorem, cū Subdiaconatu, vel duos ordines sacros Bonac. cum alijs *quest. 3. punct. 4. prop. 3.*
- 43 Solusque Papa dispensat, nisi sit occultum. Sayr. *lib. 7. cap. 10. num. 16. & alij.*
- 44 Recipiens ordines per saltum non est irregularis, sed suspensus communiorum dicit Bonac. *loco citat. prop. 4. contra Vgol. Sayrum & alios.*
- 45 Non potest Episcopus dispensare, si per saltum ordinatus ministraverit. Barbof. *alleg. 47. num. 8.*
- 46 Coniugatus recipiens ordinem factū est irregularis. Bonacin. *loco citato. prop. 5.*
- 47 Recipiens item ordines sacros ab Episcopo, qui renunciauit dignitati, etiam si recipiens fortè ob ignorantiam non peccauerit. Vgol. *cap. 40. Sayr. lib. 7. cap. 10. num. 27.*
- 48 Poterit Episcopus proprius dispensare, si ordinatus probabiliter ignorauit illius redundancyem. idem *ibid.*
- 49 Recipiens ordinem extra tempora ab Episcopo, qui sine culpa est, dispensari potest. Maiol. *cap. 24. num. 9. ut scilicet exerceat, non ut ascendat ad altiorum.*
- 50 Ligatus censura, etiam occultus, si exerceat solemniter actus maioris ordinis, citra scandalum, necessitatem, ignorantiam, inaduertentiam, obliuionem, fit

- fit irregularis. Bonac. q. 3. punct. 5. prop. 1.
- 51 Qui dubitat, se esse excommunicatum, celebrando fit irregularis, si reuera esset excommunicatus; secus, si non erat. Suar. dist. 14. sect. 3. nu. 7. Syluest. Irregular. numero 15. & alij.
- 52 Actus solemnes sunt, canere in choro ut hebdomadarii, Epistolam cum manipulo, Euangelio, cum stola; baptizando solemniter, absoluendo peccatis; benedicendo sponis, ministrando Eucharistiam; exercendo ordinem episcopalem.
- 53 Non est actus ordinis assistere matrimonio contrahentibus. Suar. loc. cit. nu. 18. & alij.
- 54 Ligatus duplici censura, duplicem incurrit irregularitatem. Bonac. loco cit. prop. 1. nu. 10.
- 55 In predictis non dispensat Episcopus, nisi censura sit occulta. Nauar. nu. 241. & alij.
- 56 Licet censura sit lata ab inferiore Papae. Maiol. cap. 19. nu. 1. 2. cap. 21. nu. 2.
- 57 Clericus ministrans in ordine sacro, quem non habet, serio, & ex officio, est irregularis. Nauar. nu. 42. communis.
- 58 Absoluentes sacramentaliter item, cum non sit sacerdos. idem ibid. contra Sylu. Confessor. 1.
- 59 Non potest Episcopus in his dispensare, nisi, ut exerceat ordines susceptos, quod si occultum sit delictum, potest eum dispensare, ut alios suscipiat. Syluest. Irregularitas. 3. qu. 8. Vgol. c. 37. nu. 14. & alij.
- 60 Haeretici, apostatae à fide, eorum fautores, & defensores, etiam occulti, sunt irregulares. Nauar. nu. 205. & alij.
- 61 Non autem colentes daemones sine haeresi, neque scismatici. Suarez dist. 43. sect. 1. contra Maiolum, & Vgolinum.
- 62 Neque clerici apostatae à clericali habitu, & tonsura. Vgol. c. 36. nu. 6. contra Maiolum.
- 63 Religiosus professus apostata à Religione est irregularis. Vgol. loc. cit. §. 4.
- 64 Filii haeticorum sunt irregulares vique ad secundam generationem per lineam virilem, & paternam; vique ad primam per lineam maternam; si parentes mortui sint cum haeresi. Sayr. lib. 6. c. 10. nu. 4. & communiter.
- Barth. Gaud. Man.
- 65 Nati ante haeresim parentis non sunt irregulares. Nauar. de haeres. conf. 27. Vgol. §. 1. nu. 6.
- 66 Non potest Episcopus dispensare in irregularitate ob haeresim. Suarez. dist. 43. sect. 1. ad finem contra Vgolinum, & alios.
- 67 Clericus, aut alius iuste mutilans, vel occidens, vel cooperans ad mutilationem, vel homicidium, secuto effectu, fit irregularis. DD. communiter.
- 68 Item qui mortem accelerat dicto, vel facto. Nauar. nu. 215.
- 69 Item qui consulit, & influit in sententiam iudicis Vgol. c. 9. §. 2. nu. 7. & alij.
- 70 Item qui ex pietate docet ministrum iustitiae, ut acuat gladium, &c. Graf. 1. par. libro 4. capitulo 27. nu. 68.
- 71 Denunciatores, testesque in officio Sanctae Inquisitionis non fiunt irregulares, licet nullam faciant protestationem. Vgol. cap. 6. §. 5. & communis.
- 72 Protestatio si fiat coram iudice sanguinis, impedit irregularitatem. communis DD.
- 73 Neque est necessaria in scriptis. Vgol. loco cit. §. 7.
- 74 Sed debet esse expressa. idem §. 8.
- 75 Et tam in laicis, quam in clericis. Nauar. c. 27. nu. 226.
- 76 Consulens bellum iustum, vel pugnans in eo non tamen occidens, aut mutilans, non est irregularis. Bonac. qu. 4. pun. 4. prop. 1.
- 77 Cooperans bello iniusto est irregularis. Vgol. loc. cit. §. 1.
- 78 Non potest Episcopus dispensare in irregularitate causa belli. Suar. loc. cit. nu. 12. & alij.
- 79 In arte chirurgiae accidit irregularitas, quando ex incisione, seu aduisione sequitur mors, culpa chirurgi. Bonac. qu. 4. pun. 5. prop. 1.
- 80 Item medico, si dubiam praebendo medicinam, sequitur mors; nisi casus infirmi sit desperatus. idem ibid.
- 81 Clericus in sacris incidendo, vel adurendo extra casum necessitatis, fit irregularis. idem ibidem prop. 2. Oppositum docent Sayrus, & alij ibidem morte scilicet non secuta, vel secuta ex morbi grauitate, non ex incisione: in dubio

- bio erit irregularis. *ibid.*
- 82 Non fit, qui iubet secundus artis peritiam incisionem, vel adustionem, etiam si sequatur mors. Bonac. *loco citato.*
- 83 Clericus in sacris secando venam, ad emittenda sanguinem, si moriatur, fit irregularis. *idem ibid.*
- 84 Adiuvans chirurgum peritum incisione, vel adustione, non est irregularis. *idem ibid.*
- 85 Occidens alium ad suæ vitæ defensionem cum moderamine inculpatæ tutelæ, non est irregularis. Suar. & alij communiter.
- 86 Etiam si dederit causam inuasionis. Bonac. cum Lessio, & Suar. *sect. 1. num. 11. contra Nauar. & alios.*
- 87 Neque ad membrum suum, seu vultum à mutilatione, seu deformitate defendendum. Sayr. *c. 12. nu. 5. contra Nauar. & alios.*
- 88 Neque ad defensionem honoris sui cum moderamine. Suar. *d. 46. sect. 2. & alij contra Nauar. & alios. Vide Bonac. loc. cit. pun. 6. prop. 2.*
- 89 Neque occidens inuasorem proximi cum moderamine, seu arma inuaso ministrans. *idem ibid. contra Nauar. & alios.*
- 90 Homicidium omnino casuale, non volitum in se, nec in causa, non inducit irregularitatem. DD. apud Bonac. *qn. 4. pun. 7. prop. 1.*
- 91 Puer maior septennio occidens fit irregularis. *idem ibid. contra Henric. & alios.*
- 92 Casuale, volitum in causa, inducit irregularitatem. *idem ibid. prop. 2.*
- 93 Dans operam rei illicitæ periculosa homicidij, eo secuto, est irregularis. Suarez & alij apud Bonac. *ibid.* Negant alij *ibid.* si adhibita fuit diligentia, ne sequeretur homicidium.
- 94 Baptizatus occidens, vel abscindens membrum voluntariè simpliciter, vel secundum quid secuta morte, vel mutilatione, est irregularis. DD. communiter.
- 95 Membrum est oculus, manus, pes, auris, virile membrum, mamilla sceminae. Nauar. *cap. 27. numero 20. & alij.*
- 96 Si debilitatum est, & aridum, & mutilatur, adhuc inducitur irregularitas. Suar. *dist. 44. sect. 2. nu. 11.*
- 97 Item si maior membri pars abscindatur, *idem num. 8.*
- 98 Nō est irregularis, qui debilitat membrum, neque qui cæcum facit aut claudum, abscque membri mutilatione, neque qui digitum abscindit. Bonac. *quæst. 4. punct. 8. prop. 1. numero 6. 7. 8.*
- 99 Mandans, etiam tacitè, homicidium seu actiones periculosas homicidij, est irregularis. *idem ibid. prop. 2.*
- 100 Confulens illi, qui paratus non erat ad homicidiū, auxilians, cooperans non impediens, cum ex iustitia tenetur, sunt irregulares. *ibid. prop. 3. 4. 5.*
- 101 Multis percutientibus, illi, qui lathale vulnus infligunt, sunt irregulares, non alij: nisi ex pluribus leuioribus vulneribus sit mors accelerata. *idem ibid. prop. 4. nu. 30.*
- 102 Et nisi ij omnes communi consensu sint aggressi. *ibid. 29.*
- 103 Non impediens homicidium quod tenetur ex iustitia impedire, incurrit irregularitatem homicidij voluntarii si ex odio non impedit; casualis vero, si ex timore, negligentia, avaritia. Suar. *dist. 45. sect. 5. nu. 9.*
- 104 Ratum habens homicidium non factum nomine suo, & factum, se insciente, non est irregularis. *idem d. 44. sec. 3. nu. 24. contra Nauar. & alios.*
- 105 Non potest Episcopus dispensare in homicidio voluntario iusto, vel iniusto. Trid. *sess. 24. c. 6.*
- 106 Potest dispensare in homicidio casuali occulto. *ibid.*
- 107 Item in homicidio patrato occulto, causa defensionis, non seruato moderamine. Nauar. *cap. 27. numero 339. & alij.*
- 108 Item in mutilatione iniusta occulta. Suar. *d. 41. sec. 4. n. 35. & alij contra Sanchez, & alios. & decium refert. idem Suar. ibidem.*
- 109 Posse Episcopum dispensare in homicidio ex defectu perfectæ lenitatis, affirmant Suar. *d. 44. sect. 6. n. 13. & alij.* Negant Salonijs, & Bonac. *q. 4. pun. ult. prop. ult.*
- 110 Potest Episcopus causa cognita dispensare in irregularitate ex homicidio, non ex proposito, sed casu, vel vim vi repellendo. Trid. *sess. 14. cap. 7.*
- 111 Idem potest Capitulum sede vac. Beia. *p. 4. casu 47. vers. tandem.*

- 112 Sed committatur causa ait Trid. loco citato.
V. Aqua benedicta n. 1. Benedictio. nu. 20.
Canonicatum optio. numero 20. 21. Fun-
ctiones Episcopales. nu. 5. Suspendio. n. 3. 4. 7.
10. 13. 15. Torneamentum numero 7. 8.

ADDITION.

Non incurrit irregularitatem Sacerdos male ordinatus concelebrans in sua ordinatione cum Episcopo ordinante, licet eo casu sit suspensus *Nald. v. Sacerdos n. 7. contra Nau. Barbof. & alios.*

Iudex Synodalis.

- 1 IN Diocesana Synodo eligantur saltem quatuor Iudices, quibus delegendae erunt causa à sede Apostolica. *Trid. sess. 25. c. 10.*
- 2 Debent esse in ecclesiastica dignitate constituti, aut Personarum obtinentes, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonici. idem *ibid.*
- 3 Canonici collegiatarum, etiam insignium, alioqui Doctores, non possunt esse Iudices Synodales, etiam si nullus Doctor reperiretur, nec eis aptior in Capitulo Cathedralis, & inter obtinentes Dignitates decusum refert Massobr. *de Synod. cap. 4. dub. 10. in fine.*
- 4 Oppositum doceat alii apud Barbof. *de pot. Episc. alleg. 106. n. 12.* sed melius negatur, etiam si sint peritissimi.
- 5 Canonicus in Cathedrali dispensatus super minori ætate non potest esse Iudex Synodalis. Massobr. *loco cit. dub. 11.*
- 6 Canonici Regulares, aut Monachi, etiam si sint in Cathedrali, non sunt capaces delegationum Apostolicarum. Archid. Geminian. Butr. *in c. statutum 11. de rescript. an 6.*
- 7 Vicarius Episcopi Generalis potest eligi. Massobr. *dub. 13.*
- 8 Protonotarius Apostolicus item, ex eodem *dub. 12.*
- 9 Quam plures hodiè sunt eligendi in gratiam Regularium, ut ex iis Conseruatores sibi eligant. Greg. XV. Anno 1621.
- 10 In prouincia Mediolanensi debent nominari omnes Canonici Cathedra-

lium Ecclesiarum in Iudices, ex Decreto Sac. Congreg. Concil. edito 27. Septemb. 1614.

- 11 Iudici non Doctori, detur Assessor non suspectus. Leo X. Anno 1515.
- 12 Si quis obierit, substituatur alius ab Ordinario cum consilio Capituli vsque ad Synodum. Gregor. XV. *ubi supra.*
- 13 Qui tempore commissionis causarum reperiatur constitutus in dignitate, & designatus inter iudices Synodales, commissionem resignauerit, poterit de eadem causa cognoscere. Decisum à Congreg. Concil. 2. Martii 1587.

V. Notarius. nu. 31.

Synodus Diocesana. nu. 45. 46.

ADDITION.

Non potest esse is, qui est coadiutor Canonici Cathedralis Ecclesiae. *Garz. de benef. p. 4. c. 5. in addit. post nu. 130. dub. 28.*

Vide Conseruatores.

Iuramentum.

- 1 NE exigantur, neque reddantur Iuramenta illicita, impossibilia, damnosa, vel ecclesiastica libertati obuiantia. Gregor. XIII. Anno 1584.
- 2 Sub pœna suspensionis, & interdicti, & excommunicationis respectiue, cum reservatione Papæ. *ibid.*
- 3 Tam ab actore, quàm à reo calumniae Iuramentum exigi potest. Prouinc. 5.
- 4 Iuramentum clerico, non nisi à sacerdote deferatur, si ille examinandus est in foro seculari de licentia Episcopi Prou. 6.
- 5 Neque detur ab Episcopo licentia, ubi est suspicio de irregularitate *ibid.*
- 6 Non licet in iudicio iurare diebus feriatis, nisi pro pace, & piis causis, pro rebus autem temporalibus minimè, nisi forte ex magna necessitate. Sylu. *Iuramentum 2. quæst. 4. standum consuetudini locorum.* Nald. *Iuram. n. 6.*
- 7 Relaxatio Iuramenti ne vnquam detur, nisi ad agendum tantum: nullo modo ad excipiendum. Prouinc. 5. nisi defensionis ergo.
- 8 Et ne ad agendum quidem post commissum

missum periurium. *ibid.*

- 9 Non tamen potest Episcopus in referuatis Papæ. Sylu. *Iuramentum* 5. qu. 3.
 - 10 Neque in contractibus in forma Cameræ Apostolicæ. Couarr. l. 1. c. 4. n. 6. vers. *id verò var. resol.*
 - 11 Neque in casibus non prohibitis Episcopo, sine causa rationabili. Sylu. *loc. cit.* q. 2. in fine.
 - 12 In eo, qui iuravit non petere absolutionem à iuramento, est necessaria specialis absolutio. Sà. *Iuramentum* nu. 37.
 - 13 Et ille Episcopus potest relaxare, seu habilitare, qui est Episcopus iurantis, seu loci contractus, non autem creditoris. Couarr. *loco citato* nu. 1.
- V. Clericus, nu. 74. 75.
Dispensatio nu. 15. 23.

Ius patronatus.

- 1 Solus fundator Capellæ, aut dotator de suis propriis bonis potest ius patronatus obtinere, & institutio est Episcopi. Trid. *sess.* 24. cap. 12.
- 2 Titulus ius patronatus sit ex fundatione, vel dotatione, qui ex authentico documento ostendatur, siue etiam ex multiplicatis præsentationibus per antiquissimum temporis cursum, qui hominum memoriam excedat. *idem sess.* 25. cap. 9.
- 3 Exactior erit probatio in iis personis, vel communitatibus, vel vniuersitatibus, in quibus vsurpatio solet præsumi, & spatium annorum 50. saltem in continuatis præsentationibus, & admissis probandum erit. *ibid.*
- 4 Abrogantur reliqui patronatus omnes, exceptis super Cathedralibus Ecclesiis, & iis, quæ ad supremos Principes iura imperii in dominiis suis habentes pertinent, & quæ in fauorem studiorum generalium concessa sunt. *ibid.*
- 5 Patronatus quicumque in beneficiis antea liberis acquisiti à 40. annis citra, & in futurum acquirendi, ex augmento dotis, seu ex noua constructione, vel alia simili causa, etiam auctoritate Sedis Apostol. ab Ordinariis diligenter cognoscantur, & reuocent in totum non legitimè constitutos, restituto patronis eo, quod ab eis idcirco datum

est. *idem sess.* 25. cap. 9.

- 6 Probatio facienda ab Episcopo iuxta formam prædictam. locum habet etiam in beneficiis, quorum institutio pertinet ad Abbates, & Commendatarios cum ordinaria iurisdictione decisum refert Garz. p. 9. cap. 3. nu. 19. in decl. 2.
- 7 Sufficit probatio ex solis præsentationibus continuis vltra hominum memoriam; licet in iis non sit mentio de fundatione, vel dotatione. decisum refert Gonzal. ad reg. 8. *Cancell. Gloss.* 11. nu. 46.
- 8 Probatio, quæ fit per solos testes, non per scripturam, reicitur. decisum refert *idem ibid.* nu. 79.
- 9 Dux præsentationes sufficiunt, vt dicantur multiplicatæ. Barbos. *alleg.* 72. num. 31.
- 10 Non potest repelli patronus à sua quasi possessione præsentandi, si adhibita causa cognitione post Concilium Trident. Ordinarius admisisset præsentatum, etiam si post obitum præsentati de validitate ius patronatus iterum contigerit dubitari. decisum refert Gonzal. *loco cit.* nu. 26.
- 11 Secus, si patroni præsentatio sine causa cognitione fuisset admissa; decisum refert *idem ibid.*
- 12 Ius patronatus ex priuilegio sublatum est à Trid. nisi sit ex causa onerosa. Viuian. *de iure par.* 2. lib. 11. c. 5. à num. 103.
- 13 Nullum item est ex sola reparatione. *idem par.* 1. lib. 1. cap. 1. nu. 44.
- 14 Nullum item ex solo augmento dotis. Rota apud Barbos. *alleg.* 70. nu. 16.
- 15 Abrogatum est item à Trid. ius patronatus acquisitum præscriptione, vel consuetudine. DD. apud Barbos. *ibid.* nu. 17.
- 16 In fundatione debet accedere consensus Episcopi, seu Ordinarii. Viu. *par.* 1. l. 1. c. 1. nu. 14.
- 17 Et sufficit post factum. Garz. p. 12. c. 2. num. 209.
- 18 Ordinarii nomine in hac materia venit quilibet Prælatus Episcopalem habens potestatem. Viu. *loc. cit.* num. 17.
- 19 Non est repellenda meretrix, dum instat de rebus turpiter quæsitis fundare ius patronatus. Nau. *Miscellan.* 52. nu. 7.

- 20 Valet translatum in alios, successione cum vera vniuersitate. DD. apud Barb. alleg. 71. num. 2.
- 21 Item donatione omnium bonorum Ricciulli. contra Lambert. in praxi resol. 147. & donatione simplici.
- 22 Quæ si fiat de laico in laicum, debet adesse consensus Episcopi. Barbof. d. 71. numero 23.
- 23 Secus, si de laico in Ecclesiasticum. ibid. num. 26.
- 24 Si de Ecclesia in Ecclesiam, requiritur consensus. nu. 27.
- 25 Et item, si de compatrono in filium compatroni. num. 29.
- 26 Non autem si de compatrono in compatronum. num. 28.
- 27 Licet tutius requiratur. Viu. par. 1. l. 4. cap. 1. num. 13.
- 28 Permutatione transfertur de consensu Episcopi, si in laicum: non autem, si in clericum Viu. loc. cit. cap. 3.
- 29 Venditione veræ vniuersitatis transfertur. idem c. 5.
- 30 Non venditione de per se, sub pœna excommunicationis. Trident. sess. 25. cap. 9.
- 31 Et amissionis iurispatronatus. Viu. p. 3. lib. 15. cap. 2.
- 32 In venditione prædicta non requiritur consensus Episcopi. Barbof. d. 71. n. 46.
- 33 Amittitur, ob præsentationem indigni, ob hæresim, prodicionem patriæ, occisionem Rectoris, seu Episcopi, vsurpationem fructuum beneficii, confiscationem omnium bonorum. Viu. p. 3. l. 15. cap. 2. per totum.
- 34 Præsentatio facta alijs, quàm Episcopo, citra priuilegium, nulla est omnino. Trid. sess. 14. cap. 13.
- 35 Laici intra quadrimestre; Ecclesiastici intra semestre præsentent. DD. communiter: in mixto, intra semestre.
- 36 Ius patronatus ad laicorum confraternitates spectans laicale censetur. Rota in Romana 7. Febr. 1628. coram Durano.
- 37 Patronus laicus variare potest, non Ecclesiasticus. Viu. par. 2. l. 10. cap. 1. num. 1.
- 38 Præsentatione nulla ob defectum ignoratum à patrono, datur aliud quadrimestre, vel semestre à die scientiæ nullitatis. idem p. 2. lib. 5. c. 2. num. 27.
- 39 Elapso tempore potest Episcopus admittere præsentationem. idem par. 2. l. 7. cap. 6. num. 13.
- 40 Nisi ille indignum præsentauerit scilicet. num. 15.
- 41 Et nisi transactum sit semestre collationis Episcopalis cum deuolutione ad superiorem. num. 14.
- 42 Patronus non potest se ipsum præsentare. Barbof. alleg. 72. num. 75.
- 43 Neque procurator mandantem, neque se ipsum. idem ibid. num. 87. 88.
- 44 Neque substitutus prædictos. num. 89.
- 45 Vnus ex patronis potest ab alijs præsentari. num. 91.
- 46 Neque donatarius donatione temporanea iurispatronatus potest præsentare donatorem. num. 95.
- 47 Præsentatio non fit per litteras, sed re ipsa. num. 110.
- 48 Nisi notoriè constet Episcopo, eum esse idoneum. decisum refert Garz. p. 4. cap. 1. num. 23.
- 49 Potest fieri præsentatio etiam diei Paschatis. Viu. par. 2. lib. 7. cap. 1. num. 5.
- 50 Et extra Diocesim institutoris. ibidem num. 9.
- 51 Quid, si Ecclesia est in finibus duarum Diocesum; quatuor opiniones affert Barb. loco cit. num. 150.
- 52 Si ad edictum ab institute ad valuas Ecclesiæ vacantis, & Cathedralis, cum termino ad opponendum, aliter nulla est collatio. Viu. p. 2. l. 9. c. 1. n. 4. 5.
- 53 Et tot fiant, quot sunt præsentati. numero 14.
- 54 Nisi aliud habeat legitima consuetudo. num. 33.
- 55 Ab Episcopo examinentur, etiam si ad inferiores spectat institutio, aliàs irrita sit. Trid. sess. 25. cap. 9.
- 56 Et ad quævis beneficia. idem sess. 7. capit. 13.
- 57 Non idonei repellantur ab Episcopo. idem sess. 25. cap. 9.
- 58 Si curatum est beneficium. Vide supra Beneficiorum Parochial. promissio. num. 31. 33. & sequentib.
- 59 An Capellania sit sacerdotalis, ita ut satis sit, si promoueri queat præsentatus infra annum: Aiunt. Negant DD. apud Barb. alleg. 24. a. num. 37. Attende verba foundationis.
- 60 Potest autem institui præsentatus, etiã in

in mense Apostolico. Congregat. Episc.
15. Martij 1586.

61 Et pluribus presentatis ille instituatur,
qui a maiori parte. Barbof. allegat. 72.
num. 197.

62 Inter æquè idoneos, & cum æquali-
bus votis est locus gratificationi penes
institute rem. num. 199.

63 Vel penes patronum. Leo in Thes. fori
p. 2. cap. 6. num. 12. Hoc est.

64 Si patronus est clericus, ad hunc spe-
ctat gratificatio. Trid. sess. 24. cap. 18. §. si
verò Zerol. p. 2. Ius patron.

65 Presentatus à pupillo præfertur præ-
sentato à tutore. Sylu. q. 8.

66 Dignior, si æquè non idonei. Barbof.
num. 200. loco cit.

67 Dignior, qui de linea fundatoris, sit
idoneus. num. 202. idem.

68 Vel alia de causa. num. 204. 205.

69 Potest Episcopus instituere patronum
idoneum sine vlla presentatione. Sylu.
V. Ius patronatus quest. 7.

70 Non potest Episcopus commendare
ad alicuius vitam beneficium iurispatronatus
sine consensu patroni. Viuian.
p. 3. l. 14. cap. 3. num. 53.

71 Deuoluta institutione ad superiorem,
hinc intra semestre instituere debet, à
die notitiæ deuolutionis. Barbof. allegat.
71. num. 194.

72 Inter Beneficiatus, vt supra.

V. Beneficiorum collatio. num. 21.

73 Vnio beneficiorum liberorum ad Ec-
clesias patronatas nulla est. Vide supra
Benefic. vno num. 4.

74 Non possunt auferri, neque ab Epi-
scopo, insignia fundatorum in Capellis
de iure patronatus. Lambert. de iure patr.
q. 5. princ. art. 4.

75 Decreta de pœnis patronorum præ-
dictis. num. 30. 31. 33. sæpius euulgen-
tur. Prou. 5.

V. Benefic. Paroch. Prouisio. numero 31. &
segg. Benefic. resignatio. numero 9. Benef.
Permutatio. numero 6. Benef. Vno. num. 4.
Bona Ecclesiastica. numero 2. 9. Canonica-
tum collatio. numero 17. Canonica-
tum optio. num. 4. Ecclesia. nu. 12. 38. Parochia.
numero 10. Visitatio inferiorum Episcopo,
num. 9.

ADDITIO.

1 Filius ex legitimo matrimonio natus,
eget dispensatione, vt possit immédia-
te obtinere beneficium de iure patro-
natus, quod obtinuit pater, ad quid
beneficium in fundatione vocati sunt
proximiores de genere. Congreg. conc. 23.
Aug. 1631.

2 Ius patronatus non acquirit ille, qui
dotat insufficienter, quod arbitrabitur
ordinarius; sed dicitur benefactor. ead.
apud Garz. de benef. p. 5. cap. 9. n. 52.

Legatum.

1 IN legato ad pias causas sufficiunt
duo, vel tres testes. Sylu. V. Lega-
tum 4. q. 9.

2 Vitiato testamento, non tolluntur le-
gata ad pias causas. idem ibidem qu. 10.

3 Ex causa potest Episcopus mutare le-
gatum in alium vsum, quia forte in co-
lo non potest fieri. idem quest. 11. 12.

4 Aliàs, nec in factio, nec in modo, nec
in loco ibid.

5 Mutatio verò ne fiat sine consensu he-
redis grauati. idem q. 13.

6 In defectum executoris, qui vel non
est datus, vel negligit, potest Episco-
pus se intromittere in legatis ad pias
causas; aliàs minimè. idem q. 15.

7 Ille scilicet, qui est Episcopus testato-
ris, vel Episcopus executoris, si iste est
compellendus idem V. Testamentum 2.
q. 3. vers. Quintum.

8 Legatus calix intelligitur argenteus;
planeta verò serica. Sā.
Legatum. num. 5.

V. Commut. vlt. volum. numer. 4. & segg.
Notarius numer. 15. 16. 17. Quarta funera-
lis. num. 1. 4. 8. Seminarium clericorum. nu-
mer. 22. Spolia clericorum. numer. 9. Testa-
mentum. num. 19. & segg.

ADDITIO.

1 Factum pro anima dicitur factum ad
piam causam. DD. cum Barbof. de iure Ec-
cl. l. 3. cap. 27. num. 11.

2 Item pro excarcerandis carceratis. ibi-
dem num. 14.

3 Item pro vtilitate consanguinei pau-
peris.

- peris. *ibidem* num. 10. 16.
 4 Item quod pupillis relinquitur. *nu.* 18.
 5 Item quod ratione studij. *ibid.* num. 19.
 6 Item quod pro constructione monumenti. *ibidem* n. 20.
 7 Legatum pro anima dicitur id, quod pro bono publico, veluti viarum, pontium, & huiusmodi, si eorundem sit necessitas. *ibid.* num. 21.
 8 Pro executione Legatorum, si à testatore non præfinitur tempus, datur annus in profanis, & Episcopo item, ut cogat hæredes ad solutionem. *ibidem* num. 27. 28.
 9 Legatum pium omnino intra sex menses adimplendum est. *ibid.* num. 28.
 10 A die hæreditatis aditæ. *ibid.* num. 29.
 11 In legatis pijs à tempore insinuationis testamenti, seu publicationis. *ibidem*.
 12 Vna monitio, vel bina sufficit facta heredi, vel personaliter, vel per nuncium, seu epistolam, & in generali. *DD. ibid.* num. 35. 36. 37.
 13 Et tenetur Episcopus de præcepto exequi mandata testatorum. *ibid.* num. 40.
 14 Neque potest excludi Episcopus à testatore in hac executione. *ibidem* nu. 41.
 15 Deuoluta executione legati pro electione pupillorum, seu pauperum, quibus est aliquid distribuendum, etiam electio deuoluitur ad Episcopum, *num.* 45.

Legatus.

- 1 Legatus à latere potest conferre beneficia, & prouisus à Legato præteritur prouiso ab Episcopo. *Nald. Legatus num.* 3.
 2 Dispensat in omni voto, in quo Episcopus. *idem* num. 6.
 3 Dispensat in defectu ætatis in parochialibus. *idem* *ibid.*
 4 Potest conferre Dignitates post primam in Cathedrali. *idem* num. 7.
 5 Potest audire confessiones, & alijs hoc munus delegare, etiam Regularibus. *idem* num. 8. in sua nimirum Prouincia.
 6 Potest absolvere à casibus reseruatis Episcopo. *idem* *ibid.*
 7 Non tamen à censuris per sententiam latis. *idem* *ibid.*

- 8 Potest committere absolutionem à reseruatis Episcopo, non simpliciter, sed quando occurrunt casus. *ibid.* num. 9.
 9 Alia potest, prout in litteris ei datis à Papa.

ADDITIO.

Legato præsentem in Ciuitate, Episcopus non potest uti Mozetta, neque Rochetto discooperto, nec benedicere populo; sed intra Ecclesiam, eo absente, vel annuente, potest benedicere *congr. Rit. 2. Octob. 1601.*

Libri prohibiti.

- 1 Index librorum prohibitorum habeatur apud impressores, bibliopolas, & personas Ecclesiasticas. *Prou. 1.*
 2 Et apud eos, qui numerosam librorum suppellectilem habent. *Prouinc. 5.*
 3 Iudices tamen, & Syllabi omnes particulares extra Urbem editi, sine auctoritate S. Congreg. Indicis, sunt prohibiti. *Congreg. Ind. 16. Martij 1621.*
 4 Catalogus librorum in partibus impressorum, qui aut sunt prohibiti, aut expurgandi, transmittatur ab Episcopis ad sedem Apostolicam. in *Ind. §. 4. Clem. VIII.*
 5 Liberum sit Episcopis, aut Inquisitoribus generalibus, eos etiam libros prohibere, quos in suis Diocesisibus expedite iudicauerint. in *Ind. reg. 10.*
 6 Libri Thalmudici, Cabalistici; alijque nefarii hebræorum libri omnino damnantur. *Clem. VIII. in Indice Librorum &c.*
 7 Liber Magazor prohibetur, præterquam scriptus hebraica lingua. *ibid.*
 8 Hæresiarcharum libri cuiuscumque nominis, tituli, aut argumenti omnino prohibentur. *Pius IV. in Ind. reg. 2.*
 9 Item hæreticorum libri, qui de religione ex professo tractant. *ibid.*
 10 Libri, qui res lasciuas, seu obscenas ex professo tractant, narrant, docent, omnino prohibentur. *ibid. reg. 7.*
 11 Libri omnes, & scripti Geomantiæ, Hydromantiæ, Aeromantiæ, Pyromantiæ, Onomantiæ, Chiromantiæ, Necromantiæ, siue in quibus continentur

- tur fortilegia, vaticinia, veneficia, auguria, auspicia, incantationes, artis magica. *ibid. reg. 9.*
- 12 Alij libri à prænarratis supra, poterunt permitti ab Episcopis, pro qualitate materiae, & personarum, quibus conceduntur. *ibid. in reg. 2. 3. 5. 6. 7. 8. 9.*
- 13 Missalia impressa Venetijs ab anno 1596. vsque ad 1601. diuersa à Missali Pij V. Romæ edito, nisi corrigantur, sunt prohibita. Congregat. Indicis 17. Febr. 1601.
- 14 Officia omnia non approbata Romæ, & item parua sanctorum, Ioseph, Angeli Custodis, sunt prohibita, & similia eadem Congregatione. 2. Decembris 1614.
- 15 Concilium Tridentinum alio idiomate, quam latino, edi vetitum est, ead. 15. Nouembr. 1609.
- 16 Declarationes Concilij Tridentini, Remissiones Doctorum ad loca eiusdem, vnà simul impressæ, prohibita sunt. Congregation. Indic. 29. Aprilis 1621.
- 17 Prohibiti in vna lingua, censentur prohibiti in quacumque lingua, & sub iisdem pœnis. Clem. VIII. *in Ind. §. 6.*
- 18 Licentia librorum, quæ iudicio Episcopi, seu Inquisitori datur in scriptis detur gratis, & singulo triennio renouetur. Clem. VIII. *in Ind. §. 2.*
- 19 Neque Episcopus, neque Inquisitor potest concedere facultatem legendi, aut tenendi libros hæreticorum, qui ex professio tractant de religione, nec alios omnino damnatos in Indice. Congreg. S. Officij apud Nald. *Liber num. 10.*
- 20 Illi vero, quibus datur licentia, tenentur Episcopo significare, vel Inquisitori, quæ repperint corrigenda. Clem. VIII. *supra §. 2.*
- 21 Sed reuocata sunt omnes licentiæ retinendi libros prohibitos à Greg. XV. 1623.* & Urban. VIII. 2. April. 1631.*
- 22 Neque dari amplius possunt, nisi à facti Congregat. Inquisitionis Romanæ. *idem ibid.*
- 23 Habent Episcopi, & Inquisitores coniunctim facultatem expurgandi quoscumque libros, etiam in locis exemptis, & nullius, soli vero Episcopi, ubi non sunt Inquisitores. *in Indice §.*
1. *de corrector. librorum.*
- 24 Correctores sint tres saltem. *ibid.*
- 25 Approbata correctione à prædictis permittantur. *ibid.*
- 26 Correctores aduertant diligenter omnia, quæ illis præscribuntur in hoc genere à Clem. VIII. *in Indice §. 2.*
- 27 Imagines quoque obscenæ, etiam in litteris grandioribus, obliterentur. *ibid.*
- 28 Qui hæreticorum libros, vel scripta propter hæresim, vel suspicionem damnata legerit, habueritve, ipso iure est excommunicatus. Pius IV. anno 1564. *in Indice librorum &c.*
- 29 Potest contra eum procedi, vt de hæresi suspectum. *ibid.*
- 30 Qui libros alia de causa prohibitos legerit, aut habuerit, præter peccatū mortale, Episcopi arbitrio puniatur. *ibid.*
- 31 Contra legentes, aut retinentes libros Astrologiæ iudiciariæ, diuinationum, & sortilegiorum, &c. possunt Ordinarij, & Inquisitores procedere. Sixt. V. Anno 1585. & Urban. VIII. Anno 1631.
- 32 Habentes libros prohibitos non satisfaciunt comburendo, sed necessario eos deferre debent ad superiores. Barb. de pot. Ep. alleg. 90. num. 5.
- 33 Impressorum officinæ, & bibliopolarum visitentur sæpius à personis deputandis ab Episcopo, siue Vicario. *in Indice reg. 10.*
- 34 Omnes librarij, & librorum venditores habeant indices librorum venalium, quos habent, cum subscriptione Deputatorum, nec alios vendant, sub pena amissionis librorum, & alijs arbitrio Episcopi, vel Inquisitoris. *ibid.*
- 35 Quas pœnas subeant emptores, lectores, impressor. *ibid.*
- 36 Nemo audeat librum à se introductum in ciuitatem alicui legendum tradere, nisi ostenso prius libro, & habita à prædictis Deputatis licentia, nisi notorie constet, librum esse omnibus permissum. *ibid.*
- 37 Hæredes iccirco, & executores vltimarum voluntatum defuncti librorum indicem offerant prædictis, & obtineant licentiam ante vsum eorum, seu translationem in alios. *ibid.*
- 38 Libellorum famosorum auctores, scriptores,

ptores, euulgatore excommunicati sunt lata sententia, nec absoluantur, nisi fama restituta. Prou. 5.

V. Scriptura Sacra. num. 4. §. 6.

Librorum editio.

- 1 **N**emini liceat imprimere, vel imprimi tacere quosvis libros de rebus sacris sine nomine auctoris, neque illos vendere, aut retinere apud se, nisi probatis sint ab Ordinario sub pœna anathematis, & pecuniæ in Concil. Later. sess. 10. sub Leon. X. Conc. Trid. sess. 4.
- 2 Regulares, vltra prædictam Ordinarij approbationem, habeant quoque licentiam à suis superioribus. idem *ibid.*
- 3 Probatio libri edendi fiat per Episcopum, seu ab eo Deputatum, & per Inquisitorem loci, in quo imprimitur: & exemplum libri imprimendi authenticam, & manu auctoris subscriptum apud examinatorem maneat. Pius IV. in Ind. reg. 10.
- 4 Ne imprimantur libri de sanctitate, gestis, miraculis, martyrio eorum, qui nondum à sede Apostol. in numerum Beatorum relati sunt. Congr. S. Inquis. 13. Martij 1625.
- 5 Nihil imprimatur, quoad formandos sacros Ritus attineat, inconsulta sacra Rituum Congregatione. eadem Congregat. Rituum 21. Martij 1620.
- 6 Ne imprimantur libri alicubi sine licentia Ordinarij, & Inquisitoris loci, in quo degunt auctores librorum; & licentia ipsa præfigatur operi; alias censeantur prohibiti. Congreg. S. Inquis. A. 1625.*
- 7 Muscialium verba in mssicis apposita non possunt imprimi abique solita superiorum licentia. Congreg. Indicis lib. 17. Dec. 1623.
- 8 Problemata, vel axiomata ne proponantur publicè defendenda, nisi prius recognita, vt supra. Prou. 2.
- 9 Liber alias editus, ne noua facultate ne recondatur. Prou. 6.
- 10 Electio virorum ad examen librorum fiat eorum, de quorum fide, doctrina, integritate nihil dubitandum sit. Clem. VIII. de impress. lib. in Ind. §. 5.
- 11 Probatio in scriptis detur, & in fronte

libri seu scripti, seu impressi appareat, & fiat gratis. Trid. sess. 4.

- 12 Examinatorum quoq; approbatio ante initium operis imprimatur, Clem. VIII. *ubi supra* §. 5.
- 13 In fronte libri nomen, cognomen, & patria præferatur auctoris. idem *ibidem* §. 1.
- 14 Vel certe nomen illius, qui collegit ex aliis. *ibid.*
- 15 Ementito nomine auctoris ne imprimatur. Prou. 6.
- 16 Liber auctoris damnati expurgatus, si denuò imprimatur, præferat titulum auctoris, & notam damnationis. Clem. VIII. *ubi supra* §. 7.
- 17 In eiusdem quoque libri principio, tum veteris prohibitionis, tum recentis emendationis mentio fiat. *ibid.*
- 18 Impressoris nomen, locus impressio- nis, & annus, in principio, & fine libri annotetur. *ibid.* §. 3.
- 19 Impressus liber ne publicetur, vendatur, antequam fiat collatio cum manuscripto, & detur licentia publicandi, & vendendi *ibid.* §. 4.
- 20 Typographi, & bibliopolæ iureiurando spondeant coram Episcopo, aut Inquisitore se munus suum fideliter executuros. *ibidem* §. 6.
- 21 Insignes, & eruditi ex eis fidei quoque professionem emittant. *ibid.*
- 22 Qui libros communicant scripto, vel euulgant, nisi probati fuerint, subiacent prædictis pœnis. Trid. *ubi supra*.
- 23 Qui eosdem habuerint, vel legerint, nisi prodiderint auctores, habeantur ipsi auctores. *ibidem*.
- 24 Lectiones, annotationes, disputationes, conciones, tractatus permanentes, quæ sibi inuicem communicant fratres, modo communicent ad effectum imprimendi, continentur sub decreto librorum imprimendorum decretum referunt DD. apud Barb. alleg. 90. num. 14.

ADDITIO.

- 1 **N**e imprimantur Libri in materiæ de Auxiliis, etiam sub prætextu commentandi S. Thomam, aut alio modo, nisi cōsulta prius S. Inquisitione Romana,

na, sub pœna priuationis dignitatum, officiorum vocis actiue, & passiue, facultatis concionandi, publicè legendi, ipso facto, & alijs pœnis. *Congr. S. Officij 1625. apud Lexaniam in summ. quest. Regut. cap. 9. num. 24.*

Libri impressi contra dictum Decretum sunt prohibiti, *ibid.*

Impressores puniantur amissione librorum, & alijs pœnis. *ibid.*

Licentia.

1 **L**icentia laborandi die festo à solo Episcopo concedi debet: index tamen laicus potest procedere contra nō habentes licentiam. *Congreg. Episcop. 21. Augusti 1615.*

2 Et gratis debet dari eadem 15. Iunii 1619.

3 Licentiæ discedendi, audiendi confessiones, concionandi, & ministrandi Sacramenta dentur gratis. eadem 16. Iulij 1592.

4 Licentia querituri eleemosynas à Regularibus mendicantibus in ipsamet monasteriorum ædificatione, seu erectione data censetur. eadem 6. Octobris 1597.

5 A laici non potest concedi pro questu eleemosynarum. eadem 8. Nouembris 1619.

6 Licentia alloquendi Moniales Regularibus subiectas dari debet laicis in scriptis ab Episcopo, & superiore Monialium coniunctim. ead. 15. Ianuarij 1616. *et alias sepius.*

7 Idem fiat in Diocesi à Vicario deputando; sed eo casu superior Regularis priori loco subscribat. eadem 7. Martij 1617.

8 Idem seruetur in licentijs ingrediendi monasteria Monialium, exceptis repentinis casibus, in quibus sufficit alterutius subscriptio. eadem *ibid.*

9 Edicta pro huiusmodi licentijs ab Episcopo tantum subscribantur, & publicentur. eadem *ibid.*

V. festi dies. num. 45. 46. 47.

Limina Apostolorum.

1 **O**Mnes Episcopi tenentur visitare limina Apostolorum, & de statu Ecclesiarum rationem reddere. Sixt. V. Anno 1585.

2 Per se, vel per nuncium, si legitime sint impediti. *ibidem.*

3 Nuncius autem cebet esse certus cum mandato speciali de gremio Capitulum Episcopi, aut indignitate constitutus, seu Personatum habens; & his deficientibus, sit sacerdos Diocesanus; & Clero deficiente, aliquis presbyter, etiam Regularis, spectata probitatis, & religionis. *ibid.*

4 Itali, & alij ex insulis adiacentibus tertio quoque anno: alij remotiores quarto; quinto, vel decimo, pro regionum varietate. *ibid.*

5 Annus incipit à tempore suscepti muneris consecrationis, vel pallij traditionis, vel translationis. *ibid.*

6 Pœna imponitur suspensionis ab ingressu Ecclesiæ, & ab administratione spiritualium, & temporalium, & à fructuum perceptione; & est referuata Papæ. *ibidem.*

7 Excusatio de non veniendo Romam, debet probari legitime coram primo Diacono Cardinali. *ibidem.*

Si ad curiam profectus Episcopus Papam non visitet, ab eoque non obtenta licentia discedat, incidit in excommunicationem. *Vgol. de pot. Ep. cap. 2. §. 2. num. 5.*

V. subsidium caritativum. num. 6.

Synodus num. 7.

ADDITIO.

1 **E**piscopi in partibus infidelium residentes, si visitent per procuratorem in curia residentem, satisfaciunt constitutioni Sixti V. *S. Congr. de propag. fide. 28. Iulij 1626.*

2 Coadiutor Episcopi non tenetur visitare, sed coadiutus. *Congreg. conc. 4. Augusti. 1609. apud Barbosa. de iure Eccl. l. 3. cap. 10. num. 45.*

Litania.

- 1 **L**itaniae maiores, si incidant in diem Paschatis, transferantur in feriam tertiam sequentem. Congreg. Rit. 25. Septembris 1627.
- 2 Præter Litanias Breuiarii Romani, & B. Virg. Lauretanæ Aedis, omnes prohibentur. Clement. VIII. Anno 1601.
- 3 Et præter peccatum, arbitrio Ordinarii poenæ imponantur. *ibid.*
- 4 Quas luant, & qui ediderint, & qui publicè recitarint. *ibid.*
- 5 Non licet addere sanctorum nomina Litanis, quæ habentur in Breuiario, licet sint Patroni locorum. Congr. Rit. 22. Martij 1631.

Littera dimissoria.

- 1 **A**b alijs, quam ab Episcopis, dari non possunt. Trident. sess. 23. c. 10.
- 2 Sub poena, impetrantibus suspensionis ad arbitrium Episcopi, si ordinentur in maioribus; si vero in minoribus quod non gaudent priuilegio clericali, præsertim in criminalibus *ibid.*
- 3 Absolutio à suspensione, de qua supra, in ijs, qui sunt nullius Diocesis, spectat ad eum Episcopum, ad quem spectet dare dimissorias decusum refert Barbof. allegat. 7. nu. 20.
- 4 Concedentes litteras contra Decretum ab officio, & beneficio per annum sunt suspensi. Trident. loco cit.
- 5 Vicarius Generalis habens generale mandatum in forma, potest, absente Episcopo, dare dimissorias ad ordines, & remittere interstitia. Congr. Concil. 4. Martij 1597.
- 6 De Capitulo sede vacante. Vide Cap. sede vacante nu. 26. 29.
- 7 Prælati habens ius cogendi Synodum potest dare clericis secularibus sibi subditis. Barbof. loco citato numer. 8. & Rota in Salamant. iurisd. 9. Maij 1594. coram Seraphino.
- 8 Prælati Regularium dant dimissorias suis subditis. Clemens. VIII. apud Barb. alleg. 7. num. 18. & 31.
- 9 Et in his exprimitur causa absentia Diocesani Episcopi, vel impeditæ or-

dinationis, si ad alienum mittantur Episcopum. decusum refert Quaranta V. Ordo 15. Martij 1596.

- 10 Possunt dari ab Episcopo etiam ægroto vel impedito. decusum refert Vgolin. de pot. Episc. cap. 26. §. 20. num. 11.
- 11 Item, si absit à sua Diocesi, absentibus, & petentibus, & potest demandare examen Episcopo loci, ubi petentes degunt. decusum refert Barbof. alleg. cit. num. 29.
- 12 Debent regulariter pius examinari à proprio Episcopo, quam dentur eis dimissoria. Trident. sess. 14. cap. 3. & sess. 23. cap. 3.
- 13 Dentur gratis, & spontè oblatum reiciatur. idem 3. sess. 21. cap. 1. V. Ordo in genere, num. 26. 27. 28.
- 14 Notarii quibus nullus est salarium constitutum, decimam aurei partem pro singulis litteris accipere possunt. idem *ibidem.*
- 15 Poena illis imponitur. *ibid.*
- 16 Accipere aliquid pro dimissorijs non est tamen simoniacum. Congr. Episc. 17. Septemb. 1587. Vide Nauar. affirmatum consil. 67. de simon. num. 1. 2. parte 2. l. 5. ed. 2.
- 17 Nec expirant dimissoria, tùm viuente, tùm defuncto dante; neque data à Capitulo per ingressum noui Episcopi. Barbof. loco citato num. 23. 24. & Congr. Episcop. Anno 1600. apud Nald. Ordo num. 12.
- 18 Non sunt negandæ litteræ commendatitiæ, seu dimissoriae ijs, qui non habent beneficia requirentia residentiam, decusum refert Barbof. alleg. 21. numero 5.
- 19 In dimittendis sacerdotibus ad alienas Dioceses videat Episcopus, ne dimittat eos, quos ad titulum patrimonij ob necessitatem suæ Ecclesiæ ordinauit. argumentum enim, esset, titulum minus legitimum esse ordinationis, si necessitas non sit, possunt dimitti.

ADDITIO.

- 1 **E**piscopo notoriè suspensio ob malam collationem ordinum, possunt ordinandi adire apiscopos vicinos pro libito, absque dimissorijs. Barbof. de

de potest. Episcop. alleg. 7. num. 5.

- 2 Quæ nondum plene habuerunt suum effectum, data à quocumque, possunt à successore reuocari. *Rebuff. arg. cap. si qua de rebus 12. quest. 2.*

Litteræ testimoniales ordinum.

- 1 **D**Entur eodem modo, quo dimissoria, & sub eisdem pœnis Trident. *sess. 21. cap. 1.*
- 2 Si in litteris plurium ordinum mentio fiat, Notarij tamen ne ultra decimam auri partem accipiant. *Prou. 3.*
- 3 Si perdantur neque possint probari per se testes, delato iuramento in subsidium, non erit veritum concedere dimissorias ad alios ordines. *Congregat. Episcop. 4. May 1604. apud Naldum Ordo numer. 15.*
- 4 Obteno rescripto Apostolico pro recipiendis ordinibus à quocumque Episcopo, necessariae sunt litteræ testimoniales proprii Ordinarij de vita, & moribus alias incurritur suspensio ab executione ordinum, & à collatione per annum ab ordinante. *Tolet. lib. 1. cap. 29. num. 4.*
- 5 Nisi in eodem rescripto (quod solet fieri) concedatur, inconsulto Ordinario proprio.

ADDITIO.

- 1 **L**itteris testimonialibus Regularium, in quibus sit testimonium de ordine præcedenti suscepto, est adhibenda fides. *Mascard. de probat. concl. 1145. in fine.*
- 2 Litteræ testimoniales de vita & moribus dandæ ordinandis extra tempora, si desint recipienti primam tonsuram, nõ incurrit suspensio, decisum refert *Tolet. lib. 1. cap. 49. num. 4.*

Locorum piorum cura.

- 1 **L**Oca pia sunt ea, quæ auctoritate Episcopi fundata sunt Sylu. *V. Loca. quest. 4.*
- 2 Regulæ certæ constituentur ad pietatem aptæ tum à præfectis, & ministris, tum à pauperibus obseruandæ maxime precandi certis horis, & doctrinæ Christianæ tradendæ. *Prouinc. 5.*
- 3 Tollantur commestationes, quæ pietatis specie fieri solent à sodalitatibus, & cæteribus diebus festis, proposita pœna. *Prou. 1.*
- 4 Bona locanda publicè proponantur facta omnibus conducendi potestate. *ib.*
- 5 Exceptis debitoribus loci. *ibid.*
- 6 Conductores dent idoneos fideiussores. *ibid.*
- 7 Quæ loca pia non sunt instituta ad pecuniam mutuò dandam, eorum administratores ne vlla causæ specie cui quæ, nec etiam vniuersitati loci, aut vicinijs dent mutuo. *Prouinc. 2.*
- 8 Si dederint, aut ipsimet acceperint, statim amoti sint, & per sex annos nullius pij loci administratione sint digni. *ibidem.*
- 9 Præfectus eorum locorum, qui huic rei consenserit, excommunicationis subeat pœnam. *ibid.*
- 10 Collectæ fieri possunt semel in mense, & in quatuor anni temporibus, pro ijs, qui præ pudore ostia im mendicare nõ audent. *Prou. 4.*
- 11 Oblationes loco pio fiant sine musicis instrumentis excepto organo. *Prouinc. 2.*
- 12 Quæstiones sint eiusdem Diœcesis, bonæ estimationis, & famæ, neque ex eorum numero, quos Concil. Trident. damnat. *Prou. 1.*
- 13 Non cedant quæ sita loco pio extra Diœcesim officium fiat gratis, vel certa mercede statuta. *ibid.*
- 14 Nullo modo sint participes eleemosynarum. *ibid.*
- 15 Puellæ non quaritent. *Prou. 2.*
- 16 In erogandis eleemosynis alendisque pauperibus testatorum volûntates adimpleantur, cum testimonio Parochorum, consilioque, & aliorum piorum virorum. *Prou. 4.*
- 17 Distributiones omnes notentur in libro distinctè. *ibid.*
- 18 Qui malè distribuerit, ei pœna sit dupli restitutio, & grauior, arbitrio Episcopi. *ibid.*
- 19 Administratores tenentur quotannis reddere rationem administrationis Ordina-

- dinario. Trident. sess. 22. cap. 9.
 20 Nisi sint sub immediata protectione Regum. idem *ibid.* cap. 8.
 21 Neque si secus in fundatione expressè caueatur. idem *ibid.* cap. 9.
 22 Si alijs deputatis reddenda est ratio, cum ijs adhibeatur etiam Ordinarius, & aliter factæ liberationes sunt nullæ idem. *ibid.*
 23 Et hoc decretum locum habet etiam extra visitationem, & in casibus à iure non expressis decisum refert Marta de iurisd. par. 2. cap. 18. num. 6.
 24 Plures in anno potest Episcopus exigere rationem administrationis locorum piorum, quando illi constet de dolo, vel errore. Barbof. alleg. 81. num. 40.
 25 Executio contra administratores condemnatos spectat ad Ordinariū, siue ipsi soli, siue ipsi cum alijs deputatis ratio sit reddita. Trid. sess. 22. cap. 8.
 26 Qui sunt debitores loco pio, non possunt esse procuratores, syndici, aut ministri eiusdem. Prou. 1.
 27 Potest Episcopus reservare sibi facultatem reformandi, & augendi, etiam extra visitationem, decreta edita in visitatione Montis, pietatis, & locorum piorum, decisum refert Nald. visitare num. 13. V. Visitatio Episcopi numer. 58.

ADDITIO.

- 1 Hospitalia administratas à fratribus B. Io. Dei non sunt exempta à iurisdictione ordinarij, nisi solum quoad regularem observantiam. Cong. Conc. 12. Ianuar. 1630.
 2 Probatio, An loca pia sint sub immediata Regum protectione, iudice Episcopo, facienda est, decisum referunt DD. apud Barb. de iure Eccl. l. 2. c. 11. n. 63.

Ludimagistri.

- 1 Idei professionem emittant. Prouinc. 3.
 2 Lectores Philosophi principia, vel conclusiones auctorum contra fidem confutent. Leo X. Anno 1513.
 3 Vbi Theologiæ lectio haberi nequit, saltem habeatur magister ad Episcopo cum consilio Capituli eligendus, qui Barth. Gauant.

- clericos, aliosque pauperes grammaticam gratis doceat. Trid. sess. 5. cap. 1.
 4 Eidem vel beneficium simplex, seu fructus eiusdem assignentur, quamdiu in docendo perstiterit: vel ex mensa capitulari, seu Episcopali, vel alia ratione merces tribuatur. *ibid.*
 5 Licentia, quæ datur ab Episcopo, docendi pueros, ne detur ultra triennium, ut fiat recognitio magistri. Prouinc. 5.
 6 Doceant enim fidei rudimenta, & diebus festis, nullo alio doctrinæ genere pueros instruant. Prou. 3.
 7 Ne interpretentur libros vetitos, aut obscena continentes. *ibid.*
 8 Quotidianas exercitationes inchoent, & concludant pia prece Prouinc. 5.
 9 Ideoque sacra imago in gymnasio appendatur. *ibid.*

Matrimonij denunciationes.

- 1 C Aueantur, ne pro denunciationibus faciendis interrogentur sponsi præsentis de præsentis, sed de futuro matrimonio. Prou. 5.
 2 Fiant à Parocho proprio tribus continuis diebus festiuis inter Missarum solemnias. Trid. sess. 24. capitulo 1.
 3 Possunt fieri eo tempore quo nuptiæ prohibentur. Congr. Episcop. 12. Decembr. 1589.
 4 Fiant in festis de Præcepto. Prou. 1.
 5 Non potest Episcopus dispensare, ut fiant in ferialibus diebus. decisum referunt DD. apud Barbof. de pot. Episc. alleg. 32. num. 14.
 6 Posse fieri in magno concursu hominum ad Ecclesiam in die pro festo, docet Sanchez lib. 3. disp. 6. num. 9. 10.
 7 Imò, & extra Ecclesiam idem *ibid.*
 8 Sed in festis de præcepto, & in Ecclesia, intra Missam, ait Trid.
 9 Fiant ubi habitus est consensus vtriusque, & parentum, & in diuersis Parochijs, ubi habitant. Prouinc. 3.
 10 Denunciationes inter vicinos, quorum alter inter hæreticos habitat, ne fiant in consilio Episcopo. Prouinc. 2.
 11 Eodem modo, si de vagis hominibus agatur. *ibid.*
 12 Omittens Parochus ex propria auctoritate denunciationes suspensus est

1 est

- est ab officio per triennium DD. apud Barbof. *loco cit. num. 7.*
- 13 Si probabilis suspicio est, impediri posse malitiosè matrimonium, tunc vel vna tantum denunciatio fiat, & reliquæ ante consummationem, nisi Ordinarius iudicet expedire, vt remittantur. Trident. *loco citat.*
- 14 Solus Episcopus potest eas remittere, quando est in Diœcesi. Prouinc. 5.
- 15 Si extra Diœcesim sit Episcopus, adhuc potest dispensare in denunciationibus, Sanchez *lib. 3. disput. 8. num. 6.*
- 16 Neque est necessaria cognitio causæ iudicialis, *ibid. num. 4.* sed sufficit iuramentum patris, & duorum testium, nullum esse impedimentum.
- 17 Causæ iustæ remittendi denunciationes sunt, suspicio malitiosi impedimenti. Trident. *loco citat.*
- 18 Item contrahentium pudor ob nimiam disparitatem; vel quia concubinarij erant, sed æstimabantur coniugati; vel si magnates, & valde noti; vel si iniusti impedimenti, aut nullus iusti sit timor; vel vicinum tempus prohibitum nuptiarum, & id genus alia. Sanchez *lib. 3. disp. 9. tota.*
- 19 Non potest Episcopus titulo huius remissionis præcisè imponere pecuniariam mulctam. Idem *ibid. disp. 10. quest. 2. num. 9.*
- 20 Potest Episcopus alterutrius sponsi remittere denunciationes pro utroque. Idem *disp. 7. num. 7.*
- 21 Multò magis ille in cuius Diœcesi est celebrandum matrimonium, Bonac. *quest. 2. punct. 6. num. 7.*
- 22 Vicarius etiam potest. DD. apud Barbof. *allegat. citato num. 29.* & Sanchez *disp. 7. quest. 1. num. 10.*
- 23 Si vna sola conceditur, non tamen fiat statim matrimonium. Sanchez. *lib. 3. disp. 6. num. 8.*
- 24 Quando omittuntur denunciationes, per octo dies post contractum matrimonium ne consummetur; & interim fiant denunciationes saltem semel decisum refert Barbof. *alleg. 32. num. 55.*
- 25 Quocumq; impedimento delato etiã falso, ne ulterius procedatur, sine licentia Episcopi. Prouinc. 7.
- 26 Qui falsum detulerit impedimentum.

scienter, excommunicetur. Prou. 3.

- 27 Repetantur denunciationes arbitrio Episcopi, si non fit matrimonium intra duos menses à primis. Prou. 5.
- 28 Omnino post 4. menses repetantur. decisum referunt DD. apud Barbof. *loco cit. num. 55.*
- 29 Qui ante denunciationes matrimonium consummant, pœna stupri puniendi sunt. Riccius *in praxis par. 1. resol. 224. num. 2.*

ADDITION.

- 1 Vicarius Generalis nō potest eas impedire. Congr. conc. 27. Maj. 1617.
- 2 Omissio denunciationum non facit matrimonium clandestinum, ead. 23. Febr. 1630.

Matrimonij impedimenta.

- 1 Cognatio spiritualis contrahitur tantū inter eos, qui de fonte baptizatum suscipiunt, & vnum, vel vnam, vel vnum, & vnam ad summum, & baptizatum ipsum, & illius patrem, & matrem. Trident. *sess. 24. cap. 2.*
- 2 Necnon inter baptizantem, & baptizatum, huiusque patrem, & matrem. *ibid.*
- 3 Cum alijs, qui tetigerint baptizatum, non contrahitur vltra designatos, vt supra, *ibidem.*
- 4 Cognatio ex confirmatione non egreditur extra confirmantem, & confirmatum, illiusque patrem, & matrem, & tenentem, *ibid.*
- 5 Et prædicta confirmat Pius V. Anno 1566.
- 6 Iustitiæ publicæ honestatis impedimentum est nullum, vbi sponsalia non sunt valida: vbi sunt valida, primum gradum non excedit. Trident. *loco cit. cap. 3.*
- 7 Et procedit hoc decretum in sponsalibus de futuro tantū. Pius V. Ann. 1568.
- 8 Impedimentum affinitatis ex fornicatione contractæ restringitur ad eos tantū, qui in primo, & secundo gradu coniunguntur: in vltioribus gradibus eiusmodi affinitas non dirimit matrimonium. Trident. *loco cit. cap. 4.* & Pius V. Anno 1566.

9 Con-

- 9 Contrahere præsumens scienter intra gradus prohibitos, separatur, & spe consequende dispensationis careat, eo-que magis, si consummare ausus fuerit. Trident. *loco cit. cap. 5.*
- 10 Si ignoranter fecerit, neglectis solemnitatibus requisitis, eisdem subijciatur pœnis, *ibid.*
- 11 Si solemnitatibus adhibitis, impedimentum postea cognitum fuerit, cuius ille probabilem ignorantiam habuerit, facilius cum eo, & gratis dispensari poterit, *ibid.*
- 12 Neque tunc erit necessarius nouus consensus coram Parocho, si occultum erat. decisum refert DD. apud Barbosa, *alleg. 32. num. 157.*
- 13 Inter raptorem, & raptam quamdiu hæc in eius erit potestate, nullum potest esse matrimonium. Trid. *loco cit. cap. 6.*
- 14 Raptor, & omnes præbentes consilium, auxilium, fauorem ipso iure sunt excommunicati, & perpetuo infames, *ibidem.*
- 15 Clerici seruientes raptori, de suo gradu decident, *ibid.*
- 16 Raptor, siue duxerit, siue non, dotare debet raptam arbitrio iudicis, *ibid.*
- 17 Spadonum utroque testiculo carentium matrimonia sunt nulla. Sixt. V. Ann. 1587.
- 18 In impedimentis occultis dirimentibus in casu magnæ necessitatis posse Episcopum dispensare: Aiunt, Negant DD. apud Sanchez *lib. 2. disp. 40. quest. 1.* & ipse affirmat.
- 19 Imò, & ante matrimonium ex vrgentissima necessitate, idem *ibid. num. 7.*
- 20 Nisi adsit ibi Nuncius Apostolicus potens dispensare, *ibid. num. 8.*
- 21 Vrgens necessitas est, si matrimoniū sit publicum; scandalum in separatione, aditus difficilis ad Papam; inopia sponforum, aut alia iusta causa, *ibid.*
- 22 Vicarius Generalis non potest, nisi ex speciali mandato, *ibid. num. 12.*
- 23 Potest enim Episcopus delegare, *ibid. quest. 2. num. 14.*
- 24 In impedimentis tantum impediētib; potest Episcopus dispensare. idem *lib. 7. disp. 17. num. 15.*
- 25 In ætatis defectu potest ex vrgentissima necessitate, idem *lib. 7. disp. 1. & 4. n. 17.*
- 16 In dispensatione Papæ commissa Officiali Diocesano, idest, Vicario Generali, non potest Episcopus eam expedire, amoto Vicario. idem *lib. 7. disp. 27. quest. ult. num. 20.*
- 27 Neque etiam si Vicarius ipse fiat eiusdem loci Episcopus. *ibid. num. 31.*
- 28 Exequi potest successor in Vicariatu. *ibid. quest. 1. num. 10.*
- 29 Item Vicarius Capitularis, sede vacante. *ibid. quest. ult. num. 32. & 33.*
- 30 Item substitutus Vicarius Generalis à Vicario Generali, *num. 41.*
- 31 Non autem potest ab Episcopo delegari alius Vicarius specialis ad cognoscendas Papæ huiusmodi commissio- nes. *num. 42.*
- 32 Potest Vicarius Generalis committere alij processum pro informatione non ipsam dispensationem. *num. 43.*
- 33 Eadem potest Vicarius habentis iurisdictionem quasi Episcopalem. *n. 34.*
- 34 Vicarius Episcopi nihil prorsus potest accipere, siue pro laboribus in instruendo processu, siue pro decreto dispensationis matrimonialis. Congreg. Episc. 22. Apr. 1616. contra Sanchez, qui concedit stipendium pro solis laboribus, *loco cit. disp. 35. num. 10.*
- 35 Neque esculenta, poculentaue. idem *num. 12.*
- 36 Neque Episcopus oblatum sponte recipere potest. Congreg. Episcop. 17. Martij 1619. *V. Baptismus, num. 13. 14. 15. Dispensatio. nu. 27. & seqq.*

Matrimonij celebratio.

- 1 NE quouis modo, directè, vel indirectè subditi, vel alij cogantur ad matrimonia. anathematiq. pœna, ipso facto est illata. Trident. *sess. 24. cap. 9.*
- 2 Ne vagantes facile ad matrimonium recipiantur, sed à magistratibus etiam sæcularibus coerceantur. *ibid. cap. 7.*
- 3 Et non coniungatur, nisi facta diligenti inquisitione, & re ad Ordinarium delata, & ab eo licentia obtenta. *ibid.*
- 4 Tollatur mutua sponforum conuersatio ante matrimonium. Prou. 6. & Trid. *loco cit. ca. 1.*
- 5 Sponsis copulam habentibus ante cō-

I 2 iun-

- iunctionem sacerdotalem ne detur publica pœnitentia, sed salutaris, aut pecuniaria moderata. Congr. Ep. 15. Maij 1590.
- 6 Non debent prohiberi matrimonia ignorantibus Doctrinam Christianam nisi comminatorie id fiat. ead. 3. Martij 1588. Barbof. *alleg. 32. num. 173.*
- 7 Qua ratione ne iungantur ij, qui fidei rudimenta ignorant. Prou. 5.
- 8 Ne iungatur ij, qui illum clam contrahere attentarint, nisi de licentia Episcopi. Prou. 3.
- 9 Neque iungantur ante vtriusque Parochi, si diuersæ sint Parochiæ, testimonium datum de denunciationibus. Prou. 2.
- 10 Si alter Patochus est alienæ Diœcesis, accedat subscriptio cum sigillo ab Ordinario loci, aut deputato. *ibid.*
- 11 Pro licentijs contrahendi matrimonij nihil accipiat, nisi moderatū aliquid à Notario pro informatione extraneorum. Congr. Episc. 10. Iunij 1586.
- 12 Gratis matrimonia ministrentur. eadem 5. Iulij 1619.
- 13 Solemnnes nuptiæ prohibentur ab Adventu ad diem Epiphaniæ, & à Fer. 4. cinerum ad octauam Paschatis inclusiue. Trid. *loco cit. cap. 10.*
- 14 Quocumque tempore potest matrimonium contrahi, sed solemnitates, conuiuia, tractus dictis temporibus prohibentur. *decisum referunt DD. apud Barbosa. allegat. 32. num. 194.*
- 15 Non ipsa die, qua fit vltima denuntiatio. Prou. 3.
- 16 Potestamen Episcopus id concedere monito prius populo, aut quia instant dies prohibiti. *ibid.*
- 17 Mane celebretur matrimonium *ibid.*
- 18 Et non nisi post diluculum postridianæ diei, quæ postrema est interdictarum nuptiarum. *ibid.*
- 19 Ne extra Parochialem Ecclesiam celebretur. Prou. 2.
- 20 Non potest Episcopus prohibere, quin celebretur domi. *decisum referunt DD. apud Barbof. alleg. cit. n. 18.*
- 21 Episcopus potest dispensare in tempore & loco. Prou. 3.
- 22 Coniuges triduo saltem ante consummationem matrimonij peccata sua confiteantur, & Eucharistiam sumant. Trid. *loco citat. cap. 1.* Vel eo die, quo fit matrimonium. Miss. Rom.
- 23 Laudabiles consuetudines, & ceremoniæ hac in re retineantur. *ibid.*
- 24 Ne cum instrumentis musicis ducatur sponsa ad Ecclesiam. Prou. 2.
- 25 Vfus frangendi cyathi, & similes abusus tollantur. Prou. 1. & 4.
- 26 In secundis nuptiis viduarum prohibeantur conuentus, clamores dissoni ante domos coniugum, vel per vias noctu, sub grauib. penis. Prou. 7.
- 27 Fascinantes, & venefici excommunicentur. Prou. 5.
- 28 Et ij, qui mandarint, suaserint, consenserint. *ibid.* & ij, qui soluerint, maleficia per verba superstitiosa, & improbata. *ibid.*
- 29 Qui aliter, quàm præsentem Parochum, vel sacerdote ne ipsis Parochi, vel Ordinarii licentia duobus, vel tribus testibus matrimonium contrahere attentabunt, inhabiles fiunt ad sic contrahendum, & contractus est nullus. Trid. *loco cit. cap. 1.*
- 30 Possunt tamen iterum inter se coram Parochum, & testibus contrahere. *decisum referunt DD. apud Barbof. num. 151. alleg. 32.*
- 31 Parochus, vel sacerdos, vel testes aliter assistentes, quàm dictum est vna simul, & contrahentes ipsi puniantur arbitrio Ordinarii. Trid. *loco cit. cap. 1.*
- 32 Alius sacerdos non potest benedicere nisi de licentia Parochi, vel Ordinarii, quacumque sublata consuetudine, vel priuilegio. *ibid.*
- 33 Si coniungat, aut benedicat; prætextu etiam priuilegii, seu consuetudinis immemorabilis, suspensus ipso iure sit, quàm diu ab Ordinario proprii Parochi absoluitur, licet ille sit Regularis. *ibid.*
- 34 Non Parochus loci, sed contrahentium est necessarius. Prou. 6.
- 35 Et Parochus habitationis eorum. *decisum 6. Iunii 1621. refert Barbosa. loco cit. num. 63.*
- 36 Valet coram Parochum notorio fornicatore, nondum condemnato, & coram Parochum non sacerdote; & coram coadiutore Parochi. *decisum referunt à Bar-*

à Barbof. loco cit. num. 91.

37 Valet etiam coram sacerdote degradato, si de Parochi licentia assistat. Sayr. de cens. lib. 5. cap. 22. num. 26.

38 De Parocho non sacerdote oppositum fuisse decifum referunt aliqui, apud Barbof. num. 105. Doctores affirmant valere. *ibid.*

39 Valet item coram Parocho prohibito ab Ordinario, ne interfit; imò & coram Vicario Parochi amouibili ad nutum Ordinarij: licet hic prohibeatur adesse. decifum refert Barbof. *ibidem* num. 39.

40 Item coram eo sacerdote, cui generalis licentia data fuit à Parocho exercendi omnia Parochi officia. decifum refertur. *ibid.* num. 107. 127.

41 Vicarius generalis potest constituere alium vice proprii Parochi in fauorem matrimonij, imò, & ipsemet adesse pro Parocho. DD. apud Barbof. loco cit. num. 117.

42 Non valet coram Vicario Parochi amouibili, nondum approbato ab Episcopo. Congregat. Episc. 22. Decembr. 1617.

43 Sufficit alter ex Parochis, si vir, & mulier sint in distincta parochia. DD. apud Barbof. num. 98. loco cit.

44 Et melius est, si assistat ille, in cuius parochia celebratur; decifum refert DD. apud eundem. *ibidem* num. 65.

45 Valet etiam, si adsit vi, seu dolose adductus, & intelligit contrahentium sensum, modo non affectet, se non audire. decifum refert DD. apud Barbof. *ibid.* num. 83. 85.

46 Qui Parocho dolose compulso adesse, matrimonium celebrare præsumpserint, ipso facto sint excommunicati, & puniuntur pœna centum aureorum. Prou. 7.

47 Iisdemque pœnis teneantur ii, qui auxilium, opem, consilium quoquomodo præbent. *ibid.*

48 Parochi pœna triennalis suspensionis ab officio ex iure canonico, quia clandestino matrimonio interfuit, non potest diminui ab Episcopo. DD. apud Barbof. loco cit. num. 166.

49 Virgo data in matrimonium viro, qui aliam habuit vxorem, potest benedici, Barth. Ganant.

si illa viget consuetudo. Congreg. Ep. 8. Martii 1602.

50 Habeat Parochus librum, in quo nomina coniugum, testium, diem, & locum matrimonij contracti describat, & diligenter custodiat. Trident. loco cit. cap. 1.

51 Scribatur etiam substitutio, quæ fit à Parocho, alterius Sacerdotis in hoc Sacramento, quæ non fiat; nisi Episcopo illum probante. Prou. 3.

52 Quæcunque concesserit Episcopus, fiant in scriptis, & Parochus notet in libro singula. Prou. 1.

53 Decreta Concilij Trid. prædicta publicentur populo, quoties expedire videatur. Trid. loco cit. cap. 1.

V. Benedictio. num. 11. Forum Episcopale. num. 29. Gracorum iura. num. 5. Interdictum. num. 37. Irregularitas. num. 19. 46.

ADDITIO.

1 **T**Empore Aduentus, & Quadragesimæ non prohibentur sponsalia de futuro. Congr. Episc. 18. Dec. 1589.

2 Valet Matrimonium, vbi contrahens moratur tamquam Prætor; Iudex, Medicus temporalis, decifum refert Garz. de benef. parte 5. cap. 7. num. 11. ad 5.

3 Item valet post quartum habitationis mensem à muliere coram Parocho oppidi, ad quod traslata fuit sub præcepto illinc non discedendi, donec aliud statuatur, decifum refert Barbof. de off. Parochi. cap. 21. num. 39.

4 Valet coniugum iuuenis cum meretrice, qui dubitabat impediri à parentibus, & Romam iuerunt, & in quadam Parochia aliquantulum morati erant, decifum refert *idem* *ibid.* num. 40.

5 Valet coram Parocho non promotus infra annum. Congr. conc. 12. Mart. 1593.

6 Etiam, licet collatio eius beneficii sit nulla ob defectum examinerum synodaliū. ead. 31. Iulij 1627. apud Barbof. loco cit. num. 51.

7 Non valet coram Parocho illius loci, vbi contrahentes repetiuntur, recreationis tantum causa, decifum refert Garz. loco cit. ad. 4.

8 Neque coram Sacerdote extraneo, I ; qui

qui habet licentiam à proprio Parocho
vnius ex contrahentibus, & ignorat se
illam habere, prout ignorat vnus ex cō-
trahentibus, decusum refert *Barbos. loco*
cit. num. 75.

9 Neque valet, si re vera licentia non est
vera. *Congr. conc. 7. Sept. 1620.*

10 Neque in ijs, qui per fraudem acce-
dunt ad locum, in quo non sit promul-
gatum. *Conc. Trid. ut ibi sine Parocho &*
testibus contrahant. ead. 7. Febr. 1602. 5.
sep. 1626 16. Dec. 1628. apud eum Barbos.
loco cit. num. 92.

11 Absentia viri, qui discessit anno 1602.
vsq; ad annum 1617. sine noticia, quod
superuiuat, non est sufficiens, ut eius
uxor transeat ad secundas nuptias. deci-
sum refert *Barbos. ibid. n. 9. in vna Mediol.*

12 Parochus benedicens secundas nu-
ptias in casu non permisso, an incurrat
suspensionem? Aiunt, Negant DD. apud
Barbos. loco cit. num. 106.

13 Excusat crassa ignorantia. *ibid. 107.*

14 Eleemosyna occasione benedictionis
recipi debet à Parocho. & non ab alio.
Congr. Rit. 25. Ianuar. 1602.

Medicus.

1 NE ultra tertium diem vifitet agro-
tum inconfessum, sub varijs penis
eius arbitrio Ordinarij. Pius V. A. 1566.

2 Ante Doctoratum promittat hoc idem
iuratus. *ibid.*

3 Vel Ordinarij iuramentum hoc exi-
gant, aliter mederi, & ab ingressu Ec-
clesiæ arceant. *ibid.*

4 De absolutione visitantis contra hoc
decretum. *Vide sup. Absolutio num. 37.*

5 Intelliguntur prædicta de infirmis in
lecto iacentibus ob morbum, non po-
dagras, sed eum, qui de se lectum requi-
rit DD. apud *Barbos. alleg. 91. num. 4.*

6 Bulla Pii V. prædicta quotannis euul-
getur. *Prou. 3.*

7 Medici hebræi, aut infideles ne adhi-
beantur; alias negentur sacramenta, &
sepultura Ecclesiastica. Gregor. XIII.
Anno. 1581. *V. Fidei professio. num. 27.*

Miraculum.

1 Tria requiruntur, ad miraculum sit
aliquod arduum & difficile, sit in-

solitum; præter ordinem & vires natu-
ræ. S. Th. 1. parte quæst. 105. artic. 7. ad 2.

2 Non potest publicari, seu venerari, ut
tale, sine approbatione Ordinarij. *Trid.*
sess. 25. de inuoc. SS. Vide supra Beatorum
cultus. num. 2. & seqq.

3 Falsa miracula prædicantes sunt excō-
municati excommunicatione Papali.
Nau. cap. 27. num. 113. excomm. 30.

Missa.

1 IN celebratione Missarum tollantur
omnia, quæ auaritiam, irreuerentiam,
superstitionem sapiunt. *Trident. sess. 22.*
cap. prop.

2 Mercedum conditiones, pacta, quid-
quid pro Missis nouis datur, illiberales
eleemosynarum exactiones. *ibidem.*

3 Remoueat certus numerus Missa-
rum, & candelarum. *ibid.*

4 Ne cui vago, & ignoto sacerdoti cele-
brare liceat. *sess. 23. cap. 16. neque noto-
riè criminoso. idem vbi supra.*

5 Ne admittantur ad celebrandum non
approbati. *Prou. 1.*

6 Alienæ Diocesis sacerdotes ferant se-
cum dimissorias duobus non ante mē-
sibus datas, si in Prouincia; quatuor, si
extra eam in Italia; sex, si extra Italiam.
Prou. 1.

7 Neque in Regularium Ecclesijs sine
dimissis iis celebrare permittantur. De-
cimum referunt DD. apud *Barbos. alle-
gat. 11. num. 8.*

8 Neque in Ecclesijs Monialium cele-
bret quis sine licentia Episcopi, sub pœ-
na suspensionis. *Prou. 2.*

9 Ne cuiquam Missa prima, nisi à peri-
tis instructo, concedatur. *Prouinc. 1.*

10 Missæ nouæ conuiuia, ludi, choreæ
tollantur. *ibid.*

11 Celebrant sacerdotes Missam saltem
diebus Dominicis, & festis sollemniori-
bus. *Trid. sess. 23. cap. 14.*

12 Ne detur amplius facultas faciendi
plures Missas in die, quacumq; de cau-
sa. *Pro. 5.*

13 Vbi non est clericus, ne celebretur si-
ne licentia Episcopi. *Prou. 4.*

14 Cuicumque capellæ, vbi Missa cele-
bratur, detrahatur aliquid pro clerico,
si aliunde non detur; aut ex pluribus
capel-

- capellarum redditibus; quantum satis est pro vno clerico. *ibid.*
- 15 Facultas celebrandi detur sine prauitudo Parochialis Ecclesiae. *ibidem.*
- 16 Non potest Episcopus cogere; capellatum; vt ipsemet celebret; licet; in fundatione disponatur; quod Rector celebret; nam per alium potest. Decisum referunt DD. apud Barbof. *alleg. 24. num. 29.*
- 17 In priuatis domibus; aut extra loca designanda; & visitanda ab Ordinariis ne celebretur. *Trid. loco cit.*
- 18 Non potest Episcopus deputare pro Missa Oratoriū in domo priuata. Paul. V. per litt. Card. Lancelloti 10. Martij 1615. apud Naldum habes litteras. *Miss. num. 31.*
- 19 Si concedat Papa; adhuc non poterit ibi Missa fieri in Natali Domini; Epiphania; Paschate; Pentecoste; Annuntiatione; Assumptione B. Virg. Festo SS. Petri; & Pauli; & omnium SS. Congr. Rit. 17. Nouembr. 1607. hoc est: in primo die Paschatis; Pentec. &c.
- 20 In Oratorijs confratrum ne Missa celebretur diebus festis ante Missam Parochialem. Cong. Episc. 14. Maii 1585.
- 21 In infirmaria Monialium ne permittatur celebrari Missa. eadem 22. Augusti 1605.
- 22 In Palatio Episcopi; & priuato Oratorio eiusdem potest fieri Missa. Decisum refertur apud Barbof. *allegat. 23. num. 5.*
- 23 Ne semel quidem in hebdomada celebretur alibi; qui quotidie alicubi celebrare tenetur; nisi alium substituat. Prouinc. 4.
- 24 Pro Missis ex legato relictis; non assignato loco debet capellanus eligere locum; vt innotescat; an satisfecerit. Congr. Episc. 17. Ianuar. 1594.
- 25 In altari priuilegiato pro certis tantum diebus; si in eos incidat festum duplex de precepto; non potest dici Missa de Requiem. Congr. Rit. 24. Aprilis 1627.
- 26 Debitis horis fiat Missa. *Trident. loco cit.* & Missa vespertino tempore non possunt celebrari sub pena suspensionis perpetuo à diuinis Pius V. Anno 1566.
- 27 In diebus festis; praesente corpore; potest celebrari Missa sollemnis de Requiem. Congr. Rit. 23. Maii 1603.
- 28 Qui Missam ex obligatione beneficii dicendam omiserit; siue is beneficium obtineat; siue sit mercenarius; diebus quidem festis poenam luat duorum realium; in sollemnioribus; quatuor; in ferialibus; vnus. Prouinc. 7.
- 29 Qui Missae quotidianae onus habent; si per annum saltem aliud obierint; infirmitate impediti per mensem; Episcopi iudicio; integram eleemosynam percipere possunt. *ibid.*
- 30 Si diutius ob infirmitate abstinerint; eleemosyna eius temporis careant. *ibid.*
- 31 Ordo Missarum in Ecclesiis statuatur; & fernetur. Prou. 1.
- 32 Potest Episcopus dispensare circa locum; tempus; & horam; iusta de causa; vt cum eo; qui abest ratione studii. *Henric. lib. 9. cap. 24. §. 4. Barbof. alleg. 24. n. 36. Bonac. de hom. etc.*
- 33 Anticipata celebratio pro incerto eleemosynam oblaturo est prohibita à Paulo V. & Congr. Concil. 15. Nouemb. 1605.
- 34 Anticipata celebratio eius Missae; quae die sequenti facienda erat conceditur. DD. apud Barbof. *allegat. 24. numer. 14.*
- 35 Si eligatur persona in fundatione; vt quotidie celebret; non tenetur quotidie; sed titulo honestatis; vel alia iusta causa; semel in hebdomada potest non celebrare. Barbof. *ibidem num. 31.*
- 36 Secus; si dicatur: quotidie ibi celebretur; nam per alium supplere debet. *ibid.*
- 37 Stipendia Missarum statui possunt ab Episcopo. DD. apud Barbof. *ibid. num. 8.*
- 38 Non potest statui; ne sacerdotes accipiant minus; quam taxatum sit. *ibid. n. 9.*
- 39 Pro stipendio; etiam incongruo; accepto pro Missa; ea dicatur integrè; & non vna pro pluribus stipendiis; sublati omnibus priuilegiis. Congr. Conc. Decreto edito 21. Iunii 1625.*
- 40 Qui cum certa eleemosyna suscipit Missam celebrandam; eam ne committat alteri; retenta sibi parte eleemosynae. *ibid.*
- 41 Praescriptio eleemosynae iam acceptae

- ta pro Missa pendet ab offerente eleemosynam in casu dubio, ab Ordinario, more locorum. ead. Anno 1616. in declaratione.
42. Prescripta taxa ab Ordinario, tot tamen dicantur Missae, quot voluerit offerens eleemosynam, etiam minori dato stipendio. *ibid.*
43. Si maior eleemosyna detur ultra taxam, ea tota detur celebranti. *ibid.*
44. Testatore non praescribente eleemosynam pro certo numero Missarum, quem desiderat, praescribat Ordinarius *ibidem.*
45. Qui titulo beneficii, capella, legati, salarii, tenentur celebrare, non potest eadem Missa alteri danti eleemosynam satisfacere. *ibid.*
46. Administratores Missarum non possunt retinere partem eleemosynarum, nisi cum Ecclesia nullos habet redditus pro cera, paramentis, &c. subministrandis: & tamen expensis praecise pro Missa deductis, dicantur tot Missae, quot fuerunt ab offerentibus praescriptae. *ibid.*
47. Eleemosynae quotidianae ita accipiantur, ut oneribus anterioribus fiat satis, alias rejiciantur. *ibid.* 1625.
48. Noua onera in dies ita recipi possunt, ut infra modicum tempus possit satisfieri, nisi consentiat offerens in longiorem dilationem. *ibid.*
49. Prohibentur capsulae pro Missis, etiam in Commemoratione omnium fidelium defunctorum, hoc est ad colligendas incertas eleemosynas. *ibid.*
50. Et in praedictis comprehenduntur etiam privati Sacerdotes. *ibid.* 1626.
51. Onera vero perpetua Missarum à saecularibus, & Clero saeculari ne recipiantur sine licentia Episcopi in scriptis. *ibid.* 1625.
52. Qui non concedat licentiam, nisi constet posse fieri satis oneris nouo perpetuo iuxta morem patrie examinato reddito. *ibid.* 1625.
53. Pecuniae pro iisdem, seu bona stabilia deponantur statim penes idoneam personam, vel Aedem sacram, & inuestiantur, & in eorum alienatione fiat semper mentio oneris perpetui Missarum. *ibid.*
54. Deposito, & inuestiturae forma praedicta praecipitur sub poena interdicti eo ipso ab ingressu Ecclesiae. *ibid.*
55. Reductio Missarum, seu moderatio onerum reseruata est Apostolicae, sedis. *ibid.*
56. Etiam in legato tenui. *ibid.* 1616.
57. Si in fundatione datur Episcopo reducendi facultas, ea non est sublata. *ibid.*
58. Liber habeatur in vnaquaque Ecclesia, in qua scribantur onera Missarum, & quando fit satis, & à deputato subscribatur singulis diebus. Prou. 1.
59. Tertio quoque mense per idoneos ministros exigatur ratio Missarum. *ibid.*
60. Qui carent hoc libro. Rectores aureo nummo mulctentur; qui non scribunt, duodecim solidis. Prouinc. 7.
61. In concursu populi, ubi eleemosynae dantur pro multis Missis, praeficiatur, qui colligat, & distribuatur onera cum eleemosynis, & rationem reddat. Prou. 1.
62. Aut depositarius, eligatur, qui soluat post onerum satisfactionem. *ibid.*
63. Mulctae, de quibus supra, asseruentur in capsula, & dentur ijs, qui negligentiam supplent. Prou. 7.
64. In qualibet Collegiata, & Plebe constituantur earum exactores. *ibid.*
- V. Altare. num. 28. Clericus. num. 42. 44. Exequi & Ecclesiasticorum. num. 1. & seqq. Fily. clericorum illegitimi. num. 19. Funtiones Episcopales. num. 11. 20. Hebraei. num. 51. Pestis. n. 10. Protonotary. n. 3. 16. 17. Regularium intra sub Episcopis. n. 29.

ADDITIO.

1. In eo altari, sub quo, vel sub cuius bradella humata sunt corpora defunctorum, non debet celebrari Missa; donec alio transferantur. Congr. Episcop. 10. Nouembris 1599.
2. Ante diem, & horis indebitis celebrare non licet, etiam vigore priuilegiorum ante Concil. Trid. concessorum, decusum refert *Lexana in sum. q. Regul. cap. 21. num. 2.*
3. Sacerdos alienigena, qui per longum tempus in aliquo loco celebrauit, cuius vita, & mores sunt notorii, non est cogendus ostendere litteras commendatitias sui Ordinarii. Cong. Episc. 26. Ianuar. 1588.

- 4 Qui quotidie tenetur celebrare, si ægrotet per duos menses, non tenetur per alium satisfacere. *Petr. Nau. de restit. l. 2. cap. 2. num. 210. & Nald. v. Missa num. 11.*
- 5 Per dies quindecim docet idem *Dia. tract. de celebr. Missæ resol. 27.*
- 6 Per octo dies, vel decem. *Barbos. de pot. Episc. alleg. 24. num. 32. cui adhæreo.*
- 7 Non potest satisfieri duabus obligationibus vnica Missa, & cum nouo stipendio; nisi in fundatione cautum sit expressè, quod non teneatur sacrificium applicare. *Nota: expressè: Congr. Conc. 13. Iulij 1630. apud Barbos. de iure Eccl. l. 3. cap. 5. num. 38.*
- 8 Qui habuerit obligationem vnus Missæ in hebdomada cum stipendio legato, & confirmato de octo annis in octo annos, potest demandare alteri celebrationem dictarum Missarum cū eleemosyna consueta iuxta morem regionis, retenta sibi parte dicti stipendii. *ead. 7. Sept. 1630. apud eundem ibidem num. 39.*

Missæ ritus.

- 1 Missæ approbatæ pro certis Regularibus non possunt ab aliis dici, nec in eorum Regularium Ecclesiis. *Congr. Rit. 19. Nouemb. 1622.*
- 2 Missa Rosarii concessa est Dominicanis tantum, non aliis. *eadem die 8. Aprilis 1628.*
- 3 Pro ea solet concedi Missa votiuæ cōmunis de B. Virg. *ead. 6. Maii 1623.*
- 4 Missa S. Mariæ de Carmelo solis Carmelitæ conceditur. *ead. 6. Aprilis 1628.*
- 5 Missæ XV. Auxiliatorum, S. Gregorii pro viuus, & pro Defunctis Venetiis, & alibi impressæ, de Patre æterno, sunt omnibus prohibita. *eadem ibid.*
- 6 Non tamen Missæ prohibentur eæ, quæ numero triginta, nomine Sancti Gregorii appellantur, de quibus *Dial. 4. cap. 55. eadem 28. Octobris 1628.*
- 7 Sed & prædictæ nominatim prohibita retineri non possunt, sub pœna inflicta tenenti libros prohibitos. *eadem 8. Aprilis 1628.*
- 8 Capellani Monialium possunt celebrare Missam de Sancto, de quo Moniales recitant Officium; sed cum Missali Romano de communi, si intra Missale Romanum non est de eo Missa propria. *eadem 20. Nouembris 1628.*
- 9 In ipsa Missa ritus, & preces approbatæ tantum adhibeantur. *Trident. sess. 22.*
- 10 Solis Episcopis licet sumere paramenta de Altari. *Congr. Rit. 7. Iulij 1612.*
- 11 Non competit Vicariis Generalibus, vt ad eorum Missam ardeant quatuor candelæ in altari, neque quod duo illis ministrent cum Cotta, etiam si sint Protonotarii. *eadem Congr. Rit. 7. Augusti 1627.*
- 12 Annuli vsus prohibetur in Missa Protonotariis non participantibus, & doctoribus. *eadem 11. Februar. 1623.*
- 13 Et Canonicis Cathedralium. *eadem 20. Nouembris 1628.*
- 14 Pileoli vsus in Missa non potest concedi, nisi à Papa. *eadem 31. Ianuarii 28. Martii 24. Aprilis 1626.*
- 15 Missam inchoatam nemo repetat. *Prouinc. 1.*
- 16 In oratione, *A cunctis*, nomen S. Michaelis, seu S. Ioannis Baptista, si ii sunt Patroni, vel Titulares, ponitur ante Apostolos. *Congr. Rit. 22. Augusti 1620.*
- 17 Oratio iussa à superiore dici, vltra collectas de die, non dicitur in festis primæ classis. *ead. 28. Augusti 1627.*
- 18 Liber Euangelii non debet dari osculandus, nisi Episcopis, Prælati maioribus, & Principibus magnis, non Gubernatoribus, aliisue ministris. *Congr. Episcop. 22. Augusti 1589.*
- 19 Neque Vicario Apostolico. *eadem 28. Augusti 1589.*
- 20 Neque Commendatario, seu illius Procuratori. *Congr. Rit. 17. Sept. 1611.*
- 21 Laico Principi non nisi per Clericum deferatur. *Prou. 4.*
- 22 Cum oblatio fit in Missa, ne detur patena osculanda. *Prou. 1.*
- 23 In Missa fer. 4. temporum occurrentis in die octaua Natiu. B. Virg. præfatio erit ferialis. *Congregat. Rit. 12. Decembris 1626.*
- 24 In Canone, nomine Antistitis nō sunt nominandi superiores Regularium. *ead. 12. Nouemb. 1605.*

25 Com-

- 25 Communicantes, de Ascensione, non omittitur in festis secundæ classis, quæ occurrant infra octauam Ascen. licet de ea non fiat commemoratio. eadem 28. Augusti 1617.
- 26 Signum, quod sit cum patena à fronte ad pectus, est signum crucis. eadem 13. Martij 1627.
- 27 In Parasceue immittitur particula in calicem sine crucis signo. ead. 28. Augusti 1627.
- 28 In fine Missæ ad quodeumque altare celebratæ sit reuerentia Cruci infra gradus, capite discooperto. ead. *ibid.*
- 29 Reliqua in Missali habentur, & in *Thesaur. sacrorum Rituum tom. 1. Auctore huius operis, ubi multa.*
V. *Cardinalis. num. 21.*
Exequæ num. 30. 53. 54. 55.
Missæ. num. 3. 11. 12. 13.

Missa Parochialis.

- 1 **P**arochi saltem ter in hebdomada celebrent. Prou. 1.
- 2 Die festo duabus horis post ortum solis fiat Missa. Prou. 4.
- 3 Alijs diebus pro commodo populi. *ibidem.*
- 4 Si alius est sacerdos, hic in aurora celebret pro iter agentibus. *ibid.*
- 5 Intra fines Parochiæ nulla fiat Missa in die festo, excepta illa prima ante Missam Parochialem, sine licentia Parochi. *ibid.*
- 6 Si illa prima nocet, tollatur. *ibidem.*
- 7 Ne gratia cuiusquam anticipetur, aut differatur, neq; concio omittatur, Pro. 1.
- 8 Imperiosi, minaces in hac re coercantur ab Episcopo; clericus priuatione beneficii, seu inhabilitate ad beneficia; laicus excommunicatione. Prou. 4.
- 9 Moneatur populus, ut Parochialem audiat Missam. Prou. 1.
- 10 Non potest Ordinarius multis, & penis per Concil. Trid. etiam in casu notabilis negligentia, aut contumacia, cogere populum ad audiendam Missam in Parochiali. Decisum referunt DD. apud Barbof. *alleg. 24. num. 17.*
- 11 Possunt enim Laici eandem audire in Ecclesijs Regularium ad librum, Leo

- X. 13. Nouembr. 1517. & Congr. Episc. 1. Iulij 1616.
- 12 Viduæ non excusentur ab audienda Missa, ultra mensem. Prou. 1.
- 13 Ne quid profanum in Missa publice. Prou. 4.
- 14 Cum eleuatur sacramentum, detur signum sono campanæ, quæ est in Turris. Prou. 2.
- V. *Doctrina Christiana. num. 15.*
Missæ. num. 15. Regularium iura sub Episcopis num. 30.

ADDITIO.

- 1 **N**on potest prohiberi celebratio Missæ in oratorio ruri ædificato per laicum, antequam celebretur Missa Parochialis. Congr. Conc. 18. Septemb. 1627. Congr. Rit. 31. Mart. 1629.

Missa Conuentualis.

- 1 **T**enantur Canonici omnino cantare Missam de die, ut lucrentur distributiones. Congr. Rit. 28. Ianuarij 1612.
- 2 In Cathedralibus, & collegiatis, etiam in ferialibus, fiat Missa cum Diacono, & Subdiacono, si numerus sufficiat. Prou. 4.
- 3 Canonico celebranti assistens datur, si est immemorabilis consuetudo. Congr. Rit. 19. Iunij 1604.
- 4 Potest Episcopus cogere Canonicos, ut à capellanis in Quadragesima cantare faciant Missam cum Diacono, & Subdiacono. eadem 17. Iulij 1627.
- 5 Missa votiuæ, seu de Requiem non valet pro Missa de die, nisi ut in Rubricis eadem 17. Ianuarij 1627.
- 6 Anniversarium Defunctorum, aut in die depositionis, supplere non potest pro Missa de die, sed vtrique cantanda est Missa, eadem 12. Iulij 1628.
- 7 Neque consuetudo contraria induci potest non cantandi Missam Conuentualem de die. ead. 16. Ianuarij 1627.
- 8 Duæ Missæ de festo, & de feria in Rubricis præscriptæ non debent omitti; neque potest omitti altera, etiam si celebrandum sit Capitulum. eadem 6. Maij 1626. & 16. Ianuarij 1627.
- 9 Cum prædictæ duæ Missæ præscribuntur.

- tur, ambæ cantentur; & præterea, si occurrant, anniuersaria fiant, sub præna pendendæ distributionis, omnibus de Choro, toto eo die, & sequenti. Prouinc. 4. ex Miss. Rom.
- 10 Missa Natiuitatis Domini in aurora ne omittatur in Collegiatis, neque in Parochiali, ubi cantatur prima, & tertia Missa *ibid.*
- 11 Qui benedicit cineres, candelas, ramos, debet etiam cantare Missam sequentem. Congr. Rit. 26. Febr. 1628.
- 12 Missa sollemnis in Rogationibus maioribus dicitur de Sancto Marco, si in Ecclesia eiusdem terminatur processio eadem 23. Maij 1603.
- 13 Missa sollemnis pro re graui, ea est inter votiuas, pro qua conuenit totus Clerus cum Episcopo. ead. 19. Maij 1607.
- 14 Qui Missam Conuentualem cantare debet, & contemnit, vel negligit, distributione tridui careat, & suspendatur à munere ordinis sui. Prouinc. 2.
- 15 Planetis plicatis in Missa vii. possunt Regulares, in Ecclesijs proprijs insignioribus. Congr. Rit. apud Alcoter. in suo Ceremoniali.
- 16 Si ob terræ frigiditatem populus ueniat tarde pro solempni Missa, tardius etiam recitetur Hora tertia, potius, quàm decantetur post sextam. ead. apud eundem *ibidem.*
- 17 Celebrans, & Ministri sedere possunt, dum cantatur Epistola, & Graduale, eadem apud eundem *ibidem.*
- 18 Sedeat autem ille in loco parato, non in stallò. eadem 12. Iunij 1627.
- 19 Beneficiati solemniter celebrantes cū Diacono, & Subdiacono, debent sedere in eodem loco, ubi sedent Canonici celebrantes solempnem Missam, non obstante quacumque consuetudine. eadem 15. Ianuarij 1611.
- 20 Si quid canatur in Missa, præter ea, quæ habentur in Missali, prius probeatur ab Episcopo. Prou. 3.
- 21 Hymnus angelicus, Symbolumque non dicuntur in votiuâ solempni, in qua paramenta violacea adhibentur. Congr. Rit. 19. Maij 1637.
- 22 Symbolum totum cantatur à Choro, non alternatim cum organo. Prou. 3.
- 23 Præbyter celebrans neminem thurificet, neque Diaconus det pacem domino loci. Congr. Rit. 5. Iulij 1614.
- 24 Canonici parati incensantur ante Vicarium ead. 6. Martij 1610.
- 25 Beneficiati parati incensantur ante non paratos. eadem 30. Augusti 1602.
- 26 Vicarius non Prælatus duplici tantum ductu incensatur, absente Episcopo. ead. 14. Ianuarij 1617.
- 27 Vicario etiam Apostolico non datur trina incensatio. Congr. Episcop. 28. Augusti 1589.
- 28 Gubernatori Prouinciæ thus, & pax dantur ante Vicarium Episcopalem, etiam absente Episcopo. eadem 30. Iunij 1592.
- 29 In alijs minoribus ciuitatibus præsentente Episcopo, dantur Gubernatori, & postea Vicario, sed absente Episcopo, prius Vicario, nisi Gubernator sit Episcopus. ead. *ibid.*
- 30 Gubernator non Prælatus incensatur post Canonicos Assistentes, ante alios Canonicos Episcopo præsentente: absente vero, post Vicarium Generalem; etiam si ille sit vxoratus. eadem 9. Maij 1606. 17. Nouembr. 1607.
- 31 Non incensantur mulieres in Ecclesia cum solempnitate distincta ab alijs. Congr. Episcop. 26. Aprilis 1594.
- 32 Cum eleuatur Sacramentum, detur signum cum campanis maioribus. Prou. 2.
- 33 Pax Diacono datur à Subdiacono post datam pacem in Choro, Episcopo præsentente, Congr. Rit. 17. Iunij 1606. & 15. Martij 1638.
- 34 Diaconus, & Subdiaconus nisi celebrant, communicent saltem in festis. Trid. sess. 23. cap. 15.
- V. Præcedentia. num. 26. 27.
- Processio. num. 25.

ADDITIO.

- 1 A Brogata est omnis contraria consuetudo non cantandi Missam de die ultra votiuam. Congr. Rit. 18. Iul. 27. 28. August. 1628.
- 2 Dignitatibus hinc inde distributis in choro, incensantur ea cum Canonicis ab vna parte, deinde alia cum alijs Canonicis ab alia; non autem Dignitates omnes simul ante omnes canonicos. eadem 7. Decemb. 1601.

3 Thu-

- 3 Thurificatio cum triplici ductu conuenit vni tantum, & digniori, idest Episcopo. *ead.* 11. Decemb. 1604. 11. Nouemb. 1614.
- 4 Absente Episcopo, thurificatur celebrans triplici ductu. *eadem* 9. May. 1606. 30. Ian. 1616.
- 5 Vicarius Generalis sedens in Choro supra Canonicos duplici ductu, non triplici, si tamen non sit Prælatus. *ead.* 14. Ianuar. 1617.
- 6 Dignitatibus, & Canonicis cathedralium, & collegiarum in suis Ecclesijs duplici ductu fit incensatio; ceteris de choro vnico ductu. *ead.* 9. May. 1606. 30. Ianuar. 1616.
- 7 Nisi Portionarij, & alij in omnibus, & per omnia æquiparentur Canonicis. *ead.* 21. Mart. 1615.
- 8 Magistratus æque ac Canonici post eos æquis ductibus incensatur. *ead.* 10. Iun. 1600.
- 9 Et hoc in omnibus Ecclesijs, vbi conueniunt Canonici Cathedralis, & Magistratus. *ead.* 16. Iun. 1607.
- 10 Nec non Canonici collegiatae ante Gubernatorem, & officiales. *ead.* 28. Ianuar. 1618.
- 11 Semper tota thurificatio facienda est cum vnico thuribulo. *ead.* 21. Iulij 1618.
- 12 Neque probatur duorum vsus in incensatione personarum. *ead.* 15. Mart. 1608.

Monetarij.

- 1 **A**D Ordinarios locorum, vbi non est Legatus, vel Prolegatus, spectat cognitio causæ monetariorum ecclesiasticorum, etiam Regularium Urban. VIII. Anno 1627.*
- 2 Et ad viciniorem Ordinarium, si locus delinquentis est exemptus. *ibid.*
- 3 Aureas & argenteas monetas tondentes, fabricantes, colorantes, adulterantes, erogantes, sæculari Curia tradantur. *ibid.*
- 4 Deuinentes, transferentes, instrumenta, opem, materiam præstantes, triremium decennali pœna puniantur. *ibid.*
- 5 Impedientes, ne procedatur, priuantur eo ipso beneficijs, officijs, cum inhabilitacione, amissione vocis actiua,

& passiuæ, excommunicantur. *ibid.*

- 6 Tenentur omnes consignare acta, & scripturas requisiti à prædictis. *ibid.*

Monialium Monasteria.

- 1 **N**Oua ne erigantur, quibus ad minus 30. scutorum redditus annuus non assignetur pro duodecim sustentandis. Congr. Ep. 27. Maij 1603.
- 2 Neque erigantur sine consensu Ordinarij. *ead.* 13. Septembr. 1583.
- 3 Neque sine speciali sedis Apostolicæ indultu. *ead.* 10. Aprilis 1615.
- 4 Neque erigantur, nisi in locis muro cinctis, & vbi copia confessariorum adest, aut facultates conducendi confessarium aliunde. *eadem* 13. Sept. 1583.
- 5 Multiplicatio monasteriorum euitur in ijs locis, in quibus iam erecta laborant inopia. *eadem ibid.*
- 6 Prope monasteria tollantur omnes arbores altæ. *eadem* 13. Aug. 1585.
- 7 Porta duæ tantum concedantur, vna iumentis, & vehiculis, altera alijs vsibus. Prou. 4.
- 8 Duabus clauibus vnaquæque claudatur, altera apud Præfectam, altera apud antiquiorem professione. *ibid.*
- 9 Si expedire videatur, addatur vestis ab exteriori parte, clauē commissa viro fideli. Prou. 6.
- 10 Tres rotæ, aut quatuor ad summum, ad ianuam, in collocutorio, in Ecclesia pro sacris vestibus, & prope sedem confessionalem. Prou. 4.
- 11 Rota, quæ in Ecclesia, binas valuas ligneas habeat, interiores cum clauē apud Præfectam, exteriores cum clauē apud Capellanum seruanda, siue alium, iudicio superioris. *ibid.*
- 12 In collocutorio nullo modo sit porta, per quam aditus sit in monasterium. Congr. Episcop. 12. Octob. 1592.
- 13 Ostium collocutorij interius sit semper clausum, eiusque clauis sit apud antiquiorem earum, quæ Auscultatrices dicuntur. Prou. 1.
- 14 Duo ferrei cancelli construantur ibi, qui saltem palmo distent, alter ab altero. *ibidem.*
- 15 Intimo cancello versus Moniales ferrea lamina appingatur, immobilis, cui

cui lineus pannus nigri coloris, ligneis tabelis affixus, instar fenestree, quae aperiri possit, cum erit colloquendum, apponatur. *ibid.*

- 16 Lamina sit perforata exiguis foraminibus, & in ea fieri potest quadrata fenestellula, cuius clavis sit apud Praefectam, neque aperienda erit, nisi Episcopo, vel Superioribus Ordinibus, aut parentibus, & sanguine coniunctis Monialium, aut Notario instrumentum confecturo, vel concionatori. *ibid.*
- 17 Clavis ostii exterioris collocatori committatur confessorio, vel pio viro, qui noctu, & certis diebus inuigilent, ne collocationi sit aditus. Prou. 6.
- 18 Dormitionis locus sit vnus, clauē noctu apud Praefectā retenta. Prou. 1. & 4.
- 19 Duo alia monasterii loca sint communia pro vestibus Monialium, & pro labore manuum. Prou. 4.
- 20 Caminus priuatis cellis ne permittatur, & vbi est, obstruatur. *ibid.*
- 21 Horti in angustiores fines concludantur. *ibid.*
- 22 Ea sit clausura monasterii, vt Monialibus ab externorum hominum aspectu, & auditu liberis securē per monasterium ambulare liceat. Prou. 1.
- 23 Aedes proximae ne locentur famosis mulieribus. *ibid.*
- 24 Neque in ea loca migrent Regulares viri, neue areas Monialibus proximas emant, vnde Monialium aspectus fieri possit. *ibid.*
- 25 Quae sunt extra mœnia vrbis, si ita videbitur expedire, trasferantur intra urbem. Trid. sess. 25. cap. 5. de Regular. V. Monialium cura spiritualis. nu. 21. 26. Visitatio Episcopi num. 27.

Monialium Ecclesie.

- 1 NE detur ostium, per quod ex monasterio sit aditus ad exteriorē Ecclesiam. Greg. XIII. Ann. 1573.
- 2 Sanctissimum Sacramentum in publica tantum earum Ecclesia teneatur. Trid. sess. 25. cap. 10.
- 3 Ante illud luceat lampas in Ecclesia interiori & altera in exteriori, quando fores patent. Prou. 1.
- 4 Fenestra, qua sanctissimae Eucharistiae

elevatio prospicitur, altius ne pateat cubitis duobus, & vncis duodecim; late vero vt Altaris altitudo. Prou. 4.

- 5 Ea perpetuo panno lineo tecta sit, qui tantummodò amoveatur, quando eleuatur Sacramentum, neq; sacerdos ex altari videre possit Moniales. Prou. 1.
- 6 Fenestella pro cōmunionē Monialiū ita alta sit, vt Sacerdos commodē ministret stans, non genuflexus. Prou. 4.
- 7 Eiusdem clavis perpetuo sit apud confessorium. Congr. Episcop. 12. Ianuar. 1694.
- 8 Pro Sacris Reliquiis fenestella construatur in pariete exteriori cum tribus clauibus, vna penes Episcopum, altera apud confessorium, tertia apud Praefectam. Prou. 4.
- 9 Organum ne constituatur, nisi locus, in quo apte locetur, superioris iudicio ante probetur. Prouinc. 1.
- 10 Prohibentur alia instrumenta musica praeter harpicordium, quod addiscendam organi artem adhibetur. *ibid.*
- 11 Praeter Missam nihil ab aliis canatur. *ibid.*
- 12 Ne permittatur in Ecclesiis Monialium cantus simplex, vel figuratus a personis saecularibus, Cong. Episc. Anno 1593.
- 13 Si viget consuetudo sepeliendi Moniales in Ecclesia exteriori, permittatur. ead. 20. Septemb. 1594.
- 14 In sepultura Monialium, quae clausuram est, ne sepeliantur extranei. ead. 1. Martii 1585.
- 15 Ne instituat ibi Confraternitas laicorum. eadem 6. Nouemb. 1595. V. Oratio publica. num. 13.

Monialium clausura.

- 1 CLAUSURA perpetua decernitur à Pio V. Anno 1566.
- 2 Votum clausurae venit sub voto obedientiae. Congr. Episc. 19. April. 1619.
- 3 Episcopi procurent clausuram sanctimonialium: inobedientes, & contradictores compescant per censuras, & poenas. Trideut. sess. 25. cap. 5.
- 4 Nemini sanctimonialium post professionem liceat exire, etiam ad breue tempus, quocumque praetextu, nisi ex

si ex aliqua legitima causa ab Episcopo approbanda. *ibid.*

5 Poena egredientibus est excommunicatio; reservata Papæ. Pius V. Anno 1569.

6 Excipitur causa incendij, lepræ, epidimæ, de consensu Episcopi; & in scriptis approbata, & ad tempus. *ibid.*

7 Epidimæ nomine intelligitur quicumque morbus popularis contagiosus. Congr. Episc. 8. Nouembr. 1594.

8 Etiam si Regularibus sint subiectæ, debet Episcopus approbare causam. Pius V. *loco citato*, & DD. apud Barbos. *alleg.* 102. num. 28.

9 Concedentes licentiam exeundi sine causa, committentes, recipientes subiiciuntur prædictæ pænæ cum priuatione dignitatis, officiorum, inhabilitate, & alijs. Pius V. *ibid.*

10 Tectum monasterij est pars eiusdem, Bon. de claus. Monial. *quest.* 1. punct. 1. n. 3.

11 Non possunt egredi ianuam monasterij ad claudendam ulteriorem ianuam, quæ patet exteris. Greg. XIII. Anno 1573.

12 Neque exeant ad consecrationem. Congr. Episc. 9. Octobr. 1584.

13 Nouitijs non detur licentia exeundi ad visitandos parentes. ead. 1. Sept. 1617.

14 Neque transferri possunt Moniales pro instructione noui Monasterij, inconsulta sede Apostolica. eadem 27. May 1603. & decusum referunt DD. apud Barbos. *loco citato* num. 25.

15 Si concedatur translatio, fiat in auro. decusum refertur. *ibid.* num. 26.

16 A viris granibus; & cognatione propinquis. Prou. 5.

17 Si diuertant aliò, tam in exitu, quam in redditu 20. circiter milliaribus, ad facram Imaginem vel ad consanguineos non violant clausuram. Sanchez de op. mor. tom. 2. l. 6. capit. 16. num. 61.

18 Neque conuersæ possunt exire ad ornandum Altare in Ecclesia exteriori. Congr. Episc. 27. Octobr. 1592.

19 Possunt hæc pro quæstu egredi, ætatis saltem 40. annorum, non pulchræ; neque pernoctent foris. eadem 14. Apr. 1615.

20 Item conceditur Monialibus Conuettitis si egeant, & cum iisdem conditionibus. eadem *ibid.*

21 Neque plures, quam octo, destinen-

tur ad quæstum. eadem 15. Sept. 1503. & Anno 1573. apud Zechum de Repub. tit. de reg. c. 3. num. 15. vers. 9.

22 Si deinde non egant, cessent à quæstu. eadem 14. Apr. 1615.

23 Incorrigibiles eici non possunt, neque transferri, inconsulta sede Apostolica. eadem 27. May 1603.

24 Fugitiuæ reuocentur, & Episcopi iudicio inter Conuettitas reponantur, imposita debita pœnitentia. Prou. 1.

25 In causis criminalibus ne educantur è monasterio, neque ad breue tempus, in aliud monasterium, *ibid.*

26 E contra nemini liceat ingredi septa Monasterij Monialium sine Episcopi, vel superioris licentia in scriptis obtenta, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda. Trid. *loco citato*.

27 Non est tamen absolutio reservata Papæ. *ibid.* neque in Bulla Gregorij XIII. de cuius mente controuersia est inter Doctores; & ijs assentior, qui negant eum reservasse simplicem ingressum, sine licentia, summo Pontifici.

28 Fiat in scriptis licentia ut supra nisi ingrediatur una cum Episc. Prou. 6. vel nisi periculum sit in mora; tunc enim ore tenus dari potest, imò, & absque licentia ingressus licet. Bonac. q. 4. punct. 3. num. 1. V. Licentia nu. 8. 9.

29 Vicelegatus non potest ingredi sine licentia Episcopi. Congreg. Episcop. 9. Martij 1604.

30 Magistratus, & Deputati ad curam Monialium non debent ingredi cum Episcopo, nisi hic eos elegerit. eadem 1. Martij 1585.

31 Pueri, & puellæ cuiusvis minimæ ætatis non possunt admitti intra septa Monialium. eadem 12. Februar. 1585.

32 Vbi viget consuetudo introducendi puellas habitum ibi suscepturas, ut per biduum, aut triduum sint ibidem, tolleretur. eadem 12. Junij 1594.

33 Neque possunt admitti consanguineæ ad visitandas ærotas, etiam in casu mortis. Decusum refert Rodriq. tom. 1. *quest.* 64. num. 11.

34 Dari debet licentia in casibus tantum necessarijs. Trid. *loco cit.*

35 Statuit Episcopus, quæ opera in monasterijs ingressu virorum necessarium requi-

requirant. Prou. 1.

36 Nulla de causa pernoctare possit quispam in Monasterio, proposita poena excommunicationis latae sententiae. *ibidem.*

37 Confessarius non potest ingredi ad aspergendum domum in Sabbato Sancto, neque alio die. Congr. Episc. 4. Sept. 1556.

38 Neque ut comitetur medicos, aut operarios. eadem 13. Sept. 1583.

39 Neque ut audiant confessiones illius infirmæ, quæ potest accedere ad eandem confessionalem. eadem *ibid.*

40 Neque item prætextu sepeliendæ Monialis, aut officium funerale peragendi. eadem *ibidem.*

41 Neque ite processions causa. Prou. 5.

42 In casibus, quibus confessarius eget socio, non est necessaria licentia pro eo expressa. Sanchez *supra lib. 6. cap. 16. num. 47.*

43 Administrata extrema vnctione relinquuntur alia Monialibus ad bene moriendum, & exeat confessarius. Congr. Episc. 13. Septemb. 1583.

44 Neque confessarius diuagetur ad aliam partem monasterii, nec etiam occasione visitandi alias infirmas. eadem *ibid.*

45 Chirurghi possunt ingredi in casu necessitatis, etiam post signum vespertinum salutationis Angelicæ. eadem 1593.

46 Quibus cura est Monialium, non possunt ingredi, nisi casibus necessariis, cum paucis sermonibus, ac religiosis viris. Gregor. XII. Anno 1582.

47 Sub poena, Episcopis prima vice interdicti ab ingressu Ecclesiæ, tum à munere Pontificali; tum excommunicationis ipso facto, non reservate. idem *ibid.*

48 Alii autem, excommunicationis, & aliis poenis idem Anno 1575. & est reservata absolutio. *V. Absolutio. num. 15.*

49 Episcopus non potest ingredi in monasterium non sibi subditum, extra visitationem clausuræ, sine licentia superioris Monialium. DD. apud Barbof. *alleg. 102. num. 42.*

50 Moniales præsumentes admittere alienos sine licentia, vel causa, ut supra,

subiiciuntur poenis excommunicationis reservatæ, & aliis Greg. *ubi sup. 1575.*

51 Præterea tribus mensibus carceri mancipetur ea, quæ introduxerit marrem, vel foeminam sine licentia, & singulis sextis feriis panis, & aqua tantum illi dentur, & ad annum velo priuetur. Prou. 6.

52 Eandem poenam luent, quæ rotæ, & ianua præficiuntur. Præfecta, & quæuis alia consenserit. *ibid.*

53 Præfecta subiacer prædictis poenis, si non impedierit. Bonac. *de claus. mon. quest. 4. pun. 6. num. 16.*

54 Licentiæ Papales reuocatæ sunt postremo à Paulo V. ingrediendi monasteria, conuersandi, & cibum sumendi sub poena excommunicationis reservatæ Papæ.

55 Licentiæ in posterum sint nullæ, si non accedit consensus Monialium capitulariter per secreta suffragia. Urban. VIII. 27. Octobris 1624. apud Bonac. *de claus. quest. 4. pun. 5. num. 8.*

56 Visitare potest Episcopus clausuram non sibi subditarum sine assistentia superiorum monasterii. Congr. Episc. 25. Iunij 1596.

57 Etiam si numquam alias visitata fuerit. eadem 24. Nov. 1617.

58 Etiam si alieno Episcopo sit subiectum monasterium, eo modo, quo Regularibus. Decisum refert. Barbof. *alleg. 102. num. 6.*

59 Et toties quoties expedire iudicauerit. Decisum referunt DD. apud Barb. *ibid. num. 5. & 7.*

60 Et interrogare Moniales Regularibus subiectas de pertinentibus ad clausuram Congr. Episc. 25. Febr. 1583.

61 Et ideo Monasterium ingredi. Decisum. 28. Aprilis 1584. refert Barbof. *alleg. citata, num. 8.*

62 Neque permittat Episcopus deputari à ciuitatibus aliquos, qui comitentur visitatores Monialium Regularibus etiam subiectarum. Congr. Episc. 22. Ianuarij. 1616.

63 Potest Episcopus punire Regulares delinquentes circa clausuram. Greg. XV. Anno 1622.

64 Recusantibus visitari quoad clausuram, possunt ostia frangi ab Episcopo. Fu-

Fuscus de visit. lib. 2. cap. 19. ubi plura.

65 Possunt excommunicari, tamquam impediētes iurisdictionem Episcopi: imo excommunicantur in Bulla Cœnæ *ibid.* num. 15.

66 Inuocari potest brachium sæculare; quod si negligat, excommunicari potest. *ca. 2. de maledicis & ca. 1. de offic. Ordin.*

67 Excusatur à mortali ingrediens ad duos pedes, & statim regrediens. *Graff. de cas. reserv. cap. 5. num. 45.*

V. Casus reservati. num. 3.

Monialium receptio. num. 26. 34.

Monialium educatio actiua num. 9. 14.

ADDITIO.

1 Licētia ingrediendi Monasteria Monialium Regularibus subiectarum danda est ab Episcopo, & superiore Regularium Monasterij. *Congr. Conc. 13. Nouemb. 1610. facto verbo cum sanctissimo, & Cong. Episc. 26. August. 1594. & 21. Febr. 1617.*

2 Idem in Diœcesi seruetur, deputato aliquo, qui pro Episcopo agat. *ead. 21. Febr. 1617.*

3 Episcopus, seu Vicarius primo loco subscribat: in Diœcesi superior Regularis primo loco. *ibid.*

4 Exceptis repentinis casibus, in quibus alterius subscriptio sufficit. *ibid.*

5 Edicta vero de accessu ad Moniales subscribenda sūt ab Episcopo tantū. *ibid.*

6 Vbi vero est consuetudo, quod à superioribus Regularibus nō petatur licentia, seruetur. *Congr. Conc. 21. Maij. 1630.*

7 Licentia est necessaria in scriptis, alioquin excommunicatio incurritur. *Barbos. de iure Eccl. l. 1. c. 44. n. 112.*

8 Excepto casu repentino. *ibid. n. 114.*

9 Renouentur licentiæ Medicorum, chirurgorum, & operatorum quolibet trimestri. *Congr. Episc. 28. Mart. 1588.*

10 Ad conficiendum panem nullus ingrediatur: canes omnes, seu catelli in Monasterio non admittantur. *Clem. VIII. apud Moscon. de maiest. milit. Eccl. l. 1. p. 4. cap. 4.*

11 Fratres minores nō possūt eligi ab Episcopo pro socijs, vt simul ingrediatur Monasterium Monialium. *DD. cū Barbos. loco cit. n. 109. quia in eorum regula summi Pont. licentia requiritur.*

Monialium collocutio cum exteris.

1 **E**dictum Episcopi contra colloquētes cum Monialibus sub pœna excommunicationis comprehendit etiā eos, qui adeunt Monasteria Monialium non subiecta Episcopo existentia in sua Diœcesi, si fiat mentio etiam de exemptis. *DD. apud Barbos. alleg. 192. numer. 74. 75. V. Excommunicatio. num. 36.*

2 Licentia alloquendi Moniales Regularibus subiectas debent dari ab Ordinario, & superiore Monialium simul. *Congr. Episc. 15. Febr. 1595. nisi obster contraria consuetudo.*

3 Seruetur consuetudo, si est quod detur licentia ab Episcopo, & superiore Monialium exemptarum. *Decisum retert Quar. V. Monast. Monial. à Congr. Concily.*

4 Non permittatur accessus ad Moniales sub pretextu docendi sonum cymbalorum, aut alterius instrumenti, aut musicam, cantumue, ad crates. *Congr. Episc. 13. Sept. 1583.*

5 Clericus frequentans monasteria Monialium, si monitus ab Episcopo non desistat, est suspendendus. *cap. Monasteria, de vita & hon. cler.*

6 Potest etiam excommunicari *cap. vt clericorum. ibid.*

7 Patres, & matres Monialium possunt eas alloqui sine licentia, non tamen in diebus prohibitis. *Congr. Episc. 15. Ianuar. 1616.*

8 Item filij Monialium proprias matres. *eadem 15. Martij 1619.*

9 Moniales ipsæ ne cum externis loquantur sine licentia superiorum in scriptis. *Prou. 1.*

10 Pœna ijs proposita non loquendi cū externis per tres menses, etiam cum propinquis, & singulis sextis ferijs se flagellandi cum Psal. Miserere. *ibid.*

11 Abstineant diebus communionis, festiuis, tempore Aduentus, Quadragesimæ, & diuinorum officiorum, nisi ex necessitate. *ibid.*

12 Præfecta asseruet omnes licētijs scriptas, quas quisque feret Episcopoque clausuram visitanti, & quoties voluerit eas

cas exhibeat. Prou. 6. *De rebus* 11.
V. Hebr. ar. num. 22. Licentia. num. 6. 7.
Monialium communes leges. nu. 24. Regu-
larium iura in ordine ad Moniales num.
9. & seqq.

ADDITIO.

- 1 **E**pisopus non potest promulgare excommunicationem contra alloquentes moniales Regularibus subiectam sine licentia ipsorum, sed alias penas potest imponere. Cong. Episc. 1. Sept. 1617. apud Barbof. de iure Eccles. l. 1. c. 44. num. 168.
- 2 Subcollector sine licentia ordinarij alloquens Moniales potest ab Episcopo excommunicari, decisum refert Barbof. loc. cit. num. 154.

Monialium numerus.

- 1 **P**raefigatur Monialium numerus. Pius V. Anno 1566.
- 2 In tantum numerus constituatur, & conferuetur, qui vel ex redditibus proprijs vel ex consuetis elemosynis commode sustentari. Trid. sess. 25. c. 3.
- 3 In numero Monialium comprehenduntur etiam Conuersae necessariae. Congr. Episc. 6. Nouembr. 1595.
- 4 Saltem quindecim Monialium fit numerus ead. 27. Maij 1603.
- 5 Episcopus debet numerum praefigere, etiam in monasterijs exemptis cum interuentu superiorum Regularium. Gregor. XIII. Anno 1573.

ADDITIO.

- 1 **V**irgo non dicitur coacta ingredi religionem, sed tantum inducta, quod a patre instituitur haeres, ea lege, vt in Monasterium ingrediatur, & nisi ingrediatur, instituit Monasterium, & eidem filia relinquit aureos 25. pro alimentis decisum refert Nald. Virg. num. 9.
- 2 Prohibentur munera, quae erant solita dari in ingressu, seu susceptione habitus: & quod sponte offertur a consanguineis, in commune seruetur; neque fiant conuiuia inter moniales, & multo minus cum saecularibus. Clem. VIII. apud Moscon. de maieft. mil. Eccles. l. 1. par. 4. cap. 4.

Barth. Gaudant.

Monialium receptio.

- 1 **E**xcommunicantur omnes, qui quomodocumque Virginem, vel viduam, vel aliam mulierem coegerint inuitam ad ingrediendum monasterium, vel habitum suscipiendum religionis, vel ad professionem emittendam. Trid. sess. 25. cap. 18.
- 2 Item ij, qui consilium, auxilium, fauorem dederint, quique scientes eam non sponte facere quoquomodo eidem actui vel praesentiam, vel consensum, vel auctoritatem interposuerint. ibid.
- 3 Non excommunicantur ij, qui per vim inductam, non coactiuam, coegerint virginem monasterium ingredi. Decisum refert Barb. alleg. 104. n. 3.
- 4 Non impedit metus reuerentialis patris, nullis praecedentibus minis, & verbis. Riccius in praxi ref. 599.
- 5 Effectu secuto, decretum Tridentini intelligitur. Barbof. num. 7.
- 6 Excommunicantur & ij, qui voluntatem praedictarum vel accipiendi, vel voti emittendi quoquomodo sine iuxta causa impederint. Trid. ubi supra.
- 7 Viduam non conuenit admitti ad habitum monachalem virginum. Congr. Ep. 29. Ianuarij 1585.
- 8 Nullo modo admittatur vidua, vt viuat ibi in habitu laicali. decisum refert Campanil. Rub. 12. cap. 16. nu. 31.
- 9 Illegitimo thoro nata non excluditur. Congr. Episc. Anno 1592.
- 10 Tertia soror Monialis, ne admittatur sine licentia sedis Apostolicae. ead. 25. Maij 1595.
- 11 Supernumeraria non potest admitti sine licentia sacre Congregationis. ead. 6. Februarij 1615.
- 12 Ad loca vacatura non dentur expectatiuae. ead. 6. Septembr. 1604. * & 12. Maij 1619.
- 13 Sub pena praefectis Monialium priuationis suffragi. ead. 6. Sept. 1604. * & refertur a Campanil. Rub. 12. cap. 16. num. 14.
- 14 Ancillae ne introducantur in seruitium infirmarum, seu decrepitarum, sine licentia sedis Apostolicae. Congr. Ep. 22. Augusti 1605.
- 15 Moniales sanctae Clarae regulariter non habent

k

- habēt Conuerſas, ead. 12. Aprilis 1619.
 16 Neque Moniales ſancti Franciſci. eadem. 22. Nouembr. 1619.
 17 Moniali defuncta, alia ſubrogetur, nō autem in eius locum ſupernumeraria. eadem 19. Aprilis 193. & 6. Septembr. 1602. apud Camp. loc. cit.
 18 Mortua numeraria, etiam Conuerſa, ad reliquas Moniales ſpectat capitulariter admittere in eius locum. ead. 6. Febr. 1615.
 19 Quæ habitum regulare ſuſcipere vo- luerit, maior ſit duodecim annis. Trid. loco citato cap. 17.
 20 Habeat annū duodecimum comple- tum alias recurratur ad Sac. Congrega- tionem. Congregat. Ep. 1592.
 21 Neque habitum ſuſcipiat, antequam examinetur ab Epifcopo, vel eius dele- gato. Trid. loco citato.
 22 Neq; dentur ſuffragia à Monialibus, antequam fuerit examinata ab Epifco- po, & data licentia in ſcriptis. Prou. 1.
 23 Anno ſaltem, antequam examinetur, propoſitū ſuū aperiat Epifcopo, Mo- nialibus, & earum ſuperiori. *ibid.*
 24 Et licet velit ingredi monaſterium Re- gularibus ſubiectum, Epifcopus tamen examinare illam debet. Congr. Epifc. apud Barb. alleg. 100. num. 4.
 25 Cū examen ſit puellæ, moneantur pa- rentes, & alij de excommunicatione la- ta ſupta à Concil. Trid. Prou. 1.
 26 Neque per plura monaſteria vagari permittatur, vt inſpiciat, quem ſibi de- ligat locum Prou. 4.
 27 Sed interea conſiteatur cōfeſſario Mo- nialium ſemel ſingulis mēſibus, & pro- betur à Monialibus. Prou. 1.
 28 Suffragia deinde dentur tacita, etiam in monaſterijs Regularium cure ſubie- ctis. Prou. 4.
 29 Et duas partes ex tribus ſuffragiorum ferat. *ibid.*
 30 Certe vota ſecreta debent excedere maiorem Cap. partem Congr. Ep. 1603.
 31 Recepta ſtatim aſſumat veſtes pullas, nigras, vel fuſcas, vel albas, non ſericas, vale dicens mundo. Prou. 1.
 32 Poſt ſex meſes à receptione dabitur ei regularis habitus, niſi citius, vel tar- dius id iudicauerit Epifcopus, & Mo- nialium ſuperiori. *ibidem.*
 33 Deducatur mane nulla pompa, & ſo- la introducatur in Eccleſiam, vbi Miſſa audita, & ſumpta communionē, veſtia- tur à ſuperiore, vel cōfeſſario, addito ſermone pio. *ibidem.*
 34 Ne id circo ingrediatur monaſterium, qui eam veſtit. Congr. Ep. 13. Sep. 1583.
 35 Imponatur ei nomen ſanctē, non gen- tilis ſerminæ. Prou. 1.
 36 Si facultas datur, prius Confirmationis ſacramentum ei miniſtretur, quā detur habitus. Prou. 3.
 37 Non exeat amplius, niſi pœniteat ha- bitus, ſi exit, nulla datur redeundi ſacul- tas. Prou. 1.
 38 Præſcribat Epifcopus expēſas, & ſum- ptus occasione habitus. Deciſum reſert Campanil. Rub. 12. cap. 16. nu. 13.
 39 Maneant Nouitiæ in loco ſeparato. Congr. Epifc. 1603.

Monialium Nouitiarum alimenta.

- 1 **E**xcepto victu, & veſtitu Nouitiæ il- lius temporis, quod eſt in proba- tione, nihil tribuatur monaſterio de bo- nis eiufdem, ſub pœna anathematis dantibus, & accipientibus. Trident. ſeſſ. 25. cap. 16.
 2 Tempore Nouitiatus præbeantur ali- menta à conſanguineis, præter dotem depoſitam. Congr. Ep. 13. Sept. 1583.
 3 Præſcribat Epifcopus alimentorum expenſas. Prou. 2.
 4 Pecunia vero eo nomine decreta, re ipſa apud certum hominem idoneum deponatur, qui ſuppediter neceſſaria. *ibid.*
 5 Anno probationis durante deponatur pecunia, quæ datur nomine dotis, ſeu alimentorum pro tota vita, & poſt pro- feſſionem in bonis ſtabilibus, ſeu cenſi- bus implicetur. Congr. Epifc. 1581.
 6 Soluatur in are, non in bonis ſtabili- bus. eadem 28. Martij 1588.
 7 Deponatur penes idoneam perſonā, non affines, neque conſanguineos Mo- nialium. eadem 5. Iunij 1615.
 8 Pro tertia ſorore duplicata poſtio de- bet ſolui, intra numerum præfixum & ſuffragio carebit in Capitulo, quouſque altera ex duabus primis eius ſororibus deceſſerit è vita. eadem 26. Aug. 1616.
 Pro

- 9 Pro quarta sorore triplicata portio danda erit eadem *ibid.*
- 10 Cōu. r. e supernumeraria soluant dotem Conuersarum duplicatam. eadem 30. Septemb. 1616.
- 11 Duplex eleemosyna significat duplicatam summam eius, quæ in receptione Monialis intra numerum dari consuevit, ita tamen, ut, ubi summa minor est ducentis scutis, ibi saltem soluantur 400. & non minus. eadem 6. Septembris 1604. * *apud Campanil. Rubric. 12. cap. 16. num. 14.*
- 12 Nulla fiat dotium differentia inter terrieras, & aduenas. eodem 30. Sep. 1616.
- 13 Expendi potest dos in usus cōmunes monasterij necessarios: si vero sit supernumerararum, omnino in emptionem bonorum stabilium conuertatur. ead. 6. Iun. 1615.
- 14 Nulla renunciatio, aut obligatio valeat, nisi fiat cum licentia Episcopi, seu Vicarij intra duos mēses proximos ante professionem. Trident. *sess. 25. cap. 16.*
- 15 Nec intelligatur sortiri effectū suum nisi secuta professione. *idem. ibid.*
- 16 Si discedat Nouitia, restituantur omnia, quæ secum attulit, & cogantur etiam per censuram. Trident. *ibid.*
- 17 Idem fiat, si moriatur ante professionem. Decisum refert Barbof. *allegat. 101. num. 40.*
- 18 Deductis alimentis Nouitiarum. *Azor. parte. 1. lib. 3. cap. 9. quest. 2.*
- 19 Habitus religiosus non est restituendus, sed pretium. Decisum refert Barbof. *supra num. 36.*
v. Monialium professio. num. 19.

ADDITIO.

- 1 **M**ulier, quæ diutius mansit in Monasterio in habitu nouitiæ cum licentia permanendi educationis, causa, po est valide donare ipsi Monasterio, non obstante Decreto, Conc. Trid. quia non est monialis, decisum refert Barbof. *de iure Eccl. l. 1. cap. 42. num. 236.*
- 2 Facta renunciatio intra duo menses, etiamsi differatur professio ex quacunque causa, adhuc valet, decisum refert *Armendar. l. 7. de regal. num. 28. apud Barbof. loco cit. num. 254.*

Monialium professio.

- 1 **A**nus probationis debet esse continuus intra claustra, non interpolatus. DD. *apud Barbof. allegat. 101. num. 23.*
- 2 In anno bissextili valida est professio post cōpletos dies 365. Barbof. *ibi. n. 20.*
- 3 Si Nouitia de licentia superiorum exierit cum habitu, curandæ valetudinis gratia, non interruptitur iocitico annus. DD. *apud eundem. ibid. num. 28.*
- 5 Nouitia existens in articulo mortis ætatem habens legitimam potest ante annum finitum profiteri, ut lucretur Indulgentias, ex Priu. Pii V. 21. Maii 1570. si conualuerit, tenetur annum explere. *Beia. parte 4. casu fin.*
- 5 Quæ emisit professionem intra annum probationis, ad nihil est obligata, nec in foro conscientie. Decisum refert Garz. *parte. 11. cap. 9. num. 6.*
- 6 Regulariter finito Nouitiatu, aut profiteatur, aut eiiciatur. Trid. *sess. 25. cap. 16.*
- 7 Professione fiat ante annum 16. expletum, & anno post habitum susceptum completo. *idem. cap. 15.*
- 8 Aliàs sit nulla. *ibid.*
- 9 Ante mensem Præfecta tenetur certiores facere Episcopum de tempore probationis, sub pœna suspensionis ab officio, arbitrio Episcopi. *idem. ibid. c. 17.*
- 10 De professione emittenda certior factis Episcopus intra 25. dies examen perficere tenetur, quibus exactis amplius se non intromittat. decisum referunt DD. *apud Barbof. allegat. 100. num. 3.*
- 11 Vicarius non potest examinare, nisi Episcopo impedito, ex Trid. Barbof. *ibid. num. 8.*
- 12 Fiat experimentum, an legere sciat; alias non admittatur. Congr. Ep. 12. Ianuar. 1604.
- 13 Vi admittatur ab Episcopo, sufficit testimonium præfectæ, quod in Capitulo Monialium partium de ea admittenda obtentum fuit. ead. 11. Septemb. 1615.
- 14 Fiat examen hoc ad crates. Decisum referunt DD. *apud Barbof. alleg. 100. n. 6.*
- 15 Si adest iusta causa, & certa suspicio, nis fiat examen in Ecclesia monasterij.

K 2 vel

vel alia. Decisum refert Campanil. *Rub.*

12. cap. 16. num. 1.

16 Inducta per vim in monasterium debet inde educi, & eius indemnitas protideri. Decisum refertur apud Barbos. *loc. cit. num. 7.*

17 Si opus est, debet ab Ordinario praefigi certus dierum numerus, 10. vel 20. intra quem Nouitia deliberet, an velit profiteri. *ibid.*

18 Ex causa differti potest professio ultra annum. Decisum refert Rodriq. *tom. 3. quest. 15. artic. 10.*

19 Contradicente maiori parte Monialium, non potest Episcopus admittere ad professionem Bonac. *de claus. quest. 2. parte 1. diff. 2. §. 6. num. 6.*

20 Omisso examine praedicto, permittenda sunt tamen professae in statu suo. Decisum refert Barbof. *loc. cit. num. 9.* ita vt de professione non liceat dubitare ex hac omissione.

21 Si puella 12. annorum coniugata religionem ingreditur, vir eius cogendus est expectare per quatuor annos, donec illa profiteatur. Barbof. *alleg. 10. n. 11.*

22 Quae professae est in anno 15. aetatis suae, post quinquennium dicitur tacite professae. Cong. Ep. 22. Nouemb. 1619.

23 Propinae dandae superioribus in habitu, & professione Monialium sunt prohibita; non tamen eleemosyna, quae hac occasione per pactum dantur saecularibus, vel infirmis. ead. 5. Nouemb. 1616.

24 Conuiuia ne fiant in forasteriis Monialium a puella consanguineis, nec in habitu, nec in professione. Prouinc. 1.

25 Expensae pro professione taxentur ab Episcopo pro rebus necessariis. Decisum refert Campanil. *Rub. 12. cap. 16. num. 13.*

26 Ritus induendi Moniales, & professionis emittenda, Episcopi cura, sit uniformis. Prou. 5.

27 Professio emissa scribatur in libro, & subscribat professae, si scribere nouit. Prou. 1.

28 Sed potest etiam Abbatisa acceptare professionem. Bonac. *ubi supra quest. 2. p. 10. diff. 2. §. 6. num. 3.*

ADDITIO.

Potest Episcopus centuris, & poenis sibi bene visis prohibere Abbatissis, & superioribus Regularibus Monialium, ne puella professionem emittat, nisi prius explorata illius voluntate ab ordinario, decisum refert Barbof. *de iure Eccles. l. 1. cap. 44. n. 10.*

Monialium consecratio.

1 Tollenda potius est haec consecratio. Congr. Episc. 5. Decemb. 1597. teste Praxi noua. *Episc. parte. 1. cap. 2. num. 3. ver. Virgines.*

2 Non conceditur Monialibus Ordinum Mendicantium, eadem 30. Sept. 1616.

3 Quae consecrandae sunt, agant, annum 15. aetatis completum. eadem. *ibid.*

4 Non debet ideo Episcopus ingredi monasterium, ead. 13. Septemb. 1583. *Monialium clausura num. 12. 46.*

5 Fiat consecratio ad fenestellam communis, neque e clausura egrediantur. eadem 30. Septembr. 1616.

6 Episcopus non potest demandare sacerdoti consecrationem virginum Maioride irregularibus. *1. cap. 29. num. 38.*

7 Sed tantum benedictionem. Vgol. *de pot. Episc. cap. 4. §. 11. num. 1.* sed benedictio est consecratio, mutato nomine: virginis in alia honesta uerba, si uerum est uirgo, & de hac loquitur Vgol. *ibid. cap. 32. §. 1. num. 2.*

Monialium communes leges.

1 Sedi Apostolicae immediate subiectae, etiam nomine Capitulum S. Petri, vel S. Ioannis ab Episcopis tamquam delegatis gubernentur. Trid. sess. 25. cap. 9.

2 Ordinationes pro Monialibus: cum suis declarationibus refert fuse Quarta in Summa. Bullar. ex Decreto Sac. Congr. Episc. pro Regno Neapolitano.

3 Priores in professione sunt etiam priores in procedendo, licet receptae fuerint post inferiores professiones. Congr. Ep. 26. Iunii 1615.

4 In Choro adsint ad officia diuina cum habitu.

- habitu congruenti. Prou. 1.
 5 Orationi mentali bis in die vacent
 per dimidiam horam. *ibid.*
 6 Semel saltem in mense peccata sua co-
 fiteantur, & Eucharistiam sumant. Tri-
 dent. loco cit. cap. 10.
 7 Diebus festis sacrae se dent lectioni.
 Prou. 1.
 8 Communitati studeant in cibo, potu,
 somno, & vestitu. *ibid.*
 9 Tollatur omnis occasio proprietatis.
ibid.
 10 In vestiario communi omnes vestes.
 Prou. 4.
 11 Lectio ad mensam primam, & secun-
 dam adhibeatur, cum benedictione
 mensae, & gratiarum actione. Prou. 1.
 12 E cellis inania amoueantur. *ibid.*
 13 Recognoscantur libri earum a supe-
 riore, vel confessario. *ibid.*
 14 Neque retineant, nisi probatos ab E-
 piscopo. Prou. 5.
 15 Ter singulis annis Praefecta cum Di-
 scretis cellas visitet, & cuiusq. inquirat
 suppellectilem. Prou. 1.
 16 Prohibeant Ordinati, etiam in mo-
 nasteriis sub cura Regularium, ne re-
 creationis tempore vtantur habitu vi-
 rorum, neque armis se cingant. Congr.
 Episc. 17. Aprilis 1604.
 17 Neque vtantur vestibus muliebribus
 saecularium feminarum. Prou. 1.
 18 Longe minus vestibus sacris. Pro-
 uinc. 4.
 19 Non scribant litteras, nisi ad superio-
 rem, & Episcopum, sine licentia Prae-
 fecta. Prou. 1.
 20 Neque ad se Missas aperiant, nisi Prae-
 fecta prius eas aperuerit, legerit. *ibid.*
 21 Sub poena scribenti, vel recipienti, ne
 per duos menses exeat e cella, & ieiunet
 in sextis feriis in pane, & aqua. *ibid.*
 22 Si litterae suspicionem criminis ha-
 bent, ea praeterea priuetur facultate lo-
 quendi cum exteris per sex menses, &
 velo. *ibid.*
 23 Necirco non habeant priuatim attra-
 mentum, nec calamum. Prou. 6.
 24 Excommunicatio lata contra loquen-
 tes non includit mittentes litteras. DD.
 apud Barbof. alleg. 102. num. 81. & 82.
 25 Tollatur abusus secedendi in cellam,
 vestiendi vestes lugubres in morte pa-
 rentum. Congr. Ep. 12. Ianuat. 1604.
 26 Exteris intra monasterium admittis
 eas solum imperent, quas Praefecta ele-
 gerit: aliae nec eos alloquantur. Prou. 4.
 27 Facie sint operta, cum ab aliis videri
 possunt. *ibid.*
 28 Non alantur in monasterio boues,
 aequi, iumenta. Prou. 1.
 29 Alias Praefecta per tres menses amo-
 ueatur, ab officio. *ibid.*
 30 Nihil in monasteriis aseruetur tritici.
 & frugum ad vsum exterorum. Prou. 4.
 31 Neque liceat depositi, aut custodiae
 causa habere pecuniam, gemmas, ve-
 stes, vasa florum. Prou. 1.
 32 Neque cibum parent exteris, aut ven-
 dant esculenta, exceptis rebus minimi
 momenti pro infirmis, & consangui-
 neis Congr. Episc. 1. Iulii 1606.
 33 Vetitum quoque sit omnino dari ali-
 quid per rotam, portanue, elemosy-
 nae causa; sed alia ratione fiat eleemo-
 syna, iudicio Episcopi. Prou. 4.
 34 Praefectib. Episcopus rationem vi-
 ctus, & taxam, a quibus non recedat
 Praefecta, sub poena suspensionis ab of-
 ficio. *ibid.*
 35 Aes alienum supra quinquaginta au-
 reos ne contrahatur, sine consensu De-
 putatorum, aut etiam Episcopi. *ibid.*
 36 Nec edificium fiat sine iisdem. Pro-
 uinc. 1.
 37 Legantur regulae communes quoti-
 die, saltem caput vnum a primo ad
 vltimum, & deinceps eodem modo.
 Prou. 1.
 38 Decreta quoque maiorum ad Monia-
 les attinentia, in communem linguam
 translata. *ibid.*
 Hora Canonica. num. 16.
 Monialium officiales. num. 39.
- A D D I T I O.
- E**x constit. Clem. VIII. apud Moscon.
 de maiest. milit. Eccl. l. 1. parte 4. hac
 iubentur.
- 1 Litterae, seu Epistolae nullo modo a
 Monialibus scribantur sine licentia su-
 periorum, nec recipiantur, nisi prius le-
 ctae fuerint a Praefecta Monasterii.
 - 2 Prohibeat Prelatis, ne a Monialibus mu-
 nera fiant aliis saecularibus, nisi, qua-
- K 3 cha-

- charitatis causa iudicauerit Praefecta, de boni communibus, nomine, & de licentia conuentus: mellaria penitus abolenda, tantummodo esculenta, & poculenta parua munuscula concedantur, eo modo, & forma, quibus supra.
- 3 Nulla Monialis audeat accipere aliquid de communi sine licentia, neque officiales possint aliquid expendere de bonis communibus sine dicta licentia.
 - 4 Nulla Monialis possit dispensare aliquid de bonis suis; & si quae dispensationes fiant, nullae intelligantur, & applicentur Monasterijs.
 - 5 Nulla item ponatur in Infirmaria, nisi iussu Medici.
 - 6 Prohibeantur cantus figurati, & instrumenta omnia ad sonum, organa in Ecclesia extra clausuram permittuntur, & Moniales per se ipsas dicant officium diuinum.
 - 7 Nulla Monialis, vel alia persona secularis audeat celebrare facere in Ecclesijs Monialium priuatas Missas, praeter eas, quae a Capellanis deputatis celebrari solent, sine licentia ordinarij.
 - 8 Vnaqueque Monialis sola dormiat, & tot cellae fiant, quot Moniales. *Hac Clem. VIII.*
 - 8 Excluditur Monialis ambiens Praefecturam. *Prou. 1.*
 - 9 Ne sit minor 40. annis, & quae octo annis post professionem expressam laudabiliter vixerit. *Trident. loco cit. cap. 7.*
 - 10 Si nulla sit cum praedictis qualitatibus, ex alio monasterio eiusdem Ordinis eligatur. *idem. ibid.*
 - 11 Si incommodum est, eligatur ex ijs, quae 30. annum excefferint, & annis quinque post professionem recte vixerint, Episcopo consentiente. *idem ibid.*
 - 12 In electione Praefectae Monialium Regularibus subiectarum potest Episcopus interesse per se, vel per alium, vna cum superioribus earum, sine impensa earundem. *Greg. XV. Anno 1622. **
 - 13 Vnde debet moneri, & expectari vsque ad tempus praefinitum ab Episcopo, si velit adesse; secus, eo non monito, vel non expectato, poterit ille punire Regulares. *Congreg. Conc. decreto impresso 1626. **
 - 14 Ius tamen confirmandi Praefectas non datur Episcopis. *ead. in declarat. impressa 1623.*
 - 15 Qui electioni praest, ante cancellorum fenestellam accipiat vota. *Trident. loco cit. cap. 7.*
 - 16 Debet eligi Abbatissa cum duobus partibus suffragiorum ex tribus, nisi aliud habeat consuetudo. *Congreg. Episc. 20. Nouemb. 1585.*
 - 17 Potest fieri per vota oretenus accepta a superioribus cum duobus testibus. *decisum referunt DD. apud Barbosa. allegat. 102. num. 46.*
 - 18 Ad suffragia egrotarum recipienda in hac electione non licet ingredi monasterium. *Cong. Episc. 21. Iunij 1595.*
 - 19 Ultra triennium ne daretur officium, sub poena nullitatis. *Greg. XIII. Anno 1583.*
 - 20 Neque Episcopus potest prorogare triennium. *Congreg. Episc. 20. Februarij 1615.*
 - 21 Et Decretum Gregor. XIII. seruetur in omnibus monasterijs, etiam militiarum, & Ierosolymitanar. *eadem 22. Maij 1604.*
 - 22 Possunt tamen eligi singulis annis intra triennium. *eadem 18. Septemb. 1595.*
 - 23 Vicaria ne sit soror Praefectae, quae ne-

Monialium Officiales.

- E** Lectio Abbatissarum, & Praefectarum fiat per vota secreta, ita ut eligentium nomina nunquam publicentur. *Trid. sess. 25. cap. 6.*
- 2 Filia scanici, vel histrionis non potest eligi in Abbatissam. *Maiol. de irregular. lib. 1. cap. 29. num. 12.*
 - 3 Neque corrupta virgo, quantumuis poenitens, & irreprehensibiliter viuens sine Papae dispensatione. *idem ibid. n. 13.*
 - 4 Neque bigamia, neque ea, quae post votum castitatis praeuaricata est, cum qua Episcopus non potest dispensare. *idem ibid. num. 14.*
 - 5 Neque violans Interdictum. *idem ibid. num. 46.*
 - 6 Neque vidua, sine licentia sedis Apostolicae. *Congr. Episc. 15. Iul. 1616.*
 - 7 Illegitimo thoro nata non excluditur, quo minus Abbatissa possit eligi. *eade 1592. contra Maiolum loco cit. num. 10. 11.*

- que sit Discretā, neque Ianitrix, neque scriba, neque Celleraria. *Provinc. 1.*
- 24 Discretā quatuor sint, & sex si ultra 40. sint Moniales. *ibid.*
- 25 Vicaria, & Discretā, si mos est, tacitis suffragiis eligantur coram superiore, aut eius ministro. *ibid.*
- 26 Satis, est si cum pluribus votis dimidia parte. *ibid.*
- 27 Aliæ Officiales (nisi Monialium suffragiis creati solent) eligantur ab eo, qui electioni præest, una cum Confessario, Præfecta, Vicaria, & Discretis. *ibid.*
- 28 Moniales ambiens officia directe per se, aut per aliam, in Capitulo per tres sextas ferias ad pedes singularum terram deosculans suam accuset ambitionem. *ibid.*
- 29 Idem faciant eæ, quæ illi fauerint, & officio obtento priuatur, arbitrio superioris. *ibid.*
- 30 Duæ Moniales maturæ præficiantur Monialium laboribus. *ibid.*
- 31 Et curent in loco laborum adhiberi lectionem. *ibid.*
- 32 Duæ aliæ præficiantur custodiæ tritici, & farinæ cum duabus diuersis clauibus. *ibid.*
- 33 Electæ suscipiant officia data, alioquin sine iusta causa à superiore probata, eiusdem arbitrio iure suffragij priuentur. *ibid.*
- 34 Biennio durent officia, aut, ubi est consuetudo, ad summum triennio, vacent deinde tantumdem temporis, nisi ex graui causa, iudicio superioris. *ibid.*
- 35 Amoueri tamen possunt ante tempus ob culpam ipsarum. *ibid.*
- 36 Præfecta in grauioribus negotiis consulat suas Discretas. *ibid.*
- 37 In grauissimis conuocet Capitulum: in quo ius suffragij non habeant, nisi, quæ triennio moratæ fuerint post professionem. *ibid.*
- 38 Singulis tribus mensibus ad Capitulum referat summarie rationes dati, & accepti: quotannis autem superiori, & curatoribus deputatis. *ibid.*
- 39 Arca pecuniæ communis habeatur cum duplici clauē, altera apud Præfectam, altera apud maiorem Discretam. *ibid.*
- 40 Ambar intersint, cum scriba, ad deponendam, seu extrahendam pecuniā. *ibid.*

V. Abbatissa. num. 6. Monialium. Nouit. aliment. num. 7.

ADDITIO.

- 1 Non excusantur, si per ignorantiam Decreti Conc. Trid. eligant Abbatissam per vota non secreta, & electio est nulla, ita ut neque Episcopus dispensare possit in hac nullitate, decium referunt DD. apud Barbof. de iure Eccl. l. 1. cap. 45. num. 6.
- 2 Non est Secreta electio, quando vnū suffragium publicatur. Rota apud eundem. *ibid.* num. 12.
- 3 Item, quando aliqui ex electoribus vnica schedulam recipiunt vnico nomine, & nomen electi notum scribatur, vel alteri reponunt in capsula. *ibid.* num. 13.
- 4 Item, quando accipiunt de manu scribæ duas schedulas, & vnā, quam voluerint, reponunt, alteram seindunt. decium referunt DD. *ubi supra.* nu. 13.
- 5 Item, quando eligentes schedulam, reponunt aliquo signo notatam, ut innotescat scrutatoribus, vel vni ex illis, quod talis elector eligit illum notatum in schedula, decium referunt DD. *ibid.* num. 14.
- 6 Si discordant moniales in electione, Episcopus assignet certum tempus quo elapso potest Episcopus nominare, quam voluerit, Congr. Episc. 20. Nouemb. 1585. *ubi supra.* num. 27.
- 7 Votum dare non potest Episcopus, aut alius, scrutator in casu discordiæ. decium refert, Laur. Bar. Lucubr. tit. 4. cap. 24. num. 42.
- 8 Electio Priorissarū S. Claræ per schedulas, & vota secreta fiat, aliās est nulla. Sixtus V. apud Emm. Rodr. in addit. tom. 3. cap. 3. num. 12.
- 9 Constitutiones Gregorij XIII. & Sixti V. de triennio in Abbatissarum electione locum non habent in ijs, quæ fiunt per præsentationem, & institutionem. Barbof. loco cit. num. 37.
- 10 Illegitima si eligatur in Abbatissam vel Priorissam (reclusis Religionum privilegijs) electio est nulla, decium referunt DD. cum Barbof. loco cit. num. 21.
- 11 Ianitrices, Ausculatrices, & sacristæ

sint annorum 40. vel de senioribus Monasterij, & seniores comitentur ingredienti Monasterium. *Clem. VIII. apud Moscon. de maiest. mil. Eccles. lib. I. parte 4. cap. 4.*

Monialium conuersa.

- 1 Pro quaeritando victu Monialium prouideant Ordinarij de Cōuersis aut pijs personis. Pius V. Anno 1566.
- 2 Conuersis minimum 40. annos natis, & superiori probatis facultas sit exeundi pro necessarijs negotijs, permittente etiam Praefecta. Prou. 1.
- 3 Cui etiam liberum sit eas intra septa sepe retinere, & erit laudabilius. *ibid.*
- 4 Exeuntes prodeant binæ, neque longius procedant, quàm vt se inuicem aspicere, & audire possint. *ibid.*
- 5 Si contingat ex vrbe egredi, dormiant in eodem lecto. *ibid.*
- 6 Caueant, ne in cuiusquam famosæ personæ domum introeant, neque in locis suspectis pernoctent. *ibid.*
- 7 Neque litteras, mandataue clām perferant. *ibid.*
- 8 Delinquentibus pœna sit carcer, aut etiam grauior. *ibid.*

V. Monialium clausura. nu. 18. 19.

21. Monialium receptio. nu. 14. 15.

16. Monialium alimenta. nu. 10. 11.

A D D I T I O.

- 1 Nulla monialis possit retinere conuersas penes se, & numerus conuersarum non excedat tertiam partem Monialium. *Clem. VIII. apud Moscon. de maiest. mil. Eccles. lib. I. parte 4. cap. 4.*
- 2 Famulæ sæculares pro seruitijs particularium Monialium ne permittantur. *idem ibid.*

Monialium educatio actiua.

- 1 Excommunicatur à Concilio Tridentino cogentes feminam ad monasterij ingressum, vt ibi sæculari habitu retento educetur, donec ætatis aptæ sit matrimonio. DD. apud Barb. alleg. 104. nu. 5.
- 2 Nimirum effectu secuto. *ibid. num. 7.*

3 Vbi prohibitum est admitti puellas ad habitum monachalem, ibi ne admittantur ad educationem. Congr. Ep. 28. Martij 1588.

4 Neque fiat educatio in monasterio Conuertitarum. ead. 12. Mart. 1619.

5 Quæ tuto domi non possunt ali. supeditato victu, in monasterijs collocandæ sunt. *ibid.*

6 Viduis, & alijs nobilibus non conceditur, nisi à Papa, vt in monasterio perpetuo viuant, & cum consensu Monialium. decisum referunt DD. apud Barbos. alleg. 102. num. 67.

7 Determinetur numerus puellarum educandarum. Congreg. Episcop. 27. Maij 1603.

8 Ne admittantur sine licentia Sacræ Congr. Episc. & cum conditionibus ab ea præscriptis eadem *ibid.*

9 Nimirum: ne sint minores septennio, neque maiores annis 25. sine ancillis ingrediantur; si semel egrediantur, ne possint redire: teneantur ad clausuram: recipiantur cum licentia in scriptis de consensu Abbatissæ: si ob ægritudinem de consensu superioris Abbatissæ, & Monialium exierint, cum eorundem consensu redire possunt: vtantur vestimento modestiæ virginalis: non sint supra numerum: quolibet semestri anticipata soluatur portio pro alimentis: sit locus separatus à Monialibus pro earum dormitione, & operibus. Hæc apud Zerolin Praxi V. Moniales.

10 Et requiritur consensus Monialium singillatim, vt admittantur. Congreg. Episc. 4. Ianuar. 1608.

11 Neque permittatur, quod iisdem dictum à parentibus transmittatur victus, sed certa soluatur pecunia, eadem 27. Maij 1603.

12 Expleto ætatis ann. 25. Episcopus constituat terminum ad exeundum, vel habitum regularem suscipiendum, decisum refert. Fr. Leo in Thes. for. p. 2. cap. 16. nu. 54. et Barbos. alleg. 102. num. 65.

13 Quæcumque ex ijs voluerit Monialis fieri, ad suos redeat apud quos per mensem maneat, antequam examinetur ab Episcopo. Prou. 1.

14 Si infirmetur, & testari velint, dari debet licentia Notario, & testibus ingre-

ingrediendi monasterium. Congreg. Episcop. 1595. citata à Naldo v. *Moniales.* num. 14.

Monialium cura spiritualis.

- 1 **E**piscopus gubernet Moniales spirituali gubernio, non temporali. Congreg. Conc. ad sess. 25. cap. 9.
- 2 Moniales inuicem se percutientes, etiam exemptas, potest Episcopus absolueri, Barbof. allegat. 105. num. 55.
- 3 Visitet quoad clausuram omnes. *Vide supra Monialium clausura à n. 56.*
- 4 In visitatione Monialium audiet eas ad crates, non intra septa monasterij. Gauantus de *Visitat.* §. 8. in Annot.
- 5 De quibus examen fiat in visitatione, compendio collegit Gauantus *ibid.* §. 11. à num. 16.
- 6 Confessarii sint ætate prouecti, & prudentes, qui semel saltem in mense Moniales audiant, eisque Eucharistiam ministrant. Prou. 1.
- 7 Ordinarii triennio tantum durent. Congreg. Episc. 4. Iulij 1594. & refert Campanil. Rubr. 12. cap. 16. num. 5.
- 8 Etiam ij qui Regularibus subiectas audiunt. eadem. 15. Febr. 1593.
- 9 Mutentur potius post biennium, & ad summum post triennium. Prou. 1.
- 10 Habentes curam animarum munere confessarii ordinarii Monialium fungi non possunt. Congreg. Episc. 10. Ap. 1615.
- 11 Extraordinarius confessarius bis, aut ter in anno offeratur Monialibus. Trid. sess. 25. cap. 10.
- 12 Deputentur extraordinarii in communi, non in particulari pro hac, vel illa. Congreg. Episc. 15. Febr. 1593.
- 13 Qui fuit ordinarius aliquando, ne detur iisdem vt extraordinarius, nisi aliud Episcopo videatur, Prouinc. 3.
- 14 Monialium Regularibus subiectarum confessarii ordinarii, & extraordinarii sunt approbandi ab Episcopo. Greg. XV. Anno 1622.
- 15 Post debitam monitionem factam superioribus potest eos Episcopus amouere. *ibid.*
- 16 Nec satis est, quod ii sint approbati ad laicorum confessiones, sed noua opus

est approbatione. Declar. Greg. XV. Anno 1623.

- 17 Neque approbatus pro vno monasterio censetur approbatus pro alio. *ibid.*
- 18 Aliter confessiones sunt nullæ. *ibid.*
- 19 Neque extraordinarius pro vna vice approbatus potest pluries easdem audire. *ibid.*
- 20 Non tenetur Episcopus significare causam superioribus, cur amoneat confessarium; eius tamen oneratur conscientia. *ibid.*
- 21 Confessionaliaue sint in sacris, seu locis occultis, & remotis, sed in Ecclesiis exterioribus. Cong. Episc. 29. Nouembris 1605.
- 22 Ingredi possunt de licentia superiorum ad ministranda sacramenta infirmis: quo casu duæ, aut tres seniores semper assistant. Prou. 1.
- 23 Etiam post datum signum Salutar. Angelicæ versperitini. Cong. Episc. 1593.
- 14 In aliis casibus. *Vide supra Monialium clausura à num. 37. ad 44.*
- 25 Ne morentur in domibus Monialium cibi capiendi causa, nisi confessionis tempore. Prou. 1.
- 26 In habitatione pro confessario contigua monasterio ne sint rotæ, crates, neque ianuæ, quibus eant in Ecclesiam. Congreg. Episc. 13. Sept. 1583.
- 27 Neque lecti habeantur ibi. eadem 7. Martij 1617.
- 28 Non dietim victus illis subministretur, sed quadam pecuniæ summa quotannis constituitur. eadem 22. Aug. 1605.
- 29 Neque aliud communiter, seu priuatim illis tribuatur, neque ij sponte oblatum, aut donatum quidquam recipiat, propositus pœnis, non tamen censuris. eadem 29. Nouembr. 1605.
- 30 Si exorcizanda est à confessario Monialis, habita licentia à sede Apostolica, exorcizetur in Ecclesia, exteriori clausis ianuis, presentibus sceminis honestis consanguineis, vel alijs prouectæ ætatis, neque aliò diuertatur. ead. 1. Iulij 1606.
- 31 In sepultura Monialium nullum ius competit Parocho sed tantum confessario. eadem 7. Ian. 1603.
- 32 Capellani Monialium approbantur à superiore monasterij. Prou. 1.
- 33 Missam dicere possunt, quæ concordat cum

cum Officio Monialium in Choro, sed ritu Romano, qui Romano vtuntur Breviario, & Missa sumpta de Comuni, si propria non habetur in Missali Romano. Cong. Rat. 20. Noue. 1628.

34. Annuum stipendium certa summa pecunie detur, nisi Episcopus eius loco dari triticum, vel vinum concesserit. Prou. 4.

35. Nihil accipiant, etiam quod vsui sacro deseruiant, neque quid elaboratum, ac ne laborem quidem, opusue, quod in vestibus faciendis ponitur. *ibid.*

36. Neque ab villa, nisi à Praefecta, seu ea, quae sacristiae praestit, celebrandi Missas minus suscipiant. *ibid.*

37. Neque colloquuntur cum Monialibus sine licentia in scriptis, nisi cum ijs, quae sacristiae praestunt, & de necessariis, ad totam Ecclesiam. Prou. 1.

38. Concionatores dentur apti saltem bis in singulis menses ad cancellos collocatos, vel Ecclesiae. *ibid.*

39. Neque ijs liceat cum Monialibus separatum loqui. *ibid.*

V. Missa. num. 8. 21.

ADDITIO.

Non licet Generali audire confessiones Monialium sui ordinis sine deputatione speciali Episcopi. Congreg. Conc. 13. Nouemb. 1627.

Monialium cura in temporalibus.

Moniales ea, quae vigore instituti sui bona stabilia non possederunt, in posterum ea possunt retinere. Congr. Episc. 28. Martij 1588.

2. Omnia bona mobilia, & immobilia Cōuentui incorporētur. Trid. sess. 25. c. 2.

3. Administratio bonorum sit penes Officiales tantum, & haec sunt amouibiles. *ibid.*

4. Mobilium vsus sit pro necessitate cuiusque, & iuxta statum paupertatis, quam profitentur. *ibid.*

5. Quae in his deliquerit biennio voce actiua, & passiua priuata sit. *ibid.*

6. Quidquid acquisierint, ad Abbatissam deferatur, quae in primis subueniat arbitrio suo, necessitatibus illius, cuius

opera vel contemplatione sunt res datae: reliquum conuertatur in vsum communem. Decisum referunt DD. apud Barbof. alleg. 103. num. 3.

7. Si tre alieno grauate non habent unde viuant, vestiuntur, adstringantur parentes, & consanguinei vsque ad secundum gradum, necnon haeredes bonorum, eorumdem parentum ad ijs subueniendum. Congr. Episc. 1562.

8. Praedia locentur, sub hasta auctione facta, nisi aliud magis expediat. Prou. 4.

9. Ne cogantur Moniales contribuere aliquid Seminario, si beneficia non sint eis vnita. Congr. Episc. 1593.

10. Si quae fiant alienationes, moneatur Episcopus. Prou. 4.

11. Inventarium bonorum, & iurium in Archiuo Episcopali asseruetur. *ibid.*

12. Non possunt Ordinarij deputare religiosus particulares cuiuscumque gradus in administratores bonorum Monialium. Congr. Episc. 22. Aug. 1605.

13. Procuratores Monialium quolibet triennio mutari debent. eadem 31. Iunij 1615.

14. Idem quotannis suae administrationis rationem reddant. Prou. 1.

15. Praefecta quoque deputatis curatoribus. *ibid.*

16. Eadem neminem admittat ad monasterij procuracionem, vel famulatum, quem non probarit Episcopus. *ibid.*

17. Et eodem modo eligantur medici, tonsores, & alij ministri. *ibid.*

18. Translata Moniali ad aliud Monasterium pro eiusdem gubernatione, non licet transferre fructus dotales. Congr. Episc. 9. Octob. 1618.

19. Fugitiua Moniali inter Conuertitas reposita, dentur monasterio Cōuertitarum bona illius; sed post eius obitum priori monasterio restituantur. Prou. 6.

V. Monialium clausura. m. 22. 35.

Monialium communes leges nu. 34. 35. 36.

Monialium Officiales. num. 37. 38.

Minerum largitio per totum Regni iura

in ordine ad Moniales. nu. 14. 15. 16.

Monitoria.

V. Excommunicatio.

Montes pietatis.

- 1 **A**pprobantur cum solutione ultra sortem pro ministris, & rerum custodia. Leo X. Anno 1515.
- 2 Moderata sit tamen solutio. *ibid.*
- 3 Prædicantes contra Montes ritè institutos, seu disputantes, ipso facto sunt excommunicati. *ibid.*
- 4 Episcopi ex officio suo iuxta sacros Canones cognoscant Eleemosynas Montis pietatis, seu caritatis, & exequantur, non obstantibus quibuscunque. Trid. sess. 22. cap. 8.
- 5 Etiam si cura ad laicos pertineat, & exceptionis privilegio sint muniti. *ibid.*
- 6 In statu Ecclesiastico excommunicantur omnes inferiores Episcopis, qui quovis prætextu vel colore, præsumunt pecunias ad Montes pios attinentes in alios, quam in usus pauperum, disponente, cum obligatione restituendi. Paul. V. apud Nald. Furtum. ann. 12.

Munerum largitio vetita Regularibus.

- 1 **N**ihil donare possunt Regulares utriusque sexus. Clem. VIII. Anno 1594.
- 2 Præter leuiores, esculenta, aut poculenta, seu ad deuotionem spectantia, nomine communi. *ibid.*
- 3 Neque per se, neque per alios. *ibid.*
- 4 Neque Ordinariis ex causa benedictionis, habitus tradendi, aut professionis Monialium. *ibid.*
- 5 Neque ipsis Religiosis inter se, nisi minima, & cum licentia superiorum in scriptis. *ibid.*
- 6 Prohibetur etiam erogatio pecuniæ in honorem alicuius, seu grati animi testificationem quovis modo significandam. *ibid.*
- 7 Quicumque recipit, tenetur ad restitutionem monasterio. *ibid.*
- 8 Pœnæ imponuntur dantibus, prinationis officiorum, inhabilitatis, vocis actiue, & passiue, ipso facto, furti, & simoniæ. *ibid.*
- 9 Quotannis legantur hæc coram Regularibus, & pro Monialibus in communem conuertantur linguam. *ibid.*

Notarius.

- 1 **P**ossunt examinari ab Episcopo Notarii quicumque ii sint, & inepti prohiberi ad tempus, & in perpetuum. Trid. sess. 22. cap. 10.
- 2 Collegium Notariorum Curia Episcopalis, si multi sunt, restituatur, quod certum numerum pro Digressis conditione contineat. Prou. 1.
- 3 Statuta conficiantur, ab Episcopo approbanda. *ibid.*
- 4 Idonei tantum per examen Episcopi recipiantur. *ibid.*
- 5 Reiciantur ii, qui de iure non possunt esse testes, vt indigni. *ibid.*
- 6 Neque admittantur ii, qui 25. annum non attigerint, & per quadriennium in Notariatus officio integrè, peritèq; non sunt versati. *ibid.*
- 7 Iurent se nihil dedisse, vel promisisse pro obtinendo hoc officio, antequam admittantur. *ibid.*
- 8 Itemque quod fideliter munus hoc exercent, nihil recipiant à litigatoribus, vel alijs eorum nomine, præter taxam Episcopi non curabunt: vt sibi causæ committantur, neque promotores erunt, vel procuratores in causis, coram Episcopo, aut Vicario, eorumque ministro. *ibid.*
- 9 Item quod omnes actus iudiciales conscribent, conscriptos, & instrumenta, & omnia alia in causis producta in registrum referent, debitamq; copiam dabunt, sine fraude, contenti taxata mercede. *ibid.*
- 10 Itèq; quod secreta officij, & causarum nemini patefacient, præsertim dicta testij, & consilia Assessorum donec sententiæ lata fuerint, & subscriptæ. *ibid.*
- 11 Denique iurent, quod mandatis Episcopi parebunt, intimata officij, & iussa Officialium Collegij, seruabunt, & prædicta omnia sine dolo inuolant præstabunt. *ibid.*
- 12 Originales processus nemini deferant, nisi alicuius inopia aliud Episcopo suadeat. *ibid.*
- 13 Et tunc non nisi in proprio pluteo, Archivij loco, neq; alio asportari liceat etiam de consensu partium, præterquam iudici causæ ostendenda. Pro. 5.
- 14 Ni-

- 14 Nihil edatur sine licentia Vicarii sub pena amissionis officii. *ibid.*
- 15 Denuncient legata pia post tres saltē menses à morte testatorum sub pena excommunicationis ipso facto. Prou. 2.
- 16 Notarii quorumcumque locorum tenentur in virtute sanctæ obedientiæ & sub pena priuationis officiorum, ac solutione dupli, reuelare omnes dispositiones in fauorem Sac. Aedis Lauretanae factas, vel faciendas intra octo menses à die mortis disponenti, extra Italiā intra verò, infra tres menses. Pius V. apud Naldum V. *Eleemosyna*. n. 12.
- 17 Si autem dispositio esset inter viuos, intra idem spatium à die solutionis faciendæ computandum. Idem *ibid.*
- 18 Quam breuissimè possunt, scribant reiectis superuacaneis, maximè in repetitionibus dignitatis iudicium, vel litigatorum. Prou. 1.
- 19 In criminalibus potest Episcopus vii Notario criminali ciuitatis, qui, si aduenia sit, non excedat tamen taxā sub quouis pretextu. Congr. Ep. 14. Apr. 1615.
- 20 Vbi non sunt Notarii in Diocesi, adhibeantur duo vitæ integritate homines, qui acta conscribant, iisque mercedis taxa maior ne sit, quàm Notariis prescripta. Prou. 3.
- 21 Cancellariæ ne vendantur, locenturue: nec earum nomine quidquam solvatur quotannis quouis pretextu. Prou. 1.
- 22 Tabella edatur eorum, quæ sunt expediendæ gratis. Prou. 5.
- 23 Pro litteris dimissoriis, seu testimonialibus ordinum seruetur decretum Concil. Trid. *ibid.* V. *Litter. dimissorias & testimoniales*. num. 14. 15.
- 24 Munera quacumque ne recipiant Notarii, prout in iuramento supra posito. Prou. 4.
- 25 Idem extenditur ad scriptores Cancellariæ Episcopalis. Prou. 5.
- 26 Mercedem, quàm acceperint, scribant in fine causæ, seu processus, notatis diebus, quibus diuissim acceperint. Prou. 4.
- 27 De emolumentis Cancellariæ Episcopalis nihil prorsus utilitatis priuatae ad Episcopum, eiusuē mensam, aut Vicarium aliosuē nisi ad Cancellariam, Cancellarium, & ministros perueniat, sub

- pena quadrupli in Ecclesiæ restoratione, vel sacrificiæ vsum erogandi. Prou. 5.
- 28 Certus in ea habeatur liber proflisio- num Ecclesiarum, Parochialium præsertim, aliorumq; beneficiorum, quæ examine adhibito conferuntur, in quæ scribantur acta examinis, dies vacationis, & modus dies edicti, & protogationis eiusdem; nomina examinatum, & examinandum; dies examinis, reiectorum, approbatorum, nomen electi ab Episcopo, & his similia. *ibid.*
- 29 In alio libro scribatur confessariis, cōcionatores approbati, seu reiecti cum nominibus examinatorum. Itē ordinati, & alii, qui examini subiiciuntur. *ibid.*
- 30 Alia notabilia, & criminalia quæque in tabellas referantur. *ibid.*
- 31 Notarios Episcopales tenentur omnino sibi sumere Iudices, & alii in litteris remissorialibus, & compulsorialibus Ecclesiastici deputati in iis exequendis. Prou. 7.
- 32 Notarius Episcopi gaudet privilegio fori. Gratian. *disc. cap. 340. tom. Et si delinquit*, etiam sit laicus, punitur ab Episcopo. Ricc. in *prax. res. 471. num. 3.* V. *Forum Episcopale*. n. 31. 59. 68.
- 33 *Visitatio Episcoporum*. n. 58.

A D D I T I O.

Nuncius Apostolicus.

- 1 Non debet exercere Diuina in Ecclesia Archiepiscopi sine eiusdem licentia. Congr. Rit. 9. Martij 1593.
- 2 Neque potest ordinare clericos illius Prouinciæ ordinibus sacris sine facultate sedis Apostolicæ, sub pœnis cont. Trident. Congreg. Concil. 16. April. 1653. Vide: Archiepiscopus.

Oblationes.

- 1 Oblationum institutum in Cathedrali, seu Parochiali Ecclesia ad Missæ sacrificium exhibetur ut, & ubi non est, restituatur. Prou. 4.
- 2 Aliis in Ecclesiis interdicitur oblatio. *ibid.*
- 3 Ad consuetudinem retinendam, oblatio-

lationum populi cogi possunt, non à sacerdote, sed ab Episcopo, cuius auxilium est implorandum. Syl. V. Decima. quest. 2.

- 4 Non potest ciuitas per statutum mutare resolutas oblationes, idem *ibidem* secundum.
- 5 Oblatio in Missa fiat dum cantatur Offertorium, & omnino ante oblationem Hostiæ. Prou. 4.
- 6 Primo mares, deinde feminae offerant. Prou. 1.
- 7 Neque patena, sed crux, aut sacra imago ad osculandum eo casu præbeantur. Prou. 3.
- 8 A notoriè criminosis ne accipiatur oblatio. Prou. 4.
- 9 Nec idèo sacerdos longe discedat ab altari, minusque per Ecclesiam eidem ire liceat ordinariè *ibid.*
- 10 Offerentium commemoratio fiat in Missa. *ibid.*
- 11 Oblationes factæ in Missa Episcopi celebrantis in aliqua Ecclesia Parochiali, sunt Episcopi, nisi celebret ibi nimis frequenter. Genu. *infra* n. 8. 9.
- 12 Oblatio facta in Cathedrali, nisi ad certus usus fiat, Episcopi arbitrio reseruatur. Prou. 4.
- 13 In Parochiali facta, seu in alia Ecclesia de licentia superiorum intra fines Parochiæ, Parocho detur. *ibid.*
- 14 Oblatio facta cappellæ, seu altari, in dubio præsumitur facta intuitu Ecclesiæ, & est Rectoris, non capellani. Genuens. *in praxis Neap.* c. 57. quest. 2. n. 3.
- 15 Occurrente festo principali in die Dominico, oblationes, si ad diuersos attinent, ratione festi, & Dominicæ, diuidantur. idem *ibid.* n. 11.
- 16 Pactio quæuis de diuidendis oblationibus, irrita sit, & puniatur. Prou. 4.
- 17 Neq; locari possint oblationes future, neque super his contractus iniri, pena graui, etiam Parocho, proposita. *ibid.*
- 18 Neque imagines cereæ voti causa oblata venditari possint sapius, incòsulto Episcopo, neque vendi etiam si sint contractæ. *ibid.*

V. Missæ ritus. n. 211. *supra* n. 13. 14.

ADDITION.

- 1 QVÆ fiunt tempore Iubilæi vel anno sancto in Ecclesia cathe-

drali, spectant ad Archipræsbyterum, cui incumbit animarum cura, non ad Episcopum. DD. cum Barbos. de iure Eccl. l. 3. cap. 23. num. 27.

- 2 Quæ fiunt imagine depictæ in pariete domus alicuius personæ priuatae Parochiali Ecclesiæ debentur, intra cuius fines situs est paries, nisi offerens obtulisset contèplatione Domini domus, puta, quia pauper &c. *id.* n. 26.
- 3 Parocho nimirum, non Episcopo, decifum refertur *ibid.* n. 29.
- 4 Oblata celebranti in Ecclesia, cedunt illius Rectori. *ibid.* n. 28.

Olea Sacra.

- 1 EPISCOPUS duarum ciuitatum debet conficere Chrisma, & Olea Sacra alternis annis in vtraque. *ca. te referente* 12. Gratian. *in discip. for. to. 4. discip. 655. num. 74.*
- 2 Tempore interdicti potest publice consecrari Chrisma. contra communem, probat optimè Barb. *all.* 31. n. 25.
- 3 Ad eius consecrationem omnino adsint ii, quos vocarit Episcopus. Prou. 1.
- 4 Ad sacra olea accipienda mittantur tres phialæ stannæ intra capsulam, ita clausæ, vt minister solus Ecclesiæ Cathedralis eam aperire possit nullus alius in viâ. Prou. 4.
- 5 Capsula corio sit tecta, vel certe sit ligneâ. *ibid.*
- 6 Ab eo deferantur tantum, qui sit in factis. Prou. 2.
- 7 In Cathedrali notetur in libro nomè illius cui dantur. *ibid.*
- 8 Regulares non aliunde, quàm à propria Cathedrali olea sumant, aliàs puniuntur. Prou. 6.
- 9 Et Ordinarij permittant oleum sacrû apud Regulares ad eorum usum tantum. Congr. Episc. 13. Iulij 1589.
- 10 In distributione oleum nihil recipiatur eadem. Septembr. 1604.
- 11 Vetera olea comburantur in lampade, quæ ardet ante Sanctissimum Sacramentum, bombice in sacristia exusto. Prou. 4.
- 12 In casu necessitatis vti poterit Paro- chus oleo vetere sacro. Congr. Episc. 20. Martij 1590.

13 Sa.

- 13 Sacro oleo nouo deficiente, si aliunde non suppetit, guttatim infundatur oleum non consecratum. Prou. 4.
- 14 Duo vaseula pro singulis olei adsint quorum alteram, vt dictum est, pro ijs recipiendis. *ibid.*
- 15 Vbi plures Parochi in eadē Ecclesia, ibi plura vasa sint olei infirmorum. *ibid.*
- 16 Inscriptiones fiant hoc modo salte in v. sis. CHR. CATH. INFIR. *ibid.*
- 17 Theca vasorum sint ex corio, & intus ornata serico rubro. *ibid.*
- 18 Sacculus addatur, & pro Chrismate albus. *ibid.*
- 19 Pro oleo infirmorum sit violaceus, cum cordulis vt de collo pendens ad aegrotos deferri queat. Prou. 3.
- 20 Asseruentur olea in Ecclesia tantum nisi quibus concesserit Episcopus oleum infirmorum tenere domi ob distantiam domicili. *ibid.*
- 21 Et eo casu domi infenestella locetur panno serico vestita intus, & sub clauē. Prou. 4.
- 22 Clauē oleorum semper sint apud Rectore Ecclesie, neque clerico committantur. *ibidem.*
- 23 Seruetur in bambacio, quod defertur ad aegrotos. Rituale Roman.

Oracula vine vocis.

- 1 **R**euocantur qualiacūque, & qualitercumque concessa. Greg. XV. Anno 1622.
- 2 Exceptis ijs quæ ad supplicationem Regum & quæ ad fauorem Cardinalium, vel pro quibus Cardinales ipsi in scriptis testimonium prebuerit. *ibid.*
- 3 Omnia aboleuit, & cassauit, etiam ad instantiam Regum, & Imperatorum concessa, quibuscumque Generalibus, superioribus, etiam Societatis Iesu secularibus, & Regularibus. Urban. VIII. Anno 1632.*

Oratio publica.

- 1 **N**E fiat hæc oratio coram Sacramento per 40 horas, nisi vbi assidue asservatur Eucharistia, & vbi Episcopus concesserit. Prou. 4.
- 2 In Cathedrali quoties inchoatur Or-

- do fiat cū apparatu maiori, cōcurrente toto Clero, & populo: tūm ad processionē, tūm ad orationē, cū distributione horarū, & sermonibus pluribus. *ibi.*
- 3 Non deferatur hac occasione Eucharistia extra ambitum templi. Prou. 1.
- 4 Cerei minimum sex, ad summum decem: lampades non plures tū decem, nec pauciores tribus. Episcopus concedere plures cereos potest. Prouinc. 4.
- 5 Per horam antequam in vna Ecclesia terminetur, in altera inchoetur, si continuata est oratio. Prou. 1.
- 6 Romæ biduo durat hæc oratio, ita vt manē inchoetur, & manē finiatur. Instruct. Rom. de Horis 40.
- 7 Cātatur Missa votiuā de Sacramento, tūm initio, tūm in fine orationis. *ibid.*
- 8 In festo primæ, vel secundæ classis, siue in Dominica privilegiata primæ, vel secundæ classis in Collegiatis, vel duæ Missæ cantentur festiuæ, & votiuæ, vel vna de die cum commemoratione Sanctissimi Sacramenti. Gauantus 1. rom. Thesauri. sac. & cū p. 2. tit. 14. n. 4.
- 9 Habetur ritus proprius huius Missæ. *ib.*
- 10 Clerici saltem sex intersint processioni. Prou. 4.
- 11 Duo semper assistant, quorum alter saltem sit Diaconus, & noctu vnus saltem in sacris. *ibid.*
- 12 Diuisio sexuum curetur: noctu vero nemo, nisi custodes orantes, conueniat. Prou. 1.
- 13 In Ecclesiis Monialium, si fiat oratio, noctu nemo prorsus intronitatur, & reposita Eucharistia orent in Choro Moniales. *ibid.*
- 14 Si noctu nemo potest assistere, recondatur Eucharistia, & interdiu compendatur oratio. *ibid.*
- 15 Clausa sint ostia noctu. *ibid.*
- 16 Signa cum campanis dentur pridie, & ipso die. Prou. 4.
- 17 Sermones breues habeantur populo frequentiori. *ibid.*
- 18 Ne pelues aut vasa exponantur pro eleemosyna, sed capsula permitti possunt. *ibid.*
- 19 Extra ordinē, oratio 40. horarū ne fiat alicubi sine Episcopi licentia. Prou. 2.
- 20 In feria 5. Cœna Domini saltem vnus Sacerdos, aut sacris initiatus exubet in

in oratione. Prou. 5.

21 In feriis sextis paulo ante horam nominam detur signum salutationis Angelicæ. Prouinc. 2.

22 In Sabbatis laudes B. Virginis per Antiphonam Salve Regina, canantur Vesperi in Parochialibus. Prouinc. 3.

23 Quotidie statuatur oratio pro defunctis prima hora noctis, dato campanæ signo. Prou. 6.

24 Sabbatis quatuor temporum sub vesperum conueniant populi ad Ecclesias Parochiales ad pias preces, tum pro ordinatis, tum pro beneficiis acceptis. Prou. 4.

25 Imminentibus calamitatibus ea ratio ineatur, ut sine intermissione fiat oratio, à Clero, & populo. Prou. 3.

26 Nimbis, procellisue imminentibus campanæ sonentur, ut fiant preces in Ecclesia, saltem à Clero. Prou. 4.

27 Pro temporum ratione certa hora statuatur ad communem orationem, etiam domi habendam, datis iecirco campanarum signis. Prou. 3.

28 Stata prece, adhibeatur benedictio ante cibum, & post eum gratiarum actio. Prou. 5.

V. *Confraternitates. n. 23. Regularium iura sub Episcopis num. 19. 20.*

ADDITIO.

1 **N**on tenentur Regulares accedere ad Ecclesias extra propria Monasteria pro celebratione orationis 40. Horarum, decisum refert *Genues. in praxi Neapol. cap. 64. num. 3.*

Oratorium.

1 **Æ**dificatio, aut vsus Oratoriorum partius concedatur. Prou. 1.

2 Ne sit in partibus interiorum ædiū, sed separatim ab aula, triclinio, cellis, *ibid.*

3 Neque ita angustum sit, ut è fenestris audienda sit Missa. *ibid.*

4 Rariùs ibi celebretur, & diebus concessis à Sede Apostolica tantum. *ibid.*

5 Quæ in viis extruuntur, ne sint in capis, & sint sine altari. Prou. 4.

6 Cancellis muniuntur, & fenestris clathratis. *ibid.*

7 Valuis etiam, & clauis penes Parochum *ibid.*

8 Neque extra, nisi in loco alto, pingantur ibi sacræ imagines. *ibid.*

V. *Imagines sacræ num. 14. 15. Missa num. 18. 19. 20. Reliquæ Sanctorum num. 47.*

Ordo in genere.

1 **O**rdinationes fiant statis temporibus, in Cathedrali, presentibus Canonicis, publicè, vel in digniori Diocesis Ecclesia, si in Diocesi sit Episcopus. *Trid. sess. 23. cap. 8.*

2 Ab alieno Episcopo nemo ordinetur sine testimonio Ordinarii de vita, & moribus idem *ibid.*

3 Dimissoria litteræ dari non possunt nisi ab Episcopis, intra quorum fines existunt exempti: idem *ibid. cap. 10. V. Litteræ dimissoriae num. 1. 2. 3.*

4 Dispiciantur ordinandorum genus, Persona, ætas, institutio, mores, doctrina, fides, ab Episcopo, opera vitiorum prudentum. idem *ibid. cap. 7.*

5 Genus, nam potest Episcopus ordinare subditū sibi ratione originis, seu domicili, seu beneficii. *DD. communiter.*

6 Origo patris inspicitur. Barbof. cum aliis *alleg. 4. num. 4.*

7 Matris in illegitimo attenditur. idem *ibid. num. 15.*

8 Exposito origo attenditur ex loco, in quo fuit expositus. *Gratian. d. sept. for. cap. 75. num. 12.*

9 Domicilium est locus perpetuæ habitationis. *Mench. conf. 3. 29. num. 33.*

10 Habitatio continua per decennium æquualet domicilio. Barbof. *loc. cit. num. 28. 29.*

11 Ratione beneficii, si plura habet, à quouis Episcopo illorū. Barbof. *ibi. n. 51.*

12 Habita beneficii possessione, ne dum collatione, quæ sola non sufficit. *Garz. par. 2. cap. 4. num. 16. 17.*

13 Filii hebræorum non excluduntur ab ordinibus. decisum refert *Armendar. lib. 1. tit. 21. l. vnica num. 6.*

14 Potest etiam Episcopus ordinare Natiuitatis alibi natos, sed degentes in monasterio Diocesis, non autem potest eorum Abbas. Barbof. *allegat. 2. num. 8. & alleg. 4. num. 62.*

15 Per-

15 Persona nam hi simpliciter ordinari non debent.

Illegitimè nati. Neophyti intra biennium. Ricciul. *de iure pers. de Neoph. cap. 10. num. 9.*

Corpore vitia. Ebriosi.

Insigniter deformes. Impudici.

Epileptici. Minores natu.

Amentes. Rudes, & ignari.

Serui. Lapsi post ordinem.

Infames. Peregrini, & ignoti.

Vsurarii. Bigami.

Perturbi. Irregulares aliis modis.

Criminosi. Censuris ligati.

Solemniter pœnitentes. Ratiociniis obligati.

Hæc ex Prou. 4.

16 *Æas*, de qua in titulis sequentibus.

17 Doctrina, conveniant urbani ad examen feria 2. Diocesani ante feriam quartam temporum. Prou. 4.

18 Ne examinetur, qui sine habitu decenti accesserit. Prouinc. 5.

19 Examinatus ab Episcopo, qui dat dimissorias; debet rursus examinari ad ordinantem. Trid. *sess. 12. cap. 11. & probat Barbof. alleg. 7. num. 22.*

20 Dispensatio interstitiorum pertinet ad Episcopum ordinandi, non ad ordinantem. Congr. Episc. 9. Aug. 1563.

21 Interstitia ipsa attendunt secundum eorum cursum, non autem per 12. menses, ead. 15. Apr. 1592. & DD. apud Barbof. *alleg. 18. num. 2.*

22 Initiatus alieno Episcopo ferat testimonium de ordine suscepto. Prou. 4.

23 Nemo ordinetur, qui Ecclesiæ, aut pio loco non adscribatur, & si locum deferat, Episcopo inconsulto, ei sacrorum exercitium interdicatur. Trident. *sess. 23. cap. 16.*

24 Dominico die ante indictam ordinationem in Parochialibus processio cū litanis habeatur. Prou. 2.

15 Præter candelam nihil accipiatur, nō pannus, pecten, &c. Congr. Episcop. 2. Ianuar. 1601.

16 Nihil item accipiatur ab Episcopo pro litteris dimissoriis, seu testimonialibus, aut sigillo, neque sponte oblatum, neque accipiatur à ministris. Tri-

dent. *sess. 21. cap. 1.*

27 Pro singulis dimissoriis, aut testimonialibus Notarii, ubi non viget contraria laudabilis consuetudo decimam tantum aurei partem accipere possunt, dummodo salarium nullum sit eis constitutum. idem. *ibid.*

28 Neque inde vlla partem emolumentum Episcopus habeat. *ibid.*

29 Regulares nō professi tenentur iisdem legibus, quibus sæculares in ordinibus suscipiendis Pius V. A. 1568. & Novitius dicitur habere domicilium in Diocesi Novitiatus. Nald. *ordo. num. 10.*

30 Sub pena suspensionis per annum Episcopo à collatione ordinum. Pius V. *ubi supra.*

31 Finito anno cessat suspensio absque alia absolutione.

32 Neque potest Episcopus ordinare monachum exemptum sine licentia proprii Abbatis, aliàs ipso iure alienus est à communione Episcoporum, & contentus sit communione suæ Diocesis. Barbof. *alleg. 111. num. 17.*

33 Regularis degens in monasterio sito in loco nullius Diocesis debet ordinari ab Ep. viciniore. Nal. *v. ordo. n. 26.*

34 Dimissoriae dentur à superioribus Regularium. Trid. *sess. 23. c. 8. & probat Barbof. alleg. 7. num. 31.*

35 Sed ad Episcopum Diocesenum, in cuius Diocesi est monasterium ordinandi. Clement. VIII. 15. Martii 1506.

36 Qui si fuerit absens, vel non habitus ordinationes ad alium dirigi poterit, facta in dimissoriis mentione de absentia, seu de non habenda ordinatione. idem. *ibid.*

37 Sub pena privationis vocis activæ, & passivæ, officii, & dignitatis, & aliis arbitrio Papæ, reservatis eidem. idem. *ibid.*

38 Episcopus præsens, per alium Episcopum ordinationes habens, non dicitur absens, & ideo, Regulares alios concedere non possunt. Tamburin. *de iure Abb. tomo 2. disp. 2. q. 18.*

39 Examinandi vero sunt Regulares ab Episcopo ordinante. Trid. *sess. 23. c. 12.*

40 Interstitiorum remissio in Regularibus spectat ab Episcopum ordinantem; causam approbare pertinet ad superiorem ordinandi. decisum referunt DD.

DD. apud Barbof. allegat. 18. num. 10.

41. Censuræ ratione ordinationis sunt. Qui extra tempora, vel ante ætatem legitimam, vel sine dimissoriis, ad sacros ordines se faciunt promoueri, suspensis ipso iure ab ordine. Plus II. Anno 1461.
42. Beneficiis item possunt priuari. *ibid.*
43. Ordinatus sine dimissoriis Ordinarii sui manet suspensus arbitrio Ordinarii sui. Trid. sess. 14. cap. 2.
44. Neque eum Episcopus admittat, nisi idoneum repererit, & interim eum suspendere potest ab ordinum exercitio, & ne ministret, interdicere. *ibid.* cap. 3.
45. Prohibitus à suo Prælati, ne ascendat ad ordines, ex quacumque causa, etiam occulta, sine eiusdem licentia promoueri non potest; neque item restitui, si est suspensus à suis ordinibus. *ibid.* cap. 1.
46. Conferens primam tonsuram nō suo subdito suspensus est à solius primæ tonsuræ collatione per annum. Bonacin. de Sacram. disp. 8. quest. vn. punct. 4. num. 29.
47. Conferens alios ordines eidem suspensus est per annum à collatione omnium ordinum Trident. sess. 23. c. 8.
48. Nisi probabiliter ignoret, clericum esse alterius Diocesis. decisum refert Nauar. conf. 40. de tempor. ordin.
49. Conferens inuito primam tonsuram suspensus est ipso iure per annum à celebratione Missæ. DD. apud Barbof. alleg. 111. num. 3.
50. Conferens infanti suspenditur à collatione clericalis tonsuræ tantum, per annum. *ibid.* DD. num. 4.
51. Idem, si illiterato. *ibid.* num. 6. sed non est in usu hæc censura. Sæpe verbo suspensio, num. 13.
52. Idem, si coniugato nisi velit ingredi religionem, aut promoueri ad sacros ordines, Barbof. loco cit. num. 10.
53. Ordinans eodem die, vel duobus continuato ieiunio ad duos sacros ordines, suspenditur à collatione vtriusque, donec à Papa absoluat. *ibid.* num. 12.
54. Ordinans sacerdotem non idoneum suspenditur à collatione ordinis sacerdotalis. *ibid.* num. 11.
55. Ordinans in aliena Diocesi sine licentia expressa Ordinarii loci, aut de eius licentia sibi non subditos, suspenditur à Pontificalibus, & est reservata Barth. Ganant.

Papæ Trident. sess. 6. cap. 5.

56. Potest tamen Episcopus in aliena Diocesi sine licentia Diocesani conferre primam tonsuram subditu suo. Azor. par. 2. leg. 3. cap. 48. quest. 5.
 57. Ordinans eum, quem scit solemniter egisse pœnitentiam, vel scit esse bigamum, suspenditur per annum à celebratione Missæ. Barbof. loco cit. n. 15.
 58. Ordinans aliquem accepto iuramento; vel promissione de non inferendis molestiis super eius prouisione, per triennium est suspensus à collatione ordinum. *ibid.* num. 18.
 59. Ordinans simoniacæ, & conferens primam tonsuram suspensus est à Pontificalibus, & ab Ecclesiæ ingressu interdictus, cum reservationem absolutio- nis Papæ ipsi, & non Pœnitentiario, alias nulla est absolutio. Sixtus V. Anno 1588. Clement. VIII. Anno 1595.
 60. Si adhuc se ingesserit priuatus sit ipso facto, etiam Episcopatu, nedum beneficijs, cum reservatione Papæ. *ibid.*
 61. Titulares Episcopi, etiam in loco nullius Diocesis aut exempto, conferentes ordines seu primam tonsuram alicui non habenti dimissorias, etiam si habeant priuilegium promouendi quoscumque accedentes, incurrunt suspensionem à Pontificalibus reservatam Papæ. Trid. sess. 14. cap. 2.
 62. Quomodo supplenda sint omissa in ordinatione, Vide Sylu. Ordo. 2. quest. 10. 11. 12.
- V. Abbas n. 21. & seq. Capitulo sede vacante n. 26. & seqq. Cessatio à diuinis. n. 8. Familiaris Episcopi. num. 3 & seqq. Interdictum n. 40. & seq. Irregularitas. nu. 35. & seqq. Simonia. num. 9. 10. 11.

ADDITIO.

1. **O** Rigo patris attenditur, ubi scilicet domicilium habuit Pater. Sanch. cum alijs de matrem. l. 3. disp. 23. num. 3.
2. Domicilia duo quis habere potest in diuersis Diocesibus, si ferè æqualiter habitet in vno ætate, in altero hyeme, & subditur duobus Episcopis. Barbof. cum alijs de pot. Episc. alleg. 4. num. 38.
3. Feudatarij, licet alibi habitent, dicuntur habere domicilium in loco feu-

L

di:

- di: item, & filiorum *idem ibid. n. 32.*
- 4 Perpetuum officium apud Principem dat ius domicilii pro ordinibus. *l. senatores. C. de incolis.*
- 5 Ratione beneficii simplicis, immo & tenuis iuncto patrimonio potest quis ordinari *Barbos. supra num. 44. 46.*
- 6 Ordinatus ab vno Episcopo, quouis titulo, non potest alios ordines accipere ab alio sine licentia prioris Episcopi. *Molfes. in summ. tr. 2. cap. 2. num. 10.*
- 7 Cum Regularibus mitius agi potest circa scientiam, quam cum secularibus. *Barbos. loco cit. alleg. 45. num. 14.*
- 8 Regulares participantes in privilegiis Greg. XIII. societatis Iesu, & Clem. VIII. S. I. in Portugallia, possunt ordinari, non seruatis interstitiis, neq; preuia functione priorum ordinum, & extra tempora. *Dian. tom. 2. mor. resol. tr. 2. de dub. regul. resol. 31. 32. & 112.*
- 9 Ordinatus per saltum est suspensus ab eo tantum ordine, quem per saltum suscepit. *sylu. v. irregularitas. quest. 11.*
- 10 Conferens ordinem non suo subdito suspensus est à collatione ordinis male collati tantum, per annum. *Molfes. cum alijs in summ. tr. 2. cap. 2. num. 12. contra Barbos. qui à collatione omnium docet esse suspensum.*
- 11 Suspendio ob malam ordinum collationem per Pium II. est Papæ reservata. *Barbos. loco cit. alleg. 17. num. 14.*
- 12 Infantes expositi, cum adoleuerint, habentur pro legitimis ad ordines factos, nisi probetur oppositum. *Dian. 2. par. tr. 1. M. sc. II. resol. 22.*

Ordines minores.

- 1 **M**itibus, etiam quod non sint prelati, denegatur prima tonsura. *Cong. Episcop. 30. Augusti 1619.*
- 2 Vitramontanis ne conferatur prima tonsura, nec ordo minor, nisi cum dimissorijs prius recognitis à Nuncijs, & postea à Vicario Vrbis, sub pœna promouentibus suspensionis ad annum à Pontificibus; promotis autem perpetua suspensionis eo ipso. *Vrbani. VIII. Anno 1614.**
- 3 Itali prima tonsura, aut minoribus ordinibus ab alieno Episcopo cum falsis

dimissorijs initiati non gaudent privilegio fori, *idem ibid.*

- 4 Prima tonsura non initientur, nisi prius confirmati. *Trident. sess. 23. cap. 4.*
- 5 Fidei rudimenta sciatis & legere, & scribere, & coniectura sit probabilis, eos Deo seruire velle. *idem ibid.*
- 6 Afferant probationes de legitimo matrimonio, seu dispensatione. De origine, vel decennali domicilio. De doctrina, & moribus à Parocho. De Doctrinæ Christianæ scholis frequentatis. De Confirmatione. De spe ad vltiora. De frequenti Sacramentorum vsu. *Hæc Prou. 4.* De ætate, quæ debet esse 7. annorum. *cap. in singulis. 77. dist.*
- 7 Potest autem conferri prima tonsura qualibet die. *Barbos. alleg. 11. num. 19. & in aliena Diocesi. V. Ordo in genere. num. 56. Sed cum sola saltem. S. a. Ordo num. 32.*
- 8 Ad minores ordines, testimonium habeant à Parocho, & magistro scholæ. *Trid. loco cit. cap. 5.*
- 9 Et præterea de tonsura, vel ordine suscepto. De functionibus præstitis in Ecclesiis cui adscripti. De habitu clericali assidue gestato. De Sacramentorum frequenti vsu. *Hæc ex Prou. 4.*
- 10 Ætas Acolythi 12. annorum expleto. *Moneta de distribut. parte 2. quest. 19. num. 11.*
- 11 Ijs conferantur, qui latinam linguam intelligunt, & quos scientiæ spes maioribus ordinibus dignos ostendat. *Trid. loco cit. cap. 11.*
- 12 Per interstitia temporum nisi aliud Episcopo videatur *idem ibid.*
- 13 Consuetudo conferendi simul primam tonsuram, & minores ordines retineri potest decisum refert *Armendar. ad recap. legum Naur. lib. 1. tit. 18. lib. 1. n. 57.*
- 14 Laudabilius est conferre singillatim minores, Innuit *Trident. sess. cit. c. 11.*
- 15 Possunt conferri in festis de præcepto. *Barbos. alleg. 11. num. 18. festis scilicet Diocesis. Nald. Ordo num. 2. in festiuis diebus duplicibus. Pont. Rom.*

- 16 Sine Missa, etiam à non ieiuno, sed mane. Barbof. *alleg. 14. num. 16.*
- 17 In domo Episcopali, & non Episcopali, non in loco interdicto. idem *alleg. 11. num. 20.*
- 18 Vni, vel duobus, ne videatur ordinatio generalis. Sylu. *ord. 2. quest. 6. secundum.* Pluribus, quàm duobus, concedunt alij *ibid.*
- 19 Habens animum non ascendendi ad sacros ordines ob humilitatem, non facit contra Concilium. Nauar. *cap. 25. n. 108. secus, si ut fugiat forum laicali.*
- 20 In regno Neapolitano antequam prima tonsura, seu ordines minores dentur, publicentur à Parocho initiandorum nomina, & hic transmittat testimonium de natalibus, & ætate, moribus ad ordinantem. Congr. Cathedralium 10. Julij 1623. *
- 21 Si dentur dimissoria, datur vni, & certo Ordinario ad electionem concedentis cum mentione dictæ diligentiae. *ibid.*
- 22 Alias promotus ab executione collati, & à susceptione superioris ordinis perpetuo suspensus sit, & ordinans, seu dimissoria concedens à collatione ordinum eo ipso per annum *ibid.*
- 7 Neque possunt obligari fructus talis beneficii, nec hypothecari. *ibidem. nu. 48.*
- 8 Potest ordinari quis ad titulum beneficii, cuius tamen fructus non percipiet, nisi post Sacerdotium. decisum refert Garz. *par. 2. cap. 5. num. 110.* & Barbof. *alleg. 19. num. 29.*
- 9 Ad patrimonij titulum, seu pensionis, non nisi pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum Episcopi, & sit redditus certus, & sufficiens. Trid. *sess. 21. cap. 2.*
- 10 Non potest hoc matrimonium, neque pensio alienari, nisi adsit aliunde victus. *ibid.*
- 11 Pactum, & conditio in patrimonio de eo reddendo, cum ordinatus habuerit aliunde, unde vivat, non est contra Concilium. Garz. *d. c. 5. n. 169.*
- 12 Et item ad vitam tantum ordinandi. Congr. Episcop. 22. Aprilis 1556. apud Naldum *ord. num. 17.*
- 13 Alienatio patrimonii, adveniente beneficio sufficiente, valet etiam facta sine licentia Episcopi, DD. apud Barbof. *alleg. 19. num. 83. 89.* Negant alij. *ibid. num. 90.*
- 14 Bona huius patrimonii habent priuilegia, quæ conceduntur à iure bonis Ecclesiasticis. Barbof. *ibid. num. 91.*
- 15 Publicentur hoc patrimonium à Parocho, intra cuius limites maior est illius census. Prou. 4.
- 16 Qui promittit, & cui promittitur victus, donec aliunde habuerit, iurent, sine dolo, & verè id fieri, pœna suspensionis proposita, & inhabilitatis alios ordines. Prou. 5.
- 17 Neque hæc promissio admittatur nisi ob penuriam sacerdotum. *ibid.* & decisum refert Barbof. *artato num. 72.*
- 18 Ob delictum non potest patrimonium applicari Episcopo, sed redeat ad eum qui promissus sub pœna nullitatis. *ibid.*
- 19 Ordinari potest quis ad titulum donationis alicuius, si vera est, arbitrio Episcopi, neque potest alienari. decisum refert Garz. *d. cap. 5. num. 89.*
- 20 Item ad titulum Missæ tot Clerici ordinari possunt, quot congruenter sustentari possunt, & tenentur inferuire Ecclesiæ, ac si essent beneficiati. Congr. Episcop. 16. Martij 1593.

L 2 21 Non

Ordines maiores.

- 1 **Q**ui maioribus sunt initiandi, ad singulos ordines ante mensem Episcopum astant, qui committat Parocho, aut alteri, ut eos publicent in Ecclesia, & de natalibus, ætate, moribus, & vita inquirat, & testimonium transmittat. Trident. *sess. 23. cap. 5.*
- 2 Nemo admittatur ad sacros ordines nisi cum sufficiente beneficio. idem *sess. 21. cap. 2.*
- 3 Neque poterit resignari, sub pœna nullitatis. *ibid.*
- 4 Et admittens resignationem debet eum alere. Pius V. Anno 1568. & decisum referunt DD. apud Barbof. *alleg. 19. num. 47.*
- 5 Neque potest resignare, licet cum iuramento extet promissio; decisum refertur. *ibid. num. 46.*
- 6 Neque potest permutari, nulla facta mentione de titulo. decisum referunt DD. apud eundem *ibid. n. 43.*

- 21 Non potest ordinari ad titulum men-
sa Episcop. eadem 20. Febr. 1590.
- 22 Neque ad titulum Seminarii, nisi ob
beneficium Seminario unitum, vel sub
certa assignatione fructuum causa in-
feruendi beneficio unito Seminario.
decisum referunt Garz. d. cap. 5. num. 104.
& Barbof. d. alleg. 19. num. 31.
- 23 Neque ad titulum insignis litteratu-
ra. decisum refert Barbof. loco cit. nu. 72.
- 24 Neque si ex arte musica, vel alia possit
habere, unde uiuat; decisum refert
Garz. d. cap. 5. num. 126.
- 25 Ordinatus sine titulo non est suspen-
sus, sed Episcopus tenetur eum alere.
decisum referunt DD. apud Barbof. al-
leg. num. 20. 27.
- 26 Ordinatus sine titulo, non promouea-
tur alios ordines. decisum referunt
DD. apud Barbof. ibid. num. 12.
- 27 De familiaribus Episcopi vide sup.
proprio titulo.
- 28 Regulares titulo paupertatis ordi-
nantur, sed iurent coram Episcopo se
sponte professionem solemnem emi-
sisse, aut ratam habuisse. Prouinc. 5.
- 29 Examen pro maioribus ordinibus
fiat coram Episcopo. ibid.
- 30 Ad Subdiaconatum ne admittatur an-
te annum. 22. etatis. Trid. sess. 23. cap. 12.
- 31 Et non nisi post annum à suspectis
minoribus, nisi adsit necessitas, aut Ec-
clesiæ utilitas. ibid. cap. 11.
- 32 Neque admittatur imperitus Cano-
nicarum Horarum. Prou. 5.
- 33 Doceat de denunciationibus factis in
Ecclesia.
De etate.
De cœsu cum publicatione eiusdem.
De exercitationibus spiritualibus per
dies aliquot.
De interstitiis, seu causa dispensandi.
Prou. 4.
De exercitio minorum ordinu. Trid.
sess. 23. cap. 13.
- 34 Ad Diaconatum ne admittatur, nisi
post annum à Subdiaconatu, arbitrio
tamen Episcopi. Trid. ibid.
- 35 Neque ante 23. etatis annum. idem
ibid. cap. 12.
- 36 Doceat de exercitio Subdiaconatus.
idem ibid. cap. 13.
De denunciationibus.
- De etate. Prou. 4.
- 37 Ad sacerdotium ne admittatur, nisi
post annum à Diaconatu, nisi Ecclesiæ
utilitatis, ac necessitas aliud suadeat.
Trid. loco cit. cap. 14.
- 38 Sit aptus ad docendum populum, ea
quæ scire omnibus necessarium est ad
salutem, & ad ministranda Sacramen-
ta, item pietate, & castis moribus sit
conspiciuus. Trident. ibid.
- 39 Doceat de denunciationibus.
De etate.
De exercitationibus spiritualibus.
De interstitiis, seu causa dispensandi.
Prou. 4.
- 40 Regulares obseruent eadem, quæ su-
pra, & examinentur ab Episcopo. Trid.
loco cit. cap. 12.
- 41 Doceant de natalibus, & etate.
De ordine proxime suscepto.
De progressionem in Ecclesiastica di-
sciplina.
De ministerio in Ecclesia.
De exercitio functionum.
De frequentia Sacramentorum.
De interstitiis, seu causa dispensandi,
cuius iudicium erit Episcopi. Prou. 5.
- 42 Duo sacri ordines eodem die ne con-
ferantur. Trid. loco cit. cap. 13.
- 43 Non nisi in Missa conferantur: cap.
quod sicut elect.
- 44 Extra tempora, quando conceditur
ordinatio in diebus festis, intellige, de
præcepto, quia in priuilegio dicitur: in
Dominicis, seu alijs festis: hoc est, quæ
æquiparantur Dominicis.
- 45 Cum promotis per saltum, si non mi-
nistraverint, Episcopus ex causa potest
dispensare. Trident. cap. 14. v. Regula-
rium iura sub Episcopis. num. 23.

A D D I T I O.

- 1 Patrimonium potest constitui super
annuis perpetuis censibus, cum
cautione, quod, si redimantur, pecunia
ex Decreto Iudicis deponatur apud
idoneas personas ad effectum reinue-
stiendi. Congr. conc. 2. Iuny 1629.
- 2 Patrimonium valet clerico assignatū
à patre in bonis, quæ sunt directi domi-
nii Ecclesiæ, & de quibus soluitur qua-
dam rata fructu in recognitione, qua-
renus

tenus utile dominium à patre trāsferri queat, & ad victum clerici sufficiat. *ead.* 7. *sepr.* 1630.

- 3 Patrimonium non potest capi in executionem ob illata vulnera alicui ad faciendas curationis impensas, etiam ex decreto iudicis, & etiam si nihil aliud possideat. *ead.* 5. *Febr.* 1604.
- 4 Ad Diaconatum non potest quis ordinari, promotus ob vilitatem alicuius Ecclesiæ, ab alio Episcopo sub quo domiciliū habet: sed debet ab eo, qui eum subdiaconum creauit, nisi cum huius licentia discesserit. *ex Trid. sess. 23. cap. 16.*
- 5 Ob multitudinem ordinandorum, si desit tempus, qui in sabbato ordinari non possunt in sacris, continuato ieiunio ab ordinante, & ordinandis, possunt ordinari in sequenti die Dominico. *Henriq. lib. 10. cap. 12. num. 12. Dian. tom. 1. tr. 16. resol. 28.*
- 6 Non tamen in sabbato conferri potest vnus ordo sacer, & alter in Dominica, continuato ieiunio, sub pena suspensionis Papalis. *Nau. in Man. cap. 25. num. 71.*
- 7 Qui obtinet à Papa ordinari posse tribus diebus festis, non potest in sabbato quatuor temporum, & in Dominica sequenti duos recipere ordines sacros. *Suar. de cens. disp. 3. sec. 1. n. 40. 42.*
- 8 Tres dies festos intelligi de duplicibus non feriatis, docent *Rodrig. tom. 2. de regular. quest. 23. ar. 5. & Facund. de quinque præc. l. 1. cap. 2. num. 12.*
- 9 Sed Azor, cui adhæreo, par. 2. l. 1. cap. 27. qu. 19. intelligit de feriatis à populo.
- 10 Licet Concilium Trid. in ordinando ad titulum patrimonij necessitatem, ac vilitatem requirat Ecclesiæ, tamen intellige illud, ac pro, vel *Congr. conc. 17. Mart.* 1619.

Parochia.

- 1 Itā distinguantur Ecclesiæ Parochiales, vt quisque habeat proprium Parochum, & vbi non sunt Parochiales Ecclesiæ, fiant quā primum. *Trident. sess. 24. cap. 13.*
- 2 Quorum Parochialium fructus adeo exigui sunt, vt debitis nequeant oneribus satisfacere, curet Episcopus per beneficiorum non regularium vnionem, *Barth. Gamm.*

aut primitiarum, vel decimarum assignationem, vel parochianorum symbola, aut alia ratione, sufficienter eos augeri. *idem ibid.*

- 3 Vbi populus est numerosus, cui vnus non sufficit Rector, adiungantur alij, & cogantur Rectores. *idem sess. 21. c. 4.*
 - 4 Vbi ob locorum distantiam parochiani non sine magno incommodo Sacramenta percipere possunt, & diuina officia audire, nouæ Parochiæ fiant, Inuitis etiam Rectoribus. *idem ibid.*
 - 5 In erectione nouæ Parochiæ, seu separatione Parochiarum, non requiritur consensus parochianorum. *Ricciull. in praxi. resol. 476. an 2. edit. nu. 6.*
 - 6 Neque consensus Parochi primæ Ecclesiæ, dummodo sine illius præiudicio fiat. *decisum refert Praxis noua. Ep. par. 1. cap. 5. num. 1.*
 - 7 Ecclesia simplex potest ex causa erigi in Curatam. *Garz. par. 12. cap. 5. n. 2.*
 - 8 Non tamen beneficium simplex in Curatum. *decisum refert, cessante causa, & necessitate. Garz. ibid. num. 3.*
 - 9 Parochis nouis assignetur competens portio, arbitrio Episcopi, ex fructibus ad matricem Ecclesiam quomodocumque pertinentibus, & si est necesse, compellatur populus ad subueniendum. *Trident. loco cit. cap. 4.*
 - 10 Parochiales collapsæ, etiam si iurispatronatus sint, reficiantur ex fructibus quibuscumque ad eas prouenientibus. *idem ibid. cap. 7.*
 - 11 Si non sufficiunt, patroni, & alij, qui fructus aliquos percipiunt, item parochiani compellantur, aut si nimia est egestas, transierantur ad matricem, seu viciniores Ecclesias. *idem ibid.*
 - 12 Valent prædicta etiam in Parochialibus Regularium. *Decisum refert Fran. Leo in thes. for. par. 2. cap. 2. num. 69.*
 - 13 Canonici residentes in Cathedrali, & clerici eiusdem censentur de Parochia Cathedralis, non autem de ea, in qua habitant. *Nald. Parochia num. 13.*
 - 14 Si non resident, sunt de ea, in qua habitant. *idem ibid.*
- V. Benef. vnio num. 11. 12. 13. 14.*
Benef. mutatio num. 1. 3.
Decima num. 9. 16. 19. 33.

ADDITIO.

IN vim decreti. *Conc. Trid. sess. 21. cap. 4.* non potest Episcopus erigere coadiutoriam, sed debet cogere Rectorem ad assumendum sibi sacerdotes necessarios pro ministrandis sacramentis, decisum refert *Barbos de iure Eccl. l. 2. cap. 2. num. 10.*

Parochorum residentia.

- R**esidere cogantur omnino. Trident. *sess. 6. cap. 2.*
- 2** Etiam Regulares Prou. 5.
- 3** Etiam ij, quorum institutio pertinet ad inferiores Episcopo. Decisum refert *Garz. part. 3. cap. 2. num. 179. in 2. & 27. declarat.*
- 4** Resideant in aedibus Ecclesiae Parochialis, nisi aliud videatur Episcopo. Prou. 1.
- 5** Si non habent aedes proprias, conducant viciniore Ecclesiae intra fines Parochiae. Decisum refert *Garz. loco cit. in 22. declarat.*
- 6** Quod extenditur etiam ad substitutos, & coadiutores necessarios. Prou. 4.
- 7** Si in aedibus Parochialibus Rector, & socius habitare nequeunt, aptior ex ijs iudicio Episcopi, ibi habitet, alter in alia domo. *ibid.*
- 8** Capellani, & coadiutores Parochorum instituti à sede Apostolica tenentur ad personalem residentiam. decisum referunt DD. apud *Barbos. alleg. 53. num. 78. & alleg. 63. num. 9.*
- 9** Etiam si essent tantum incolae, & si ibi fuerint duae Ecclesiae unitae, residendum est in digniori, & intra urbem, si altera est extra; si nescitur dignior, in frequentiori. decisum refert *Garz. loco cit. in 14. declarat.*
- 10** Qui Parochialem, & Canonicatum, seu Dignitatem in Collegiata habet, resideat in Parochiali. Pius V. Anno 1568.
- 11** Sub pœnis arbitrio Ordinarij, etiam priuationem beneficiorum. *ibid.*
- 12** Si Parochialis Ecclesia tribus, aut quatuor milliariibus distet à ciuitate, in ea tamen habitare debet Rector, nec habetur pro residente, qui Dominicis tantum diebus illuc accedit. decisum refert

Garz. loco cit. in 17. declarat.

- 13** Neque poterit abesse Rector ille, cui est coadiutor. decisum referunt DD. apud *Barbos. alleg. 63. num. 8.*
- 14** Qui Vicarium habet perpetuum, cui tota incumbit cura, non tenetur reside- re. decisum refert *Gonz. ad reg. 8. Cancel. gloss. 6. num. 99.*
- 15** Neque excusat à residentia senectus. decisum refert *Praxis nou. Episcop. par. 1. v. Residentia vers. 9.*
- 16** Neque officium Inquisitoris. decis. refert *Gonzal. loco cit. num. 265.*
- 17** Neque officium Subcollectoris Apostolici. decisum refertur *ibid.*
- 18** Neque officium Secretarij, seu Vicarij foranei. decisum referunt DD. apud *Barbos. sup. num. 86. alleg. 53.*
- 19** Neque negotium Episcopi. decisum refert *Garz. d. cap. 2. num. 2. in 2. declarat.*
- 20** Neque quod sit magister Grammaticae in ciuitate, si distat parochialis Ecclesia ultra duo milliaria decisum refert *idem in 19. declarat. loco cit.*
- 21** Etiam si relinquat ibi Vicarium idoneum. decisum refert *Ricc. in praxi decis. 102. in 1. edit. & resol. 393. in 2. edit.*
- 22** Studendi causa non percipit fructus absens Parochus. decisum refert DD. apud *Barbos. alleg. 53. num. 77.*
- 23** Neque excusat defectus domus, neq; seruitium Cathedralis, neque lis, constituto etiam Vicario idoneo. decisum referunt DD. apud *Barbos. ibid. num. 85.*
- 24** Excusat causa inimicitiarum, & discrimen vitae, vt possit abesse per annum, dato Vicario idoneo. decisum referunt DD. apud *Barbos. ibid. num. 89.*
- 25** Item infirmitas: vbi non adest copia medicorum, vel medicinarum, potest ab Episcopo dari dilatio Rectori trium, vel quatuor mensium, vt in locis viciniorebus curetur. decisum refertur in *Praxi noua. ep. v. Residentia vers. 7.*
- 26** Propter intemperiem aeris Parochus aliunde oriundus, de consensu Ordinarij, potest per quatuor menses habitare alibi, relicto Vicario idoneo. decisum refert *Garz. loco cit. in 4. declarat.*
- 27** Omnino ne euocentur alio, etiam ad diuina officia, paulò ante festa Natalitia, & Paschalia, Parochi. Prouinc. 1.
- 28** Itaque ultra bimestre regulariter ne absint

absint Parochi, & eo casu cum licentia in scriptis, & Vicario approbato, & ex graui causa. Trident. sess. 23. cap. 1.

29ª Valet Constitutio Episcopi inhibentis, ne Parochi absint ultra duos dies sine licentia. decisum refert Garz. d. cap. 2. num. 23. in 2. declar.

30 Sub pœna pecuniaria, quæ decimam dimidiam non excedat; non sub pœna excommunicationis lata sententiæ. decisum refertur *ibid.*

31 Absentes illegitimè peccatum mortale incurrunt, & pro rata temporis absentiae non faciunt fructus suos, qui debentur in foro conscientiae fabricae Ecclesiae, aut pauperibus loci. Trident. sess. 23. cap. 1. sine citatione, decisum refert Garz. num. 27.

32 Si contumaces sint, usque ad priuationem beneficii compellantur per censuras, & alia iuris remedia. *ibid.*

33 Procedens Episcopus per subtractionem fructuum contra Parochos non residentes, non tenetur seruare interualla omnia, quæ contra Episcopos statuit Trident. decisum refert Garz. *ibid.* num. 31.

34 Neque conuentio, neque compositio vlla valet circa fructus amissos. Trident. loco cit.

35 Neque vigore Bullae Cruciatæ, seu alterius priuilegij, decis. refert Garz. loco cit. num. 26.

36 Vicecuratus non tenetur ad residentiam, ex edicto, quod fit ad Curatos. Congreg. Episc. 24. Ianuar. 1617. V. Canonorum residentia. num. 20. 24. Residentia. num. 1. 5.

ADDITIONE.

DE domibus pro necessaria Parochi habitatione intelligendum est idem, quod de Ecclesijs Parochialibus reparandis est decisum, refert decisum Barbof. de off. Parochi par. 1. cap. 13. num. 12.

1 Absentiae licentiam debet dare Episcopus, etiam si collatio Parochialis Ecclesiae ad inferiores, etiam Regulares, spectet, decisum refert Garz. de benef. par. 3. cap. 2. num. 179.

3 Nisi iurisdictionem habeant quasi Episcopalem. *idem ibid.*

Parochorum munera.

1 Requenter celebrent, ita vt suo muneri satisfaciant. Trident. sess. 23. cap. 14.

2 Offerant sacrificium pro ouibus. *idem ibid.* cap. 1. V. Missa Parochialis. num. 1. 7. seqq.

3 Iuxta viri prudentis arbitrium. DD. cum Barbof. alleg. 24. num. 23. Negat teneri ad applicationem sacrificij. Nald. cum aliis. V. Parochus num. 19.

4 Clericus adsit, populi etiam sumptu, si minus ille potest suo. Prou. 4.

5 Prædicent populo omnibus diebus festis. Trident. sess. 24. cap. 4.

6 Vim Sacramentorum, & vsum explicent inter Missarum solemnias. *idem ibid.* cap. 7.

7 Ieiunia, & dies festos commendent, & euulgent. *idem sess.* 25. in fin.

8 Decreta matrimonialia Concil. Trident. publicent, & explicent. *idem sess.* 24. cap. 1.

9 Præmoneant populum de oratione, processione, anniuersariis per hebdomadam, seu exequijs faciendis. Prou. 3.

10 In Quadragesima quotidie, vel tribus diebus per idoneos expensis suis, iudicio Episcopi, conciones procurent. Trident. sess. 24. cap. 4.

11 Nec omitantur conciones eo prætextu, quia in Cathedrali eæ habentur. Prou. 7.

12 Sacramenta ministrent. Trident. sess. 23. cap. 1.

13 In Baptismo non omnes leuantes de fonte admittant, nisi certos. *idem sess.* 24. cap. 2.

14 Liceat parochi aduenas, & peregrinos, quos intra fines suæ parochiæ, vel ad breue tempus morari contigerit, etiam Paschali tempore consistentes audire, nisi ii de industria eò diuertant, ne in propria Parochiali sacramenta sumant. Prou. 7.

15 In festo Ascensionis significant Episcopo eos, qui in Paschate non communicarunt, sub pœna suspensionis ipso facto. *ibid.*

16 Contumaces autem, de mandato tal-

L 4 men

- men Episcopi, Domin. 2. post Pentecosten intra Missarum solemniam interdicos ea de causa denuncient, eorumque nomina valuis Ecclesiae affigant, & intra dies quindecim curent, ut affigantur valuis Ecclesiae Cathedralis *ibid.*
- 17 Nuptias ipsi benedicant. Trident. *sess.* 24. *cap.* 1.
- 18 Vesperas in diebus festis recitent, etiam cum altero tantum, alta voce, stata hora. Prou. 3.
- 19 Horas canonicas in solemnioribus festis canant in Ecclesia, ubi id commodè fieri potest, Episcopi iudicio. Prou. 4.
- 20 Diebus festis pueros fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum, & parentes doceant. Trident. *sess.* 24. *cap.* 1. *V. Doctrina Christiana num.* 1. 15.
- 21 Ad Parochum pertinet functiones Sacerdotales in Ecclesiis, quae sub laicorum sunt gubernio, non ad capellanos, neque ad Sacristam, nempe benedictiones cinerum, candelarum, ramorum, fontis baptismalis, delationes Sanctissimi Sacramenti, celebratio Missarum in Fer. V. Coenae Domini, aspersiones domorum, & quae in Ecclesia fiunt die Dominico, orationes 40. horarum, & similes. Congr. Rit. 18. Maij 1602.
- 22 Librum baptizatorum habeant. Trident. *sess.* 24. *cap.* 2.
- 23 Item matrimoniorum. *idem ibid.* *cap.* 1.
- 24 Item librum, in quo omnium, qui in eorum parochiis sunt, nomina, sexus, aetatem, & statum habeant. Prouinc. 3.
- 25 Negligentes in conficiendis praedictis libris, & defunctorum, decem aureis mulctentur. Prou. 7.
- 26 Habeant Homiliarium Summam Antoninam, vel aliam, praeter libros communes clericorum. Prou. 4.
- 27 Ad munera parochialia compellantur, etiam Curati Regulares. Prou. 3.
- 28 Neque semper potest Parochus alterum sibi substituere etiam approbatum, ad confessiones suorum subditorum audiendas. decessum refert. Campanil. *Rub.* 12. *cap.* 13. *num.* 61.
- 29 Illi etiam, idest, Regulares, tenentur adesse benedictioni fontis baptismalis in Sabbato Sancto si tenentur alij. Congr. Episc. 12. Decembr. 1595.
- 30 Et debent habere socium regularem in domo Parochiali. eadem 21. Iuntij 1595.
- 31 Curati Religionis Hierosolymitanae tenentur, & ipsi ad omnes functiones, ad quas Curati alij. eadem 28. Apr. 1599.
- 32 Et accedere quoque ad Congregationes casuum conscientiae. Congr. Conc. 18. Martij 1598.
- 33 Monentur praeterea Curati omnes, ut deponant nimium affectum erga propinquos. Trident. *sess.* 25. *cap.* 1.
- 34 Hospitalitatem ament. *idem ibid.* *cap.* 8.
- 35 Pauperum, & miserabilium personarum curam paternam gerant, *idem sess.* 23. *cap.* 1.
- 36 Ne pueros certa mercede pacta alant domi clericos autem, & pauperes, parochiae pueros futuros clericos, de censu Episcopi, possunt. Prou. 4.
- 37 Neque ludum aperiant litterarum extra fines Parochiae. *ibid.*
- 38 Neque cantoribus, musicis munus in alia Ecclesia suscipiant, sine licentia Episcopi. *ibid.*
- 39 Neque aliud munus, quod impedire possit residentiam. Prou. 5.
- 40 Si illiterati sint, possunt eis dari Vicarij, vel coadiutores cum parte fructuum competentem. Trident. *sess.* 21. *cap.* 6.
- 41 Inter Rectorem, & socium emolumenta diuidantur certa lege, iudicio Episcopi. Prou. 4.
- 42 Seruitia animarum, & Ecclesiae non diuidantur per hebdomadas, ubi sunt plures Parochi, sed omnes sint, ut unus. *ibidem.*
- 43 Qui scandalose viuunt, post monitionem castigantur, & incorrigibiles priuentur etiam beneficiis. Trident. *sess.* 21. *cap.* 6.
- 44 Nullum tradant testificationis genus e libris parochialibus descriptum sine licentia Episcopi, nisi de natalibus, vel aetate. Prou. 3.
- 45 Morituro Parocho vicinior sacramenta ministret, & mortui funus obeant vniuersi Parochi regionis illius in qua degebat. Prou. 2.
- 46 Quisque ex praedictis Missam pro eo faciet, & una omnes ad Missam pro eo solemnem conuenient, die statuta a Praefecto, seu Vicario foraneo: & haec omnia gratis. *ibid.*
- 47 Successor Parochi praefuncti animam

nam inuict celebrando quotannis anniuersarium cum Missa pro eo. Pro. 6. V. Baptismus num. 2. 10. Cleri conuentus n. 2. 15. 18. 19. Concio sacra nu. 5. 6. 54. & seqq. Confessarius. num. 4. 5. Confraternitates n. 12. 38. & seqq. Eucharistia. nu. 4. & seqq. Exequia. nu. 14. & seqq. Matrimonij celebratio per totum. Missa. num. 1. 5. 60. Monialium cura spiritualis. numer. 10. 31. Oratio publica. num. 22. 24. Oratorium. n. 7. Ordo. num. 24. Pestis. num. 1. 2. 8. Prædentia. num. 14. Quadragesima. numer. 5. Synodus Diocesana numer. 13. 15. V. supra num. 17.

ADDITIO.

- 1 **N**on censetur approbatus Parochus per tota ciuitate, & Diocesi, decusum referunt *Piasces. in praxi Episcop. part. 2. cap. 1. num. 10. & Barbof. de pot. Episc. alleg. 25. num. 8.*
- 2 Parochus cathedralis Ecclesie non potest ministrare Sacramenta in aliena Parochia. *Congr. 20. Sept. 1628.*
- 3 Parochus secularis audiens confessiones tenetur deferre superpellicem, & stolam. *Congreg. Episcop. 8. Nouembris 1588.*
- 4 Parochus seclusa Episcopi reservatione, potest dare simplici Sacerdoti licentiam administrandi Sacramenta, excepto Pœnitentiæ. *Congreg. Episc. 20. Aug. 602.*
- 5 Neque sine causa debet ei Episcopus hoc idem prohibere. *e. ad. ibid.*
- 6 Non potest Episcopus cogere Parochum, ut subministret necessaria præsbyteris volentibus celebrare in Parochiali. *Congr. Rituum 10. Iunij 1602.*

Patriarcha.

- 1 **P**atriarchæ sunt quatuor propriæ, Constantinopolitanus, Alexandrinus, Antiochenus, Hierosolymitanus, & hic eorum ordo Sylu. V. Patriarcha.
- 2 Alij propriæ sunt Primates, ut Aquilensis, Gradenfis, & huiusmodi. *id. ibi.*
- 3 Conferunt Metropolitanis suis palliū. *idem ibid.*
- 4 Faciunt ante se vbique crucem deferri, nisi in Vrbe, & vbi est Papa, vel Le-

gatus eius vtens insignijs Papalibus, quæ enumerat Sylu. *ibid.*

- 5 Crux autem geminum signum tranſuerſarium habet, cuius superius est breuius, inferius longius. DD. citat. à Barbof. *de potest. Episcop. tit. 3. nu. 25.*
- 6 Prædicta priuilegia non competunt alijs minus propriæ Patriarchis, sed quatuor tantum supra relatis. DD. apud Barbof. *loco cit. num. 37.*
- 7 Non potest tamen solemniter benedicere, nisi intra Diocesim, non extra eam. Syl. *supra.*
- 8 De eorum iurisdictione in Archiepiscopus. Sylu. *supra.*
- 9 Patriarcha habens aliquas Ecclesias immediatè sibi subiectas in aliena Diocesi, non potest dare licentiam Pontificalium in ijs, sine consensu Episcopi Diocesis, decusum refert Riccius *in praxi fori post resol. 495 in not. ab. de mat. Episcop.*

Pensio.

- 1 **N**on potest Episcopus per resignationem reservare alicui pensionem; quia resignationes in fauorem sunt prohibitæ, per Bullam Pij V.
- 2 Potest autem, ex causa permutationis, vt ea sit æqualis. Bulla Pij V. *cit. à Leon. in Thesaur. fori par. 2. cap. 7. nu. 17.*
- 3 Potest Episcopus ex iusta causa, puta pro bono pacis, vel studio scholaris pauperis, vel in utilitatem Ecclesie reservare pensionem, & imponere. DD. cū Rot. apud Barbof. *all. 69. nu. 15.*
- 4 Item in collatione beneficiorum per obitum vacantium, & ad Episcopi collationem spectantium. Leo *supra* n. 29.
- 5 Non tamen super quotidianis distributionibus; nec excedat tertiam partem fructuum beneficij, *idem ibid. n. 30.*
- 6 Omnino non excedat medietatem veri valoris beneficij. Urban. VIII. 24. Ianuarij 1624. *
- 7 Etas septem annorum sufficit ad pensionem. Ricc. *in praxi resol. 367. in 2. edit.*
- 8 Obligatur Pensionarius ad Horas paruas B. Virginis. Pius V. An. 1571.
- 9 Sub pœnis, quas diximus supra.

V. *Horæ Canonica. num. 29.*

- 10 Si pensio minor sit sexaginta ducatis de camera, non tenetur ad habitum clericalem. *Sixt. V. An. 1589.*
 - 11 Pensionarius habetur pro Clerico beneficiato ad effectum priuilegij fori, si incedat in habitu. *Decisum refert Garz. parte. 1. cap. 5. num. 70.*
 - 12 Illegitimi clericorum filii non possunt habere pensiones super beneficiis, quæ parentes eorum obtinent, vel alias obtinuerunt. *Trid. sess. 25. cap. 15.*
 - 13 Oneratus pensione non debet solvere de fructibus Canonatus grauari fabricæ, seu sacristiæ, si ea est consuetudo, nisi de fructibus, quos libere percipit, cum fideiussione soluendi reliquum, cum pensio cessauerit. *Prou. 2.*
 - 14 Pensio soluitur in fine semestris, non pro rata mensium, quibus vixit Pensionarius. *Naldus. Pensio num. 9.*
 - 15 Non transit pensio ad successorem in beneficio, nisi à Papa referuetur. *Leo supra num. 31. & est necessarius consensus eius, cui beneficium Episcopus confert. idem ibid. num. 73.*
 - 16 Extinguitur pensio per religiosam professionem, prout vacant beneficia. *idem ibid. num. 73.*
 - 17 Pensio amittitur per contractum matrimonij. *DD: apud Barbof. alleg. 57. num. 206.*
 - 18 Extingui potest anticipatis aliquot solutionibus sine auctoritate Papæ. *Leo ubi supra num. 74. negat. Monetade distribut. num. 52. cum Nau. cap. 23. num. 111. & Nald. Pensio num. 10.*
 - 19 Pensiones in Cancellarijs Episcoporum assignatae, nisi sint iuridicae, tollantur. *Prou. 1.*
 - 20 Incapacitas beneficiorum, ratione homicidij, non extenditur ad pensiones. *decisum refert Riccius in Praxi dec. 524. num. 4.*
- V. *Benef. Paroch. promissio. num. 56. pluralitas. num. 14. Benef. permutatio numer. 9. Concio sacra. num. 58. Ecclesia. num. 17. Filij clericorum illegitimi. num. 22. Fori priuilegium num. 15. illegitimi. num. 14. Ordines maiores. num. 9. 10. Seminarium Clericorum. num. 34. Subsidiurn caritativum. num. 15.*

Peregrinationes sacræ.

- 1 Nullus Sacerdos, aut Clericus sine litteris, & benedictione Episcopi, se committat itineri, peregrinationis causa. *Prou. 4.*
- 2 In litteris exprimantur comites. *ibid.*
- 3 Nec ostiatim quæritet, nisi ex voto, vel alia causa ab Episcopo probata in scriptis. *ibid.*
- 4 Reuersus adeat Episcopum, seu Vicarium. *ibid.*
- 5 Laici eadem præstent cum suis Parochis. *ibid.*

Persona infames.

- 1 Assignato meretricibus loco in ciuitate pro earum incolatu extra fines illius ne habitent. *Prou. 5.*
 - 2 Qui domum eis locauerit extra, excommunicatione puniatur. *ibid.*
 - 3 Neq; habitent propè Ecclesiâ. *Prou. 4.*
 - 4 Contra caupones, qui eas alunt in cauponis ad turpem quæstum agatur poena interdicti, & alijs grauioribus. *Prou. 5.*
 - 5 Amictum aliquem habeant, quo dignoscantur. *Prou. 1.*
 - 6 Ne ultra diem commorentur in tabernis publicis, & cauponis. *ibid.*
 - 7 Non est eis prohibenda auditio Missæ, neq; diuinorum officiorum. *Congr. Episc. 23. Iulij 1602.*
 - 8 Vicelegatus non potest eisdem concedere latræ usum, quibus prohibuit Episcopus eadem 9 Martij 1604.
- V. *Bene dictio. num. 18. ius patronatus. num. 19. Monialium monasteria. num. 23. Oblationes. num. 8.*

Pestis.

- 1 Tempore pestis tenetur Parochus ministrare Sacramenta saluti necessaria, vel dare suis expensis, qui ministret. *Sa. Parochus.*
- 2 Si Parochus hoc tempore renunciaret beneficium, non debet admitti renunciatio. *Rodr. in sum. cas. cons. par. 2. cap. 37. num. 3. ad vlt.*
- 3 Deficientibus Curatis tenentur sacerdos.

- Botes deputati ab Episcopo, cui in ordinatione promiserunt obedientiam.
- 4 Episcopus tenetur curare ministros Sacramentorum, etiam si multum debeat expendere. *Bannes 2.2. q. 4. ff. 33. art. 3. dub. 4.*
- 5 Potest vendere bona Ecclesiæ in hanc causam. *idem ibid.*
- 6 Eucharistia non debet ministrari cum instrumento. *Acta Mediol. Eccl. de cura pestil. ca. 15. nu. 2.*
- 7 Alij concedunt cum cochleari argenteo. *Venerus in Exam. Episc. lib. 4. cap. 6. num. 46.*
- 8 Vngi posse infirmum cum argentea virga, docet Nald. *Sacramentum num. 7. in fine.*
- 9 Potest Episcopus cum consilio sui Capituli, & Theologorum, & Medicorum dispensare, ut omnes tempore pestis in Quadragesima comedant carnes, & profuit Panormitanis. *Anno 1625. Nau. consil. final. de obseruat. ieiunij cit. à Venero sup. num. 53.*
- 10 Missæ celebrari possunt extra Ecclesias. *Acta Med. Eccl. loco cit. cap. 13. nu. 6.*
- 11 Vestibus uti poterunt ministri breuioribus. *ibid. cap. 15. nu. 2.*
- 12 Plura de cura Pestilentiæ. *ibid.*

A D D I T I O.

- 1 Tenentur Parochi residere, Decreto Greg. XIII. 10. Decem. 1577. apud *Marchinum de bello diu. p. 3. c. 2. n. 13.*
- 2 Et tenentur ministrare Sacramenta Baptismi, & Pœnitentiæ, saltem per alios. *idem ibid.*
- 3 Non alia Sacramenta, si cum maximo vitæ periculo. *ibid. nu. 4.*
- 4 Tempore magnæ Pestilentiæ valde fauientis, cessant omnes casus reservati, & omnes Sacerdotes, etiam non approbati, possunt absolvere. *ibid. c. 3. n. 3. 4.*
- 5 Imò vero etiam coram approbatis, si non approbatus audit prius pœnitentem. *ibid. nu. 13.*
- 6 Quilibet sacerdos, & eo absente Diaconus potest ministrare Eucharistiam peste laborantibus. *ibid. c. 8. n. 4. 5.*
- 7 Nequaquam clericus, neque laicus. *ibid. num. 6.*

- 8 Sacerdos, & Diaconus peste laborantes possunt se ipsos communicare singulatim sine ministerio alterius. *ibid. c. 9. nu. 4. 5.*
- 9 Laicus absente Sacerdote, tempore pestis potest absolvere à censuris. *ibid. cap. 12. num. 3. & seqq.*
- 10 Personis Ecclesiasticis non potest Princeps prohibere egressum è domo, vel Monasteria claudere. *decisum 21. Ianuarij 1631. refert Marchinus par. 4. c. 2. num. 4. in fine.*
- 11 Nisi titulo defensionis naturalis, ne Ecclesiasticus infectus peste inficiat alios. *idem ibid. nu. 6.*
- 12 Neque potest Princeps destinare Monasteria pro Lazaretis, incòsulto Rom. Pont. *decisum 21. Ian. 1631. refer. ibid. c. 3. nu. 31.*
- 13 Nisi periculum esset in mora, & Papa destaret. *ibid. nu. 41.*
- 14 Tenentur Regulares in penuria Sacerdotum ministrare Sacramenta vocati ab Episcopo. *idem p. 5. c. 1. n. 10.*
- 15 Facultas exeundi domo Regularibus datur non ab Episcopo, sed à Nuntio Apostolico, si ibi est. *ibid. c. 3. num. 1.*
- 16 Causa item audiendi confessiones fidelium intra domos eorum, vel ad ianuas, spectat licentiam dare ad Nuncium. *ibid. cap. 4.*
- 17 Potest fieri sacrum, Missæ, de licentia Episcopi in vijs publicis. *idem p. 6. cap. 1. num. 5.*

Pie dispositiones.

- 1 Executores omnium piarum dispositionum sunt Episcopi. *Trid. sess. 22. cap. 8.*

Pœnitentiarius.

- 1 IN omnibus Cathedralibus Pœnitentiarius instituitur ab Episcopo, cum vnione præbendæ proximè vacaturæ. *Trid. sess. 24. cap. 8.*
- 2 Præbenda vacatura vnienda intelligitur extra mentem Pape, *decisum refert Garz in addit. ad par. 5. cap. 4. num. 127.*
- 3 Portio, quæ sit in Ecclesia, non potest erigi in Pœnitentialem præbendam, sed Canonialis esse debet. *decisum*

31. *Mayi 1596. à Congr. Concil.*
- 4 Potest per solum Episcopum constitui, ad quem quoque spectat electio personæ, quoties opus fuerit, exercendo tali officio, neque requiritur consensus Capituli. *decisum refert Garz. par. 5. cap. 4. num. 138.*
- 5 Collatio præbendæ vnienda ab iis fieri debet, ad quos antea spectabat. *decisum ibid. refertur.*
- 6 Si contingat vacatio in Mense Apostolico, vel aliàs præbenda sit reservata, vel affecta, electio personæ Pœnitentiarii pertinet ad Papam. *Decisum refert Gonzal. ad reg. 8. Cancel. Glos. 9. §. 2. n. 84.*
- 7 Absente Episcopo, Capitulum, ad quod collatio spectat, non potest se intromittere in electionem Pœnitentiarii, sed expectetur electio ab Episcopo. *decisum refert Garz. supra num. 143.*
- 8 Negligente Episcopo, aut Vicario, post sex menses à die vacationis electio deuoluitur ad Capitulum. *Barbos. alleg. 55. num. 16.*
- 9 Sede vacante, non potest Capitulum eligere, licet collatio sit communis Capitulo, & Episcopo. *decisum refert Garz. loco cit. nu. 145.*
- 10 Et electio eo casu spectabit ad Papam, etiam seclusa reservatione. *decisum refert idem ibid. num. 150.*
- 11 Pœnitentiarius institutus ante vacationem præbendæ ei officio vnita, non habetur pro Canonico, neque vocem in Capitulo, neque locum habet in Choro. *decisum refert Garz. loco citat. addit. nu. 111.*
- 12 Tenetur tamen ita initiatus officium exercere. *decisum à Congr. Concil. 1. Martij 1598.*
- 13 Fiat concursus in collatione Pœnitentiariæ, nisi spectet ad Sanctissimum. *Prou. 5.*
- 14 Sit ille annorum 40. magister, vel doctor, aut licentiatus in Theol. seu iure Canonico. *Trid. sess. 24. cap. 8.*
- 15 Defectus ætatis 40. annorum non obstat, ubi aliàs aptior pro loci qualitate non reperitur. *Garz. loco cit. nu. 133.*
- 16 Regulariter autem ætas 40. annorum debet esse completa. *Idem ibid. n. 35.*
- 17 At sufficit inchoata. *Azor. p. 2. lib. 6. ca. 5. quasi. 6.*
- 18 Est enim veluti Parochus totus Diocesis. *DD. apud Barb. alleg. 55. nu. 19.*
- 19 Vbi optantur præbendæ, erecta Pœnitentiarii, non potest optare Pœnitentiarius; neque eius optari præbenda. *decisum refert Garz. loco cit. num. 132. & seqq.*
- 20 Non potest sibi alium substituere in audiendis confessionibus. *Congr. Epi. 2. Octobr. 1584.*
- 21 Neque videtur posse delegare suam potestatem, nec generaliter, nec particulariter. *DD. apud Barb. alleg. 55. n. 22. affirmat posse Nau. cap. 27. nu. 45.*
- 22 Non potest absoluerè à casibus Episcopo reservatis expressè, nisi speciatim Episcopus dederit illi facultatem. *decisum refert Garz. loco cit. nu. 115.*
- 23 Tenetur integras audire confessiones, non autem solos casus reservados. *Congr. Conc. 21. Apr. 1587.*
- 24 Debet assistere certis horis opportunis, in loco, & sede, arbitrio Episcopi. *decisum refert Garz. loco cit. nu. 118.*
- 25 Adsit diebus festis solènnibus, in Quadragesima, Aduentu, Quatuor Temporibus, Paschate, Ascensione, & eiusmodi. *decisum refert idem ibid. n. 122.*
- 26 Non debet manu virgam tenere, sicut in Vrbe. *Barbos. loco cit. nu. 8.*
- 27 Si renuat audire confessiones, puniri debet, & cogi. *decisum refert Garz. loco cit. nu. 118.*
- 28 Non tamen potest cogi ad maiorem residentiam, quàm alij Canonici, qui per tres menses abesse possunt, dummodò non absit eo tempore, quo pœnitentes frequentius accedunt. *decisum refert idem ibid. nu. 122.*
- 29 Habetur autem pro præsentè in choro, dum audit confessiones, etiam extra sedem confessionalem. *decisum refert DD. apud Barbos. loco cit. nu. 30.*
- 30 Imò, & censetur præsentè in processionibus, dum audit confessiones. *decisum refert Garz. loco cit. nu. 125.*
- 31 Item & in funeribus. *decisum refert idem ibid.*
- 32 Non censetur præsentè, dum non audit, licet sit in sede confessionali, & recitet officium priuatim. *decisum refert DD. apud Barbos. d. nu. 30.*
- 33 Neque quando audit ante horam diuinam.

uinorum officiorum, & postea hoc tē-
pore celebra: Missam, aut priuatim re-
citāt Horas. Prou. 5.

14 Neque, quando audit confessiones
extra Ecclesiam, etiam infirmorum.
Garz. loco cit. m. 125.

35 Qui tempore Paschatis confitetur Pe-
nitentiario, satisfacit præcepto. Congr.
Concil. 16. Febr. 1595.

Præcedentia.

1 **C**ontrouersia omnes de præcedē-
tia inter Ecclesiasticos, sæculares,
& regulares, in processibus, & alijs
casibus componantur ab Episcopo, a-
mota omni appellatione. Trid. sess. 23.
cap. 13. de regul.

2 Inter Fratres, & inter Cōfratres ij præ-
cedant, qui sunt in quasi possessione
præcedentiæ. Greg. XIII. Anno 1583.

3 In dubio ij, qui sunt antiquiores in lo-
co controuersia; & qui Confratres vsi
prius sunt sacris. *ibid.*

4 In futurum qui nouas domos alicuius
Ordinis Mendicantium erigere volūt,
vbi sunt alij Mendicantes, ii sunt po-
steriores in processibus, & publicis
actibus. *ibid.*

5 Saluis iuribus dictorum Ordinum,
quando diuersa sunt in processibus,
seu concilijs generalibus, seu alijs acti-
bus publicis, aut priuatis. *ibid.*

6 Illud obseruetur regulariter, quod Ro-
mæ, inter Regulares. Congr. Episc. 26.
Aug. 1259.

7 Consuetudo præualet Constitutioni
Greg. XIII. ead. 8. Junij 1618.

8 Præcedentia Regularium intelligitur
quando Monasterium est prius ere-
ctum non simplex domus. Congr. Episc.
8. Maij 1584.

9 Canonici Lateranenses præcedunt Mo-
nachos in processibus. Pius IV. 23.
Sep. 1563. & Congr. Episc. 30. Maij 1583.

10 Monachi Fulientes præcedunt omnes
Mendicantes. Congr. Concil. 23. Junij
1592. * decreto impresso Romæ.

11 Fratres Prædicatores præcedunt reli-
quos Mendicantes. Pius V. & Gregor.
XIII. apud Fuscum de Visit. lib. 2. cap.
15. num. 66.

12 Fratribus obseruantibus reformatis

etiā sine familia incedentibus, debetur
præcedentia à Regularibus aliorum
Ordinum. Cong. Rit. 10. Dec. 1629.

13 Capuccini incedere possunt sub cru-
ce aliorum S. Francisci. Gregor. XIII.
Ann. 1583.

14 Generaliter Rector in sua Ecclesia
præcedit alios quoscumque non sibi
superiores ordine hierarchico, puta
Decanum, & Capitulum Collegiatæ
ad eam Ecclesiam accedentes. Rota
apud Barbo. alleg. 78. num. 38.

15 Latini Græcos præcedant. Congr.
Episc. 17. Aug. 1618.

16 Abbas, sæcularis, exemptus habens
vsu mitræ, & baculi, præcedit Com-
mendatarios, qui & inter Abbates
sunt recipiendi ex declar. Greg. XIII.
apud Genuens. in praxi cap. 49.

17 Abbates præcedunt Canonicos Ca-
thedralis non collegialiter incedentes.
Tamburin. de iure ab. disp. 25. quest. 2.
Vide Abbas num. 40.

18 Item Protonotarios non participan-
tes. Cer. Ep. lib. 1. cap. 23.

19 Item Vicarium Generalem Episcopi,
si sæculares sint pro consuetudine ta-
men Ecclesiarum. Car. loco cit. & Tam-
burin. loc. cit. quest. 3.

20 Prælati post Episcopum incedant.
Congr. Rit. 12. Junij 1617.

21 Prælatus Referendarius Canonicus
extra Ecclesiam præcedit alios Cano-
nicos, & Dignitates. eadem 6. Jun. 1617.
4. Jul. 1626.

21 Vicarius Generalis debet præcedere
Gubernatorem non Prælatum in tem-
poralibus etiam Episcopo præsentē
eadem 28. Apr. 1607.

23 Item præcedit Abbatem Regulatē.
Congr. Episc. 31. Jul. 1615.

24 Vicarius Generalis in processione cū
Capitulo incedere potest ante Episco-
pum. Congr. Rit. 12. Jun. 1627.

25 In accipiendis cineribus, candelis, &
palmis attendatur consuetudo in Vi-
cario, & Canonicis. ead. 15. Mar. 1608.

26 Item in thurificatione, & alijs. ea. *ibid.*

27 Nisi Canonici sint parati, eadem 19.
Maij 1607. & 15. Martij 1608.

28 Neque præcedit Canonicos paratos.
eadem 6. Martij 1610.

29 Episcopo sedente in Choro inter Cano-
nicos,

- nicos, extra sedem Pontificalem, Vicarius sedeat extra in loco convenienti. Congr. Episc. 16. *May* 1600.
- 30 Vicarius Capitularis, sede vacante, si Canonicus est sedebit in loco suo post antiquiores. Rebuff. pract. ben. in for. vicariatus num. 28. & decifum à Sacra Congr. Rituum, refert Riccius in *Praxi* decif. 475. num. 5.
- 31 Protonotarii Apostolici non participant debent cedere locum Canonicis collegialiter incedentibus. eadem 23. Martij 1619.
- 32 Præcedunt autem Canonicos non collegialiter incedentes. ead. 1. *July* 1628.
- 33 Vbi non est Collegium, sedere possunt in presbyterio in habitu Prælatitio, & in processione incedere potest celebrantem, eadem *ibid.*
- 34 Debent item cedere locum Officialibus Episcopi, eadem 10. *Apr.* 1604.
- 35 Idem sedebunt post Abbates. eadem 6. Martij 1610.
- 36 Priori Collegiata non competit præcedentia supra Canonicos Cathedralis. Congr. Rit. 19. *Aug.* 1619.
- 37 Canonicus Collegiata in Romana Civitate est dignior Canonico Cathedralis alterius civitatis. decifum refert Zerola par. 2. v. *Canonica*.
- 38 Inter Canonicos præcedant, qui in ordine presbyterali Canonicatum presbyteralem obtinent; deinde, qui Canonicatus Diaconales; postremi sint alij, licet hi promotione sint antiquiores prædictis non obstante consuetudine. S. Rit. Congr. apud Ricc. in *Praxi* decif. 579. n. 2.
- 39 Inter aequales præcedit Canonicus prior in processione non in Data. Riccius *ibid.* decif. 580. num. 4.
- V. Coadiutor etc. num. 22. 23. 24. *Confraternitates*. num. 49. *Doflor*. num. 4. *Exequia* num. 16. & seqq. Vicarius foraneus. num. 5. 6.
- ADDITIO.
- 1 Episcopus Diocesanus in sua Ecclesia, & Diocesi in consecrationibus, & actibus Pontificalibus exercendis præferendus est aliis Archiepiscopis, & Episcopis, etiam anterioribus, excepto Metropolitano eiusdem, si cet. alias debeat advenas, honorare. Congr. Rit. 1. *Jan.* 1609.
- 2 Episcopus consiliarius Regis sedet eo casu post alios consiliarios, vel certe non eos præcedit, ut Episcopus. Ricc. in *Praxi* resol. 203. num. 3. in fine.
- 3 Si adsit in regio senatu, vel in Regalibus cancellariis, alicuius litis propria, vel suæ Ecclesiæ causa, sedebit inter senatores ad sinistram Præsidis. Barbof. de iure Eccl. l. 1. c. 12. n. 35. *Decimoquinto*.
- 4 Episcopus canonicus præcedit omnes Canonicos, & Dignitates in omnibus actibus Congr. Rituum 11. *Jul.* 1617. 13. *Novembr.* 1621.
- 5 Coadiutores Episcoporum sedent inter Episcopos loco suæ promotionis. ead. 20. *Sept.* 1596.
- 6 Vicario præsentem in choro, & Episcopo absente si primū stallum detur Vicario in dextera altaris, sedebit in parte sinistra prima Dignitas, secunda post Vicarium. ead. 25. *Sept.* 1610.
- 7 Vicarius Capitularis, qui non est canonicus in Capitulo sedere debet post primam Dignitatem. eadem *Sept.* 1630. apud Barbof. de canonic. 36. n. 8.
- 8 Canonici Cathedralis Ecclesiæ præcedunt Canonicos collegiata, etiam in hac Ecclesia, non obstante consuetudine. ead. 2. *Oct.* 1597. 19. *Aug.* 1619.
- 9 Idem præcedunt Curato in funeralibus, & alijs processionibus, stola induto. ead. 25. *Jun.* 1611. 30. *July* 1616.
- 10 Non autem, si canonici sine cruce, & consensu capituli, ut singuli incedant. ead. 20. *Novembr.* 1603.
- 11 Canonici Cathedralis non Doctores in congregationibus præferuntur presbyteris Doctoribus ead. 9. *Jan.* 1608.
- 12 Canonici Cathedralis sunt in omnibus, & per omnia præferendi Magistratui sæculari, quando non est de perpetuis, & maioribus ead. 3. *Oct.* 1615.
- 13 Et ideo ante Magistratum sunt thurificandi, tam in Cathedrali, quam in alijs Ecclesiis. ead. 16. *Jun.* 1608.
- 14 Referendarius canonicus extra Ecclesiam præcedit etiam Dignitatibus. ead. 4. *July* 1626.
- 15 Canonicus paratus præcedit, etiam Decano. ead. 24. *Oct.* 1603. 26. *Jun.* 1610.

16. Canonici parati assistentes. Episcopo præcedunt Vicario Generali. *eadem* 6. Sept. 1693. 13. Mart. 1608. 27. Februar. 1610. 25. Sept. 1621. & Congr. Episc. 16. May 1600.
17. Et sunt thurificandi ante vicarium. *Congr. Rit.* 3. Aug. 1602. 6. Mart. 1610.
18. Posita distinctione præbendarum, in Præsbyterales, Diaconales, & subdiaconales, qui de nouo obtinuerit præbyteralem, debet præcedere habentes Diaconales *ead.* 11. Apr. & 11. Oct. 1601. 23. Mart. 1602. 17. Iunij 1606.
19. Consuetudo, vt obtineant locum secundum tempus admissionis, licet præbendæ sint distinctæ, quando omnes sunt præbyteri, & seruiunt in celebrandis Missis, seruanda est. *ead.* 10. Ian. 1604. 23. May 1603.
20. Qui canonicatum dimisit, & aliū acquirit, vltimo loco sedere debet. *ead.* 2. Mart. 1609.
21. Collegiata insignis ab eius erectione præcedit alijs collegiatis antiquioribus. *ead.* 24. Mart. 1612.
22. Collegiata simplex præcedit Parochialibus. *ea.* 20. Iul. 1602. 23. Mar. 1619.
23. Etiam si antequam rigeretur, illius cederet, *ead.* 25. Febr. 1606.
24. Canonici collegiatarum præcedunt alios de clero, & ideo debent thurificari duplici ductu, clerici Parochialiū vnico. *ead.* 19. Ianuar. 1613.
25. Idem præcedunt Parochis in funeralibus. *ead.* 30. Aug. 1602. 2. Aug. 1603. 18. Nouemb. 1606. 9. May 1617. 14. Aug. 1618.
26. Præcedunt etiam omnibus Parochis in synodo, & processione: *ead.* 11. Dec. 1613. 23. Mart. 1619. 4. Apr. 1620. contra Steph. Gratian. Vnde Barbos. de canon. cap. 18. nu. 68. & de off. Parochi par. 1. ca. 9. num. 9.
27. Canonici quicumque præcedunt Regularibus, etiam in horum Ecclesijs. *ead.* 12. Mar. 1616. 31. Mar. 1618.
28. Prior collegiata, qui est caput capituli, & Dignitas vnica, cui solent à Sede Apost. causæ cōmitti, præcedit Canonico cathedralis. *ead.* 20. Dec. 1601.
29. In Ecclesia collegiata exempta, præsentē vno Canonico cathedralis cū Episcopo, & Abbate Collegiata eiusdē

- cum suis canonicis, prius incensatur Canonicus: quā Abbas. *ea.* 7. Febr. 1604.
30. Prior absque cura animarum Ecclesiæ Parochialis præcedit alios beneficiatos antiquiores eiusdem Ecclesiæ, tam intra, quā extra Ecclesiam. *ead.* 5. Iulij 1631.
31. Inter plures Parochos, siue Regulares, siue seculares, attenditur prærogatiua Ecclesiarum, non Regulæ. *ead.* 21. Mart. 1609.
32. Inter Parochum à quo, & Parochum ad quem defunctus effectus, præcedentia debetur Parocho ad quem. *ita Roma fit. teste Barbos. de off. Parochi c. 9. n. 11.*
33. Cælestini præcedunt Oliuetanis. *Rot. Rom.* 21. Iun. 1625. coram Birat. dec. 877.
34. Carmelitani in omni loco præcedere debent Fratribus de Mercede. *Congr. Rit.* 21. Aug. 1604.
35. Capuccini debent cedere iis Regularibus, qui sub propria cruce, & in proprio loco incedebant, antequam ipsi propriam crucem deferrent. *ead.* 23. Mart. 1619.
36. Mendicantes vbique cedunt. Monachis. *ead. ibid.*
37. In materia præcedentiarum plurimū deferitur consuetudini. *Rota apud Seraphinum d. cis. eiusdem* 964. etiam si ius resistat.

Processio.

1. Potest Episcopus cum consensu Capituli constituere, & edicere, quod & quæ processiones dirigant, & ad quas, ecclesias, perducant, decusum refert Fr. Leo in *Thespar.* 4. c. 2. r. 145.
2. Vicarius Generalis eandem habet facultatem in decernendis processionibus. decusum refert Barb. *all.* 78. n. 5.
3. Stati dies pro gratiarum actione de beneficio accepto sint, Dominica dies, & Feria v. Prou. 4.
4. Pro calamitatibus, Feria iv. vi. & Sabbatum. *ib. d.*
5. Fiant semper mane si Episcopo videbitur. Prou. 7.
6. Ad publicas processiones, etiam pro bono publico, & honore, possunt compelli Canonici, & alii beneficiati, vel officia Ecclesiastica obtinentes. decusum

- sum à Congr. Conc. 17. Jul. 1597.
- 7 Exempti omnes, tam clerici sæculares quàm regulares, & monachi quicumque ad publicas processiones vocati, accedere compellantur. Trid. sess. 25. cap. 13.
 - 8 Iis tantum exceptis, qui in strictiori clausura perpetuo viuunt. idem *ibid.*
 - 9 Et iis qui ferè vltra medium milliare à ciuitate absunt. Congreg. Concil. 5. May 1592.
 - 10 Et iis item, qui sunt nullius Diœcesis, vel nullum officium, seu beneficium in ciuitate, aut Diœcesi obtinent. decisum refert Barb. loc. cit. nu. 13.
 - 11 Monachi Cassinenses non tenentur ire ad processiones, nisi iuxta solitum. Cong. Rit. 10. Junij 1601. & 30. Iulij 1616.
 - 12 Fratres Ioannis Dei non tenentur ire ad processiones. Gregor. XIV. An. 1591. in Bullario.
 - 13 Confraternitates laicorum non tenentur ire, quas tamen Episcopus vocare potest. decisum sapius refert Quaranta V. *Præcedentiam sine.*
 - 14 Sacerdotes inferuietes Religioni Hierosolymitanæ vocari debent, & compelli ad processiones. decisum refert Barbos. alleg. 78. nu. 11.
 - 15 Nomine processionum generalium comprehenduntur Rogationes. Congreg. Episc. 12. Mart. 1601.
 - 16 Generales processiones à Cathedrali incipiant, vel à maiore loci Ecclesia, & eodem reddant, nisi aliud Episcopo videatur. Prou. 1.
 - 17 Decernat Episcopus, qui è Clero suo pluvialia induant. Prou. 4.
 - 18 Cruces ferant clerici talari veste induti, cum duobus luminibus. Prou. 5.
 - 19 Canonici Lateranenses ferant crucem cum velo, seu panno appenso. Congreg. Rit. 14. Ianuarij 1617. Salua contraria consuetudine.
 - 20 Capuccini ferre possunt crucem propriam. Paulus V. An. 1617.
 - 21 Campana pulsantur dum exit, & redit Clerus. Prou. 4.
 - 22 Item in iis Ecclesiis, per quas transitur *ibid.*
 - 23 Musica instrumenta ne permittantur. *ibid.*
 - 24 Preces in Ecclesia, ad quam itur, fiant à Clero maiori loci, nisi aliud ferat consuetudo. *ibid.*
 - 25 Item Missa ab eodem, si fiat solemnis *ibid.*
 - 26 Non accedentes etiam Regulares, potest punire Episcopus censuris, & pœnis arbitrariis. decisum refert Barb. supra nu. 25.
 - 27 Qui non venerit ante inuocationem Sanctissimæ Trinitatis, si Litanie cantantur, habeatur pro absente. Prou. 1.
 - 28 In iis, qui sunt maiorum iussu intra Ecclesiam, Canonicis, & alijs de Choro, ex communi censu residentia tantum detur, quantum dari solet ijs, qui interfunt Horæ Tertiæ; si longior sit processio, triplum detur. Prou. 4.
 - 29 Alii clerici pœnis mulctentur. *ibid.*
 - 30 Si Eleemosyne iccirco sint distribuenda, fiat distributio, peracta tota processione. *ibid.*
 - 31 Processio SS. Sacramenti conceditur omnibus in quacumq; die infra octauam eiusdem Greg. XIII. An. 1573.
 - 32 In Processione, quæ fit in festo Corporis Christi, Eucharistia non deferatur humeris. Congr. Rit. 2. Junij 1618.
 - 33 Deferatur à Celebrante; & in Vesperis dici Octauæ (si fit) ab eo, qui cantauit Vesperas modo saltem sit Canonicus in Collegiatis. ead. 12. Junij 1627.
 - 34 Si Episcopus eo die non deferat Eucharistiam, Canonici tamen induant sacras vestes. ead. 17. Martij 1618.
 - 35 Non deferantur eo casu sanctorum Reliquiæ. Prou. 4.
 - 36 Tabernaculum gestatoriū habeat lunulam saltem argenteam auro litam, cum scuto supposito eiusmodi operis vt fragmenta Hostiæ colligi queat. *ibid.*
 - 37 Umbella preciosior adhibeatur. *ibid.*
 - 38 Cerei in manibus Cleri sint vniformes *ibid.*
 - 39 Priores Confraternitatis sanctissimi Sacramenti eant à latere umbellæ post Canonicos, non ante eos. Cong. Rit. 30. Ianuarij 1616.
 - 40 Mares à sœminis separatim prosequantur. Prou. 1.
 - 41 Non è fenestris inspiciant laici. Prouinc. 4.
 - 42 Non exhibeantur spectacula in viis Prou. 1.

- 43 Esculenta, & poculenta vendendi, aut deferendi tollatur abusus. *ibid.*
- 44 Indulgentiæ, si quæ sunt, prænunciuntur à Parochis. *Prou. 4.*
- 45 In Processionibus Regularium, ne ingrediantur eo casu in Ecclesias Monialium sibi subiectarum. *Cong. Episc. 24. Nov. 1617.*
- 46 In eorundem Ecclesijs habentibus claustra fiant Processiones intra claustra tantum. *Cong. Rit. 26. Febr. 1628.*
- 47 Si non habent claustra, fiant prope muros Ecclesiæ, siue exeundo ab vna porta, & intrando per aliam Ecclesiæ portam, siue per eandem. *ead. ibid.*
- 48 Extra ambitum Ecclesiæ nō licet Regularibus facere processiones, nisi de licentia, consensuue Parochi, saluis privilegijs, si quæ sunt. *ead. ibid.*
- 49 Processiones Confraternitatum non debent extendi per vias sed circa muros Regularium, qui eas regunt. *Congreg. Rit. ibid. & Congr. Episc. 6. Aug. 1591.*
- 50 Sacratum imaginum vexilla ne laicus ferat, clericus adsit, & possit ferre *Prou. 4.*
- 51 Nulla simulacra B. V. Sanctorumue deferantur, sed imagines tantum ferico panno depictæ, textiliue opere elaboratæ, non obstante inueterata consuetudine. *Prou. 7.*
- 52 Liceat tamen Episcopo, certo loco, & tempore, & certis personis eam facultatem dare, vt imagines, quæ apud populum peculiarem habent venerationem, circumferri possint. *ibid.*
- V. confraternitates. nu. 34. 47. 48.*
- Hebdomada maior. 5. 14. Regularium iura sub Episcopo. nu. 37. 39.*

ADDITIO.

- 1 IN processionibus edicendis debet Episcopus ipse petere consilium nō consensum à capitulo. *Congr. Rit. 28. Mart. 1628.*
- 2 Absente Episcopo, spectat ad Vicarium Generalem edicere, & dirigere Processiones cum consilio capituli. *Cong. Rit. 28. Sept. 1630.*
- 3 Non obstante, quod capitulum, vel alij sint in quasi possessione contraria *Barth. Gaurant.*

per longum tempus. *Congr. conc. 16. Febr. 1619.*

- 4 Nec obstante etiam immemorabili consuetudine. *Cong. Rit. 24. Aug. 1619.*
- 5 Prima Dignitas habet munus ordinandi Processiones intra, & extra ciuitatem, absente Episcopo, & Vicario, *ead. 10. Jan. 1597.*
- 6 Presbyteri, & clerici cathedralis omnes faciunt vnum corpus cum Canonici, & sub vna cruce debent incedere. *ead. 28. Nov. 1609.*
- 7 Canonici in processione intra Ecclesiam capite detecto, extra eam cum bireto in capite incedunt. *ead. 3. Mart. 1633.*
- 8 Canonici collegiatæ non debent incedere parati, sicut canonici cathedralis. *ead. 19. May 1607.*
- 9 Theatini, clerici Regulares S. Pauli vulgo Barnabita, Iesuitæ, Pauperes Matris Dei scholarum piarum non tenentur ire ad processiones. *Barbos. de iure Eccl. lib. 1. cap. 43. n. 170. 171. 172.*
- 10 Regulares quantumuis exempti, tenentur accedere ad processiones omnes publicas, & consuetas, aut indictas pro bono publico, & honore, decium refert *Barbos. ibid. num. 158.*
- 11 Fratres B. lo. Dei tenentur accedere. *Congr. conc. 4. Iul. 1615. apud eundem Barbos. ibid. num. 163. corrigere, quæ diximus in Manuali in hoc titulo nu. 12.*
- 12 Debent omnes accedere in numero decenti, debito, & consueto. *Congr. Rit. 30. Aug. 1602.*
- 13 Poenæ, & censuræ imponendæ sunt Regularibus in particulari, pro processionibus; non in Decretis: & si deliquerint, non ab Episcopo, sed à Sacra Congr. Episc. debent puniri. *ead. Congr. Episc. 20. May 1616.*
- 14 Fratribus Dominicanis concessa est processio SS. Sacram. in Dominica infra octauam corporis Christi per vias solitas tantum, per quas inceperunt tacere huiusmodi processionem. *Congr. Rit. 14. Nov. 1615. 10. Iul. 1629.*

Protonotarij.

- 1 Protonotarij partim ipates sunt excepti à iurisdictione Ordinariorum
- M in

- in omnibus, nisi in fragranti crimine deprehendantur Sixtus V. An. 1585.
- 2 Extra Curiam in Missa solemniter possunt uti mitra, & aliis quibuscumque Pontificalibus insignibus etiam in Cathedralibus Ecclesijs, de illorum Præfatum consensu, si præsentibus sunt, si absentes, absque eorum consensu, & eis requisitis. Idem *ibid.*
 - 3 Item possunt facere sibi celebrare Missam in loco conuenienti, etiam non sacro, & tempore cuiusvis Interdicti; cui interesse quoque possunt familiares eorum. Idem *ibid.*
 - 4 Si post decennium resignauerint officium Protonotariatus, adhuc per quinquennium gaudent prædictis priuilegijs, extra Urbem. Idem *ibid.*
 - 5 Nam in Urbe Rochetto tunc non utuntur, ut prius, neque locum habent, ut antea. Idem *ibid.*
 - 6 Præcedunt adhuc quoscumque Prælatos, exceptis Auditoribus Rotæ, & Clericis Cam. Apostol. Idem *ibid.*
 - 7 Sufficit, quod per triennium fuerint de Collegio Protonotariorum, ut gaudeant prædictis Priuilegijs. Urb. VIII. Anno 1629.
 - 8 Possunt deferre pileum nigrum cum cordulis violaceis circum ornatum, & etiam serico violaceo suffultum cum floccis, & ornamentis eiusdem coloris. Congr. Rit. 17. Febr. 1627.
 - 9 Præcedunt, & sedent post Episcopos supra Canonicos, tam Patriarchalium in Urbe, quam Cathedralium extra Urbem. Congr. Rit. 4. Maii 1613.
 - 10 Protonotarij Apostolici non participantes sub Ordinarijs sunt tamquam delegatis Sedis Apostolicæ. Triden. sess. 24. cap. 11.
 - 11 Qui ex priuilegio violaceis utuntur vestibus, si Canonici sunt possunt deferre intimam vestem violaceam sub cotta, & almutia. Congr. Rit. 14. Ianuar. 1612. & 11. Decembr. 1627.
 - 12 Qui deferunt Rochetum sub cotta tamquam Protonotarij, & Canonici simul, non luerantur distributiones. eadem 12. Decembr. 1626.
 - 13 Non possunt uti habitu Prælatitio in Choro, si Canonici sint, vel Dignitates alias amittunt distributiones. eadem

17. Iunii 1623.
- 14 In processionibus, si non sunt Canonici, possunt incedere cum mantelletto, & Rochetto. ead. 18. Iul. 1626.
- 15 Non possunt benedicere paramenta. ead. 17. Iulii 1627.
- 16 Non possunt in Missa gestare annulum. ead. 11. Febr. 1623.
- 17 Neque debent sumere paramenta de altari. ead. 6. Martii 1610.
- 18 De loco, & fede eorumdem. *V. Præcedentia. num. 18. 31.*
- V. Index Synodalis. nu. 8.*

A D D I T I O.

- 1 Protonotarius de non participantibus potest uti mantelletto coloris violacei. Congr. Rit. 18. Iulij 1626.
- 2 Neque potest prohiberi in Ecclesijs, & functionibus Ecclesiasticis. ead. 28. Sept. 1630. & 5. Iulij 1631.
- 3 Potest apponere pileum super insignibus, decusum refert. 21. Aug. 1601. Barb. de iure Eccl. li. 1. ca. 23. nu. 29.
- 4 In civilibus est exemptus à iurisdictione Ordinarij quoad causas excedentes summam 25. Ducatorum ex Bulla 8. Leonis X. decusum refert. 14. Dec. 1630. idem *ibid.* nu. 35.
- 5 Et licet seruitio alicuius Ecclesiæ non sit adscriptus, incedens in habitu clericali gaudet priuilegio Fori, tam in civilibus, quam in criminalibus, decusum refert idem *ibid.* nu. 36.
- 6 Potest in Missa gestare anulum, sed sine gemma. Congr. Rit. 21. Aug. 1601.
- 7 Protonotarius, qui sit prima Dignitas potest deferre in choro Rochetum cum mantelletto. ead. *ibid.*
- 8 Potest esse Conseruator, decusum refert Barb. l. cit. cap. 23. nu. 28.

Punctatores.

- 1 Quatuor sint: duo, quorum alter à Capitulo, alter ab Episcopo, notent absentiam, & errata Canoniconum; tertius Mansionariorum, quartus, qui peccantes contra Episcopi leges notet. Prou. 1.
- 2 Episcopus eligere potest, quem uolet, idoneum clericum. *ibid.*
- 3 Potest cogere quoscumque ad hoc munus.

munus. *ibid.*

4 Iurent initio officii, & in Synodo Diecesana, lectis prius Tabellis errorum statutis. Prou. 4.

5 Trimestre sit eorum officium, nisi prorogetur. *ibid.*

6 Singulis diebus, si opus est, post officium diuinum errata singula exponantur à punctatore, vt præfectus diiudicet, nisi aliud Episcopo videatur circa hunc morem. *ibid.*

7 Singulis Hebdomadis duo primi cōferant inter se, quæ notarint, & concordent. Prou. 1.

8 Si discordent, Episcopus, aut Vicarius sine forma iudicij componat. *ibid.*

9 In fine anni fiat computatio eorum Deputatis à Capitulo. Prou. 3.

10 Si aliquem iniuria notarint, vel notandum prætermiserint, satisfaciant de suo, & integras vnius hebdomadæ amittant distributiones. Prou. 1.

11 Custodiantur libri punctationem, & singulis mensibus Episcopo, & Capitulo, si videbitur, exhibeantur. *ibid.*

ADDITIO.

P^otest Episcopus cogere Canonicos ad iuramentum de punctando fideliter in choro. *Congr. conc. 17. Martij 1619. apud Barbos de canon.*

Quadragesima.

1 IN Dominica Quadragesimæ publicetur Decretum sequens.

2 Qui post mediam noctem, quæ diem quadragesimæ procedit, cibis vescitur prohibitis, aut personatus incedit, puniatur, arbitrio Episcopi, pœna interdicti. Prou. 7.

3 Signum autem mediæ noctis exactæ maiori campana detur. *ibid.*

4 In prima Dominica Quadragesimæ publicentur excommunicationes omnes à sacris Canonibus imposita, & in Bulla cœnæ præsertim, & quæ Episcopo sunt referuata, summam. Pro. 3.

5 Parochi initio Quadragesimæ cōuocent populos, & agant, vt concilientur dissidentes, concubinarij reuocentur, aberrantes reducantur. Prou. 5.

6 Excitentur populi ad seueriorē morum disciplinam in vestibus, colloquijs, operibus pœnalibus, separatione thori, venationibus, delicijs, & conuiujs. *ibid.*

7 Dedant se orationi, eleemosynis, frequentiori sacramentorum vsui, octauo quoque die. *ibid.*

8 Mane à forensibus iudicijs abstineat. Prou. 4.

9 Concionis tempore officinæ ne pateant. Prou. 5.

10 Qui cibis vetitis vescuntur, ne publice comedant, etiam à suis separatim. Prou. 2.

11 Ne cibi vetiti venales proponantur, sed certis tantum constitutis locis. Prou. 5.

12 Neque tabernarum, valuis omnino patentibus, neque in foro, neque in via publica. *ibid.*

13 Nec nisi ab iis, qui vendendi facultatem habent, & in scriptis ab Episc. *ibi.*

14 Neque omnis carnis genus, nisi quod est vsui ægrotis. *ibid.*

15 Neque omnibus, nisi scripto emendi facultatem habentibus, quæ facultas cesset, causa cessante. *ibid.*

16 Facultas detur per dies decem, & iterum, & deinceps. *ibid.*

17 Caupona, Tabernarii ne dent cibos vetitos, nisi nominatos in licetia scripta neque viatoribus quibuscumq; *ibid.*

18 Neque patiantur aliunde coctos apportari. *ibid.*

19 Pœna infligantur grauissime violatoribus. *ibid.*

V. Benedictio num. 14. Excommunicatio. n.

34. Pœnis. num. 9.

Quæstores.

1 Quæstores ij sunt, qui quæstum sibi referunt. Bald. apud Barbos. *alleg. 109. num. 6.*

2 Regulares quæstuant extra loca, vbi habent monasteria, tenentur ostendere Episcopo loci licentiam suorum superiorum. decisum refert Barb. *na. 8.*

3 Laici non possunt quærere eleemosynas pro aliqua causa, nisi cognita per Episcopum Barb. *ibid. num. 9.*

4 Omnes Indulgentiæ quæstuariæ reuocatae sunt à Pio V. refert Barb. *num. 12.*

M 2 5 Pra-

- 5 Præui eleemosynarum quæstorū abusus tollantur, & quæstores excludantur. Trident. sess. 21. cap. 9.
- 6 Et præsertim pro consecutione Indulgentiarum. Idem sess. 25. Decret. de indulg.
- 7 Potest Episcopus eos licet exemptos incarcerare, excommunicare, & castigare. Barbos. loc. cit. nu. 3.
- 8 Sedes Apostolica solet concedere cum his conditionibus.
Ne dicantur quæstores, sed collectores eleemosynarum.
Ne publicent Indulgentias.
Ne concionentur. Vide Concio Sacra. num. 44.
Ne circumferant priuilegia, aut Reliquias.
Ne pulsant campanulam, excepto Ordine S. Antonij Vienn. aliaue instrumenta.
Ne petant eleemosynam tamquam debitam, aut solitam.
Nec vlla arte, prætextuue dicendi orationes.
Ne vrantur minis, nec imprecationibus.
Nec faciant vllam conuentionem super eleemosynis, etiam pio loco vtilem pro quo petunt, Zerol. in Praxi. par. 1. v. Quæstores.
Hæc eadem præscribit Gregor. XIII. Ordini S. Antonij Viennens. Diocæsis Anno 1582. cui etiam prohibet benedictiones animalium in stabulis, & annis singulis peti iubet ab Ordinarijs licentiam.
Vide Locorum piorum cura. numer. 12. & seqq. Regularium iura sub Episcopis. num. 48. 49.
- 4 Neque in legatis. ead. 17. Sept. 1585.
- 5 Præsertim non in legato maritandi puellas. ead. 14. Sept. 1592.
- 6 Neque, quando relinquitur pauperibus in genere Barb. alleg. 86. nu. 21.
- 7 Neque in relictis pro ornamentis, cereis, fabrica ecclesiæ, choro, pictura, calice, annuiterfariis. Idem. ibid. n. 23.
- 8 Neque quando legatur, vt omni anno fiat solemnitas alicuius sancti, vel constituitur, præbenda, altare, aut pulpitu. &c. Idem. nu. 25.
- 9 Neque quando his donat ecclesia in vita donatione inter viuos. Idem nu. 26. & Sylu. loc. cit.
- 10 In his, & alijs standum est consuetudinibus locorum. Couarr. loc. cit.
- 11 Quæ solita est persolui ante 40. annos ac postea fuerit aliquibus concessa, eadem integrè persoluiatur. Trid. sess. 25. cap. 13.
- 12 Non comprehenduntur monasteria ædificata à 40. annis citra, aut quæ in die ædificantur, præsupposito quod sint eius Religionis, cui Sede Apostolica indultum sit, vt non teneatur eam soluere Episcopo. decisum refert Io. de la Cruz. de statu Relig. lib. 2. cap. 19. dub. 5. conclus. 2. in fin.
- 13 Quarta cercorum Confraternitatum funera associantium non debetur Parocho Cong. Episc. 15. Mar. 1616.
- 14 Quarta funeralium debetur Rectori, non Regularibus, etiam si Rectoria sit secularis in ecclesia regulari. eadem 3. Iulij 1615.
- 15 Non tenentur clerici Regulares ad soluendum Episcopo quartam funeralium. Rot. 15. Ian. 1618. coram Decano. Nald. v. Sepultura. nu. 13.

Quarta Episcopalis, & funeralium.

- 1 DE omnibus legatis, & relictis ecclesijs Existentibus in Diocæsi competit quarta pars Episcopo. Sylu. v. Canonica portio §. 4.
- 2 Et hanc non soluit hæres, sed ecclesia, cui legatum fuit. Couar. in c. officij de test. num. 1. circa. vl.
- 3 Non habet locum in funeribus ex caritate piorum locorum. Congr. Ep. 29. Nouembr. 1583.

ADDITIO.

- 1 STante cōsuetudine in ciuitate, quod ius sepeliendi peregrinos, & viatores spectet ad cathedralem: quarta funeralis non debetur Parocho, intra cuius limites viator retentus pro delicto, & habilitatus cum cautione decedit. Congr. conc. 22. Ianuar. 1628.
- 2 An confraternitates debeant soluere Episcopo quartam canonicam. DD. Affirmant, sed verius negant, si mera sunt

Sunt laicales, aut ex mera deuotione auctoritate Episcopi institutæ. *Barbos. de iure Eccl. l. 3. cap. 19. num. 18.*

- 3 Quarta funeralis Episcopi non potest locari. *Congr. Episc. 14. Dec. 1592.*
- 4 Parocho debetur, seu etiam sacerdoti animarum curam exercenti. *DD. cum Barbos. loc. cit. cap. 24. num. 19. 21.*
- 5 Illius nimirum Ecclesiæ, in qua Parochianus solet recipere Sacramenta casu quo alibi audiret diuina. *ibi. n. 24.*
- 6 In casu dubio: An debeat Episcopo, vel Parocho, præferatur Parochus ex causa onerosa, Episcopus ex causa lucratiua. *ibi. n. 25.*
- 7 Etiam si Parochianus moriatur ob bellum, pestem in villa dummodo in Parochia domicilium habeat. *ibi. n. 26.*
- 8 Etiam quando ægrotus mutat Parochia. *ibi. n. 27.*
- 9 Vel ægrotus cum bonis suis ad Religionem se transfert, pendente anno probationis, si in eo moriatur. *ibi. n. 28.*
- 10 Postmodum, quam sepultum est cadaver, cum cæreis &c. fiat solemnis Missa cum maiori quantitate cæreorū, de his quoque quarta pars debetur Parocho. *Congr. Ep. auditis partib. 3. Aug. 1621.*
- 11 De candelis, quas fratres, & alij præbyteri in funeribus gestare solent in manibus, non datur quarta Parocho, sed sunt gestantium. *DD. apud Barb. loc. cit. nu. 39. in seqq. plura habes de hac materia.*

Referendarij.

V. Exempti. nu. 5. Functiones Episcopales. nu. 24. Præcedentia. nu. 21.

ADDITIO.

- 1 Possunt celebrare, & facere celebrare circa auroram, & in locis interdicto Ecclesiastico suppositis. *Sixtus V. 10. kalen. Octo. 1586. §. 11.*
- 2 Cedunt locum Auditori confidentiarum. *Congr. Rit. 6. Decemb. 1621.*

Regularium virorum monasteria.

- 1 Non possunt erigi noua monasteria, nisi vocatis aliorū monasteriorum *Barth. Gauant.*

Prioribus, & cognita causa, an sine aliorum damno ea erigi possint. *Greg. XV. An. 1621. * Urb. VIII. An. 1625. **

- 2 Vocatis etiam Prioribus Conuentuum per quatuor milliaria distantium. *Gregor. XV. ibid.*
- 3 Nec nisi possint habitare, & sustentari duodecim. *Idem locis citatis.*
- 4 Vel constiterit Ordinario, totidem ibi sustentari posse. *Gregor. XV. ibid.*
- 5 Si nulli sint ibi Regulares, accedat consensus incolatum loci. *idem. ibid.*
- 6 Si detur appellatio, nihil interea innovetur. *idem. ibid.*
- 7 Reuocata sunt licentiæ omnes profundandis locis Regularium. *Vrbano VIII. Anno 1624.*
- 8 Et qui prætextu licentiarum reuocatarum sine licentia Ordinarij, & non seruata forma *Gregor. XV. prædicta* fundarit, penam incurrunt priuationis vocis, officiorum, inhabilitatis, & ipso facto excommunicationis. *idem. ibid.*
- 9 Non possunt edificari Ecclesiæ Regularium in loco non exempto, sine consensu Ordinarii loci. *Barb. all. 26. a. n. 3.*
- 10 Monasterium, in quo nondum positus est religiosorum conuentus, sed solum nonnulli religiosi deputati fabricæ, non est obligatum clausuræ. *decisum referunt DD. locis citandis. n. 15.*
- 11 Item videtur dici posse de iis domibus, in quibus non viuunt in forma conuentus, nec ibi est ecclesia cum Eucharistia, nisi aliàs subiectæ fuerint clausuræ. *Bonac. loc. cit. num. 5.*
- 12 Si de claustrorum finibus est dubitatio, per loci Ordinarium, & superiores Regularum explicetur. *Prou. 4.*
- 13 Sacristia comprehenditur sub claustrum. *Congr. Episc. 18. Aprilis 1605. referatur etiam à Coriolano de casibus refer. par. 2. casus 3. quest. 4. num. 31. Negat Bonac. quando immediate ab ecclesia in sacristiam itur. de claus. quest. 5. punct. 1. num. 4. affi. mat Sanchez in op. mor. l. 6. cap. 17. num. 17.*
- 14 Horti, vineæ, vineæ, quæ monasterijs Regularium continenter sunt adiuncta, vt ad ea à monasterijs aditus sit, nulla via, locum publico interiecto claustrorum finibus comprehenduntur. *Prou. 4.*

M 3 15 In-

- 15 Infirmaria, seu domus deputata ad recipiendos infirmos, vel religiosos ut hospites, non obstringuntur clausura. decisum refert Sanchez l. cit. nu. 19. & Sorbus v. ingredi. nu. 11.
- 16 Non possunt ingredi mulieres, nisi ad ea claustra, in quibus Missæ, officia, & processiones fieri solent. Pius V. Anno 1566.
- 17 Sub pœna excommunicationis Papæ reservata. Idem *ibid.*
- 18 Et regularibus admittentibus fœminas imponitur pœna suspensionis à divinis ipso facto, priuationis officiorum, inhabilitatisque ad illa. idem *ibid.*
- 19 Quorannis semel hoc decretum, & sapius arbitrio Episcopi publicetur. Prou. 3.

V. Immunitas Ecclesiast. num. 6.

Regularium iura sub Episcopis.

- 1 Ante professionem nulla renunciatio valet, nisi cum licentia Episcopi, seu Vicarij. Trident. sess. 25. cap. 16. de Regular.
- 2 Potest Episcopus declarare nullam esse professionem factam ante annum ætatis 16. decisum referunt DD. apud Barbof. alleg. 101. nu. 1.
- 3 Et iudicare de nullitate professionis ob alias causas intra quinquennium à professione emissa, vna cum superiore professi. Trid. loco cit. cap. 19.
- 4 Hoc est, coram Episcopo loci, & Superiore monasterij, in quo facta est professio, deducendæ sunt causæ nullitatis. decisum refert Barb. alle. 104. n. 12.
- 5 Superior non potest solus sine Ordinario eicere professum, ob nullitatem professionis. decretum anno 1618. refert Rice. in praxi resolut. 20.
- 6 Potest Episcopus compellere per cœsuras, ut restituantur nouitio discedenti omnia, quæ attulerat. Trident. loc. cit. cap. 16.
- 7 Episcopus subduntur ij, qui neque Capitulis Generalibus, neque congregantur ad præscriptum Concil. Trid. neque à Metropolitano conuocantur, neque habent Ordinarios visitatores. Vide Trid. loc. cit. cap. 8.
- 8 Vbi non habitant duodecim in do-

- mibus fundatis post decretum Urban. VIII. ij subduntur omnimodæ iurisdictioni Episc. Urb. VIII. Ann. 1625. *
- 9 Et valet hoc decretum etiam extra Italiam. Idem Anno 1626. *
- 10 Subduntur & ij, quibus imminet animarum cura personarum secularium, in ijs, quæ ad eandem curam pertinent. Trid. loco cit. cap. 1.
- 11 Neque ibi deputari possunt Curati, quam amouibiles, nisi de consensu Episcopi, & præuio examine. idem *ibid.*
- 12 Exceptis monasterijs, in quibus habitant Capita Ordinum, vel Generales, vel Abbates, aut alii habentes iurisdictionem Episcopalem, & temporalem in Parochos, & Parochianos. idem *ibid.*
- 13 Subduntur item Episcopis loca, & personæ Militiæ S. Io. Hierosolym. in ijs tantum, quæ concernunt curam animarum, & Sacramentorum administrationem. Greg. XIII. An. 1584.
- 14 At respectu dictorum Militum visitationes, consecrationes, & benedictiones fiant gratis ab Episcopis, absque impensa, & onere. Pius V. An. 1571.
- 15 In Sacramentorum qualibet administratione omnimodè subiiciuntur Episcopis, uti delegatis Sedis Apost. Greg. XV. Anno 1622. *
- 16 Non tamē possunt prescribere Regularibus, ut certis tantum in locis, temporibus, & personis ministrent Sacramentū Penitentiae, vel restringere eorū priuilegia in ministerio Sacramentorum. idem in Declarat. Anno 1623. *
- 17 Neque prædicta exequi possunt in personas Regulares particulares. idem *ibid.*
- 18 Atqui hæc facultas Episcopis concessa non competit inferioribus Prælatibus habentibus quasi Episcopalem iurisdictionem. *ibid.*
- 19 Debent Episcopi approbare causam, quæ debet esse publica, exponendi à Regularibus Sanctissimam Eucharistiam. Congr. Episc. 27. Maii 1603.
- 20 Non autem causam priuatam, dummodo è tabernaculo non extrahatur Eucharistia, & velata remaneat, ita ut nec Hostia videatur. ead. *ibid.*
- 21 Possunt Regulares habere apud se pro suorum viū, oleum infirmorum ead. 20. Febr. 1601.

- 22 Administrantes Sacramenta Eucharistiæ, vel extremæ unctionis, vel matrimonij, infirmis, &c. sine licentia Parochi possunt ab Episcopis excommunicari. *Rice. in praxi res. l. 210. verb. 12.*
- 23 Debent ab Ordinario loci, cui à superiore sunt deputati, suscipere ordines. *Barbos. alleg. 4. à num. 58.*
V. supra ordo à nu. 29.
- 24 Item debent ab eodem petere Christma, consecrationem Ecclesiarum, & ea, quæ sunt ordinis Episcopalis *Barb. alleg. 105. nu. 63.*
- 25 Item Cæmeterij benedictionem, primi lapidis impositionem, & si bis, aut ter requisitus Episcopus loci negauerit, alienus adiri potest. *Leo X. Anno 1516.*
- 26 Tenentur ad obseruantiam dierum festorum ab Episcopo præceptorum. *Trident. sess. 25. cap. 12.*
- 27 Non tamen tenentur ad officia festorum. *decisum refert Barbos. alleg. 105. nu. 34.*
- 28 Tenentur ad officium de Patrono, non ad Octauam. *Congr. Rit. 27. Martij 1628.*
- 29 Possunt celebrare Missam in Ecclesia seculari de consensu solius Rectoris. *Congr. Episc. 10. Ianuar. 1617.*
- 30 Non tenentur expectare tempus Missæ Parochialis, vt celebrent in suis Ecclesijs. *eadem 30. Iun. 1592.*
- 31 Potest Episcopus cogere Regulares vt lectionem sacræ scripturæ in monasterijs suis habeant, si commode fieri potest. *Trid. sess. 5. cap. 1.*
- 32 Concionari non possunt in proprijs Ecclesijs sine benedictione Episcopi, neque in alienis sine licentia, & benedictione eiusdem *idem ibid. cap. 2.*
- 33 In concionibus ad populum vtantur Euangelijs, & Epistolis, quæ leguntur à clero seculari eius Ecclesiæ, vbi degunt. *Congr. Conc. Anno 1604. & decis. refert Quarata Privilegia Regularium.*
- 34 Possunt Episcopi punire, qui prædicant in proprijs Ecclesijs, Episcopo contradicente, vel sine eiusdem benedictione, aut in alienis sine licentia. *Gregor. XV. Anno 1622.*
- 35 Non debet impediri Regulares, quominus in quadragesima concionem habeant in suis Ecclesijs, etiamsi non fuerit cõsuetudo *Cong. Ep. 5. Iun. 1590.*
- 36 Neq; debet denegari benedictio pro concione sine causa. *ead. 22. Aug. 1615.*
- 37 Ad publicas processiones compelli possunt ab Episcopo, iis exceptis, de quibus supra *Processio. Trid. loco cit. c. 13.*
- 38 Ad Episcopum spectat componere controuersias de præcedentia. *idem ibid. Præcedentia.*
- 39 Exempti à processionibus, si tamen accedant, non ideo Episcopus potest eos deinde cogere. *Nald. Privilegium, nu. 3.*
- 40 Non possunt publicare Indulgentias sine Episcopi consensu. *Trid. sess. 5. cap. 7. sess. 24. cap. 11.*
- 41 Potest Episcopus cogere Regulares, vt in offertorio Missarum Conuentualium in Dominicis enuscent fidelibus festa, & ieiunia, quæ occurrunt. *F. Emanuel Rod. q. Reg. t. 1. q. 33. art. 7.*
- 42 Censuræ, & Interdicta, etiam ab Ordinarijs promulgata, mandante Episcopo, à Regularibus publicentur, & seruentur. *Trid. loc. cit. cap. 12.*
- 43 Tempore Interdicti Episcoporum non possunt Regulares admittere laicos ad diuina, si priuilegia concessa fuerunt ante Conc. *Trid. decisum refert Garz. p. 5. c. 3. n. 87. oppositum docent alij, apud Barb. allegat. 106. nu. 44.*
- 44 Non possunt Regulares cum cruce intrare Parochias ad leuanda cadauera, nisi præmonito, & recusante Parocho; & tunc sine illius, & Ordinarij præiudicio saluo antiquo vsu, & pacifico. *Leo X. Anno 1516.*
- 45 In funeribus se conferant ad Ecclesiam Parochialem, & inde cum Parocho ad domum defuncti. *Congr. Episc. 16. Aug. 1616.*
- 46 Si cadauer est repositum in aliqua Ecclesia, vt inde transferatur alio, se conferant ad eandem Ecclesiam, in qua est cadauer. *ead. ibid.*
- 47 Disputationes litterariæ Regularium, extra Comitia generalia, ne fiant in Ecclesia. *ead. 17. Ian. 1694.*
- 48 Non tenentur mendicantes petere licentiam ab Episcopo querendi. *eadem 6. Octobris 1597. Congregat. Concil. Anno 1621. decreto impresso.*

- 49 Sed tenentur quæstores eorum ostendere Ordinario licentiam superiorum suorum. decisum anno 1625. apud Barbos. *alleg. 105. num. 51.*
- 50 Potest Episcopus punire Mendicantes habentes plures campanas, cum debeant esse contenti una. DD. apud Barb. *ibid. n. 62.* salva consuetudine: sed non possunt eos prohibere, ne pulsent campanas pro Horis, & Missa, antequam pulsetur campana maioris Ecclesiæ. Congr. Conc. decreto edito 1604.
- 51 In locis exemptis suæ Diocesis, potest Episcopus facere solemnes benedictiones, & diuina officia celebrare. idem *ibid. num. 66.*
- 52 Oblati laici, qui degunt extra monasteria, non gaudent priuilegio fori. Congr. Episc. 22 Martii 1583.
- 53 Tertiarii, mantellati, corrigiati, chortellati, & alii in domibus propriis habitantes, communionem in Paschate, extremam unctionem, & alia Sacramenta (excepto Pœnitentiæ) à proprio Parocho recipiunt. Leo X. A. 1516.
- 54 Non possunt Episcopi visitare Altaria Ecclesiarum Regularium, quibus non incumbit animarum cura; neque loca, ubi asseruatur Eucharistia, vel ubi confessiones audiuntur. Greg. XV. in *Declar. citato Anno 1623.**
- 55 In causis ciuilibus conueniantur Regulares coram superioribus, vel eorum Conseruatoribus. Paul. V. *An. 1607.*
- 56 Conseruatores eorum indicandi erunt Episcopo, qui debet eis iccirco præfigere terminum ad indicandum. Congr. Episc. 28 Martij 1588.
- 57 Si non indicant, conueniri possunt à laicis coram Ordinario. ead. *ibid.*
- 58 Conseruatores eorum non ultra duas dietas à loco suæ habitationis trahere aios ad se possunt. Leo X. *Anno. Vide supra Conseruatores.*
- 59 In causis mercedum, & miserabilium personarum potest Episcopus, tamquam delegatus Sedis Apostolicæ, cogere Regulares debitores extra monasterium degentes ad soluendum, licet in partibus habeant deputatum iudicem à Sede Apost. Trid. *sess. 7. cap. 14.*
- 60 Potest Episcopus, compellere Regulares exemptos ad reddendam rationem coram se executionis testamentorum, & negligentes punire. DD. apud Barb. *alleg. 82. num. 34.*
- 61 Ex defectu iustitiæ, si non potest haberi recursus ad Papam, seu superiorem exemptorum, potest adiri Ordinarius. Barbos. *alleg. 105. num. 67.*
- 62 In criminalibus potest Episcopus capere, & remittere Regularem ad competentem si fugæ sit periculum, & quando non potest expectari auctoritas iudicis Regularium. DD. apud Barbos. *ibid. num. 64.*
- 63 In causis hæresis omnes Regulares subiacent Episcopis. Paul. V. 26. Sept. 1606.
- 64 Et præsertim in causa Conceptionis B. V. Decretum S. Inquis. 31. Aug. 1617. 24. Maii 1622.*
- 65 Et in causa sollicitationis mulierum in confessione ead. Congr. S. Inquisit. 30. Aug. 1622.*
- 66 Extra monasterium degentes si delinquant, ab Ordinario puniuntur. Trid. *sess. 6. cap. 3.*
- 67 Qui ita notoriè deliquerit, ut scandalo sit populo, si non punitur à superiore, sed ad alium locum transmittitur, debet reuocari ad priorem locum, ut Ordinario subiaceat. Clement. VIII. *Anno 1596.*
- 68 Infra terminum ab Ordinario præfigendum. *ibid.*
- 69 Alias Episcopus loci, ad quem fuit transmissus, in eundem seuerè animaduertat, siue requisitus à priore Episcopo, siue informatus de delicto. *ibid. ex Trid. sess. 25. cap. 14.*
- 70 Qui sine mandato Superiorum in scriptis obtento, à suis conuentibus recedit, ab Ordinario tanquam desertor sui instituti puniatur. Trident. *sess. 25. cap. 4.*
- 71 Qui studiorum causa ad Vniuersitates mittitur, in Conuentibus tamen habet, alioquin ab Ordinario contra eum procedatur. idem *ibid.*
- 72 Qui sine Priore cum aliis existit in aliqua domo ad erectionem monasterii destinata, & deliquerit, ab Ordinario puniri poterit. decisum apud Barbos. *alleg. 105. num. 16.*
- 73 Non autem poterit, si sub superiore cum

- cum aliis conuentualiter uiuat. decifum à Congr. Conc. 24. Maij. 1588.
- 74 Si incedunt sine habitu extra monasterium, possunt ab Episcopo puniri, DD. apud Barbof. loco cit. num. 61.
- 75 Potest Episcopus absoluere Regularem leuiter percutientem clericum saecularem. Barbof. ibid. num. 52.
- 76 Et de æquitate Regulares exemptos seinuicem percutientes. idem ibidem num. 53. alleg. 41. num. 17. & 18.
- 77 Possunt Regulares se subijcere Episcopo quoad dispensationes Episcopales. Nald. Irregul. num. 30.
- 78 De licentia fuorum Prælatorum, vel ea iniuste denegata. Sanch. tom. 1. De cal. l. 4. cap. 39. num. 36.
- 79 Episcopus item absoluit laicos percutientes Regularem, non Superior monachorum. Barb. alleg. 105. nu. 54.
- 80 Crimen assassiniij impositum Militibus Hierosolymitanis, seu eorum donatis, familiaribus, seruitoribus, seu presbyteris eorum saecularibus, & alijs inferuentibus actu, ad superiores eorum spectat, adiuncto loci Episcopo, excommunicationis lata sententia contra alienos iudices. Clemens VIII. Anno 1595. 18. Decemb.
- 81 Apostata debent ab Episcopo loci, ubi moram trahunt, capi, & consignari superioribus eorum. Urb. VIII. cum Congregat. Concil. 21. Septemb. 1624. *
- 82 Eiecti extra Religionem degentes sint perpetuo suspensi ab exercitio ordinum, sublata Ordinarijs locorum facultate dictam suspensionem relaxandi, seu moderandi idem ibid.
- 83 In dandis litteris testimonialibus pro eiectione iuxta Decretum Gregor. IX. in c. fin. de regul. oneratur conscientia Ordinariorum. idem ibid.
- 84 An confessarij saeculares possint audire confessiones Regularium distinguit Vgol. de potest. Episc. c. 7. §. 2. n. 9. Possesse in iubilæis generalibus: non posse in Bulla Cruciatæ, & specialibus privilegijs laicorum ex Declar. perpetua Clem. VIII. Anno 1599. renouata ab Urbano VIII. 1630. *
- 85 Et eodem modo potest, & non potest respectiue Regularis approbatus ab Ordinario audire confessiones Regula-

rium alterius Ordinis. idem ibid.

86 Tres constitutiones Pij V. in fauorem Regularium, reuocatae fuerunt à Gregor. XIII. An. 1572.

87 Alia Pij V. in fauorem militum Hierosolymitanorum fuit reuocata in fauorem Ordinariorum à Greg. XIII. Ann. 1580. Vide Archiepiscopus. num. 30. 32. 33. Benef. Paroch. Promissio. num. 39. & sequentibus. Censura. num. 13. Cleri conuentus. num. 2. Concil. Prouinciale. num. 44. 74. 81. Concilio. Sacra. num. 1. 3. 11. & sequentibus Confessarius nu. 6. 22. 23. & sequentibus Confirmatio. num. 20. Confraternitates. num. 2. 8. Conseruatores. per totum. Decima. num. 3. Ecclesia. num. 2. Eucharistia. num. 23. 24. 53. Examinatores. num. 4. 5. 7. Exempti. num. 2. Exequia. num. 9. 11. 15. 21. Extrema vnctio. num. 3. Fori Præuilegium. num. 18. 19. Forum Episcopale. num. 5. Indulgentia. num. 25. Irregularitas. num. 3. 16. 63. Index Synodalis. num. 6. 9. Librorum editio. num. 2. Licentia. num. 4. Littera dimissoria. num. 8. 9. Missa. nu. 7. Missa ritus. num. 1. 2. 4. Missa Parochialis. num. 11. Missa Conuentualis. num. 15. Monetarij. num. 1. Monialium monasteria. num. 24. Monialium clausura. num. 8. Monialium numerus. num. 5. Monialium receptio. num. 24. Monialium communes leges. num. 16. Monialium officiales. numer. 12. 13. Monialium cura spiritualis. n. 8. 14. & sequentibus. Monialium cura in temporalibus. num. 12. Munerum largitio. per totum. Olea sacra. nu. 8. 9. Ordo. num. 29. & sequentibus. Ordines maiores. num. 28. 40. Parochia. num. 12. Parochorum munerum. num. 27. 30. Precedentia. num. 1. 2. & sequentibus. Processio. num. 7. & sequentibus. Quæstiones. num. 2. & Quarta Episcopalis. num. 12. 15. Reliquæ SS. num. 21. Scriptura sacra. num. 4. 8. 10. Seminarium. clericorum. num. 30. 31. 32. Sepultura. num. 19. 20. Synodus Diocesana. num. 15. 39. Tutela. num. 1. Visitatio Episcopi. num. 10. 11. 12. 13. 14. 19. & sequentibus.

ADDITIO.

1 **C**oram Episcopo, & Superiore Nouitiatus, potest religio intra quinquennium agere pro nullitate professionis alicuius malè professi: Congreg. Conc. petente nostro Procurat. Generali 1. Sep. 1635. vt in Trid. sess. 25. de Reg. c. 19.

- 2 Tenentur Regulares accipere Bullas ordinumceptorum ab Episcopis, qui eos ordinarunt, & litteræ dentur gratis, decusum refert. *Laurel. de Evan- chis to. 1. controuers. inter Episc. & Regul. quæst. 35. super decr. de ordin. Regular.*
 - 3 Possunt audire confessiones ægrotorum in eorum domibus, sine licentia Parochorum, quos tamen monere debent de confessione audita. *Congr. Episcop. 2. Iulij 1587. 22. Ianuarij 1616.*
 - 4 Possunt Regulares ministrare Eucharistiam & extremam vnctionem hospitibus infirmis in eorum Monasterijs, ex priuilegio Pij IV. concessio cler. Regul. & confirmato à Pio V. ad Febr. 1567. apud *Peregr. p. 1. compend. tit. communicare §. 3. & per communicationem alijs. Peirin. tom. 1. constit. 1. Iulij 2. num. 92.*
 - 5 Non possunt Regulares in Sabbato Sancto benedicere domos laicorum. *Cong. Conc. 23. Nouemb. 1619 apud Barbof. de offic. Parochi. c. 12. num. 11.*
 - 6 Non prohibentur in eorum Ecclesijs admittere mulieres ad purificationem post partum. *Congr. Concil. ad Archiep. Bonon. apud Peirin. tom. 2. constit. 7. Pij V. §. 12. num. 13. ad 9.*
 - 7 Neque prohibentur denunciare festa, & ieiunia in suis Ecclesijs. eadem 2. Iulij 1620. licet antea Congr. Episc. 15. Decembr. 1603. limitasset, cum licentia Episcopi id fieri debere. *Barbof. de off. Parochi. c. 16. n. 26. in fine par. 1.*
 - 8 Non possunt gestare pluviale, aut stolam per alienam Parochiam. *Cong. conc. ad Archiep. Bonon. supra ad 3.*
 - 9 Non possunt in festo Corporis Christi processionem facere, quia dumtaxat in Cathedrali. *Congr. Rit. 11. Decembr. 1613. 28. Aug. 1615. 18. Febr. 1617. & Congr. Episc. 27. Iunij 1615.*
 - 10 Regulares extra claustra decedentes ad eorum Ecclesias deferri debent, etiam Parochis inconsultis. *Congr. conc. 2. Iulij 1620. apud Barbof. de off. Parochi. c. 26. nu. 68.*
 - 11 Neque debent soluere ius sepulture. *Cong. Ep. 22. Maij 1615. apud eundem. ibi.*
 - 12 Neq; tamen possunt ducere suus superiorum, Magistrorum, seu Theologorum per Parochias ciuitatis, & vias cum pompa. ead. apud Peirin. supra ad 11.
 - 13 Ne excedant taxam ab Episcopo prescriptam in emolumentis Parochialibus, prohiberi possunt ab Episcopo. *Congr. conc. 18. Sept. 1625. apud Barbof. de iure Eccl. l. 1. c. 43. num. 145.*
 - 14 Possunt colligere à laicis fructus agrorum in eleemosynam, antequam Curati colligant primitias. ead. apud Peirin. loco cit. ad. 13.
 - 15 Superiores, qui ad præscriptum Concil. Trid. sess. 25. cap. 14. tenentur facere certiores Episcopos de punitione Regularium extra claustra delinquentium, in scriptis facere debent, decusum refert 14. Decembr. 1630. *Barbof. loco cit. cap. 43. num. 117.*
 - 16 Debet Episcopus absoluerè regularem percussorem clerici. c. Religioso, de sententia excomm.
 - 17 Facultas data Episcopo à Trid. supra cit. contra Regulares notorie delinquentes extra claustra, vendicat sibi locum, cum intra Ecclesiam delinquant notorie, & cum scádalo. *Cong. conc. 19. Sep. 1625.*
 - 18 Non possunt Regulares aggregare suæ Regulæ personas in articulo mortis constitutas. *Congr. Rit. 20. Iunij 1609.*
 - 19 Neque possunt deserere Monasteria, seu loca iam ædificata, nisi in manibus ordinarij. *Bonif. VIII. & DD. cum Barbof. de iure Eccl. l. 2. c. 12. num. 64.*
- Regularium iura in ordine ad Moniales eorum.*
- 1 Circa clausuram, Vide supra Monialium clausura.
 - 2 De Monialium officialibus eligendis. Vide Monialium officiales.
 - 3 De confessarijs Monialium. Vide Monialium cura spiritualis.
 - 4 Non possunt Regulares alloqui Moniales quascumq; sine licentia, sub pœnis priuationis officiorum, ac vocis actus ac passus ipso facto. *Cong. Ep. 5. Maij 1590. * & est reseruata elatius in f. 1625. **
 - 5 Et sub reatu peccati mortalis. eadem 1. Iulij 1606.
 - 6 Comprehenduntur hoc decreto Milites Hierosolymit. ead. 28. Ian. 1603.
 - 7 Non tamen ligantur excommunicatione lata ab Episcopo, contra alloquantes Moniales. *DD. cum Barbof. ab leg. 102. num. 73.*
 - 8 Episcopi possunt punire. vti Sedis Apost.

- Apost. delegati, Regulares alloquentes quascumque Moniales sine licentia. Cong. Conc. An. 1624. edito decreto.*
- 9 Idem possunt concedere Regularibus, ut quater ad summum in anno possint alloqui Moniales consanguineas in primo & 2. tantum gradu. eadem Ann. 1623. Urban. VIII. annuente.
- 10 Non in festis, Aduentu, Quadragesima, feria sexta, sabbato, & vigilijs. *ibid.*
- 11 Et praesente confessario, & Auscultatricibus, dataque licentia in scriptis pro die, & hora; quae in libris Episcopi notentur. *ibid.*
- 12 Si Ordinarii pluries concesserint, S. Congregationis iudicium timeant. *ibid.*
- 13 Et eadem lege tenentur in hac re puellae, & aliae mulieres intra claustra degentes. ead. 1590.
- 14 Administratores bonorum Monialium Regularibus subiectarum rationem reddant Episcopi, & superioribus Regularibus. Greg. XV. Anno 1622.
- 15 Si male reddant, amoueri possunt ab Episcopo, facta prius monitione superioribus praedictis. *ibid.*
- 16 Et possunt Episcopi punire malos administratores dictorum bonorum. *ibid.*
- A D D I T I O.

- 1 Regularis sine licentia accedens ad Moniales Regularibus subiectas, & cum eis colloquens, potest ab Episcopo loci tanquam sedis Apostolicae delegato coerceri, & puniri, decusum refert *Lexana summ. qu. Regul. c. 25. n. 36.*
- 2 Reperti alloquentes sine licentia consignari debent carcerati eorum superioribus, à quibus erant declarandi priuati voce actiua, & passiua. *Congreg. Episc. 17. July 1615.*
- 3 Qui superiores debent facere certiorum Episcopum, & S. Congregationem. ead. 7. Mart. 1617.
- 4 A poenis pro allocutione Monialium non possunt absolui, nisi à sede Apostolica, aut à S. Cong. Ep. ead. 7. Nov. 1605.
- 5 Confessarii extra actum confessionis non possunt alloqui Moniales, sub iisdem poenis, quibus alii. ead. 21. Febr. 1617.
- 6 Non comprehenduntur in hoc decreto Prouinciales, nec ministri Prouinciarum, neque superiores, quibus Moniales subiectae sunt. ead. 1593. apud

Barbos. de iure Eccl. l. 1. c. 44. num. 165.

- 7 Vicarius Fratrum comprehenditur, nisi absente Priore vices illius agat. ead. 1. Sept. 1617.
- 8 Vbi Moniales clausuram non obseruant, Regulares loquentes cum eis extra claustra non incurrunt praedictae vocis poenas. eadem 15. Mart. 1594.

Regul. iura circa Tertiarias.

- 1 Non possunt audire confessiones earum, nisi fuerint approbati ab Ordinario. Congr. Ep. 1616.
- 2 Neque ministrare illis Eucharistiam in die Paschatis. eadem *ibid.*
- 3 Neque domi in infirmitate, neque extremam unctionem. Leo X. Anno 1516. *Vide infra Tertiarij.*

Reliquia Sanctorum.

- 1 Debet Episcopus recognoscere Reliquias Sanctorum, & miracula. *Trid. sess. 25. de innoc. & ven. ss.*
- 2 Reliquiae SS. recognoscantur, adhibitis pijs viris idem loco cit.
- 3 Scripta, tabulae, litterae, monumenta, testes, arcae, schedulae accurate recognoscantur, unde translatae, & haec tuto asseruentur in Archiuo Prou. 4.
- 4 Ipsae Reliquiae cernantur non ex tamen, quae sub altaribus; nisi iudicio Episcopi. *ibid.*
- 5 Scribantur in libro cum suis documentis asseruando in Archiuo Episcopali. *ibid.*
- 6 Alii inferiores Episcopo non possunt. *Barbos. alleg. 97. num. 9.*
- 7 Non potest Episcopus approbare Reliquias, etiam sancti antiqui, nondum canonizati, & eas publice colendas exponere. *Barbos. ibid. num. 10.*
- 8 Si vero sint canonizati, competit Episcopo approbatio illarum, possuntque exponi approbatae. *Azor. par. 2. lib. 9. cap. 8. qu. 1. 8.*
- 9 Si exat dubium, an sint Sancti canonizati vel beatificati, ne exponantur adorandae. *Sanchez tom. 1. de cal. l. 2. cap. 43. num. 12. 29.*
- 10 Reliquiae etiam non approbatae, ad ornatum crucis in cruce collocatae possunt

- funt cum ea exponi, quasi accessorie. idem *ibid.* num. 17.
- 11 Antiquæ Reliquiæ habendæ sunt ea veneratione, qua hactenus sunt habitæ, decisum refert Barb. loco. cit. n. 12.
- 12 Corpora Sanctorum nondum canonizatorum non possunt poni sub altari. Cong. Episc. 10. Iunii 1586.
- 13 Sanctorum corpora extra altaria in arcis condita marmoreis, ne collocentur in eo sacello, ubi asseruatur sanctissima Eucharistia. Prou. 4.
- 14 Et clathris ferreis muniantur. *ibid.*
- 15 Ipsa corpora sint inuoluta panno serico coloris apti ad sanctum, cuius sunt ossa. *ibid.*
- 16 Tabella ænea cum nomine sancti includatur. *ibid.*
- 17 Lampas ardeat assidue, nisi excuset egestas. *ibid.*
- 18 In vasculis decoris eæ collocentur. Prou. 1.
- 19 Vasa, thecæ, arcæ, stata prece benedicantur. Prou. 4.
- 20 Claves duæ sint, penes Episcopum, & Rectorem Ecclesiæ si Vniuersitas aut alii laici habere solent, addatur tertia. *ibid.*
- 21 Ne exponantur, nec etiam à Regularibus, sine licentia Episcopi in scriptis, cum eius approbatione. *ibid.*
- 22 Neque passim exponantur, sed in festis solemnioribus, & sanctorum, quorum sunt Reliquiæ. *ibid.*
- 23 Nullo modo exponantur nudæ, nec sine luminibus. *ibid.*
- 24 Nec educantur è loculis earum. Prouinc. 1.
- 25 Non quæstus gratia exponantur. *ibid.*
- 26 Cum exponuntur, fiat processio à Clero Ecclesiæ, & cum luminibus. *ibid.*
- 27 Antequam exponantur, vel ostendantur, thurificentur, & idem fiat à Thuriferario præeunte in processione. Pro. 4.
- 28 Idemque fiat, cum reconduntur. *ibid.* & cum processione, ut prius. *ibid.*
- 29 Deferantur ab induto Cotta, & stola, vel etiam pluuiali cum hymnis in via, & oratione in fine opportunis. *ibid.*
- 30 In Altari candelæ saltem quatuor colliceant, & custodes sacris ordinibus initiati adhibeantur. *ibid.*
- 31 Horum opera, non laicorum coronæ admoveantur Reliquiis, ut eas tægant. *ibid.*
- 32 Cum è loco superiori ostenduntur populo, prædicta ratio seruetur, excepta processione. *ibid.*
- 33 Ad agrotos non portentur Reliquiæ SS. Prou. 5.
- 34 Neque radantur ossa, ut rasura detur cum potu infirmis. Congreg. Episc. 17. Decemb. 1591.
- 35 Extractio Reliquiarum, seu translatio corporum, & Reliquiarum, si perpetuè tradita sunt sepulturæ, non potest fieri sine auctoritate Papa, vel sanctæ Synodi. Sylu. v. Reliquiæ SS. q. 3.
- 36 In Prouincia Mediolanensi extractio prohibita à Greg. XIII. moderata est à Sixto V. ut sufficiat licentia Episcopi, non Papa. Cong. Episc. 16. Febr. 1588.
- 37 Ab vno loco ad alium ne transferantur sine iusta causa, & facultate scripta Episcopi. Prou. 4.
- 38 Translatio Reliquiarum insignium, iudicio Episcopi, fiat cum solemnī pompa, & pio cultu. *ibid.*
- 39 Cum pridiana recognitione, compositione in arca, assignatione clauium, & obsignatione. *ibid.*
- 40 Fiat cum apparatu viarum, sono cæpanarum, processione, Missa solemnī, cōcione, & expositione in Altari per diem integram cum debitis cæremoniis. *ibid.*
- 41 A Notario fiat instrumentum per acta singula. *ibid.*
- 42 Si iumento, vel curru vehantur, decen-ter sternantur. *ibid.*
- 43 Quacumque iter fit, significatio pietatis, & lætitiæ in Clero, & populo ne desideretur. *ibid.*
- 44 Dies translationis, in qua ultimo reponuntur, anniuersario officio Diuino de Sancto, cum licentia maiorum, quotannis celebretur. *ibid.*
- 45 Si est Reliquia insignis, corpus, caput, brachium, crus, aut illa pars, in qua passus est martyr, modo sit integra, & non parua, & legitime, ut supra, approbata, fieri potest de Sancto, cuius est Reliquia, officium duplex. Congr. Rit. 8. Apr. 1628.
- 46 Priuatum potest quilibet venerari Sanctum nondum canonizatum, & eius Reliquias colere. Barb. & Azor. locis supra cit. num. 8. 11.
- 47 In Oratorio priuato retineri possunt Reli-

- Reliquiae SS. de licentia Episc. Prou. 4.
48 In priuatis adibus, aut apud laicos ne habeantur. *ibid.*
49 Neque tangerentur à laicis, neque per eos tractentur. *ibid.*

Repraesentationes sacrae.

- 1 Prohibentur fieri in Ecclesijs. DD. apud Barbof. alleg. 24. num. 25.
2 Passio Saluatoris nullibi agatur. Pro. 1.
3 Neque Sanctorum martyria, actiones ve, nisi de licentia Episcopi. *ibid.*

Residentia.

Vide supra: Canonorum Residentia, & Parochorum residentia.

- 1 Ad residentiam cogi possunt ab Episcopo superiores Ecclesiarum Collegiarum, licet habeant iurisdictionem in canonicos. decisum refert Gatz. par. 3. cap. 2. num. 181.
2 Sine consensu Ordinarij nulla valet dispensatio Apostolica non residendi, etiam ratione studij. Pius IV. An. 1564.
3 Non residentium vltimae voluntates annullantur, quacumque auctoritate suffulta. Idem *ibid.*
4 Aliae poenae non residentium habentur apud Sylu. Residentia. quest. 5.
5 Potest Episcopus applicare fructus non residentium fabricae Ecclesiae Parochialis, etiam si non indigeat, quae potest in dies indigere. decisum refert Gatz. par. 3. cap. 2. num. 31.

ADDITIO.

- 1 Tenetur Episcopus residere, licet habeat coadiutorem. Cong. Episc. 7. Sept. 1619.

Restitutio incertorum.

- 1 Potest Episcopus praecipere confessorijs, ne absque consilio suo restitutores absoluant, aut distribuant. Nauarr. in Man. cap. 17. num. 92.
2 Est facienda pauperibus, non pauperioribus, vel melioribus, nisi de consilio. Idem *ibid.* num. 95.

- 3 Non tamen potest Episcopus reservare sibi absolute restitutionem incertorum. Cong. Episc. 14. Iunij 1619. V. J. Jura. num. 20.

Sacramenta.

- 1 In ministrandis Sacramentis adhibetur superpellicum cum stola. Pro. 1.
2 Laici, qui recipiunt Sacramenta, deponant arma. Prou. 3.
3 Et ij item, qui sunt compadres in baptismo, & confirmatio. *ibid.*
4 Pro Sacramentorum administratione, nihil potest accipi hoc titulo, etiam à sponte dantibus. Quod offertur sponte pro Eleemosyna, accipi potest. Congreg. Conc. 1. Febr. 1593. V. Interdictum. num. 21. 28. & seqq. Regularium iura sub Episcopis. num. 22. Simonia. num. 12. 13. V. Jura. num. 13.

Sal.

- 1 Sal externum in terris Ecclesiae mediatè, vel immediatè, subiectis non potest emi. Gregor. XIII. apud Nald. Emptio num. 17.

Scriptura Sacra.

- 1 Sacrorum librorum editio vulgata in publicis lectionibus, disputationibus, praedicationibus, & expositionibus authentica habeatur. Trid. sess. 4.
2 Puniantur ab Ordinarij, qui sacra Scripturam ad suos sensus contorquent, contra sensum S. Mattis Ecclesiae, & unanimem Patrum consensum. Idem *ibid.*
3 Ne eiusdem verba vsurpentur ad irreuerentiam, & contemptum, ad scurrilia, vana, adulationes, detractiones, superstitiones, incantationes, diuinationes, sortes, libellos famosos, sub poenis iuris, & arbitrij Episcoporum. Idem *ibid.*
4 Biblia vulgari lingua edita non possunt legi, neque retineri, neque Episcopi, neque Inquisitores, neque Regularium superiores dare queunt licentiam Clement. VIII. in Indice lib. prohib.
5 Compendia historica Bibliorum, seu librorum sacrae Scripturae, vulgari idiomate scripta, eodem modo prohibentur. Idem *ibid.*

- 6 Versiones noui Testamenti ab auctoribus primæ classis Indicis factæ, nemini concedantur. Idem *ibid. reg. 3.*
 - 7 Deputati ad interpretationem sacrarum litterarum compellantur ab Ordinarijs, ut id præstent. Trident. *sess. 5. cap. 1.*
 - 8 In monasterijs Regularium lectio sacræ Scripturæ procuretur ab Episcopo, si negligant superiores. *ibid.*
 - 9 Idem fiat in Gymnasijs publicis. *ibid.*
 - 10 Approbatæ prædictæ ab Episcopo de moribus, & scientia, exceptis regularibus. *ibid.*
V. Regularium iura sub Episcopis. num. 31.
Theologalis Præbendæ. num. 13.
- Seminarium clericorum.*
- 1 **S**ingulæ Cathedralæ tenentur instituere certum numerum puerorum in loco conuenienti eligendo ab Episcopo Trident. *sess. 23. cap. 18.*
 - 2 Recipiantur ii, qui ad minimum 12 annos, & ex legitimo matrimonio nati sint, ac legere, & scribere nouerint quorumque indoles, & voluntas spem affert, eos perpetuò Ecclesiæ seruituros. *ibid.*
 - 3 Pauperum filij præcipuè eligantur; ditiones alantur sumptibus suis. *ibid.*
 - 4 Tonsura statim, & habitu clericali utantur. *ibid.*
 - 5 Missæ quotidie intersint. *ibid.*
 - 6 Singulis mensibus peccata confiteantur, & iudicio confessorij communionem sumant ibidem.
 - 7 Cathedralis, & alijs Ecclesijs loci diebus festis inseruiant. *ibid.*
 - 8 Doceantur ea, quæ videntur Episcopo expedire. *ibid.*
 - 9 Grammaticam, cantum, computum ecclesiasticum, aliarumque artium disciplinam; sacram Scripturam, opportunaque ad Sacramentorum administrationem rituum, & ceremoniarum formas. *ibid.*
 - 10 Catechismus Romanus perpetuò prælegatur. Prou. 5.
 - 11 De historia ecclesiastica, & sacris ritibus, certis diebus instruuntur. *ibid.*
 - 12 Duorum Canonicorum adhibito consilio seniorum, quos Episcopus elegerit hæc, & alia constituentur. Trid. *loco cit.*
 - 13 Leges præscriptæ singulis mensibus coram omnibus legantur. Prouinc. 2.
 - 14 Sapius visitentur. Trident. *loco cit.*
 - 15 Tertio quoque mense saltem, si potest commode, visitet Episcopus, & inquirat tum de magistris, tum de alumnis. Prou. 2.
 - 16 Duo Canonici electi debent esse perpetui, neque possint mutari sine iusta causa, decisum refert Barbof. *alleg. 77. n. 31.*
 - 17 In Diocesi ampla Seminararia plura haberi possunt, quæ tamen à primario ciuitatis pendeant, Trident. *loco citato.*
 - 18 Quæcumque oriatur difficultas ob institutionem, seu conseruationem Seminarij decernere potest Episcopus cum supradictis deputatis, & Synodus. Prou. *ibid.*
 - 19 Cogi possunt ad docendum in Seminario ii, qui scholasterias obtinentes munus habent annexum lectionis, & doctrinæ, vel per se, vel per substitutos. *ib.*
 - 20 Si minus digni sint, alios nominent si neglexerint, deputet Episcopus. *ibid.*
 - 21 Eligetur enim substituti à scholasticis, sed ab Ordinario erunt approbandi. *ibid.*
 - 22 Legata, ut condicantur Grammaticis, qui pauperes instruant pueros, applicari possunt Seminario. decisum refert *præx. Episcop. V. Seminarium.*
 - 23 Redditiu necessarij sumi debent ab Episcopo cum consilio duorum de Capitulo, quorum alterum Episcopus, alterum eligat Capitulum; itemque aliorum duorum de Clero ciuitatis, quorum alter ab Episcopo, alter à Clero eligi debet, ex fructibus beneficiorum, de quibus fuit Trident. *loco citato.*
 - 24 Episcopus debet primò de sua, & Capituli mensa contribuere, & postea alios cogere. decisum refert *præx. Ep. V. Seminarium;* & Barbof. *loco cit. num. 2.*
 - 25 Cardinales debent contribuere de fructibus beneficiorum in Diocesi ubi est Seminarium. decisum refert Barbof. *ibid. num. 5.*
 - 26 Clerici Cameræ Apostolicæ non tenentur contribuere. Congr. Episc. 12. *May 1604.*
 - 27 Canonici non tenentur contribuere de distributionibus quotidianis. decisum referunt Moneta, & alij apud Barbof. *ibid. num. 13.*
 - 28 Hospitalia data in titulum, vel administrationem, si habent beneficia annexa, vel redditus Ecclesiasticos, tenentur contribuere.

- tribuere. decisum refert praxis Episcopalis *V. Hospital e vers. 10. dub.*
- 29 Hospitalia merè laicalia non tenentur. DD. cum Barbof. loco cit. num. 8.
- 30 Monasteria Mendicantium non tenentur. Trid. loco cit. cap. 18.
- 31 Nimirum Dominicani, Franciscani, Eremitæ S. Augustini, Carmelitæ, Seruita, Societas Iesu, S. Francisci de Paula, Iesuati, Carmelitæ Discalceati. Barbof. loco citato num. 14.
- 32 Equites Sancti Ioannis Hierosolymitani sunt immunes à contributione Seminarii. Gregor. XIII. Anno 1580.
- 33 Confraternitates, si habent redditus Ecclesiasticos, tenentur contribuere, etiamsi existant intra Ecclesias Regularium. decisum refert Barbof. loco cit. n. 10.
- 34 Pensionarii tenentur pro rata pensionis. Garz. par. 1. cap. 5. num. 171. Monet. de Decimis cap. 9. a num. 83.
- 35 Siue Seminarium sit erectum ante reservationem Pensionum, siue post decisum refert Garz. in addit. d. n. 171.
- 36 Non sunt magis grauanda beneficia simplicia, quàm curata. Congr. Episc. 27. Octob. 1623.
- 37 Decima vero soluatur singulis annis in duobus terminis. Prou. 1.
- 38 Possunt etiam vniri Seminario beneficia simplicia aliquoties præstimonialia, & præstimoniales portiones etiam ante vocationem, & reservata, seu affecta, nec impediri possunt per eorum resignationem, vnionem, & applicationem. Trid. loco cit.
- 39 Non decernant, vt omnia simplicia vniantur, sed aliquotialiter nõ vale vnio. decisum refert Ricc. in prax. decis. 492. et resolut. 383. num. 4. in secunda editione.
- 40 Neovnici possunt beneficia ad collationem inferiorum spectantia, neque canonicatus, neque iurispatronatus, etiam Ecclesiastici, nec reservata Sedi Apostolicæ post illorum vocationem; nec vocantia in mense reservatio per Episcopum. decisum refert Franc. Leo in Thesuro fori par. 2. cap. 16. num. 23.
- 41 Vniones factæ Seminario non subsistunt, nisi post illius erectionem, & actua- lem educationem puerorum. decisum refert Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 7. num. 68. Riccius resolut. 380. num. 1. a Rota.
- 42 Emptio domus, aut creatio deputatorum non est erectio Seminarii. Rota. 15. Aprilis 1622. apud Barbof. loco cit. n. 24.
- 43 Vniones factæ absque consilio quatuor deputatorum non valent. Cong. Conc. 13. Ianuar. 1594. Franc. Leo in Thes. de cap. 16. num. 25.
- 44 Tenetur Episcopus adhibere in consilium, non eos sequi Gonzal. loco cit. gloss. 46. num. 74.
- 45 Bona, quæ fuerunt applicata Collegio pro educatione puerorum mise abili- um, si Collegium sublatum sit, debent applicari Seminario. Barbof. loco cit. n. 11.
- 46 De incertis redditibus nemo tenetur contribuere Seminario. Cong. Episc. 13. Mali 1586.
- 47 Administratio temporalis Seminarii tota spectat etiam ad quatuor deputatos; sed exactio ad solum Episcopum. Ricc. de religiof. 380. num. 3.
- 48 Cogique possunt ad solendum prædictos redditus per césuras ecclesiasticas, & alia iuris remedia ab Episcopo, non obstatibus quibuscumque. Trid. loco cit.
- 49 Rationes autem horum reddituum quotannis Episcopo reddantur, præsentibus quatuor, scilicet duobus à Capitulo, & duobus electis à Clero. idem *ibid.*
- 50 Seminario redditibus congruentibus constituto, & aucto, tantundem de exactio- ne remittatur, pro rata parte reddituum, quos in posterum accessione beneficiorum, aliaue ratione Seminarium habere contigerit. Prou. 5.
- V. Archiepiscopus nu. 6. Fori privilegium. num. 2. Forum Episcopale. num. 57. Monialium cura in temporalibus. num. 9.*

ADDITIO.

- 1 Clerici seminarii non sunt de corpore cathedralis Ecclesiæ, licet in ea deseruiant. Cong. Rit. 1. Sep. 1607.
- 2 Commendatarius, etiam Cardinalis, tenetur contribuere seminario, decisum refert 3. Decemb. 1622. Barbof. de iure Eccl. l. 3. cap. 9. num. 53.

Septuagesima.

- 1 Tempore Septuagesimæ, & sequenti proponantur exercitationes piæ contra corruptelas illius temporis. Prou. 3.

Septu-

Sepultura.

- 1 Sepultura sacerdotum, & clericorum, ubi fieri potest, à sepulchris laicorum separata sint, & decentiori loco sita. Rit. Rom.
- 2 Immo, & distincta pro sacerdotibus, & alij inferioris ordinis. *ib. d.*
- 3 Pro paruulis baptizatis habeatur specialis sepultura, seu locus in cœmeterio. Rit. Rom.
- 4 Sepulture locus honoratior licite vendi potest pluris absque simonia. DD. cum Naldo. *sepultura num. 8.*
- 5 Sed prohibita est sepultura existens supra terram à Pio V. *A. 1566.*
- 6 Cadavera ne reponantur sub altaribus, neque gradibus eorum. Cong. Ep. *6. Sept. 1593.*
- 7 Pater eligere potest sepulturam filio minori 14. annis dumodò electio fiat ante obitum ipsius. Cong. Ep. *27. Octob. 1587.*
- 8 Potest eligere sepulturam domus pro seruo impubere, & pater pro filiis impuberibus, quando hoc habet consuetudo. Sylu. *V. sepultura. quest. 7.*
- 9 Limitat in filiis legitimis naturalibus adoptiuis, vel arrogatis, non spurij, vel naturalibus tantum. *ibid.*
- 10 Minores in maiorum sepultura poni debent, ita volentibus maioribus, non obstante Rituali Rom. Cong. Episc. *21. Octob. 1616.*
- 11 Non potest anus eligere pro nepote impubere. Sylu. *loco cit.*
- 12 Multo minus frater, aut alius collateralis, nec pater pro filio pubere. Idem *ibid.*
- 13 Controuertitur inter DD. quodnam dicatur sepulchrum maiorum. Sylu. *loco cit. quest. 8.*
- 14 Vxor sequitur maritum, & vltimū si plures habuit. Sylu. *ibidem. quantum.*
- 15 Viatores, qui moriuntur, dum transeunt sepeliri debent in Cathedrali. Cong. Episcop. *9. Iunij 1592.* in Parochia. inquit Sylu. *ibid.* nisi consuetudo sit, quod in Cathedrali. Alij dicunt ibidem esse locum prauentioni.
- 16 Excommunicatus, etiam denunciatus, dans signa pœnitentiæ in articulo mortis sepeliatur in Ecclesia Congreg. Ep. *17. May 1583.*

- 17 Et sufficit vnus testis. Sylu. *loco cit. qu. 9.*
- 18 Si contingat sepeliri aliquem in loco non sacro, donec transferantur in locum sacrum apponatur crux capiti illius. Rit. Rom. *de exequijs.*
- 19 Sepultura in Ecclesijs Regularium non debetur illi, qui cum habitu regulari petit tantum sepeliri. Cong. Episcop. *23. Nouemb. 1582.*
- 20 Sepeliendi sunt in ecclesijs Regularium ii, qui corā testibus dumtaxat elegerint sepulturam ibi. *ead. 11. Dec. 1615.*
- 21 Sepeliens corpus eius, qui alibi elegit sepulturam, violenter amittit ius, quod habebat, & tenetur restituere emolumenta, & corpus. Sylu. *quest. 11.*
- 22 Si Ecclesia est interdicta, ubi est sepultura maiorum, sepelietur in Parochiali si hæc interdicta, in Cathedrali, si omnes interdicta, in monasterio proximiori. Idem *quest. 8.*
- 23 Priuantur sepultura Ecclesiastica, qui moriuntur in torneamentis, qui se occidunt, qui non sunt confessi semel in anno, blasphemii, notorii peccatores, vsurarii manifesti, interdicti nominati, & ab ingressu Ecclesie, excommunicati, & instituentes sacerdotum tutorem filiis. Sylu. *quest. 9.*
- 24 Sepelientes prohibitos prædictos peccant mortaliter, sepelientes excommunicatos, interdictos, vsurarios, ut supra, excommunicati sunt, idem *quest. 11.*
- 25 Si exempti sepeliant excommunicatos, &c. potest Episcopus impedire, antequam sepeliantur, nō autē de facto sepultum exhumare. Idem *ibid. quest. 16.*
- 26 Nullum cadaver perpetuæ sepulture traditum ex vlla cuiusvis Ordinis ecclesia asportari liceat, nisi de licentia Ordinarii. Rit. Roman. *de exequijs. V. Baptismus num. 36. Confraternitates num. 42. 46. Ecclesia num. 43. & seqq. Ecclesia reconciliatio. num. 12. Exequijs. per totum. Hebraei. num. 26. Interdictum num. 19. 44. & seqq. Monialium ecclesia. num. 13. & 14. Tertiary. num. 8. 10. 11. 12. V. supra. num. 15. & seqq.*

ADDITIO.

- 1 Parochus debet interrogare infirmum de sepultura in genere, non in specie: An velit in Parochiali sepeliri, aliās electio non valet. Ricc. *in prax.*

par. 4. refol. 293. num. 30.

- 2 Filia minor, non obstante nouo Rituali, sepelienda est in sepulchro maiorum illius in Ecclesia Fratrum. *Cong. Episc. 21. Octob. 1616.*
- 3 Suscipientes habitum à Guardiano, vel alio, cui ille commiserit, & cum eo decedentes, sunt tradendi sepulturæ in Ecclesijs eiusdem ordinis, si Guardianus propter habitus concessionem, & receptionem pramouit eorum cadauera. *Cong. Rit. 11. Dec. 1615.*
- 4 Peregrinus decedens, dum est in via, sepelitur in cathedrali. *Cong. Episc. 9. Iunij. 1592.*
- 5 Excommunicatus notorius, si penitentia signo dederit in articulo mortis, sepeliendus est in Ecclesia. *ead. 9. Iul. 1619.*
- 6 Sepultura non debet retardari sub quouis pretexto compositionis quartæ funeralis *ead. 5. Maij 1617.*
- 7 Nō debet Episcopus dare licentiā exhumandi corpus ad hoc, vt laici sumāt indicia in criminalibus *ead. 22. Nov. 1619.*

Sequestrum.

- 1 **L**ite pendente datur facultas iudicibus decernendi sequestra super fructibus beneficiorum Sedi Apostolicæ reseruatorum, seu affectorum, et nulliter co latorum. *Pius IV. Anno 1560.*
- 2 Fructus beneficiorum, lite pendente, deponi debent apud personam à iudice diligendam, contra quolibet statuta. *Pius V. Anno 1568.*
- 3 Distributiones quotidianæ Canonicorum non possunt sequestrari. *Monet. de distrib. par. 1. qu. 9. concl. 1. nisi in quibusdam casibus, & cū moderatione, ne fame pereat Canonicus. ibid. concl. 3. 4. 5. 6.*

Simonia.

- 1 **Q**ui pro beneficijs obtinendi se exponit examini simulate pro alijs, seu pro se, aut alijs cum oblatione pensionis annuæ, aut cum spe consequendi pensionem, seu commodum, seu vt alijs resignent liberè, vel cum pensione; eo ipso sunt excommunicati, & priuati omnibus beneficijs, inhabilesque facti ad omnia beneficia. *Paul. IV. An. 1557.*
- 2 Et collatio eiusmodi est nulla. *id. ibid.*
- 3 Beneficia in confidentiam, aut ad effectum.

Barth. Gaunt.

Etum reseruatum sibi postmodum cedentibus procurandarum, recipere nemo præsumat, sub excommunicationis lata sent. pœna, Papæ reseruata. *Pius IV. Anno 1564.*

- 4 Et sub pœna nullitatis. *idem ibid.*
- 5 Casus confidentiarum, modi eas probandi, testium qualitates, penæ priuationis inhabilitatis, excommunicationis &c. fusi habentur in Bulla Pij V. *An. 1569.*
- 6 Qui Dignitates acquisierit per simoniā, ipso iure sit priuatus, & inhabilis est ad eas, & alias obtinendas. *idem An. 1566.*
- 7 Qui beneficium, aut officium ecclesiasticum, sit illis eo ipso priuatus, & ad restitutionem omnium fructuum teneatur, & perpetuo sit inhabilis ad alia. *ibid.*
- 8 Episcopum accipere aliquid pro expeditione litterarum beneficii, simonia est. *Sa. simonia num. 3.*
- 9 Qui ordines, & beneficia contulerit, pœnis à iure statutis, quicumque ille sit puniatur. *Trident. sess. 24. cap. 6.*
- 10 Qui conuictus fuerit in consequendis ordinibus de simonia, eo ipso sit suspensus ab eorum executione per decennium, & carceri per annum mancipetur. *Pius V. supra.*
- 11 Qui pluries conuictus fuerit, præter supradictas pœnas corporaliter puniantur, & ab ordinibus degradatus eiiciatur à consortio fidelium. *Trid. loco cit.*
- 12 Ne in Sacramentorum administratione simoniacum quid fiat, Ordinarii curēt, & puniant grauissimè delinquentes *id. ibid.*
- 13 Episcopus sciens sacerdotem suum subditum pro Sacramentis aliquod premium accipere à non sponte dante, & corrigere negligit suspenditur ab officio per bimestre. *Barbol. alleg. 111. n. 22.*
- 14 Proponens item iudicem causam, gratiarum, & indulgentiarum, soluto certo pretio, suspenditur ab ingressu ecclesie, & perceptione fructuum, reseruata Papæ. *idem ibid. num. 40.*
- 15 Potest Episcopus absoluerè à simonia occulta. *Trid. sess. 24. cap. 6. V. Casus reseruati. num. 3. Censura. num. 6. Litteræ dimissoria. num. 16. Ordo. num. 59. 60.*

Sodomia.

- 1 **C**lericus Sodomita curie seculari traditur puniendus. *Pius V. An. 1566.*

N

2 Priua-

- 2 Priuatur omni priuilegio clericali, officio, dignitate, & beneficio, idem *Anno* 1568.

V. Degradatio. n. 12. Irregularitas num. 23.

ADDITIO.

- 1 **B**Villa Pij V. est contra exercentes, quod significat frequentiam actus. *Quar. V. sodomia.*
- 2 Agentes tantum comprehenduntur *Caet. V. Mollities.*
- 3 In casibus Episcopo reseruatis includi patientes volunt *Escan. Prax. tom. 3. resol. 57. num. 7. & Bonac. de matrim. quest. 4. punct. 11. num. 2.*
- 4 Attendenda sunt verba Decreti Episcopalis.

Spolia Clericorum.

- 1 **S**poliorum nomine non veniunt distributiones Canonici defuncti. *Congregat. Episcop. 29. Decemb. 1600.*
- 2 Neque veniunt paramenta, vasa, Missalia, facti libri, res sacrae, & alia ad usum, & cultum diuinum, etiam in capellis priuatis. *Pius V. Anno 1567.*
- 3 Et applicanda sunt ecclesijs, quibus beneficiati praefuerunt, itaut propria auctoritate eadem possint illa apprehendere. *idem. ibid.*
- 4 Si beneficiatus pluribus Ecclesijs praefuit, praedicta inter ea proportionabiliter diuidantur. *ibid.*
- 5 Neque veniunt scamna, cathedrae arcae etiam lignae, mensae, tabulae, dolia vinaria, neque alia similia suppellectilia. *idem. ibid.*
- 6 Neque bona illius, qui viuens non habuit redditus, seu pensiones ultra 30. ducatos auri de Camera, nisi illicitae negotiationis sit reus. *ibid.*
- 7 Vbi non sunt Collectores spoliorum pro Camera Apostolica fructus beneficiorum in obitu beneficiatorum maturati inexacti cum effectu, etiam sponte oblatis, spectant ad successores in beneficiis, non ad haeredes. *Iulius III. Anno 1550.*
- 8 Debita contracta occasione beneficiorum, quae aliunde persolui nequeunt, ex eorum bonis soluantur. *ibid.*
- 9 Legata ad pias causas a beneficiatis in sanitate constitutis facta soluantur de fructibus. *ibid.*

- 10 Regulariter ad Cam. Apostolicam spectant spolia clericorum, si non adest facultas testandi. *Paul. III. Anno 1542.*
- 11 Eisdem applicantur fructus omnium beneficiorum Sedi Apostolicae reseruatarum, seu affectorum pro tempore vacantium. *Pius IV. Anno 1561.*
- 12 Clericorum item bona ex illicita negotiatione acquisita. *idem. Anno 1560. Vide sup. Clericus. num. 82.*
- 13 In Regno Neapolitano quicumque fructus pendentes, etiam nondum separati a solo, seu nondum exacti usque ad diem adeptae possessionis per successores in eis maturandi pro rata temporis ad Cam. Apost. spectant. *Sixtus V. Anno 1589.*
- 14 Spoliorum Subcollectorum causa ad Nuncium pertinent Congreg. Episc. 14. Decemb. 1619.

Studia litterarum.

V. Canonicorum Residentia. a. n. 8. ad 22.

Subcollectores.

V. Exempti. num. 9. Spolia clericorum num. 14. Visitatio Episcopi. num. 33.

Subsidium caritativum.

- 1 **P**atriarcha, & Archiepiscopus non possunt illud exigere a Clero Prouinciae, extra Dioecesim. *Barbos. alleg. 87. num. 9.*
- 2 Potest Episcopus compellere subditos ad illud soluendum ex manifesta, & rationabili causa. *idem. ibid. n. 5. 7.*
- 3 Cause rationabiles sunt consecratio Episcopi, vel solutio debitorum contractuum pro tuendo iure Ecclesiae. *ibid. n. 29.*
- 4 Item magna expensa in negotiis communib. totius Dioecesis pertractandis. *num. 30.*
- 5 Fabrica quoque Cathedralis Ecclesiae. *num. 32.*
- 6 Visitatio liminum Apostolorum. *n. 33.*
- 7 Iter ad Papam, vel Regem pro utilitate suae ecclesiae, vel ecclesiae vniuersalis. *num. 32.*
- 8 Iter ad Concilium Prouinciale. *n. 34.*
- 9 Potest exigere etiam sub excommunicationis poena. *num. 7.*

10 Cum

- 10 Cum consilio tamen Capituli sui, & clericorum. *num. 11.*
- 11 Canonici Cathedralis debent solvere. *num. 43.*
- 12 Non tamen de distributionibus quotidianis, nisi aliud sit sancitum, *num. 44.*
- 13 Et beneficiati tantum. *num. 48.*
- 14 Potest Episcopus aliquē eximere. *n. 24.*
- 15 Laici verò non debent. *num. 40.*
- 16 Neque exempti. *num. 45.*
- 17 Neque pensionarii liberi ab omni onere. *num. 52.*
- 18 Taxa verò debet excedere summā factam in expeditione Bullarum Episcopi. *Congreg. Episcop. 1. Martii 1583.*
- 19 Neque maiorem summam, quā à Benedicto XII. statutum est, sub pœna restitutionis, & alia arbitrio Superioris. *Prou. 2.*
- Vide Extranag. 1. de Censibus. Vas electionis.*
- 20 Ex virgēti causa, vltra taxam solitam. *Barbof loco cit. num. 38.*

A D D I T I O.

- 1 **C**oadiutor, seu administrator datus Episcopo per Papam, vel Ecclesiæ cathedrali vacanti, potest exigere ē subditis hoc subsidium. *Barbof. de iure Eccl. l. 3. cap. 21. num. 19.*
- 2 Item commendatarius perpetuus Ecclesiæ cathedralis. *ibid. num. 20.*

Suffraganeus Episcopus.

- 1 **N**on tenetur, extra celebrationem Concilii Provincialis, prætextu cuiuslibet consuetudinis, ad Metropolitanam Ecclesiā accedere, nec inuitus cogi potest. *Trident. sess. 24. cap. 2.*

Suppellex sacra.

- 1 **N**e tumbris adhibeantur altarium palia. *Prou. 4.*
- 2 Puluinaria Missalium ne genibus, etiā Episcopi, supponantur. *Prou. 5.*
- 3 Ne transferatur sacra quæcumq; suppellex ad profanum vsum. *Prou. 1.*

Suspensio.

- 1 **Q**uinā incurrant suspensionem, habes in variis titulis huius operis,

- collegit omnes casus. *Sylu. suspensio. qu. 6. & Bonac. disp. 3. quæst. 6. punct. 5.*
- 2 Suspectus à Pontificalibus potest exercere iurisdictionalia, non quæ sunt ordinis. *Sylu. ibid. quæst. 5.*
- 3 Non fit irregularis exercendo Pontificalia sine Missæ celebratione, idem *ibid.* oppositum docet Angel. *ibid. cit.* sed pēdet ex illa controuersia, an Episcopatus sit ordo.
- 4 Suspectus à Sacramentorum perceptione, vel participatione contrafaciens non fit irregularis. idem *ibid.*
- 5 Suspectus ab inferiori ordine non potest exercere ordinem superiorem; non ē contra. *ibid.*
- 6 Suspectus à collatione ordinis inferioris, est etiam à collatione superioris, non ē contra. *ibid.*
- 7 Et in prædictis contrafaciens est irregularis. *ibid.*
- 8 Suspectus à beneficio perdit fructus beneficii, non facultatem administrandi in spiritualibus, vel temporalibus. *ibid.*
- 9 Suspectus ab officio non potest exercere iurisdictionem, nec eligere, nec beneficia conferre. *ibid.*
- 10 Suspectus à diuinis officiis, si intersit, vt laicus, non fit irregularis. *ibid.*
- 11 Suspectus ab ingressu ecclesiæ, potest tamen celebrare extra Ecclesiā, & orare in ecclesia, quando non celebrantur diuina officia. *ibid.*
- 12 Potest etiam percipere sacramenta extra ecclesiā. *ibid.*
- 13 Si audit diuina in ecclesia, peccat, sed non fit irregularis. *ibid.*
- 14 Suspectus ab administratione Ecclesiæ in temporalibus, & spiritualibus, non est suspectus ab ordine. *ibid.*
- 15 Suspectus ab officio prædicationis, prædicando non fit irregularis, nisi sit annexum ordini. *ibid.*
- 16 Suspectus simpliciter intelligitur suspectus à iurisdictione spirituali, collatione beneficiorum, & electione. *ibid.*
- 17 Suspectus sine loci determinatione intelligitur vbique, etiam in beneficiis alibi existentibus. *Bonac. disp. 3. quæst. 6. punct. 3. prou. 2. de cons. Negant alii apud Syrium de cons. l. 4. c. 6. num. 21.*
- 18 Suspectus per annum poterit vltima die anni bisextilis celebrare. *Syl. loc. cit.*

- 19 Suspensio lata ad tempus, elapso tempore cessat absque alia absolutione. Bonac. loco cit. p. m. ult.
- 20 Item ea, ubi additur; *Donec satisfecerit* cessat, data satisfactione. idem *ibid.*
- 21 Potest Episcopus absolvere à reservatione Papæ, si provenit ex delicto occulto. Trid. sess. 24. cap. 6.
- 22 Fructus beneficii pro tempore suspensionis convertendi sunt in utilitatem ecclesiæ. Sayrus loco cit. num. 16.
- 23 Distributiones non sunt fructus beneficii regulariter; idè vel dantur alijs interessentibus, vel ipso suspensio à beneficio, non à diuinis. idem *ibid.* & num. 11.

Synodus Diœcesana.

- 1 Episcopus nondum consecratus, si bullas expedit, potest eam convocare. Massob. de synodus c. 2. dub. 1. nu. 9.
- 2 Capitulum, sede vacante, per Vicarium capitulare potest. decisum refert Garz. par. 9. cap. 2. num. 8.
- 3 Vicarius Generalis Episcopi potest cum speciali mandato Azor. par. 2. lib. 3. cap. 45. quæst. 4.
- 4 Quotannis debet Episcopus eam celebrare Trid. sess. 24. cap. 2.
- 5 Omittens celebrare sine causa venit suspendendus ab executione officij. Concil. Greg. Concil. 27. Mart. 1509.
- 6 Per Archiepiscopum, cui subest. Massob. loco cit. dub. 3. a num. 3.
- 7 Causa debet afferri in Visitatione liminum Apostolorum *ibid.*
- 8 Paschale tempus videtur esse magis congruum. Bott. de syn. par. 2. quæst. 8. & Gau. de synodo parte 1. cap. 2. annot. 7.
- 9 Indicenda est in festo Epiphaniæ cum Festis mobilibus. Cærem. Ep. lib. 1. c. 31.
- 10 Et per edictum saltem ante mensem. idem *ibid.*
- 11 Tenentur accedere etiam exempti omnes qui alias cessante exemptione, interesse deberent, neque Capitulis Generalibus subsumt. Trid. loco cit.
- 12 Ratione Parochialium, aut aliarum ecclesiarum secularium, etiam annexarum, ij tenentur, qui earum curam gerunt. idem *ibid.*
- 13 Tenentur ergo Abbates habentes cellas, vel populum subiectum Episco-

- po, citra privilegium speciale Massob. loco cit. dub. 6. V. Abbas numero 38. 39.
- 14 Prælati sæculares. Massob. *ibid.*
- 15 Parochi omnes, etiam Regulares, etiam præsentati per exemptos *ibid.*
- 16 Qui obtinent beneficia simplicia. *ibid.*
- 17 Qui de consuetudine per decennium introducta solent accedere. *ibid.*
- 18 Vel per se vel per procuratorem *ibid.*
- 19 De Canonicis dubitant DD. extra vim consuetudinis. Vide Gauant. loc. c. ann. 5.
- 20 Rectores, qui nullius sunt Diœcesis, tenentur adire Synodum Episcopi, à quo possunt visitari. Congreg. Conc. ex sess. 24. cap. 2.
- 21 Et ij denique, qui obtinentes beneficium in Diœcesi, in qua fit Synodus, in alia Diœcesi habitant. ex prædictis.
- 22 Culpabiles prædicti possunt excommunicari. Bott. loco cit. num. 50.
- 23 Et ampliatur poena contra eos, qui veniunt, Synodo absoluta. idem *ibid.*
- 24 Nulla potest esse præscriptio non veniendi. Massob. dub. 5.
- 25 Pro decretis in Synodo euulgandis consilium Canonicorum est requirendum, nisi Episcopus præscripisset oppositum. Gau. cap. 6. ann. 3. num. 1.
- 26 In sex casibus requiritur consensus Capituli. Vide Piafec. in praxi Episc. par. 2. cap. 2. num. 9. vel Gau. loco cit. num. 2.
- 27 Ordine sedendi describit Gau. *ibid.* c. 9.
- 28 Paramenta coloris rubri in Episcopo & Canonicis. Cærem. Episc. loco cit.
- 29 Coadiutores Canonicorum utantur habitu Canonicali. Gau. loco cit. cap. 13. nu. 3.
- 30 Vicarius Generalis quo habitu utatur, ubi sedeat, vide *ibid.* num. 11. 12.
- 31 Processio sub vna cruce initio Synodi fit ad insignem Ecclesiæ. Prou. 2.
- 32 In Missa Pontificali communicatio cleri. Pont. Rom.
- 33 Officiales Synodi solent esse plures. Præfectus Hospitiorum. Promotor vnus, aut duo. Secretarius. Notarius. Lector Decretorum. Præfecti discipline Synodalis, & scrutinij. Iudices querelarum, & excusationum. Procurator Cleri. Oeconomus pro cathedrali. Confessarij Cleri. Magistri Cæremoniarum. Ostiarij Synodi
- 34 De quorum muneribus singillatim Gau. a cap. 19.
- 35 De Cathedrali. V. sup. in proprio titulo.

- 36 De ritu standi, sedendi, genuflectendi in Synodo. Gau. loco cit. cap. 28. à num. 14.
 37 De Concione in Synodo. Idem c. 30.
 38 Eliguntur examinatores Cleri, sex saltem. Trid. sess. 24. cap. 18.
 39 Examinator Regularis proponatur de nomine proprio, & cognomine. Garzia par. 9. cap. 2. dub. 22.
 40 Debent esse Magistri in Theologia, aut Doctores, vel licentiati in iure Canonico. Trid. loco cit.
 41 Si desint eiusmodi, eligantur alij de Clero magis idonei. decisum refert Massob. in praxi de concursu. Requis. 11. dub. 2. in fin.
 42 Possunt eligi per vota secreta, seu aperta. decisum 11. Iulij 1592. refert Quarant. Synodus.
 43 A maiori parte presentium in Synodo approbetur. Massob. loc. cit. dub. 7. & 8.
 44 Iurentque eiekti ad S. Dei euangelia. Trid. loco citato V. supra, Examinatores.
 45 Iudices item Synodales eligantur, saltem quatuor. Trid. sess. 25. cap. 10.
 46 Debent esse in Ecclesiastica Dignitate, aut Personatum obtinere, aut cathedralium Canonici. ibid. V. de supra. Iudices Synodales.
 47 Testes Synodales, saltem septem eligantur. Prou. 5.
 48 Punctatores eligantur. V. de supra punctatores.
 49 Predicti Testes, & Punctatores iurent. Prou. 4.
 50 Alij Officiales possunt eligi, nimirum.
 Consultores S. Officii.
 Recognitores librorum.
 Reuifores indulgentiarum.
 Præfetti musica.
 Syndici Cleri temporalium.
 Vicarius Monialium.
 Præf. spiritalis carcerum.
 Præf. processionum.
 Præf. orationis publicæ.
 Pœnitentarii minores.
 Præfetti disciplinæ clericalis.
 Vicarii foranei.
 Visitatores.
 Prior doctrinæ Christianæ.
 Confessarii clericorum.
 Præfetti fabricæ ecclesiasticæ.
 Aduocati pauperum.
 Oeconomi beneficiorum vacantium.
 Barth. Gauant.

- Præfetti chori.
 Recognitiones onerum Missarum.
 Præfetti Communium Cleri.
 Dispensatores eleemosynarum.
 Recognitores kalendarii.
 Reuifores administratorum.
 Præf. Constatarum.
 Præfetti funeralium.
 51 Fidei professio emittitur in Synodo ab iis, qui nondum in ea emisserunt. Trid. sess. 24. cap. 2.
 52 Nimirum beneficiati. ibid.
 53 Et alij, qui tenentur ex decreto. Prou. Med. 1.
 54 Vel per se, vel per procuratorem. cum speciali mandato. Massob. dub. 40. & 43.
 55 Euulgentur in Synodo decreta vltimi Conc. Prouincialis. Massob. dub. 5. & 6.
 56 Item decreta Trid. de residentia. sess. 6. cap. 1. & sess. 23. cap. 1. vt ibid. dicitur.
 57 In Prouincia Mediolan. leguntur etiam Bullæ Pii II. de male promotis, & Pii V. de Confidentibus. Prou. 3. & 5.
 58 Item de vita, & honestate cleric. Prouinc. 1. & 4.
 59 Item diuinis officiis. Prou. 1.
 60 Item de Chori disciplina. Prou. 5.
 61 Item monitiones ad Clerum. Prou. 4.
 62 In fine non interrogatur Clerus, per verbum: *placetne vobis*. Cong. Concil. 27. Aprilis 1592.
 63 Indicitur futura Synodus.
 64 De oratione publica, & acclamationibus, quæ in Diocesana Synodo committi possunt. Carem. Episc. lib. 1. cap. 31. V. de Gau. loco cit. par. 2. in fine & 3. cap. 10. & 11.
 Plurima idem in toto opere citato.
 65 Ligant decreta Synodi clericos, & laicos, Episcopo subiectos. Massob. de Synod. cap. 4. dub. 77. 78. non autem delinquentes extra Diocesim. S. V. Lex. 32.
 66 Non tenetur Episcopus ea exhibere ciuitati, seu magistratibus eiusdem. Cong. Episcop. 14. Aprilis 1615.
 67 Neque tenetur ea mittere Romam. Piafec. in prax. Episc. par. 2. cap. 2. num. 12. V. Casus reservati. num. 16. Dispensatio. num. 9. Vicarius foraneus. num. 14.

Tertiarij.

- 1 Tertiarii habitantes in domibus propriis, subditi sunt foro seculari.

N 3 lari.

Iari. Cong. Episcop. 17. Maij 1583.

2. Tertiariæ non viuentes simul, Ordinario subiectæ sunt. eadem 20. Martij 1584. 20. Decembris 1616. *
 3. Eadem habitantes in domibus proprijs, non emittant votum substantiale ibidem habitandi. ead. 22. Martij 1583.
 4. Non vestiuntur habitu Ordinis sine licentia, Episcopi, qui eas probet, & sint saltem quadragenariæ, & quæ de suo possint ali, & cum affinibus in primo latum gradu cohabitent eadem 1616. *
 5. Prohibetur iisdem velum supra caput, quod superiectum vocant; pectorale, idest, sottogola, & scapulare, ne videantur esse Moniales. *ibid.*
 6. Si opus est, compellantur ab Ordinario, ut ea deponant. *ibid.*
 7. Possunt extra Pascha sumere Sacramenta in alijs ecclesijs, vbi voluerint. eadem 26. Iunij 1615.
 8. Viri, qui collegialiter viuunt, aut cum claustralibus habitant, exempti sunt ab Ordinario, quoad sepulturam & alia priuilegia. Congreg. Episc. 1619. Cong. Conc. 1608. edito Decreto. *
 9. Mulieres collegialiter viuentes, seu cū claustralibus degentes, ac mulieres, virginalem, seu cœlibem vitam ducētes, expresso voto non solēni, & sub decenti habitu Regulariū, gaudent priuilegijs, fratrum, quoru Tertiæ Regulæ habitum gestant. Leo X. Anno 1516. 1518.
 10. Mulieres, quæ expresso voto castitatis, & cum habitu Tertiariarum viuunt, etiam si domi habitent suæ, exemptæ sunt ab Ordinario, quo ad sepulturam, & alia priuilegia, si habent. Congreg. Episc. 1616.
 11. Non eligentes sepulturam, sepeliuntur in communicearum sepulchro, si adest, aliās in Parochiali eadem *ibid.*
 12. Ea, quæ conditiones in Bulla aurea Pii IV. contentas adimpleuerint, & habitum receperint, possunt, etiam inuitis, & minime requisito Parocho, in ecclesijs fratrum sepeliri. eadem 11. Decemb. 1615.
- Eucharistiarum. 3. Fri. Priuilegium. nu. 21. 23. Regularium iura sub Episcopis. nu. 53. Regularium iura circa Tertiarias, per totum.*

Testamentum.

1. Ad pias causas valet coram duobus testibus, etiam si sint mulieres. Sylu. *Testamentum* 1. *quest.* 7.
2. Pertinet ad iudicem ecclesiasticum. idem *ibid.* *Tertium.*
3. Relictum ad pias causas per solemne testamentum, reuocatur per non solēne ad pias causas. idem *ibid.* *Quartum.*
4. Licet institutio facta per mutum non valeat, tamen valet in relicto ad pias causas. idem *ibid.* *Sextum.*
5. Potest quis decedere testatus, & intestatus in relictis ad pias causas. idem *ibid.* *Quintum.*
6. Filius familias in aduentitijs bonis, si vsusfructus est patris disponere non potest ad pias causas. idem *ibid.* 9. 4.
6. Si vsusfructus est filii, potest. Bart. Nō potest. Bald. quem sequitur Sylu. *ibid.*
8. Non potest prodigus ad pias causas post interdictum. idem *ibid.*
9. Potest vsurarius publicus, & quicumque peccator notorius. idem *ibid.* contra Bartol. cum Bald. & Pan.
10. Item damnatus ad mortem, si retinet bona vsque ad mortem, potest ad pias causas. idem *ibid.*
11. Si non est pœnitens, nihil recipiat ecclesia. *ibid.* recipi potest, ait Sylu. *ibid.*
12. Excommunicatus potest ad pias causas disponere. *ibid.*
13. Valet vltima voluntas ad pias causas, licet non instituat ibi hæres, vel non adeatur hæreditas, vel deficit alia solemnitatis. idem *ibid.* *quest.* 5. *Tertium.*
14. Si dicat testator: cōmitto omnia bona mea arbitrio Titii: tenetur Titius ea distribuere in pias causas. idem *quest.* 9. *Quintum.*
15. Potest Episcopus compellere executores in legatis ad pias causas, saltem ut delegatum, si non acceptat executionem. idem *Testam.* 2. *qu.* 3. *Primum.*
16. Sede vacante potest Capitulum eundem compellere. *ibid.* *Tertium.*
17. Intellige de Episcopo domicili, nisi in loco originis essent facultates *ibid.* *Quintum.* sibi sit executor.
18. Vel de Episcopo executoris compellendi *ibid.*
19. In legatis soluendis ad pias causas tem-

- tempus est sex mensium. *ibid.* idest, quoad poenam soluendi interesse.
- 20 Executore non exequente, post duas monitiones, in legatis ad pias causas deuoluitur executio ad Episcopum. *ibid. quest. 8. Primum.*
- 21 Et deuoluitur post annum à die mortis. *ibid.*
- 22 Etiam quod executor non potuerit exequi. *ibid.*
- 23 Deuoluitur ad Episcopum executio quoque ad non pias causas post annum. *ibid. Tertium.*
- 24 Non potest excludi Episcopus à testatore in executione ad pias causas. *ibid. Quartum.*
- 25 Neque prohibere potest testator, non reddi rationem Episcopo ab exequutore. *ibid. Quintum.*
- 26 Potest negligens hæres priuari tota hereditate. *ibidem. quest. 10. Quartum.*
*V. Bona Ecclesiastica. num. 19. 40. Canonico-
 rum distributiones num. 68. Episcopus.
 num. 39. & seqq. Forum Episcopale num.
 21. & seqq. Regularium iura sub Episco-
 pis. num. 60. Residentia. numero 3.*

Theologalis prabenda.

- 1 Vbi non est, constituatur primo vacatura, vel alia ratione instituat. *Trid. sess. 5. cap. 1.*
- 2 Vacatura scilicet, non in mense Apostolico. *decisum refert Garz. par. 5. cap. 4. num. 164.*
- 3 Vbi locus est optioni, ea erit Theologalis, quæ vacat post optionem. *decisum à Congreg. Concil. 6. Iulii 1592.*
- 4 Erecta Theologali prabenda non potest optari à sequenti Canonico. *decisum refert Moneta de optione cap. 3. par. 6. num. 129.*
- 5 Neque obtinens eandem potest optare viam. *decisum refert Garz. in addit. ad d. cap. 4. num. 134.*
- 6 Si collatio præbende pertinet ad inferiorem Episcopo, electio tamen persone ad Episcopum. *decisum refert Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gl. 9. §. 2. num. 83.*
- 7 Instituitur etiam in Collegiatis, negandum in cathedralibus primo vacatura ad hunc usum. *Prou. 1.*
- 8 Quando vacet fiat concursus, nisi ad Papam spectet collatio. *Prou. 5.*

- 9 Idoneis tantum cōferatur. *Trid. loc. cit.*
- 10 Tempus, hora, & materia pro lectionibus remittitur arbitrio Episcopi. *decisum 11. Ian. 1594.*
- 11 Conceduntur lectori Theologo distributiones pro tota die, qua legit. *decisum refert Garz. par. 3. cap. 2. num. 118.*
- 12 Si tamē matutinum recitetur in Choro pridie diei quo legitur, tenetur eidē interesse. *decisum refert idem ibidem.*
- 13 In Cathedrali saltē die festo legatur Scriptura sacra, arbitrio Episcopi. *Prou. 5.*
- 14 Potest vacare mense Iulio, Augusto, & Septembri. *decisum refert Garzia loco cit. num. 156. 157.*
- 15 Scholares audientes in Cathedralibus non gaudeat iisdem privilegiis, quibus alii in publicis Academiis. *decisum refert idem ibid. num. 117.*
- 16 Theologo legente casus conscientiarum, possunt cogi presbyteri ad eum audiendum. *Cong. Episc. 16. Martii 1593.*
- 17 Idem respondeat gratis. Theologicis questionibus ab Episcopo, vel aliis consultus. *Prou. 5.*
- 18 Theologali prabenda vacante, potest Episcopus applicare fructus ei, qui interea supplet. *Cong. Episc. 26. Ian. 1594.*
- 19 Vbi viget consuetudo, quod detur à Capit. stipendium perpetuum Theologo, qui doceat ea seruetur, & potest conduci ad triennium. *Congreg. Concil. 14. Maii 1598.*
- 20 Vbi non inuenitur canonicus Theologus, dandi erunt fructus totius præbendæ superiori alicuius monasterii qui Theologum suppeditet. *Congreg. Concil. 24. Maii 1591.*
V. Ludimagistri. num. 3.

ADDITIO.

- 1 Erectio Theologalis Præbendæ non fit in cathedralibus. Regularibus, vbi præbendæ non sunt distinctæ, sed cogendi sunt Monachi, vt promittant de lectore Theologo. *Cong. conc. 9. Sep. 1573. apud Barb. de canoa. cap. 27.*
- 2 Fit in Collegiatis, quatum præbendæ sunt de iure patronatus laicorum, *decisum refert Garz. de benef. par. 5. c. 4. n. 162.*
- 3 Non est in optione Episcopi primam præbendam vacantem assignare pro

N 4 Pæni.

Pœnitentiario, sed pro Theologo, ex *Trid. sess. 5. cap. 1.* si fiat secus, habenda est confirmatio à Papa.

- 4 Præbenda debet esse integra, decisum refert *Garz. loco cit. num. 128.*
- 5 Si vacaret præbenda insufficiens, potest Episcopus, altera vacante, ambas applicare Theologo, dummodo canonici habeant sufficiens stipendium. *Cong. conc. 16. Febr. 1619.*
- 6 Canonicus Theologus, qui resignavit in manu Ordinarij præbendam Theologalem, potest obtinere mediante optione pinguiorem præbendam cum retentione sui stalli in choro. *Congreg. Rit. 2. Sept. 1597.*
- 7 Stante consuetudine in Cathedrali, ut per quemlibet Canonicum habentem præbendam Canonici annexam obtineatur una ex Dignitatibus in eadem Ecclesia, quæ nullum habet emolumentum, sed solus sedet supra canonicos, potest canonicus Theologus dictam Dignitatem obtinere. *Cong. conc. 18. No. 1628.*
- 8 Theologus sedet in loco sui canoniciatus, decisum refert *Garz. in addit. ad par. 5. cap. 4. num. 111.*
- 9 Potest Episcopus cogere Theologum ad legendum usque ad priuationem præbendæ, decisum refert *Barbos. de canon. cap. 27. num. 30.*
- 10 Si ex infirmitate non potest legere, non tenetur ponere substitutum; quando vero est ponendus, electio est Episcopi, decisum refert *Garz. par. 5. cap. 4. n. 159.*
- 11 Non solum lucratur distributiones legitime ob lectionem absens, sed etiam emolumenta alia interessentibus dari solita. *Cong. conc. 12. Aug. 1628.*
- 12 Ad hanc lectionem sacre scripturæ tenetur clerus accedere, & ab Episcopo potest cogi. *ead. 11. Aug. 1618.*

Torneamentum.

- 1 **T**aurorum, & ferarum agitatio prohibita fuit sub pœna permittentibus excommunicationis ipso facto. *Pius V. Anno 1567.*
- 2 Qui obierit ibi cum feris congregiens careat ecclesiastica sepultura idem *ibid.*
- 3 Clerici, si intersint, siue beneficiati, siue in sacris, excommunicatione puniuntur. *ibid.*

niuntur. *ibid.*

- 4 Ordinariis præcipitur in virtute sanctæ obedientiæ, ut impendant pœnis & censuris. *ibid.*
- 5 In Regnis Hispaniarum prædictæ pœnæ sunt reuocatae his conditionibus: ne fiat in diebus festis, & ita, ut non possit alicuius mors sequi. *Greg. XIII. Anno 1575.*
- 6 In iisdem Regnis eadem concessit *Clem. VIII.* adhortans clericos, ne hac benignitate abutantur. *Anno 1596.*
- 7 Aliquo ibi occiso, vel mutilato, irregulares sunt omnes qui illuc fuerant causa pugnandi, licet non occiderint, aut mutilauerint. *Syluest. V. Torneamentum.*
- 8 Episcopus dispensare poterit cum iis. *idem ibid. V. Sepultura. num. 23.*

Tutela.

- 1 **M**iserabilium personarum omnes Religiosi, Clerici, & Episcopi tenentur recipere tutelam. *Sylva. Tutela q. 3.*
- 2 Episcopi non per se ipsos, sed per Archipresbyterum, vel Archidiaconum. *idem ibid.*

Vicarius Capitularis.

Vide Capitulum sede vacante.

- 1 **D**eputatus in causa hæresis debet attingere annum ætatis suæ quadragesimum; alias gesta per eum nulla. *Sbroz. de Vic. lib. 1. quest. 55. num. 8.*
- V. Archidiaconum. num. 8. Concilium Provinciale. num. 11. 54. Matrimonij impedimenta. num. 29. Præcedentia. n. 30.*

ADDITIO.

- 1 **N**on debet occupare sedem primæ Dignitatis, sed aliam sedem portatilem. *Cong. Rit. 11. Apr. 1601.*
- 2 Non potest dare licentiam erigendi noua Monasteria. *Cong. conc. 19. Fe. 1633.*

Vicarius foraneus.

- 1 **A**d hoc munus eligantur Archipresbyteri, Archidiaconi, & Præpositi, aliique in dignitate ecclesiastica constituti, si minus Rectores, qui sunt apti. *Prou. 2.*

2 Et

- 2 Et possunt amoueri arbitrio Episcopi dabuntque pœnas, si malè se gesserint. Prou. 1.
- 3 Detur illis iurisdictio in causis civilibus pro moderata summa; & in criminalibus possint capere informationes ad Vicarium Generalem transmittendas. Cong. Episc. 9. Iunii 1592.
- 4 A Vicario foraneo datur appellatio ad Episcopum. DD. apud Barb. *all. 54. n. 22.*
- 5 Nullam habet præcedentiam super alios ipso antiquiores in Clero, ratione huius officij. Congr. Rit. *scpe*, & *nuper* 30. Iunii 1629.
- 6 Exceptis Congregationibus, quas ipse facit, in quibus sedet primus. eadem 20. Decem. 1603.
- 7 Conuentus Cleri singulis mensibus cogantur, vt de Cleri conuentu diximus. Prou. 2.
- 8 Librum custodiant, in quo quæstionum explicandarum, & explicatarum conclusiones approbatæ ab Episcopo describantur. *ibid.*
- 9 Visitent Regionem quisque suam à die sancti Martini vsque ad festum Sancti Ambrosij, nisi longiori tempore sit opus. Prou. 5.
- 10 Ante primam Dominicam Aduentus mittant ad Episcopum indicem Parochorum, quibus minus idoneis ad concionem dandus erit concionator in Quadragesima. Prou. 7.
- 11 Hebdomada penultima ante Septuagesimam conueniant omnes coram Episcopo, nisi aliud præscribatur. Prou. 5.
- 12 Antequam veniant, congregatis Parochis sibi subditis, colligant ea, quæ referre debent Episcopo. *ibid.*
- 13 Cum redierint, quisque suos iterum conuocet, moneatque de quibus iusserit Episcopus. *ibid.*
- 14 Feria secunda post oct. Paschatis, si dies festus non est, alioquin prima die feriali, iterum conuocent Parochos, & colligant, si quæ inciderint post Domin. Septuag. & quæ item ad Episcopum pro Synodo referri oportebit. *ibid.*
- 15 Et licet Synodus non habeatur, ob aliquam causam, prædicta tamè ne omitantur. *ibid.*
- 16 Publicatis interdictis ijs, qui non comunicarunt in Paschate, curent trans-

mitti eorum nomina ad Regulares, vt sciant. Prou. 7.

ADDITIO.

- 1 Non potest prohibere concanonicos, ne capitulum faciant sine sua licentia contra vsum Ecclesiæ. Congr. Rit. 16. Dec. 1646.
- 2 Nihil illi detur in funeralibus ratione Vicariatus. ead. 7. Octob. 1627.

Vicarius Generalis.

- 1 Non potest Episcopus creare Vicarium ante apprehensionem possessionis Episcopatus. Sbroz. *de Episcopi Vicario lib. 1. quæst. 46. num. 15.*
- 2 Tenetur autem eum creare, ad eptam possessione, & potest cogi. idem *ibid. num. 3.* nimirum à Metropolitano, dato certo termino.
- 3 Statuto termino, & elapso, potest creari ab Archiepiscopo. idem *quæst. 57. ex Trid. sess. 24. cap. 16.*
- 4 Alij negat, teneri Episcopum ad electionem Vicarii, apud Barb. *all. 54. n. 125.*
- 5 Debet esse clericus, saltem primæ tonsuræ. DD. communiter apud Barb. *loc. cit. num. 4.*
- 6 Non clericus coniugatus. *ibid. n. 6.*
- 7 Non bigamus. *ibid. n. 11.*
- 8 Non is qui fuit iudex malefactorum. Sbroz. *loc. cit. quæst. 41.*
- 9 Non obligatus ad residentiam, beneficij gratia. Prou. 5.
- 10 Deberet esse Subdiaconus saltem. Prou. 6.
- 11 Annorumq; 25. ætatis saltem. Sbroz. *loc. cit. quæst. 35.*
- 12 Expedit, eum esse alienæ Diœcesis. Prou. 5.
- 13 Non creet Episcopus sub annuo censu sibi dando. Sylu. *Vicarius quæst. 7.*
- 14 Sed illi constituat salarium. idem *ibid.*
- 15 Potest Episcopus ad expediendas causas constituere duos principales Vicarios, dummodo tamen ij sint in loco, vbi sedem habet. Barbos. *loc. cit. n. 126.*
- 16 Ex quo fit, vt nō possit creare duos Vicarios generales in principalibus locis duarum Diœcesum, æquè principaliter

- ter vnitatum. idem num. 129.
- 17 Luret antequam officium suscipiat in manibus Episcopi ad præscriptam formulam. Prou. 5.
- 18 Ordinarium habet iurisdictionem. Barb. loc. cit. n. 26. 37. negant alij num. 39.
- 19 Est in dignitate ecclesiastica constitutus. ibid. num. 135.
- 20 Et potest ideo esse Papæ delegatus. ibid. num. 132.
- 21 Præcedit Archidiaconum. num. 144.
- 22 Et alios. V. supra. Præcedentia à n. 22.
- 23 Habet facultates Episcopales, prout in mandato Episc. Barb. à num. 66. ad seqq.
- 24 Non datur appellatio ab eo ad Episcopum. ibid. num. 46.
- 25 Nihil numeris accipiat ab iis, qui coram eo causas agunt. Prou. 3.
- 26 Neque pecuniæ quicquam pro visione scripturarum ad causas, quæ apud eum aguntur. ibid.
- 27 Gratis omnia dentur etiã quoad scripturam. Prou. 4.
- 28 In absolutione ab excommunicatione, si non est sacerdos, latius esset eam committere Sacerdoti. Sbroz. lib. 2. quæst. 172. num. 10.
- 29 Episcopo excommunicato, & denunciato, suspenditur iurdictio Vicarii. Barb. loco cit. num. 146.
- 30 Expirat per mortem Episcopi civile, seu naturalem. ibid. 151.
- 31 Neque potest causas inceptas prosequi. num. 156.
- 32 Non potest petere salariū non conuentum à successore, pro seruitio præstito predecessori. idem num. 179.
- 33 Non syndicatur. Gregor. XIII. Ann. 1578. apud Gen. in prax. c. 58. non. edition.
- 34 Potest puniri ab Archiepiscopo. Syl. Vicarius quæst. 4. Quintum.
- V. Canonicoꝝ distributiones n. 55. Canonice muneræ erga Episcopū. n. 24. Capituli. n. 1. & 5. Conservatores. n. 6. Functiones Episcopales. n. 7. 21. Index synod. n. 7. Litteræ dimissoria. n. 5. Matrimonij impedimenta. n. 22. 26. & seqq. Missæ ritus. n. 11. 19. Missæ Conuentualis. num. 26. Præcedentia. n. 22. & seqq. Processus. num. 6.

A D D I T I O.

- 1 Absente Episcopo, habet primum locum super omnes Dignitates, non obstante consuetudine. Congr. Rit.

7. Aug. 1610. 20. Dec. 1614. 13. Jul. 1619.

2 Vicarius, & Canonicus simul debet sedere in suo loco canonicali. Abbas, & alij cum Barbos. de canonicis.

Vicarius perpetuus.

- 1 Episcopus instituat Vicariū perpetuum, ubi est opus. Trid. sess. 7. c. 7.
- 2 In ijs, quæ curam habent animarum translata in Vicarium perpetuum, assignetur eidem congrua portio fructuū, arbitrio Ordinarij. idem sess. 25. c. 16.
- 3 Secus, cum primum vacauerit, per cessum, seu decessū Vicarij, aut Rectoris, cesset Vicariæ nomē, & beneficiū prius recipiat animarum curam. idem ibid.
- 4 Portio assignanda Vicario perpetuo ne sit maior centum, neque minor quinquaginta scutorū, computatis etiã incertis percipi solitis. Pius. V. An. 1567.
- 5 Constituitur in pecunia, seu fundo stabili, & habita ratione reddituū, & onerum loci, nisi tamen valor annuus ipsius Parochialis vnitæ minor sit quinquaginta scutis. ibid.
- 6 Et tunc sufficit assignare omnes fructus Vicario perpetuo. ibid.
- 7 Vicarius perpetuus tenetur accipere à Sede Apostolica nouam provisionem suæ deputationis. ibid.
- 8 Eiusdē electio non est libera Ordinarij, sed ad nominationem eorum, quoru sunt Ecclesiæ vnitæ, cum examine, & approbatione Ordinarij. ibid.
- 9 Onera parochialia ad Vicarium perpetuum spectant, nulla ex parte ad Ecclesiam, monasterium, seu locum piū, quibus unita est Parochialis. Congreg. Conc. 27. Mart. 1594.
- 10 Non potest Vicarius perpetuus instituere sibi alium Vicarium perpetuum. Sylu. Vicarius quæst. 2. Secundum.
- V. Parochorum Residentia, & Munera.

A D D I T I O.

- 1 Non potest Episcopus constituere Vicarium perpetuum, quando à tempore immemorabili vnio facta est, & ex tunc constat Vicarius fuisse amouibiles, consentientibus ordinariis. DD. cum Barb. de iure Eccl. l. 3. ca. 6. nu. 6.
- 2 Neque quando vnio facta est per viā concordia à sede Apostolica approbata. ibid. num. 8.

3 Ne-

- 3 Neque quando beneficium vnitum sit Monasterio Monachorum, aut Mendicantium. *Pius V. 1. Nouemb. 1567. apud Quar. V. Vicarius perpetuus.*
- 4 Neque quando ex priuilegio remunerationis causa concessio beneficium sit vnitum cum clausula ponendi Vicarium amouibilem. *Barb. loc. cit. nu. 10.*
- 5 Neque quando pro bonis pacis, & cessatione litium, rectaque gubernatione expedit nihil innouari. *ibid. nu. 11.*
- 6 Neque quando adest priuilegium concessum post Conc. Trid. instituendi Vicarium amouibilem, nisi abusus irrepat. *ibid. nu. 12.*
- 7 Eleemosinæ Altarium, funerum, & similibus non debent numerari in congrua portione. *ibid. nu. 44.*
- 8 Vicarius perpetuo adscriptus Ecclesiæ cathedrali est de corpore cathedralis, & consequenter incedit sub illius Cruce. *Conc. Rit. 21. Mar. 1609.*

Violenta manus in Clericum.

- 1 **M**odica percussio est pugnæ, palmarum, manus, pedis, digiti, baculi, lapidis, quæ ad fluorem, mutilationem membri, fractionem dentis, depilationem capillorum non modicam, vel effusionem sanguinis non excedit. *Io. XXII. apud Nau. in man. c. 27. n. 92.*
- 2 Factum tamen, facti qualitas, percutiendi modus, & iniuriandi, circumstantia loci, personæ, attendantur. *ibid.*
- 3 Locum, ut in theatro, vel foro, coram Prælato, vel Iudice, in Ecclesia coram multis, vel in alio loco publico. *ibid.*
- 4 Personæ, ut magister, iudex, Prælati, pater, patruus, vel quis in dignitate, vel personatu constitutus, ab interiori, vel humili. *ibid.*
- 5 In dubio citra metas potius est decernendum, quam ultra. *ibid.*
- 6 Percutienti Episcopum nondum consecratum, non incurrit in Bullam Cœnæ. *Nauat. man. ca. 27. nu. 67.*
- 7 Absolutio. à nu. 16. Casus reseru. nu. 3.
- 8 Excommunicatio. nu. 52. Atornatum cura spirituum. nu. 2.

ADDITIONO.

- 1 Priuilegio canonis gaudent clerici, de quibus supra. Clericus: à nu. 18. ad 20.

- 2 Regulares omnes, Nouitii, & conuersi. *DD. communis.*
- 3 Equites S. Io: Hierosol. S. Iacobi, Alcantaræ, & Calatrava. *Barbosa. de iure Eccl. l. 1. cap. 398. 1. nu. 24.*
- 4 Non gaudent mulieres intrantes Monasteria, in quibus religio non est approbata. *Idem ibid. nu. 18.*
- 5 Neque Tertiarij, qui in propriis domibus habitant. *ibid. nu. 22.*
- 6 Neque Eremitæ, qui vagi dicuntur, nec definitum, aut firmum vitæ modum, neque specialem obligationem Ecclesiasticam habent. *ibid. nu. 23.*
- 7 Propinans venenum moniali grauiter, ut abortiatur, ea consentiente, non incidit in pœnam canonis. *ibid. nu. 37.*

Visitatio Episcopi.

- 1 **E**piscopus tenetur visitare per se, vel Vicarium Generalem, vel alios idoneos Viros. *Trid. sess. 24. cap. 3.*
- 2 Singulis annis, vel saltem ut tota visitatio biennium compleatur. *idem ibid. quàm celerrimæ, inquit.*
- 3 Arbitrio tamen Episcopi relinquitur, modo non grauentur nimium visitandi. *decisum refert Barbosa. alleg. 73. nu. 39.*
- 4 Visitare debet Cathedralē, Collegiatas ecclesias cum domibus Canonicorum, Parochiales, beneficiatas, & aliās sibi subiectas, sacella, oratoria, confratrias. *Trid. sess. 22. c. 8. 27. sess. 6. ca. 4.*
- 5 Item Hospitalia, & loca pia. *Idem. sess. 22. cap. 8.*
- 6 Non ea quæ sub immediata Regum protectione. *ibid.*
- 7 Capellas regias visitare potest habentes curam animarum circa eandem curam. *Congr. Episc. 27. Iun. 1618.*
- 8 Collegia quæcumque, etiam instituta pro sustentatione studentium pauperum. *Garz. part. 5. cap. 1. nu. 612.*
- 9 Si oriatur duciū, iudex est Episcopus, vel visitet ut delegatus Sedis Apostolicæ. *idem ibid. Barb. alleg. 75. nu. 20.*
- 10 Item Monachorum, & Regularium Ecclesias, ubi est animarum cura. *Trid. sess. 2. cap. 7.*
- 11 Etiam equitum Hierosolymitanorum. *decisum refert Vilagut. in spec. Visi-*

Visitatorum. num. 6.

- 12 Non autem monasterium cum animarum cura, ubi habitat Generalis Ordinis. Trid. *sess. 25. c. 11. de regular.*
- 13 Unitas monasterii, quæ habent iurisdictionem cum animarum cura, potest Episcopus visitare circa curam. *decisum refert Barbof. alleg. 74. num. 14.*
- 14 Unitas illi monasterio, in quo habitat Generalis Ordinis, habetis curam animarum. *decisum refert, idem ibid.*
- 15 Item Ecclesias, quæ sunt nullius Diocesis Episcopus vicinior. Trid. *sess. 24. cap. 9.*
- 16 Si dubitatur de viciniori, quis sit, in Concil. Prouinciali eligat Prælati loci idoneam personam. *Fuscus de visit. lib. 2. cap. 8. num. 2. ex Trid. ibid. cap. 9.*
- 17 Et electione semel facta, à successoribus non potest mutari. *decisum refert Vilagut loc. cit. num. 7.*
- 18 Distantia verò est mensuranda ab ipsa Cathedrali ecclesia ad locum exemptum. *decisum refert idem ibid.*
- 19 Potest item visitare monasteria viro- rum, ubi non viget regularis obseruan- tia. Trid. *sess. 21. cap. 8.*
- 20 Non tamen Prioratus equitum Hierosolymitanorum. *idem. sess. 7. cap. 8.*
- 21 Potest & ea, in quibus non habitant duodecim, erecta post decretum Urb. VIII. *de Celeb. miss. 21. num. 1625. ibid.*
- 22 Item monasteria commodata, perpetuò unita aliis Ecclesiis, vel piis locis, etiam sub regulari protectione Cong. Conc. *ad sess. 21. cap. 8.*
- 23 Item Confraternitates laicorum ere- ctas in Ecclesiis Regularium non ob- stante quacumque contraria consuetu- dine. Congr. Episc. 17. Iulij 1615.
- 24 Non capellas earum in iisdem Eccle- siis. *decisum referunt DD. apud Barb. alleg. 75. num. 13.*
- 25 Potest cogere earum administrato- res. *decisum refert Gratian. decis. 138.*
- 26 Item quacumque loca pia, non ere- cta auctoritate Episcopi, ut mandentur executioni opera pia relicta. *decisum refert Barbof. alleg. 75. num. 14.*
- 27 Monasteria Monialium Episcopo subiectarum. DD. communiter.
- 28 Item Monialium non subiectarum Epi- scopo, circa clausuram. Trid. *se. 25. c. 5.*

- 29 Licet antea nunquam visitata fuerint. Congr. Episc. 24. Nov. 1617.
- 30 Etiam alieno Episcopo sint subiecta. *decisum refert Barb. alleg. 102. num. 6.*
- 31 Et interrogare potest Episcopus de pertinentibus ad clausuram. Congr. Episc. 25. Febr. 1583. *Vide supra Monial. clausura. à nu. 56.*
- 32 Quod attinet ad personas visitandas, excipe Canonicos exemptos, nisi ad formam. Trid. *sess. 25. cap. 6.*
- 33 Item sub collectores Camera Apostolica, & officiales sedis Apost. *decisum refert Gonzal. ad reg. 8. Cancellar. gloss. 51. num. 81. 82.*
- 34 Et alios clericos exemptos, si qui sunt, ut patet.
- 35 Ordinem, & modum visitandi edidit auctor huius operis. *in Praxi compen- diaria visit. Episc.*
- 36 Peccat Episcopus, qui in visitatione aliqua ratione non præcedat populo. Caiet. *V. Episcoporum peccata. Genuen. in Man. pastorum. cap. 34. num. 3. nisi aliunde excusetur.*
- 37 In prima visitatione potest inquirere circa Bullas beneficiorum, litteras testi- moniales ordinum scientiam, & appro- bationem confessoriorum, caeremonias Missæ, & eiusmodi: in aliis visitationi- bus non item. Cong. Ep. 23. Aug. 1593.
- 38 Non potest Episcopus iubere edicto, ut detegat subditi occulta delicta, mul- toque minus proposita poena excom- municationis *decisum refert Barb. alle. 72. num. 29.*
- 39 Vbi de morum correctione agitur, exemptio, aut vlla inhibito, appellatio, quærela interposita, etiam ad sedem Apostolicam, non potest impedire, aut suspendere executionem decretorum. Trid. *sess. 24. cap. 10.*
- 40 Non potest Episcopus in visitatione recusari tamquam suspectus, nisi mo- dum excedat. *decisum referunt DD. apud Barbof. alleg. 73. num. 38.*
- 41 Potest exigere cathedraticum in visi- tatione, quod singulis annis exigi so- let. *decisum refertur ibid. num. 44.*
- 42 Administrationis locorum piorum, & Confraternitatum reddenda est ratio Episcopo, si admittatur appellatio, non propterea impeditur, aut suspenditur
exc-

- executio. decisum refertur *ibid.* n. 62. *Vi-*
de supra locorum piorum cura. a. num. 19.
- 43 Procuratio in visitatione debetur Epi-
scopo frugalis, & moderata, pro tem-
poris tantum necessitate, & non ultra.
Trid. sess. 24. cap. 3.
- 44 Decem personarum computato Episcopo,
& septem iumenta conceduntur. *Pro. 4.*
- 45 Fugiat Episcopus hospitia laicorum,
& eorum contumelia. *ibid.*
- 46 A muneribus absteineat. *Trid. loc. cit.*
- 47 Toleratur acceptio munerum, quæ
consumenda sunt ibidem, ne aliò aspor-
tanda. *Villagut. par. 2. num. 21.*
- 48 Neque accipiantur munera ab Vni-
uersitate laicorum. *Genuens. in man. pa-
stor. cap. 35. num. 4.*
- 49 Neque item à quoquam post finitam
visitationem. *idem ibid. num. 5.*
- 50 Quæ supersunt victualia, erogentur
pauperibus loci visitati. *num. 6.*
- 51 Si plures personas assumat, quàm soli-
ta procuratio ijs sufficere possit, expen-
dat Episcopus de suo. *Panorm. & alij*
apud Felicjan in Man. Visitat. li. 1. tit. 15.
- 52 Contribuant procuratori visitationis
ijs Regulares, qui parochialem Eccle-
siam conventui vitam habent. *Congr.*
Episc. 27. Aug. 1577.
- 53 Procuratio ad pecuniam redigenda
non pendet ex arbitrio visitatoris. *ea-*
dem 22. Jan. 1601.
- 54 Nec accipiatur in eo loco procuratio,
vbi habitat Episcopus, decisum sapius
refert *Barb. alleg. 73. nu. 46.*
- 55 Neque ab Hospitalibus, locis lepro-
forum, domorum Dei pauperum, & in-
firmorum, nec à paupere Ecclesia. deci-
sum refert *Leo in Thes. fori p. 2. c. 16. a. n. 41.*
- 56 Neq; à clericis pauperibus. *DD. cum*
Barbos. loc. cit. nu. 51.
- 57 Excluduntur medicina, sumptus æquo-
rum, plures procuraciones, si vna die
duæ visitentur Ecclesia. *Zerol. par. 1. Vi-*
sitat. §. 6.
- 58 Neque Notarii possunt accipere quic-
quam pro labore. *Trid. loc. cit. contra Vi-*
lagut. vbi supra, concedentem aliquid
moderatum, si non habent salarium.
Negant Zerol. loc. cit. & alij.
- 59 Præstari debent vecturæ quoq; equo-
rum à visitatis, si Episcopus vere egeat,
& alias impediretur visitatio. *Leo Thes.*

fori. p. 2. cap. 16. num. 43.

- 60 Imò etiam diuiti Episcopo, si adest
consuetudo. *Idem ibid. num. 44. & 45.*
- 61 Qui negant procuratorem dare, nisi
ob euidentem paupertatem, possunt
cogi; ab Episcopo quidē proposita eua
excommunicatione, ab inferiore verò
alijs remedijs. *Salod. de visit. par. 2. c. 1.*
- 62 Vbi etiam probat, dari procurationem
in signum subiectionis: unde, licet visi-
tator domi suæ comedat, potest tamen
recipere procurationem. *DD. citatis*
ibid. sed titulus meræ subiectionis non
mihī placet.
- 63 Si accipiat Episcopus ultra prædicta,
non obstante quavis remissione, suspen-
ditur ab ingressu Ecclesiæ, donec resti-
tuat duplum, & intra mensem facienda
est restitutio, sub hac pœna. *Trid. loc. cit.*
ex decr. Ben. X. 11.
- 64 Restitutio facienda est Ecclesiæ grauata.
ibid.
- 65 Laici ad idem tenentur sub pœna sus-
pensionis ab ingressu Ecclesiæ, & à
communione Eucharistiæ. *ibid. cap. exi-*
git tit. de cens.
- 66 Et Episcopus tenetur de facto famulo-
rum suorum, si sciat, aut ratum habeat.
ibid.
- 67 Neque in his valet vlla donantium re-
missio. *ibid.*
- 68 Sufficit restituere simpliciter, etiam post-
quam incurrit. *Nauar. consil. 2. de cens.*
imò, si distulerit, ante mensem non in-
currit. Zerol. par. 2. Visit. prim. Sed oppo-
sita sententia est communior, & tutior.
Vide Nald. Visitare n. 8.

V. Regularium iura sub Episcopis. n. 14. 54.

ADDITIO.

- 1 Potest Parochus denuò examinari, ab
Episcopo recentiore, ex suspitione
ignorantiæ. *Congr. conc. 6. An. 1628.*
- 2 Vbi habitat Generalis alicuius ordinis,
licet curatus sit secularis, hic non est
subditus visitationi Episcopi Ordina-
rii Diocesis, decisum refert *Lexana in*
sum. 9. Regul. cap. 11. num. 9.
- 3 Visitare potest tanquam sedis Apost.
delegatus Parochialem subiectā Olueta-
nis, & Abbas potest concedere Decre-
ta cumulatiuè cum Episcopo: sed qua-
tenus sint contraria, debent præuale-
re Episcopi decreta, decisum refert 29.

III-

Julij 1628. Barb. de iur. Eccl. l. i. c. 14. n. 21.

- 4 Item Parochiales unitas monasterio Canonorum Regularium, licet Generalis habeat in eo loco sedem ordinariam principalem, decifum refert 2. Maij 1595. *idem ibid.*
- 5 Item Parochus S. Io: Ierosolim. curā animarum ſecularium exercentes tenetur Episcopus tāquam ſedis Apoſtolicæ delegatus viſitare gratis, & abſq; impenſa, & onere Rectorum, decifum refert 26. Iunij 1627. *idem ibid. n. 22.*
- 6 Item in Eccleſijs Regularium animarum curam habentium viſitare poteſt, quomodo aſſeruentur Euchariftia, paramenta, calices, & alia pro administratione Sacramentorum, decifum refert *Fr. Leop. 2. c. 3. l. num. 3. & Barb. de poteſt. Epiſc. alleg. 74. n. 18.*

Visitatio inferiorum Episcopo.

- 1 Archidiaconi, & alij inferiores, qui ius habent viſitandi, aſſumant Notarium de conſenſu Episcopi. Trident. *ſeſſ. 24. cap. 3.*
- 2 Viſitatores a Capitulo ius habente viſitationis deputandi, prius ab Episcopo approbentur. *ibid.*
- 3 Neque ideò omittat Episcopus ſuam viſitationem. *idem ibid.*
- 4 Poteſt Episcopus præſcribere Archidiacono comitatum, & equitatum neſitioni Eccleſijs. decifum refert *Barboſ. alleg. 73. num. 39.*
- 5 Inferioribus viſitatoribus non conceduntur perſonæ ultra octo, & ſex iumenta. *Prou. 4.*
- 6 Si accipiant ultra debitam procuratio-
nē, de qua in præcedenti titulo à n. 52.
incurrunt ſuſpenſionem ab officio, &
beneficio. *Trid. l. c. ex Decr. Ben. XII.*
- 7 Archidiaconi, & alij inferiores infra
menſem tenentur rationem reddere
Episcopo viſitationis factæ, & acta in-
tegra exhibere, non obſtantibus qui-
buſcumque. *Trid. ſeſſ. 24. cap. 3.*
- 8 Punitos à prædictis ſuper eadem re nō
poteſt Episcopus denuò punire. *Barb.
loc. cit. num. 31.*
- 9 Patroni in ijs, quæ ad viſitationem or-
namentorum Eccleſiæ, aut bonorum
ſtabilium, ſeu fabricarum præuentus
attinent, ſe non immiſceant, niſi ex ſup-

datiōe illis competat. *idem ibid.*
V. Archidiaconus num. 5.

Visitatio circa canonicos exemptos.

- 1 Cathedralis Eccleſiæ, quæ ante
Concilium Trident. priuilegio,
exemptione vel alio iure exemptæ
erant à iuriſdictione Episcopi, & illæ,
quæ habent concordias confirmatas,
debent viſitari ab Episcopo cum duo-
bus de Capitulo adiunctis, à Capitulo
electis Trident. *ſeſſ. 25. cap. 6.*
- 2 Intellige concordias firmatas ex certa
ſcientia, non in forma communi. deci-
ſum 13. Non. 1586. & refert *Gonzal. ad
reg. 8. Canc. gloſ. 25. nu. 14.*
- 3 Si adiuncti reſiſti negligant, vel re-
cuſent procedere cū Episcopo, facultas
procedendi contra aliquem ex capitu-
laribus exemptis pertinens ad Episco-
pum, non deuoluitur ad eundem. deci-
ſum reſertur apud *Barb. alb. 73. n. 9.*
- 4 Protonotarij exempti poſſunt viſitari ſi-
ne adiunctis, licet habeant vocē in Ca-
pitulo exēpto. decifum reſertur *ibid. n. 10.*
- 5 Niſi ſit contraria conſuetudo, vel statu-
tum. decifum reſertur *ibid. nu. 11.*
- 6 Contra coadiutores non tenetur Epi-
ſcopus cum adiunctis procedere, niſi
ex forma coadiutoriæ colligatur oppoſi-
tum; decifum reſert *Garz. in addit. part.
4. cap. 5. nu. 96.*
- 7 Poteſt etiam ſine adiunctis procedere
ad priuationem Canonicorum ex cauſa
quod ordines ſuos præbendis annexos
non ſuſceperint, decifum reſert *idem
par. 3. cap. 4. nu. 22.*
- 8 Item ſine adiunctis poteſt corrigere, &
punire peccata Capitularium, ea pœna,
quæ morum magis emendationem,
quàm punitionem reſpiciat. decifum
reſert *Barb. alleg. 73. nu. 13.*
- 9 Item ſine adiunctis poteſt viſitare Ca-
pitulares, bona, & eorum adminiſtrato-
res, vel cum quibus adiunctis ſibi vide-
bitur. decifum *ibid. nu. 14.*
- 10 Et ſine ijs viſitare corpus Eccleſiæ Ca-
thedralis ſacramenta, reliquias, veſtes,
&c. capellas, capellarias, dotationes, an-
niuerſaria, pia opera. decifum reſertur
ibid. nu. 16.
- 11 Debet autem Eps. viſitare per ſe ip-
ſam, & quoties opus fuerit. *Trid. ſeſſ. 6. c. 4.*

12 Non

- 12 Non potest sine adiunctis prosequi delictum Canonici. *Trid. sess. 25. c. 6.*
- 13 Potest sumere suum Notarium, non Capituli. *idem ibid.*
- 14 Et item Fiscum suum, vel alium quem voluerit. *idem ibid.* vbi ait, in consueto tribunali.
- 15 Et in domo sua. *idem ibid.*
- 16 Carcer pro Canonici sit in loco decenti. *ibid.*
- 17 Quomodo se gerat Episcopus in pœnis eorū, idē *sess. 13. c. 1.* nimirum, vt Past.
- 18 Appellatio non datur quoad effectum suspensuum. *idem ibid.* nisi grauamen sit irreparabile. *et sess. 24. cap. 10.*
- 19 Licet Episcopus procedat, vti delegatus Sedis Apostolicæ, appellatio tamen sit ad Metropolitanum, decisum refert praxis noua Episc. p. 2. *visit. §. 3.*
- 20 Adiuncti sunt eligendi initio anni, & a solo Capitulo. *Trid. sess. 25. cap. 6.*
- 21 Eorum auctoritas extenditur solum ad causas criminales. *ibid.*
- 22 Quādoque vult Episcopus procedere contra aliquem, etiam extra visitationem. *ibid.*
- 23 Assensus, nedum consilium eorum, est necessarius. *ibid.*
- 24 Non possunt recusari, quia electi a toto Capitulo.
- 25 Eorum votum est vnum: si discordet, & alter eorum adhæreat voto Episcopi, fit sententia. *Trid. ibid.*
- 26 Si discordent ambo ab Episcopo, intra sex dies Episcopus, & ipsi eligant tertium, aliter electio tertij deuoluitur ad viciniorum Episcopum. *ibid.*
- 27 Tertius electus accedat, cui parti voluerit. *ibid.*
- 28 In delictis adulterij, concubinitus, & in atrocioribus, & vbi de fuga timetur, potest Episcopus solus ad summariam informationem, & detentionem procedere. *ibid. vide supra. clericus concubinitus.*
- 29 Vbi non est crimen graue, neq; timetur fuga, Episc. non potest. *ex eod. ibid.*

A D D I T I O.

- 1 Potest Episcopus procedere sine adiunctis ad penas contra capitulares non obseruantes diem festum ab Episc. edictum. *Congr. conc. 7. sept. 1630.*
- 2 Item si e adiunctis exigere rationes ab

officialibus ex premio capituli constitutis, sede vacante, nisi velit criminaliter procedere, decisum refert Garz. de benef. p. 5. cap. 7. nu. 23.

- 3 Contra coadiutores cum futura successione non tenetur procedere cum adiunctis, nisi ex forma coadiutoria colligatur, illis concessa fuisse priuilegia, quæ habent Canonici exempti, decisum refert Garz. in addit. p. 4. c. 5. nu. 96.

Votum.

- 1 Non potest Episcopus dispensare in voto, quo aliena incerta deuota sunt in subsidium terræ sanctæ, vt in alios vsus conuertantur. Sylu. *Votum 4. quest. 3. Quintum.*
- 2 Neque in voto temporali Religionis, cum quis obligatur intrare, non remanere. *ibid. Sextum.*
- 3 Neque in voto intuitu personæ certæ, vel loci, nisi vrgente causa. Archid. & alij. Affirmant alij, apud Sylu. *ibid. quest. 6. Quartum.*
- 4 Potest in imposta pœnitentia à Papa transmutando votum. *idem ibi. Octauum.*
- 5 Item in voto, quā existens in religione laxiori vouet strictiorem. *ibid. q. 3. Sextum.*
- 6 Et vt habens votum simplex de arctiori transeat ad laxiorem. *ibid.*
- 7 Votum peregrinationis ad Ædem Laurentanam esse reseruatū Papæ, dixit Nauarr. & Nald. *Votum. num. 32.* allegat breue Greg. XIII. sed nunc non attendi in praxi, docet Azor *tom. 1. lib. 11. §. 10. q. 4. et alij cum Naldo supra.*
- 8 Voti reseruati qualitas, puta eundi pedibus ad Sanctum Iacobum, &c. non est reseruata Papæ. Nald. *Votum 52.*
- 9 Causæ dispensandi sunt tres: malum, inutile, maioris boni impedimentum. Syl. *quest. 6. loco citat.*
- 10 Dispensatio nihil loco voti iniungit. Nauarr. in *Man. c. p. 12.*
- 11 Causæ commutandi sunt, impossibilitas, seu incommoditas, vel maior utilitas, arbitrio boni viri. Sylu. *supra.*
- 12 Et saltem sit æqualitas in commutatione. *ibid. quest. 8. Secundum.*
- 13 Commutatio voti ad locum pium tutius fit in fauorem eiusdem loci pij, Nald. *supra 70.*

14 Si

- 14 Si ob calamitatē à populo votū Deo fiat, non ante, quā agatur cum Ep. Pr. 5.
- 15 Fiat deinde cum aliqua solemnitate; pridie, uesperis dato cāpanæ signo, adultis omnibus mane convenientibus, sacra Eucharistia refectis, processione indicta, Missa celebrata, concione de voto habita. Clero loci præsente, & post offertorium. *ibid.*
- 16 Qui vniuersitas nomine sunt delecti, genibus flexis coram Sacerdote celebrante, in scriptis, voti formulam præscriptam pronuncient. *ibid.*
- 17 Instrumentum voti à Notario confectum, mittatur ad Episcopum, ut in Archinio ponatur. *ibid.*
- 18 Si perpetuum est, in tabula lapidea incidatur, & indicetur. *ibid.*
- 19 Vbi verò puta ob pestē, conuenire non possunt omnes, alia ratio ineatur, donec fieri possint, quæ supra scripta sunt. *ibid.*
- 20 Vota populorum censentur obligare perpetuo successores, si fiat cum auctoritate Episcopi, non in vim voti, sed præcepti ecclesiastici. *Suar. to. 2. de relig. lib. 4. c. 9. in fin. Nald. v. otium. nu. 9. V. Dispensatio à n. 18. Legatus. nu. 2.*

Usura.

- 1 Cambia sicca damnantur, & ficta Pius V. Anno 1571.
- 2 In realibus damnatur dilatio termini solutionis præstituti, lucro recepto ex tacita, vel expressa conuentione, seu etiā promisso tantum. *ibid.*
- 3 Ne à principio, neque aliās, audeant pacifici certum interesse, etiā in casu non solutionis. *ibid.*
- 4 Neque fiant cambialiter, quam pro primis nundinis, ubi illæ celebrantur: ubi vero non celebrantur pro primis terminis iuxta usum locorum. *ibid.*
- 5 In terminis habeatur ratio longinquitatis, seu vicinitatis locorum, in quibus solutio destinatur. *ibid.*
- 6 Qui contra hæc fecerit, usura pœnis subiiciatur. *ibid.*
- 7 Qui congestam vndique pecuniam ita ad se redigunt, ut quasi monopolium

pecuniæ facere videantur, pœnis contra exercentes monopolia constitutis subiiciantur. *ibid.*

- 8 Episcopus domos suas locans, vel sub alio titulo concedens ad fœnus publicè exercendum usurarum hominibus alienigenis, & aliis non oriundis ex terris ipsorum, vel si eos in terris suis habitare permiserit, suspenditur. *Barb. allegat. 111. nu. 24. V. de locum.*
- 9 De alijs superioribus in hac materia Sylu. *v. usura 9. quest. 22.*
- 10 Clericus usurarius, vel hæres usurarii, cogitur restituere usuras sub pœna suspensionis ab officio, & beneficio, & deputationis, idem. *v. usura 6. q. 8.*
- 11 Usurarius manifestus est, qui est notorius de iure, vel de facto, vel qui coram sacerdote, & testibus in articulo mortis confessus est se usurarium, & mandauit usuras restitui. idem. *v. usura 9. quest. 1.*
- 12 Potest publicari talis, etiā post mortem. *ibid. quest. 3.*
- 13 Non est admittendus ad sacramenta, neque ad oblationem, nisi idonee caueat pro restitutione. *ibid. quest. 4.*
- 14 Qui recipit oblationem, est suspensus ab officio, donec restituat spoliatis, arbitrio Episcopi. *ibid.*
- 15 Carcat usurarius manifestus Ecclesiastica sepultura. *ibid.*
- 16 Licet mandari restitutionem, nisi re ipsa satisfaciatur, aut pignoribus, aut fideiussione idonea data. *Prou. 2.*
- 17 Parochus eiusmodi hominem sepultura ecclesiastica tradens est excommunicatus, ex Constit. Clem. V. Prou. 2. & Sylu. *loc. cit. quest. 4.*
- 18 Alias pœnas temporarias recenset idē *ibid.*
- 19 Cautione data post mortem, potest sepeliri in loco sacro. idem. *ibid. quest. 10.*
- 20 Incertorum restitutio eiusmodi hominum spectat ad Episcopum. idem. *v. de Restitutio 8. quest. 5.*
- 21 Iurans non repetere usuras, potest ex noua causa admitti ad repetitionem. *Nald. v. usura nu. 6. V. Contractus. n. 1. 15. Testamentum. n. 9.*

L A V S D E O.

ADDITIONES

Ad Manuale Episcoporum

P. BARTHOLOMÆO GAVANTI

Congreg. Cler. Reg. S. Pauli.

PARS SECVNDA.

Ad Lectorem.

Considerare non pauci, in calce Manualis nostri Episcoporum, Bullas Pontificias, & Sacrarum Congregationum Romanarum Decreta prælo Romano iam data, & in eodem Manuali citata, notataque Asterisco, iisdem ipsis verbis, quibus in vulgus emanauerunt; quippe quæ vel non ad omnes deueniunt; vel, quia in folijs separatim edita euenerunt; vel quia in Bullario nouo impressa, volumine grandi, incommodè circumferri possunt. Ea igitur selegi, quæ præ manibus Episcoporum haberi debent, & Additionibus eiusdem Manualis addidi, ordine temporum seruato, quo à S. Sede Apostolica prodierunt. Videlicet.

Index Additionum ad Manuale Episcoporum.

1	De executione Concilij Tridentini contra Regulares.	pag. 210
2	De conseruatoribus Regularium.	210
3	De exemptorum priuilegijs.	212
4	Dubia emanata cum Responſionibus.	213
5	De Conceptione B. V. Mariæ.	215
6	De executione nouorum conuentuum.	216
7	De sollicitatione mulierum in confessione.	217
8	Renocatio licentiarum loca regularia euigendi.	218
9	Contra malè ordinantes, & ordinatos.	219
10	Definitio quoad imagines nondum Canonizatorum.	220
11	Declaratio de eadem re.	221
12	De celebratione Missarum.	221
13	Dubia de eadem cum Responſionibus.	223
14	Approbatio Decreti pro Abbatibus in Missarum solemnij.	225
15	Renocatio licentiarum legendi libros prohibitos.	227
16	Decretum de electione Patronorum.	227
	Adiecimus Formulā conficiendi Inuentarij bonorum Ecclesiasticorū.	227
	<i>Barthol. Ganant, Pars II.</i>	O De

I.

De executione Concilij Trident. contra Regulares non subditos Episcopo, extra claustra notoriè delinquentes: & de pœnis eorum Superiorum illos punire negligentium.

CLEMENS PAPA VIII.

Anno 1596. 23. Febr.

S Vſcepti muneris ratio postulat, vt ea, quæ in Sacro Tridentino Concilio prouidè constituta sunt, ab ijs, ad quos spectat, inuiolate obseruari curemus.

Mature sane consilio ipsius Concilij decreto prouisum est, vt quicumque Regularis non subditus Episcopo, intra claustra degens, extra ea ita notoriè delinquerit, vt populo scandalo sit, Episcopo instante, à suo superiore intra tēpus ab Episcopo præfigendum, seuerè puniatur, & superior de punitione Episcopum certiore faciat, sin minus ipse à suo item superiore officio priuetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit.

Verum quia experientia compertum est, interdū in huiusmodi decreti executione nimis remisse procedi, cum enim Episcopus instat, aliquem regularem, eo quo supradictum est modo, delinquentem, à suo superiore puniri, saepe fit, vt superior regularem delinquentem ad alia suorum Ordinum loca, extra Episcopi diœcesim, ex industria impunitum transmittat, atq; etiam ipse aliquando ad alias provincias se conferat, nec ulterius super delinquentis excessibus inquirat, & de eius punitione Episcopum certiore reddat. Vnde nec regularis delinquens tunc ab Episcopo puniri potest, cum extra ipsius diœcesim existat, nec superior, qui delinquentē corrigere negligit, officio priuatur.

Nos pro pastoralis nostræ sollicitudine, præfati decreti executioni, quantum cum Domino possumus, fanere, & præmissis malis, vt par est, opportuno aliquo remedio occurrere volētes, de venerabilium fratrum nostrorum S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalium prædicti Concilij interpretum sententia: Motu proprio, & ex certa scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura constitutione, omnibus, & singulis cuiuscumque Ordinis, & instituti Regularium, etiam Mendicantium superioribus, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ, ac priuationis dignitatum, & officiorum per eos obtentorum, eo ipso incurrendis pœnis præcipimus, & mandamus, vt iuxta prædictum decretum, quilibet ipsorum, regularem non subditum Episcopo, intra claustra degentem, & extra ea ita notoriè delinquentem, vt populo scandalo sit,

Episcopo instante, intra tēpus ab Episcopo præfigendum, seuerè puniat, ac de punitione Episcopum certiore faciat, & aliàs decretum ipsum, in omnibus, & per omnia exequatur. Ceterum si superior in regularem delinquentem non animaduertit, quinimmo si illum impunitum ad alia suorum Ordinum loca, extra Episcopi Diœcesim, vt præfertur, transmisserit, volumus, & simili motu, atque auctoritate decernimus, vt superior instante Episcopo, intra terminum ab Episcopo præfigendum, & sub eisdem indignationis nostræ, ac priuationis dignitatum, & officiorum obtentorum, necnon & sub inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, ac ulterius priuationis actiua, & passiva vocis, ad quas à nemine præterquam à nobis, & à Romano Pontifice pro tempore existen. restitui possit, ipso facto similiter incurrendis pœnis, ipsum regularem delinquentem à loco ad quem transmissus fuit, reuocare, & in quo deliquit constituere, seu sistere teneatur. Quod si hoc etiam facere prætermiserit, per præsentem similiter statuimus, vt Ordinarius loci ad quem regularis delinquens transmissus fuerit, super præmissis ab ipso Ordinario loci in quo deliquit, similiter requisitus, vel aliàs de illius delicto informatus, vt præfertur, tanquam Sedis Apostolicæ delegatus, prædictum Concilij decretum omnino exequi, & in regularem delinquentem seuerè animaduertere possit, & debeat.

II.

De electione Iudicum conseruatorum pro Regularibus.

GREGORIUS XV.

Anno 1621. 20. Sept.

S Anctissimus in Christo Pater, & Dominus noster D. Gregorius Diuina prouidentia Papa XV. ex certis rationabilibus causis animum suum moueri, & de voto Venerabilium Fratrum suorum S. R. E. Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum, partim sel. rec. Clem. Papæ VIII. prædecessoris sui vestigijs inherēdo.

Reuocauit, ac nullas, & inualidas decreuit omnes, & quascumq; Iudicum Conseruatorum electiones, nominationes, seu deputationes tam in vim litterarum Conseruatoriarum iuxta formam in quinterno Cancellariæ descriptā, quam in vim quorumcumque priuilegiorum perpetuò, vel ad tempus nondum elapsum, Apostolica auctoritate concessorum, seu alias quocumque Iure, vel titulo hæctenus factas pro quibuscumque Conuentibus, Capitulis, Militijs, etiam Sancti Ioannis Hierosolymitani Congregationibus, Collegijs, Ordinibus, Mona-

Monasterijs, Hospitalibus, aut alijs quibuscumque pijs, tam sæcularibus, quam cuiuscumque Ordinis, etiam Mendicantium, seu Instituti, vel Societatis Regularibus, locis quantumvis exemptis, etiam de necessitate exprimendis, seu illorum personis, cuiuscumque qualitatis, seu conditionis existant.

In futurum verò sanctitas sua hac generali, & perpetuò valitura Constitutione statuit, & decreuit, ut Iudices Conseruatores huiusmodi, siue principales, siue subrogati, eligi, nominari, aut deputari non possint, nisi non solum habeant qualitates requisitas, & descriptas in Constitutione similis rec. Bonifacii Papæ VIII. etià Prædecessoris sui, quæ incipit: Statutum, ita ut vel dignitate Ecclesiastica præditi, vel personarum obtinentes, vel Ecclesiarum Cathedralium Canonici existant; sed etiam in Concilijs Provincialibus, aut diocesanis, iuxta Decretum Concilij prædicti, indices electi, seu designati sint.

Quodque deinceps litteræ Conseruatoriæ per Sedem Apostolicam concedendæ superscriptis tantum dirigantur, & si quæ litteræ aliter expediantur, illæ, ac deputationes huiusmodi, omniaque exinde sequenda nullius sint roboris, vel momenti.

Et nihilominus qui secus, quam iuxta formam superius præscriptam, Conseruatores huiusmodi cum effectu eligere, nominare, seu deputare, aut electis, nominatis, seu deputatis uti ausi fuerint. Regulares quidem voce actiua, & passiva sint ipso iure priuati, adeo ut habilitationem à nemine, præterquam à Romano Pontifice cõsequi valeant, reliqui verò alijs penitus arbitrio Sanctitatis suæ coerceantur, & prædictorum omnium Conuentus, Monasteria, ac loca huiusmodi, eorumque personæ, ac bona careant Conseruatore ad annum, ita ut illorum causæ interea coram locorum Ordinarijs dumtaxat cognosci, ac diffiniri debeant.

Cæterum ut latius pateat Conseruatorum huiusmodi deligendorum facultas, Sanctitas sua admonitos voluit omnes locorum Ordinarios, ut in Synodis Provincialibus aut Diocesanis quamplures personas ex habentibus qualitates in prædicta Constitutione eiusdem Bonifacii Prædecessoris contentas, & aliquin ad id aptas designari procurent, & si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in eius locum usque ad futuram Provinciale, aut Diocesanam synodum.

Insuper Sanctitas sua inhærendo hac in parte. Decreto similis recordationis Gregorij Papæ XIII. etiam Prædecessoris sui, statuit, & ordinauit, ut Regulares, ac personæ huiusmodi in Italia infra duos, extra Italiam verò infra sex menses à die publicationis in Vrbem præ-

sentis Constitutionis inchoandos, debeant sibi eligere, seu assumere Conseruatores iuxta formam superius propositam.

Eiusque electionis, seu assumptionis documentum infra tempus huiusmodi penes Acta Curiae Ordinariarum exhibere, & dimittere teneantur; alioquin eo termino elapso, quamdiu Conseruatores secundum formam præsentis Constitutionis non elegerint, coram eisdem Ordinarijs conueniantur.

Quodque Conseruatores huiusmodi semel legitime deputati, nisi ex legitima causa à Sede Apostolica, aut locorum Ordinarijs, prout iisdem Regularibus, & alijs supradictis libuerit, approbanda, durante quinquennio à die deputationis, amoueri, aut mutari, nullatenus possint, aut valeant.

Ad hæc statuit Sanctitas sua, ut coram ipsis Conseruatoribus Regulares, ac personæ superscriptæ conueniri quidem, aut trahi debeant, sed alios conuenire, aut trahere non possint, ita ut memorati Conseruatores in causis, in quibus Regulares, & alij actores fuerint, nullam prorsus iurisdictionem habeant, sed in ijs tantum, in quibus rei extiterint; neque extra Ciuitates, seu Dioceses, in quibus fuerint deputati, contra quoscumque procedere præsumant.

Si qua verò inter Iudices Conseruatores huiusmodi, & locorum Ordinarios controuersia super competentia iurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, donec per arbitros in forma Iuris electos super iurisdictionis competentia fuerit iudicatum.

Quod si qui Conseruatores, siue in hac parte, siue alias quomodolibet suos limites excesserint, per annum ab Officio Conseruatoris huiusmodi suspensi sint, & pars, quæ hoc fieri procurauerit, sententiam excommunicationis incurrat iuxta formam alterius Constitutionis eiusdem Bonifacii Prædecessoris, quæ incipit: Hac Constitutione, quam Sanctitas sua in omnibus, quæ præsentis Constitutioni non aduersantur, innouauit, & innouat.

Per hoc tamen non intendit Sanctitas sua prohibere, quominus Regulares, & alij supradicti in casibus à iure permissis petant, Iudicem non suspectum à Principibus, seu Magistratibus sæcularibus; dum tamen hæc tria copulatiue concurrant: videlicet: ut Regulares, & alij prædicti sint actores, non autem rei; utque agant contra laicum, non autem contra Ecclesiasticum, vel aliàs à iurisdictione sæculari exemptum; atque ut causa, in qua Iudex deputatur, fuerit prophana, non autem Ecclesiastica, & in ea iuxta Sacrorum Canonum dispositionem laicus, ut præfertur, eligendus Iudex competens existat.

Sequitur aliud dubium super prædicta Constitutione exortum, cum sua declaratione.

IN Constitutione de Conseruatoribus, edita à Sanct. mem. Gregorio Decimoquinto, ex sententia Sacrae Congregationis Concilij intra cetera statutum est, ut coram Conseruatoribus Regulares conueniri quidè, aut trahi debeant, sed alios conuenire, aut trahere non possint, ita ut memorati Conseruatores in causis, in quibus Regulares, & alij actores fuerint, nullam prorsus iurisdictionem habeant, sed in ijs tantum, in quibus rei extiterint.

Dubatur nunc, An per hæc verba sublata sit facultas, quam habent Conseruatores defendendi Regulares, & alios à manifestis iniurijs, & violentijs, quæ illis de facto inferuntur, dum à suis possessionibus deiciuntur, & proprijs bonis uti, ac frui impediuntur.

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpreti censuit, eiusmodi verbis minime sublata fuisse facultatem, quam habent Conseruatores defendendi Regulares à manifestis iniurijs, ac violentijs; dummodo obseruent formam præscriptam Constitutionibus Innocentijs Quarti, & Bonifacij Octauij relatis in c. 1. & fin. de offic. deleg. in 6.

C. Card. de Torres.

Prosper Fagnanus S. Congr. Secr.

I I I.

De exemptionum priuilegijs circa animarum curam, & Sacramentorum administrationem, Sanctimonialium Monasteria, & prædicationem Verbi Dei.

G R E G O R I V S X V.

Anno 1622. 5. Febr.

SANCTE Tridentina Synodi decretis providè cautum est, nullum Presbyterum, etiam Regularem, posse Confessiones sæculari, etiam Sacerdotum audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut parochiale beneficium habeat, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut aliàs Idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat.

Necnon ut in monasterijs, seu domibus virorum, seu mulierum, quibus imminet animarum cura personarum sæcularium, præter eas, quæ sunt de illorum Monasteriorum, seu locorum familia personæ, tam regulares, quam sæculares eiusmodi curam exercentes, sub sint immediate in ijs, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi,

in cuius diocesi sunt sita. Itemque ut Episcopi vniuersi sub obestatione Diuini iudicij, & in terminatione maledictionis æternæ in omnibus Monasterijs sibi subiectis Ordinaria, in alijs verò Sedis Apostolicæ autoritate clausuram sanctimonialium, ubi violata fuerit, diligenter restitui, & ubi iniuncta est, conseruari maximè procurent; inobedientes, atque contradictores per censuras Ecclesiasticas, aliasque pœnas, quacumque appellatione postposita, compescerent.

Atque ut regulares in Ecclesijs suorum Ordinum prædicare volentes, se coram Episcopis præsentare, & ab eis benedictionem petere teneantur; in Ecclesijs verò, quæ suorum Ordinum non sunt, nullo modo prædicare possint sine Episcopi licentia; contradicente autem Episcopo, nulli, etiam in suorum Ordinum Ecclesijs prædicare præsumant.

Verum quia experientia compertum est, Ecclesiastici regimini ratione postulare, vel decretis eiusmodi aliquid adiungatur: maturæ deliberatione nostra, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, hac generali, ac perpetuo valitura Cõstitutione decernimus statuimus, & declaramus, ut deinceps tam regulares, quam sæculares, quomodolibet exempti, siue animarum curam personarum sæcularium Monasterijs, seu domibus regularibus, aut quibusvis alijs Ecclesijs, vel beneficijs, siue regularibus, siue sæcularibus incumbẽtem exercent; siue aliàs Ecclesiastica Sacramenta, aut vnum ex illis ministrare præiura Episcopi licentia, & approbatione siue quoquomodo in dictæ curæ exercitio, aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicuius ex illis administratione de facto absque vlla auctoritate se ingerant: in his, quæ eiusmodi curam, seu administrationem concernunt, omnimodæ iurisdictioni, visitationi, & correctioni diocesani Episcopi, tanquam Sedis Apostolicæ delegati, plenè in omnibus subiiciantur. Ad hæc tam regulares, quam sæculares huiusmodi nullis priuilegijs, aut exemptionibus tueri se possint, quominus, si deliquerint circa personas intra septa degentes, aut circa clausuram, vel circa bonorũ administrationem Monasteriorum Monialium, etiam Regularibus subiectarum, ab Episcopo loci similiter tanquam ad hoc Sedis Apostolicæ delegato, quoties, & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant.

Confessores verò, siue sæculares quomodocumque exempti, tam ordinarij, quam extraordinarij, ad Confessiones monialium, etiam regularibus subiectarũ, audiendas nullatenus deputari valeant, nisi prius ab Episcopo diocesano idonei iudicentur, & approbationem, quæ gratis concedatur, obtineant. Sed & Administran-

tes bo-

res bona ad eiusdem Monasteria Sanctimonialium, ut præfertur, etiam regularibus subiectarum, pertinentia, siue regulares extiterint, siue seculares, quomodolibet exempti, Episcopo loci, adhibitis etiam Superioribus regularibus, singulis annis rationes administrationis, gratis tamen exigendas, reddere teneantur, ad idque iuris remedijs cogi, & compelli queant. Liceatque Episcopo, ex rationabili causa Superiores regulares admonere, ut eiusmodi Confessores, atque Administratores amoveant, iisque Superioribus id facere detraherentibus, aut negligentibus, habeat Episcopus facultatem prædictos Confessores, & Administratores amovendi quoties, & quando opus esse iudicaverit. Ac similiter possit Episcopus, una cum superioribus regularibus, quarumcumque Abbatissarum, Priorissarum, Præfectorum, vel Præpositarum eorundem Monasteriorum, quocumque nomine appellentur, electionibus per se, vel per alium interesse, ac præsidere; absque ulla tamen ipsorum monasteriorum impensa.

Ac demum habeat Episcopus, tamquam dictæ Sedis delegatus, auctoritatem coercendi, ac puniendi quoscumque exemptos, & seculares, quam regulares, qui in alienis Ecclesijs, aut quæ suorum Ordinum non sunt, absque Episcopi licentia, & in Ecclesijs suis, aut suorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut ipso contradicente, prædicare præsumpserit. Ita ut Episcopi in superscriptis casibus, in prænomminatas personas, in præmissis omnibus, & singulis, aut circa ea quoquo modo delinquentes, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra visitationem, per censuras Ecclesiasticas, aliasque penas, ut eiusdem Sedis delegati, procedere, omnemque iurisdictionem exercere liberè, & licitè valeant.

I V.

Subsequuntur aliquot dubia super prædicta Constitutione exorta.

- 1 **D**ubitatur: An liceat Episcopis visitare, & Alaria regularium Ecclesiarum, quibus cura animarum personarum secularium non incumbit, aut loca, ubi in ipsæ Ecclesijs alternatur sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, vel ubi audiuntur Confessiones personarum secularium?
- 2 An Episcopi possint Regularibus præscribere, ut certis tantum in locis, ac temporibus, aut certarum personarum Confessiones audiant, vel alijs illorum privilegia restringere, ac moderari in sacramentis administrandis?
- 3 An facultas Episcopis per Constitutionem

Barth. Gau. Pars Secunda,

attributa in exemptos tam seculares, quam regulares intelligatur etiam tributa in personas nullius diocesis?

- 4 An eadem facultas competat inferioribus Prælati proprium territorium, ac iurisdictionem quasi Episcopalem habentibus.
- 5 An per eandem Constitutionem in illis verbis, possit Episcopus una cum superioribus regularibus quarumcumque Abbatissarum, &c. electionibus per se, vel per alium interesse, ac præsidere; ius Abbatissas confirmandi Episcopis attributum censeatur.
- 6 An Confessores Monialium ante editam Constitutionem deputati, debeant ab Episcopo examinari, & approbari?
- 7 An superiores Regulares similiter ante ipsius Constitutionis publicationem electi, seu deputati, alia indigeant Episcopi approbatione pro Confessionibus sanctimonialium sibi subiectarum audiendis?
- 8 An Confessiones, quas audiunt superiores Regulares electi, seu deputati, vel confirmati post publicationem, & scientiam tenoris dictæ Bullæ, non obrenta Episcopi approbatione, sint nullæ, atque irritæ, necne?
- 9 An Regulares generaliter ab Episcopo approbati ad Confessiones personarum secularium audiendas, censeantur etiam approbati ad audiendas Confessiones Monialium sibi subiectarum.
- 10 An Regularis ad audiendas Confessiones Monialium unius Monasterij ab Episcopo approbatus, Confessiones Monialium alterius Monasterij audire possit?
- 11 An Confessores Regulares extraordinarij semel ad Episcopo deputati, & approbati ad audiendas Monialium Confessiones pro una vice infra annum ad præscriptum sacri Concilij Tridentini, possint, virtute dictæ approbationis, pluries tanquam Confessores extraordinarij, earundem Confessiones audire absque nova Episcopi licentia?
- 12 Cum in eadem Constitutione statutum sit, ut liceat Episcopo ex rationabili causa superiores Regulares admonere, ut amoveant Confessores Monialium, atque Administratores bonorum ad earundem Monialium Monasteria pertinentium; iisque Superioribus id facere detraherentibus, habeat Episcopus facultatem prædictos Confessores, & Administratores amovendi quoties, & quando opus esse iudicaverit: An eiusmodi causam Episcopus superioribus Regularibus assignare teneatur.
- 13 An eadem Constitutio qua parte supponit Episcopi iurisdictioni Regularem delinquentes circa personas degentes intra septa

O 3 Mona-

Monasteriorum Monialium, aut circa claustrum, vel bonorum administrationem eorundem Monasteriorum, habeat locum in omnibus delictis, an verò solum in notorijs, & cum scandalo populi?

Subsequuntur declarationes ad supradicta dubia à Congreg. Card. S. Concilij Tridentini Interpretum data, & ab isto, & Urb. VIII. eius successore respectu approbata.

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum censuit, Constitutionem san. mem. Gregorij XV. de exemptorum privilegijs, nequaquam subijcere Regulares exemptos, quibus cura animarum personarum secularium non incumbit, Episcoporum iurisdictioni in his, quæ Sacramentorum administrationem concernunt, nisi cum in Sacramentis personis secularibus administrandis iidem Regulares delinquant: ac propterea.

AD primum dubium respondit, Episcopis non licere in vim eiusdem Constitutionis visitare Altaria Ecclesiarum Regularium, quibus non incumbit animarum cura personarum secularium, nec loca, ubi in iisdem Ecclesijs asseruatur Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, vel ubi Confessiones personarum secularium audiuntur.

Ad 2. Hac in parte Constitutionem nihil novi iuris induxisse, nec ullam novam auctoritatem Episcopis in Regulares attribuisse. Ideoque in vim ipsius Constitutionis non posse Episcopos Regularibus præscribere, ut certis tantum in locis, ac temporibus, aut certarum personarum Confessiones audiant, vel alias illorum privilegia in Sacramentis administrandis restringere, aut moderari. Quod si aliunde Episcopis huiusmodi facultas competat, illam non fuisse ab eadem Constitutione sublata.

Ad 3. Censuit eiusmodi facultatem non intelligi tributam Episcopis in personas nullius diocesis.

Ad 4. Non competere.

Ad 5. Ius cõfirmandi Abbatissas minimè fuisse Episcopis per Constitutionem attributum.

Ad 6. Confessores quidem extraordinarios Monialium nullatenus, posse post Constitutionem illarum Confessiones audire, nisi prius ab Episcopo diocesano idonei iudicentur, & approbentur. Ordinarios verò Confessores ante Constitutionis publicationem deputatos posse, durante triennio ab eorum deputatione inchoando, pergere in Confessionibus San-

ctimonialium audiendis absque alio examine, & approbatione Episcopi. Quod si contingat, ut illorum facultas à Sede Apostolica ultra triennium prorogetur, tunc debere eos ab Episc. examinari, & approbari.

Ad 7. Superiores Regulares electos, seu deputatos ante ipsius Constitutionis publicationem, quibus alioquin facultas competat audiendi Confessiones Monialium sibi subiectarum, posse, durante eorum officio, pergere sine alia Episcopi approbatione in Confessionibus audiendis illarum tantum, quæ sponte, ac proprio motu id ab eis petierint. At verò eos, qui post Constitutionem eliguntur, aut quoquo modo deputabuntur, vel qui in eorum officijs, seu dignitatibus, expleto iam tempore à Constitutionibus cuiusque Ordinis, vel alijs legitimè præfinito, ad aliud tempus confirmabuntur, nequaquam posse Sanctimonialium Confessiones audire, nisi prius à diocesano Episcopo idonei iudicati, atque approbati fuerint.

Ad 8. Confessiones huiusmodi nullas, atque irritas esse.

Ad 9. Regulares generaliter ab Episcopo approbatos ad Confessiones personarum secularium audiendas, nequaquam censeri approbatos ad audiendas Confessiones Monialium sibi subiectarum; sed egere quoad hoc speciali Episcopi approbatione.

Ad 10. Regularem ad audiendas Confessiones Monialium unius Monasterij ab Episcopo approbatum, minimè posse audire Confessiones Monialium alterius Monasterij.

Ad 11. Confessores extraordinarios semel deputatos, atque approbatos ab Episcopo ad Monialium Confessiones pro vna vice audiendas, haud posse pluries in vim approbationis eiusmodi illarum Confessiones audire: sed ab Episcopo toties esse approbandos, quoties casus deputationis contigerit.

Ad 12. Non teneri eiusmodi causam significare Superioribus Regularibus; sed hoc relinquere arbitrio, & prudentiæ Episcoporum, quorum conscientiam Sacra Congregatio serio oneravit, ne facultate sibi hac in parte attributa quoquo modo abutantur, eius rei in districto Dei iudicio rationem reddituri.

Ad 13. Constitutionem habere locum in omnibus delictis, non autem in notorijs tantum, & cum populi scandalo.

Quæ Sacra Congregationis responsa ad se relata fel. rec. Greg. XV. & S. D. N. Urbanus VIII. in omnibus approbarunt.

A. Card. Caetani.

Prosper Fagnanus S. Congr. Secret. Sub-

Subsequuntur alia duo Dubia, ab eadem Congregatione declarata, & à Sanctiss. D.N. approbata.

An Regularis absque legitima licentia accedens ad Monasterium Monialium Regularibus subiectarum, ibique in loco colloquijs destinato cum Moniali colloquens, à diœcesano Episcopo, tamquam Sedis Apostolicæ delegato, coerceri, & puniri possit?

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum censuit, Posse.
Quam Congregationis sententiam Sanctissimus Dominus Noster VRBANVS VIII. ad se relata[m] approbavit.

An liceat Episcopo in vim Cõstitutionis Sancti. mem. Greg. XV. de exemptorum priuilegijs, punire Regulares qui ad Abbatissæ electionem procedunt ante tempus ipsi Episcopo significatum, aut die electionis eidem nullatenus prænunciata?

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum respondit. Regulares ex eadem Cõstitutione ita demum teneri Episcopo significare diem electionis Abbatissæ, eumque vsque ad præfinitum tempus expectare, si antea ipse expressè declarauerit, se vti velle facultate sibi hac in parte attributa, Abbatissarumque electionibus per se, vel per alium interesse, ac præsidere. Post eam verò declarationem licere Episcopo animaduertere in Regulares, qui ante tempus significatum, aut die electionis eidem non prænunciata, ad Abbatissæ electionem procedunt.

Cof. Card. de Torres.

Prosper Fagnanus S. Congr. Secr.

V.

De Conceptione B. Virginis Mariæ.

GREGORIUS XV.

Anno 1622. 24. Maij.

Sanctissimus D. N. auditis votis Illustrissimorum, & Reuerendissimorum DD. Cardinalium contra hæreticam prauitatem Generalium Inquisitorum, decretum aliàs editum à fel. rec. Paulo V. eius Prædecessore tenoris sequentis, videlicet.

Sanctissimus Dominus noster post longam, & maturam discussionem, auditis votis Illu-

strissimorum, & Reuerendissimorum DD. Cardinalium contra hæreticam prauitatem Generalium Inquisitorum, re accuratè, ac diligenter perpenfa, prouide considerans, quòd quamuis in Cõstitutione fel. re. Sixti IV. super CONCEPTIONE Beatissimæ Virginis MARIÆ pro submouendis inter Christi fideles scandalis, rixis, & contentionibus edita, à S. Tridentina Synodo innouata, & deinde in alia Cõstitutione Sancti. mem. Pij V. super eadem re, quas similiter Sanctitas sua innouauit cum quibusdam prouisionibus, & adiectionibus pœnarum pro efficaciori earum obseruatione, relinquatur vnicuique libera facultas tenendi, & etiam asserendi vtramque partem, quòd scilicet fuerit, vel non fuerit concepta cum peccato originali, & dum tamen neutra, veluti erronea, aut hæretica damnetur, nihilominus ex occasione asseritionis affirmatiuæ in publicis concionibus, lectionibus, cõclusionibus, & actibus publicis, quòd eadem Beatissima Virgo fuerit cum peccato originali cõcepta, oriuntur in populo Christiano, cum magna Dei offensa, scandala, iurgia, & dissensiones. Propterea volēs huiusmodi scādalis ex debito sui muneris prouidere, decreuit, & præcepit, ac præsentis decreti virtute mandat, & præcipit omnibus, & singulis cuiusvis Ordinis, & Instituti regularibus, & alijs quibuscumque, tam Ecclesiasticis, quam secularibus personis cuiusvis conditionis, status, gradus, ordinis, aut dignitatis, tam Ecclesiasticæ, quam secularis, etiam si specialis specifica, & indiuidua earum esset necessario mētio faciendā, vt in posterum, donec articulus huiusmodi à S. Sede Apostolica fuerit diffinitus, vel per Sanctitatem Suam, & Sedem Apostolicam fuerit aliter ordinatum, non audeant in publicis concionibus, lectionibus, cõclusionibus, & alijs quibuscumque actibus publicis asserere, quòd eadem Beatissima Virgo fuerit concepta cum peccato originali; Contrafacientes autem eadē Sanctitas sua voluit, & declarauit, subiaccere debere, & subiecit censuris, & pœnis contentis in supradictis Cõstitutionibus suorum Prædecessorum, & sua ipso facto incurrendis: Per huiusmodi tamen prouisionem Sanctitas Sua non intendit reprobare alteram opinionem, nec ei vllum prorsus præiudicium inferre, eam relinquens in eisdem statu, & terminis, in quibus de præfenti reperitur, præterquam quoad supra disposita. Vltèrius sub eisdem censuris, & pœnis mandans, quòd negatiuam opinionem, videlicet quòd nō fuerit concepta cum peccato originali, in prædictis publicis actibus asserentes, aliam opinionem non impugnent, nec de ea aliquo modo agant, seu tractent. Insuper voluit, & expressè mandauit, vt extra hos casus expressos

O 4 publi-

publicorum actum, & reliquis omnibus supradictis constitutionibus firmis, & illis remaneant, & exacte obseruentur perinde, ac si presens decretum non emanasset. Et ita decreuit, & mandauit ubique inuolabiliter obseruari, & non obstantibus in hac parte supradictis constitutionibus, & alijs omnibus in contrarium facientibus, &c.

Hoc suo presenti decreto ex eisdem causis uitam scandala, dissensiones, atque discordias in Populo Christiano, quæ pari ratione oriri possunt, & ut accepit, in aliquibus Regionibus iam ortæ sunt ex sermonibus priuatis occasione assertionis affirmatiuæ, extendit, & ampliuit etiam ad priuata colloquia, & scripta, mandans, & precipiens omnibus, & singulis supradictis, ne de cætero, donec articulus huiusmodi à Sede Apostolica diffinitus, vel per Sanctitatem suam, & Sedem Apostolicam fuerit aliter ordinatum, neque etiam in sermonibus, & scriptis priuatis audeant asserere, quod eadem Beatissima Virgo fuerit concepta cum peccato originali, nec de hac opinione affirmatiua aliquo modo agere, seu tractare, exceptis tamen, quibus à S. Sede Apost. fuerit super hoc specialiter indultum. Per hoc tamen Sanctitas Sua non intendit reprobare hanc opinionem, nec civilium profusum præiudicium inferre, eam relinquens in eisdem statu, & terminis, in quibus reperitur, præterquam quoad in supradicto fel. record. Pauli V. & hoc suo decreto disposita.

Eademque Sanctitas Sua voluit, & expressè mandauit, ut in reliquis omnibus, ubi huiusmodi decretis non aduersantur, constitutiones Sixti IV. Alexandri VI. & Pij Quinti, ac Pauli Quinti eius Prædecessorum super Conceptione Beatissimæ Virginis firmæ, & illibatæ remaneant, ac exacte obseruentur perinde, ac si huiusmodi decretum non emanasset.

Et insuper eadem Sanctitas Sua, cum Sancta Romana Ecclesia de Beatissimæ Virginis Conceptione festum solemniter, & officium celebret, omnibus, & singulis personis Ecclesiasticis, tam secularibus, quam curiis Ordinibus, & institutis regularibus mādatur, ac præcipitur, ut in sacrosancto Missæ sacrificio, ac diuino officio celebrandis, tam publicè, quam priuatim, non alio, quam Conceptionis nomine uti debeant. Contrauenientes autem Sanctitas Sua voluit, & declarauit subiacere debere, & subieci censuris, & pœnis contentis in supradictis constitutionibus, ac præfato decreto suorum Prædecessorum ipso facto incurrent. Et ita decreuit, & mandauit ubique inuolabiliter obseruari.

Non obstantibus in hac parte constitutionibus suprascriptis, decreto præfato Pauli V. consuetudinibus etiam immemorabilibus, nec non omnibus, & singulis, quæ Prædecessores præ-

dicti voluerunt non ob stare, ac alijs quibuscumque in contrarium facientibus.

Volens, & decernens pro obseruatione, & executione præsentis decreti, & omnium in eo contentorum, quod cōtra huiusmodi transgressores etiam regulares, cuiusvis Ordinis, & Instituti, etiam quomodolibet expositos, & alias quascumque Ecclesiasticas, & seculares personas cuiuscumque status, conditionis, gradus, ordinis, aut dignitatis tam Ecclesiasticæ, quam secularis, tam Episcopi, & Prælati Superiores, alijque Ordinarij, locorum, quàm hereticæ prauitatis, ubique locorum deputati Inquisitores procedant, & in eos seuerè animaduertant, tribuens eis, & eorum cuilibet liberam facultatem, & auctoritatem contra eosdem transgressores procedendi, ac pœnis coercendi, & puniendi.

Sequitur declaratio supradicti decreti.

Edita Anno 1622. 28. Iulij.

Nos Fratres Ordinis Prædicatorum, quos in visceribus gerimus caritatis, specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & eorum singulares personas à quibusvis excommunicationis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodata existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum ferie absoluentes, & absolutas fore censentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, omnibus, & singulis dicti Ordinis Prædicatorum Fratribus, ut de cætero in quibuscumque priuatis eorum colloquijs, seu confrentijs, inter se dumtaxat, & non inter alios, aut cum alijs, de materia eiusdem Conceptionis B. MARIE Virginis disserere, & tractare, absque vllō pœnarum in dictis decretis contentarum incurfu liberè, & licitè possint, & valeant, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, licentiam concedimus, & impartimur.

V I.

De erectione nouorum Conuentuum Regularium.

GREGORIVS XV.

Anno 1622. 17. Aug.

Cum alijs fel. rec. Clemens Papa Octauus decreuit, Ordinarios locorum licentiam ad nouos Conuentus cuiuscumque, præsertim Mendicantium, Ordinis, in Ciuitatibus, & locis eorum ordinariæ iurisdictioni subiectis erigendos, impartiri non posse, nisi vocatis, & auditis alijs.

aliorum in eisdem Ciuitatibus, & locis existentium Conuentuum Prioribus, seu Procuratoribus, & alijs interesse habentibus; & causa seruandis cognita, in eisdem Ciuitatibus, & locis nouos huiusmodi erigendos Conuentus, sine aliorum detrimento, commodè sustentari posse constituit. Si verò ab eorum sententijs ad Sedem Apostolicam prouocari, & appellari contigerit, ipsos Ordinarios tamdiu erectionem nouorum Conuentuum suspendere debere, quamdiu à dicta Sede in ea causa pronuntiatum extiterit, ac alijs prout in decreto huiusmodi plenius continetur.

Verùm per piæ mem. Paulum Papam Quintum accepto, plerisque ex Ordinarijs prædictis, fauore, vel nimia exposcentium importunitate ad nouos Conuentus, seu Domus, præter, & contra tenorem prædicti decreti erigendos, plerumque adduci, quo fit, non habita debita elemosynarum, seu reddituum cuiuscumque Monasterij, Conuentus, seu Domus ratione, Monachi, seu Fratres, aut Religiosi ibi degentes, manuteneri nequeant, & ad tam exiguum numerum reducantur, vt cultus diuinus in eorum Ecclesijs destituatur, ibique regularis disciplina, vt conuenit, conseruari non valeat. Sacra Congregatio Illustrissimorum DD. Cardinaliū negotijs Regularium præpositorum, ad quos idem Paulus Papa V. negotium huiusmodi reiecerat, tot incommodis obuiam ire, eisque aliquod opportunum remedium adhibere cupiens, decreti huiusmodi veriores, ac totos tenores præsentibus, ac si de verbo ad verbum inferrentur, pro plenè, & sufficienter expressis habens, viua vocis oraculo à S. D. N. Gregorio Papa XV. habito, decretum prædictum, quatenus opus sit, innouat, & in vsum reducit.

Volens, quòd de cætero Monasterium, Conuentus, Domus, Congregatio, vel Societas Religiosorum, seu Regularium cuiuscumque, etiam Mendicantium, Ordinis, Societatis, & Instituti, quocumque nomine nuncupentur, etiam si de illis particularis, expressa, & specifica mentio habenda esset, in quacumque Ciuitate, vel Oppido, seu quocumque alio loco non erigantur, nisi in eo saltem duodecim Fratres aut Monachi, seu Religiosi inhabitare, ac ex redditibus, & consuetis elemosynis sustentari valeant; ac Priores, seu Procuratores aliorum Monasteriorum, Conuentuum, seu Domorum aliarum Religionum vel Congregationum, aut Societatum, seu Institutorum huiusmodi non solum in prædictis, sed etiã in alijs per quatuor millia passuum circumuicinis locis; ad id vocati, & auditi fuerint, ac tali erectioni cõsenserint, vel alijs Ordinarijs locorum constitutis, Religiosos Monasterij, cõuentus, seu Domus regu-

laris sic erigendi, seu erigenda, absque detrimento Religiosorum in Monasterijs, seu Domibus antea in Ciuitatibus, seu locis huiusmodi erectis degentium, ibi in numero duodecim commodè, & cõgruè manuteneri, & ali posse. Si verò noui Conuentus, Domus, Congregatio, vel Societas huiusmodi instituenda, erunt nulliquam Regulares inibi reperiantur, Ordinarij locorum nihilominus diligenter inquirant, ac locorum incolæ, & habitatores, quorũ & consensum requirant, ac adhibeant, huiusmodi duodecim Religiosos in Conuentibus, vt præmittitur instituendis cõmodè alere, & manuteneri valeant.

Si verò à decreto, seu decretis per Ordinarios prædictos in causis huiusmodi ferendis legitime appellari contigerit, ex nunc prout ex ea die, qua appellatio interponitur, ea ad eandem Sacram Congregationem vnã cum toto negotio principali deuoluta censeatur, appellationeque huiusmodi pendente, nihil innouandum esse, irritumque; & inane quicquid secus super his à quocumque, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernens, quibuscumque in contrarium facien, non obstantibus.

Romæ 17. Augusti 1622.

Anton. Card. Saulius.

V I I.

De sollicitatione mulierum in Sacramento Pœnitentiæ.

GREGORIVS XV.

Anno 1622. 30. Augusti.

STatuimus, decernimus, & declaramus, quòd omnes, & singuli Sacerdotes tam sæculares, quàm quorumuis, etiam quomodolibet exemptorum, ac Sedi Apostolicæ immediatè subiectorum Ordinum, Institutorum, Societatum, & Congregationum, Regulares cuiuscumque dignitatis, & præminentia, aut quouis priuilegio muniti existant, qui personas, quacumque illæ sint, ad inhonestas, siue inter se, siue cū alijs quomodolibet perpetranda in actu Sacramentalis confessionis, siue antè, vel post immediatè, seu occasione, vel prætextu confessionis huiusmodi etiam ipsa confessione non secuta, siue extra occasionem confessionis in confessionario, aut in loco quocumque, vbi confessiones Sacramentales, audiantur, seu ad confessionem audiendam electo, simulantes ibidem confessiones audire, sollicitare, vel protocare tēuerint, aut cū eis illicitos & inhonestos sermones, siue tractatus habuerint, in officio Sactæ Inquisitionis seuerissimè, vt infra, puniantur. Et præterea omnes hæreticæ prauitatis Inquisitores, & lo-

corum

eorum Ordinarios omnium Regnorum, Prævinciarum, Civitatum, Dominiorum, & locorum universi Orbis Christiani in suis quemque Diocæsis, & Territorijs per has nostras litteras, etiã privatiuè quoad omnes alios specialiter, ac perpetuò Iudices delegamus, vt super his cõtra prædictos simul, vel separatim in omnibus, prout in causis fidei, iuxta Sacrorum Canonum formam, nec non officij Inquisitionis huiusmodi constitutiones, priuilegia, consuetudines, & decreta diligenter inquirant, & procedant & quos in aliquo ex huiusmodi nefarijs excessibus culpabiles, repperint, in eos pro criminis qualitate, & circumstantijs, suspens ab executione ordinis, priuationis beneficiorum, dignitatum, & officiorum quorumcumque, ac perpetuè inhabilitatis ad illa, nec non vocis actiue, & passivæ, si regulares fuerint, exilij, damnationis ad tritemes, & carceres etiam in perpetuū absque vlla spe gratiæ, aliisque pœnas decernant, eos quoque si pro delicti enormitate grauiore pœnas meruerint, debita præcedente degradatione, Curia seculari puniendos tradant.

Dantes etiam facultatem Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus Generalibus Inquisitoribus, ne delictum tam enorme, & Ecclesiæ Dei tam perniciosum, remaneat, ob probationum defectum, impunitum, cū difficilis sit probationis, testibus etiam singularibus, concurrentibus præsumptionibus, indicijs, & alijs adminiculis, delictum probatum esse arbitrio suo iudicandi, & Curia seculari, vt præfertur, ream tradendum esse, pronunciandi.

Non obstant omnibus, quæ dictus prædecessor in suis litteris prædictis voluit non ob stare, ceterisque contrarijs quibuscumque.

Mandantes omnibus Confessarijs, vt suos penitentes, quos nouerint fuisse ab alijs vt supra sollicitatos, moneant de obligatione denunciandi sollicitantes, seu vt præfertur tractantes, Inquisitoribus seu locorum Ordinarijs prædictis: quod si hoc officium prætermiserint, vel penitentes docuerint non teneri ad denunciandum Confessarios sollicitantes, seu tractantes, vt supra; iidem locorum Ordinarij, & Inquisitores illos pro modo culpæ punire non negligant.

V I I I.

De licentijs loca Regularia exigendi.

VRBANVS PAPA VIII.

Anno 1624. 28. Augusti.

Cum, sicut Nobis innotuit, complures licentiæ, siue facultates à nonnullis Romanis Pont. prædecessoribus nostris per diuersos

Ordinum etiam Mendicantium, Congregationum, Societatum, & aliorum regularium Institutum Superiores, seu alios eorum nomine, vbiq; locorum Monasteria, Domos, Collegia, Conuentus, & alia loca regularia, quouis nomine nuncupata, seruata dumtaxat Sacrorum Canonum, & Concilij Tridentini decretorum forma, de sola Ordinarij licentia, seu etiam forsan non seruata forma, & absque licentia huiusmodi, & contra decreta à Sede Apostolica super præmissis edita, fundandi, erigendi, & instituendi importunis precibus, seu etiam Motu proprio, vel alijs obtentæ, & exortæ fuerint: Idcirco Nos, omnes, & quascumque licentias, ac facultates huiusmodi, litterasque desuper tam sub plumbio, quàm in huiusmodi forma Brevis desuper expeditas, eamque tenet etiam veriores, & Dat. præsentibus, ac si specificæ, & sigillatim exprimerentur, & inferrentur, pro plenè, & sufficienter expressis; & ad verbum insertis habentes, iustis de causis animum nostrum mouentibus, Motu proprio, non ad alicuius Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris; deque Apostolicæ potestatis plenitudine omnes, & quascumque licentias, & facultates huiusmodi, litterasque desuper tam sub plumbio, quàm in eadem forma Brevis expeditas, omniaq; & singula in eis quomodo libet cõtenta, & expressa, etiã quoad erectiones, fundationes, & institutiones Monasteriorum, Collegiorum, Domorum, Conuentuum, & aliorum regularium locorum huiusmodi, quæ suum nondum sortitæ sunt effectum, tenet præsentium perpetuò reuocamus, cassamus, abrogamus, & annullamus, viribusque & effectum prorsus euacuamus.

Præterea Ordinarij etiam Mendicantium, Congregationum, Societatum, & aliorum institutorum regularium Superioribus, quocumque nomine nuncupatis, ceterisque personis, ad quos spectat, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub priuationis vocis, actiue, & passivæ, nec non officiorum quorumcumque, ac inhabilitatis ad illa, & in alia in futurum obtineñ, nec non etiam excommunicationis ipso facto incurrendis pœnis interdiciamus, & prohibemus, ne licentiarum, seu facultatum per Nos, vt præfertur, reuocatarum, & annullatarum, siue alio quouis prætextu, vel causa, etiam quantumuis priuilegiata, noua Monasteria, Collegia, Domos, Conuentus, & alia loca regularia huiusmodi, nisi de expressa Ordinarij licentia, ac seruata in omnibus, & per omnia Sacrorum Canonum, & Concil. Trid. nec non Constitutionibus fel. rec. Clem. VIII. quæ incipit, Quoniam ad institutam; sub Datum Romæ apud S. Marcum

Marcum sub Annulo Piscatoris die. xxiij. Iulij M.DC.III. ac Decretorum de mandato eiusdem Clementis, necnon san. mem. Gregorij XV. Ro. Pont. prædecessorum de super editorum forma recipere, erigere, fundare, seu aliàs quomodolibet instituere, seu incepta finire, & absolere audeant, seu præsumant.

Decernentes, præsentis litteras etiam ex eo, quod causæ; propter quas illæ emanarint, expressæ, verificatæ, & iustificatæ, aut quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere prætendentes, ad hoc vocati, citati, & auditi non fuerint, neque illis consenserint, vel aliàs, ex quocumque capite, prætextu, colore, ingenio, vel causa de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quouis defectu notari, impugnari, redargui, infringi, retractari, in ins, vel controuersiam vocari, ad terminos iuris reduci, aut contra eas quoduis gratiæ, vel iustitiæ remedium impetrari, seu concedi nullatenus posse, sed eas, ac omnia, & singula in eis contenta semper, & perpetuò valida, firma, & efficacia esse, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac omnibus, & singulis, ad quos spectat, & pro tenore quomodolibet spectabit, inuiolabiliter obseruari, sique, & non aliter, per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales etiam de latere Legatos, & Nuncios, quauis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuiuslibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienti, vel ignorantè contigerit attentari.

Quo circa Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs locorum Ordinarijs per præsentis committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios, præsentis litteras, & in eis contenta quæcumque solemniter publicandas, faciant illas, & illa ab omnibus, & singulis, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inuiolabiliter obseruari, contraditores quos libet, & rebelles per censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliæque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis.

De male ordinantibus, & ordinatis.

V R B A N V S V I I I.
Anno 1624. 11. Decemb.

Aliàs si quidem fel. record. Clemens Papa Quartus Prædecessor noster volens periculis animarum eorum obuiare, qui vinculo excommunicationis adstricti, aut apostata, seu irregulares, vel aliàs Ordinum sacrorum susceptione indigni, suam patriam, in qua de his haberetur notitia, fugientes, se in remotis partibus faciebant ad huiusmodi Ordines promoueri, statuit, vt nullus Episcoporum Italiæ de cetero aliquem vltromontanū Clericum ordinare præsumeret, nisi ab eodem Clemente Prædecessore, vel ab Episcopo, de cuius diocesi traxerat originem, ordinandus, vel in cuius diocesi beneficiatus existeret, per eius patentes litteras causam rationabilem continentes, quare ipsum nolebat, aut nequibat ordinare, specialem licentiam haberet, eos verò, quos contra præmissa contigisset ordinari, manere voluit absque spe dispensationis super hoc à Sede Apostolica obtinenda suspensos; ac ordinantes condigna pœnitentia puniri.

Cum autem non sine graui animi nostri molestia, Nobis innotuerit, quamplures vltromontanos suæ salutis immemores, Deique timore postposito, ad Ordines prædictos dimissorialibus litteris, seu etiam cum titulo patrimonij ficto, vel fiduciario, seu etiam falso, cum maximo bonorum omnium scandalo, se promoueri fecisse. Nos innumeris, quæ ex minus canonica Clericorum ordinatione huiusmodi proueniunt malis, quantum Nobis ex alto conceditur, prouidere volentes, prædictam Clementis Prædecessoris constitutionem, cum omnibus, & singulis in ea contentis approbantes, & innouantes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolice potestatis plenitudine, Venerabilibus Fratribus, Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis in Italia existentibus tenore præsentium prohibemus, ne quouis prætextu, & ex quacumque causa, Hispanos, Lusitanos, Gallos, vel Germanos, aliosque quoscumque vltromontanos, & ex quibusvis locis extra Italiam oriundis, non solum ad sacros, sed neque etiam ad minores Ordines, vel Clericalem characterem promouere audeant, seu præsumant, nisi dimissoriales filiorum Ordinorum litteras à nostris, & huius Sanctæ Sedis Nuncijs, seu Collectoribus in illis partibus commorantibus recognitas, probatas, & subscriptas

ptas habeant, eorumdemque Nunciorum, seu Collectorum subscriptiones à dilecto filio nostro in Alma Vrbe Vicario in spiritualibus generali similiter examinatae, recognite, & approbatae fuerint; alias promouentes, ad annum ab exercitio Pontificalium; promoti vero, perpetuae suspensionis penam, absque spe dispensationis à Sede Apostolica obtinendae, incurrant eo ipso. Iusuper promotos huiusmodi, ac etiam eos, qui cum falsis, vel fictis, aut fiduciarijs patrimonij titulis scienter sed ad Ordines huiusmodi promoueri fecerint, non solum praedictis, verum etiam maioribus arbitrio nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis infligendis poenis.

Italos vero, si quos imposterum Clericali charactere insigniri, vel ad minores Ordines promoueri ab alieno Episcopo, cum falsis dimissorijs contigerit, etiam si qualitatibus per Conc. Trid. Decretum cap. 16. sess. 23. requisitis praediti sint nihilominus, sequuta tamen prius desuper Iudicis Ecclesiastici declaratione, fori priuilegio minimè gaudere, sed saeculari iurisdictioni, ut antea, plenè in omnibus subiacere, & subiectos esse respectiue volumus.

X.

De Imaginibus nondum Canonizatorum
à Sede Apostolica.

V R B A N V S V I I I .
Anno 1625. 13. Martij.

Sanctissimus D. N. sollicitè animaduertens abusus, qui irrepperunt, & quotidie irrepere non cessant in colendis quibusdam cum Sanctitatis, aut Martij fama, vel opinione defunctis, qui, & si neque Canonizationis, neque Beatificationis honore insigniti sint ab Apostolica Sede, eorum tamè Imagines in Oratorijs, atque Ecclesijs, alijsque locis publicis, ac etiam priuatis, cum laureolis aut radijs, seu splendoribus proponuntur, miracula, & reuelationes, aliaque beneficia, à Deo per eorum intercessionem accepta, in libris rerum ab ipsis gestarum enarrantur, & ad illorum sepulchra, tabellae, imagines, & res aliae ad beneficia accepta, testificanda, & lampades, & alia lumina apponuntur.

Volensque proinde huiusmodi abusibus, pro debito officij pastoralis, occurrere, re etiam cum Illustriss. & Reuerendiss. DD. Cardinalibus, contra haereticam prauitatem in vniuersa Republica Christiana generalibus Inquisitionibus communicata, & mature considerata, ac discussa, declarauit, statuit, & decreuit, ne quorumvis hominum, cum sanctitatis, seu

martij fama (quantacumque illa sit) defunctorum Imagines, aliaque praedicta, & quodcumque aliud, venerationem, & cultum praefereens, & indicans, in Oratorijs, aut locis publicis, seu priuatis, vel Ecclesijs tam saecularibus, quam regularibus, cuiuscumque Religionis, Ordinis, Instituti, Congregationis, aut Societatis apponantur, antequam ab Apostolica Sede Canonizentur, aut Beati declarentur, & (si quae appositae sunt) amoueantur, pro eas statim amoueri mandauit.

Ac pariter imprimi de cetero inhiuit libros eorumdem hominum, qui Sanctitatis, seu Martij fama, vel opinione (ut praefertur) celebres è vita migrauerint, gesta, miracula, vel reuelationes, seu quaecumque beneficia tamquam eorum intercessionibus à Deo accepta continentes, sine recognitione, atque approbatione Ordinarij, qui in ijs recognoscendis, Theologos, aliosque pios, ac doctos viros in consilium adhibeat, & ne deinde fraus, aut error, aut aliquid nouum, ac inordinatum re tam graui committatur, negotium instructum ad Sedem Apostolicam transmittat, eiusque responsum expectet: Reuelationes vero, & miracula, aliaque beneficia supradicta, quae in libris horum hominum vitam, & gesta continentibus, haecenus sine recognitione, atque approbatione huiusmodi, impressa sunt, nullo modo approbata censeri vult, mandatque Sua Sanctitas.

Ad horum hominum sepulchra, vetuit etiam, ac inhiuit, Tabellas, atque Imagines, ex cera, aut argento, seu ex alia quacumque materia, tam pictas, quam fictas, atque excultas appendi; aut affigi, & lampades, siue alia quaecumque lumina accendi, sine recognitione ab Ordinario omnino, pro ut supra facienda, Sedique Apostolica referenda, ac probanda.

Declarans, quod per suprascripta, praedicta re in aliquo non vult, neque intendit ijs; qui aut per communem Ecclesiae consensum, vel immemorabilem temporis cursum, aut per Patrum, virorumque Sanctorum scripta, vel longissimi temporis scientia, ac tolerantia Sedis Apostolicae, vel Ordinarij, coluntur.

Vt autem praemissa diligentius obseruentur, vniuersis, ac singulis, tam Ordinarijs, quam haereticae prauitatis Inquisitoribus distinctè praecipit, ut in sua quisque Diocesi, vel Prouincia sedulo peruigilet, ne sine approbationibus praedictis, Imagines cum memoratis signis exponantur, aut miracula, reuelationes, ac beneficia praedicta publicentur, aliaue contra superius disposita fiant.

Transgressores vero si Regulares fuerint, priuationis suorum officiorum, ac vocis actiuae, & passi-

passiua, necnon & suspensionis à diuinis si uerò Clerici seculares, priuationis pariter suorum officiorum, suspensionis à diuinis, & ab administratione Sacramentorum, executioneque suorum ordinum respectiue, alijsque arbitrio prædictorum Ordinariorum, seu Inquisitorum pro modo culpæ infligendis pœnis plectendo.

Qui autem libros impreserint, aut Imagines pinxerint, sculperint, seu quoquo modo effinxerint, vel formauerint, ceterique Artifices circa præmissa qualitercumque delinquentes, prædicta omnia amittant, & insuper pecuniarijs, alijsque etiam corporalibus pœnis, iuxta criminis grauitatem, eorundem Ordinariorum, seu Inquisitorum arbitrio afficiantur.

Contrarijs quibuscumque non obstantibus.

X I.

Sequitur declaratio prædictæ prohibitionis.

Postmodum verò idem Sanctiss. D. N. à quibusdam reuocari in dubium accepit. an Tabellas, & Imagines, quas in posterum offerri contingerit, recipere, & antea oblatas conseruare liceret, Sanctitas Sua, quæ tatummodo voluit, occurrendo abusibus, qui irreperere videbantur, certiotem parare, viam ad eorum in terris gloriam, quorum sanctimoniam diuinæ clementiæ placuerit admirandis operibus illustrare, re prius cum Illustris. & Reuerendis. DD. Cardinalibus contra hæreticam prauitatem generalibus Inquisitoribus communicata, præfenti Decreto declarauit. Quòd sicut nunquam prohibuit, nec suæ intentionis fuit prohibere oblationem, receptionemque Tabellarum, & Imaginū huiusmodi, ita, ut nulli deinceps hæsitatori locus relinquatur, statuit in præfentiarum, & decernit, ut quoties ad aliquam Ecclesiam, aut Oratorium, locumue aliū publicum, secularem, seu regularem Tabellas, & Imagines, aliudue simile quispiam detulerit, ac intercessionem hominum inter Sanctos, vel Beatos non adscriptorum, quamuis, cum martyrij, vel sanctitatis fama demortuorum, optata se impetrauisset dixerit, liceat Ecclesiasticis personis, Ecclesiarum, locorumue prædictorum curæ Præpositis, Tabellas, & Imagines, siue pictas, siue ex quauis materia factas, atque alia quæcumque collatæ gratiæ fidem facientia simul cum deferentis, aliorumque, qui consensu fuerint attestacionibus recipere, atque approbantibus Ordinarijs, ad quos referre statim omnia teneatur, in secreto, aliquo seorsum ab Ecclesia, loco custodire, ibique iam amora collocare, & asseruare, ut si quando Dominus talium virorum merita Beatificatio-

nis, seu Canonizationis honore in terris decorare voluerit, extent huiusmodi sanctitatis qualescumque probationes, Apostolicæ Sedis iudicio tunc examinandæ, Contrarijs quibuscumque non obstantibus.

Io. Antonius Thomafius S. Rom. & vniuers. Inquisitionis Notarius.

X I I.

De celebratione Missarum.

V R B A N V S V I I I.

Anno 1625. 21. Iunij.

Primò districtè prohibet, atque interdicit, ne Episcopi in Diocesana Synodo, aut Generales in Capitulis generalibus, vel alijs quoquo modo reducant onera vlla Missarum celebrandarū, aut post idē Concilium imposita, aut in limine foundationis, sed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, vel commutandis, ad Apostolicam Sedem recurratur, quæ, re diligenter perspecta, id statuet, quod magis in Domino expedire arbitrabitur: alioquin reductiones moderationes, & commutationes huiusmodi, si quas contra huius prohibitionis formam fieri contingerit, omnino nullas atque inanes decernit.

Deinde, ubi pro pluribus Missis, etiam eiusdem qualitatis, celebrandis, plura stipendia, quantumcumque incongrua, & exigua, siue ab vna, siue à pluribus personis collata fuerint, aut conferentur in futurum Sacerdotibus, Ecclesijs, Capitulis, Collegijs, Hospitalibus, Societatibus, Monasterijs, Conuentibus, Congregationibus, Domibus, ac locis pijs quibuscumque tam secularibus, quam regularibus, Sacra Congregatio sub obestatione diuini Iudicij mandat, ac præcipit, ut absolucè tot Missæ celebrentur, quot ad rationem attributæ elemosynæ præscriptæ fuerint, ita ut alioquin ij, ad quos pertinet, suæ obligationi non satisfaciāt, quinimò grauitèr peccēt, & ad restitutionē teneantur.

Id verò ut deinceps obseruetur exactius, & Sac. Congregatio eadem auctoritate reuocat priuilegia, & indulta omnia quibuscumque personis, Ecclesijs, ac locis pijs, tam secularibus, quam regularibus, cuiuscumque Ordinis Congregationis, & Instituti, quamcumque ob causam concessa, quibus indulgetur, ut certarum Missarum, vel Anniversariorum celebratione, aut aliquibus collectis, seu orationibus, plurimum Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat.

Ac similiter, omne damnabile lucrum ab Ecclesia remouere volens, prohibet Sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandā cum certa ele-

mo-

mosynæ, ne eamdem Missam alteri parte eiusdem elemosynæ sibi retenta, celebrandum committat.

Præterea, ne in Ecclesijs, in quibus onera Missarum in perpetuum imposita sunt, Sacerdotes in eis, ut par est, adimplendis eo tepidiores, ac segniores reddantur, quod onera huiusmodi: cum nulla, aut parua sint utilitate coniuncta; statuit, atque decernit, ut pecuniæ, ac bona mobilia Ecclesijs, Capitulis, Collegijs, Hospitalibus, Societatibus, Congregationibus, Monasterijs, Conuentibus, ac locis omnibus tam secularibus, quam regularibus, atque illorum personis in futurum simpliciter acquirenda cum onere perpetuo Missarum celebrandarum, ab ijs, ad quos pertinet sub pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ ipso facto incurrenda à die realis acquisitionis statim deponi debeant penes eadem sacram, vel personam fide, & facultatibus idoneam ad effectum illa, seu illorum pretium quamprimum inuestiendi in bonis immobilibus fructiferis cum expressa, & indiuidua mentione oneris, quod illis annexum reperitur.

Ac si eadem bona immobilia auctoritate Apostolica deinceps alienari contigerit, eorumdem pretium sub eadem pœna, ut supra, deponi, atque in alijs bonis stabilibus itidem fructiferis cum eiusdem oneris repetitione, atque annexione conuertri debeat.

Ad hæc Sacra Congregatio quibusvis Capitulis, Collegijs, Societatibus, & Congregationibus, necnon omnibus & singulis Ecclesijs, ac pijs locorum, tam secularium, quam regularium Superioribus, vel alijs, ad quos pertinet, districtè prohibet, ne imposterum onera perpetua suscipiant Missarum celebrandarum, seculares quidem sine Episcopi, vel eius generalis Vicarij, regulares vero sine Generalis, vel prouincialis consensu, & licentia in scriptis, & gratis concedenda; alioquin secularis, qui huius prohibitionis transgressor extiterit, ab ingressu Ecclesiæ interdictus sit eo ipso: Regularis verò pœnam priuationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, ac perpetuæ inhabilitatis ad alia de cætero obtinenda, vocisque actiue, ac passiuæ, absque alia declaratione incurrat.

Elemosynas verò manuales, & quotidianas pro Missis celebrandis ita demum ijsdem accipere possint, si oneribus antea impositis ita satisfecerint, ut noua quoque onera suscipere valeant; alioquin omnino abstinere ab huiusmodi elemosynis, etiam sponte oblatis in futurum recipiendis, & capsulas auferant ab Ecclesijs cum inscriptione illa, Elemosyna pro Missis, vel alia simili, sub iisdem penis ipso facto incurrendi, ne fideles hac ratione frustrentur,

Episcopus verò, seu eius Vicarius, aut Generalis, vel Prouincialis, ubi de licentia pro perpetuis oneribus fuerint requisiti, in singulis casibus diligenter inquirat de singulis Missarum celebrandarum obligationibus cuique Ecclesiæ, Monasterio, aut loco pio incumbentibus; nec antea assensum huiusmodi, aut licentiam præbeant, quàm eis legitime constiterit, illius Sacerdotes tam nouo oneri suscipiendo, quam antiquis iam susceptis satisfacere posse; præcipuèque rationem habeant, ut redditus, qui Ecclesijs, & locis pijs relinquuntur, omnino respondeant oneribus adiunctis, secundum morem cuiusque Ciuitatis, vel Prouinciæ, intelligantque si in re tanti momenti desides, aut negligentes fuerint, in nouissimo die se huius præiudicii muneris ratione esse reddituros.

Postremo Illustr. Patres, non sine graui animi dolore intelligentes, mala ferè omnia, quæ regularem disciplinam euertunt, ac præcipuè nimiam hanc facilitatem fouent in oneribus Missarum supra vires suscipiendis, veluti ex infecta radice, pullulare ex maiori Regularium numero, quàm nunc ferant redditus, & elemosynæ cuiusque Monasterij, inhærentes Summorum Pontificum, ac Sac. Trident. Concilij decretis hæc de re editis. Sanctissimi D. N. auctoritate præcipiunt, ac mandant omnibus, & singulis Generalibus, Prouincialibus, Commissarijs, Ministris, Præsidentibus, Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Guardianis, Vicarijs, & quibuscumque alijs Superioribus Monasteriorum, Conuentuum, ac Domorum Regularium bona immobilia possidentium, vel non possidentium cuiuscumque Ordinis, Congregationis, & Instituti existentium intra fines Italix, & Insularum adiacentium, ut singuli, ad quos pertinet, in qualibet Prouincia, adhibitis duobus, aut tribus Regularibus sui Ordinis, vel Congregationis probatoribus, & rerum usu peritoribus, bona immobilia, census, redditus, & proventus omnes, consuetas item elemosynas, & obuentiones, tam communes Monasteriorum, Conuentuum, & Domorum eiusdem Prouinciæ, quàm etiam singularibus personis religiosis assignatas, seu permissas, in communem usum, deinceps conferendas, decem annorum immediate præcedentium habita ratione, diligenter, & maturè recognoscant, ijs omnibus detrahis, quæ reparationes, præstationes, grandines, sterilitates, aliæque cuiuslibet generis onera consueuerunt absorbere.

Eaq; omnia scripto fideliter exarata, idem superior, cuius interest, in proximo Capitulo, seu Congregatione generali, vel prouinciali coram tribus Iudicibus ab ipso met Capitulo, seu Congregatione deligendis proponat, qui computatis huiusmodi redditibus, elemosynis,

synis, & obventionibus vniuersis, & oneribus, vt supra, detractis, sedulo examinent, quot religiosi homines, connumeratis etiam laicis, alijsque necessarijs seruientibus, in vnoquoque Monasterio, Conuentu, & Domo regulari iuxta regionis, & proprii Instituti morem, victum, & vestitum, & medicinalia in communi habentes, competenter valeant sustentari. Tum eorundem bonorum, reddituum, elemosynarum, & onerum præcisam notam ipsimet Capitulo, seu Congregationi exhibeant, vt in illo diligenter omnibus discussis, cuiusque familie, Monasterij, Conuentus, ac Domus regularis in singula quaque Prouincia certus earum tantum personarum numerus, Patrum Capitularium voto, præfigatur, quæ redditibus, elemosynis, & obventionibus, vt superius, sufficienter ali possint.

Ne verò Superiores, qui id præstare debent, seritis, aut remissiùs, quam par est, suo muneri satisfaciant, mandat Sac. Congregatio, vt infra annum, post proximum Capitulum generale, vel prouinciale computandum, omnia hoc de genere capitulariter gesta, in authenticam formam redacta, ad Sacram ipsam Congregationem Concilij singuli mittant.

Numerumque familie, singulorumque Conuentuum, Monasteriorum, & Domorum huiusmodi regularium, Capituli, seu Congregationis generalis, vel prouincialis sententia, & auctoritate præfinitum, iidem Superiores, tam Generales, & Prouinciales omnes, quam locales perpetuò seruare omnino teneantur, nec possint illum quoquo modo augere, etiam prætextu augmenti reddituum, absque Sacre ipsius Congregationis licentia. Superiores autem huiusmodi, qui prædicta omnia in præfixo termino non præfuerint, vel numerum, vt supra præscriptum, quouis modo augere præsumpserint, priuationis omnium officiorum, quæ tunc temporis obtinebunt, vocisque actiue, ac passiuæ, & ad omnia suæ Religionis officia, & gradus inhabilitatis perpetuam poenam eo ipso incurrere, atque alijs etiam grauioribus à Sede Apostolica infligendis Sacra Congregatio subiaccere voluit, & declarauit.

Deinceps verò Monasterium, Conuentus, Domus, Congregatio, vel Societas Religiosorum, seu Regularium, nullibi recipiatur, nisi, præter alia ad id requisita in singulis eiusmodi locis duodecim saltem Fratres, aut Monachi, seu Religiosi degere, & ex redditibus, & consuetis elemosynis, detractis omnibus, vt supra detrahendis, competenter sustentari valeant, ad præscriptum decreti fel. rec. Greg. XV. hac de re editi. Alioquin Monasteria, & loca huiusmodi posthac recipienda, in quibus duodecim

Religiosi, vt supra, sustentari, atque inhabitare non poterunt, & actu non inhabitauerint. Ordinarij loci visitationi, correctioni, atque omnimodæ iurisdictioni subiecta esse intelligantur.

Porro, ne vllò vnquam tempore hæc in obliuionem, seu desuetudinem habeant, Superiores locales cuiusque Monasterij, Conuentus, ac Domus regularis curare, atque efficere teneantur sub poena priuationis officij, vocisque actiue, & passiuæ, ipso facto incurrenda, vt in perpetuum, sexto quoque mense, idest feria secunda post primam Dominicam Aduentus, & feria sexta post octauam Corporis Christi præsentis ordinationes in publica mensa perlegantur.

Omnibus tam Ecclesiasticis personis, cuiuscumque sint ordinis, conditionis, & gradus, quam laicis quocumque honore, ac potestate, prædictis, præsentia Decreta declarandi, vel interpretandi facultate penitus interdicta.

X I I I.

Sequuntur dubia, ac declarationes aliquot super prædictis Decretis.

SVper primo Sacre Congregationis decreto, de Celebratione Missarum, quo prohibetur, ne Episcopi in Diocesana Synodo, aut Generales in Capitulis generalibus, vel alijs quoquo modo, reducant onera vlla Missarum celebrandarum, aut post idem Concilium imposita, aut in limine foundationis.

Quæritur, quid si legatum sit ita tenue, vt non sit, qui velit onus illis iniunctum subire, & si recurrendum sit ad Sedem Apostolicam pro moderatione oneris, totum, aut ferè totum insumendum sit pro expensis ad id necessarijs?

Et quid, si permittatur Episcopo in fundacione, vt possit huiusmodi onera moderari?

Secundo, super secundo eiusdem Congregationis decreto, quo cauetur, vt celebrentur tot Missæ, quot ad rationem tributæ elemosinæ, præscriptæ fuerint.

Quæritur, an verba illa (præscriptæ fuerint) intelligenda sint de præscriptione facta ab offerente, vel ab Ordinario?

Tertio, an cum Ordinarius præscripserit elemosinam congruam iuxta qualitatem loci, personarum, ac temporum, sacerdotes accipientes stipendium minus congruo, teneantur Missas illis ab offerentes præscriptas celebrare?

Quarto, an sacerdotes qui tenentur Missas celebrare ratione beneficij, seu capellæ, legati, aut salarij, possint etiam manuales elemosynas, pro Missis votiujs, aut defunctorum recipere, & vnicuique Missæ sacrificio vtiq; oneri satisfacere?

Quin-

Quinto, Posito, quod Testator relinquit, ut celebrentur pro eius anima centum Missæ, absque vlla præscriptione elemosynæ: Queritur, an liberum sit hæredibus, elemosynam sibi benè visam præscribere, an verò eadem elemosyna præscribenda sit ab Ordinario?

Sexto, super Tertio Congregationis decreto, in quo eadem Congregatio reuocat Præilegia, quibus indulgetur, ut certarum Missarum, vel Anniversariorum celebratione, aut aliquibus collectis, seu orationibus, plurium Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat.

Queritur, An verba (in futurum suscipiendis) intelligenda sint de oneribus suscipiendis post Præilegium?

Septimo, super quarto eiusdem Congregationis Decreto, quo prohibetur Sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandam cum certa elemosyna, ne eandem Missam alteri, parte eiusdem elemosynæ sibi retenta, celebrandam committat.

Queritur, An permittendum sit Administratoribus Ecclesiarum, ut retineant aliquam elemosynarum portionem pro expensis maintenance Ecclesiæ, Altarium, inferuentium, paramentorum, luminum, vini, hostiæ, & similibus?

Octauo, An hoc decretum habeat locum in beneficijs, quæ conferuntur in titulum, id est, An Rector Beneficij, qui potest per alium celebrare, teneatur Sacerdoti celebranti dare stipendium ad rationem reddituum Beneficij?

Decimo, an Sacerdotes, quibus aliquando offertur elemosyna maior solita pro celebratione Missæ, debeant dare eandem integram elemosynam ijs, quibus Missas celebrandas committunt: An verò satis sit, ut dent celebrantibus elemosynam consuetam?

Vndecimo, super quinto eiusdem Congregationis decreto, quo inter cætera statuitur in hæc verba (elemosynas verò manuales, & quotidianas pro Missis celebrandis) ita demum ijsdem accipere possint, si oneribus antea impositis ita satisfecerint, ut noua quoque onera obire valeant: Alioquin omnino abstineant ab huiusmodi elemosynis, etiam spontè oblati, in futurum recipiendis, & capsulas auferant, &c.

Queritur, An hoc decretum prohibeat absolute, quò minus accipiant nouas elemosynas ijs, qui acceptis non satisfecerunt: & quid si congruo tempore possint omnibus satisficere?

Duodecimo, quid si offerens elemosynas, audito impedimento, consentiat, ut Sacerdos Missam celebret cum primùm poterit?

Decimotertio, An pœna interdicti, & aliæ appositæ in eodem decreto afficiant tam eos, qui accipiunt elemosynas contra formam ibi

præscriptam, quàm eos, qui non auferunt capsulas ab Ecclesijs, ut ibidem præcipitur?

Decimoquarto, At in hoc decreto comprehendantur illæ capsulæ, quæ apponi solent in Ecclesijs in die commemorationis omnium Sanctorum, & vulgo dicuntur (Casse de Morti)?

Decimoquinto, An Administratores Ecclesiæ magnæ deuotionis, & concursus possint elemosynas pro Missis celebrandis accipere, si iisdem Missis non nisi post longum tempus satisfacere valeant, ne alias cultus Ecclesiæ, & deuotio, ac concursus fidelium, ut aiunt, minuantur?

Decimosexto, quia prohibitio dicti decreti videtur aliquibus directæ solis Capitulis, Collegijs, Societatibus, Congregationibus, nec non omnibus, & singulis Ecclesiarum, & piorum locorum, tam secularium, quàm regularium, Superioribus, de quibus sit expressa mentio, non autem priuatis Sacerdotibus, qui tamen comprehenduntur sub clausula generali (& alijs, ad quos pertinet) supplicatur pro opportuna declaratione?

Decimoseptimo, super septimo eiusdem Sacræ Congregationis decreto, quo cauetur, ut in singulis Monasterijs Religiosorum præfigatur numerus, qui ex consuetis redditibus, aut elemosynis commodè possint sustentari.

Queritur, An vbi hæc præfixio facta iam fuit in vim similis decreti san. mem. Pauli V. absque tamen computatione reddituum cuiusque religiosi, sit denuò facienda, necne?

Decimooctauo, An nouitij, ad habitum regularem admissi, possint admitti ad professionem in Monasterijs, in quibus, habita ut supra, præfixione numeri, commodè ali non possunt?

Decimonono, super vltimo, quo cauetur, ut nullibi recipiantur Conuentus regularium, nisi præter alia ad id requisita, duodecim saltem fratres in eis degere, & competenter sustentari valeant, ita ut alioquin subsint iurisdictioni ordinariæ.

Queritur, an hoc decretum, quòd videtur editum in ordine ad celebrationem Missarum, comprehendat eas Religiones, quæ non consueuerunt onera Missarum recipere, ut sunt Religiones Capuccinorum, ac Societatis IESV?

Vltimo, An idem decretum, vbi disponit, ut nullibi recipiantur Monasteria, nisi &c. habeat locum in Italia dumtaxat, ad quam est restrictum decretum proximè antecessens, an verò etiam extra Italiam?

*Subsequuntur Declarationes, seu Responsiones
ad supradicta Dubia.*

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum, auctoritate sibi à Sanctiss. D.N. attributa, ad singula dubia superioris proposita, ad hunc modum respondit, videlicet.

Ad primum, etsi legatum sit adeò tenue, nihilominus pro reductione oneris, ut supra impositi, ab ijs, ad quos pertinet, Sedem Apostolicam esse adeundam, quæ absque vlla impensa id statuet, quod magis in Dño è re esse iudicauerit; Verùm tamen si in ipsa beneficii erectione expressè cautum fuerit, ut liceat Episcopo in iunctu, onus reducere, ac moderari, legem hanc foundationis, quàm decreta hac de re edita non sustulerunt, esse validam, & obseruandam.

Ad secundum, esse intelligenda de præscriptione facta ab eo, qui eleemosynam tribuit, non autem ab Ordinario, Quod si tribuens eleemosynam numerum Missarum celebrandarum non præscripserit, tunc tot Missas celebrari debere, quot præscripserit Ordinarius secundum morem Ciuitatis, vel Prouinciæ.

Ad Tertium, teneri.

Ad Quartum, Sacerdotes quibus diebus tenentur Missas celebrare ratione beneficii, seu capellæ, legati, aut salarii, si eleemosynas pro alijs etiam Missis celebrandis susceperint, non posse eadè Missa vtriusque obligationi satisfacere.

Ad Quintum, censuit, ubi nullà certam eleemosynā testator reliquit, esse ab Episcopo præferendam eleemosynam congruam, quæ respondeat oneribus Missarum celebrandarum, secundum morem Ciuitatis, vel Prouinciæ.

Ad Sextum, Ita esse intelligenda.

Ad Septimum, respondit, permittendum non esse, ut Ecclesiæ, ac loca pia, seu illorum Administratores, ex eleemosynis Missarum celebrandarum vllam, vtrumque minimam portionem retineant ratione expensarum, quas subeunt in Missarum celebratione, nisi eum Ecclesiæ, & loca ipsa alios non habent redditus, quos in vsu earundem expensarum erogare licet possint, & tunc quam portionem retinebunt, nullatenus debere excedere valorem expensarum, quæ pro ipsomet tantum Missæ sacrificio necessariò sunt subeundæ, & nihilominus eo etiam casu curandum esse, ut ex pecunijs, quæ super sunt, & expensis ut supra deductis, absolute tot Missæ celebrentur, quot præscriptæ fuerint ab offerentibus eleemosynas.

Ad Octauum non habere locum, sed satis esse, ut Rector beneficii, qui potest Missam per alium celebrare, tribuat Sacerdoti celebranti eleemosynam congruam, secundum morem

Barth. Gau. Pars Secunda.

Ciuitatis, vel Prouinciæ, nisi in fundatione ipsius beneficii aliud cautum fuerit.

Ad Decimum, debere absolute integrā eleemosynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec vllam illius partem sibi retinere posse.

Ad Vndecimum, respondit, non prohibere absolute: Ac propterea, etsi oneribus iam susceptis non satisfecerint, posse tamen noua etiam onera suscipere Missarum celebrandarum, dummodò infra modicum tempus possint omnibus satisfacere.

Ad Duodecimum, quamuis onera suscepta infra modicum tempus adimpleri nequeant, si tamen tribuens eleemosynā pro aliarum Missarum celebratione, id sciat, & consentiat, ut ille tunc demum celebrentur, cum susceptis oneribus satisfactum fuerit, decretum non prohibere, quo minus eo casu eleemosyna accipiantur pro ipsdem Missis iuxta benefactoris consensum celebrandis.

Ad Decimum tertium, has pœnas non habere locum, nisi in suscipientibus onera perpetua Missarum celebrandarum sine licentia Episcopi, vel eius generalis Vicarij, aut Generalis, vel Prouincialis.

Ad Decimum quartum, comprehendit.

Ad Decimum quintum, Non posse, nisi de consensu eorum, qui eleemosynas tribuunt, ut supra in responsione ad Duodecimum.

Ad Decimum sextum, comprehendit etiam priuatos Sacerdotes.

Ad Decimum septimum, numeri præfixionē esse iterum faciendam seruata forma vltimi decreti hac de re editi.

Ad Decimum octauum, esse admittendos ad professionem, si alijs habiles existant, ac deinde in aliquo alio Monasterio eiusdem Religionis esse collocandos ubi cōmodè ali possint.

Ad Decimum nonum, censuit comprehendere.

Ad Vltimum, habere locum etiam extra Italiam?

Cosmus Card. de Torres.

Prosper Fagnanus S. Cong. Secr.

X I V.

De vsu Baldachini, & Ministrorum pro Abbatibus Cassinensis Congregationis.

V R B A N V S V I I I.

Anno 1629. 11. Iulij.

Exponi Nobis nuper fecit dilectus filius Dominicus Pinellus Monachorum Ordinis Sancti Benedicti Congr. Casinens. aliàs S. Iustiniæ de Padua Procurator Generalis, quod

P aliàs

aliàs à Veñ Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus sacris Ritibus Præpositis, emanauit Decretum tenoris subsequen, videlicet, Cum aliàs de Anno 1606. sub die 28. Ianuarij Sacra Rituum Congregatio, instante Archiepiscopo Firman, interdixit Priori S. Catharinæ Ordinis Canonorum Regularium, in eorum Ecclesia vsum aliquarum caeremoniarum, & de Anno 1617. sub die 18. Martij illud Decretum ad instantiã b. m. Card. Caraffæ Archiep. Neapolitan exederit ad omnes Priores, & Abbates cuiuscumque Ordinis etiam Casinens, ab hoc decreto reclamauit Procurator generalis Casinens, & ad S. Cong. recursum habuit, asserens, suam Congregationem indefensam fuisse, & re maturè, ac diligenter discussa, referen b. m. Card. Lancellotto, S. Congregatio de Anno 1618. sub die 12. Martij, celsit, quò ad vsum Baldachini, & quorundam Ministrorum in alijs decretis prohibitorum, recedendum esse à prædictis Decretis de Annis 1606. & 1617. emanatis, & licere iisdem Abbatibus, quando solemniter celebrant, vt Baldachino, & apparatu iuxta eorum antiquissimam consuetudinẽ, ita tamẽ, vt modestè cū debita convenientia, sine pōpa, & auro atq; in tribus ad summum festiuitatibus quolibet anno vtantur, prout in dictis Decretis latius continetur; Nunc demum Archiepiscopus Florentin ad S. Congregationem accedens instet prohiberi Abbatibus S. Mariæ eiusdẽ Ciuitatis Florentinæ Ordinis Casinens vsum Baldachini, & dictorum Ministrorum, & aliarum multarum caeremoniarum in dedecus, & præiudicium suæ Archiepiscopalis dignitatis vergentium, & citato, & interueniente Patre D. Dominico Pinello eiusdem Congregationis Casinensium Procuratore Generali, & partibus sæpe ac sepius auditis, ac negotio diligenter discussò, referente Illustriss. ac Reuerendiss. D. Cardinale Pio, Eadem Sacra Rituum Congregatio inhærendo dicto vltimo Decreto factò de Anno 1618. censuit, & declarauit licere Abbatibus Casinens quando solemniter celebrant, quod in tribus ad summum festiuitatibus facere eis permittitur, vt Baldachino, sine auro tamẽ, & pōpa, & aliquibus etiam Ministris paratis sacris indumentis. Quia vero numerus horum Ministrorum in aliquibus eorum Monasterijs, erat valdè excessiuius, vernit, ac prohibuit, ne iidem Abbates solemniter, vt supra celebrantes, alios possint habere Ministros sacris indumentis paratos, quàm duos Diaconos, & Presbyterũ assistentes, Diaconum, & Subdiaconum pro cantandis Euangelio, & Epistola, ac sex ad summum alios, duos cum Pluralibus, duos cum Planetis, & duos cum Tunicellis coloris tem-

pori convenientis: quoad reliqua verò in dictis Decretis de Annis 1606. & 1617. emanatis contenta, S. Congr. eadem Decreta confirmat, & quatenus opus sit, innouauit, inhiens omnibus Abbatibus Casinensibus, ac seriò precipiens, vt in reliquis omnibus ea ad vnguem, inuiolabiliter obseruent; eorumque dispositioni addidit, vt supradicti Abbates nullo modo debeant, nec possint habere, nec tenere sedem suam Abbatialem fixam, & permanẽtem prope Altare, vt sedes Episcopalis retineri consuevit, minusque liceat supradictis sex Monachis paratis, vt supra, sedere in sedibus Choralibus, vt Canonorum secularium mos est, sed Sedes pro Abbate solẽniter pro celebrante retineatur in Ecclesia, ijs tantummodò tribus diebus, quibus ipse Abbas solẽniter celebrat; dictiq; sex Monachi parati federe debeant loco congruo iuxta Ecclesiarum convenientem situm super scabellis ad hunc effectũ tunc appositis pãno laneo, cooptis, die 29. Ian. 1618.

Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, Dominicus prædictus plurimũ cupiat præinsertum Decretum huiusmodi, quò firmitus subsistat, & inuiolabiliter obseruetur, Apostolica nostræ confirmationis robore cõmuniri; Nos eius votis huiusmodi, annuere, illumq; specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsq; Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolutes, & absolutum fore censes, supplicationibus eius nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, præinsertum Decretum huiusmodi Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò approbamus, & confirmamus, illiq; inuiolabilis Apostolicæ firmitatis robur adijcimus: ac omnes, & singulos, tam iuris, quàm facti, & quosuis alios defectus, si qui desuper quomodolibet intenerint, aut interuenisse dici, vel censi possent, supplemus.

Decretumque huiusmodi, nec non præsentem litteras cum omnibus in eis contentis semper, & perpetuò valida, firma, & efficacia existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac eidem Congregationi, illiusque Abbatibus, ac Monachis, & personis in omnibus, & per omnia plenissimè suffragari, neque illos à quoquam quauis auctoritate super præmissis quouis modo, impediri, molestari, inquietari, vel perturbari unquam posse, nec debere.

X V.

De lectione librorum prohibitorum.

V R B A N V S V I I I.

Anno 1631. 2. Aprilis.

MOtu proprio, & ex certa sciētia, ac matura deliberatione nostris, deq; Apostolicę potestatis plenitudine, Omnes, & singulas licencias legendi, & habēdi libros quoscumq; ob hæresim, vel falsi dogmatis suspiciōē, seu per constitutiones Apostolicas, etiā ratione Astrologiæ iudiciarię, vel aliās quomodolibet prohibitos, quibuscumq; personis laicis, & ecclesiasticis, tam secularibus, quā regularibus cuiuscumq; Ordinis, Societatis, & Instituti existentibus, ac quacunq; dignitate, etiā ecclesiastica fulgentibus, cuiuscumq; status, gradus, cōditionis, qualitatis, & præminentię, etiā speciali nota, & mentione dignis, ac per litteras Apostolicas ad tempus, seu ad vitam, & aliter quomodocumque, & ex quacunque causa, tam in forma Brevis, quā aliter quomodocumque à Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, seu à quibuscumq; alijs à Nobis, vel ab eis facultatem, & auctoritatem habentibus non tamē à Nobismetipsis per litteras Apostolicas etiā in forma Brevis, seu Chirographū manu nostra signatum, cōcessas, earum tenores præsentibus pro expressis, & insertis habentes, hac nostra perpetuò valitura constitutione, reuocamus, cassamus, & annullamus, ac pro reuocatis, cassis, & annullatis haberi, nullique suffragari.

Quinimodò libros per licencias huiusmodi permisos legentes, aut habētes, penas in sacris Canonibus, Constitutionibus Apostolicis, & Indicibus librorum prohibitorum contentas incurrere volumus, & declaramus.

X V I.

De electione Sanctorum in Patronos.

Anno 1630. 23. Martij.

Sacra Rituum Congregatio, Annuente Sanctissimo D. N. In electione Patronorum mandauit infra scripta in posterum seruari debere, declarans, quod aliter facta electio nulla sit ipso iure.

Primò, quod eligi possint in Patronos ij solum, qui ab Ecclesia vniuersali titulo Sanctorum coluntur, non autem Beatificati dumtaxat.

Secundò, Quod de Patrono Ciuitatis electio fieri deberet per secreta suffragia à Populo mediante Consilio generali illius Ciuitatis,

vel loci, non autem ab Officialibus solum, & quod accedere debeat consensus Episcopi, & Cleri illius loci.

Idemque seruari debeat in Patrono Regni, qui pariter eligi debeat per secreta suffragia à Populo singularum Ciuitatum Prouincię.

Et quod Representantibus Regnum, Ciuitatem, Prouinciā nulla competat facultas, eligendi Patronos, nisi ad hoc habeant speciale mandatum, & vterius interueniat consensus Episcopi, & Cleri dictarum Ciuitatum.

Et Tertiò, Quod causa electionis nouorum Patronorum debeant in Sacra Congregatione deduci, & ab ea examinari, ac demum causa cognita ab eadem Congregatione approbati, & confirmari.

Et ne præmissorum ignorantia vllò vnquam tempore possit allegari, eadem Sacra Rituum Congregatio supradictum Decretum imprimi, & publicari mandauit.

Io. Bapt. Card. Detus.

Loco † Sigilli.

T. Tegrinius Secr.

Formula conscribendi Inuentarij Bonorum Ecclesiarum.

Scribatur ab vnoquoque Ecclesiastico per manum Notarij, si fieri potest, & ab eodē Notario subscribatur, alioquin scribat ipsemet Ecclesiasticus, & subscribat, coram Sindico, seu Massario, aut alio officiali loci, in quo sunt bona, vel saltem coram duobus loci senioribus peritis, qui & ipsi subscribant, si Notarius desit. Quod si scribere nesciant, alij eorum nomine tanquam rogati subscribant, & ad Cancellarium Episcopalem accedant pro recognoscendis eorundem caracteribus.

Cancellario detur ob hanc causam conueniens stipendium, taxatum ab Episcopo.

Inuentaria omnia prædicto modo exarata dentur Archinistę Episcopali, à quo, qui dederint, de accepta scriptura testimonium inscriptis recipiant.

Duo exemplaria fiant vniuscuiusque Inuentarij, quorum alterum in Archiuo Episcopali, alterum penes Rectorem beneficij tuto custodiatur.

Fiat autem Inuentarium bonorum cuiusque beneficij, licet Ecclesię fortasse fiat vnica, vt appareat distinctè, quę bona sint vnius, & quę alterius.

Charta vniformis adhibeatur ab omnibus, vt in librum redigi possint Inuentaria iuxta varios titulos, seu partes Diocesis, & item nume-

P 2 rus

rus foliorum abundetum, vt Cancellarij sub-
scriptione muniri possint; tum vt addi possint
alia, quæ in dies addi cõtingerit. Margines quo-
que laudateant per singulas paginas, vt in fine
subdici possit ratio numerorum, vel pretio-
rum, vt sic in libris Mercatorum.

Ordo scribendi hic erit.

In nomine Domini, Amen.

Hoc est Inuentarium omnium bonorum
mobiliũ, stabiliũ, & se mouentium,
fructuum, reddituum, rationum, & actionum
quarumcumq; Ecclesiæ Parochialis. S. N. Ciui-
tatis N. seu oppidi N. Diocesis N. vel Ecclesiæ
S. N. si non est Parochialis Ciuitatis, seu oppidi
N. factum die mensis Anni per D.
N. Rectorem dictæ Ecclesiæ, & me Notarium
publicum infra scriptum in domo dictæ Ec-
clesiæ, coram, & iuxta relationem, & asserio-
nem præfati D. N. Rectoris, & etiam N. & N.
Seniorum hominum peritorum, & qui bene-
norunt statum dictæ Ecclesiæ, medio iuramen-
to per me Notarium infra scriptum eisdem da-
to, vt dicant, & affirmant pro veritate, &c. qui
dicunt nihil aliud ad dictam Ecclesiam specta-
re, nisi quæ sequuntur, videlicet.

*Quod si à Rectore fiat inuentarium sine Nota-
rio, dicat.*

Hoc est Inuentarium &c. per me N. N. mo-
dernum Rectorem dictæ Ecclesiæ coram
N. & N. Syndicis, seu officialibus dicti loci, peri-
tis, & de statu dictæ Ecclesiæ plenam habenti-
bus notitiam, qui & asserunt bona omnia, &
actiones, & iura hæc esse: videlicet.

*Facto hoc proæmio describatur primo Ecclesia
cum suo titulo, situ, finibus, & partibus:
hoc modo.*

Prædicta Ecclesia S. N. est in Ciuitate N. vel
oppido N. penes viam à latere dextro, vel
sinistro, apud bona N. ab alio latere &c.
In ea sunt Altaria, seu tot capellæ,

*Exprimantur tituli altarium, seu nomina San-
ctorum, cum dotibus eorum, nimirum.*

Primum, Altare maius nullum habet titu-
lum, nisi quod est Ecclesiæ totius. Habet
annexam obligationem tot Missarum, quori-
dianarum, seu tot per omnem hebdomadam,
seu quolibet mense &c. prout constat ex Instru-
mento rogato per N. publicum Notarium
die ... mensis ... Anni ...

*Scribantur omnia mobilia, & immobilia bona
cuiusque Altaris, seu Capellarum, eo ordine,
quo Altaria extant in Ecclesia. Tum verò
omnia mobilia sacra, & non sacra, quæ ha-
bentur in Ecclesia, & Sacristia, ad notata
qualitate rei, pondere, numero, & pretio.
Verbi gratia.*

Casula alba ex Damasceno serico cum
filamentis aureis &c.

Duæ casulæ rubei coloris ex camelotto.

Calix argenteus, seu cum cuppa argentea, &
pede ex aurichalco inaurato, ponderis libra-
rum, & vnciarum &c.

Mappa longa cubitorum tot: aliæ mappæ mi-
nores tot vlnarum.

*Si pondus haberi non possit, puta campanarum
scribatur pondus librarum circiter, vel de-
scribatur altitudo, crassities, cum litteris in
gyro positis, & notis impressis in campana.*

*Ordo ille seruetur, qui congruentior videbi-
tur, scilicet à nobilioribus, Aureis, argen-
teis, sacris &c.*

*Facta descriptione Ecclesiæ, describatur domus
Rectoris, quæ sit Ecclesiæ, cum mobilibus pro-
prijs ad vsum Rectoris, ex titulo Rectoris: id-
est.*

Domus pro habitatione Rectoris coniun-
cta est cum Ecclesiæ, fines illius sunt, ab
vno latere Ecclesiæ, ab alio domus N. seu via,
&c. Cellæ sunt num. partem habitat
Rector, aliam partem locat laicis pro pretio
scutorum annuo.

*In descriptione stabilium bonorum scribantur
prius domus, & apotheca cum pretio locatio-
num annuo, & earum finibus.*

*Deinde pradia cum proprijs vocabulis, finibus,
& mensuris, hoc modo.*

Predium habet in loco nuncupato N. quod
coheret viæ publicæ ab vno latere, ab
alio, &c. tot mediorum, seu perticarum &c. pro
mote regionis. Annuus eiusdem fructus solet
esse scutorum

*In Margine scribatur quantitas, seu numerus
mensura 3. quæst. 1. omni ad aliam*

Datum est in tertiam generationem, ad
annos 29. seu donec N. vixerit, & quo-
tannis Rector habet tritici modios. ... seu vi-
num, seu nummos. ... vt constat ex Instru-
mento rogato per N. Notarium die ... men-
sis ... Anni ...

Bona

Bona data in emphyteusim, pro quibus soluitur canon pro recognitione directi Dominij, scribantur eo modo, quo sunt descripta apud emphyteutas, vel hoc modo.

N. N. possidet in tertiam generationem, in annos 29. seu donec vixerit, seu domum, seu pradium situm in . . . & definitum varijs finibus, nempe . . . pro quo soluit annui canonem dictae Ecclesiae in recognitionem directi dominij solidorum, seu librarum, seu scutorum . . .

De censibus hoc modo.

Praedicta Ecclesia habet censum perpetuum scutorum . . . super pradium, seu domum in tali loco, vt ex Instrumento rogato per N. Notarium die . . . mensis . . . Anni . . .

De animalibus in societatem datis, hoc modo.

Praedicta Ecclesia, seu Rector ius habet societatis cum N. pro pecoribus, porcis, seu alijs animalibus. Et exprimitur numerus. Et quolibet anno redditus esse potest tot numerorum.

De Decimis colligendis, vel notentur ij omnes, qui soluere solent; vel saltem earum quantitas exprimitur: hoc modo.

Praedicta Ecclesia in decimis annuum habet redditum modiorum tot tritici, seu pecuniarum vsque ad summam circiter . . .

Et adnotetur, si usurpentur ab alijs decima: item, si primitiae sint, non decima. Addatur: Quae Decimae, seu primitiae soluuntur pro consuetudine loci hoc pacto: videlicet: & ordine scribatur modus soluendi.

Denique fiat summa omnium fructuum Rectoris: his verbis.

Praedictae Ecclesiae, seu Rectoris annuus proventus ascendere potest ad summam scutorum . . . ex praedijs, domibus, censibus, & Decimis, &c.

Vicarij perpetui eadem praesent singillatim, qua supra, circa portionem praediorum, aut reddituum eisdem assignatorum, adnotantes Instrumenta, seu litteras Apostolicas super hac re expeditas, mentione facia diei, mensis, & anni.

Eadem quoque exequantur Capellani a moni- Barth. Gan. Pars Secunda,

biles, & exprimant salarium, mercedemve annuam, tritici, vini, olei, pecuniarum, &c. indicato Instrumento & Notario, & a quibus ea sibi dari debeant, quando, & qua ratione.

Si vero annuus redditus non sufficiat, & ideo suppleatur aliunde, contribuentibus incolis loci, dicatur hoc modo.

Praedicta Ecclesia pro alimentis Rectoris habet ius colligendi, quae illi sunt necessaria, contribuentibus loci incolis hac ratione &c. prout apparet ex Instrumento rogato per N. Notarium die &c. Vel (si nullum adest instrumentum) ex legitima consuetudine loci.

Notentur etiam legata pia cum suis oneribus distincte: videlicet.

Praedicta Ecclesia iure legati exigit quotannis a N. haerede N. tot aureos nummos vigore testamenti N. & tenetur Rector celebrare tot Missas, seu anniuersarium die . . .

Si Ecclesia grauetur pensione, eadem adnotetur, indicata quantitate, & facultate Apostolica, quando, & cui solvatur.

Si qua bona usurpata fuerit: dicatur.

Praedicta Ecclesia praetendit habere ius ad quoddam pradium usurpatum. ab N. in loco . . . cuius fines sunt &c. sicut asserunt N. & N. eiusdem loci, quibus videtur adhibenda fides.

Si alienata sint absque dispensatione Apostolica, dicatur: item.

Praedicta Ecclesia laesa videtur in concessione predij, seu permutatione, seu alio contractu, sine facultate Apostolica.

Si pendean lites, dicatur. qua de re, quocumque causa pro Ecclesia sint, & qui sit Iudex, & Notarius.

Forma subscriptionum, de quibus supra.

Ego N. Rector supradictae Ecclesiae S. N. confeci praedictum Inuentarium omnium rerum, & bonorum superscriptorum, quae nunc temporis possideo, & pro fide, & veritate subscripsi manu mea propria, die . . . mensis . . . Anni . . . & ita iuro &c.

P ; Pro

Pro Syndicis, & Officialibus locorum.

Ego N. Syndicus, seu officialis loci N. præsens fui, dum factum fuit Inuentarium rerum, & bonorum prædictorum, quorum ego notitiam habui, & si sciant possideri à Rectore omnia scio, ea possideri nunc à Rectore, & in horum fidem subscripsi manu mea propria, & ita iuro &c.

Pro ijs, qui aliorum vice subscribunt.

Ego N. de mandato N. qui dixit, se affuisse prædicto Inuentario, dum fieret, rerum & bonorum prædictorum, quorum ipse asseruit, & iuravit, se habere plenam notitiam, cum ipse idem scribere ne sciat, eius nomine subscripsi manu mea propria die mensis Anni & ita iuro &c.

F I N I S.

P R A X I S C O M P E N D I A R I A V I S I T A N D Æ C I V I T A T I S.

Et Diœcesis ab Episcopo.

Ad Lectorem.

Theoriam alij, alij Praxim, vtramque non pauci; fusè illi, confusè hi; omnes autem (eorum pace dixerim) vltra metas puræ Visitationis, de Visitatione scripserunt. nam definiendo res ipsas visitandas, disputando, Doctorum axiomata referendo, Canones multos congerendo, superflue interrogando, multa tamen omittendo vtiliora, & quicquid iure ad Episcopi potestatem attinet, ad vnum visitationis titulum reuocando, impleuere libros. puram ergo Praxim, & quæ præ manibus haberi possit in ipsamet Visitatione; necnon eam tantum Theoriam, quæ satis esse potest ad communiores casus, desiderantibus plurimis, & à me vtramque deposcentibus, eam attigisse mihi videor; experientia teste, in Imolensi, & Perusina Visitatione, sub Ferdinando Millino, & Neapolione Comitulo, quos honoris causa nomino, & hoc opusculo breui comprehendisse; in quo per Indices Praxim, per Annotationes Theoriam, sufficientem vtramque ad iuuandam peritorum Episcoporum memoriam, velut indice digito indicamus. si quid nouisti rectius istis; Candidus imperti: si non, his vttere mecum, & Vale.

De Visitatione in genere. §. I.

TO T A ratio Visitationis Episcopalis reduci potest ad ea capita de quibus communis est Versus. Quis, Quid, Vbi, Quibus auxilijs, Cur, Quomodo; Quando.

- 1 Et quæsito: Quis? Respondeo Episcopus ipse, vel per idoneos ministros, si legitime impeditus fuerit, & Concil. Trid. sess. 24. cap. 3. hoc est, per suum generalem Vicarium, aut Visitatorem vt ibidem dicitur.
- 2 Quæsito: Quid? Respondeo; loca, & personas iurisdictionis Episcopalis, de quibus infra in proprio Indice.
- 3 Quæsito: Vbi? Respondeo: in proprijs locis

facienda est Visitatio locorum, & personarum; nisi hæ commodius alibi haberi possint. ex Conc. Tolet. 4. c. 35.

- 4 Quæsito: Quibus auxilijs? Respondeo: iurimifice iuuare visitationem Episcopalem. primum est, oratio Visitatoris, & visitandorum ad Deum, alterum est Visitatoris exemplum ad Clerum, & populum. Tertium est notitia necessaria sacrorum Canonum, & præsertim in hoc genere sacri Concil. Tridentini, quam in hac Praxi supponimus, dum Episcopo visitandi rationem tantummodo indicamus.
- 5 Quæsito: Cur? Respondeo finem Visitationis eum esse, qui à Trid. Concil. præscribitur, sess. cit. nempe sanam, orthodoxamque

P 4 doctri-

doctrinam, expulsis hæresibus, inducere, bonos mores tueri, prauos corrigere, populum cohortationibus, & admonitionibus ad religionem, pacem, inuocentiamque accendere, & cetera ex visitantium prudentia ad fidelium fructum constituere. Hæc ibi.

6 Quæsitio: Quomodo? Respondebo fusiis in tota hæc Praxi.

7 Quæsitio: Quando? Respondeo: ex Conc. Trid. loco cit. singulis annis, vel saltem ut tota Visitatio biennio compleatur. & ibid. infra; quam celerrime: quod sacra Congregatio Conc. Trid. relinquit arbitrio Episcopi, quem admonet, debere tempus hoc esse moderatum, & discretum, ne grauentur visitandi. Primatamen vice diligentius erit agendum: in reliquis non erit diutius immorandum.

His ergo positis Indices propono varios, ut breuius agam.

Index eorum, quæ spectant ad Episcopum Visitantem. §. I. I.

- 1 Non modo debet visitare loca, & personas, sed etiam præstare, quæ sequuntur.
- 2 Absolvere animas fidelium Defunctorum, ut in Pontificali;
- 3 Benedicere solemniter populo Visitando, ut in eodem Pontificali, & cū Indulgentijs;
- 4 Sermonem habere ad eundem populum de Visitationis causa, sine effectibus;
- 5 Missam celebrare, & distribuere sacram synaxim.
- 6 Ministrare Sacramentum Confirmat.
- 7 Consecrare Ecclesias, Altaria, Calices, benedicere paramenta, & alia Pontificalia facere, prout est opus.
- 8 Inuitare quoscumque ad suggerendum opportuna cum charitate, & veritate.
- 9 Non autem sub pœna excommunicationis ad reuelanda, quæ nouerint, quod vetuit Sacra Congreg. Concil. vlt. Martij 1588.
- 10 Ad extraneos actus non diuertere, ut monuit eadem Sacra Congreg.
- 11 Mēsa frugali uti, adhibita lectione illud ex Concil. Trid. loco citato, hoc ex decencia.
- 12 Cum paucissimis circumire, quorum opera celerius compleri possit Visitatio.
- 13 Itinerarium recitare genibus flexis initio itineris à loco ad locum.
- 14 Orare Vesperis publicè in Ecclesia ante refectionem.
- 15 Visitare infirmos, & in pauperes erogare pecuniam ad ædificationem.
- 16 A muneribus quibuscumque abstinere,

17 Notario suo, aut Secretario uti, ad libitum, est declar. Congreg. Concil.

18 Procuracionem debitam accipere, hoc est, victum illius dici, quo visitant, ex Concil. loco cit.

ANNOTATIONES.

Circa decimum. Extraneos actus à Visitatione intellige, qui neque attinent ad locorum, seu personarum visitationem Ecclesiasticam, neque ad functiones supradictas Pontificales.

Circa undecimum. Fugiat Episcopus hospitium laicorum, & eorum conuiuia, ex Pro. 4. Med.

Circa 12. expedit, ut Episcopus assumat administratos, quos etiam mittere queat ad visitanda minora loca, seu ad supplicandas rationes dari, & accepti, ubi opus est, quare inter eos, esse poterit æconomus domus Episcopalis, Theologus Episcopi, & Magister Cæmoniarum, cum famulo à cubiculo, præter Archidiaconum seu Canonicum I. V. D.

Si plures assumat, quàm solita procuratio ijs sufficere possit, expendat Episcopus de suo. quod fuisse docet ex Panor. Felic. in Man. Visitator. lib. 1. tit. 15. Decem persona computato Episcopo, & septem iumenta conceduntur in Conc. Prou. 4. Mediol. inferioribus autem Visitatoribus non ultra octo personas, & sex iumenta, sed his inferioribus longè minor sufficere potest numerus.

Circa 16. Vilagut par. 1. in fine num. 21. citat Doctores, qui concedunt Visitatoribus ea munera, quæ comedenda, ac consumenda sunt ibidem, nec alio asportanda; ut ingum Domini sit suauis.

Circa 17. Idem Vilagut concedit à Notarijs moderatum aliquid recipi posse pro eorum labore in scribendo, & transcribendo, si non recipiant salarium de publico pro tali labore, & citat ibi S. Antoninum, & illud infert argum. à simili, quod à Concil. Trid. conceditur Notarijs decima pars aurei pro dimissorijs litteris, &c. Verum non valet argumentum ab vno casu ad alium, in quo expresse Concilium prohibet, ne ipsi Visitatores, aut quisquam suorum quicquam procuracionis causa pro Visitatione, aut alio quouis nomine, nec pecuniam, nec munus quodcumque sit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant: non obstante quacumque consuetudine, etiā immemorabili, quid apertius? Zerola par. 1. V. Visitatio idem docet.

Circa 18. Vide varios modos procuracionis exigenda, & penas dupli. & alias, inflictas ijs, qui amplius acceperint, in Conc. Trid. sess. 4. c. cit.

cit. & Nau. in conf. 2. incip. utrum pœna statuta in cap. exigit de censibus in 6. sex notabilia assert. item Zerolam vide par. 1. V. Visitatio §. 6. ubi excludit medicinas, sumptus equorum, plures procuraciones, si una die due visitentur Ecclesia, & loca pauperum, seu Ecclesia pauper, qua gratis sunt visitanda.

Præstari tamen debent vectura quoque equorum à Visitatis, ne dum eorum pabula, qua semper dari solent; quando vero Episcopus eget, & alioquin impediretur Visitatio, ex Thef. Fori Eccl. par. 2. c. 16. n. 43. per tex. ibi cit. immo etiam diuiti Episcopo præstanda erunt si adest consuetudo. ibid. n. 44. & 55.

Quod attinet ad restitutionem duplici in c. exigit, renouatam in Conc. Trid. cit. ea erit intra mensem facienda, sub pœna interdicti ab ingressu Ecclesia, ab Episcopo; suspensionis ab officio, & beneficio ab inferioribus: à laicis autem, suspensionis ab ingressu Ecclesia, & à communione Eucharistia, per extrau. Bened. XII. tit. de conf. donec duplum Ecclesia grauata restituerint. ubi etiam habetur, quod Episcopus tenetur de facto famulorum suorum, si sciat, aut ratum habeat: neque valet in his casibus remissio donantium vlla.

Excusat materia leuis, ex glos. in eod. c. exigit, ver. munera. & exemplificat in exportatione caponorum, caseorum, & flosorum vini, & similium, qua neque mouent aliquem, neque faciunt (ait) donantem pauperiorem. tutius tamen victualia tantum in proprio loco consumenda recipiuntur.

Index librorum, quorum lectione iuuari potest Episcopus in Visitatione. §. III.

- 1 Pontificale Romanum. tit. Ordo ad visitandas Parochias. par. 3.
- 2 Conc. Trident. sess. 6. cap. 3. & 4. sess. 7. cap. 7. & 8. sess. 13. cap. 1. sess. 14. cap. 4. sess. 21. cap. 8. sess. 22. cap. 8. & 9. sess. 24. cap. 3. 9. & 10. sess. 25. cap. 6.
- 3 Acta Mediolanensis Ecclesia. par. 4.
- 4 Concilium Tridentinum, & Praxim hanc Compendiarium.
- 5 Mariani Socini, & Franc. Pauini Tractatus de Visitatione.
- 6 Pauli Fusci Episc. Sarnensis. libr. duo de Visitat.
- 7 F. Feliciani Commenfis Episcopi Manuale Visitatorum.

- 8 Annibalis Rochi Tractat. de Visitat.
- 9 Alphonsi Vilagut Cassinensis Speculum Visitatorum.
- 10 Zerole pars prima Verbo. Visitatio, in praxi Episcop.
- 11 Azor. Institut. Moral. par. 2. lib. 3. c. 40.
- 12 Luca Ant. Restæ Directorium Visitatorum.
- 13 Michaelis Timothei Instructio Compendiosa Visitandi Ecclesias.
- 14 Dominici Zucchinetti Constitut. & Decreta Conc. sex Prou. Mediol.
- 15 Pauli Salodij Praxis de Visitatione.

Predicti namque auctores tradunt varias doctrinas, & instructiones pro formandis ritè opportunitis Decretis de vnaquaque re Ecclesiastica; quarum epilogum, & compendiosam Methodum, a nemine adhuc tentatam, propediem, Deo dante, dabimus in lucem.

Index præparatorum à Visitatore pro Visitatione. §. IV.

- 1 **E**dictum generale proponitur pro generali Visitatione cum electione, & publicatione coadiutorum.
- 2 Præmonitiones fiunt per litteras ad Parochos, ut in Indice sequenti.
- 3 Ferat secum Decreta postremæ Visitationis, ut semper quærat, An executioni mandata.
- 4 Concilium Tridentinum, & Praxim hanc Compendiarium.
- 5 Pontificale Romanum, cum Paramentis Pontificalibus, albi, & nigri coloris.
- 6 Decreta Prouinciæ suæ, & Synodi Diocæsanæ, cum Edictis generalibus, &c.
- 7 Instructiones Fabricæ Ecclesiasticæ, si adsint.
- 8 Indicem librorum Prohibitorum.
- 9 Casus referuatos summo Pontifici, & Episcopo.
- 10 Indices locorum, & personarum, quæ Visitationi subiacent, ut infra. §. 6. & 7.
- 11 Libellos distribuendos de doctrina Christiana, & alios spirituales.
- 12 Nummismata sacra à summo Pontifice benedicta, cereos Agnus Dei, sacras imagines, & eiusmodi ad pietatem excitandam.
- 13 Præmittat Episcopus, si opus est, Concionatores, Confessarios, & Ceremoniæ Magistrum.
- 14 Faciat sibi indicem præcipuarum quarundam rerum; de quibus interroget. ex Indice 9. 11.

Index

Index præparandorum à visitandis. §. V.

- 1 **O** Ratio publica, & si fieri potest, quadraginta horarum indicatur à Parochis, saltem in locis insignioribus.
- 2 **M**onitio populo fiat de proxima Visitatione, causis, effectibus, & ritu, intra Missas lectis pastoralibus litteris, si datae sunt, & moneatur populus ad reuelandum ea, quæ correctione egent.
- 3 **I**nuitetur populus ad poenitentiae Sacramentum, ut de manu Episcopi sumat Eucharistiam.
- 4 **P**ræparentur ij, qui confirmandi sunt, paratis opportunis schedulis, in quibus scripta sint nomina, cognomina confirmandorum, Compatrium, & Parochia.
- 5 **F**requenti campanarum sono excitetur populus, maxime vero pridie Visitationis.
- 6 **E**x vicinioribus locis conueniant Confessarii ij approbati ad Confessiones audiendas.
- 7 **P**ræparentur Hostiæ, & particulae, vinum, mappae, vasa ad sacrae communionis usum.
- 8 **O**rnetur Ecclesia, & paretur locus pro ministrando Sacramento confirmat.
- 9 **S**i quæ sunt benedicenda, vel consecranda, opportunè parentur.
- 10 **P**ro caeremonijs Episcopalibus.
Umbella, seu baldachinum in porta oppidorum insigniorum, à nobilioribus loci gestandum.
Crux sine hasta ab Episc. deosculanda.
Tapes cum puluino.
Thuribulum cum naucula.
Vas aquæ benedictæ cum aspersorio.
Pluviale, & stola coloris albi pro Rectore Ecclesiæ.
Scabellum genuale cum tapete, puluinariibus ante Altare maius.
Sedes præalta supra tres gradus, & sub umbella, si fieri potest, à latere Euangelij, cum tapete supra gradus.
Gossipium pro abstergendo chrismate sacro post confirmationis Sacramentum, Panniculi duo, & vas aquæ ad hunc usum ad lauandum, & tergendum frontem confirmatorum.
Vas aliud pro colligendo gossipio iam adhibito.
Occursus Cleri totius, Confraternitatum, Doctrinæ Christianæ, & populi intrante Episcopo, Litanias cantantium, aut Hymnos, & præsertim Cant. Benedictus.
Sex candelabra in Altari maiori, cum candelis circiter sex vnciarum.
Duo intortitia ad varios vsus.
- 11 **I**n sacristia exponatur ordine sacra sup-

- pellex, ut breui cetni possit.
- 12 **I**bidem libri ad usum Ecclesiæ destinati, Missalia, Breuiaria, Antiphonaria, Ritualia.
 - 13 **I**ndex sacrarum Reliquiarum, cum suistificationibus.
 - 14 **I**ndulgentiarum, Altarisque privilegiati documenta.
 - 15 **I**nventarium iurium, priuilegiorum, & onerum Ecclesiæ, tum finium Parochiæ descriptio.
 - 16 **S**tatuta, si quæ sunt, Ecclesiæ propria, & mores in diuinis Officijs, si differant ab alijs.
 - 17 **I**nventarium sacrae suppellectilis.
 - 18 **I**nventarium bonorum stabiliū, & reddituum Ecclesiæ, Decimarum, & oblationum.
 - 19 **I**ndex Beneficiorum, quæ sunt intra finem Parochiæ.
 - 20 **I**ndex Ecclesiarum, Oratoriorum, Capellarum cum oneribus intra eosdem fines.
 - 21 **I**tem Sodalitatum, Confratiarum, locorumque piorum.
 - 22 **I**tem Monasteriorum tam virorum, quam mulierum, cum titulis proprijs, & numero personarum.
 - 23 **I**tem Sacerdotum, Diaconorum, Subdiaconorum, Clericorum secularium eiusdem Parochiæ.
 - 24 **I**tem eorum, qui disciplinam Ecclesiasticam, ut clerici fiant, ingrediuntur.
 - 25 **I**tem eorum laicorum, qui Ecclesiæ deseruiunt, in diuinis Officijs, funeribus, &c.
 - 26 **I**ndex bonorum fortasse usurpatorum à laicis.
 - 27 **I**ndex Missarum receptarum, & celebrandarum, & quibus factum sit satis.
 - 28 **I**ndex legarum solutorum, & soluendorum ad pias causas relictorum.
 - 29 **P**rompti habeantur codices Parochiales baptizatorum, confirmatorum, matrimonio coniunctorum, status animarum, & Defunctorum.
 - 30 **D**ecreta Synodalia, Edicta, Bulla in Cena Domini, & casus referuati.
 - 31 **I**ndex eorum, qui in Parochia sua, de hæresi suspecti sunt, blasphemæ, malefici, simoniaci, usurarii, concubinarij, adulteri, notorie criminosi, & qui non communicarunt in Paschate. Item coniugum diuisorum, excommunicatorum, interdictorum, festi violantium, aleatorum, & prohibitos libros habentium.
 - 32 **I**ndex Medicorum, Ludimagistrorum, Obstetricum, Pictorum, & Sculptorum, Bibliopolarum, Notariorum, Cauponum, & similibus.

- milium personarum, de quibus nosse debet Episcopus.
- 33 Et hæc omnia paranda erunt respectuè ab omnibus visitandis.
- 34 Alia sunt paranda à quolibet de Clero, vt Ordinum instrumenta, Beneficiorum item; rum facultates datæ pro audendis Confessionibus, Concionibus habendis, Missa certo loco celebranda, habitandi cum laicis, ancillave, seu extra ædes Ecclesiasticas, locandi alijs easdem, exponendi capulam pro elemosynis.
- 35 Tum libri personales, qui solent præscribi Ecclesiasticis, Missale, Breuiarium, Calendarium, Volumen Bibliorum, Homiliarum, Catechismus Roman. & eiusmodi.

Index locorum ab Episcopo Visitandorum. §. VI.

- 1 Confici curet Episcopus à Cancellario Episcopali locorum indicem visitandorum, quem in visitatione perficiet indicem, de quo supra §. præc. n. 19. & 20.
- 2 Hæc autem sunt de eiusdem immediata iurisdictione, & primo Ecclesia Cathedralis.
- 3 Ecclesiæ collegiatæ, cum ædibus Canonicorum.
- 4 Parochiales, cum ædibus Parochorum,
- 5 Beneficiatæ.
- 6 Quæcunque aliæ; etiam Sacella, Oratoria, vbi celebratur Missa, & Confratriæ Trid. sess. 22. cap. 8.
- 7 Item ea Oratoria, quæ sunt in vijs, & vbi non celebratur Missa.
- 8 Hospitalia, & loca pia. sess. 22. cap. 8. & Collegia quæcunq; ibid.
- 9 Monasteria Monialium sub Ordinario.
- 10 Alia sunt loca cum limitatione visitanda: nimirum.
- 11 Monachorum & regularium Ecclesiæ, vbi est animarum cura. Trid. sess. 7. cap. 7.
- 12 Monialium Monasteria sub Regularibus, quoad clausuram. Trident. sessione 25. c. 5.
- 13 Ecclesiæ, quæ sunt nullius Diocesis, à viciniore Episcopo visitantur, sess. 24. cap. 9.
- 14 Monasteria virorum, vbi non viget regularis obseruantia. sess. 21. cap. 8.
- 15 Beneficia quæcunque, & qualiterumque commendata. sess. eadem.

ANNOTATIONES.

Circa primum. Nota ordinem Indicis locorum fieri iuxta diuisionem ciuitatis per Quarteria, seu Portas, seu Regiones, Diocesi vero per Vicariatus, seu Plebanias.

Circa 8. non sunt visitanda Hospitalia, & pia loca, quæ sunt immediate sub protectione Regum, ex Trid. sess. 22. c. 8. neque ea, in quibus aliter est cautum in fundatione, & expresse contra Episcopum. Collegia vero instituta pro sustentatione studentium pauperum sunt loca pia Vide Garf. de Benef. par. 5. c. 1. num. 612. si aliquod oriatur dubium, visiter Episcopus tanquam Sedis Apost. delegatus, ex eodem ibid.

Circa undecimum, visitari debent etiã Ecclesiæ curatæ Equitum Hierosolymitanorum, ex Decl. Sacra Congreg. 77. apud Vilagut loco cit. nu. 6. non autem vbi habitat Generalis Ordinis. ex Trid. sess. 25. c. 11. de regul.

Circa 13. Si dubitatur, quis Episcopus viciniore, in Conc. Provinciali debet fieri electio à Prælato illius loci de aliqua persona idonea, à qua ipsæ Ecclesiæ nullius diocesis visitentur, vt docet Fuscus lib. 2. cap. 8. nu. 2. & electione facta, non potest mutari à successoribus, ex Decl. Congreg. 7. apud Vilagut loco cit. nu. 7. ex Trid. sess. 24. c. 9. intellige de Ecclesijs secularibus. Distantia vero est mensuranda ab ipsa cathedrali Ecclesia, ex Decl. Congreg. ibid.

Circa 14. Visitari non debent Prioratus militum Hierosolymitanorum, ex sess. 7. cap. 8. §. vbi Equites. quod si vigeat obseruantia regularis, paterne monere debet Episcopus eorum Regularium superiores vt corrigant ea, quæ necessaria sunt, & si intra sex menses eos non correxerint tunc iidem Episcopi possunt visitare, & corrigere, ex Trid. sess. 21. cap. 8. Nunc temporis visitare possunt eas domos Regulares, in quibus duodecim non degunt, erectas post Decretum Sac. Congreg. de celebrat. Missarum 21. Iun. 1625.

Circa 15. comprehenduntur in Decreto Trid. etiam illa Monasteria commendata, quæ sunt perpetuò unita alijs Ecclesijs, vel pijs locis, etiam si loca ipsa essent sub regulari protectione, ex Sac. Cong. sess. 21. c. 8.

Index Personarum Visitandarum. §. VII.

- 1 Habeat Episcopus Indicem totius Cleri sui cum nominibus, & cognominibus iuxta locorum distinctionem, quem complere poterit indice prænotato supra §. 5. num. 23.
- 2 Sunt autem visitandi Abbates.
- 3 Canonici.
- 4 Plebani.
- 5 Parochi.
- 6 Beneficiati.

- 7 Sacerdotes.
- 8 Initiati sacris.
- 9 Clerici.
- 10 Moniales sua Ordinari.
- 11 Administratores locorum piorum.
- 12 Confratres.
- 13 Quæstores eleemosynarum.
- 14 Officiales curiæ Episc.

ANNOTATIONES.

Circa 2. intellige de Abbatibus secularibus exemptis.

Circa 3. non visitantur Canonici exempti à S. Sede Apostol. quod si procedat Episcopus extra actum visitationis generalis, eligi debent duo de capitulo, de quorum consensu procedatur, ex Trident. sess. 25. cap. 6. si nimirum Canonici sint exempti alios non exemptos visitat Episcopus prout voluerit: sed tamen in loco capitulari, seu alio commodiore, ut Sacra Congreg. respondit Episcopo Abulen. ad octauam.

Circa 6. Rufcus notat lib. 2. cap. 7. quod nomine beneficii intelligitur Canonica, Præbenda, Dignitas, Personatus, Vicaria, Præstimonium, Pensio ad vitam assignata pro titulo: imò & beneficium de mensa, & Terra beneficalis, seu ruralis, cuiusmodi Neapoli habentur, quia scilicet orare oportet pro anima relinquentis, & capellania.

In Declarationibus S. Congreg. Concilii Trident. excipiuntur à Visitatione subcollectores Camera Apostolica licet beneficiarii in respons. ad Episc. Segobienf.

Circa 11. Pia Vniuersitatum loca non sunt obnoxia redditioni rationum Ordinario ex Declar. S. Congregat. neque Administratores Regulares tenentur reddere rationem Monasteriorum, licet pia loca dicantur.

Ratio quoque sumptuum Fabricæ Ecclesiasticæ, si aliter in institutione statutum sit, non est reddenda Episcopo Caterum, etsi alijs administratores reddere debeant, non tamen excluditur Episcopus, qui cum ijs vnicum habet votum in eorum absolutione: alias non valet. Hac Sacra Congregatio, in Declarat. sess. 22. cap. 9. Vide, quæ diximus §. 6. circa octauum.

Circa 12. & 13. Fauet Trident. expresse in d. cap. 9. sess. 22.

Addes posse Episcopum visitare, & corrigere regularem extra monasterium degentem, etiā sui Ordinis priuilegijs prætextu munitum, ex Trident. sess. 6. c. 3. si tamen degerit sine licentia superioris, ut ibidem Sacra Congregatio, ex eodem Conc. sess. 15. c. 14. de regul.

Item posse punire cum regularem tanquam desertorem sui instituti qui sine mandato superioris in scriptis obtento, repertus fuerit extra conuentus suos etiam prætextu adeundi superiores ex Trident. sess. 25. cap. 4. nisi constet de notorio grauiamine, ait F. Eman. to. 1. q. 30. art. 3. qui præced. quæst. art. 1. assert. Decretum Sacra Congregationis mitiorem in partem emanatum.

Ceterum in visitatione personarum satius erit si Episcopus solus cum Notario quæque examinet, vel etiam in aliquibus sine Notario, ut maiori cum fiducia de absentibus loquantur emendandis.

Index, & Ordo agendorum in Visitatione. §. VIII.

- 1 **N**unc deueniendum est ad ipsam Visitationem, cuius ordo ex Pontificali Rom. est.
- 2 Recipiatur Episcopus, in locis insignioribus saltem, processionaliter. ut in Pontificali; non extra portam, ex Cærem. Episc. lib. 1. cap. 2.
- 3 In minoribus locis cum rochetto, & mozetta, osculo Crucis in porta Ecclesiæ, incensatione à digniore ex clero visitando, induto pluuiali albo.
- 4 Episcopus autem genuflexus quidem osculatur Crucem, sed stans cooperto capite incensatur.
- 5 Orat ante Altare; & apud Altare, quod osculatur, benedicit populo solemniter.
- 6 Si hora est, celebrat Missam, vel audit, excipit Clerum ad obedientiam cum osculo manus. in Missa sermonem habet, & communicat.
- 7 Sex facit in sermone, quæ habentur in Pontificali, sed arbitrio suo.
- 8 Fit confessio, & absolutio generalis cum Indulgentia post sermonem quam publicabit Canonicus, seu Parochus Ecclesiæ.
- 9 Induitur Episcopus amictu supra rochetum, stola, pluuiialis coloris nigri, & mitra simplici, & facit absolutionem Defunctorum Episcoporum, & aliorum, ut in Pontificali, siue per Ecclesiam, siue per cœmeterium procedendo, cum Cruce, candelabris, aqua benedicta, & incenso; Clero cantante Psalmos, & Responsoria.
- 10 Assumpta stola, & pluuiali albo, accensit, quæ intorticijs, visitat Sacrosanctam Eucharistiam, quam prius & postea incensat.
- 11 Depositis paramentis, visitabit Baptisterium Olea sacra, sedes confessionales, Reliquias Sacras; tum Altaria, Capellas, Sacras imagi-

imagines, Sacristiam, Cœmeterium, Baptisterium autem, & Sacras Reliquias cum luminibus accensis; & hæc incensantur.

12. Postea eides Ecclesiasticas, Hospitalia, Confraternitates, & loca pia.
 13. Pro confirmatione ministranda paratur pluuiali, & stola albi coloris: sicut etiam pro consecratione, seu benedictionibus Pontificali- bus rerum sacrarum.
 14. Audit confessiones, & querelas, inquit, ut, opus est, de conuersatione Cleri, & populi de rebus spiritualibus, & temporalibus, de libris, & ornamentis.
- Hæc omnia ex Pontificali Romano, hoc eodem ordine, & paucis additis.

ANNOTATIONES.

1. **V**isitare deberet prius familiam suam Episcopus, deinde alios, ordine quem diximus: Cathedralē, Collegiatas, Parochiales, &c.
2. Prædictus tamen ordo est arbitrarius Episcopo, præsertim si vespere veniat ad locum

visitandum. quo casu fieri poterunt ea tantum, quæ usque ad num. 6. sunt prænotata: reliqua mane sequenti.

3. Poterit etiam ad viciniora minima loca mittere coadiutores suos, & conuocare ad insigniorem locum vicinos populos pro Confirmatione.
4. In Visitatione Monialium audiet eas ad cratem, non intra septa Monasterij.

Index obseruandorum in Visitatione locorum. §. IX.

1. **D**æ sunt partes Visitationis locorum; Descriptio eorundem, prout sunt, & præsertim cum defectibus; Ordinatio pro tollendis defectibus.
2. In ipso actu Visitationis sola sufficit Descriptio. Circa finem Visitationis vniuscuiusque Ecclesiæ maturè fiant Ordinationes, & Decreta, ex Descriptione hausta, nisi accidat in aliquibus executio ipsa, ut dicemus in proprio Indice §. 10.
3. Descriptio consistit in duobus: An sit, & Quale sit, iuxta Indices, qui sequuntur.

De Sanctissima Eucharistia,

Obseruet Episcopis, & Notarius describat, an sint, qualia sint, quæ sequuntur.

Tabernaculum ligneum.
Conopæum, & an plura.
Vestem interiorem.
Corporale stratum.
Pixidem.
Auro litam intus.
Velum.
Particulas.

Fragmenta.
Renouationem.
Clauem auratam.
Basim tabernaculi vacua.
Lampadem ardentem.
Tabernaculum gestatoriū pro Processione.
Pixidem pro infirmis.

Bursam cum chorduli; albam pro rurali communione, ut a collo pendeat Pixis.
Vmbellam.
Laternam.
Intortitia.
Velum pro humeris longum.

5

De Baptisterio.

Qualis Fons.

Conopæum.
Vmbella.
Cancelli.

Imago Sancti Ioannis Baptistæ Christum baptizantis.
Aqua.
Sacratium vicinum.

Cochlear pro infundenda aqua.
Vas Oleorum sacrorum.
Sal.
Lintei ad tergendā capita.

6

De Oleis Sacris.

Armatorium in Ecclesia.
A latere Euangelij.
Cum inscriptione maiusculis litteris.
Ornatus exterior, & interior.
Vas stanneum intra capsulam

ex corio ambusto, vel ligneam.
Bombacium madidum oleo; & sicum superius.
Bursa violacea.
Ampullæ pro deferendis à ca-

thedrali Oleis.
Arcula, & clavis, si mittatur, qui ea deferat.
Renouatio.
Combustio veterum.

7

Sedes in publico.
Lamina forata.
Velum spissum.

De Sedibus Confessionalibus.

Imago pia.
Bulla Coenæ.
Casus Episcopo reservati ibi-
dem affixi.
An claudi queat ipsa sedes, ne
laici sedcant.

8

Armarium.
Vestis interior.
Thecæ propriæ.

De Sacris Reliquiis.

Nomina Reliquiarum.
Approbatio.
Expositio.
Claues.
Officia diuina.
Festa.

9

Altare maius.
Gradus ad illud.
Gradus in eo.
Ara lapidea.
Consecratio totius.
Tela cerata, immobilis.
Fenestellæ nullæ.
Mappæ tres, vel vna duplicata.
Earum Benedictio.
Crux.
Candelabra.

De Altaribus.

Icon.
Statuæ.
Tabella secretarum.
Tela stragula.
Mutatio mapparum.
Pallia varia.
Vmbella.
Suppedaneum.
Fenestra vrceorum.
Cancelli.
Cereostata.
Campanula.
Clauus pro bireto Sacerdotis.
Pulvinaria.
Tabella ultimi Euangelij.
Dos Altaris.
Patronus.
Onera Missarum.
Titulus beneficij.
Festum.
An Officium.
Privilegium Defunctorum.

10

De Ecclesia ipsa.

Chorus.
Crux magna in medio alto lo-
co, cum Saluatore.
Sedes Episcopalis cum gradi-
bus & Vmbella.
Naues Ecclesiæ.
Parietes.
Imagines Sanctorum.
Pulpitum.
Fenestræ.
Sepulchra.
Sedes mulierum, & populi.
Diuisio sexus.
Tectum.
Pauimentum.
Armariæ.
Aculæ eleemosynarum.

Vasa aquæ Benedictæ.
Porta.
Super eam imago.
Crux in culmine.
Cæmeterium.
Clausura.
Crux lignea.
Arbores nullæ.
Campanile.
Campanæ.
Earum benedictio.
Funes. scalæ.
Tectum.
Culmen.
Crux.
Pauimentum.
Ostium.

Clauis.
Vtus earum.
An ad hæcorum negotia.
Confessio sub altare maiori.
Patronus.
An præfata seruentur ibi.
Epitaphia indecora.
Sepultura pro Clero.
Pro pueris.
Ecclesiæ titulus.
Dedicatio.
Festum vtriusque.
Officium quo ritu.
Alia Festa propria.
Indulgentiæ.
Stationes.
Oratio quadraginta horarum.

11

De Choro.

Sedes.
Legilia.
Antiphonaria.
Breviaria.

Martyrologium.
Calendarium.
Pontificale.

Ceremoniale.
Directorium Chori.
Libri Processionum.

De Sacristia.

12

Armariæ.
Arcæ.
Labrum ad lauandas manus.
Manutergia.
Oratorium.
Tabellæ precum ante, & post
Missam.
Preces ad paramenta.
Missalia.
Calices.
Patenæ.
Purificatoria.
Corporalia & pallæ.
Vela.
Bursæ.
Coryla Hostiarum.
Amictus.
Albæ.
Cingula.
Stolæ, Manipuli, & Casule quin-
que colorum.
Festiuæ.
Feriales.
Dalmaticæ.

Pluuialia.
Pallia.
Mappæ variæ.
Mappulæ ad manus tergendas.
Aliæ ad communionis vsum.
Superpelliceæ.
Integumenta Missalium.
Signacula.
Puluinaria pro Missali.
Alia pro genibus.
Imagines deuotæ.
Tabellæ onerum, Festorum,
Vigiliarum.
Vrceoli.
Peluiculæ.
Campannulæ.
Vasa pro laicorum purificatio-
ne.
Supellex argentea.
Thuribulum cum nauicula.
Crux processionalis.
Vexilla.
Vas pro aqua cum aspergillo.
Tabella Pacis.

Instrumentum conficiendarum
Hostiarum, & Particularum.
Cribrum pro particulis.
Vasa florum fictorum.
Vasa ad lauanda corporalia.
Piscina sacra.
Candelabrum triangulare.
Candelabrum Cerei Paschalis.
Eretrum.
Pannus mortuorum.
Legilia.
Libri.
Rituale nouum.
Missæ reiectæ, non approbatæ.
Calendarium.
Portæ.
Claues.
Pauimentum.
Fenestræ tuta.
Parietes.
Tectum.
Inuentarium prædictorum.
Subterraneus locus pro vino
Missæ.

13

Incolæ.
Cohabitatio ancillarum.

Facinorosorum latibulum.
Reparatio.

Distantia ab Ecclesia.

14

Vt supra de Ecclesia.
Adde.
Vexilla.
Crucem processionalem.
Cappas.

De Oratorijs.
Baculos Priorum.
Libros precum.
Arculas eleemosynarum.
Tabellam Indulgentiarum.
Aggregationis diploma.

Inuentaria bonorum.
Orat. 40. horarum.
An Missæ solemnes.
Offic. diuinum maius.

15

Porta.
Inscriptio.
Cellæ.
Distinctio sexus.
Tabellæ onerum.

Supellex.
Inuentarium.
Statuta.
Fundatio.
Priuilegia.

Indulgentiæ.
Oratio 40. horarum.
Lecti.
Genus infirmorum.
Ministerium.

16

Altaria nulla.
Imagines.

Clausura à bestiis.

Reparatio.

17

Clausura.
Portæ.
Parietes.
Rotæ.

De Monasterijs Monialium.

Fenestrellæ Communionis, &
Confessionis.
Crates ferreæ duplices.

Collocutoria.
Fenestræ.
De Ecclesia, vt supra.

A N.

ANNOTATIONES.

- A**N possint ostia frangi ab Episcopo Visitante recusantes visitari quo ad clausuram, Vide Fuscum de Visitat. lib. 2. cap. 19. ubi ex professo tractat. cum distinctionibus, & tandem concedit.
- 2** Impedientes quo minus Episcopus sua utatur iurisdictione: excommunicatur in Bulla Cœna Domini num. 15.
- 3** Innuocari potest brachium seculare. quod si neget, excommunicari potest cap. 2. de maledicis, & cap. 1. de Offic. Ordin.

Index decernendorum in Visitatione locali, & materiali. §. X.

Peritus Sacrorum Canonum Episcopus, Decretorum synodaliū, & communioris usus. Ecclesiæ Catholicæ, quædam statim decernet, & in ipso Visitationis actu exequetur, quædam maturius circa finem Visitationis locorum; & personarum.

- 1** Nam decernet statim, & singillatim, ea, quæ sequuntur.
- 2** Altarium demolitionem, ubi facienda est.
- 3** Ararum contrafectionem. Veteris Chriftatis, & Oleorum ambustionem.
- 4** Sepulchrorum amotionem, seu obstruccionem, si loco vetito.
- 5** Amotionem bradellarum, sedilium, & aliorum impedimentorum.
- 6** Item profanarum imaginum, aut rerum.
- 7** Lacerationem corporaliū, purificatoriorum, & rerum indecentium sine remedio.
- 8** Profanationem calicum, & patenarum; item Ecclesiarum, quæ sit, ut infra.
- 9** Clausionem portarum lateraliū.
- 10** Lacerationem Missaliū, Breuiariorum nimis indecentium.
- 11** Amotionem arborum à Cœmeterio, & locis Sacris.
- 12** Ramorum incisionem, qui nocent parietibus Ecclesiæ.

Ea vero, quæ maturius, & data opportunitate temporis, sunt executioni mandanda.

- 1** Altarium reconcinatio, & bradellarum.
- 2** Umbellæ constructio super altare.
- 3** Telaria altarium lignea.
- 4** Septa altarium.
- 5** Fenestella pro vrceolis.
- 6** Cruces, candelabra, & alia huiusmodi, assignato congruo spatio temporis, iudicio Episcopi, & pœna pecuniaria, aut alia ad ar-

bitrium, non autem censuris, vel certe, non latae sententiæ, nisi ex maxima causa.

Alia denique sunt, quæ reservari debent, examinandam melius adhibitis etiam in consultationem doctissimis viris, peracta tota Visitatione, ne diutius immorans Visitator loca plus iusto grauet.

ANNOTATIONES.

- 1** DE Predictis aliqua fieri debent sumptibus Rectoris Ecclesiæ, aliqua populi are vel utriusque.
- 2** Regula est in Actis Eccl. Mediol. ut cum Ecclesiæ redditus suppetunt commode ad omnes expensas, non compellatur populus, nisi ad cœmeterij impensam; præterquam ubi est consuetudo populo etiam alia præstandi: quæ retineatur.
- 3** Si vero non suppetunt fructus Ecclesiæ præter victum Sacerdotis, totum, quod deest Parochiali Ecclesiæ ac adibus Parochialibus in fabrica suppellectili sacra vel Clerici sustentatione, curandum est impensa Populi.
- 4** Altarium minorum instauratio, ex Decreto S. Caroli in Synodo Diœces. IV. præstanda est per eos, quibus ex fundatione, aliove iure, onus eiusmodi impositum est si nulli ij sint, fiat eorundem altarium censu, legatione Missa faciendæ relicto si minus satis est, moneantur ij, qui ibidem habere ius sibi persuant sineque hi sint, detur ijs, qui sponte velint, vel ij præsent. quibus incumbit onus reliqua Ecclesiæ, datoque certo termino amoneantur, & ad altare maius, seu aliud transferantur Hac ibi.
- 5** Si partiendum est onus, assignentur Rectori potius, quæ pertinent ad paramenta, mappas, & reparationem Altaris maioris; populo, quæ ad fabricam.
- 6** Quæ attinent ad Sacram Eucharistiam, detur schola Corporis Christi, cum facultate, ut quæstuet ad hunc effectum.
- 7** In taxandis Capellani fructibus pro reparatione, & ornatu, habeatur ratio, ne grauetur ultra id, quod assignaretur mercenario implenti onera Capellæ.
- 8** Ultimum remedium est supersedere à toto servitio, vel eius parte per aliquod tempus; & quod impenderetur, si à mercenario præstandum esset, assignetur pro impensa, data facultate Titulari, si inops esset, suscipiendi oneris in alio altari, vel Ecclesiæ cum sua elemosyna.
- 9** In ijs quæ minutura sunt, ut clauēs, corporalia, &c. non excusetur Rector ullo quoniam inopia

inopia pretextu, quo minus etiam negligente populo ab ipso praestentur.

10 De Ecclesijs profanandis, & diruendis, Vi-

de Concil. Trident. sess. 21. cap. 7.

11 Qua Rector non potuit exequi, morte pra-

uentus, suppleat haeres.

Index obseruandorum in Visitatione Personarum. §. XI.

In Visitatione Canonicorum.

Quae ad Collegium communi-
ter spectant.

Origo.

Numerus Canonicorum.

Dignitates quot, & quae.

Habitus coralus.

Statura.

Distinctio Præbendarum.

Redditi.

Distributiones.

Seruitium.

Cantus.

Functores.

Theologalis.

Pœnitentiaria.

Doctoralis.

Officiales Capituli.

Conuentus Capitulares.

Sigillum.

Acta.

Onera.

Missa solemnes.

Horæ Canonicae.

Chori disciplina.

Conciones.

Anni uersaria.

Missarum numerus.

Officia propria.

Festa.

Archium.

Inuentaria bonorum mobi-
lium, immobilium.

Mansionarii, seu Capella-
ni.

Habitus.

Merces.

Seruitium.

Consuetudines Ecclesiae.

Processiones.

Ritus.

Magister ceremoniarum.

Sacrista.

Clerici.

Musici.

Organista.

Ratio reddituum reddenda.

2 A singulis exquirenda, ut infra de alijs Beneficiatis, & præterea, an minor sit 22. annis. vocalis ante Subdiaconatum an acceperit aliquid pro admissione noui Canonici.

In Visitatione Parochorum.

Vt de Beneficiatis infra.

Et præterea de indice, de qui-
bus supra §. 5. a num. 18. vs-
que ad 34.

Item interrogentur de residen-
tia.

Missa frequenti.

Concione.

Festorum, Vigiliarum, Edicto-
rum publicatione.

Doctrina Christiana.

Vesperis.

Processionibus.

Festis proprijs.

Consuetudinibus.

Conuentibus mensuris pro
casibus conscientia.

Quod parochias unusquisque
habet.

Ministros sufficientes.

An benedicat cineres, candelas,
palmas.

In triduo maioris hebdomadae
quid.

Historia reservata in calice
recto.

Fontis benedictio, & Cerci,
Paschalis.

Litaniae maiores, & mino-
res.

Qua ratione.

Ritus in celebranda Missa so-
lemni, & priuata.

Benedictio domorum.

Repraesentationes pie-

5

De Sacramentorum admini-
stratione.

Circa compadres in Baptismo.

Ob steriles paritas.

Cautionem in lecto pro infan-
tibus.

An ultra tres dies differatur
baptismus.

An domi fiat.

6

De Pœnitentiæ Sacramento.

Ante diem, vel noctu an mu-

lieres.

An alienos.

Cum sola.

7

De Communione.

Puerorum instructio.

Barth. Gauant. Pars Secunda.

Apparatus.

Conuersus pro communiõne

ægrotorum.

Frequentia.

De

8

De Extrema vnctione.

An renes mulierum vngan-

tur.

Manus Sacerdotum qualiter.

Visitatio infirmorum.

Commendatio animæ.

9

In matrimonio.

Sponsalibus.

An consensus separatim ex-

quiratur.

Cohabitatio sponſorum ante
matrimonium.

Abusus.

Ritualis vsus.

10

In alijs functionibus.

Concione Quadragesimali.

Vistū, & dibus concionato-
ris.

Mercede.

11

De funeribus.

Qui mos.

Abusus.

An altarium pallia adhibe an-

tur.

An Viduæ Missas audiant.

12

Examen fieri potest de Theo-
ria Sacramentorum, iudi-

cio Episcopi.

Qui libri pro doctrina.

A laicis de Parochi moti-
bus.

13

In Visitatione Beneficiatorum.

Nomen.

Cognomen.

Patria.

Ætas.

Beneficij titulus.

Pluralitas beneficiorum.

Pensiones actiuæ.

Passiuæ.

A quo collatio.

Quando.

Processio fidei.

Reditus.

Onera.

Satisfactio.

Officium diuinum.

Prædia.

Fines descripti.

Arbores cææ.

Alienatio.

Locatio.

An consanguineis.

Inuentarium.

Bullæ ostendantur.

Pacta simoniaca.

Facultas celebrandi.

Ministrandi Sacramenta.

Renunciatio beneficij.

Publicatio.

Permutatio.

Vnio.

14

In Visitatione cuiuscunque de Clero.

Nomen.

Cognomen.

Patria.

Ætas.

Patrimonium.

Seruitium Ecclesiæ.

Ordo.

Habitus.

Tonsura.

Barba.

Annulus.

Capilli.

Caligæ.

Collaria.

Negociatio.

Venatio.

Arma.

Spectacula.

Laræ.

Docere puellas.

Seruitium laicorum.

Si exterus, Dimissoria litte-

ræ.

Confessio frequens.

Missæ, seu communio.

Cantus Gregorianus.

Musicus.

Studia litterarum.

Habitatio.

Officium diuinum, siue par-
uum B. Virg.

15

In Seminario.

Statuta.

Mores.

Magistri.

Rectores.

Administratores.

Reditus.

Numerus.

16

In Visitatione Monialium.

Statuta.	Oratio mentalis.	Largitio munerum.
Obedientia.	Ieiunia.	Victus communis.
Paupertas.	Flagella.	Epistola.
Castitas.	Officia, & labores communes.	Redditi.
Clausura.	Lectio ad mensam.	Onera.
Circuitus virorum intra septa.	Comites in loquutorio.	Satisfactio.
Sacramentorum frequentia.	Laici sine licentia.	Capitulum culparum.
Chori disciplina.	Crates apertæ in Quadrages.	Negotiorum.
Silentium in Choro.	& Aduentu.	Rationes dati, & accepti.
Dormitorio, & Refectorio.	Electio Officialium.	Hæc in communi.

17

Examinatur vnaqueque de nomine.	Choralis, an conuersa sit.	Comæ.
Cognomine.	Officium diuinum, vel quod eius loco.	Chirothecæ.
Patria.	Munus, & Officium.	Canes.
Professione.	Cella separata.	Aues.
Ætate in Monasterio.	Exercitia monasterij communia.	Speculum.
Dore allata.	Annuli.	Instrumenta musica.
Renuntiatione.		Cræpidæ Sæculares.

18

De Prælata.	Sacristæ Præfecta.	Officialibus minoribus.
Officialium moribus.	Ianitrice.	Et præsertim super prædictis num. 16.
Magistra Nouitiarum.	Oeconomæ.	Item de Confessario Ordinario, & extraordinariis.
Vicaria.	Auditoribus.	
A secretis.	Rotarijs.	

19

In Visitatione Administratorum piorum locorum, & Confratriarum.

Inspiciantur libri rationum.	res.	Quæstores.
Expensarum.	Qui alii debeant.	An cum campanula, seu tabella.
Locationum.	Legata nondum soluta.	An artificio precum in decoro.
Contractuum.	Superflui sumptus.	10.
An comestationes fiant.	Iuramentum Officialium.	Conuentio cum quæstuarijs.
An Officiales sint debito-	Salaria ministrorum.	

20

Eadem obseruantur in Montibus pietatis præsertim vsuræ suspicio arceatur.

21

In Visitatione Officialium Curie.

Taxæ.	Munera iudicum.	Custodia.
Scripturæ.	Nimia mora causarum.	Notariorum fides.
Pœnæ.	Visitatio carcerum.	Vicarij professio fidei.
Depositarij fides, & cautela.	Victus.	Acceptio personarum.
	Expensæ.	

Q 2 22 178

In Visitatione aliorum laicorum.

Ludi magistrorum mores.	Arbitrio Episcopi.	Notariorum fori laicalis imperitia.
Fidei professio.	Tripudia diebus festis.	Meretricum nimia licentia.
Medicorum accessus ultra tres dies ad inconfessos.	Nundinae.	Cauponum publica vitia.
Episcopolarum, indices librorum.	Comediae turpes.	Viduorum, & pauperum necessitates.
Examen aliorum fit iuxta Indicem §. 3. item. 31. & 32.	Legata non soluta.	
	Questuarius abusus.	
	Vagorum, & peregrinorum mores.	

In Gymnasijs publicis.

Statuta.	sess. 25. cap. 2.	da, ex Concil. Lateranen.
Mores.	Item in docentibus Gramaticam. Arithmeticam, ex eadem ibidem.	Lectio Sacre Scripturae, ex Concil. Trid. sess. 5. c. 1.
Professio fidei à Doctoribus; quæ curan. est ab Episcopis ex Sacra Congregat. Concil.	Philosophia falsa impugnanda.	

In Visitatione piarum Fæminarum.

Fundatio.	Sacramenta.	Clausura.
Leges.	Pia exercitia.	Numerus.
Habitus.	Redditus.	Regimen.
Conuictus.		

De Regularibus.

In domibus etiam Regularium, Renunciatio bonorum, reclamatio de nullitate professionis, delicta extra claustra. Prædicatio Verbi Dei, publicatio censurarum, præcedentia lites, lectio sacre Scripturae, ad Episcopum spectant. sess. 25. cap. 16. cap. 4. 14. 19. cap. 12. 13. sess. 5. c. 1. & ult.

Index Decernendorum in Visitatione personali. §. XII.

visitator. Patrius tamen Decretis agat, ne nimis multa vilescant.

Descriptio personarum facta cum defectuum cuiusque mentione, ad Decreta venit.

7 In titulis Beneficiorum illegitimis, si quos reperit, utatur dilatione ad breue tempus, ut Ecclesie quam primum consultatur, ne dum Beneficiario fortasse excusando.

2 Quædam sunt verbo, vel secreto, vel publice, ut ceteri timorem habeant, iudicio Episcopi, cauendum tamen est, ne diminuatur auctoritas Parochi, vel Prælati Monialium; nisi grauius delictum aliter suadeat. in dubio ij de fendantur ab Episcopo.

Index, & Ordo describenda totius Visitationis à Notario. §. XIII.

3 Quædam, quæ sunt communia pluribus, si grauiora sunt, scripto decernantur, cum obligatione, ut regantur sæpius, audientibus ijs, de quibus agitur.

1 In actu Visitationis scribat celeriter in folijs eo distinctiori modo, quo potest, & nihil omitat, præsertim Decretorum, quæ eandem quandoque suat à Visitatore.

4 Quædam grauiissima, quæ probatione egêt, accusatore non probante, ne publicentur. testibus autem nolentibus deponere in scriptis, secreto fiat correctio.

2 Relaturus deinde in librum, eum diuidat in duas partes cum his titulis Visitatio Ciuitatis. Visitatio Diocesis.

5 Quædam ritè probata puniantur, prout iuris est; præsertim contra non Residentes.

3 Subdiuidat quamlibet partem in quinque partes, in Prima describatur Visitatio localis. in secunda Visitatio Personalis. In tertia Decreta omnia. in quarta Rationes dati, & accepti, cum redditibus locorum piorum, & Confratriarum. in vltima Acta iudicialia scribantur contra delinquentes, seu debitores locorum piorum, & eiusdem.

6 Nam initio seueritatem, in progressu diligentiam, in fine iustitiam adhibere debet

- 4 In visitatione locali scribatur accessus Visitatoris, quo die, mense, & anno quibus comitibus, quomodo receptus quæ singillatim egerit usque ad Visitationem ipsam locorum: quæ describetur ordine, quo facta est, iuxta Indicem §. 8.
- 5 Si quæ decreuerit, & exequutus fuerit Visitator statim, ex ijs, quæ in Indice §. 10. statim ibidem notet: si non executioni mandatum fuerit, referatur in 3. partem.
- 6 Visitatio personalis eodem ordine, quo in Indice §. 11. describatur.
- 7 In tertia parte scribantur Decreta localia, & personalia, ordine locorum servato in Visitatione locali, addito spatio temporis, & poena.
- 8 In quarta parte referuetur omnis ratio reddita administrationum locorum piorum, ordine quo supra.
- 9 Ultima pars continebit Acta Iudicialia, citationes monitoria, sequestra, examinationes testium, & actus iudiciales, siue civiles, siue criminales Visitationis.
- 10 Exemplo Decretorum cuique loco visitato relicto, mandabitur Rectori, ut præterea eadem Decreta scribat in libro ad hoc deputato, ne folia pereant, quod accidere facile potest.
- 11 Deberent etiam in libello separato, seu in fine cuiusque loci Visitationis localis, procurationes notari, ad posterorum informationem.
- 12 Demum ea etiam notari, quæ ad Sacramentum confirmationis, benedictionis, & rerum consecrationes spectant, eo loci, quo peracta sunt, in eadem Visitatione locali.
- 13 Notarius diligentior in fine Visitationis civitatis, seu Diocesis representabit statum civitatis, seu Diocesis distinctè ad eam formam, quam nos præscripsimus in Praxi celebrandæ synodi par. 3. cap. ultimo.
- 14 Fidelem, & sinceram totius Visitationis, seriem, & Acta, ne patiat Notarius desiderari: libris .n. Visitationum plena fides præstatur, ut probat Vilagut loco supra cit. num. 34.

Index eorum, quæ adduntur, & omittuntur, Visitatore inferiore visitante.
§. X I V.

- 1 **D**antur litteræ patentes ab Episcopo cum ea facultate, quæ eidem videbitur opportuna: exemplum dabitur infra.
Leguntur hæ patentes litteræ in vnoquoque
Barth. Gan. Pars Secunda.

loco ante actum Visitationis.

- 3 Omittuntur ea, quæ ad Pontificalem spectant dignitatem.
- 4 Stola supra cottam indutus facit absolutionem defunctorum, visitat Sanctissimam Eucharistiam, Olea Sacra, Reliquias & Baptisterium.
- 5 Cæteræ ut supra.
- 6 Visitationi finem imponet, ut infra.

In 'ex agendorum proficue Visitationis. §. XV.

- 1 **D**antur Rectoribus locorum singulorum propria Decreta à Notario subscripta; publicanda ab iisdem Rectoribus, etiam alijs, ad quos pertinent.
- 2 Approbantur rationes administrationum redditæ, si bene fuerint redditæ, cum superscriptione Visitatoris, vel Deputatorum ab eo, vel Notarij. fiunt præcepta, ut solvant ijs, qui debent, intra certum terminum, sub poenis dupli, & alijs.
- 3 Causæ criminales si longiores sunt, referuntur foro Vicarij Generalis.
- 4 Eodem modo civiles, si finire non queant intra dies Visitationis.
- 5 Vicarijs Foraneis mandari potest, ut sibi describant in libello proprio Decreta omnia, quæ singillatim Clero sui Vicariatus relicta sunt, ut procurent executionem.
- 6 Distribuantur pia munera, libri spirituales, de quibus in Indice §. 4. n. 11. & 12.
- 7 Et recognoscatur ratio sumptuum pro victu factorum in Visitatione loci.
- 8 In Ecclesia stans Episcopus ante altare in cornu Epistolæ dicit. Psalm. De profundis, Preces, & Orationem pro Defunctis, ut in Pontificali, in fine Visitationis, & vadit.

ANNOTATIONES.

- 1 **Q**uid erit agendum, si fiat appellatio à Decretis Visitationis? aut si allegetur suspectus Episcopus?
- 2 Respondeo primo: non posse vii suspectum recusari, nec ulla allegatione suspicionis impediri, quominus poena extraordinaria, quæ morum correctionem, & emendationem respiciat, visitatos afficere possit. sunt eadem verba S. Congreg. Conc. Trid. in sess. 7. cap. 3.
- 3 Neque per appellationem impediri, vel suspendi eadem S. Congreg. sess. 24. cap. 10.
- 4 Resp. secundo: si compilato processu formato iudicio, servatis servandis, prout iuris est, procedat Episcopus Visitans, admittitur appellatio post diffinitivam ita tamen, ut non suspendat executionem eodem c. 10. S. Congr.

Q 3 5 Et

- 5 *Et licet agat tamquam Sedis Apostolica delegatus, declinare tamen non potest iurisdictionem Metropolitanam in casibus illis, in quibus ante Concilium hic, tamquam Ordinarius, poterat uti eodem iure. eademque potestate. eadem ibidem.*
- 6 *Danda ergo erit copia actorum iuxta Trid. sess. 13. c. 3. & sess. 24. cap. 20.*

FORMVLA EDICTI PROVISIONE GENERALI,

ex Actis Ecclesie Nouariensis sub Carolo à Basilica Petri Episcopo, & Ordinis nostri alias Proposito Generali.

Siamo per visitare piacendo à Dio le Chiese, & Terre di coteste parti con gli Oratorii, luoghi pii, Confraternità, & ogni altra cosa, che à noi tocchi, à fine di prouedere tutto ciò, che bisogna intorno al culto di Dio, alla cura delle anime, alla vita de' Chierici, & al buono stato delle cose.

Esortiamo adunque con ogni affetto tutte le persone à fare oratione calda al Signore che si degni darci ogni aiuto opportuno, perche questa nostra attione riesca conforme al maggior seruigio di sua diuina Maestà, la quale attione si contenteranno accompagnare sino al fine con la detta oratione, & con la presenza loro ancora, quanto si possa.

A tale effetto ordiniamo, che si faccia oratione publica auanti il santissimo Sacramento, & qualche processione prima del nostro arriuo.

Et accioche la visita sia più gioueuole à tutti, gl'inuiamo à confessarsi, & comunicarsi all'hora; ilche facendo, & pregando non solo per il bene di questa visita, ma anche per tutta la Chiesa di & vniuersale, conseguitano l'INDVLGENZA EPISCOPALE; & à tal fine mandaremo Confessori innanzi con autorità di tutti casi à noi reseruati.

Inuiamo tutti quelli, che non hanno ricevuto il Santo Sacramento della confermatione à prepararsi per esso, conforme à gli auuertimenti, che per ciò sono stati ordinati.

Commandiamo à tutti gli Ecclesiastici, beneficiati, & non beneficiati che si trouino pronti alle loro Chiese con le carte de' gli loro Ordini; e beneficii, & altri instrumenti ad essi appartenenti, con le foundationi de' titoli, & nota de' gli obblighi di qualunque inuentarij de' beni, è suppelletile, Ecclesiastica, & delle sacre Reliquie; Indice de' libri,

che tengono tanto per vso proprio, quanto della Chiesa: Nota delle Indulgenze delle Chiese; Facoltà di celebrare: Fedi della Confessione, e Communioni a' tempi debiti; del seruigio fatto alla Chiesa assegnata, e dell'habito decente vsato per l'adietro.

Commandiamo alli Rettori delle Chiese, che ci apparecchino nota da presentarci subito, di tutte le Chiese, & Oratorii, ancora de' secolari, & ancora campestri delle sue Parochie, e così di tutti i chierici, de' luoghi pii, e confraternità; delle feste, solennità, processioni, e riti publici e particolari; nota delle superstitioni; e d'ogni abuso, e corrutella publica; de' peccatori publici come vsurarij, concubinarij, bestemmiatori, malefici; e di quelli che non si sono confessati alla Pasqua prossima: ci auisino, se ci fosse alcuno interdetto, o scomunicato; se à alcun marito stesse separato dalla moglie, o all'incontro: se nelle parochie sue è alcun romito.

Che ciascuno auisi in tempo, & apparecchi. se ci sono calici, corporali, campane, tabernacoli, vasi, immagini, vestimenti Ecclesiastici di consacrare, e benedire, ancorche già fosse vsati.

Et à gl'officiali, e cappellani de' luoghi pii, fabbriche, e confraternità, che siano pronti con le loro foundationi, institutioni, aggregationi, regole, licenze, Indulge. Reliquie, obblighi di Messe officij diuini, anniuersarij, hospitalità, limosine, o altre opere pie, e con li conti, dell'entrate, limosine, e maneggio loro.

A tutti vniuersalmente commandiamo sotto pene ad arbitrio nostro, che sapendo in detta Parochia alcuno per sue parole, o fatti sospetto di heresia, o di essere fautore di heretici, o che habbia libri, o scritti prohibiti; non manchi di uenirlo à denunciare à Noi, ouero à nostri Visitatori.

Commandiamo ancora à tutti, Ecclesiastici, e laici, che sapendo peccatori, abusi, & corruttele publiche come di sopra vengano à notificarlo à Noi, o nostri Visitatori.

E specialmente à chi sapesse alcuna persona esercitare maleficij, fattucchiere, o incantesmi.

Et ancora à chi sapesse, alcuni obblighi de' Messe, Officij diuini, limosine, & altre opere pie tenersi occulti, o non essere essequiti da chi si voglia; o siano tali obblighi fondati in vltima volontà, ouero in institutione de' beneficij, ouero in antica consuetudine, e pure in altro modo.

Tutti poi esortiamo, & preghiamo quanto caldamente possiamo nel Signore, che sapendo

pendo la ruina, ouero il pericolo di qualche anima, o altri mali in disseruigio di Dio, ancora secreti, alli quali noi possiamo prouedere, vogliano per officio di carità facerlo sapere. Dat.

Littera Pastorales pro Visitatione.

CHi annuncia la visita, dilettissimi in Christo figliuoli, arrega noua di cosa amouole, di cosa di giouamento, e di salute; ilche come si conosca in tutte l'altre visite, eh'hanno luogo, frà gl'huomini; in quelle, che fanno i Vescouo molto più chiaramente si comprende. Si visitano i congiunti di sangue, & gl'amici frà loro, per apportarsi consolatione, e giouamento, l'vno all'altro: visitano i Signori mondani le loro Città, e Fortezze, per prouedere alla sicurezza del paese, & alla quiete de' suoi vassalli: visitano i Medici gl'infermi, per arrecare loro sanità: gl'agricoltori le sue vigne, & i suoi campi, e perche leuate le spine, e le male herbe con la buona coltura possano produrre frutti abbondanti: quelli finalmente, che tengono in varie parti i suoi greggi, vanno a vederli, se sono ben curati, e gouernati, perche si conseruano, e rendano buon frutto. La visita Episcopale possiamo dire, che comprenda in se tutti questi officij di visita: perche va il Vescouo a visitare le sue Chiese, e parochie, e le anime alla sua cura commesse, per consolare i suoi figliuoli, come Padre, & apportar loro ogni giouamento che possa: va per apportar la sanità dell'anima a quelli, che giacciono infermi per vitij, peccati, discordie, & altre grauezze di coscienza: va a vedere, come le forttezze spirituali di Dio, che sono le Chiese i sacri ministri, & i popoli fedeli, sono ben munite contra gl'infidatori, e nemici del viuere Christiano, e della santa fede Cattolica: va a vedere come sia ben coltiuata la terra dell'anima da' Sacerdoti, se si lasciano venire le spine da' mal viuenti e scandalosi: se con buoni essempli di vita, con sante monitioni, & officij paterni, con seminare la parola di Dio, con assidua cura, e fatica se ne procura, e si rende il frutto conueniente: Va come Pastore, che propriamente è detto dallo Spirito Santo, procurando il bene, e la salute de' suoi greggi: vedendo, se sono pasciuti del cibo Sacratissimo del Corpo del Signore, & del cibo della parola di Dio a' tempi debiti: porta seco molti aiuti per cauargli da legami de' peccati, e mettergli

nella via della salute. Gli pasce egli stesso di quei santissimi, e diuini cibi, gli consola, e conferma con li doni dello Spirito Santo. Va per mettere le proprie mani, e faticare in tutto quello, che sia di bisogno, per bene nelle sue anime. Ma, che vi portiamo noi essempli delle visite humane? Le gratie, i fauori, i gouerni, gli aiuti, e riforme salutari, che Iddio vuol fare al genere humano in varij tempi, sono chiamate visite dello Spirito Santo. La stessa felicissima, e santissima venuta del Figliuolo di Dio al mondo per liberarlo dal Demonio, e dal peccato, si chiama visita, *Visitauit nos Oriens ex alto*. Egli è vero, dilettissime anime mie, che, se la visita dee essere à tutti gioueuole, bisogna, che ad alcuni, i quali non vanno per buona via, tal volta paia vn poco graue, o dura; mentre che perseguitando i vitij, correggendo i peccati, spingendo i negligenti, raffrenando i sensuali, anche alle volte con vn poco di forza, pare, che leui altrui suoi commodi, & i suoi difetti, tutto però viene dalla medesima carità. Così è Padre il padre, quando castiga per suo bene il figliuolo, come quando gli fa carezze. I castighi, & i flagelli di Dio, il quale però è sempre fonte di misericordia, si chiamano dalla scrittura in molti luoghi per nome di visite, *Visitabo in virga iniquitates eorum*, & *in verberibus peccata eorum*, & aggiunge, *Misericordiam autem meam non dispergam ab eis*. Così conuiene ancora a' Pastori dell'anime di visitare alcuno con la verga, che perciò Iddio l'ha data loro à portare, & è tuttauia affetto di amore, e di carità. Che maggior carità, ch'adoperar la verga con quel concubinario, che per mala, & inuechiata consuetudine se ne stà nelle mani del demonio? così contra il bestemmiatore; contra gli vsurpatori delle cose sacre, contra i violatori delle feste, e de' luoghi sacri; & altri peccatori: i quali non s'inducono à lasciare i peccati con le monitioni sole, per l'habito lungo ch'hanno fatto in essi, e se non si molestassero in varij modi, se bene anche molte volte con suo sdegno, & ita; se ne porterebbono fino alla morte, anzi à l'Inferno, il tuo peccato: guai à quelli, che peccando non sono in questo modo visitati: perciò dice Iddio minacciando per vn Profeta, e mostrando l'ira sua grauissima contra vn popolo, *Non visitabo super filias vestras cum fuerint fornicatae. & super uxores vestras cum fuerint adulteratae*.

Q 4

Noi

Noi adunque per diuina volontà chiamati alla cura di questi rationali, e Christiani greggi, mentre vi annunciamo la visita nostra pastorale, altra noua non vi portiamo che d'amore, e di carità, di giouamento, e di salute. Veniamo noi desiderosi, e sribondi del vostro bene: veniamo disposti ad ogni fatica per vostra salute: portiamo con noi tutte le benedizioni, che possiamo, perche le godiate; beneditione all'anime; beneditione a' corpi; beneditione alle campagne, & a tutte le cose vostre. V'inuiamo da lungi, e da presso a lasciare i peccati, a prendere, e godere la gratia de' Santi Sacramenti; a fare opere meritorie nel culto di Dio: a valerui della nostra autorità; per liberare, e solleuare l'anime vostre da' legami, da' pesi, che sostengono, e per consolarle in Christo: meniamo idonei Sacerdoti con noi; vi apportiamo Indulgenza; veniamo ad offerire il Santissimo Sacrificio per voi; a procurare la liberatione dell'anime de' vostri defonti, che sono in Purgatorio: veniamo come ministri di Dio a dispensare in voi i sacri misterij, la gratia dello Spirito Santo, & i suoi santissimi doni. A voi conuiene saperui preualere dell'occasione, e conoscere il tempo della vostra visita, perche non vi dica il saluatore, come una volta disse minacciando a Gierusalemme, che non haueua conosciuto il tempo della sua visita, *Eo quod non cognoueris tempus visitationis tuae*. Non pensate, anime care, che questa sia voce, ne inuito mio: ma pensate, che sia del Saluatore stesso per mezzo di me suo indegno seruo; non pensate, che venga il Vescouo a voi, ma il Saluatore stesso, il quale ha detto, che chi riceue i suoi serui, riceue lui stesso, e chi da loro orecchia, la dà a lui stesso, & ha disposto, ch' i Vescoui in particolare siano a' popoli fedeli in luogo d'esso Dio.

Perciò figliuoli dilettissimi, se alcuno di voi per l'adietto è stato in peccato di carne in adulterio, in concubinato, in fornicatione; hora faccia ogni cosa per leuarse: se ha commesso vltura, e fatto contratti illeciti; emendi il tutto, e restituisca; se han ritenuto quello, ch' è del prossimo, ouero della Chiesa, lo renda; e faccialo anco per questo, che non gli consumi il restante del suo hauere: se ha lasciato d'essequir i legati pij, obblighi di Messa, Officii, limosine lasciate da' suoi maggiori, non sopporti più oltre nell'anima sua carico tale; non sottogiaccia a tanto pericolo; & se ha vero bisogno di termine ricorra da noi; ricordandosi delle pene, e cen-

sure poste contra trasgressori: se ha tenuto nell'animo odii, e rancori, gli deponga, e si reconcilij col suo prossimo. Se alcuno s'è priuato da se stesso al tempo debito del cibo santissimo del corpo del Signore, hora almeno con la douuta penitenza si disponga a riceverlo. Si come noi, figliuoli dilettissimi, con tutto l'affetto vi apportiamo tutte le benedizioni, che possiamo: così disponete voi gl'anime vostre a ricevere con tutto l'animo, & affetto filiale: ricorrete a' Santi Sacramenti, ricorrete a' Confessori; ricorrete all'autorità Episcopale, chi n'ha bisogno, per liberare, per acquerare, e per consolare l'anime vostre. Venga ciascuno a ricevere da noi la santissima Eucharistia, cibo, dell'anima, anzi l'anima dell'anima nostra, e fonte di gratia, e verace consolatione spirituale. Venga a ricevere l'amoreuolissima gratia dell'Indulgenza; riceua i paterni ricordi, che gli porgiamo, del santo Euangelio, & della Dottina di Christo: riceua con vera dispositione il Sacramento della Confermatione chi non l'ha ricevuto, per confermare & ingagliardire l'anima sua, contra le cose contrarie alla sua salute. Vagliasi ciascuno del tempo della sua visita; accioche tutti ne riportono conforto spirituale, e salute, e noi quella consolatione in Giesu Christo, la quale ci renderà facili, e gustosi tutti quei pochi incomodi, che portiamo per visitare le vostre anime: e la quale sopra ogni nostro comodo, e gusto desideriamo in questa vita. Et per fine di tutto cuore vi benediciamo.

Formula litterarum patentium Episcopi pro Visitatore inferiore.

Dilecto nobis in Christo N. salutem in Domino. Ut executioni earum rerum, quae à Concilio huius (Prouincia ac) Diocesis, & à nobis decreta sunt, consulamus: Te Visitatorem in tota diocesi constitimus, cum facultate mandandi, quod opus fuerit pro eiusmodi executione: etiam penis, & censuris adhibitis, informationes assumendi de negligentis, & delictis, quae compereris: ac inobedientes puniendi poenitentis, multis pecuniarijs, adhibitis ad usum pium arbitrio nostro applicandis: ita tamen ut, si quae grauiora inciderint, Nobis aut Vicario nostra generalis referres: omnia autem in acta redigas, prout opus fuerit, & ad nos quam primum referas. Concedimus quoque, ut ad S. Sacramenta admittere possis, qui pro Paeccata non fuerint admissi, si ista causa admit-

admittendi visa tibi fuerit, & a Nobis, aut Vicario nostro contra mandatum non fuerit. Facultatem item absoluendi ab omnibus casibus reservatis, & delegandi alijs singillatim tamen: qua in re considera quemadmodum te geres; praesertim in casibus grauioribus, & scandalosis, & ubi restitutio requiratur: quam auctoritatem etiam in Vicarios foraneos exercere possis: Mandantes omnibus Vicarijs, Parochis, alijsque, ad quos pertinet, vt te tamquam Visitatorem nostrum recipiant, & procuraciones. sumptusque debitos praebeant, prout opus fuerit. Ha vero valeant ad Dat.

R. Et clamor meus ad te veniat.
V. Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus humilium visitator, qui eos paterna dilectione consolaris, praetende societati nostrae gratiam tuam: vt per eos, in quibus habitas, tuum in nobis sentiamus aduentum. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Ascendit Episcopus ad Altare, quo osculato in medio, solemniter populum benedicit.

Preces pro Absolutione Defunctorum facienda in visitatione Episcopi.

ANTIPHONAE, ET PRECES in Visitatione Recitanda ex Pontificali Rom.

Ad recipiendum Episcopum solemniter à Clero in Visitatione.

Osculata Cruce ab Episcopo genuflexo, super tapete, & puluino, & quem ei offeret Rector Ecclesiae indutus pluuiiali albo supra superpelliceum, cantatur Antiphona.

Sacerdos & Pontifex, & virtutum opifex pastor bone in populo, sic placuisti Domino.

Si via longior est, adduntur cantica, & Hymni, ex Pontificali; nimirum, Benedictus Dominus Deus Israel, &c. Te Deum. Veni creator. Ave Maris stella. Hymn. de Patrono loci.

Tum offertur Episcopo ab eodem Rectore aspersorium aqua benedicta, qua primo seipsum, deinde alios aspergit.

Reddito aspersorio, offertur eidem nauicula, de qua imponit incensum in thuribulum cum benedictione, ministrante nauiculam eodem Rectore: à quo & incensatur triplici ductu.

Accedit Episcopus ad altare maius, ubi orat, & Rector Ecclesiae stans in cornu Epistolae Altaris versus Episcopum dicit.

V. Protector noster aspice Deus.

R. Respice in faciem Christi tui.

V. Saluum fac seruum tuum.

R. Deus meus sperantem in te.

V. Mitte ei Domine auxilium de Sancto.

R. Et de Sion tuere eum.

V. Nihil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

V. Domine exaudi orationem meam.

Visitor incipit Antiphonam: Si iniquitates.

Deinde cum clero dicit Psalmum: De profundis. in fine: Requiem aeternam.

Tum dicit totam Antiphonam: Si iniquitates obseruaueris Domine, Domine quis sustinebit?

K yrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster. quod secrete completur.

Interim aspergit ter ante se aqua benedicta, & imposito incenso in thuribulum cum benedictione ter incensat eodem modo.

Quo facto, dicit, Et ne nos inducas in tentationem, R. Sed libera nos à malo.

V. In memoria aeterna erunt iusti.

R. Ab auditione mala non timebunt.

V. A porta inferi.

R. Erue Domine animas eorum.

V. Requiescant in pace. R. Amen.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui inter Apostolicos Sacerdotes famulos tuos Pontificali fecisti dignitate vigere: presta quaesumus, vt eorum quoque perpetuo aggregentur consortio. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Prædicta dicuntur tantum, Visitante Episcopo. quæ sequuntur, communia sunt Episcopo, & Visitatoribus inferioribus.

Cantatur Responsorium: Qui Lazarum resuscitasti à monumento seculum: * Tu eis Domine dona requiem, & locum indulgentiae. V. Qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & saeculum per ignem. Tu eis &c.

Et

Et precedente cruce cum Acolythis, & candelabris accensis, aqua benedicta, & incenso, proceditur ad cimiterium, seu circa sepulchra Ecclesie, dicendo Antiphonam, & Psalmum, ut supra; & in medio cimiterij, seu Ecclesie cantatur Responsorium.

Libera me Domine de morte aeterna, in die illa tremenda. * Quando cœli mouendi sunt, & terra. * Dum veneris iudicare sæculum per ignem. V. Tremens factus sum ego, & timeo, dum discussio venerit, atque ventura ira. * Quando. V. Dies illa, dies iræ, calamitatis, & miseriæ, dies magna, & amara valde. * Dum veneris. V. Requiem aeternam dona eis Domine; & lux perpetua luceat eis. Libera me Domine de morte aeterna, in die illa tremenda. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Interim imponitur incensum in Thuribulum.

Pater noster. aspergit, & incensat Visitator de more, & postea dicit: Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos à malo.
V. In memoria aeterna erit iustus.
R. Ab auditione mala non timebit.
V. A porta inferi.
R. Erue Domine animas eorum.
V. Requiescant in pace. R. Amen.
V. Domine exaudi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te veniat.
V. Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, qui inter Apostolicos sacerdotes famulos tuos Pontificali, seu Sacerdotali fecisti dignitate vigere, præsta quæsumus, ut eorum quoque perpetuo aggregentur confortio.

DEus veniæ largitor, & humanæ salutis amator, quæsumus clementiam tuam: ut nostræ Congregationis fratres, propinquos, & benefactores, qui ex hoc sæculo transferunt, Beata Maria semper Virgine intercedente cum omnibus sanctis tuis, ad perpetuæ beatitudinis consortium peruenire concedas.

DEus cuius miseratione animæ fidelium requiescunt, famulis, & famulabus tuis, & omnibus hic, & ubique in Christo quiescentibus da propitiis veniam peccatorum, ut à cunctis reatibus absoluti tecum sine fine lætentur. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

V. Requiem aeternam dona eis Domine.

R. Et lux perpetua luceat eis.

Duo cantores Dicunt:

V. Requiescant in pace.

R. Amen.

Et producto signo Crucis ab omni parte super cimiterium, reditur ad Ecclesiam, dicente Clero sine nota torum Psalmum: Miserere; cum Requiem aeternam, in fine.

Ante Altare maius dicit Visitator in medio stans: Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster.

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos à malo.

V. A porta inferi.

R. Erue Domine animas eorum.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Absolve, quæsumus, Domine, animas famulorum, famularumque tuarum ab omni vinculo delictorum, ut inter Sanctos, & electos tuos resuscitati respicient. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Et prosequitur Visitationem Sanctissimi Sacramenti, &c.

Forma Decretorum in fine Visitationis locorum.

Nos N. N. Ecclesiarum S. M. Visitantes mandamus, ut infra.

Quod Tabernaculum Sanctissimæ Eucharistiæ vestiatur intus serico panno. Quod &c.

Supradicta fiant intra spatium mensium duorum, vel sex, &c. sub pœna, &c.

Ita pronunciamus, & declaramus Nos N. N. Dat. die &c. Gratis etiam quoad scripturam N. Notarius.

Formula Decretorum in fine Visitationis Personarum.

Nos N. N. Visitato Clero loci N. decrenimus ut infra.

Quod N. N. ob eius notabilem ignorantiam abstineat ab Altaris sacrificio, donec construat.

Quod N. N. qui duo habet beneficia sub eodem tecto in Ecclesia S. N. infra duos menses peremptorie à die publicationis huius Decreti debeat obtinuisse dispensationem à sancta Sede Apostolica, & præsentasse in Curia Episcopali, alias, elapso dicto termino possint dicta beneficia alijs conferri, & sic de alijs subscribat Visitator, & Notarius, qui adhibitis duobus testibus unicuique prædictorum ad se vocato emulget, vel si sit absens, ad valuas Ecclesiæ decretum affigat.

Idem fiat cum Debitoribus locorum piorum, & Administratoribus non absolutis.

Præ-

Præces in fine visitationis pro Defunctis, vt in Pontificali Romano.

In fine Visitationis stans ante Altare in cornu Epistola versus ad illud Visitator Hic psalmum: De profundis.

Pater noster. V. Et ne nos.

R. Sed libera.

V. A porta inferi.

R. Erue Domine animas eorum.

V. Requiescant in pace.

R. Amen.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor &c.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, cuius miseratione animæ fidelium requiescant, famulis, & famulabus tuis, omnibus hic, & vbique in Christo quiescentibus da propitius veniam peccatorum, vt à cunctis reatibus absolui tecum sine fine latentur, Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Formula profanandi Altaria, & Ecclesiam ex Actis Eccl. Mediol. Concilij IV. Prou.

Primo, si quæ Sacræ Reliquiæ ibi sunt diligenter recognoscere transferuntur, quod voluerit Episcopus, vocato Clero vicino, & populo, si corpora sunt, aut insignes reliquæ.

Sacræ item imagines eò transferantur.

Tum aliquantisper genibus flexis ante Altare profanandum tacite orans Visitator, seu Rector Ecclesiæ Orationē de Sancto dicat alta voce, cuius nomine Altare dicatum est; tum ab omni parte illud detegat, lapidem consecratum euellat sine fractione, tum manibus suis lauet, atque abstergat, aqua in sacrarium fusa; demum ab operarijs reliqua pars altaris amoueatur.

Si plura Altaria sint profananda, idem fiat ad singula.

Altaribus amotis, fidelium ossa exhumantur, vnoque loco collecta reponantur, præsentente Rectore, qui tacite orans ante Altare maius deinde cum Clero, & populo vicinæ procedente, iubet ea ad locum efferri destinatum, cum Psalmis, & precibus pro Defunctis: vbi, si licet, celebretur Missa pro iisdem.

Deniq; diruatur ab operarijs; & Crucis insignis ibi figatur, ex Trident. sess. 21. cap. 7.

Idem fiat in cœmeterijs profanandis.

Formulæ nonnullæ criminales, quæ in visitatione frequentius accidunt.

Contra non residentem, aut non deferentem habitum clericalem.

Mandato mulem R.R. D. N. N. Visitatoris, &c. citentur ad valuas Ecclesiæ N. per quemlibet nuntium N. N. Filius N. eiusdem Ecclesiæ curatus, ab ea absens ultra annum, &c. vel in habitu non incedens clericali quatenus die compareat coram Reuerend. D. Vicario Generali in loco solite audientiæ ad videndam se priuatum declarari beneficio, & fructibus, &c. & circa hæc opportuna fieri &c. aliter &c. Datum . N. die, &c.

N. Visitator.

Die &c. Detulit mihi Notario Visitationis N. nuntius publicus medio eius iuramento præsentialiter, &c. se affixisse, & affixam relinquisse citationem superscriptam in valuis, &c.

N. Not. Visit.

Contra concubinos, seu inconfessos, &c. Deuenit ad noticiam R.D. Vis. qualiter N. N. ab anno citra (v)tra stetit, & stat de præsentem in concubinato publico cum N. &c. in scandalum, &c. propterea &c. ordine præfati D. Visit. vocati prædicti, & summarie examinati dixerunt, &c.

Vel: citantur omnes infrascripti coram R. D. Visit. in ædibus paroch. &c. vbi elegit &c. pro die crastina hora ad docendum se confessos esse peccata sua, & in Paschate proxime præterito sumpsisse, &c. alioquin citantur coram Vic. Generale pro die iudica &c. ad videndum se interdicti &c. & alia fieri &c. Dat. die &c.

Citandorum nomina sunt hæc. N. N.

Si fateatur coram Visitatore prohibeat concubinos sub pena 100. aureorum, & excommunicationis in subsidium, &c.

Si acceptent mandatum, iubeat præstare fideiussionem, &c.

Contra Absentes fiat vt supra assignatis terminis tribus, &c. & affixo mandato ad valuas Ecclesiæ.

Contra eos, qui negligunt executiones ordinationum.

Mandato R.D. Visit. moneatur Vene. Presb. N. Rector N. quatenus termino trium dierum, quorum primus pro prima monitione &c. post harum præsentationem pena suspensionis ipso iure incurrenda, soluisse debeat in

in manib. N. scuta. pro executione ordinationum in visitatione Dictæ Eccl. factarum, quas adimplere neglexit. Dat. &c.

Contra debitores locorum piorum.
Mandato, &c. ut sup. mutatis mutandis. forma sequestri pro exec. ordinationum.

Mandato, &c. præcipitur infra scriptis debitoribus &c. bonorum spectantium ad Eccl. &c. quatenus penes se in sequestrum teneant &c. omne, & totum id quod &c. neque partem aliquam eorum, alicui relaxent absque expressa licentia R. D. V. & hæc pro executione ordinationum factarum, faciendarumq; & omnia hæc sub pœna iterum de proposito soluendi, & scutorum 50. Locis pijs, &c. & excomm. in subsidium &c. Dat. &c.

Forma relaxationis sequestri.

Mandato &c. præcipitur infra scriptis nominatis colonis &c. R. N. debitoribus penes quos omnes, singuli fructus ficti, & pecunia spectantia ad D. R. N. ratione beneficii &c. sequestrata fuerunt de mandato eiusdem R. D. V. die. mense. anno. quatenus statim habito præsentis præcepto, & sine aliqua exceptione relaxent omnia penes eos sequestrata &c. attenta cautione, & promissione per D. R. N. præstita de stando, iure &c. & de exequendis ordin. &c. & hæc sub pœna cuilibet contrafacientibus scutorum 100. Locis pijs, &c. nec non excomm. in subsidium. Dat. &c. quorum præcipiendorum nomina sunt, hæc N. N.

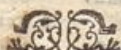
F I N I S.

PRAXIS EXACTISSIMA DIOECESANÆ SYNODI

Cum Theoria Celebrandæ,

IN QUATVOR DISTRIBVTA PARTES.

*In quibus, quid ante Synodum, in Synodo, post Synodum proprijs cum formulis;
& Doctorum Annotationibus, agendum sit, explicatur.*

AD LECTOREM.

Obiliorem, vtiliorem, iucundiorem haud scio, an habeat Episcopus actionem, si ea rite fit, quam Dioecesanam Synodalem nobilior enim ea est, in qua Hierarchia tota, vna simul, effulget Ecclesiastica. Vtilior est, tum Decretorum Sanctione; tum Scrutinio Synodali. Iucundior item ob varios ritus, Apparatum, Sacrificiorum, Processionum, Precum, Concionum, Professionis fidei, electionis officialium Cleri, suffragiorum pro Defunctis, Acclamationum, & eiusmodi, quæ omnia quasi sigillo claudit osculum pacis suauissimum. ea igitur Actio negligenda non est, imò exactissimè peragenda. De qua scriplere pauci, & ij vel indicarunt potius, quàm pertractarunt; si tractarunt, minus practicè; si practicè, non sine præiudicio sacrorum Rituum. Multa sanè nos dedicimus, experientia comite, in Synodis Spoletana Card. Vicecomitis, in Perusina Comitoli, Derthonensi Dossenæ, Nouariensi Bilcapetrii, Laudensi Seghitij, Imolensi Millini, Interamneni Geræ, altera Spoletana Castrucci, altera Perusina altera Comitoli; Neapolitana Card. Boncompagni, Perusina tertia Card. de Torres, & Eugubina Card. Carpinei, præclarissimorum Antistitum; quibus affuimus administri minimi, vt disceremur: vnde collegimus hanc Praxim Breuem, nobis ipsis vsui futuram, vt seruiamus aliquando alijs Episcopis. sed efflagitantibus amicis, ad communem vtilitatem non potuimus non eam dare publico prælio. Aequo tu animo, benignè Lector, accipe, & Vale.

DE

DE NOMINE ORIGINE,

Et Definitione Synodi Dioecesanæ.

P A R S P R I M A.

Cap. I.

Cum partes nostræ ex sint præcipuæ, ut Præxim Dioecesanæ Synodi celebrandæ describamus in ijs, quæ ad Theoriam potius attingunt, non immoramur.

- 2 Est enim Synodus, Græcè, Concilium latine, seu cœtus, vel Congregatio. cap. 1. §. Synodus 1. s. diff.
- 3 Et licet originem habere videatur ab Apostolis Act. 15. quia tamen ibi conuenerunt Apostoli, qui erant Episcopi, & seniores: deducimus originem Dioecesanæ Synodi libentius ab Act. 21. ver. 18. Ann. D. 58. ubi sub Iacobo Episcopo Hierosolymitano omnes seniores, Græcè præbyteri, fuere collecti, in causa S. Pauli. & Nota, quod de primo Apostolorum Concilio loquuti sunt hoc modo: Visum est Spiritui Sancto, & nobis, qui ritus adhuc perseverat apud nos, ut Concilia Provincialia, & Generalia dicantur congregata in Spiritu Sancto: quod prohibetur dici de Synodo Dioecesanâ. qua de re monitus fuit quidam Episcopus à S. R. E. Cardinalibus, qui ante Decreta Synodalia eo modo loquendi fuerat usus, & prælo cum iisdem verbis dedit.
- 4 Dioecesanâ vero Synodus est Congregatio legitima, quam facit Episcopus cum Clericis sibi subditis in sua Dioecesi, de ijsque in ea tractat, quæ curiæ suæ pastoralis incumbunt, quæ definitio satis apertè patet.

DE INDICATIONE SYNODI
Dioecesanæ. Cap. II.

- 1 **S**olet iudici tribus modis, primo solemniter in die Epiphaniæ, ex cærimon. Episc. lib. 1. cap. 31. nimirum intra Missarum solemnia, dum festiuitates anni solemniores denunciantur populo, post Euangelium ab Archidiacono, seu Canonico, vel Beneficiato, aut alio, iuxta consuetudinem loci, pluviali induto, in pulpito, vel ubi solet cantari Euangelium, iuxta formulam, & cantum, quæ habentur in Pontificali par. 3. tit. De

publicatione Festorum mobilium. quidam Episcopi pleniorē formulam dederunt cantandam; sed à Pontificali nullo modo est recedendum.

Deinde in Calendario non pauci edici iubent diem ipsam Dioecesanæ Synodi, ea die, quæ occurrit in Calendario: his, & similibus verbis. Fer. ij. Dom. iij. post Pascha Officium fit &c. Hac die conueniant omnes de Clero ad Synodum &c.

3 Per Edictum, duos ante menses, vel unum saltem, ex cœrem. Episc. loco cit. proposita schedula, manu Notarij, seu Cancellarij subscripta, Ecclesiæ Cathedralis affixa valuis ad præscriptam formam in dicto cærimoniali, quam dabimus infra unâ cum alijs Synodalibus formulis in 4. par. cap. 2. p. 3.

4 Pleniori forma videntur, omnes, quam videtur infra, ex Actis præsertim Ecclesiæ Mediolanensis, & Novariensis. par. 4. cap. 1. num. 4.

5 Addunt alij in calce Edicti Præmonitiones aliquas, ut Clerus accedat instructior ad actiones Synodales: quod arbitrio Episcoporum relinquuntur. Dabimus infra exemplum à Perusina Synodo desumptum, par. 4. cap. 2.

6 Quod si ob aliquod impedimentum sit proroganda Synodus, opportuno tempore id fiat, ut moneatur Clerus ad formulam infra præscribendam. par. 4. c. 1. num. 5.

ANNOTATIONES.

§. I.

- 1 **I**n Edicto quatuor contineri solent: Episcopus indicens: Clerus cui indicitur, tempus, & locus Actionis Synod.
- 2 Episcopus intellige consecratum quod omnes fatentur: item electum, & confirmatum, ex Henrico Botro de Synodo par. 1. qu. 6. ver. secundo accessorie qui sequitur Innoc. in cap. transmissum de elect. quia conuocatio Synodi est meri imperij: item prouisum à Papa, nondum consecratum, dummodo suas bullas expedituerit: ut probat Io. Ant. Massobrius trac. de Synodo Dioec. c. 2. dub. 1. nu. 9. item eum, qui liberam sit adeptus possessionem Episcopatus: ex eodem Massobrio ibidem dub. 3.

3 An

- 3 An vero Capitulum, sedo vacante, possit convocare Synodum concedit: idem Massobr. dub. 4. hoc est per Vicarium Capitularem, ex Declar. Congregationis citata ibidem, & à Garzia de benef. par. 9. cap. 2. nu. 8. Vicarius autem Episcopi non potest, citra speciale mandatum, ibid. cum Azor. instit. mor. 1. 2. lib. 3. cap. 45. quæst. 4.
- 4 Nomine Cleri, qui tenetur ad Synodum venire, intellige subditos Episcopi, de quibus fuit Massobr. cap. 3. dub. 2. breviter dico: tenentur accedere primo Abbates habentes Capellas, vel populum subiectum Episcopo, siue sint exempti, siue non citra privilegium speciale. 2. Regulares assumpti ad Ecclesias Parochiales. 3. Prælati saculares: quia appellacione præbyterorum comprehenduntur. 4. Parochi, & alij Sacerdotes exercentes animarum curam, etiam si sint presentati per exemptos. 5. Qui obtinent beneficia simplicia. 6. Qui de consuetudine per decennium introducta accedere solent. 7. Vel per se, vel per procuratores. Hac ex Massobr. dub. 6. ubi ille fufus.
- 5 Dubitant D. D. extra ius consuetudinis de Canonicis Eccl. Cathedralis, & inferioris Collegiata, tum de alijs Sacerdotibus non beneficiatis. conveniunt autem, hosce omnes teneri, si de reformatione morum agatur, aut de publicandis Decretis proximi Concilij Provincialis, vel de re concernente univrsam Clerum, seu Canonicos, multo ergo minus Diaconi, & inferiores Clerici tenentur accedere, nisi de consuetudine, si ad sit, vel de speciali iure. Nam Mediolani tenentur omnes Sacris ordinibus initiati adesse Synodo.
- 6 Quod attinet ad tempus, singulis annis admonet Concil. Trid. sess. 24. cap. 2. de reformatione celebrandam esse Synodum quod (heu) negligitur à multis, & tamen omittens celebrare Synodum venit suspendendus ab executione Officij. ca. sicut in fin. de accus. & ex Declar. S. Congregat. Conc. 7. Martij 1590. nimirum per Archiepiscopum cui subest, ex Massobr. ca. 2. dub. 3. à nu. 3. & Illustrissimi Patres Conc. Trid. Congregationis aiunt, esse de præcepto, ut quotannis fiat, nisi causa excuset, qua solet, & debet asserri, in Visitatione liminum Apostolicorum.
- 7 Porro tempus magis congruum videtur esse Paschale tempus, quod probat Bott. p. 1. q. 8. cuius etiam rationes valde mihi placent, ea excepta, qua ille vult extra tempora ieiunio destinato celebrari Synodum, ne fiat cum ieiunio: ac in Synodo Mediol. 6. habetur hoc Decretum: videlicet: ieiunium, quod in Ec-

clesiasticis his actionibus (conuenitur autem de Synodalibus) olim institutum si se, ut seruatis, hoc valde dehortamur in Domino. Adde ego, quod prima Synodus loco cit. Act. 21. celebrata fuit tempore Paschali prope Pentecosten, ut ex Apostolico textu probatur aperte: & præterea Roma celebrabatur Dcm. ij. post Pascha, in qua ideo legitur Euangelium de Pastore bono, ex Rupert. lib. 9. cap. 1. Durando lib. 6. cap. 98.

8 Locus denique, quicumque ille sit in Diocesi, est aptus; aptissimus autem est Ecclesia Cathedralis.

DE EPISTOLIS EPISCOPI Pro Synodo. Cap. III.

- 1 IN Actis Ecclesiæ Mediol. habentur exempla litterarum Episcopaliū ad Vicarios forancos, Testes Synodales, & ad Parochos: quas dabimus infra par. 4. cap. 3.
- 2 Sed earum loco videntur sufficere. Præmonitiones ex, quas supra significauimus, capite præced. num. 3.
- 3 Scribebat S. Carolus etiam ad Regulares, vt actionem Synodalem pijs precibus adiuuarent: quod monitione breviori in scriptis ad vnumquodque monasterium tam virorum, quam sceminarum transmissa, suppleri potest. Vide infra par. 4. cap. 3. num. 3. & 4.

DE CONGREGATIONIBUS Ante Synodum. Cap. IV.

- 1 Diuersis diebus, & ob diuersas causas habendæ sunt varię Congregationes coram Episcopo: qui in ijs eum Rechetto, & Mozetta in suis ædibus consultores excipiet. omnes autem statuta hora vocati conueniunt.
- 2 Episcopus ergo deputabit idoneum virum, qui referat in librum ea omnia, quæ in hisce cõuentibus pertractantur: eum ego vellem; qui futurus erit Secretarius Synodi.
- 3 Eliget sex, vel octo, partim Theologos, partim Canonistas, sæculares, & regulares, quorum consilio utatur in negotijs Synodalibus.
- 4 Die commodiori conuocet omnes Curatos Ciuitatis, à quibus coram se, & prædictis consiliarijs exquirat statum totius ciuitatis; at, quæ decernenda proponuntur in Synodo, scripto consignentur à proponentibus.
- 5 Alia die accersantur à Diocesi Vicarij foranei, seu Archipræsbyteri, seu primores Parochi; & eadem exquirat Episcopus, & eodem modo, vt supra, de statu Diocesis, post

- post habitos in Diocesi similes conuentus.
6. Laudabiles essent, si conuocarentur alta die una simul omnes Regularium superiores coram Episcopo, & si suppeditarent in genere peccata populorum, & opportuna remedia; quod prodesset quàm maximè pro reservatione casuum utiliore.
7. Ex his, & ex Visitatione proxima Ciuitatis, & Diocesis, opera praeceptorum consultorum, haurienda est materia Decretorum Synodis, quae debet esse de ijs, in quibus ut plurimum peccatur: sed his paulo post agemus.

DE ORDINE HABENDI
praedictas Congregationes. Cap. V.

1. Statuta hora, & per nuntios, seu schedulas vocatis vocandis, in aula, seu cubiculo capaci Palatii Episcopalis, ante omnia Episcopus stans, alijs quoque stantibus, recitabit de libro Pontificali, seu de Tabella parata Orationem, Adsumus, &c. seu praeces initio Congregationis dici solitas: Veni Sancte Spiritus, &c.
2. Sedentibus omnibus, legitur à Secretario Episcopi Catalogus eorum, qui debent interesse, ut notentur in libro hoc modo: Die... mensis... coram Reuerendissimo D. N. Episcopo, & M. R. R. N. N. N. N. N. N.
3. Sedebunt autem ordinem congruo, iudicio Episcopi, pro iure dignitatum, titulorum, & ceteris paribus, iure promotionis antiquioris. Regulares post presbyteros saeculares. Inter saeculares autem è praedictis consultoribus primus locus Vicario Generali dandus erit, secundus illis, qui in cathedrali dignitatem habent, tertius Praeposito collegiatae insignis, qui precedere debet Canonicum cathedralis Ecclesiae extra collegium suum praecedentem, quod bene probat Cassanaeus in Catal. gloriæ mundi 4. par. confid. 38. nisi aliud obstat. quartus locus Canonico collegiatae insignis, quintus Paroch. sextus alijs, nisi fortè quis sit Protomocarius, seu Doctor, cui in huiusmodi conuentibus cedunt aliqui ex praedictis. quia in re valet maxime consuetudo locorum, Cassanaeus in 4. parte citata.
4. Exposita causa conuocationis ab Episcopo, interrogantur singuli de re proposita, ordine maioritatis, incipiendo à maioribus, qui facta debita Episcopo reuerentia, respondent breuiter, & prout res postulat, ad interrogata, ne tempus conteratur.
5. Notabit Secretarius, quae notatu sunt digna, Episcopi arbitrio.

6. Sed in Congregationibus Parochorum, Vicariorum Foraneorum, & Regularium, consultores praedicti Synodales sedebunt hinc inde à latere Episcopi. alij verò interrogati surgent, & facta reuerentia Episcopo debita, & consueta (cum genuflexione, exceptis canonicis) stantes dicant sententiam suam, quos tamen fere statim iubebit Episcopus sedere, & caput tegere.
7. Actis de more gratis ab Episcopo per consuetas preces in fine congregationis dici solitas, dimittitur congregatio.

DE CONFICIENDIS DECRETIS
Cap. VI.

1. Distribui possunt diuersi tituli materiarum Synodaliū praedictos inter consultores, ut quisque suggerat, quod in Domino expedire iudicauerit.
2. Cateatur à multitudine Decretorum.
3. Ea sint de rebus, quae ad plures attinent, non ad vnum, aut alterum tantum.
4. Aliquando sufficit ea in memoriam cleri reuocare, quae in Conc. Trident. aut Prouinciali, cui subest clerus, aut aliàs à praedecessore Diocesano sancita sunt, si haec Decreta non sufficiunt, fiat tandem Decretum nouum. Plena sunt Decretis optimis in quacunque re Acta Mediol. Ecclesiae quibus, & alijs Manuale Episcoporum per Aphorismos distributum dabimus in lucem, volumine breui.
5. Si abrogandum est aliquod Decretum praedecessorum Episcoporum, fiat cum expressione causae, ob eorum reuerentiam.

ANNOTATIONES.

§. 2.

1. Nunquam decernatur contra ius Pontificum, neque Prouincialis concilij Decreta.
2. De quibus autem possit Episcopus statuere, & quaratione, non est huius loci disputare. fusa Massobrius de Synodo cap. 4. à dubio 41. vsque ad 98. Breuiter dico: sit lex honesta, iusta, possibilis secundum naturam, consuetudinem patriae loco, & tempore conueniens, necessaria, & utile ex Massob. dub. 52. ubi fusus ille.
6. Peritiori denique in hoc genere cura demandetur, ut Decreta ordine congruo, & Ecclesiastico stylo latino describantur, in Synodo legenda.
7. Non enim placeat ea describi materno sermone,

monē, in gratiam (aiunt) foranei Cleri: illud enim incommodum vitari poterit, quod in clero timetur ignorantia; si ad singula Decreta, vel certē ad potiora subsistat Lector, & Episcopus addat verba materna in commendationem Decret. quod præstare solitus fuit Neapolio Comitulus Perusie Episcopus; quem sequutus est Illustris. D. meus Cardin. Boncompagnus in prima Synodo Neapolitana; paternē, & maternē loquens cum suo Clero non sine multo fructu.

8 Conuocandum tandem erit coram Episcopo Capitulum cathedralis Ecclesiæ, vt de Canonicoiū consilio stabiliantur, non autem de consensu.

ANNOTATIONES.

§. 3.

1 **C**onsilium Canonicorum est requirendum, alioquin Decreta non valerent. arg. cap. quanto de his qua si. à præl. nisi forte Episcopus præscripsisset, ex Ancharan. in repet. cap. 1. de constit. contra Hostien. de his, qua si. à prælato, qui putat contrariam consuetudinem irrationabilem.

2 Piafeci in Praxis Episcop. part. 2. cap. 2. num. 6. recenset casus sex in iure expressos, in quibus requiritur consensus Capituli. Et Primo, quando vertitur interesse ipsius Capituli. Secundo, quando diminueretur auctoritas Ecclesiæ. Tertio, quando agatur de alienatione rerum Ecclesiæ. Quarto, quando de obligatione Ecclesiæ. Quinto, quando de præiudicio quoad subiectionem, vel limitationē consensus Capituli. Sexto, quando de ventilatione casuum criminalium. Et ibi citatur textus.

3 Pro casuum reservatione in Synodo facienda, (quod valet, vt non expirent per mortem Episcopi) Sacra congregatio Card. super negotia Episcoporum admonuit Episcopos die 26. Nouembris 1602. vt atrociorum tantum, & grauiorum criminum absolutionem sibi reseruent: neque superflue illos casus, qui Sedi Apostolicæ sunt reseruati. Paucissimos item reseruent eadem Congregatio apud Quaratam Verbo, Casus reseruati. Vide eundem ibi, ubi explicat optime, quando expirēt.

DE PRÆPARANDIS PRO ACTIONE Synodali. Cap. VII.

1 **A**gendum est deinde cum prædictis Cōsultoribus, vocatis etiam Magistris ceremoniarum, & Sacrista cathedralis Ecclesiæ, de necessarijs ad Actionem Synodalem. Hæc autem, Hospitia pro Clero cum ele-

Barth. Gauant.

Actione Præfetti, & coadiutorium.

Apparatus Ecclesiæ, & loci sessionalis.

Distributio sessionum.

Numerus Tabellarum.

Catalogus Cleri vocandi ritē ordinatus.

Habitus Cleri qualis, & ordo sedendi.

Processiones, prima, & vltima.

Horæ canonicae, & Missæ Synodales.

Musicus cantus.

Quæ paulo ante diem Synodi ad excitandos populos agenda sunt.

Officiales Synodi, hoc est, Actionis ipsius Synodalis.

Delectus Examinatorum, Iudicum,

Testium, Punctatorum, & Officialium Cleri, in Synodo approbandorum.

2 De singulis dicamus breuiter, vt quisque sciat officium suum, & sciat Episcopus aptiores deligere.

DE HOSPITIIS, ET EORVM Præfetti. Cap. VIII.

1 **H**ospitia deligenda sunt in ciuitate, & caupones ijs eligendi sunt, qui pietate alijs præstant; quibus iniungendum erit, vt prophanas imagines tollant de cubiculis, frugalem mentem suppeditent ijs, qui ad alios non diuertunt ciues.

2 Præfectus autem deputandus erit cum aliquibus comministris, vt in ea re innigilent. aedes inuisant; & ad quos recurrere queat ijs, qui de Clero eorum opera egent ad hospitium sibi parandum.

3 Landandum est Neapolio Comitulus Episcopus Perusie, qui mensam communem in suo Palatio, durante Synodo, pauperibus de Clero suppeditabat, & aliquos item lectos parari curabat pro iisdem; tūc Ferdinandus Millinus Imola Episcopus, qui ad mensam suam vocabat per triduum mane Vicarios foraneos, & in aula maiori alias mensas sterna iubebat Clericis egērioribus.

DE APPARATU CATHEDRALIS Ecclesiæ. Cap. IX.

1 **O**rnabitur Ecclesia festiuo, & solemniter, vt in capitulo de ornatu Ecclesiæ plenē dictum est, ait Cærimon. Episcop. lib. 1. cap. 31. vsque ad valuas inclusiuē.

2 Sedilia in ea disponentur, inquit idem Cærimon. vt Dignitates, & Canonici Ecclesiæ cathedralis hinc inde à lateribus Episcopi; vel ante Episcopum semicirculum faciant illud tamen prius placet magis, & est commodius ad functiones Synodales.

R ; In

- 3 In media itaque naui Ecclesiae paratur locus sessionalis hoc modo. hinc inde affigantur aulæis schedulæ patentes cum litteris grandi oribus, continentes nomina locorum Diocesis, iuxta scamna, pro Diocesano Clero præparata, ordine seruato secundum gradus locorum; vt quisque sciat, vbi sedere suo loco debeat.
- 4 Circummuniatur sessionalis locus, ita vt laici illuc intrare nullo modo possint.
- 5 Sedes Episcopi sit alta tribus gradibus tape te contextis, & hic inde sedilia collocentur pro Diaconis assistentibus: paratur etiam mensa parua cum suo panno violaceo collocanda, facile ante Episcopum sedentem pro Reliquijs, & scrutinio, de quibus infra.
- 6 Hinc inde in quadrum sedilia longa pro Canonicis præparentur, vestita panno viridi, alta vnico gradu à pauimento. quod si ad futuri sint alij maiores Canonici, vestiri poterit prima pars scamni, quod à dextris Episcopi, & eidem vicinius est, panno nobiliori puta violaceo, aut alio, ad differentiam in eodem scamno à Canonicis faciendam. Ab bates, Commendatarij, Prothonotarij Apostolici, si vtantur rochetto, & mantelletto, sedebunt post Canonicos in eodem scamno, à sinistris Episcopi sedentis, quod obseruatur Mediolani.
- 7 In fine sedilium Canoniorum, facie versa ad Episcopum, sedebit iuxta dexteram Episcopi Vicarius Generalis in sede coriacea domestica cum parua mensa strata panno, vt præsto sit accedenti ad eum Clero pro varijs causis: in eadem linea sedebunt iuxta sinistram Episcopi in scamno nudo ad mensam aliam similiter vestitam Promotor, & Secretarius Synodi cum Notario Episcopali. mensæ tegantur conuenienti panno, ad minus viridi.
- 8 Si Archiepiscopus præstet Synodo, collocetur in medio centro areæ, quæ est inter Canoniorum sedilia, ante sedem Episcopalem sessionalem. scabellum commune pro eo, qui gestare debet Crucem Archiepiscopalem in Synodo, cuius imago Crucifixi respiciet semper Archiepiscopum.
- 9 Pulpitum amouibile pro Lectione Decretorum collocari poterit prope mensam, ad quam sedet Secretarius Synodi, vt inde suppedientur eidem, quæ sunt leggenda.
- 10 Hinc inde à tergo Canoniorum sedilia erunt pro clero Vibano: alia pro Foraneo occupabunt nauium mediam, ita tamen, vt in medio iuxta Episcopum sit transitus omnino liber, & amplior ad eundem, redeundumve, prout est opus. Nobilior Foraneus

Clerus sedebit in anterioribus scamnis, reliquus in posterioribus.

- 11 Ad apparatus spectat ornatus Altaris maioris; & colore quidem rubeo vestietur, nisi aliud requirat solemnitas Missæ, de qua infra.
- 12 Excepta Missa, vt dictum est, paramenta omnia in actione Synodali coloris erunt rubri.

DE DISTRIBUTIONE sessionum. Cap. X.

- 1 **N**umerus sessionum ex Pontificali solet esse trium; ad arbitrium Episcopi potest esse pauciorum ex eodem Pontificali. pender autem hic numerus à rebus agendis in Synodo ipsa. ex Actis. Eccl. Mediol. potest esse plurium, quam trium.
- 2 Prima Sinodus ab Episcopo celebranda esset summa cum maiestate, & vtilitate Cleri, & populi, vt effulgeat Ecclesiast. Hierarchia; & ideo nihil esset omittendum, quod ad perfectissimam Synodum, quam hic describimus, attingere possit.
- 3 Ijetiam, qui non nisi tertio quoque anno Synodum conuocant, eadem obseruare deberent.
- 4 Qui vero quotannis celebrant, vna sessione possunt absolueret, quæ sunt necessaria; omittis ijs, quæ sunt ab splendorem, cum vtilitate tamen coniunctum.
- 5 Porro necessaria sunt ea, quæ ad electionem, spectant Examinatorum, Iudicumque, & ad professionem fidei à nouis Beneficiatis emittendam.
- 6 Non tamen placere potest ea Synodus, quæ per duas horas mane celebratur, vbi multus est clerus. saltem per totum diem detineatur ille cum maiori fructu.
- 7 Cardinalis Palæotus in archiepiscop. suo Bononiensi distribuit actiones Synodales pro vna sessione, pro duabus, pro tribus, cuius distributionis formulam dabimus infra in 2. parte.

DE TABELLIS SYNODALIBVS. Cap. XI.

- 1 **D**escribenda est primo disciplina Cleri in Synodo, & Processione, seruanda iuxta formulas infra tradendas: & hæ Tabellæ solent imprimi; pluribusque in locis Ecclesiæ Cathedralis, & Palatij Episcopalis pridie Synodi affigi. Vide in 4. par. cap. 4. num. 1. 2. & 4.
- 2 Alia Tabella precum typis item editur, distribuenda toti Clero, ad vsum primæ Process.

- cessionis ante Synodalem sessionem . continet autem Hymnos, & Psalmos. exemplum illius dabimus infra 4. part. capitul. 4. numero 3.
- 3 Tabella item exponitur impressa, quæ continet capita orationis, loco citato numero 5.
- 4 Scrutinijs alia post Præfectos eiusdem, vt infra, loco cit. num. 6.
- 5 Acclamationum si faciendæ sint, multa exempla debent edi pro maiori, vel minori numero cleri. vt in 4. p. cap. 11. num. 1. & 2. & hæc quinque Tabellæ prælodari solent.
- 6 Aliæ parantur manuscriptæ: cuiusmodi sunt: Formula professionis Fidei breuior; Iuramentorum formulæ pro Examinatoribus, Testibus synodalibus, & Punctatoribus; & hæc manuscriptis exarantur characteribus, vt duo, vel tres simul eas legere queant ante Episcopum genuflexi. De quibus in quarta part. cap. 5. toto.
- 7 Deique scribuntur in folio capita quædam orationis mentalis, à deputando cantanda, in fine cuiusque sessionis, ad formam, vt infra, describendam, in quarta parte cap. 10. toto. & hæc Tabellæ sufficiunt.

*DE CATALOGO CLERI.
vocandi. Cap. XII.*

- 1 **N**ecessarius est Catalogus eorum, qui in Synodum Diœcesanam tenentur accedere, pro quo integrè conficiendo monendi sunt opportuno tempore Parochi, vt tam in Vrbe, quàm in Diœcesi quisque transmittat ad Episcopum nomina eorum de Clero, qui in sua Parochia degunt. neque solum nomina, sed etiam cognomina, beneficiorum titulos, quos habent, & ordines sacros, imò etiam Doctoratus insignia quæ, & qualia habent.
- 2 Hisce datis relationibus, deputari debent duo vel tres, qui in ordinem redigant totius Cleri nomina, vt congruo quisque loco vocetur.
- 3 Ordo is erit, vt primo nominetur Clerus Ciuitatis, tum Diœcesis. In ciuitate Cleri ordo erit: vt primo Dignitates, & Canonici Ecclesiæ Cathedralis. cum beneficiatis, & cappellanis, qui eidem actu inferuiant, vel beneficij titulos ibidem habent: tum Clerici seminarij, & alij, qui Sacristiæ ministrant. Tum vocentur Canonici, & Clerus singulorum Collegiarum, ordine seruato digniorum Ecclesiarum. Rectores parochiarum, hoc est, Præpositi, Archipræbyteri (nisi hi præcedant illos) Rectores, Vicarij perpetui,

Vicerectores amouibiles, Beneficiati simplices, Præbyteri, Diaconi, & Subdiaconi, vbi est consuetudo, quod vocentur.

- 3 In Diœcesi hic erit ordo. Abbates, & Commendatarij primo, deinde Vicarij foranei, iuxta dignitatis ordinem, seu promotionis antiquioris; & sub quolibet Vicario vocetur totus eiusdem Clerus, ordine prædicto, hoc modo. Vicariatus loci N.
- 5 Si Collegiata adhuc in Diœcesi, vocentur ante Vicarios foraneos. ordine dignitatis Collegiatarum, & cum Canonicis vocetur totus Clerus affectus Collegiatae siue ratione beneficij, siue seruitij.
- 6 Titulus cuique nominando præmitatur, & post cognomen addatur (si ille est) Doctor in Sacra Theologia vel I. V. titulus, & deinde beneficij.
- 7 Titulus Abbatum est. Perillustris, & multum Reuer. Dignitatum, & Canonicorum Cathedralis Ecclesiæ apud nonnullos est idem: in Provincia Mediolanensi Dignitatum est, multum R. D. Canonicorum vero, R. D. in Collegiatis Præpositus gaudet titulo R. D. & Canonici. R. N. quæ distinctio rationi est consona.

8 Rectores animarum prænominantur omnes vocabulo, Venerabilis Presbyter N. Vicerectores amouibiles (si Regularis sunt, Frater, vel D. n. N.) vocantur, vt Sacerdotes alij, Presbyter N. Diaconi, & Subdiaconi hoc modo: N. N. Diaconus, vel Subdiaconus. Clerici Beneficiati, N. Clericus beneficiatus, S. N. Clerici seminarij N. N. nomine, & cognomine tantum. Hæc ex Actis Eccl. Mediolan.

9 Prænotarij Apostolici, si qui adsunt. titulo M. R. D. digni sunt. & additur in fine, I. V. D. & Prænot. Apostolicus.

10 Si quid erroris accadat in hac nominatione cleri, nemini sit iniuria. ex vi Decreti, de quo infra, initio Synodi enulgandi.

11 Ceteris paribus, inter æquales attenditur promotio ad Canonicatum, Rectoriam, Beneficium, Ordinem Sacrum.

12 Accidere potest, vt idem vocetur sapius ratione beneficiorum, quæ habet in pluribus locis, sed hoc nihil refert; imò docet hoc modo eum nominari, ne beneficia Ecclesiarum confundantur, quæ certum locum habere debent.

*DE HABITU CLERI.
Cap. XIII.*

- 1 **H**abitus Episcopi in Missa Synodali erit Pontificalis, & coloris rubei. si celebrat

R 2 brat

- brat solemniter, assumit omnia paramenta Pontificalia, usque ab pallium exclusue, si est Archiepiscopus, ex Cærem. Episcop. lib. 1. cap. 16. si assistit, conuenit, ut amictu, alba, cingulo, stola, pluuiali, & mitra pretiosa indutus assistat Missæ, cum solitis Cæremonijs, eodem habitu semper aderit in sessionibus Synodalibus. Baculum vero pastorem vel gestet, vel gestare faciat.
2. Dignitates, & Canonici parati adsint, ex Cærem. Episc. lib. 1. cap. 31. hoc est pluuialibus Dignitates; Planetis, & Dalmaticis Canonici Presbyteri, & Diaconi. & si non sunt distinctæ præbendæ, fiat tamen distinctio per paramenta. Congr. Rit. 15. Mart. 1668.
 3. Coadiutores Canoniceotum (quoniam & ipsi una cum Coadiutis interesse debent) aderunt cum habitu Canonicali ordinatio, non parati; ad distinctionem.
 4. Collegiatæ non mutant habitum in choro confectum. Præfati Collegiatum in Provincia Mediol. ex Conc. Prou. V. una cum Canonici cathedralis pluuialia induunt; in Processione prima, & vltima ex auctoritate Conc. Prou. IV. Episc. Laudensis concessit pluuialis vsum Præpositis non Collegiatarum, & Vicarijs foraneis, ut esset inter clericum, & clericum aliqua distinctio inter eundum. finita vero Processione exiunt pluuialia.
 5. Rectores Parochiarum caputium gestant supra cotam multis in locis Neapoli stolam, ut dignoscantur ab alijs, seruanda est locorum consuetudo.
 6. Statuant Episcopi, quod expedire indicauerint ad Actionis Synodalis splendorem, & maiestatem Ecclesiasticæ Hierarchiæ representandam.
 7. Ordo vero sedendi in Synodo est ille, quem supra significauimus, tum capite 9. de apparatusum, 5. 6. 7. 10. tum capite 12. de catalogo Cleri. Urbanus enim Clerus hinc inde à tergo, Canoniceotum cathedralis sedere debet. Beneficiarij, seu mansionarij, & choro cathedralis addicti, iammediate in scamnis post canonicos eiusdem; nõ quia digniores sint canonicis collegiatarum; sed quia in seruitio coniunctiores suis Canonici esse debent.
 8. Collegiatarum vero Canonici sedebunt hinc inde; totum collegium primum à dextris Episcopi, secundum à sinistris Episcopi, & si deinceps, & Prior collegij sedeat in scamno oblongo primus, propius Episcopo.
 9. Parochi à tergo collegiatarum, & alij de ciuitate post parochum.
 10. Diocesanus autem clerus sedebit in media

naui ante faciem Episcopi, hinc inde; ita, ut in scamnis anterioribus, & iuxta dextram Episcopi, digniores collegiatæ sedeat; Parochi à tergo collegiatarum, & alij à tergo Parochorum, ut supra diximus.

11. Vicarius Episcopi, si est Protonotarius, induat rochetum, & mantelletum. si non est, induat habitum, quem per Urbem deferret, non pluuiale.
12. Si Vicarius est canonicus, ad Missam, & Processionem, induitur, ut canonicus. Ad sessionem Synodalem, uti Vicarius.

DE PROCESSIONIBUS Synodalibus. Cap. XIV.

1. **D**vplex Processio fieri solet, altera pro initio Synodi, quam significat cærem. Episc. loco citato; altera pro fine eiusdem, prout in Actis, Eccl. Mediol.
2. Pro prima varius est ordo. nam aliqui ante Missam, alij post Missam, Conc. Prou. Mediol. 2. eam præmittit Missæ. statuat Episcopus, quicquid voluerit.
3. Solet à Vicario Generali fieri Edictum de hac prima processione, cuius exemplum dabitur in 4. parte cap. 6.
4. Decernenda est Ecclesia, ad quam eundum sit, & via, per quam eundum.
5. Item, qui Hymni, & Psalmi, dum itur, sint cantandi. quorum Tabella editur, ut diximus supra cap. 12. num. 2.
6. Præfertur una tantum crux cathedralis Ecclesiæ, quam sequitur totus Clerus, ordine retrogrado, quo in Synodo sedent.
7. Dum itur, quisque Clerus partialis cantare debet Hymnos, & Psalmos; priore de illo clero primum inchoante Hymnum.
8. Hora est præscribenda Processionis primæ, & euulganda ad valvas Ecclesiæ.
9. Clerici deputandi sunt pro ordinanda Processione, quotquot erunt necessarii.
10. Vltima vero Processio fit intra ambitum Ecclesiæ, vel paulo extra, si multus est Clerus; & fit eodem modo, quo prima: sed cantatur Hymnus, Te Deum.
11. Si ad primam processionem Regulares, & Confratres conuenire solent, id fiat.

De Horis Canonicis, & Missis Synodalibus. Cap. XV.

1. **H**oræ canonicæ in Cathedrali dicunturHEELERius; & ferè sine cantu, ne impediat actio Synodalis.
2. Vespere cantantur alicubi à toto Clero in cantu Gregoriano, alternatim. ab Urba-

hinc ex vna parte, à foraneo Clero ex altera, cui conuenit, vt assignentur duo mansionarij de choro, qui firmiorem habent vocem, quia moderari queant foraneorum voces sæpius discordes, qui ritus feruorem in Clero excitat, & populum edificat. interea quoque congregatur totus clerus pro actione Synodali immediate post Completorium continuanda. Completorium autem debet dici à solis Officialibus chori dimissa voce: & interim poterit Episcopus pro sessione parari.

3. Missa de die omitti potest licet, & pro ea cantari Missa Synodalis de Spiritu sancto, quam præscribit Cereemoniale, vel alia Missa, vt mox dicemus.

4. Si triplex sit sessio, prima die cantabitur Missa ab Episcopo, vel, eo impedito, à prima dignitate, de Spiritu sancto. secunda die à Canonico, ritu pro Defunctis pro commemor. Episcoporum, & Sacerdotum Defunctorum generali, tertia die ab alio canonico pro gratiarum actione Missa de Sanctissima Trinitate. Acta Eccl. Mediol. vt nimirum clerus Vrbani & multo magis foraneus videat aliquando, & discat varios ritus, & cereemonias, Pontificales; Canonicales, festiuas, & pro Defunctis.

5. Pro Missa Pontificali poterit etiam Episcopus Missam planam facere, cum vsu tamen mitre, dum à sede accedit ad altare, & dum manus lauat item eidem deferuntur duo canonici cum Dalmaticis, & Presbyter Assistentis cum pluuiis; ij scilicet, qui Missa solemni deferuere solent.

6. Missa pro Defunctis assistat Episcopus in cappa: Missa vero de Sanctissima Trinitate cum pluuiis, & mitra. Absolutionem autem Defunctorum faciet Episcopus in sua sede cum pluuiis & mitra simplici; vt vario ritu hæc sunt.

7. Communio cleri faciendi est in prima Missa, & intra eandem ex pia multorum Episcoporum consuetudine, qua de re in Cereemoniis supra memoratis moneri debet Clerus. quam etiam communionem Pontificalem præscribit.

8. Quæ attinent ad incensationem Cleri, & pacem dandam eidem, dicemus in loco proprio, & cum de Magistris cereemoniarum. cap. 28.

9. Missa vnicam Orationem habebit, cum Gloria, Credo, & Præfatione in cantu solemniori, si Missa plana est, adhuc ea dici possunt; quia sollemnis est aliquo modo, & pro re graui. Post Nonam prædictæ Missæ dicuntur, quia sunt Vociuæ.

Barth. Gauant.

DE IIS, QUÆ CANTANDA SUNT à Musicis. Cap. XVI.

1. In Missa Pontificali solemniori musicus cantus cum organo adhibendus erit de more, sed absque mora.

2. In Missa plana Episcopi, dum secretas recitat preces, cantari poterunt sacra cantica cum organo, & vocibus.

3. In Missa pro Defunctis Sequentia, Dies iræ, tantum ad arbitrium, & sine organo.

4. In Missa de Sanctissima Trinitate, Gloria, Credo, Sanctus, & Agnus Dei. cetera in cantu Gregoriano. Organum pulsatur de more.

5. In ingressu Episcopi in Ecclesiam Organum pulsatur, mane tantum.

6. In Processione poterunt cantari à Musicis Hymni, & Psalmi, vt in Tabella propria, & in vltima Hymnus, Te Deum.

7. In actione Synodali, quotidie, Hymnum, Veni creator, cantabunt Musicis.

8. Iisdem respondebunt Benedicenti solemniter Episcopo in fine totius Synodi. nihil præterea. Litanias prima die alicubi cantant Musicis.

DE PERAGENDIS PAVLO ANTE diem Synodi. Cap. XVII.

1. EX Cereemon. Episcop. loco citato tribus proximis diebus Dominicis ante diem Synodi conueniens erit, vt tam in Ecclesia Cathedrali, quam in singulis Parochialibus per Concionatores, & Parochos denuncietur Synodus, populi que ad deuotionem, orationes, ieiunia, sacramentum poenitentiae, sanctissimæ Eucharistiæ assumptionem, aliaque pia opera excitentur: vt actio Synodalis, Deo opitulante, dignum sortiatur exordium, felicemque, & fructuosum progressum, & finem. Hæc ibi. Oratio, seu Missa de Spiritu Sancto à Clero in Festis quintis dicenda erit.

2. Prædie diei constituta pro Synodo, ex eodem cereemoniali ibidem. pulsari debent campanæ, tum Cathedralis. tum aliarum Ecclesiarum sollemni ritu, & præsertim sub noctem præcedentem. qua de re opportune monendi erunt Ecclesiarum Præfecti.

3. Eodem die affigetur schedula, varijs in locis, indicenda Hora pro Synodo, cuius formulam habes infra in 4. parte cap. 1. num. 6.

DE OFFICIALIBVS SYNODI.

Cap. XVIII.

- 1 **P**ost consultationem de prædictis in Congregatione consultorum; facienda est electio Officialium Synodaliū.
- 2 Sunt autem hi. Præfectus Hospitiorum cum socijs, de quibus actum est supra cap. 8. Promotor vnus, seu plures, Vrbani, & Foraneus.
- Secretarius, Notarius, Coadiutor, siue lector Decretorum, & Catalogi Cleri.
- Præfecti disciplinæ Clericalis, Synodalis, & Scrutiniij.
- Iudices querelarum, & excusationum.
- Procurator Cleri, qui agat cum Episcopo nomine communi, si opus est.
- Oeconomus pro cathedratico recipiendo.
- Confessarij Cleri.
- Magistri caremoniarū cum adiutoribus Clericis.
- Officiarij Synodi. Vt autem eligantur aptiores, eorum munera breuiter hoc loco indicabimus, de quibus nondum locuti sumus.

DE PROMOTORE

Cap. XIX.

- 1 **S**ive vnus, sit siue duo, ad libitum Episcopi, hi parandi erunt, saltem pluuiatibus, nisi alter eorum sit Canonicus Cathedralis Ecclesiæ, qui canonicali vtetur habitu secundum præbendam, & ordinem suum; & sedebunt ad mensam, de qua diximus supra cap. 9. num. 7. erunt autem I. V. D.
- 2 Vgebunt actionem Synodalem, pro emittenda professione fidei; pro clero vocando, & Scrutinio eiusdem; pro electione Examinatorum, & Iudicis pro euulgatione Decretorum; pro pœnis contra absentes, & pro rogatu Notarij.
- 3 Verba propria, seu formulas dabimus infra in 4. par. cap. 7. & cum loquuntur cum Reuerendissimo Episcopo, eum appellare debent titulo tantum Reuerendissimi; quia actio est Ecclesiastica. si Archiepiscopus, vel Cardinalis est, appellent etiam titulo Illustrissimi. Absit autem à Synodo curialis aduolutio.
- 4 Maior de duobus amborum nomine loquatur, stans à dextris alterius Promotoris.
- 5 Antequam loquantur, & postquam dixerint, profundam capitis inclinationem Episcopo faciant; neque discedant ad locum suum, donec Episcopus decretum fecerit verbo.
- 6 Recitent de folio, clauso in libello aliquo

decenti, & ornato, quem ipsemet, qui legit, teneat; & alta voce vt alij (saltem viciniore, & plene audire possint.

DE SECRETARIO SYNODI.

Cap. XX.

- 1 **C**onuenit, vt Secretarius eligatur à Canonicis Diaconis, si Ordo habetur distinctus, & paratus Canonicalibus indumentis agat cum Episcopo.
- 2 Ad eundem spectat ordinare lectionem Decretorum iuxta ea, quæ in consultorum congregatione præscripta fuerunt, & item quid prius, quidue postea sit agendum.
- 3 Socium sibi eligat, qui sibi ministret de mensa ad vicinum pulpitem, si quid occurrat legendum, & eiusmodi; & vt, eo recedente, scripta & calamos custodiat in mensa.
- 4 Præuideat, quæ legere debet, ne erret, cunctetur, legat alta voce, vt satis audiat ab omnibus, distinctè, vt intelligatur. Vide formulas eiusdem p. 4. cap. 19. toto.
- 5 In vocatione Cleri, vocabit ipse. nominatim Clerum Ecclesiæ Cathedralis, autem Collegiatarum insigniorum reliquos vocabit eius coadiutor, qui etiam leget reliqua Decreta, quando sunt ita multa, vt leuari merito ille debeant labore nimio legendi.
- 6 Secreto rehent nomina Officialium Cleri, donec euulgentur; ne inde oriantur emulationes, & incommoda; præsertim vbi plures ambiunt in Clero munia.
- 7 Curet affigi valis Ecclesiæ schedulas pro initio Synodi pridie primæ diei; tum in Ecclesia, & in Palatio Episcopali Tabellas de disciplina Cleri, Distributionem eiusdem pro scrutinio faciendo, de qua paulo infra; Catalogum Confessariorum Cleri; tum distribui. Tabellas alias opportuno tempore pro Processione, Scrutinio, Aclamationibus, & eiusmodi per idoneos ministros.
- 8 Quæ lecturus erit, ea prius accipiat cum debitis reuerentijs, ante, & post, ab Episcopo, cui eadem offeret, & ab eo statim recipiet post instantiam Promotorum; quibus instantibus, ipse semper aderit.
- 9 Idem suggeret Episcopo, quæcunq; agenda erunt; quo cum eodem communicabit in cubilo, antequam descendat in Ecclesiam.
- 10 Præscribet cantoribus musicis, iuxta ea, quæ supra docuimus c. 16.
- 11 Idem ipse, si non alius Canonicus aptior, cantabit stans prope sedem Episcopi capita Orationis mentalis in fine sessionum.
- 12 Denique eiusdem partes erunt, vt tota actio

actio Synodalis exactissime cum Magistris Cereemoniarum peragatur, breuissimo sibi facto Indice totius actionis, ab initio usque ad finem, memorie causa, & promptioris executionis, cuius indicis formula dabitur infra p. 4. cap. 12. ne quicquam in hoc genere desideretur a nobis.

DE NOTARIO SYNODI.
Cap. XXI.

- 1 **C**ancellarius Episcopalis solet esse Notarius actionis Synodalis; qui ideo semper aderit prope mensam Secretarij, & in fine cuiuscunque sessionis rogatus a Promotore, vt conficiat instrumentum, &c. respondet, se facturum, assumendo testes aliquos certos de Clero, quorum nomina scribat in Actis.
- 2 Idem solet alicubi vocare Clerum ab eo loco, vbi desinit Secretarius, & absentes notare debet, vt puniantur, nisi excusentur deinde a Iudicibus.
- 3 Ad eundem attinet scribere in libro nomina eorum, qui fidei professionem in Synodo emittunt, vel, si multus foret numerus professorum, per schedulam affixam curet, vt moneantur professuri fidem, quod ferant secum schedulam eum nomine, cognomine, beneficii titulo proprio; & statim ad eam emisserint, consignet quisque suam Cancellario, qui acu, & filo adhibito, schedulas omnes colliget, & conseruabit, & in librum referet, vt sine tumultu ea professio adnotetur. Formulam huius rei habebis infra 4. part. c. i. num. 6.

DE LECTORE DECRETORVM.
Cap. XXII.

- 1 **S**ecretario datur adiutor ad ea multa munera, quae sunt eius propria, & praesertim ad legendum si minus ille multa lege queat.
- 2 Dum legit Decreta, Episcopi praesertim, ad singula pausam faciat, conuersus ad Episcopum; qui forte circa illud, quod proxime lectum fuerit, sensum suum communi sermone aperiet Clero: alioquin profequatur.
- 3 Conuenit, vt de gremio Cathedralis Ecclesiae hic eligatur, & firmiorem habeat vocem.

De Praefectis Disciplina Synodalis, & Scrutinijs.
Cap. XXIII.

- 1 **E**ligendi sunt de Clero, tum Vrbanus, tum Diocesano, si opus est, aliquot Sacerdotes aetate, prudentia, zelo, & disciplina Clericali conspicui, quorum opera tum Clerus vniuersus contineatur in officio, tum promoueat ad meliora.
- 2 Numerus is erit, qui sufficiens esse poterit ad Scrutinium vniuersi Cleri finiendum intra tempus sessionum Synodaliu, ea proportionem, vt vnicuique scrutandorum numerus assignetur, non vltra sexaginta.
- 3 Vt autem vna lingua loquatur omnes in iudicio ferendo de vestibus, barba, colore caligatum, & eiusmodi, conueniant hi semel ante Synodum coram Episcopo, & iuxta Tabellam Scrutinijs conferant inter se, quid communiter sit censendum, ne contraria videantur sentire, aut laxius alij alijs.
- 4 In hoc conuentu dabitur cuique Praefecto Tabella Scrutinijs sancita, vt supra capit. 11. danda infra in 4. part. c. 4. num. 6. & praeterea in Scheda assignabitur vnicuique tum Cleri pars examinanda, tum locus, idest, Capella Ecclesiae Cathedralis pro Scrutinio, quae distributio Cleri, & Capellarum sub tali, vel tali praefecto, vt Clero pateat, in folio, seu folijs affixis in Ecclesia, etiam ipsi curet Praefecti ad formam describendam in 4. p. cap. 9. num. 11. praeter Secretarium. Habeant etiam cathalogum eorum, quos quisque scrutari debet.
- 5 Quisque item Praefectus, eligere potest scribam, vt notet responsiones subiectorum Scrutinio, sed ipsemet scribat ea, quae secreto communicantur, tanquam gratiora.
- 6 Vt autem delatores aliorum secreto habeantur; & tamen, si opus est, iidem repeti possint circa ea, quae deposuerint contra alios Praefectus adhibeat notas aliquas, solus ipse noscat, & delata nemini communicet, nisi Episcopo.
- 7 Scrutinium sumet exordium a publicatione Decreti de Scrutinio; & exerceri poterit etiam domi, extra sessionem Synodalem.
- 8 Scribant ordine, quo per cathalogum quaeque vocant; qui si habuerit omnia requisita iuxta Tabellam Scrutinijs, satis erit scribere, Habet omnia, &c. sin minus, notentur ea tantum, in quibus quisque defecerit.
- 9 Omnino notent, qui ad Scrutinium non accedunt, vt dent condignas poenas.
- 10 In describendo Scrutinio, si eadem for-

R 4 ma

una eademque videntur omnes, poterit in fine consilii liber Scrutinijs, asseruandus inter Acta congruentius.

11. Antequam dimittatur Synodus, valde utile erit, ut hi Praefecti conveniant coram Episcopo, & summarie referant communione statum totius Cleri. quod si quid in communi monendum erit, Decreto opportuno imminenti malo provideatur, antequam discedat Clerus.

12. Qui ex his Praefectis non habent in Synodo locum, aut sedem propriam puta, quia neque Canonici, neque Parochi sint, sedere possunt à tergo Vicarij Generalis, ut praesto quoque sint cum eo ad procurandam disciplinam Synodalem in Clero iuxta Tabellam ea de re edendam, ut supra scilicet praecipua cura Praefectis incumbit.

13. Peracta Synodo dabunt Episcopo Acta in Secretario, distincte scripta, cum catalogo eorum, qui tenebantur accedere, & eorum qui non accesserunt: & in fine totius scripturae subscribant propria nomina, cognomina, & titulum Praefecti Scrutinijs.

DE IUDICIIS QUERELARUM & excusationum. Cap. XXIV.

1. Duo, vel tres una cum Vicario generali deputati solent ad audiendas controuersias, seu querelas: qui prout de iure, breuiter tamen forma iudicij adhibita, illas dirimant, & has diiudicent.

2. Idem excipiant libellos supplices datos pro excusatione absentium examinandos deinde de per acta Synodo.

3. Si quae nascuntur controuersiae de ordine sedendi, seu procedendi, iidem breui manu componant, citra praedictum anbarum partium.

DE PROCURATORE CLERI. Cap. XXV.

1. Ut quiete, sine tumultu, agantur omnia, solet alicubi deputari ab Episcopo Procurator Cleri, ad quem adeat Clerus, ut eius nomine cum Episcopo communi nomine agat in Synodo, si quae forte decernantur difficiliora. quod si Clerus eum elegerit ad alia negotia Cleri, ille ipse poterit etiam ab Episcopo nominari. agat autem petita in Synodo venia ab Episcopo, & etiam debita modestia, & reuerentia.

2. Quaecumque petierit nomine Cleri, petat in scriptis Secretario dantis Vide in 4. part. cap. 8.

DE OECONOMO, ET Cathedratico. Cap. XXVI.

1. Quicquid soluitur pro Cathedralico, quod varium est varijs in locis, pro eo exigendo constituitur Oeconomus; & is esse solet Magister domus Episcopi.

2. Solent Episcopi quandoque condonare Cathedralicum; quod in Decreto erit exprimendum, ne fiat in praedictum Episcopalis Cathedralis.

3. Est enim introductum in honorem Cathedralis Pontificalis: quod alij vocant Synodaticum, quia soluitur in Synodo.

4. Regulariter duo solidi soluntur in pecunia usuali, ut patet ex consuetudine communiori, & ex Actis Eccl. Mediol. Neapol. ex antiqua consuetudine Cataloni quinque.

5. In Prouincia Mediolan. ex Actis eiusdem Ecclesiae, soluitur tantum à Parochis. alibi ab alijs quoque beneficiatis. attendenda erit locorum consuetudo.

6. Non placet illa exigendi quotannis Synodaticum (nisi aliud consuetudo postulet) omnia quotannis Diocesana Synodo.

ANNOTATIO. §. 4.

1. Non potest Episcopus augere Cathedralicum, ex Decr. Congreg. Card. super negotia Episc. in vna I. sentent. 15. I. un. 16. 19.

DE CONFESSARIIS CLERI. Cap. XXVII.

1. Expedit, & praesertim in prima Synodo, quod Episcopus remittat Clerum suum à Synodo bene purgatum à peccatis, illuminatum Decretis, & unitum sibi, & Deo: idcirco deputare poterit sex, vel octo Confessarios saeculares, & regulares cum omnimoda Episcopali facultate ad audiendas Cleri Diocesani Confessiones.

2. Imò eisdem communicare poterit facultatem, quam habet in capite. licet Conc. Trid. sess. 24. cap. 6. ut tollantur si quae sint, secretae irregularitates à Clero.

3. Terminus autem praedictarum facultatum satis erit, à diebus sex, vel octo ante Synodum, ad totidem dies post Synodum, & pro Clero tantum.

4. Hic verò tempore Synodi conueniant in Ecclesia Cathedrali ante sessiones, & post eas, ut quemcumque de Clero accedentem audire possint, domi quoque eos audire poterunt, si ij velint: non autem tempore actionis

nis Synodalis. omnino vero adfint omnes pro Communionem Cleri.

DE MAGISTRIS CÆREMONIARVM
Cap. XXVIII.

- 1 **D**Vo saltem Magistri Cæremoniarum eligi debent, quorum alter Episcopo tantum inferuiat, alter Promotoribus, & Secretariis: uterque toti actioni Synodali.
- 2 Habeant igitur Indicem quisque suum, & omnino concordem. cum Indice Secretarij, de quo supra c. 20. n. 12. in quo tota series, & ordo breuiter indicetur, qualem infra suo loco dabimus. in 4. part. cap. 12.
- 3 Publicari, & indicæ Synodum procurent, in Festo Epiphaniæ ad præscriptum Pontificalis Romani, & ut supra cap. 2. num. 1.
- 4 Tum adfint Congregationi consultorum, de qua c. 7. & stantes, cooperto tamen capite, audiant, ut exequantur mandata; reuerenter etiam suggerant, si quid occurrat prenotandum pro Synodali actione.
- 5 In primis autem eorum curæ sit apparatus Cathedralis Ecclesiæ, de quo supra cap. 9. vna cum Sacrist.
- 6 Præterea quæ ad habitum Cleri spectant, de quo cap. 13. ad processiones cap. 14. ad Horas Canonicas, & Missas Synodales c. 15. ad musicos concentu cap. 16. ad campanarum pulsationem cap. 17. nu. 2. ipsi procurent.
- 7 Ad ea item, quæ infra præscribuntur in actione Synodali diligenter attendant.
- 8 Cum Sacristia agant pro præparandis ijs, quæ necessaria sunt ad Missas Synodales: & præter consueta, parentur tria thuribula pro incensando Clero.
- 9 Nam, Diacono incensante Clerum Cathedralis Ecclesiæ, fere statim (incensatis primis Canonicis) duo Thuriferarij incensabuntur Clerum, primo Urbanum, deinde Foraneum hinc inde ambo simul, saltem vnico ductu cuiusque sedilium ordini: & eodem modo iidem dabunt pacem primo cuiusque ordinis sedilium, & primus alijs de more.
- 10 Pro communionem Cleri parari curent stolas pro Sacerdotibus rubei coloris, & vinum sufficiens pro purificatione.
- 11 Cætera, quæ ad Missas spectant, sunt de more: nisi quod in fine Missæ Episcopus non dabit benedictionem, quam dabit in fine sessionis, ex Cærem. Episc. lib. 1. cap. 31.
- 12 Pro Absolutione Defunctorum extendetur pannus ante sedem Episcopi, & accedente Subdiacono Missæ, cum Cruce, &

Acolythis cum candelabris, fiet absolutio de more, Oratio erit pro Sacerdotibus, & Episcopis, ut in Missa, vel alia communis.

- 13 In actione Synodali curent à Beneficiatis, seu alijs Cantoribus cantari Antiphonam à Clero Psalmum alternatim, partim ab Urbano, partim à Foraneo, sedentibus; à duobus Cantoribus litanias, vel à musicis; à Canonico parato, & Subdiacono conueanito Euangelium; à Musicis Hymnum, Veni creator, post inceptum ab Episcopo primum versum.
- 14 Standum erit à Clero, quando stat Episcopus, ut in Pontificali, & præterea ad Acclamations.
- 15 Genuflectendum erit ad primam Antiphonam ante Psalmum, ad Litanias, ad primos versus Hymni, Veni creator; ad benedictionem Episcopalem, & ad orationem mentalem.
- 16 Sedendum erit ad Psalmum, sermonem, & ad lectionem Decretorum.
- 17 Ut autem omnes eodem tempore idem præstent, eligantur sex, octo, aut plures Clerici à grandioribus, vel à Seminario, vel à Clero; qui distributi per varia loca intra Clerum, moneant quando standum quando genuflectendum, quando sedendum, ad nutum, Magistrorum Cæremoniarum, qui manu eleuata, depressa, & magis depressa, sine clamore, tres illos situs significabunt Clericis prædictis, & hi Clero voce demissa.
- 18 Opportune præmoneant Clerum, de Psalmo, qui cantandus erit, prima & tertia die: Saluum me fac Deus, de Feria quinta initio; secunda die: Deus venerunt gentes, de eadem Feria penultimo loco Nocturni.
- 19 Si afferantur Reliquiæ Sanctorum pro iuramento Examinatorum. quod Mediolani fit, eas procurent deferri à prima Dignitate, stola addita sub pluuiali, sine velo longo, cum 4. intorticijs de Sacristia, ad Episcopum, qui cum Clero surgit; deinde cum mitra sedens, & in gremio ambabus manibus, vel supra mensam eas tenens, excipit iuramenta. stabit Clerus ob reuerentiam Reliquiarum. eodem modo reportantur. Videant autem, ne Clerus expectet diutius, & quam par sit, Sacras Reliquias.
- 20 Ordinandæ processioni præerunt iidem Clerici, qui supra, seu alijs, quibus viam præscribent cæremoniarum Magistri, & terminum eiusdem.
- 21 Curent etiam, ut in Altari maiori ardeant sex candelæ, durante sessione Synodali.
- 22 Hæc præcipua sit attigisse satis: Magistri nomen excitat ad omnia bene gerenda, & exactissimè.

D E

DE OSTIARIIS SYNODI.

Cap. XXIX.

Non solum ad portas Ecclesie claudendas tempore sessionis Synodalis, necessarii sunt Ostiarii; verum etiam ad excludendos laicos, uti par est, sine tumultu. Debent ergo esse viri graues, discreti, qui etiam possint admonere eos de Clero, qui suis locis non sedent; sed per Ecclesiam forte vagantur, & fabulis inutilibus vacant.

2. Excludant autem laicos paulo ante, quam inchoetur sessio, & omnino nulli mibi permittant sine consensu Episcopi.

3. Claudantur portae cum clauibus, vna excepta latherali, per quam ij, qui de Clero sunt, eant & redeant pro necessitate corporali.

4. Ante vltimam processionem aperiuntur omnes portae, ut populus introire queat ad laudes diuinas pro gratiarum actione.

5. Si quem repererint contumacem laicum, eum deferant ad Episcopum, cuius mandatum exequantur promptissime, etiam si sit poenale.

6. De Clericis, qui sibi non obediunt, agant cum Praefectis disciplinae Synodalis.

7. Numerus eorum erit ad arbitrium Episcopi, habita ratione portarum, Cleri, & laicorum, qui conuenire solent.

DE CONCIONATORIBVS SYNODI.

Cap. XXX.

Pro sermone ad Clerum datur materia in Pontificali, nimirum, de disciplina Ecclesiastica, de diuinis mysteriis, & de correctione morum in Clero, secundum ea, quae Episcopo videbuntur utiliora.

2. Et ibidem dicitur, quod fiat per virum doctum idoneum, sed hoc intellige, quando Episcopus sermocinari nolit; quod cupere maxime, si possit. certe commodius nunquam potest moueri, & moueri totus Clerus, quam in Synodo Diocesana, exclusis laicis.

3. Alij recitari iubent Orationem latinam, quam non improbo; sed conuenit illa magis Concilio Prouinciali, quam Diocesanae Synodo, ut autem omnes intelligant, & amplectantur ea, quae ad Cleri mores attinent, hodie latine dicta minus efficiunt.

4. Prima, & secunda die praescribitur sermo in Pontificali, & post Venerabiles; quod magis placet, quam post Euangelium, nisi forte Concionator de Euangelio Synodali Thema sumeret ad dicendum.

5. Non vltra dimidiam horam sit sermo, ne impediatur actio reliqua Synodalis.

6. Datur Concionatori benedictio ab Episcopo de more, sed absque Indulgentijs, quae non concedantur, nisi in fine totius Synodi.

7. Omnino vero Episcopus, antequam dimittat Synodum, verba faciat ad Clerum, eo meliori modo, quo se sit, & valet, paterne adhortans, eum ad executionem Decretorum, locus autem opportunus erit, antequam aperiuntur Ecclesiae portae pro vltima processione, ex Conc. Prouinc. s. Mediolan. & haec de Officialibus Synodi. transeamus ad Officiales Cleri.

DE EXAMINATORIBVS.

Cap. XXXI.

De consilio praedictorum consultorum debet Episcopus ante Synodum deligere examinatores Cleri, Iudices canonicos, testes Synodales, & Praefatores Collegiarum, & Clericum alios Officiales eiusdem Cleri, secundum variam locorum consuetudinem, ut suo tempore, & loco proponantur Synodo.

2. Et primo examinatores sunt in duplici differentia: nam ij, qui examinare debent promouendos ad beneficia curata, sunt necessario approbandi in Synodo, at alios ad examen ordinandorum, seu approbandorum ad audiendas Confessiones potest Episcopus eligere, etiam extra Synodum, & arbitrari suo.

3. Primi Ordinis ergo, approbandi in Synodo, plures proponi debent, ut ex ijs saltem sex a Clero approbentur, ex Concil. Tridentini regula sess. 24. cap. 18. plures tamen ad honorem aliquorum approbari solent, & debent.

4. Qui assumuntur e Regularibus, proponantur Clero de nomine, & cognomine noti, nec dum Officij, quod habent, titulo ad plenioram validitatem examinis in concursu Parochialium, & ne contingat ambiguitas, an valeat concursus.

ANNOTATIO.

§. 5.

Nominatio Examinatorum ex titulo Officij, quod Regulares habent, V. G. Prior S. Dominici, Guardianus sine Lector S. Francisci efficit, quod approbatio facta a Clero non cadit, nisi super eum, qui tempore Synodae erat Prior, seu Guardianus, seu Lector, non autem in successores eorum in iisdem gradibus.

bus, quos ignoret Clerus, & Rota sapius declarauit, fuisse nullum illud examen in concursu Parochiarum, in quo assuit successor Examinatoris approbati tantum ex titulo: non de nomine, & cognomine, ut docet Garzias de benef. tom. 2. part. 9. c. 22. dub. 2. fortasse valeret eo casu, quod proponitur Prior S. Dominici, qui pro tempore fuerit. hoc enim modo approbatur etiam successor à Clero, quicumque illo fuerit.

5 Certe ij esse debent omnino, aut Magistri in Theologia, aut Doctores, vel saltem licentiat in iure Canonico; & ex ordine Mendicantium assumi possunt, ex prædicto Concilio, aut non Mendicantium Regularium, quod si desint eiusmodi, eligi possunt alij Clerici magis idonei, ex declarat. Conc. Trid. quam recitat Massob. in Praxi de concursu Requir. 11. dub. 2. in fine.

6 Pro quorum examinatorum approbatione duplex est modus; vel imprimendo eorum nomina in schedulis coniungendis in vnam, cum notis A. R. nimirum Approbationis, & Reprobationis, electisque compi omiffarijs, quod in Synodo fit Mediolanensi. Vel breuius interrogando Clerum voce acta per Secretarium. Placent ne vobis? & hic modus hodie magis est communis in insignioribus ciuitatibus.

A N N O T A T I O.

§. 6.

Stephanus Quaranta V. Synodus recitat litteras Sacra Congreg. Concil. Trident. datas die 11. Iulij 1592. ad Patriarcham Venetiarum in quibus approbatur uterque modus, per vota secreta, seu aperta, eligendi Examinatores in Synodo. semper tamen approbandi erunt cum maiori parte suffragiorum, vel cum dimidia, ut dicitur in Synodo 6. Diœc. Mediol. eorum, qui sunt presentes in Synodo legitime congregata. Lege Massobr. in Praxi de concursu Requir. 11. dub. 7. & 8.

7 Iurare debent Examinatores approbati, ex Concil. Trid. ad Sacra Dei Euangelia.

A N N O T A T I O.

§. 7.

Nihil refert, an ij iurent super Euangelia, vel Sacras Reliquias Sanctorum. puto S. Carolum introduxisse SS. Reliquias pro iuramento, ut in Synodo appareat veneratio Sanctorum (continet eum Synodus am-

nium, ferè Catholicorum dogmatum doctrinam, & praxim) tum vero etiam, ut nouiterius. Examinatores excitentur magis ad obseruandum id, quod ipsi iurant. relinquitur ergo arbitrio Episcopi, penes quem tamen S. Caroli auctoritas esse debet in hoc genere summa.

8 Absentes iurabunt in manibus Episcopi, seu Vicarij Generalis extra Synodum. quod idem præstabunt ij, qui pro tempore succedent iam approbati à Clero, ut dictum est in annotat. §. 5. antequam accedant ad examen, in concursu parochialium Ecclesiarum.

A N N O T A T I O.

§. 8.

Quia dubitant Doctores, an singulis annis eligendi sint, & approbandi examinatores, addunt plerique hodie in fine Decreti, De Examinatoribus, hanc clausulam: Quorum Officium duret, donec altera Synodus habeatur. & valet Decretum, quid vero agendum sit de mortuis omnibus Examinatoribus, ut alij subrogentur extra Synodum, ad nos non attinet, quia casus extra Synodum est. Vide Massobr. loco citat. Requir. 12. dub. 2. & 3. seu Garziam de benef. par. 9. cap. 2. num. 8. & 73. ubi ex Clem. VIII. decreto docent, eos eligi posse cum consensu Capituli usque ad tempus futura Synodi.

De Iudiciis Synodalibus. Cap. XXXII.

1 **I**udices quibus delegendæ erunt causæ à S. Sede Apostolica, vel eiusdem legatis, debent esse omnino in Ecclesiastica dignitate constituti, aut Personatum obtinentes, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonici. Conc. Trid. sess. 25. c. 10.

2 Nec refert, quod ij forte non sint Doctores: quia potest deinde dari A. S. S.

3 Quatuor saltem ex Concil. Trident. nominandi erunt aut etiam plures & hodie præsertim quam plures eligendi erunt ob constitutionem Gregor. X V. de Conseruatoribus editam ann. 1621. ut Regulares è numero Iudicum Synodaliū deligere sibi possint latiori facultate Conseruatores suos, ait Papa.

4 Horum approbatio fit eodem modo, quo Examinatorum, de quibus supra. neque tamen iurare tenentur, quemadmodum Examinatores: & ducant eodem modo.

ANNO.

ANNOTATIONES. §. 9.

- 1 **C**anonici Regulares, aut Monachi, etiā si sint in Cathedrali Ecclesia, non sunt capaces delegationum Apostolicarum ex Archidiacon. Geminian. & Butr. in cap. statutum 11. de rescript. in 6.
- 2 Canonici Collegiatarum, etiam insignium, alioqui Doctores, non possunt esse Iudices Synodales, etiam si nullus Doctor reperiretur, nec eis aptior in Capitulo cathedralis, & inter obrinentes dignitates, ex declar. Sacrae Congreg. Conc. Trid. quam recitat Massobr. de Synodo cap. 4. dub. 10. in fine.
- 3 Neque item Canonicus in Cathedrali dispensatus super minori etate, ut fuso probat idem Massobr. loco cit. dub. 11.
- 4 Potest autem eligi Index Synodalis, Protototarius Apostolicus, ex eodem Massobr. dub. 12. tum Vicarius Episcopi, dub. 13. hoc est, Generalis, non Foraneus.
- 5 At in Prouincia Mediolanensi debent nominari omnes Canonici Cathedralium Ecclesiarum Iudices Synodales in gratiam Regularium illius Prouincia, ex Decreto quod ego legi authenticum apud Episc. Laudens. à Sacra Cong. Conc. Trid. edito die 27. Septemb. 1614. & habetur infra p. 4. circa finem.

De Testibus Synodalibus. Cap. XXXIII.

- 1 **T**estes Synodales dicuntur, quia in Synodo deliguntur, alijs electi extra Synodum, dicerentur tantum Testes publici: ij vero debent esse viri graues, zelo disciplinae clericalis illustres forma facti Cleri, verbo, & exemplo potentes.
- 2 Septem constituuntur, in Actis Eccl. Mediol. Concil. Prouin. 5. sed & plures arbitrio Episcopi pro amplitudine Diocesis, assumi possunt.
- 3 Si palam nominantur, & adsint in Synodo, inter ibidem, alijs extra Synodum, si absint; vel, si schedula secreto habeantur.

ANNOTATIO. §. 10.

Plures Episcopi hodie non euulgant nomina Testium, ut libenter possint exercere munus suum, minori cum odio Clericorum, quos deferre debent ad Prælatum. iurabunt ergo hi secreto in manibus Episcopi.

De Punctatoribus. Cap. XXXIV.

- 1 **I**N Collegiatis Punctatorum munus est notare absentes ab Horis Canonicis, aut

Missæ; & solent esse duo; tūc ut alter eorū saltem intersit: tūc, ut, ambobus concordantibus, absit suspicio infidelitatis in notando.

- 2 Episcopus in Prouincia Mediol. ex Actis eiusdem, in Prou. Conc. 1. debet alterum eligere, alterum Canonici. Vterque iurat, ex Concil. Mediol. Prou. 4. hic iurat in capitulo, ille in Synodo, ex Conc. Mediol. Prou. 5.

De Iuramento Examinatorum, Testium, & Punctatorum. Cap. XXXV.

- 1 **I**uramentum erit præstandum mane, ex Conc. Prou. Mediol. iv. & hoc iv. ideo dicitur, ut eius ratio habeatur in distributione partium totius actionis Synodalis.
- 2 Et eo modo, quo supra diximus de Examinatoribus, poterunt iurare Testes publice nominati, & Punctatores ab Episcopo delecti.

De Officialibus Cleri. Cap. XXXVI.

- 1 **A**d aliquorum præ alijs indicanda materiam, & pleniorē in Clero rerum notitiam, consueuerunt Episcopi prudentiores distribuere officia Clericalia in Synodo, pro consuetudine locorum, & varia necessitate rerum.
- 2 Declarantur itaque primo loco consultores S. Officii, si penes Episcopum sit tribunal, ut Neapoli.
- 3 Recognitiones librorum imprimendorum.
- 4 Reuifores Indulgentiarum, quæ à S. Sede Apostolica obtinentur.
- 5 Præfetti Musicæ, ne in Ecclesijs prophana cantentur, aut indecora.
- 6 Syndici, seu Procuratores Cleri pro immunitate, & alijs.
- 7 Præfetti, & administratores Seminarij, tūc spiritualium, tūc temporalium rerum.
- 8 Præfetti disciplinae clericalis in ciuitate, distributis classibus clericorum.
- 9 Vicarij Foranei, & Priores Confraternitatum Parochorum.
- 10 Visitatores generales.
- 11 Prior Doctrinae Christianæ.
- 12 Confessarij speciales Clericorum minorum.
- 13 Præfetti Fabricæ Ecclesiasticæ.
- 14 Aduocati, & Procuratores pauperum.
- 15 Oeconomi beneficiorum vacantium.
- 16 Vicarij Monialium.
- 17 Præfetti funeralium.
- 18 Præfetus spiritualis carcerariorum.
- 19 Præfetti Processionum.

- 20 Praefectus Orationis 40. horarum.
 Penitentiarii minores Cathedralis.
 Praefecti chori.
 Recognitores onerum Missarum.
 Praefecti communium Cleri.
 Dispensatores eleemosynarum ex concio-
 nibus collectarum.
 Recognitores calendarii.
 Reuifores administrationis locorum pio-
 rum.
 Praefecti Confratriarum.

De Reductione Missarum.
Cap. XXXVII.

- 1 **I**N eadem Congregatione consultorū praefatorum erit agendum, si opus est de forma reducendi Missas seu Anniversaria, quae scilicet ante Concilium Tridētinū imposita fuerant, irrationabilia nunc tēporis effecta.
 2 Nam de Missis post Concilium relictis, facultas reducendi, commutandi, & eas moderandi reseruata est hodie Summo Pontifici, vel Sacrae Congregationi Conc. Trid. ut initio Decreti dicitur, de celebratione Missarum, sub Sanctissimo D. N. Urbano Papa VIII. die 21. Iunii 1625.

De Praefide synodi absente Episcopo.
Cap. XXXVIII.

- 1 **S**I casus accidat, quod Episcopus infirmetur, aut alio vocetur, neque velit prorogare Synodum in aliud tempus, videndum erit de Praefide eiusdem Synodi. qua in re addam plura non aspernanda.
 2 Et quidem, si protoganda sit in aliud tempus, erit hoc significandum vniuerso Clero formula propria, de qua infra in 4. p. c. 1. n. 5.
 3 Si nolit eam prorogare, Vicarius Generalis eam conuocare poterit, de speciali mandato Episcopi.
 4 Verum, quid, si Vicarius non sit Protonotarius Apostolicus, sed vel Canonicus, vel Praepositus collegiatae inferioris, qui casus contingit Nonariae sub Carolo Episcopo nostri Ordinis à Basilica Petri. Difficultas erat propter habitum in Synodo. quem decebat esse, vel parem, aut superiorem habitu Canonico-
 5 rum. non enim vti poterat ille Rochetto, & mantelletto; neque volebant eum Canonici Cathedralis Ecclesiae sedere supra ipsos cum pluuiali, quae erat vestis propria Praepositi Collegiatae S. Gaudentij, tunc Vicarij; vti vero mantello communi longe minus eum decebat in Synodo.
 6 Vocauit igitur Episcopus aegrotus Hiero-

nymum Septalem Protonotarium Apostolicum, quem cum litteris patentibus Praefidem Synodalem declarauit, & Congregationibus Synodalibus, de quibus haecenus, tūm Synodali toti actioni merito praefecit.

De Caremonijs Synodalibus absente Episcopo.
Cap. XXXIX.

- A**ctum igitur est de ceremonijs adhibendis, praesente praedicto Praefide, absente Episcopo, & auctore huius operis actionem Synodalem dirigente.
 2 Et quidem solemnibus Missis ille interfuit in Choro supra Canonicos; Praeposito primam Missam cantante, & Canonicis reliquas duas; iuxta Decreta Sacrae Rituum Congregationis relata à Genue. in praxi Neapol. cap. 52. circa finem, & alijs.
 3 Seditibus deinde omnibus in loco sessionali, sedit ille tanquam praeses, in medio Cleri in sede coriacea supra vnicum gradum, tapete subtrato, eleuata; rochetto, & mantelletto indutus, ceteris Canonicis pluuialia, planeta, & dalmaticas iuduris. quo de tamen habitu dubitari posset; an parandi sint, absente Episcopo. & ego negarem; tūm quia Episcopus abest, tūm quia Praefidis praedictus habitus est inferior habitu Canonico-
 4 rum solenni; debet autem praecedere tūm loco, tūm habitu. Certe ad Missam primam cappas gestarunt Canonici supra rochetto, de more.
 5 Lectae fuerunt à Secretario Synodi patentes litterae de constituto Praefide.
 6 Qui statim inchoauit Antiphonam, & reliqua addidit, ut in Pontificali.
 7 Ad Euāgelium benedixit incensum de more, & Diaconum, cuius librum osculatus est in fine, non tamen fuit incensatus, quia non erat paratus pluuiali.
 8 Recitauit Orationes, & Hymnum inchoauit, Veni creator.
 9 Sermonem habuit ad Clerum de suggestu tertia die, & praeclarè.
 10 Totam actionem Synodalem prosecutus est, quam Episcopus praestitisset, excepta benedictione in fine sessionum, à qua abstinuit.
 11 Ad osculum pacis recepit Clerum, ut solebat Episcopus.
 12 In fine Processionis ante Synodum Canonicus Hebdomadarius in cornu Epistolae dixit Orationes praescriptas in fine Hymnorum, & Psalmorum.
 13 Vicarius autem Generalis, in processione quidem ibat cum suis Canonicis, vti Praepos-

positus cum pluviali: at cum eodem pluviali in actione Synodali sedebat in sede alijs parata pro Vicario Generali, de qua supra cap. 7. n. 7. quæ omnia observari possunt, quando absente Episcopo, Vicarius Generalis, & simul Protonotarius Apostolicus, præficitur Synodo cum mandato speciali.

De ultimo agendi pridie Synodalis actionis.
Cap. XL.

- 1 **H**is ita ritè constitutis, pridie diei indicæ pro inchoanda Synodo affigi debent schedulæ de hoc initio, pluribus in locis, ad formam infra præscribenda part. 4. c. 1. num. 6.
- 2 Pulsandæ sunt campæ festivo sonitu à primis Vesperis, ex carem. loco cit.
- 3 Habenda est coram Episcopo Præfectorum Scrutiniij Congregatio, de qua supra c. 23. n. 3.
- 4 Officiales quique se comparent ad propria munera diligenter præstanda; quos ideo moneri curret Episcopus tum per Tabellam in loco publico affixam, tum singillatim per idoneos viros, tantò ante, ut per octo saltem dies id certo sciant, & prout supra ipsdem præscriptum est agant diligentius.

- 5 Affigantur Tabellæ, Disciplinæ Synodalis, & Capitum orationis publicæ pro quibus scilicet orandum est à Clero: tum in Palatio Episcopi, tum ad valvas Ecclesiæ Cathedralis, & intra eandem.
- 6 Dum Clerus singillatim ad civitatem venit, & Episcopum adit, ille benigne omnes excipiat, & si quid singillatim velint suggerere, libenter audiat.
- 7 Idem Episcopus cum Magistris Cereemoniarum eligat sibi ministros de more pro Missa Pontificali, & assistentes Diaconus pro sessione Synodali, si forte ij occupati sint alijs muneribus ad Synodum spectantibus, qui alioqui deberent assistere.
- 8 Præstibat horam conveniendi ad Synodum, tam mane, quam à prandio & item terminandi sessiones.
- 9 Proponatur Edictum de processione habenda per Vicarium Generalem, ut in 4. part. c. 6.
- 10 Secretarius deniq. recognoscat omnia, quæ imprimi, describere curavit, iuxta ea, quæ in Congregationibus Synodalibus fuerunt præordinata; & præsertim Tabellas omnes, ut supra, requisitas, cum notula Officialium, catalago Cleri, & Decretis in Synodo legendis.

DE ORDINE SYNODI DIOECESANÆ.

Pars Secunda.

Quoniam in Pontificali describuntur Ritus, & Cæremoniæ Synodi tribus diebus, hoc est, tribus sessionibus, celebrandæ nec prohibetur tamen minori dierum numero Diocesanam

Synodum celebrari: ideo descripturi nos hoc loco totius Synodi ordinem, triplicem eundem ipsum dabimus, pro trina, pro duplici, & pro unica sessione.

ORDO SYNODI DIOECESANÆ

pro trina sessione:

PRIMA SESSIO.

- 1 **H**ora indicta, Capitulo Ecclesiæ Cathedralis cum Seminario, & uniuerso Clero in aula Episcopali congregato, descendit Episcopus ad Cathedralē Ecclesiā, cappā, indutus, ipso Clero præcedente, Canonicis autem Episcopum sequentibus.
- 2 Si est Archiepiscopus, deferri facit ante se Crucē. imagine Crucifixi ipsum respiciente.
- 3 In porta Ecclesiæ aquam benedictam de more sumit, & aspergit se & alios.
- 4 Organa pullantur, & campanæ. interea orat ante altare Sanctissimi Sacramenti (quod non erit in altari maiori durante Synodo, si aliās ibi asseruatur) & ante altare maius.
- 5 Cantatur Nona (ut aliās Tertia in Festis) & induitur paramentis Pontificalibus.
- 6 Missa celebratur de Spiritu sancto, absque ulla commemoratione, etiam Duplicis Festi seu Dominicæ, & sine Euangelio in fine, ex cæremon. Episcop. lib. 1. cap. 3. incensatur in ea totus Clerus.
- 7 Fit communiō eiusdem Cleri, ex Pontific. stolis rubeis assumptis à Sacerdotibus, qui forte non celebrant.
- 8 Non datur benedictio in fine Missæ, ex cæremon. loc. cit. sed in fine sessionis: finita Missa exiit Episcopus paramenta Missalia usque ad Tunicellam inclusus, & accipit pluuiāle. ibid. Canonici retinent paramenta, ut in Missa.
- 9 Peracta communionē inchoatur Processio, pro qua distribuuntur Tabellæ præcum paulo ante Communionem. Clerus autem sub vna tantum Cruce procedit.

ANNOTATIO.

§. 1.

Alicubi fit processio ante Missam, ex Con. Prou. 2. Mediol. imo pridie ut Neapoli cum reliquis S. Iannarij, & Perusie aliquādo pro translatione Reliquiarum S. Herculanij, & S. Caroli communior usus est, ut fiat post Missam, ut dum cantatur Missa conueniat Clerus totus opportunē ad pleniorē Processionem.

- 10 Si adest consuetudo, quod conueniant etiam Regulares, & Consecrates (quod fit, ubi Clerus non est multus) hi procedant sub eorum Crucibus, & Vexillis.
- 11 Cum Cruce Cleri adsint candelabra cum candelis accensis, nisi adsit Crux Archiepiscopalis, cui tantum dantur candelabra, & deferretur ante Canonicos tantum.
- 12 Quilibet primatum gerens in vnaquaque Cleri parte, siue Urbani, siue Foranei, & quocunque nomine vocetur. in medio Ecclesiæ ante Altare inchoet genuflexus cum suo Clero Hymnum: Veni creator. Idem faciat etiam Episcopus.
- 13 Si proceditur ad aliquam Ecclesiam puta, Patroni loci, ibi cantatur Antiphona, cum Versu, & Oratione de eo ab Episcopo: alioquin recta reditur ad Cathedralē.
- 14 Post reditum ad Ecclesiam maiorem Clerus sua quisque loca petit, & Episcopus remanet in loco Synodali apud sedem sibi paratam, seu faldistorium. si est Archiepiscopus, qui Crucem eius deferret, remanet in medio, in loco ut supra parato.
- 15 Cum aliquantulum sederint omnes, Diaconus qui est à dextris Episcopi, stans cantat versus Clerum: Orate: iisdem notis, quibus aliās cantatur: Leuate. ex Actis Nouar.
- 16 Genuflectunt omnes versus altare, & orant mente modico spatio. Tum adhuc genuflexus Episcopus, sine mitra, inchoat Antiphonam: Exaudi Domine: præintonante eo, ad quem de more spectat: & dicitur tota genibus flexis.
- 17 Psalmo inchoato: Saluum me fac Deus: sedet Episcopus, accepta mitra; sedet etiam Cle.

- Clerus, & alternatim ab Urbano, & Foraneo cantatur Psalmus. At Clerici deputati moneant Clerum, quando genuflectendum, standum, & sedendum.
18. Antiphona repetita, surgunt omnes & Episcopus, deposita mitra, & conuersus ad altare, dicit Adsumus, vt in Pontificali.
19. Addit aliam Orationem, vt ibid. qua finita, accepit mitra procumbit ibidem supra falistorium, alijs omnibus genuflectentibus, & cantores duo in medio Cleri post Episcopum dicunt Litanias, nisi eas cantent Musici, vt sup.
20. Dicto: Vt omnibus fidelibus, & ceteris. Episcopus solus cum ministris surgit, & baculum sinistra tenens, stans versus Synodum dicit: Vt hanc, &c. vt in Pontificali. producitq; signum crucis super omnes; & iterum procumbit vsque ad finem Litaniarum.
21. Quibus dictis, surgunt omnes; & Episcopus deposita mitra, dicit stans vt supra: Oremus. & ministri: Flectamus genua. Leuate (nisi sit tempus Paschale seu Dominica, argum. à simili in Benedictione candelarum Missali) tum Orationem, Da quesumus, &c.
22. Deinde sedens cum mitra facie versa ad Synodum, imponit incensum in thuribulum, & benedicit, more solito, ministrante Præbytero assistente nauiculam, vt alias.
23. Duo Canonici Diaconali, & Subdiaconali vestibus indutis, vt in Missa, coloris rubei, benedictione de more accepta, vna cum Acolythis candelabra deferentibus accedunt ad partem dexteram Episcopi, & iuxta eam in plano Diaconus cantat Euangelium: Conuocatis, IESVS &c. stantibus omnibus, & Episcopo baculum, vt alias, tenente inter manus.
24. Osculatur librum Episcopus, & incensatur à Præbytero Assistente, de more.
25. Et statim sine mitra genuflexus versus altare, toto Clero genuflexo, incipit Hymnum: Veni creator: prosequente Clero seu Musicis cantoribus.
26. Finito primo versu, qui constat ex quatuor versiculis, surgunt omnes, & sine mitra Episcopus stat versus altare vsque ad finem.
27. Otiarij, dum cantatur Hymnus, vel prius, excludant laicos, & portas Ecclesiæ claudant.
28. Sedent omnes cum silentio, & Episcopus, accepta mitra, sedens alloquitur Clerum alta voce. Venerabiles confacerdotes, &c.
29. Post allocutionem, vel prius (ait Pontificali) prout magis placuerit, hoc est post Euangelium, si de eo sermo sit habendus, accedit Concionator comitatus ab altero ex Cære-

moniarijs: & genuflexus ante Episcopum petit ab eo, vt alias, benedictionem sine Indulgentijs.

30. Concionator non ultra mediam horam sermonem habeat ad Clerum, & eo finito discedit.

31. Audiuntur quærelæ, ex Pontificali sed vsus obtinuit, quod deferantur ad Iudices deputatos.

32. Secretarius igitur decreta secum ferens, comitatus à Cæremoniaro accedit ad Episcopum, cui facta debita reuerentia, offert Decreta, & quærit ab eo an ea nunc velit legi, quo annuente, & reddente folia Decretorum, facta rursus reuerentia Episcopo, tum Canonicis, ascendit pulpitem: & alta voce legit in hæc verba, stans aperto capite.

DECRETVM DE SYNODO *incepta.*

IN nomine Sanctissimæ, ac indiuiduæ Trinitatis Patris & Filij, & Spiritus Sancti, Amen.

NOS N. N. Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Sanctæ Ecclesiæ N. (addat alios titulos, Comitatus, seu Principis, si quos habet.) Ad Dei omnipotentis, ac Beatissimæ Virginis Dei matris, & Sanctorum Patronorum N. N. & N. laudem, nostram Diocesanam Synodum incipimus. faxit idem omnipotens Deus pro sua misericordia, precibusque Virginis Beatissimæ, ac eorumdem Sanctorum, aliorumque, vt, quemadmodum speramus, ex hoc sacro catulumen, & Spiritum omnes reportemus ad officia nostra secundum voluntatem Dei peragenda.

33. Sedet, & capite recto legit alia Decreta pro initio Synodi, quæ hic significabimus, describenda fusius in 4. parte huius voluminis. cap. 9. à num. 2.

DECRETVM DE MODO VIVENDI *Synodi tempore.*

Quoniam nihil fere, &c. vt infra.

DECRETVM DE MINISTRIS *Synodalibus.*

Constituimus in hac nostra Synodo, Promotorem M. R. D. N. N. seu Promotores. Urbanum N. Foraneum N. cum titulis, vt de vocatione Cleri in prima part. c. 12. n. 6. præscriptum est, Secretarium N. N. Iudi-

Iudices quærelarum, & excusationum :
N.N.N.N.

Præfectos disciplinæ Synodalis, & Scrutini
N.N.N.

Præfectum Hospitiorum. N.N. Coadiutores
N.N.N.

Confessarios Cleri N.N.N. cum facultate no-
stra absolendi à casibus etiam Nobis refer-
uatis durante hac Synodo vsque ad
mensis huius, & pro Clero in Confessione
audiendo tantum, vt quisque redeat ad pro-
pria bene purgatus, & Deo magis comuni-
catus, ad vtilitatem quoque populorum no-
stræ Diœcesis.

Procuratorem Cleri N. N. qui ad Nos deferet
quæcunque Clerus exoptat.

Oeconomum pro exigendo Cathedralico
N.N.

Magistros Cœremoniarum, quibus om-
nes obediant, N.N. & N.N.

Ostiiarios Synodi N.N.N.N. quibus item
pareant omnes in eorum officio. Norarium
N.N.

*DECRETVM DE PRÆVIDITIO
nen asserendo.*

Decernimus, &c. vt loco citat. nume-
ro 4.

*DECRETVM DE NON
discedendo.*

Vobis præterea omnibus, &c. vt loco ci-
tato num. 5.

*DECRETVM DE ORATIONE
publica.*

Quoniam veteris est instituti, &c. vt in-
fra loc. cit. n. 6.

34 Descendit de suggestu, & vna cum Pro-
motore, seu Promotoribus accedit ad Epi-
scopum.

35 Promotor instat pro fidei professione. si
duo sunt, loquatur primus de scripto, sed
in numero plurali, vt in 4. part. cap. 7. num.
1. & cum titulo conuenienti.

Cauit Sacrosanctum Concilium, vt omne,
&c. loco nunc citato.

36 Episcopus respondet: Decernimus, ac
mandamus ita fieri.

37 Discedunt illi, & secretarius de suggestu
legit sedens in hæc verba.

Barth. Gavant.

*DECRETVM DE PROFESSIONE
Fidei emittenda.*

Sacrosancta Tridentina Synodo illud,
&c. vt infra. 4. par. cap. 9. nu. 7. & addit
Decretum hac de re Conc. Trident. vt ibid.
Cogit temporum, &c.

ANNO TATIO.

§. 2.

In Prouincia Mediol. legitur etiam decre-
tum Conc. Prou. primi: Verba sunt. Sacri
igitur Concilij Tridentini auctoritate &c.
qua item dabimus infra, in fine 4. partis.

38 Lectis Decretis addit idem Secretarius.
Accedant igitur, &c. vt loco cit. num. 7.

39 Qui ergo sunt professuri fidem tunc acce-
dant ad Episcopum, coram quo genuflexi
permaneant, donec eorum nomine formu-
la professionis fidei de suggestu à Secretario
stante & aperto capite, legatur vsque ad ea
verba exclusiue: Sic me Deus adiuvet. Ha-
betur infra in 4. p. loco cit. num. 7.

ANNO TATIONES.

§. 3.

Notandum est, non teneri Episcopum
emittere professionem fidei in prima
Synodo Diœcesana, qui non habet ibi maio-
rem: sed in prima Synodo Prouinciali quia
tamen Prouincialis Synodus fere nunquam
hodie celebratur, audiendi sunt ij Episcopi,
qui in prima sua Synodo coram Deo, genu-
flexi ante Altare, fidei professionem emit-
tunt, est enim actus summa religionis. quo
casu stabit totus Clerus ob reuerentiam ge-
nuflexi Episcopi, qui breuiori formula, de
qua infra, eam emittet, vt alij, tum sede-
bit accepta mitra, vt alios prostites exci-
piat, & Clerus sedebit, exceptis professu-
ris.

Pro iuramento Episcopi teneant Diaconi
Assistentes Missalem librum ante eum.

2 In Prouincia Mediolan. ex Conc. Prou. 1.
tenentur professionem fidei emittere in Syno-
do etiam ij, qui ad Synodum Diœcesanam
conuenire debent. & quia in ea prouincia,
etiam sacris ordinibus initiati tenentur con-
uenire, vt in edictis Mediolan. & Nouari-
patet, ideo ijdem erunt inuitandi à Secreta-
rio in præfato Decreto, extra eam Prouin-
ciam non tenentur, nisi ij, quos nominat Con-
cil. Trident. sess. 24. cap. 2. (qui nimirum be-
neficia

nesficia Parochialia, & alia beneficia Ecclesiastica habent, & qui in Synodo convenire debent in prima Synodo emitte professionem fidei, nisi Provincialibus Decretis item alij teneantur.

3 Neque tamen omittentes id facere incurrun priuationem fructuum beneficiorum, sed alias pœnas, ut probat Massobr. de Synodo cap. 4. dub. 39. num. 15.

4 Quod si adesse Synodo non possint, id præsent per procuratorem, & valet, ut pluribus idem Massobr. probat cum Barbosa dub. 40. modo fiat cum speciali mandato ibidem num. 43. sed excusari potest, qui excusatur à Synodo.

40 Tumbini, seu terni, aut quaterni ad Episcopum proprius accedant; tenentem librum Euangeliorum, & legentes profiteantur formula breuiori.

Ego N. recipio, promitto, &c. ut infra 4. part. cap. 5. nu. 1.

41 Singuli redeuntes Cancellario, seu Notario dent nomina, & cognomina cum titulis beneficiorum, in schedula, de qua supra part. 1. cap. 21. numer. 3. pag. 27. si non habeant schedulam, curent sua nomina scribi ab eodem Notario in libro ad id parato.

42 Solet esse hora tarda, & ideo de suggestu à Secretario indicitur continuatio sessionis his verbis, facto prius verbo cum Episcopo.

Decernimus, & indicimus continuationem huius sessionis fore hodie hora in qua vocabuntur omnes, & Scrutinium Cleri fiet à Præfatis.

43 Postea Promotor instat, accersito Notario contra contumaciam absentium, his verbis.

Reuerendissime Domine. Cum iam dies &c. ut infra 4. part. c. 7. n. 2.

44 Respondet Episcopus. Ita decernimus, ac iuramus.

45 Cum ad Notarium conuersus Promotor pro rogatu actorum in hac sessione hæc verba profert. si duo sint, in numer. plurali dicantur.

Ego N. N. huius Synodi Promotor rogo te N. N. Notarium Episcopalem ut de omnibus, & singulis in hac sessione peractis vnum, pluraue conficias instrumenta.

46 Respondet Notarius: Conficiam: præsentibus N. N. &c. addit in scriptis: Hæc omnia fuerunt acta in publica sessione, ut supra, adhibitis etiam testibus N. N. & N. N.

47 Contra contumaces absentes per Edictum ad valuas agitur.

48 Sed pro discessu legitur etiam hoc Decretum de suggestu à Secretario.

Ne quisquam à loco, &c. ut in 4. par. c. 9. num. 9.

49 Exiit Episcopus Pontificalia, cappam induit, & data manu tantum benedictione Clero, post Orationem breuem in faldistorio recedit, quem Clerus Cathedralis Ecclesiæ tantum comitatur de more: & omnes discedunt.

50 Statim affiguntur Tabellæ distributionis Cleri, & Capellarum pro Scrutinio.

Continuatio prima sessionis.

51 **A** Prandio statuta hora significata per campanæ sonum conveniunt omnes in Ecclesiam Cathedralem, cantantur Vesperæ cum Completorio à Clero Cathedrali, nisi ab utroque Clero cantandæ sint, ut supra 1. par. cap. 25. numer. 2. Episcopo etiam præsent in cappa.

52 Deducitur Episcopus cum cappa à suo Capitulo in Cathedralem Ecclesiam, ubi de more orat ante Sanctissimum Sacramentum, & ante altare maius, apud sedem suam accipit amictum, stolam, pluuiiale, mitram, & baculum; descendit ad sedem Synodalem. Canonici item, & alij parantur, ut mane.

53 Diaconus assistens à dextris cantat: Orate & omnes genuflectunt. post modicum spatium surgit Episcopus, & dicit Orationem: Adsumus, ut in Pontificali, conuersus ad Altare, si tempus est Paschale, stant & alij de Clero.

54 Sedent omnes cum silentio, & Promotor instat pro vocando Clero, pro Cathedralico soluendo, & Scrutinio peragendo: his verbis.

Reuerendissime Pater, & Domine. Sanctum est &c. ut in 4. part. capit. 7. num. 4.

55 Secretarius de suggestu legit.

DECRETVM DE CLERO Vocando & Cathedralico soluendo.

Vocabuntur omnes & singuli, &c. ut in 4. part. cap. 9. num. 10. & addit.

DECRETVM de Scrutinio.

Scrutinium Synodale, &c. ut ibidem numero 11. & addit.

Præfati

Perfecti Scrutiniij ita distribuuntur per Capellanos huius Ecclesiæ cum Clero.

R. D. N. ad Capellam S. N. Vel Clerus N. conueniat ad Capellam S. N. sub Præfecto N.

R. D. N. ad Capellam S. N. &c.

Qui pro sua quisque timorata, &c. vt in 4. par. loco cit. num. 11.

Qui ad eos non accefferint, &c. vt ibid.

56 Dum vocatur Clerus, Præfecti Scrutiniij, ij maxime, qui sunt scrutaturi partem Cleri postremam. vltimo vocandam, incipiant Scrutinium, de quo 1. part. cap. 23.

57 Clerus autem vocatur ordine seruat, de quo infra in 4. part. cap. 9. num. 12. cum debitis titulis, & honoribus: primo Clerus ciuitatis, tum Diœcesis.

58 Secretarius vocabit, vt dictum est loco citat. non vltra Clerum Ciuitatis. qui vocat, nōter absente, linea ducta cum calamo, etiam si aliqui eos tūc statim excusent. quod deinde dijudicabitur. Vocati dicant alius: Adsum.

59 Oeconomus ad mensam aliquam in loco remotiori ab Episcopo positam recipiat Cathedralicum, & notet soluentes in libro

60 Circa finem sessionis, hoc est, postquam vocati fuerint omnes, & ante Episcopum cum genuflexione transferint (nisi sit ita multus Clerus, vt in crastinum reliqua vocatio sit differenda) datur signum cum campanula Sacristiæ, vt omnes, Scrutinio relicto, redeant ad loca propria sessionis Synodalis.

61 Secretarius de suggestu indicit pro sequenti die Officium mortuorum: his verbis.
Edicimus præterea, &c. vt in 4. part. cap. 9. num. 13.

62 Deinde indicit Sessionem secundam, his verbis.
Decernimus, &c. vt in 4. part. cap. 9. num. 14.

63 Promotor iterum instat contra contumaces absentes, & pro rogatu, vt mane, paulo supra à num. 43. vsque ad 47.

64 Diaconus assistens, seu Secretarius ad dexteram Episcopi cantat: Orate: & genuflectunt omnes, etiam Episcopus cum mitra, vt orent mente.

65 Idem Diaconus proponit capita Orationis mentalis, cum deflexione vocis in vltima Syllaba, à nota, fa, ad notam, re.

Fratres carissimi, toto &c. vt in 4. p. cap. 10. num. 1.

Et inter singula capita interponit moram

genuflexus & ipse; recitando secretè Psalmum, Miserere, post singula capita. cantat autem conuersus ad Synodum.

Numerus Capitarum prædeterminetur ab Episcopo, ad tria saltem.

66 In fine Orationis, manente Clero genibus flexis, Episcopus surgit, & de more benedicit solemniter Clero, sine Indulgentijs.

67 Discedit cum cappa, & Clerus post eum.

Finis Sessionis Primæ.

SESSIO SECVNDA.

1 **H** Ora indicta, & dato signo cum campana conuenit Clerus in Ecclesiam maiorem, vbi expectat Episcopum, qui cappam indutus, comite Capitulo eius. descendit in eandem, cum solitis aspersione, & precibus ante Sanctissimum Sacramentum, & Altare maius.

2 Cantatur Missa à Canonico pro Defunctis, cum vnica Oratione, Deus, qui inter Apostolicos, Epistola, & Euangelium, vt in Missali in prima Missa. Sequentia alternatim dicitur à toto Clero, vel à Musicis.

3 In fine Missæ extenditur pannus niger ante sedem Episcopi; induitur Episcopus amictu, stola, pluuiiali nigro, & mitra simplici. Subdiaconus cum Cruce, & Acolythis cum candelabris sistunt se ad caput panni contra Episcopum. alij duo Acolythes deferunt vas aquæ benedictæ cum aspersorio, & thuribulum cum nauicula: capellanus Missalem librum, in quo continetur oratio scripta, vt infra.

4 In Choro cantatur responsum longum: Libera me, &c. & reliqua fiunt de more: Oratio Missæ, vel, Absolue, sed in numero plurali, mentione facta Episcoporum, & Sacerdotum tantum. Cantores duo dicunt: Requiescant in pace; & amouetur pannus.

5 Mutat Episcopus vestes nigras in rubeas. assumpto baculo descendit ad sedem Synodalem, cum Canonicis indutis, vt heri.

6 Postquam sederit aliquantulum, inuitante Diacono assistente Clerum ijs verbis; Orate: genuflectunt omnes, & Episcopus sine mitra inchoat vt heri, præintonante sibi alie, Antiphonam: Propitius esto, qua finita, surgunt, & sedent omnes recto

S 2 capite,

capite, dum cantant Psalmum : Deus venerunt gentes alternatim.

7 Repetita Antiphona, Episcopus deposita mitra surgit, & stans, versus Altare dicit : Oremus. Nostorum &c. Mentibus nostris, &c. Deus qui nos, &c.

8 Dicitur : Flectamus genua, vel omittitur, ut heri dictum est, num. 21.

9 Cantatur Evangelium, ut heri, cum osculo, & inensatione Episcopi in fine.

10 Dicitur Hymnus : Veni creator : ut heri, cum allocutione ad Clerum : Venerabiles.

11 Fit sermo, ut heri.

12 Promotor instat pro electione Iudicum, & Examinatorum.

Reuerendissime, &c. Concilium Tridentinum, &c. ut in 4. parte cap. 7. num. 5.

13 Secretarius post Decretum Episcopi ore tenus factum, ut supra, ascendit suggestum, & sedens legit Decretum Concil. Trid. sess. 25. cap. 10.

Quoniam ob maliciosam, &c. tum Constitutionem Bonifacii VIII. Statutum. ut in 4. parte cap. 9. num. 15. & addit statim.

Sacra Tridentina Synodus. &c. ut ibidem cum Constitutione Greg. XV. ibidem & statim nominat Iudices cum suis titulis, & ibidem.

14 Subdit : ex Decreto Conc. Trid. sess. 24. cap. 18.

Examinatores autem, &c. usque ad illa exclusive. Peracto, &c. ut in 4. par. cap. 9. num. 16.

Et addit Tridentinum ergo Decretum, &c. ut ibidem.

Nominatque Examinatores electos cum suis titulis.

15 Approbantur à Clero, altero ex duobus modis, ut in 1. par. dictum est cap. 31. numer. 5. Breuius fit interrogando, Placentie vobis? respondet Clerus, quicquid libuerit.

16 Addit Secretarius : Decretum de Testibus Synodalibus.

Vetus est consuetudo, &c. ut in 4. par. cap. 9. num. 17.

Nominat Testes : vel eleuat schedulam sigillatam, in qua secreto habentur : & ait. Dignis de causis eos secreto haberi volumus.

17 Addit item : Decretum de Punctatoribus.

Et quia ad Ecclesiasticam, &c. ut in 4. par. cap. 9. num. 18.

Nominat Punctatores, ordine seruato Collegiatarum.

18 Interim Prima Dignitas portat de Sacrificia Sacras reliquias velo tectas, cum 4. intorticijs ad Episcopum, qui vna cum toto Clero, mitra retenta, congruam honoris significationem adhibet. deinde sedens eas recipit vel in manibus, vel super mensam paruum paratam, de qua in 4. par. cap. 9. num. 5.

19 Secretarius legit : Decretum de iureiurando.

Examinatores, Testes, &c. ut in 4. p. cap. 9. num. 19. 20.

20 Accedunt autem, Examinatores, Testes, si publicati sint, & Punctatores ad Episcopum, & genuflexi, bini, iurant iuxta formulam, quam Magister caeremoniarum illis offert legendam alta voce, ut à vicinis audiantur.

21 Tanguntur ab his sacrae Reliquiae in fine, & hæc demum asportantur eo modo, quo fuerunt allatae.

22 Habes has formulas tres in 4. par. c. 5. num. 2. 3. 4.

23 Addit Secretarius : Decretum de præstando iureiurando ab absentibus.

Qui Examinatores, &c. ut in 4. parte cap. 9. n. 2. & descendit Secretarius.

24 Promotor instat pro Decretis legendis in Synodo : Reuerendissime, &c. Quo diligenter, &c. ut in 4. par. cap. 7. num. 6.

25 Secretarius post Decretum Episcopi de more factum ore tenus, ascendit suggestum, & sedens legit Primò : Decreta Concilij Tridentini de residentia. Eadem Sacra Sancta, & infra. Omnes Patriarchalibus, &c. ut in 4. parte cap. 9. num. 22. cum præcepto diuino, & infra. Ne veto ea, &c. ut ibidem.

26 Si quæ alia legenda sunt ex eodem Concilio Tridentino, legantur hoc loco.

27 Tum legantur Decreta concilij Prouincialis vltimo celebrati, ut publicentur Clero.

ANNOTATIO.

§. 4.

Nam DD. volunt. ideo tenori Episcopum post sex menses à Concil. Prouinciali ad convocandam Synodum Diocesanam, lege Massobr. cap. 2. dub. 5. §. 6.

28 De alijs Decretis Papalibus iubeat Episcopus hoc deinde loco legi, cuiusmodi sunt Bulla Pij II. de Clericis male promotis, & Pij V. de confidentijs beneficalibus : quæ in Prou. Mediol. omnino legi de-

debent, ex Decreto conc. Prou. 3. & 5. & habentur infra in 4. par. in calce. sicut etiam legi debent ibidem ex concil. 1. & 4. de vita, & honestate Clericorum. ex conc. 1. de diuinis Officijs. ex conc. 5. de Cleri disciplina. Item Monitiones ex conc. 4.

29 Alia leguntur arbitrio Episcopi, ordine seruatō dignitatis Auctorum; vt post Bullas Pontificias legantur Decreta Sacrarum Congregationum Cardinalium, deinde Episcoporum Prouincialium, seu Prædecessorum; ultimo, quæ sunt propria Episcopi celebrantis Synodum, siue noua, siue aliàs sancita, prout voluerit.

30 Ne omittatur publicatio compendiosa Bullæ Cœnæ Domini, cum casibus Episcopo reseruatis, & cum prohibitione facta Confessarijs, ne absoluant.

31 Si ediderint Romæ Decreta noua ad Clerum vniuersum spectantia, ea curet euulgari Episcopus, vt Clerus non ignoret, & maxime foraneus.

32 Inter legendum explicet identidem Episcopus causam Decreti, quod legitur, & communi sermone loquatur, vt omnes intelligant, quod ipse decreuit.

33 Quare & qui legit, pausa facta, obseruet, an Episcopus velit loqui de eo: alioquin prosequatur lectionem.

34 Si multa legenda sunt (sed compilari multa à perito possent) Secretarius lectoris opera utatur, & partem legendorum in Sessionem tertiam differre poterit. neque tamen in fine dicatur Clero: Placene vobis? ex Declat. Congreg. Conc. Trid. 27. Apr. 1592.

35 Hora comperenti indicitur continuatio sessionis, & cætera fiunt, vt heri in sess. 1. à num. 42. vsque ad 47. inclusiue.

36 Reassumpta cappa discedit Episcopus, & post eum Clerus.

Continuatio Sessionis secunda.

37 Omnia fiunt, vt heri, à num. 51. vsque ad 54. exclusiue.

38 Vt vocationi reliqui Cleri vacandum erit; Scrutinioque eiusdem, quando multus est Clerus.

39 Vel lectioni Decretorum incumbendum erit. hæc enim in causa sunt, vt tres fiant Sessiones.

40 Atque in his eadem seruentur, quæ pridie num. 58. 59. absque noua præfatione, seu Decreto, aut instantia Promotorijs.

41 Circa finem Sessionis, dato signo cum campanula, vt heri, redeunt omnes ad sua

Barth. Gauant.

loca, si ad Scrutinium accesserint; & indicitur Tertia Sessio, vt heri, num. 62.

42 Promotor instat denuo contra absentes, & pro rogatu: & reliqua fiunt, vt heri à numer. 64. vsque ad finem Sessionis primæ: excepto quod mutantur capita Orationis mentalis, vt in 4. part. cap. 10. numer. 2.

Finis Sessionis Secundæ.

43 Post Sessionem secundam conueniant Præfecti Scrutinij coram Episcopo. moniti à Secretario, vt summarim, & breuiter inter se conferant, quibus in rebus communiùs peccatur contra Clericalem disciplinam ex visis, & auditis in Scrutinio, vt Episcopus, vel Decreto, vel exhortatione oretenus facta moneat Clerum, antequam dimittatur Synodus, cui collationi aderit etiam Secretarius.

SESSIO TERTIA.

1 **H**ora indicta, & dato signo cum campana conueniunt omnes, vt heri dictum est, & omnia fiunt, vt à numer. 1. ad 12. dicitur excepto, quod Missa cantabitur à Canonico de Sanctissima Trinitate cum Oratione addita pro gratiarum actione, sub duplici conclusione.

2 Episcopus assistit indutus amictu, alba, cingulo, Cruce pectorali, stola, & pluuiali albi coloris, mitra, & baculo. vnde & incensabitur initio Missæ, & post Euangelium, nedum cum alijs post Offertorium.

3 Totus Clerus incensabitur, vt in prima Missa dictum est.

4 Musici cantabunt Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, & Agnus Dei; reliqua in cantu Gregoriano. Organum pulsantur.

5 In fine Missæ non datur benedictio; sed paratis Canonicis, & assumptis ab Episcopo parametis rubeis, itur ad locum Synodalem.

6 Inchoatur Sessio, vt prima die à num. 15. vsque ad 18. sed mutantur Orationes, vt in Pontificali.

7 Cantatur Euangelium proprium cum solitis cœremonijs; & post illud Hymnus: Veni creator: vt dictum est in prima die à numer. 22. vsque ad 27.

8 Dicitur: Venerabiles, & fit sermo, vt ibidem 28. 29. 30.

9 Promotor instat, vt legantur, si quæ supersunt, legenda.

S 3 Re.

Reuerendissime Pater, & Domine. Cum ea, quæ, &c. vt in 4. par. c. 7. n. 7.

10 Legit ergo Secretarius, quæ restant legenda. In Prouincia Mediolan. Monitiones legi debent ex Conc. Prou. 4.

11 Promotor instat pro publicatione Officialium Cleri.

Reuerendissime Pater, & Domine; Vt facilius, &c. in 4. p. c. 7. n. 8. & publicantur.

12 Procurator Cleri petit reductionem Missarum ante Concilium relictarum à Testatoribus, seu Anniversariorum.

Reuerendissime Pater, & Domine: Datur facultas, &c. in 4. p. c. 8. n. 1.

13 Tum alia, si quæ velit Clerus, dato supplici libello in scriptis, cui Episcopus responder, prout in Domino iudicauerit.

14 Si nihil aliud agendum sit, potest concludi Sessio Tertia manes; alioquin indicitur continuatio Sessionis, vt prima die à n. 42. vsque 49. excepto 48.

15 Et à prandio sunt eadem, quæ heri, à n. 46. & seqq.

16 Finita vocatione, Scrutinio, Decretorum lectione, & Officialium Cleri publicatione, Promotor instat pro conclusionem Synodi, & in Prou. Mediol. pro indictione futuræ Synodi.

Reuerendissime Pater, & Domine: Cum omnia, &c. vt in 4. p. c. 7. n. 9.

Et: Antiquo canone, & decreto Prouinciali, &c. vt in 4. parte pro Mediol. Prou. ibid. n. m. 10.

17 Secretarius legit Decretum de conclusionem Synodi.

Synodi nostræ, &c. vt in 4. p. c. 9. n. 24.

Addit in Prou. Mediol. Aliam præterea futuram, &c. vt ibid. n. 25.

18 Promotor instat contra absentes contumaces, & pro rogatu, vt prima die à numer. 43. ad 47.

19 Fit Pastoralis sermo ab Episcopo ad Clerum circa Decretorum obseruantiam, ex Prouin. Mediol. 5.

20 Deinde ab Ostiarijs aperiuntur portæ: & fit Processio paulo extra Ecclesiam, si opus est, ob numerum Cleri.

21 Cantatur, Te Deum, inchoante primo, qui in vnaquaque parte Cleri primatum habere videtur.

22 Musici cantores cantare poterunt intra clerum Cathedralis hunc eundem Hymnum, & pulsantur campanæ.

23 Post reditum in Ecclesiam petunt omnes loca sua. vt prius.

24 Episcopus stans versus Altare, stantibus & alijs, dicit, vt in Pontificali.

Oremus. Nulla est, &c. & distribuuntur Acclamationes, si faciendæ sint.

25 Diaconus assistens cantat, vt alias: Orate: & genuflectunt omnes.

26 Proponuntur noua capita Orationis mentalis, vt in 4. par. c. 10. n. 3.

27 Acclamationes fiunt, saktum in prima Synodo, vt aliquando fiunt: & Cæremoniales non eas prohibet, sed parcius adhiberi, censet in Diocesana Synodis. & licet Bononiæ fiant genibus flexis; Mediolani tamen, & alibi à Clero stante.

28 Diaconus ergo Assistentiū primus, aut alius aptior Canonicus, ad dexteram Episcopi stans stantibus omnibus, & Episcopo cum mitra versus Synodum, cantat: Deo Patri, &c. vt in 4. p. c. 11. n. 1. desinens in vltima Syllaba per notas, fa, re; nisi placeant aliæ. ibid. n. 2.

29 Cui responder Clerus, & desinit iisdem notis.

30 Finitis acclamationibus, sedet Episcopus & excipit Vicarium, canonicos, & primores Cleri tam Urbani, quam Foranei ad osculum pacis de more, & cum ijs verbis. Vers. Pax tecum. Resp. Et cum spiritu tuo.

31 Qui deinde dabunt pacem per osculū Cleris suis de more, vt in Missa.

32 Secretarius ascendit suggestum, & legit Decretum de dimissione Synodi. Ad laudem Dei omnipotentis, &c. vt in 4. par. cap. 9. numer. 26.

33 Episcopus benedicit clero, & populo solemniter, respondentibus Muscis cantoribus, genuflexoque clero vsque ad finem.

34 Publicantur Indulgentiæ per eum, cuius interest in Missa.

35 Diaconus assistens cantat, vt in Pontificali: Recedamus in pace. Resp. Clerus. In nomine Christi.

36 Deponuntur paramenta, & Episcopus, facta oratione ante Altare maius, cum cappa reducitur à toto clero ad Palatium.

Finis totius Synodi Diocesanae.

ORDO SYNODI DIOECESANE per duos dies distributa.

SESSIO PRIMA.

1 Describimus eundem ordinem, quem præscripsit Gabriel Palæottus Cardinalis Archiepiscopus Bonon. in suo Archiepiscopali par. 4.

2 Summo enim mane cum cappa indutus Episcopus, deducitur ab vniuerso clero in Ecclesiam;

fiat; & facta ibi breui oratione cantat Missam Pontificalem: ad cuius Offertorium soluitur cathedraticum; Missa est de Spiritu Sancto.

3 Post Euangelium concio brevis habetur. communio cleri fit ab Episcopo.

4 Finita Missa, pluuiale induit, incipit Antiphonam, Exaudi, &c. facit, vt in Pontificali vsque ad Hymnum: Veni creator Spiritus. quo dicto: incipit Processio non longa, extra Ecclesiam.

5 In reditu sedent omnes, & Episcopus sermonem habet.

6 Tum leguntur Decreta de non afferendo praeiudicio. De querelis, & excusationibus, constituendo Iudices, &c. vt praesentes sua nomina infra biduum describi curent. & item de emittenda fidei professione sine instantia Promotoris.

7 Professionem fidei emittunt singuli, qui debent; ij scilicet, qui beneficia obtinuerunt post praecedentem Synodum.

8 Deinde legitur de Residentia vtrumq; Decretum Concil. Trid. vt sup.

9 Ad instantiam Promotoris finitur prima sessio; & Episcopus benedicit solemniter, intimata secunda sessione.

A Prandio.

Fit Scrutinium Synodale in Ecclesia, absente Episcopo.

SESSIO SECVNDA.

1 **C**omitatus à toto Clero venit Episcopus cum cappa ad Ecclesiam: audit sacrum celebratum à Canonico. neque fit processio.

2 Post Euangelium Missa habetur concio.

3 Finita Missa induit Episcopus Pluuiale & Mitram, & incipit Hymnum: Veni creator. & postea sermonem habet, vel ipse, vel per alium.

4 Leguntur deinde Decreta de eligendis Examinatoribus, qui nominantur, & approbantur: iurant statim ad S. Dei Evangelia. Approbatio fit per verba: Placent ne vobis?

5 Item Decretum de eligendis Iudicibus Synodalibus, & publicantur.

6 Item de Testibus Synodalibus: sed non euulgantur eorum nomina.

7 Item Decreta condita ab Episcopo de nouo.

8 Tum nominantur singuli, qui debent interesse Synodo, & respondent: Adsum.

9 Promotor accusat contumaciam absentium: & instat pro fine Synodi.

10 Rogat item Notarium pro Actorum rogatu.

11 Fiunt Acclamationes.

12 Deinde cantatur: Te Deum.

13 Benedicit Episcopus solemniter, cum Indulgentijs.

14 Cantatur: Recedamus in pace, &c.

15 Redit ad palatium Episcopus cum Capitulo, & clero cathedralis Ecclesiae tantum.

A Prandio.

Finitur Scrutinium Synodale, & audiuntur Foranei ab Episcopo in Palatio.

ORDO SYNODI DIOECESANÆ
per diem unum ex eodem Archiepiscopali.

VNICA SESSIO.

1 **F**iunt ea, quae in praedicta Sessione prima, à num. 1. vsque ad 5. excepto, quod Missam planam celebrat Episcopus. neque soluitur Cathedraticum in Missa.

2 Legitur Decretum, de non afferendo praeiudicio, cum alijs, vt supra n. 6.

3 Emittitur professio fidei, vt supra n. 7.

4 Leguntur Decreta Concil. Trid. de residentia, vt supra n. 8. & alia Decreta Episcopi.

5 Item Decreta de Examinatoribus, Iudicibus Testibus, & eadem fiunt, quae in praecedenti ordine Bonon. sess. 1. n. 4. 5. & 6.

6 Postea soluitur Cathedraticum, monente Notario, à Parochijs.

7 Tum vocantur omnes, qui interesse debent.

8 Promotor accusat contumaciam absentium & instat pro fine Synodi.

9 Idem Promotor rogat Notarium pro Actorum fide.

10 Fiunt Acclamationes.

11 Cantatur, Te Deum.

12 Benedictio solemniter datur cum Indulgentijs.

13 Dicitur: Recedamus in pace.

14 Et redit Episcopus cum Capitulo, & Clero Cathedralis in Palatium cum cappa.

15 A prandio fit Scrutinium in Ecclesia, & audiuntur in Palatio Foranei.

16 Fiunt etiam congregationes pro arbitrio Episcopi, de casibus conscientiae, & de caeremonijs. Haec habentur in Archiepiscopali Bononia: ubi quotannis hoc ordine cum vnica Sessione celebratur Synodus à Clero Bononiensi.

Pro Scrutinio Praefecti deputati statim à prandio ad sunt in Ecclesia maiori, quisque

in Capella assignata sibi, supra quam affigitur schedula in hæc verba.

R. D. N. Præfectus Scrutinijs pro plebanatu S. N. & Parochijs SS. N. N. N. &c. sed pro quarterio Portæ N. & Parochijs SS. N. N. N. &c.

Ad eam confluunt ij, qui debent, & interrogantur iuxta Tabellam.

DE IIS, QUAE SYNODVM SEQUVNTVR.

Pars Tertia.

Practa Synodo. Diocesana adhuc aliqua peragenda sunt, ne fere inutilis tanta reddatur Actio: & duo præsertim supersunt hic examinanda. alterum est circa absentes, nulla allata legitima excusatione; alterum circa decreta prælo danda, & executioni mandanda.

DE POENA ABSENTIVM.

Cap. I.

- 1 **T**Am ex vocatione Cleri, quàm ex Scrutinio colligendi sunt ij, qui à Synodo abfuerunt vel à Scrutinio, vel ab utroque.
- 2 Possunt esse multæ causæ excusantes; quas refert Botteus de Synodo par. 2. num. 56. eas dijudicent Deputati Iudices de consensu Episcopi.
- 3 Pœna excommunicationis affici possunt culpabiles in hoc genere. ex eodem Bott. loco citato num. 50.
- 4 Et ampliat hanc pœnam etiam ad illos, qui veniunt, sed non in termino competentis, quod intellige, quando veniunt, Synodiam absolutam.
- 5 Eadem pœna irrogari possunt ijs, qui ad Scrutinium non accedunt, ob Decretum in hoc genere promulgatum in Synodo supra in 2. p. sess. 1. numer. 55. qui ad eos, &c.
- 6 Si quis per procuratorem interuenit, non incurrit pœnam. Massobr. de Synodo cap. 3. dub. 6.
- 7 Nulla potest esse præscriptio, qua minus venire teneantur, qui alioqui venire tenentur. ex eodem Massobr. loco citato dub. 5.
- 8 Aliqui Episcopi vice censuræ irrogantur

pœnam quatuor aureorum locis pijs applicandorum. quæ pœna est tolerabilior, & utilior.

DE VALIDITATE DECRETORVM.

Cap. II.

- 1 **V**alere Decreta Synodalia nemini dubium est. non enim pendent à consensu Cleri, sed à consilio ad summum capituli, quod Episcopus non tenetur sequi, ita respondit Sac. Concil. Trid. Patriarchæ Veneto die 27. Aprilis 1592. ubi explicat Pontificale (quod videtur velle consensum Cleri, per verbum: Placet) non obligare Episcopum, ut consensum requirat Cleri.
- 2 Ligant autem & Clericos, & laicos existentes infra limites suæ Diœcesis, quod probat Massobr. de Synod. cap. 4. dub. 77. 78. Plura idem ibidem.

De Editione Decretorum. Cap. III.

- 1 **P**ælo dari Decreta Synodi, ut omnibus pateant, laudabile puto, & maxime utile. at non pauca desiderare in eiusmodi editione.
- 2 Non enim placeat facere de Synodis Synodos (ut aiebat Carolus à Basilica Petri Episcopus Novariæ) & cum delectu rerum Ordo quoque Decreto est attendendus.
- 3 Et quidem non omnia Decreta conveniunt cuique loco, plura in amplioribus Diœcesibus, pauciora in angustioribus, in quibus satis est ea decernere, quæ ut plurimum ibi possunt accidere.
- 4 Ordo decretorum est duplex. alter est, qui pro dignitate materiæ, sicuti altera est altera nobilior, ita nobiliori danda erit prima sedes. alter est ex parte conditionis legum. nam Concilia Prouincialia subsunt Generalibus, & Diœcesanæ Synodi Prouincialibus.
- 5 Ordo igitur materiæ hic esse posset: ut primo de rebus, deinde de personis agatur. Rerum autem hic Ordo.

PARS PRIMÆ.

DE Fide, & eiusdem professione.

De Hereticis.

De Doctrina Christiana.

De Sacra Scriptura, & eius abusu.

De librorum impressione, venditione, & prohibitione.

De Prædicatione Verbi Dei.

De.

De Præbenda Theologali.
De Blafphemia, & focietate nominis Iefu.
De Sacris Reliquijs, & imaginibus.
De representationibus facris.
De Miraculis nouis.
De ueneficijs, & magicis artibus.
De Feltis diebus, & Vigilijs, & earum obferuatione.

PARS SECVNDA.

DE Sacramentis in genere.
De Baptifmo, ualis &c.
De Confirmatione.
De Euchariftia, eiusque custodis, & adminiftratione.
De celebratione Miffarum.
De poenitentia Sacramento.
De calibus referuatis.
De Ordinatione Clericorum.
De Extrema Vñctione.
De Matrimonio.
De Exorcifm.
De Oratione 40. Horarum.
De Indulgentijs.
De Horis Canonicis, & Miffa folemni.
De Chori difciplina.
De Officialibus Chori.
De Mufico cantu.
De reuerentia Ecclefia debita.
De Oratorijs.
De Proceffionibus varijs.
De fineribus, & exequijs.
De fepulturis.

PARS TERTIA.

DE Fabricis Ecclefiafticis, Ecclefiarum, & Altarium, &c.
De Archiuio Cleri.
De bonis Ecclefiafticis, & iuribus.
De legatis pijs.
De Inuentarijs bonorum.
De locationibus.
De oblationibus.
De Decimis, & primitijs.
De immunitate Ecclefiarum.
De Beneficijs, & eorum collatione, permutatione, vnione, pluralitate.
De Penfionibus.

PARS QVARTA.

DE Vicarijs Foraneis.
De conuentibus Cleri.
De Parochis, & eorum iuribus.
De eorum Refidentia, & aliorum.

De Canonicis, & distributionibus,
De vita, & honeftate clericorum.
De Seminario Cleri.
De Clericalibus ædibus.
De armis, ludis, fpectaculis, & negotijs fecularibus fugiendis.
De Regularibus, & exemptis.
De Monialibus, & earum Miniftris.
De Monialibus, quæ dicuntur poenitentes.
De Confratris laicorum.
De focietatibus mulierum.
De locis pijs.
De Monte Pietatis.
De Medicis.
De ludimagiftris.
De peregrinis, & peregrinationibus.
De quæftuarijs.
De Hiftrionibus, & Cingatis.
De Iudeis.
De concubinarijs, adulteris, &c.
De Meretricibus & lenonibus.
De ufuarijs.
De cauponis, aleatoribus &c.
De Taxa fori iudicialis.
De ferijs.
De officialibus fori Epifcopalis.

De ijs, quæ generatim fpectant ad obferuantiam Decretorum, poenis, interpretatione, &c. fi quæ hic defiderantur, reuocari poffunt ad vnum ex prædictis titulis.

6 Alter item ordo eft adhibendus in Decretis de eadem materia, vt Decretis detur primus locus, quæ funt merè Concilij Tridentini, facta de eo mentione fecundus locus Decretis Prouincialibus, fi quæ funt. tertius Decretis Dioecetanis prædecefforum. poftremus proprijs Epifcopi Decretis.

7 Præter citationem auctorum, à quibus Decreta funt haufa, vñ dictum eft, abftinerem à citatione Doctorem, etiam in margine. legiflator enim non tenetur caufam dare, nihi in grauiffimis, & valde nouis.

8 Onerant etiam aliqui Epifcopi Clerũ fuum ad emendum librum Synodalem, in quo funt Edicta omnia Epifcopalia, & Formulæ variæ, quæ non attinent ad omnem Clerum, quare cum diftinctione effet agendum, vt Parochi tenerentur ad emptionem totius voluminis; alij ad eam partem, quæ communia Decreta Synodi complectitur, faluo meliori iudicio.

9 Quod fi in Editis feruaretur ille ordo, iuxta quem debent per annum ea publicari intra Miffarum folemnia, appofito die, quo ea publicari debent, duplex inde oriretur commodum; vt fcilicet non ita facile obliuifcerentur Parochi euulgationis;
& tota

& tota ciuitas cum Diocesi eadem die audiret eadem contenta in Edictis. Distributio vero Edictorum fieri debet iuxta qualitatem materiæ accommodatam tempori, ut de Matrimonio in Feltis Nataliis, de Quadragesima paulo ante initium eiusdem, & eiusmodi ratione in alijs temporibus seruata.

10 Placeret uia cum Decretis Synodalibus edi Catalogum Sanctorum loci, & Episcoporum breuissima narratione rerum ab ijs sancte gestarum.

DE APPROBATIONE

Decretorum Synodaliū.

Cap. IV.

1 **N**on tenetur Episcopus, antequam prælo dentur, ea exhibere Ciuitati, seu Magistratibus eiusdem: qui si deinde velint reclamare, id faciant postea cum Superioribus Episcoporum: ita S. Congregatio Cardinalium super negotia Episcoporum in vna Tifernate 14. Aprilis 1615.

2 Neque tenetur ea Romam mittere ad sacram Concil. Trident. Congregationem, ad quam mitti debent decreta Conciliorum Provincialium, ut Episcopo Ostiensi respondit Card. Carafa nomine prædictæ Congregat. pridie Cal. Decembr. 1586. Vide Placitum in Praxi Episcop. par. 2. cap. 2. ver. expeditis num. 12.

DE STATU ECCLESIE

describendo. Cap. V.

1 **E**x Visitatione primum: tum ex Synodo; & Synodali Scrutinio hauritur integrè totius Ecclesiæ status ab Episcopo; qui describendus est, ut, cum ad limina Apostolorum Romam accesserit, seu Procuratorem miserit, statum Ecclesiæ suæ referre queat ad Sacram Concil. Trid. Congregationem.

2 Hærent autem multi in hac re, & dum legerem Romæ varias huiusmodi relationes, placuere mihi nonnullæ supra alias, quarum seriem dabo libenter de hoc loco, additis quibusdam opportunis monitionibus.

3 Breuissimo procemio vtendum est, tacitis, ijsquæ in laudem sunt Episcopi circa diligentem, & laborosam Visitationem, & Synodum.

4 Quæ leuia sunt, & nimis minuta, reticen-

da: & quæ etiam sæpius decantata in alijs Relationibus. Prima tamen descriptio debet esse accuratio.

5 Scribendum quidem in prima persona. V. G. Visitaturi Sacra limina Apostolorum hæc attulimus, ex quibus intelligi potest Ecclesiæ N. status, sed in reliquo textu narrandum est, ac si de tertia persona sit sermo. V. G. Habet igitur Ecclesiæ N. varios fines, & limites Diocesis, &c.

6 Et ordo rerum narrandarum hic esse potest. primo de Ciuitate agatur, deinde de Diocesi. in Ciuitate prius de Ecclesiasticis, quam de laicis. inter Ecclesiasticos prius de Clero seculari, quam de Regulari. in Clero seculari prius de Cathedrali, quam de Collegiatis, & de his, quam de Parochijs; & de his ante alias Ecclesias.

7 Fines, & limites Diocesis varij cum vicinis Diocesibus sunt describendi. deinde Ecclesiæ Cathedralis quoad materiam, tum quoad personas, Dignitates nimirum, & Canonicos. tum beneficia, altaria dorata, sacra supellex, Sanctorum corpora, & reliquæ insigniores; Chori disciplina, Festa propria loci cum Officiis diuino; redditus, onera, & similia. Palatium, ædes Episcopi, & Canonicorum. Habitus eorundem in Choro.

8 Collegiatæ quot. Canonicorum numerus diuina Officia. Onera. Habitus.

9 Parochiæ quot seculares, & regulares, Redditus. Habitus.

10 Clericorum seminarium, vnum vel plura. Conuentus Cleri, si quis est.

11 Aliorum Sacerdotum numerus, & Clericorum Communia, seu Communitantia, quæ habetur alicubi.

12 Regulatum virorum Monasteria Monialium item sub Ordinario, vel Regularibus.

13 Confratriæ laicorum, loca pia, Montes Pietatis, Hospitalia.

14 Oratoria, & scholæ Doctrinæ Christianæ.

15 Functiones nobiliores per annum vt conferrentur casuum conscientiarum, & Conciones, præter Quadragesimales, & eiusmodi.

16 In Diocesi Collegiatæ, quot Parochiæ. loca Regularium. Confraternitates laicorum, &c. ordine, quo supra.

17 De qualitatibus populi in genere.

18 De Collegijs Doctorum, & de Academicis litterarum, si quæ habentur.

19 De Foro, & tribunali Episcopali.

FORMVLASVM MARI I

prædicti status Ecclesiæ. Cap. VI.

Describam, quem alias confeci, Laudensis Ecclesiæ statum, & Ecclesiæ Perusiæ, sub Episcopis Seghizio, & Comitulo, eorundem iussu.

I Laudensis Status hic erat Anno 1619.

Præposituræ (sine cura animarum 2.
cum cura animarum. 8.
Collegiatarum. 2.
Archidiaconatus. 1.
Cantoria. 1.
Archipresbyt. cum animarum cura. 11.
Canonicatus (sine residentia. 27.
cum residentia. 23.
Abbatia sæcul. 3.
Prioratus. 3. Præceptor. 1.
Commend. 1.
Rectoria (cum animarum cura. 85.
sine cura. 11.
Parochiæ omnes. 104.
Capellanæ Tit. 104.
Clericatus Tit. 29.
Communitia Benefic. 1.
Beneficia omnia. 1213.
Mansionariæ 13.
Vicariatus Foranei. 10.

Ecclesiæ omnes 160. hoc est
Collegiatæ, & Parochiales simul 3.
Parochiales) sæculares 94.
regulares, 7.
Aliæ sæcul. 17.
Regul. 28.
Monial. 11.
Oratoria Confratrum 140.
Loci sacri omnes 130.
Consortium Cleri. 1.
Sodalitas quædam Cleri. 1.
Scholæ variæ laicorum. 205.
Scholæ Doctrinæ Christianæ. 127.
Loca pia 19.
Communantiæ. 8.
Missæ quotidianæ annua ex obligatione. 180.
Aliæ per annum ex obligatione. 24927.
Totus Clerus cum Monialibus. 1257.
Animæ communionis 57131.
Aliæ 34263.

2 Perusiæ Status hic erat Anno 1622.

Collegiata. 1.
Cum Archipresbytero, Archidiacono, & Canonis. 15.
Beneficiatis. 15.
Clericis perpetuis. 6.
Capellani amonilibus. 8.
Et alijs iuxta legata quædam. Pœnitentiaria cum duobus perpetuis coadiutoribus Clericis Regularibus S. Pauli.
Parochiæ in Ciuitate 36.
In suburbij 9.
Sæcul. 33.
Reliquæ regulares. in Diœcesi. 195.
Fontes baptismales. in Ciuitate 4.
In Diœcesi 63.
Abbatia 17.
Sæcul. 11.
Regul. 6.
Commendæ Militares 9.
Collegia Clericorum 4.
Beneficia (cum residentia in Ciuitate. 27.
sine cura (sine residentia 15.
sine residentia in Diœc. 91.
Monasteria virorum in Ciuitate 22.

In Diœcesi. 26.
Monialium Monasteria in Ciuitate 20.
in quibus celebratur. in ciuit. 21. in Diœcesi 41.
Oratoria vbi non celebratur: in ciuitate 3.
in Diœcesi 12.
Societas laicorum cum sacco in ciuitate 36. in Diœc. 168. sine sacco in ciuitate 24. in Diœc. 102.
Montes pij.
Domus piæ. 4.
Hospitalia 2. ægrotorum.
Hospitalia peregrinorum. in ciuitate 1. in Diœc. 41.
Collegium Scholasticorum laicorum sub ordinatione 1.
Totus clerus 1255.
Sæcularium 405.
Regularium 850.
Monialium 1150.
Animæ laicorum commun. in ciuitate 2154.
in Diœcesi. 28949.
Omnes in ciuitate 19472. in Diœcesi 43332.
Omnes igitur. 62804.

PARS

P A R S Q V A R T A.

I N Q V A T R A D V N T V R V A R I A E

Formulæ Synodales, quæ significatæ fuerunt in præcedentibus.

P R O I N D I C T I O N E S Y N O D I.

Cap. I.

Formula publicandæ Synodi in Festo Epiphaniæ cum Festis mobilibus habetur cum cantu proprio in Pontificali partis tertiæ: initio.

2 *Alia Formula pro eodem die habetur in Actis Eccles. Mediol. nimirum.*

Hoc anno dilectissimi, ad Dei omnipotentis, Beataque Mariæ semper Virginis, ac SS. NN. Patronorum nostrorum laudem Synodus Diocesana die nisi aliud Episcopali auctoritate decretum fuerit, adiutrice diuina gratia, celebrabitur. Pius igitur vestris precibus instare, ut Ciuitas, & Diocesis nostra salutaribus vitæ Christianæ institutis augeatur, & suffragantibus eorundem Sanctorum meritis, ex ijs vberiores fructus in dies ferat in Domino. Amen.

3 *Formula Edicti pro indicenda Synodo, ex carem. Episc. lib. I. cap. 31.*

Synodus Diocesana N. per Reuerendissimum D. N. in dicta hoc anno mense die Deo adiuuante in Cathedrali Ecclesia inchoabitur.

4 *Alia Formula Edicti, ex Actis Eccl. Mediol. & Nouariens.*

N. Dei & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus N.

Synodum Diocesanam hoc anno, Deo iuvante, habituri, ut SS. Patrum instituta, præceptaque sequamur, neq; pereat fructus ille, quem ex ea capere omnes possumus, Monemus in Domino, ac pœnis Sacrorum Canonum, seu alijs ad arbitrium nostrum propositis, iubemus in virtute S. Obedientiæ omnes etiam regulares, qui in Diocesi nostra beneficia, etiam simplicia, ac cuiusvis generis vel titulo obtinent, vel aliàs inferunt, & eos item, qui sacris ordinibus ini-

tiati sunt; omnes etiam qui & in minoribus sunt constituti, qui in habitu, & tonsura incedentes alicuius Ecclesiæ seruitio adscripti sunt; & quoscunque, qui de iure, vel consuetudine Synodo huius Diocesis interesse debent, die mensis proximi in nostram Cathedralē Ecclesiam N. convenire: neque vero pro se alios mittere, nisi qui legitima causa sint impediti, quam nobis probauerint. Volumus autem, ut hæc Synodi indictio affixa valuis Cathedralis Ecclesiæ perinde omnes, & singulos interesse debentes afficiat, ac si fuisset singulis singillatim intimata. Dat. &c.

A N N O T A T I O N E S. §. I.

a **I**n Provincia Mediol. tenentur accedere Subdiaconi, & Diaconi quoque.

b *In Diocesi Perusina, & alijs, vocantur etiā Clerici standum eris locorum consuetudini.*

5 *Formula prorogandi Synodum.*

Synodum Diocesanam, quæ iussu nostro indicta erat die mensis prorogamus dignis de causis, ac differimus ad diem mensis proximè futuram Vel, in diem arbitrato nostro statuendam, & alijs litteris edicendam. Datum, &c.

6 *Formula indicenda Synodi pridie Sessionis primæ.*

Crasina die, quæ erit mensis anni Hora.

Omnes, qui Synodo interesse debent, adsint superpelliceis induti in Palatio Episcopali ad deducendum Reuerendissimum in Ecclesiam Cathedralē.

Qui beneficio obtento, nondum in Synodo professionem Fidei emisit, ferat secum schedulam, in qua scriptum sit nomen, cognomen profecturi cum titulo Beneficii, quam, emissa professione, tradet Magistro Actorum Episcopaliū, seu Notario Synodali.

Formula

Formula Pramonitionum Cleri. Cap. II.

- 1 **V**T instructior accedat Clerus ad Synodum, pramoneri debet de fequentibus arbitrio Epifcopi.
- 2 Accedant cum veltibus talaribus, & birretis, & fuperpelliceis mundis. Canonici, & Parochi cum Ecclefiafticis eorum infignibus, omnes cum decenti tonfura.
- 3 Afferant litteras, feu Bullas beneficiorum fuorum ij, qui adhuc in Vifitatione non exhibuerunt, fub pœna auroorum..... pijs locis applicandorum.
- 4 Qui fine titulo Ecclefiafys inferuiunt, fiue Curati, fiue Capellani nomine, & ij præfertim, qui Confefiones audiunt, litteras afferant facultatis, feu deputationis fuæ.
- 5 Parochi deferant eorum nomina, qui peccata fua non funt confefsi, & in Pafchate facram Communionem non fumpferunt; excommunicatorum item, blafphemorum publicorum, concubinariorum, coniugum diuiforum, & fimilium perfonarum, quæ alijs fcandalo funt: necnon abufus tollendos, recenfeant quoq; numerum animarum, quas habent in Parochia; & quot defuncti funt ab vltima Synodo, quot baptizati, quot matrimonio iuncti.
- 6 Beneficiati, & Curati afferant Inuentaria bonorum ftabilium, & mobilium Ecclefiafue fuæ, facraque fupellectilis, qui nondum detulerunt; aut fi habent, quæ addant, renouent, aut fuppleant. & vt in librum referri queant, ea fcribi curent in folio, caractere apto, & in charta vniformi, quam vocant, &c.
- 7 Afferat vnufquifque Bregiarium, & Calendarium huius anni cum nomine fuo fcripto in prima pagina.
- 8 Qui legitime impediti non venerint, tranfmitant tamen ad Nos prædicta.
- 9 Die Dominica, quæ proximè Synodum præcedit, Parochi, qui præfertim Capellanos non habent, inquirant publicè in Ecclefia, fi qui funt ægroti in Parochia, vt illos vifitent etiam non requifiti; & eos commendent vicinis Sacerdotibus, feu Regularibus, ne durante Synodo fiat eorum mora periculi occafio. vbi vero non funt Sacerdotes, Nos quam primum confulant, vt provideamus.
- 10 Ad Tabernas, feu cauponas in ciuitate ne diuertant, Nobis inconfultis, aut Hofpitiolum Præfecto; neque ad laicorum ædes, nifi propinquorum; & in Hofpitij à Nobis deputatis cibum fument, & pernoctabunt.
- 11 Parochi interim fæpius moneant populos fuos, vt vberem fructum à Deo pijs precibus

poftulent; & vt die Dominico Synodum proximè antecedenti ad eundem effectum rite confefsi communicent. idemque multo magis præftent Clerici, qui ad Synodum venerint, in prima Miffa Synodali.

- 12 In Ferijs quintis ante Synodum à die Miffa de Spiritu Sancto fiant, vel Collecta dicatur: & in Feltis diebus Parochi Litanias Sanctorum ante Miffam cū populo recitent.
- 13 Vicarij Foranei, feu eorum Vices gerentes adfint coram Nobis die..... cum notulis eorum, qui in fuo Vicariatu interefle Synodo debent; quod idem faciant Parochi de ciuitate, notato cuiusque nomine, cognomine, ordine facro, titulo dignitatis, & beneficij.

Formula Epiftolarum Synodaliolum. Cap. III.

I Formula litterarum ad Vicarios Foraneos.

Molto Reu. Vicario. Desideriamo da voi conforme all'officio voftro quelli aiuti maggiori, che potete portare alla fanta atione Sinodale: e però, fe à queft' hora non hauete finito di vifitare, e riconofcere le Chiefe à voi raccomandate, conforme à gl'ordini, per poterci dare compita informatione di quanto bifognerà, non mancarete di compirlo con ogni diligenza.

Riuederete di nuouo gl'ordini, che in diuerfi tempi habbiamo mandati, e ne procurarete in tanto l'effecutione, che potrete, accioche ce ne potiate dare compita informatione.

Intenderete i bifogni di tutte le Parochie, che fono fotto il voftro gouerno per riceuerne di qua le opportune prouifioni.

Portateci nota del voftro Clero, & di quei che non rifedono, e che non feruono alle Chiefe, alle quali fono afcritti.

Auertirete, s'alcuna cofa v'occorrerà da dirci circa i Regulari.

Ci darete in fcripto gl'abufi, e mancamenti comuni del Clero, e popolo.

Prouederete, che nel voftro Vicariato reftino perfone idonee à miniftrar i Sacramenti per tutte le Parochie, & auifateci, fe bifogna, prima di difporre de' foggetti.

Auifarete i Curati, che vengano inftrutti per darci conto dell'effecutioni ordinate nella fua cura, ouero de gl'impedimenti.

Auertite, s'alcun Ecclefiaftico tiene donna in cafa fenza nofta licenza, e riuedete tutte le licenze di quefto.

Darete ordine à tutti gl'Ecclefiaftici, che portino

portino alla Sinodo le fedi de' loro confessori di quanto spesso si confessano, e che si essequiscano le nostre premonizioni già divulgare con l'Editto.

Non mancate poi di ritrouarui da noi almeno il giorno già ordinato; con che vi benediciamo. D.N.

2 *Formula litterarum ad unumquemque Testem Synodalem.*

Reu. nobis admodum dilecte. Iam dies Synodo constitutus aduentat: & quæ tunc per Nos decernenda erunt, prius accurate sunt consideranda.

Vix putamus te eorum oblitum, quæ in superiori Synodo ut Testis Synodalis solemnium iuramento spondidisti: monemus igitur, ut, lectis his nostris, statim, quæ ad officij tui partes spectant, aggrediaris, & omnis diligentia, & celeritate expleas; & quæ referenda habueris, litteris consignata ad nos mitas, ut mature possimus de his deliberare. si quid autem, coram, tibi erit agendum Nos adeas ante diem Synodo constitutam. Datum, &c.

3 *Formula Epistolarum ad Regulares.*

Reu. Padri: Pax Christi: Siamo per celebrare la Sinodo del Clero di questa diocesi con l'aiuto di Dio à gli del presente: nella quale è gran bisogno d'implorare la diuina clemenza, che dia lume, e spirito à noi, & à tutti i ministri di questa sacra vigna per conoscere gl'obblighi nostri, & adempirli: & che esaudisca l'orationi, che unitamente si faranno. Et ancora che confidiamo, che le RR. vostre come deputati da Dio ad aiutare questo sacro ministero à seruijo di Dio, & beneficio dell'anime, & per ciò sostentati da beni di questo paese, non mancheranno di concorrere col suo aiuto à quest'azione Sinodale, tanto principale fra tutte l'altr'azioni ecclesiastiche, & importante alla publica utilità di tutti i Fedeli habbiamo tuttauia voluto dar alle RR. vostre quest'auiso, accioche con l'orationi, & sacrificij suoi vogliano accompagnarla; pregando Dio, che si degni essere in mezzo di tanti suoi ministri, con darci lume di conoscere bene gl'obblighi nostri, & spirito d'adempirli; & risguardare con la sua infinita misericordia l'orationi che si faranno, & i Sacrificij, che si offeriranno ad honore di sua diuina Maestà, & beneficio della Dio-

cese tutta, & anche della Chiesa Cattolica, Saranno dunq; contente le RR. Vostre d'applicare à questo fine i Sacrificij suoi, & dire la Colletta dello Spirito Santo; & istituire oratione commune d'ogni giorno nel suo Conuento, & ciò dalla riceuuta di questa infin che sia licentata la Synodo. Ricordiamo ancora, se pure è bisogno, alle RR. vostre l'edificazione da darli da Religiosi à tutti questi Sacerdoti, e Chierici di fuori in quello, che loro occorrerà di trattare seco. Piacerà al Padre Superiore la sera innanzi la Sinodo, quando si sonarà al Duomo, far seguitare con le sue campane, & dare vn segno solenne, & lungo, & gl'inuiamo tutti ad accompagnare la processione, che si farà la mattina del detto giorno per principio della Sinodo à hore La pace del Signore sia sempre con le RR. vostre, alle quali c'offeriamo di buon cuore. Dal palazzo Episcopale à di

Formula Epistolarum ad Moniales.

Reu. Madri Pax Christi. La Sinodo, che siamo per celebrare alli del presente di questa nostra Diocesi, è azione molto importante à publico beneficio d'Ecclesiastici, & laici: poiche si congregano in essa tutti Sacerdoti, & Pastori dell'anime per riconoscere gl'obblighi & carichi suoi, à dimandar lume, e spirito da Dio per adempirli; & pregare unitamente sua Diuina Maestà per se stessi, per tutti Fedeli della medesima Diocesi, anzi per tutta la Chiesa Cattolica; onde potete conoscere, figliuole & sorelle, ch'ancora à voi tocca la vostra parte della Sinodo, come quelle che sarete partecipi non solo di quelle comuni orationi, ma di particolari ancora: & per questo, & più per essere voi ritirare fuori del secolo, & dedicare propriamente al seruijo di Dio, aspettiamo da voi in questa occasione calde, & continue orationi: accioche si riportino in questa Sinodo le gratie, che si desiderano dal Signore à gloria unitamente, cominciando hora, le Litanie, con aggiungerci i Santi che hanno i corpi in questa nostra Diocesi: & di più tre giorni della Sinodo compartire l'hore trà voi in modo, che dalla mattina alla sera sempre vna di voi sia nella Chiesa ad orare: procurando di farlo in tal modo, & con spirito tale, che ne riesca spiritual giouamento al publico, & a voi stesse ancora. Col qual fine vibenediciamo. Dal Palazzo Episcopale à di

For-

Formula Tabellarum imprimendarum.
Cap. IV.

1 *Formula Tabellæ de Synodali disciplina.*

Sacerdotalis personæ officia Clerus secum cogitans; cum actionem quoque Synodalem, cui Spiritum Sanctum adesse confidimus, anno esse studeat semper religiosis cognitionibus instructo, ad ea officia attento, qua sacrum virum, Deique ministrum præstare decet.

In cognitione earum rerum fixi Sacerdotes, & Clerici, quarum causa huc venerunt, ne alijs negotijs implicentur.

Non solum à malo sed ab omni suspitione, & specie mali abstineant.

In hospitio modestiam loquendo edendo, atque adeo semper seruiant diligenter, præsertim ubi laici adiunt.

Per plateas non vagentur, neque curiose discurrant.

Orationi sese deditos præstent, ut sibi, populisque in actione Synodali auxilia salutaria à Deo impetrent.

Sacerdotes Missæ sacrificium quotidie celebrent: non in Ecclesijs Monialium sine nostra facultate, seu Vicarij Generalis.

Ad Synodalem sessionem statuta hora indita sollicite conueniant non raptim, sed grauitur.

Bini quoad fieri potest conueniant, audito campanæ sono.

Capitula, & Clerici Ecclesiarum Collegiarum conueniant collegiatim, Cruce prælata.

Mane priusquam conueniant, cibum ne capiant, sed adsint ieiuni.

Vbi conuenerint Clerici Diœcesani, loco constituto in Capellis SS. N. N. superpellicea munda, aut alias vestes pro beneficij ratione induant.

Decentes induti ad proprium Synodalem locum quiete veniant.

Ordine confideant ad Præfectorum præscriptum, seu Magistrorum Cereemoniarum.

Ne voce obstrepant, neue collocutionibus mutuis operam dent.

Ne alia ratione rem Synodalem perturbent.

Silentio vtantur, tum maximè, cum de suggestu aliquid edicitur, pronunciat, aut legitur, quod quidem attentissime audiant.

Omnes attentis sint, & Clericis deputatis pareant, ut, cum standum est, stent: cum genua flectenda sunt, flectant; cum sedendum, sedeant.

Ne quis à suo loco discedat, nisi absoluta

Sessione, aut necessaria de causa. cum autem discedere necesse est, facultatem à Vicario Generali petat, reuersus ad eum veniat, antequam suo loco confideat.

2 Sessione absoluta, omnes silentio vtantur, nec quisquam è loco ante discedat, quam Reuerendissimus Episcopus è Synodo abierit.

Nec verò raptim, turbulenterue, sed grauitur, decoroque incessu.

Caueant denique omnes quæcunque & Ecclesiasticæ disciplinæ, & Synodalis actionis dignitati, & loci venerationi minime conueniunt.

Præfetti Synodalis disciplinæ Tabellam hæc accuratissime ipsi exequantur, idemque à reliquis fieri omni diligentia curent.

Si quos contra, quàm præscriptum est, agere animaduertent, primum eos moneant, & corripiant; deinde, si non abstinent, ad Vicarium Generalem deferant, ut Canonice subiacent disciplinæ.

3 *Formula Tabellæ precum in Processione prima.*

H Y M N V S.

Veni creator Spiritus.

Aue Maris stella.

Et alij de tempore Paschali, si eo tempore celebratur Synodus.

Ad cœnam Agni prouidi, &c.

Claro Paschali gaudio.

Tristes erant Apostoli.

Et de sancto Patrono.

P S A L M I.

Exultate iusti in Domino.

Psal. 32. in Fer. 2.

Deus misereatur nostri.

Psal. 66. in laud. Dom.

Exurgat Deus Psal. 67. in Fer. 4.

Quam dilecta tabernacula.

Psal. 83. in Fer. 6.

Fundamenta eius. Psal. 86. ibid.

Ece quam bonum. Psalm. 132. in Vesper. Fer. 5.

Orationes in Ecclesia, ad quam itur.

DE Spiritu Sancto. De Beata Virgine.

De Sancto Titulari illius Ecclesiæ.

Pro Ecclesia pro peccatis, & eiusmodi.

4 For.

4 Formula Tabella disciplina processionalis.

Qui Crucem in processione fert, Clericus saltem sit superpelliceo indutus, seruet in omnibus decorem tanti Vexilli, quod præfert: apte, decore, & recte, ferat grauius, & religiose incedat.

Aco. ythi hinc inde cum candelabris accensis, & in angustiori loco præeant, Crucifer sequatur.

Clerici ordine sequatur cum reuerentia, & religiosa deuotione, ut exemplo suo excitetur populus ad orationem.

Salutationibus non vacet, colloquijs inter se abstineant, oculorum vagationem vitent.

Bini æque procedant, & ne minimum quidem ab ordine discedant.

Certum spatium semper seruent inter se, circiter decem pedum.

In via nunquam subsistant, nisi iussi à Præfectis.

Ne interrumpatur processio, neue laici interponantur, eurent.

Chirothecas ne habeant. Pilcum ne gestent, neque flores in manu.

Hymnos, & Psalmos canant ad præscriptum, & de libro, ne errent.

Capite aperto sint intra Ecclesiam. Ad altaria, quæ sunt in via, & cum Sacra imagines occurrunt, caput aperiant.

Omnia præterea in orando, procedendo, consistendo, aut aliquid in processione de more agendo, rite, & decore faciant, ad præscriptum Præfectorum, quorum est omni diligentia cauere, ne quid errati committatur.

5 Formula Tabella Capitulorum orationis publica in Synodo.

Orent omnes Pro Sanctis. D. N. Papa N. & pro Ecclesiæ Catholicæ Romanæ tranquillitate.

Pro N. Prouincia. & eius Prælati. si Episcopus est sub Prouinciali.

Pro Sereniss. N. Rege, vel Duce.

Pro Christianæ disciplinæ augmento in hac ciuitate, & diocesi, & vbiq. locorum.

Pro salutari huius Synodi successu.

Pro constanti, perpetuæque cleri, populi, in bene, pieque agendo perseverantia.

Pro Ministris etiam, qui ad huius Ecclesiæ cultum adhibentur.

Pro perfecta omnium decretorum executione.

Postunt etiam hæc capita vulgari lingua imprimi ad laicorum instructionem, ut &

ipsi orent pro iisdem.

6 Formula Tabella Scrutinij.

A Præfectis Capitulorum.

An Missæ conuentuales, & Horæ canonicæ celebrentur ad præscriptum.

An Punctatores officium suum præsentent.

An Orationes pro Synodo procurauerint.

An Missa de Spiritu Sancto sit celebrata.

An habeant sermonem ad populum diebus Festis.

Quæ nundinæ diebus Festis habentur in propria parochia.

An attulerint notulam eorum, qui non sunt confessi, vel non communicati in Paschate.

An statum animarum renouarint.

An Doctrinæ Christianæ docendæ dent operam.

An dederint notulam blasphemorum, concubinariorum, coniugum diuisorum, &c. & numeri animarum, defunctorum, baptizatorum, matrimoniorum, excommunicatorum.

An confecerint Cathalogum cleri in sua Parochia iuxta præmonitiones editas.

An onera Missarum habeant, & quæ.

An sæpius confiteantur, & attulerint ea de re testimonium.

An resideant, vbi habirent.

An Rituali Romano vrantur.

An euulgent ieiunia, & Festa.

An libros habeant Parochiales ad præscriptum dicti Ritualis.

A Beneficiatis.

An attulerint litteras collationis. sed hæc videantur extra Synodalem sessionem.

Quanam sit eorum obligatio.

An inuentaria confecerint bonorum.

An decreta Visitationis impleuerint.

A Singulis.

An Breuiarium cum Calendario habeant.

An confiteantur.

An superpelliceum mundum.

An tonsuram.

An vestem talarem.

An caligas, & collaria ad formam.

An calceos, birretum, annulos, capillos, barbam, quæ clericum decent.

An nouerint cantum Gregorianum.

An aliquod occurrat in clero, vel populo corrigendum.

FOR-

FORMVLÆ ALIÆ EXARANDÆ

maiori charactere. Cap. V.

1 Formula Brevis Professionis fidei.

E Go N. N. recipio, promitto, spondeo, profiteor, detestor, anathematizo, voueo, & iuro, vt in Decretis, & Formula professionis fidei ex Bulla modo lecti, singula singulis referendo; Sic me Deus adiuuet; & hæc Sancta Dei Euangelia.

2 Formula iurandi ab Examinatoribus præstandi.

E Go N. N. Examinatoris officium, quod suscepi, promitto, spondeo, ac iuro, me fideliter, & sincere, quantum in me est, executurum. Sic me Deus adiuuet, & hæc Sanctorum Reliquiæ. Si hæc adhibeantur.

3 Formula iuramenti à Testibus Synodalibus præstandi.

E Go N. N. Testis Synodalis à Reuerendissimo Episcopo nominatus, promitto, spondeo, & iuro, quod à modo in aures quicquid noui, aut audiui, aut postmodum inquisitionis sum, quod contra voluntatem Dei, aut rectam Christianitatem in regione mihi commissâ factum sit, vel futurum erit, si in diebus meis euenerit, tantum, vt meâ cognitionem quocunque modo, si sciuerò, aut indicatum fuerit mihi Synodalem causam esse, & ad ministerium Reuerendissimi Episcopi pertinere, quod ego nec propter timorem, nec propter præmiũ, nec propter parentelam ullatenus celabo Reuerendissimo D. Episcopo, aut eius misso, qui hoc me interrogauerit: Sic me Deus adiuuet, & hæc SS. Reliquiæ.

4 Formula iuramenti Puntatorum.

E Go N. N. & promitto, & iuro, me in Officio meo Puntatoris obeundo fidem, ac diligentiam præstaturum ad præscriptum decretorum, & Tabellæ mihi à Reuerendissimo Episcopo tradendæ, seu traditæ: Sic me Deus adiuuet, & hæc Sanctorum Reliquiæ.

FORMVLÆ EDICTI

De Processione. Cap. VI.

N. N. dell'vna e l'altra legge Dottore, Protonotario Apostolico, Vicario Generale della corte Episcopale di N.

Donandosi nel giorno.....di questo mese cominciare la Sinodo Diocesana alle hore..... con questo editto, il quale affisso alla porta della Chiesa Cathedrale vogliamo, che così astringa ciascuno à chi spetta, come se gli fosse personalmente intimato; auisiamo tutte le Confratrie di questa Città, e borghi; tutti li Conuenti di qual si voglia Religione dentro, e fuori di essa Città (si ea est consuetudo) e tutte le persone Ecclesiastiche beneficiate, e non beneficiate di qual si voglia ordine, ancora di prima tonsura, che habiti in questa Città, e Borghi, obligate de ragione, ò consuetudine à intrauenire alla Sinodo Diocesana, che'l detto giorno all'hore dette, insieme con il clero Diocesano à ciò dimandato, si trouino nella Chiesa Cathedrale, le Confratrie con i soliti suoi habiti, e Croci; Regolari sotto le sue Croci, seguendo però tutti la Croce della Cathedrale, & ogn'vno habbial'habito suo conueniente, e le corte monde per accompagnare la processione generale, che si farà per principio della Sinodo, dalla quale ne speriamo bene vniuersale à tutte l'anime di questa Città, e Diocesi. Auuertendo, che contra i contumaci si procederà con pene pecuniarie, e dell'interdetto secondo le qualità loro. Dato nel Vescouato, &c.

FORMVLÆ PRO PROMOTORE.

Cap. VII.

1 Instantiæ Promotoris pro Fide professione.

R euerendissime Pater, & Domine, Cuius Sacrosanctum Concilium Tridentinum, vt omnes, qui beneficia Ecclesiastica consecuti sunt, & qui Synodo, Diocesana interesse debent, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, fidei professionem faciant, ac præstent, prout illa Tridentina sanctione expressum est.

Ideo ego N. N. huius Synodi Promotor humiliter peto, & requiro, sanctionem illam legi, & ad præscriptum ab ijs, qui tenentur, omnia, & singula præstari.

T Si

Bart. Gahant.

Si fuerint duo Promotores, in prædicta formula, & sequentibus dicatur.

Nos. N. N. & N. N. huius Synodi Promotores hum. petimus. &c.

- 2 Instantia contra absentes: quam repetit Promotor bis in die, ut supra.

Reverendissime Domine. Cum iam dies....mensis....venerit, qua omnes, & singuli Ecclesiastici Ordinis homines huius urbis, & Diocesis ad Præscriptum legitime moniti Synodo huic iam præsentem adesse debent: cumque multi non paruerint, sed usque adeo vel negligentes, vel contumaces fuerint, ut neque præsentem adessent, neque vero iusti impedimenti excusationem, causamque, aut nuncium miserint: Ideo pro mei muneris officio N. N. huius Synodi Promotor eorum contumaciam accuso hocque insto apud Reverendissimam Amplitudinem tuam, ut citationem valis huius Ecclesie Cathedralis affigi, & cum iisdem tamquam cum inobedientibus agi iubeat, prout iuris est, & Sacrorum Canonum ratio postulat.

Respondet Episcopus: Ita decernimus, ac iubemus.

- 3 Instantia Promotoris pro rogatu Notarii, quæ bis in die facienda est.

Ego N. N. huius Synodi Promotor rogo te N. N. Notarium, & Cancellarium Episcopalem ut de omnibus, & singulis in hac Sessione peractis unum, pluraue conficias instrumenta.

Respondet. Conficiam, præsentibus. N. N. &c.

- 4 Instantia pro vocatione Cleri, Cathedralitico. & Scrutinio.

Reverendissime Pater, & Domine. Sanctum est Concilium Generale, & præcipue Concilium Tridentinum, quod omnes Ecclesiastici viri, qui iure, vel consuetudine Synodo Diocesana, quæ quocannis celebrabitur, etiam exempti, interesse debent, si negligentes fuerint, poenas sacris canonibus sancitas incurrant, Quamobrem eos omnes ex suggestu publice vocari, & successive Cathedralitico iure Diocesano debitum à Parochis (& alijs de consuetudine) per solutum scrutinium à Patribus sapienter institutum habe-

ri humiliter peto, Ecclesiasticosque viros sanctæ disciplinæ eruditos assignari, qui Scrutinio diligenter incumbant.

- 5 Instantia pro electione Iudicum, & Examinatorum.

Reverendissime Pater, & Domine. Concilium Tridentinum Bonifacii Octavi Constitutioni in hærens decrevit, ut in Concilijs Diocesanis aliquot personæ, dignitates, aut personatus habentes, seu Ecclesiarum cathedralium Canonici designentur, deliganturque, quibus præter locorum Ordinarios causæ Ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes auctoritate litterarum Sedis Apostolicæ, vel Legatorum eiusdem committantur. Decrevit insuper alia Constitutione, Examinatores singulis annis in diocesana Synodo ab Episcopo, vel eius Vicario ad minus sex proponi debere, ut in Parochialium Ecclesiarum vacatione tres ex illis ab Episcopo deligendi cum eo examen perficiant. Quamobrem ego N. N. huius Synodi Promotor humiliter peto, & insto, tot personas, & quot, & quales Constitutiones prædictæ postulant, & alioquin ad id aptas à Reverendissima Amplitudine tua designari, ita, ut in hac Synodo pro huius Diocesis amplitudine Examinatores, & Indices deligantur, qui huiusmodi munus examinandi, iudicandi ex præscripto Decretorum Concilij Tridentini præstent omnino.

- 6 Instantia pro Decretorum lectione.

Reverendissime Pater, & Domine. Quo diligentior, & cumulatior executio sit tam Generalium, quam Provincialium (si sub Provincia est Episcopus) & Diocesanorum omnium Decretorum & Edictorum adhuc edictorum ad huius Ecclesie rationem bene gerendam: Ego N. N. huius Synodi Promotor à Reverendissima Amplitudine tua peto, atque insto, siue rursus promulgari, siue monita eorum executionis de suggestu, ut moris est, & alia omnia edici, & enunciari, quæcumque in hac Synodo Diocesana pro prudentia, & charitate sua Clero huic Diocesano edici, & promulgari constituit, quo idem Clerus instructior in dies fiat, & sollicitudinis studio inflammator sit ad omnem Ecclesiasticam disciplinam rectam, cumulatamque executionem, perpetuamque observantiam.

7 Instantia pro continuanda lectione Decretorum.

Reuerendissime Pater, & Domine. Cum ea, quæ capta sunt legi, clero sint valde vtilia neque potuerint angustia temporis absolui: & Ego N. N. huius Synodi Promotor, peto, & insto, ea legi, quæ desiderantur, antequam dimittatur Synodus.

8 Instantia pro nominatione Officialium Cleri.

Reuerendissime Pater, & Domine. Ad faciliorem huius Ecclesiæ N. administrationem solent assumi in partem sollicitudinis Pastoralis aliquot viri prudentes, & graues, qui varijs muneribus additi Reuerendissimam Amplitudinem tuam in animarum, & aliarum rerum cura non mediocriter iuuent. Ideo Ego N. N. huius Synodi Promotor peto, & insto, eos de suggestu nominari, ut à Clero tum eorum merita, tum munia cognoscantur.

9 Instantia pro conclusione Synodi.

Reuerendissime Pater, & Domine. Cum omnia, quæ in hac Diocesana Synodo agenda, & tractanda erant, diuina auxiliante gratia, ad optatum finem perducta sint, illud à Reuerendissima Amplitudine tua peto Ego N. N. huius Synodi Promotor, ut ipsam Synodum concludere, & cum benedictione dimittere velit.

10 Instantia pro indictione futuræ Synodi. quæ sit in Prouincia Medioli.

Antiquo item Canone cautum est, ut proximam Synodum Diocesanam in Sessione Episcopus indicat: Ideo ego N. N. huius Synodi Promotor humiliter insto, Synodum Diocesanam proxime futuram in hoc Synodali Conuentu omnibus, qui interesse debent, pronunciari, & iudici.

FORMULÆ PRO PROCURATORE Cleri. Cap. VIII.

2 Formula pro Reductione Missarum ante Concil. Trid. & Anniversariorum.

Reuerendissime Pater in Christo, & Domine. Datur facultas Reuerendissimæ Amplitudini tuæ à Sacrosancto Concilio Tridentino, ut in Synodo Diocesana, rebus diligenter perspectis, possit pro sua conscientia in Ecclesijs suæ Diocesis sibi subiectis statuere circa numerum Missarum, vel ob tenuem elemosinam, vel ob magnum Missarum numerum, ante Concil. Trid. à testatoribus relictarum; & item à Sacra Congregatione Conc. eiusdem Tridentini, circa Anniversaria, & Officia Defunctorum. quicquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque Ecclesiarum utilitatem expedire videatur. Cum autem in hac Synodo non possint omnia examinari profundius; Ego N. N. huius Cleri Procurator humiliter peto, & insto apud Reuerendissimam Amplitudinem tuam, ut eligantur idonei viri, qui, prout erit opus, una cum Amplitudine tua numerum prædictorum reducant.

1 Pro alijs rebus formet Procurator libellos supplices, & legat eodem modo quo supra.

FORMULÆ PRO SECRETARIO Synodi. Cap. IX.

1 Formulæ Decretorum, quæ signficata sunt in secunda parte.

Et post Decretum de initio Synodi, quod ibidem habetur, legatur hoc modo.

2 Decretum de modo viuendi tempore Synodi.

Quoniam nihil fere sæpius & diuinis litens, & Ecclesiasticis monumentis commendatum est, quam Clericalis ordinis hominum vitæ integritas, innocentia, fides, religio, pietas, virtutumque omnia ornamenta, quibus domus Dei potissimum excolitur: Ideo Clerum nostrum hic præsentem monemus, & per viscera misericordiæ Dei nostri testamur, ut cum semper, tum maxime hoc tempore in verbis, in conuersatione, in charitate laicis hominibus præluceat omni virtutum splendore. Tabellam igitur disciplinæ Synodalis à nobis propositam diligenter obseruent: quæ est huiusmodi.

Sacerdotalis personæ officia, &c. Habetur supra pag. 27. & 28. legatur usque ad num. 2.

3 Decretum de Officialibus Synodi habetur supra pagina 27.

4 Decretum de præiudicio non afferendo.

T. 2. De.

Decernimus, si cui contigerit suo loco non federe, aut incedere, aut vocari, aut aliud quippiam agere, propterea nemini nouum ius acquiri, nec quicquam de cuiusque iure, possessioneue detrahi: sed in eo ipso statu permanere, in quo ante hanc Synodum esse reperiebatur.

5 Decretum de non discedendo.

Vobis præterea omnibus, & singulis qui huic Synodo iure interesse debetis, pœna excommunicationis proposita vetamus, vt ne vestrum quisquam à Ciuitate N. discedat, antequam hæc nostra Diœcesana Synodus de more absoluta, ac dimissa sit nisi facultate à Vicario Generali sibi concessa: sed huic Synodo, Synodalibusque actionibus, sessionibus, ac conuentibus quibuscunque, qui indicentur, omnes & singulos vos interesse iubemus, eadem excommunicationis pœna proposita.

6 Decretum de oratione publica.

Quoniam veteris est instituti, solemnisque ritus in Synodali conuentu pro publicis rebus orationem fieri, quod his maxime temporibus faciendum est: ideo in omni prece, & à sacerdotibus præsertim in Missæ sacrificio his diebus Synodalibus ad Deum orationem adhiberi edicimus: nimirum;

Pro Sanctissimo D. N. &c. lege vt supra cap. 4. n. 5.

7 Decretum de Professione Fidei-facienda.

Sacrofancta Tridentina Synodo illud grauissime sancitum est, vt quicunque Ecclesiastica beneficia obtinebunt, qui item ad Diœcesanam Synodum conuenire debent, omnes, in ea ipsa Synodo, ad quam primo conuenient, professionem fidei faciant. Verba Tridentini Concilij hæc sunt, sess. 25. cap. 2.

Cogit, & infra. Præcipit igitur sancta Synodus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & omnibus alijs, qui de iure, vel consuetudine in Concilio Prouinciali interesse debent, vt in ipsa prima Synodo Prouinciali, post finem præsentis Concilij habenda, ea omnia, & singula, quæ ab hac sancta Synodo definita, & statuta sunt palam recipiant; necnon veram obedientiam Summo Romano Pontifici spon-

deant, & profiteantur; simulque hæreses omnes à sacris Canonibus, & generalibus Concilijs, præsertimque ab hac eadem Synodo damnatas, publicè detestentur, & anathematizent.

Idem in posterum quicunque in Patriarchas, & Primates, Archiepiscopos, & Episcopos sunt promouendi in prima Synodo prouinciali, in qua ipsi interfuerint, omnino obseruent.

Quod si quis ex supradicti omnibus quod abst, renuerit, Episcopi Comprouinciales statim summum Pontificem admonere, sub pœna diuinæ indignationis, tepeantur, interimque ab eiusdem communione abstineant.

Cæteri vero omnes, siue in præsentem, siue in futurum, beneficia Ecclesiastica habituri, & qui in Synodo diœcesana conuenire debent, idem vt supra in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur faciant, & obseruent: alias secundum formam sac. Canonum puniantur.

In Prou. Mediol. additur Decretum Conc. Prou. 1. sacri igitur, &c. quod habetur infra in calce.

Accedant igitur omnes, & singuli Ecclesiastica beneficia obtinentes, vel sacris ordinibus initiati (si in edicto vocantur) qui alias in Synodo non præstiterunt, & fidei professionem ex formula præscripta à Pio Quarto emittant, genuflexi in medio Clero ante Reuerendissimum Episcopum.

Idem Secretarius stans legit ex Bulla Pij Quarti.

Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia, & singula quæ continentur in Symbolo Fidei, quo Sancta Romana Ecclesia vtitur, videlicet, Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem, factorem Cœli, & Terræ, visibilium omnium, & inuisibilium. Et in vnum Dominum Iesum Christum Filium Dei vnigenitum. Et ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de Cœlis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto, ex MARIA Virgine: & homo factus est.

Crit.

Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum scripturas, Et ascendit in Cælum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos, & mortuos cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum, Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit; qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et unam Sanctam Catholicam & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptismum in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ observationes, & constitutiones firmissimè admitto, & amplector: Item sacram scripturam iuxta eum sensum: quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum scripturarum, admitto, nec eam unquam, nisi iuxta unanimen consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse verè & propriè sacramenta novæ legis, à IESU CHRISTO Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre: & ex his Baptismum Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse: Receptos quoque, & approbatos Ecclesiæ Catholice ritus, in supradictorum omnium Sacramentorum solemnè administratione, recipio, & admitto. Omnia, & singula quæ de peccato originali, & de Iustificatione in Sacrosancta Trident. Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor patiter, in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium Sacrificium pro vivis, & defunctis: atque in Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse verè realiter, & substantiabiliter corpus, & sanguinem, unà cum anima, & divinitate Domini nostri Iesu Christi, fierique, conversionem totius substantiæ panis, in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quam conversionem Catholica Ecclesia Transubstantiationem appellat. Fateor etiam, sub altera tantum specie, totum, atque integrum Christum verumque Sacramentum sumi. Constantert teneo Purgatorium esse Animasque ibi

Bart. Gaurant.

detentas fidelium suffragiis iuvare: Similiter, & Sanctos una cum Christo regnantes, venerandos, atque invocandos esse; eoque orationes Deo pro nobis offerre atque eorum Reliquias esse venerandas. Firmissimè assero Imagines Christi, ac Deparæ semper Virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse atque eis debitum honorem, ac venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maximè salutarem esse affirmo. Sanctam Catholicam, apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram agnosco; Romanoque Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis successori, ac Iesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac iuro. Cetera item omnia à sacris Canonibus, & Oecumenicis Conciliis ac præcipuè à sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor, simulque contraria omnia, atque hæreses quascunque ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas. ego pariter damno, rejicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in præsentī sponte profiteor, & veraciter teneo eandem integram, & iniolatam usque ad extremum vitæ spiritum, constantissimè (Deo adiuvante) retinere, & confiteri, atque à meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum.

8 Decretum de continuatione Sessionis primæ.

Decernimus, & indicimus continuationem huius sessionis fore hodie hora.... in qua vocabuntur omnes, & scrutinium fiat à Præfectis.

9 Decretum de discessu.

Ne quisquam à loco ante discedat, quam Reuerendissimus Episcopus à Synodo abierit, nec vero raptim, turbulenter: sed graviter, & decoro incesso.

Capitula, & Clerici Ecclesiarum Collegiarum, ut collegiatim venerunt, ita recedant, prælata Cruce.

T 3 10 De-

10 Decretum de Clero vocando : & Cathedralico soluendo.

Vocabuntur omnes, & singuli, quicunque sint, qui huic Synodo Diocesanae praesentes adesse debent, qui certo Ecclesiae nomine vniuersè vocati ordine bini, & collegiatim ad Reuerendissimum Episcopum recte accedant, qui reuerentiam exhibeant: & quia singuli nominatim vocabuntur, capite aperto, & stantes modesta, altaque voce respondeant: Adsum.

Parochi redeuntes (& alij, qui solent) ad Oeconomum deputatum accedant, singulique cathedralicum soluant.

11 Decretum de Scrutinio Synodali.

Scrutinium Synodale à Patribus institutum post Cleri vocationem à Praefectis agi decernimus hoc est, dum alij vocantur, vocatorum fiat scrutinium: quod in cappellis huius Ecclesiae sic distributum fuit.

Clerus Ciuitatis N. conueniat ad capellam S. N. sub Praefecto M. R. D. N. N. Archidiacono.

Clerus eiusdem Ciuitatis N. conueniat ad capellam S. N. sub Praefecto R. D. N. Canonico.

Clerus Vicariatus N. conueniat ad capellam S. N. sub Praefecto, &c. & sic deinceps iuxta distributionem cuiusque tum Ciuitatis, tum Diocesis. vt in 1. part. dictum est, cap. 23. num. 4.

Praefecti Scrutiniij Synodalis pro sua quisque timorata, religiosaque conscientia in veritate, sinceritate, & iustitia scrutinium agant praescriptum Tabellae editae, curentque aptè, & distincte notare, quae repererint, & rebus à se notatis vnusquisque subscribat.

Si tempus desit, peragunt Scrutinium extra Synodalem sessionem.

Qui ad eos non accesserint pro scrutinio, perinde puniantur, ac ij qui ad hanc Synodum nulla iusta de causa impediti non venerint.

Interrogati vero si quid indecore vel responderint, vel egerint, à Praefectis ipsis notentur, vt canonicae subiaceant disciplinae.

12 Formula Catalogi Cleri pro eo vocando, Dicit Secretarius titulum.

Tit. Clerus ciuitatis. Si Abbates vocandi sunt, hoc loco vocentur.

Tit. Clerus Ecclesiae cathedralis.

M. R. D. N. N. I. V. D. Prothonotar.

Apostolic. Archipraesbyter Ecclesiae Cathed. R. D. N. N. Canonicus eiusdem.

S. T. Doctor. & Penitentiarius. D. N. N. Mansionibus, seu Beneficiatus eiusdem.

Venerabilis presbyter N. N. Curatus eiusdem.

Praesbyter N. N. Beneficiatus eiusdem.

Presbyter N. N. Capellanus amouibilis eiusdem.

N. N. Diaconus, seu Subdiaconus.

Tit. Cleri Seminarij.

N. N.

N. N.

Tit. Clerici Sacristiae Cathedralis.

N. N.

Tit. Collegiatae Ciuitatis.

Tit. Collegiatae S. N.

R. D. N. N. Praep.

R. N. N. Canonicus.

Tit. Parochi Ciuitatis.

Venerabilis Presbyter N. N. Curatus S. N.

I. V. D. vel Theologus. si Regularis est. F. N. vel Don N. pro Curato S. N.

Tit. Presbyteri Ciuitatis.

Praesb. N. N. Beneficiatus S. N. Presb.

N. N.

Tit. Diaconi, Subdiaconi, & Clerici Ciuitatis.

N. N. Diaconus.

N. N. Subdiaconus.

N. N. Clericus.

Tit. Clerus Diocesis.

Tit. Collegiatae S. N. loci N.

R. D. N. N. Praepositus, & Curatus.

R. N. N. Canonicus.

Venerab. presb. N. N. Curatus, eiusmodi loci.

Tit. Vel. Vicarius loci N.

R. N. N. Vicarius Foraneus.

Venerabil. Presbyt. N. N. Curatus loci N.

Presbyter N. N. Beneficiatus S. N.

Presbyter N. N.

N. N. Diaconus seu Subdiaconus, N. N. Clericus.

Absentes notentur linea ducta hoc modo.

13 Decretum de officio mortuorum.

Edicimus praeterea cras pro Sacerdotibus, & Clericis, qui post ultimam Synodum obierunt; solemnem commemorationem fieri: (si est in Prou. Mediol. addat) ex Decreto Conc. Prou. quinti.

14. Decretum de Sessione secunda.

Decernimus, & indicimus Sessionem sequentem fore crastina die mane, quæ erit huius mensis..... hora.....

15. Decretum De Iudicibus Synodalibus.

Ex Conc. Trid. sess. 25. cap. 10.

Quoniam ob malitiosam petentium suggestionem, & quandoque ob locorum longinquitatem, personarum notitia, quibus causæ mandantur, usque adeo haberi non potest; hincque interdum Indicibus, non vndeque idoneis, causæ in partibus delegantur: statuit S. Synodus, in singulis Concilijs provincialibus, aut diœcesanis, aliquot personas, quæ qualitates habeant, iuxta Constitutionem Bonifacii VIII. quæ incipit: *Statutum*, & aliquin ad id aptas designari ut præter Ordinarios locorum, ijs etiam post hac clausæ Ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes, in partibus delegandæ committantur. Et si aliquem interem ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci, cum consilio Capituli, alium in eius locum usque ad futuram provincialem, aut diœcesanam Synodum: ita ut habeat unaquæque Diœcesis quatuor saltem, aut etiam plures probatas personas ac ut supra qualificatas, quibus huiusmodi causæ à quolibet Legato vel Nuncio, atque etiam à Sede Apostolica committantur: Alioquin post designationem factam, quam statim Episcopi ad summum Romanum Pontificem transmittant, Delegationes quæcumque aliorum Iudicum alijs, quàmvis factæ, subreptitiæ censeantur. Admonet de hinc facta Synodus tam ordinarios, quàm alios quoscumque Iudices, ut terminandis causis quanta fieri poterit breuitate studeant: ac litigatorum à tribus, seu in litis contestatione, seu alia parte iudicij differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

Tum additur Constitutio Bonifacii VIII.

Statutum & infra. Sancimus igitur, ut nullis, nisi Dignitate prædictis, aut personatum obtinentibus, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonicis, causæ aucto-

ritate litterarum Sedis Apostolicæ, aut Legatorum eiusdem de cætero committantur nec audiantur alibi, quàm in Ciuitatibus, vel Locis insignibus, ubi possit commodè, copia peritorum haberi: & reliqua.

Sacra Tridentina Synodus iubet aliquos viros deligi, quales Summus Pontifex Bonifacius Octauus sua constitutione præscripsit aptos, atque idoneos, quibus causæ ad forum Ecclesiasticum pertinentes in partibus committi possint. sed & Gregor. XV. præcepit in gratiam Regularium, qui sibi Conservatores ex Iudicibus Synodalibus eligere debent, cuius Constitutionis verba hæc sunt.

In futurum Sanctitas sua hac generali, & perpetuò valitura Constitutione statuit, & decreuit, ut Iudices Conservatores huiusmodi, sint principales, siue subrogati, eligi, nominari, aut deputari non possint, nisi, non solum habeant qualitates requisitas, & descriptas in Constitutione simili recordat. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris sui, quæ incipit *Statutum*; ita ut vel dignitate Ecclesiastica præditi, vel personatum obtinentes, vel Ecclesiarum Cathedralium Canonici existant; sed etiam in Concilijs provincialibus, aut Diœcesanis, iuxta decretum Concilij prædicti, Iudices electi, seu designati sint. Quodque demceps litteræ conservatorie per sedem Apostolicam concedendæ suprascriptis tantum dirigantur, & quæ litteræ aliter expédientur, illæ, ac deputationes huiusmodi, omniaque exinde sequenda nullius sint roboris, vel momenti, & nihilominus, qui secus, quàm iuxta formam superius præscriptam Conservatores huiusmodi cum effectu eligere, nominare, seu deputatis uti ausi fuerint, Regulares, quidem voce actiua, & passiva sint ipso iure privati, adeo, ut habilitationem à nemine, præterquam à Romano Pontifice consequi valeant, reliqui verò alijs pœnis arbitrio Sanctitatis suæ coerceantur, & prædictorum omnium Conuentus, Monasteria, ac loca huiusmodi, eorumque personæ, ac bona careant Conservatore ad annum, itaut illorum causæ interea coram locorum Ordinarijs duntaxat cognosci, ac diffiniri debeant; cæterum ut latius pateat Conservatorum huiusmodi deligendorum facultas, Sanctitas sua admonitos voluit omnes locorum ordinarios, ut in Synodis Provincialibus, aut Diœcesanis quàm plures personas ex habentibus qualitates in prædicta Consti-

tutione eiusdem Bonifacii prædecessoris contentas, & alioquin ad id aptas, designari procurent; & si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in eius locum usque ad futuram prouinciālem, aut diocesanā Synodum.

Vt igitur eiusmodi decreta exequamur, vobis proponimus hos (Iurisperitos) quibus causæ delegentur iudicandæ, donec altera Synodus habeatur.

Si Canonici non sunt I. V. D. tace, Iurisperitos.

M. R. D. N. N. Archidiaconum Eccles. Cathedralis.

R. D. N. Canonicum.

R. D. N. Prothonotarium Apostolicum. In Prouincia Mediolan. debet legi Decretum quoque S. Congregationis Conc. Tridentin. 27. Septembris 1614. quæ decernit electionem omnium Canoniceorum Cathedralis Ecclesiæ. Habes infra in calce huius partis.

16 Decretum de Examinatoris.

Ex Concilio Trident. sess. 24. capit. 18.

Examinatores autem singulis annis in diocesana Synodo ab Episcopo, vel eius Vicario, ad minus sex proponantur, qui Synodo satisfaciant, & ab ea probentur. Aduenientque vacatione cuiuslibet Ecclesiæ, tres ex illis eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiant indeque succedente alia vacatione, aut eisdem, aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis sex eligat. Sint vero hi Examinatores, Magistri, seu Doctores, aut Licentiat in Theologia aut iure Canonico, vel alij Clerici, seu Regulares, etiam ex ordine mendicantium, aut etiam Sæculares, qui ad id videbuntur magis idonei, iurentque omnes ad sancta Dei Evangelia, se quacunque humana affectione postposita, fidei manus executuros, caueantque ne quisquam prorsus occasione huius examinis, nec ante, nec post accipiant, alioqui simonizæ vitium, tam ipsi, quam alij dantes, incurrant, à qua absolui nequeant, nisi dimissis Beneficijs, quæ quomodocumque etiam antea obtinebant, & ad alia in posterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus non solum coram Deo, sed etiam in Synodo prouinciali, si opus erit, rationem reddere teneantur. à qua, si qui contra officium eos fecisse, compertum fuerit, grauius eius arbitrio puniri possint.

Tridentinum ergo decretum Nos volentes exequi pro Diocesis nostræ amplitudine proponimus vobis hos RR. viros, qui munus hoc gerant, quoad altera Synodus habebitur.

M. R. D. N. N. I. V. D. Protonot. Apostol. Decanum Cathedralis.

R. D. N. N. Canonicum, & Theologum Cathedralis.

R. P. F. Io. N. Priorem S. Dominici, vel

R. P. Priorem pro tempore. S. Dominici.

Placent ne Vobis?

17 Decretum de Testibus Synodalibus.

Vetus est consuetudo Sacrosanctis canonum decretis introducta, vt Synodi singulis Diocesanis viri aliquot vita, & moribus graues, ac probati deligantur, qui animaduertant diligenter, an aliquid in vire, & diocesi sit, quod corrigi, emendatæ debeat, ac si quid tale cognouerint, id Nobis, vel Vicario nostro generali, aut Visitationibus nostris significent, interrogatique de aliqua re, quæ emendationem requirat, summa integritate referant. Nos igitur vetus illud probatissimum institutum secuti, huic muneris proponimus, ac nominamus in Ciuitate, & Diocesi hos viros, quorum nomina sequuntur.

In Ciuitate R. D. N. N. R. D. N. N.

In Diocesi Venerabilem Presbyterum N. N. curatum, &c.

Vel: quorum nomina dignis de causis secreto haberi volumus in hac scheda. erit autem obsignata sigillo Episcopi, & eleuabitur, vt videatur.

18 Decretum de punctatoribus.

Et quia ad Ecclesiasticam disciplinam conseruandam summo opere Punctatoribus est opus, & ea de re sancita sunt plura decreta, hos punctatores delegimus.

R. D. N. N. Canonicum in Cathedral.

R. N. Canonicum in Collegiata. S. N.

19 Decretum de iuramentando.

Examinatores, (Testes Synodales) ac Punctatores promulgari accedant ad Reuerendissimum Episcopum, coram quo ex præscripta formula iurandum præstent, Nota. si Testes habentur secreto, in prædicto Decreto taceantur & additur:

20 Te-

20 Testes autem iurabunt secreto in manibus eiusdem Reuerendissimi.

21 Decretum de præstando iuramento ab absentibus.

Qui Examinatores (Testes Synodales) & Punctatores per Nos nominati & deputati sunt, si qui in Synodo ex præscripto iurandum non præstiterint, illud præstent prout Dom. Vicarius Generalis mandauerit.

22 Decreta de Residentia semper legenda. ex Conc. Trid.

Ex Conc. Trid. Sessione 6. cap. 2. de Reformatione.

Eadem sacrosancta & infra. Omnes Patriarchalibus Primatialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus Ecclesijs, quibuscunque, quouis nomine, ac titulo præfectos monet, & monitos esse vult, ut attendentes sibi, & vniuerso gregi, in quo Spiritus Sanctus posuit eos regere Ecclesiam Dei, quam acquisiuit sanguine suo, vigilent, sicut Apostolus præcipit, in omnibus laborent & ministerium suum impleant, implere autem illud se nequaquam posse sciant, si greges sibi commissos mercenariorum more deserant, atque ouium suarum, quarum sanguis de eorum est manibus à supremo Iudice requirendus, custodiæ minimè incumbant: Cum certissimum sit, non admitti Pastoris excusationem, si lupus oves comedit, & Pastor nescit. Ac nihilominus, quia nonnulli, quod vehementer dolendum est, hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam salutis immemores, terrenaque caelestibus, ac diuinis humana præferentes, in diuersis Curijs vagantur, aut in negotiorum temporalium sollicitudine, ouili de relicto; atque ouium sibi commissarum cura neglecta, se decipient occupatos.

Placuit Sacrosanctæ Synodo antiquos Canones, qui temporum, atque hominum iniuria penè in desuetudinem abiierunt, aduersus non residentes promulgatos innovare, quemadmodum virtute presentis decreti innovat, ac vterius, pro firmiori eorumdem residentia, & reformandis in Ecclesia moribus, in hunc qui sequitur

modum statuere, atque sancire.

Si quis à Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, seu Cathedrali Ecclesia sibi quocunque titulo, causa, nomine, seu iure commissa, quacunque ille, dignitate, gradu, & præeminentia præfulgeat, legitimo impedimento, seu iustis, & rationabilibus causis cessantibus, sex mensibus continuis, extra suam diœcesim morando, abfuerit; quartæ partis fructuum vnius anni fabricæ Ecclesiæ, pauperibus loci per Superiorem Ecclesiasticam applicandorum poenam ipso iure incurrat. Quod si per alios sex menses in huiusmodi absentia perseverauerit; aliam quartam partem fructuum similiter applicandam eo ipso amittat. Crescente vero contumacia, ut severiori Sac. Can. censuræ subijciatur, Metropolitanus suffraganeos Episcopos absentes, Metropolitanum vero absentem Suffraganeus Episcopus antiquior residens, poena interdicti ingressus Ecclesiæ eo ipso incurrenda, infra tres menses per litteras, seu Nuntium Romano Pontifici denunciare teneatur; qui in ipsos absentes, prout cuiusque maior, aut minor contumacia exegerit, supremæ Sedis auctoritate animaduertente, & Ecclesijs ipsis de Pastoribus vtilioribus providere poterit, sicut in domino noverit salubriter expedire.

Ex eodem Conc. Sess. 23. cap. 1. de Reformatione.

Cum præcepto diuino & infra. Ne vero ea, quæ de residentia sanctè, & vtiliter iam antea sub fel. rec. Paulo III. sancita fuerunt, in sensus à Sacrosanctæ Synodi mente alienos trahantur, ac si vigore illius Decreti quinque mensibus continuis abesse liceat illis; inhærendo declarat Sacrosancta Synodus, omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus Ecclesijs quibuscunque, quocunque nomine, & titulo præfectos, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cathedrales sint, obligari ad personalem in sua Ecclesia, vel Diœcesi residentiam, ubi iniuncto sibi officio desungi teneantur; neque abesse posse, nisi ex causis, & modis in f. ascriptis.

Nam cum Christiana Charitas, vrgens Necessitas, de debita Obedientia, ac erudens Ecclesiæ, & Reipub. Vtilitas aliquo nonnunquam abesse postulent, & exigant; Decernit eadem Sacrosancta Synodus has legitimæ absentię causas à Bea.

à Beati F. Rom. Pont. aut à Metropolitano, vel, eo absente, suffraganeo Episcopo antiquiori residente, qui idem Metropolitani absentiam probare debebit, in scriptis esse approbandas, nisi cum absentia inciderit propter aliquod munus & Reipub. officium Episcopatus adiunctum; cuius quoniam causae sunt notoriae, & interdum repentinae, nec eas quidem significari Metropolitano necesse erit: ad eundem tamen cum Conc. provinciali spectabit iudicare de licentijs à se, vel à suffraganeo datis, & videre ne quis eo iure abutatur; ut penis canonicis errantes puniantur.

Interea meminerint discessuri, ita ouibus suis providendum, ut quantum fieri poterit, ex ipsorum absentia, nullum damnum accipiant. Quoniam autem qui aliquantisper tantum absunt, ex veterum Canonum sententia, non videntur abesse, quia statim reuersuri sunt: Sacrosancta Synodus vult illud absentiae spatium singulis annis, siue continuum, siue interruptum extra praedictas causas, nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses excedere: & haberi rationem ut id aequa ex causa fiat, & absque illo gregis detrimento, quod an ita sit abscedentium conscientiae relinquit, quam sperat religiosam, & timoratam fore, cum Deo corda pateant, cuius opus non fraudulenter agere suo periculo tenentur: eosdem interim admonet, & in Domino hortatur, ne per illius temporis spatium, Dominici Aduentus, Quadragesimae, Natiuitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes item, & Corporis Christi diebus, quibus refici maxime, & in Domino gaudere Pastoris praesentia oues debeant, ipsi ab Ecclesia sua Cathedrali vilo pacto absint, nisi Episcopalia munia in sua Diocesi eos alios vocent.

Si quis autem, quod vti nam nunquam eueniat, contra huius Decreti dispositionem abfuerit, statuit Sacrosancta Synodus, praeter alias penas aduersus non residentes sub Paulo III. impositas, & innouatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit, eum pro rata temporis absentiae fructus suos non facere, nec tutta conscientia, alia etiam declaratione non secuta, illos sibi detinere posse, sed, teneri, aut ipso cessante, per Superiorem Ecclesiasticum illos fabricae Ecclesiarum, aut pauperibus loci erogare: prohibita quacunque conuentione, vel compositione, quae, pro fructibus male perceptis appellatur ex qua etiam praedicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur: non obstantibus quibuscunque privilegijs cuiusque Colle-

gio, aut fabricae concessis.

Eadem omnino, etiam quoad culpam, amissionem fructuum, & penas de Curatis, inferioribus, & alijs quibuscunque, qui Beneficium aliquod Ecclesiasticum curam animarum habens obtinent, Sacrosancta Synodus declarat, & decernit ita tamen, ut quandocunque eos, causa prius per Episcopum cognita, & probata, abesse contigerit Vicarius idoneum, ab ipso Ordinatio approbandum, cum debita mercedis assignatione relinquant.

Discedendi autem licentiam in scriptis gratisque concedendam, ultra bimestre tempus, nisi ex graui causa, non obtrineant. Quod si per Edictum citati etiam non personaliter, contumaces fuerint, liberum esse vult Ordinarijs, per censuras Ecclesiasticas, & sequestrationem & subtractionem fructuum aliaque iuris remedia, etiam vsque ad priuationem, compellere, nec executionem hanc, quolibet Privilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cuiuscumque beneficii, pactione statuto, etiam iuramento, vel quacunque auctoritate, confirmato, consuetudine etiam immemorabili, quae potius corruptela censenda est, siue appellatione, aut inhibitione, etiam in Romana Curia, vel vigore Eugenianae constitutionis, suspendi posse.

Postremo, tam decretum illud Paulo III. quam hoc ipsum, in Concilijs Provincialibus, & Episcopalibus publicari Sancta Synodus praecipit, cupit enim, quae adeo ex Pastorum munere, animarumque salute sunt, frequenter omnium auribus, mentibusque insigere, ut in postetum Deo iuvante, nulla temporum iniuria, aut hominum obliuione, aut defuetudine aboleantur.

23 In Prouincia Mediolanensi debent etiam legi, ex Decreto Conc. Prouinc. 3. Bullae Pij II. de clericis male promotis, Pij V. de confidentijs beneficalibus: quarum tenores imprimendae erunt in calce huius 4. partis; vbi etiam De vita & honestate Clericorum ex Concil. Prou. 1. & 4. de diu. Officijs, & Chori disciplina ex Conc. 1. & 5.

In eadem Prouincia Mediol. legi debent Monitiones ad Clerum, ex Decreto Concilij 4. Prouincialis, quae magis Episcopo placuerint, non omnes, videlicet.

Primo fratres, &c. quas dabimus in calce item huius 4. p.

24 Decretum de conclusione synodi.

Synodi nostrae diocesanae N. Deo adiutore optatum

operatum finem videmus; quapropter eam cum gratiarum Deo actione concludendam esse decernimus, & concludam enunciamus.

25 Decretum futurę Synodi: quod sit in Prou. Mediolanensi.

Aliam præterea futuram Synodum indicimus iuxta Tridentinam sanctionem habendam anno sequenti.....die..... mensis..... nisi aliqua ex causa illam prorogari ad vos datis litteris, alias per edictum publicum intellexeritis.

26 Decretum de dimissione Synodi.

Ad laudem Dei omnipotentis Beatissimęque Virginis Marię, ac S.N. Patroni nostri, & aliorum nostrorum Promotorum decernimus Synodum dimissam: ac propterea cuique eundum esse ad proprias Ecclesias. Hortamur autem omnes vos, Fratres carissimi, vt tales vos præbeatis in ministerio vestro, quales maximè decet Sacerdoti ab omni mundanorum cura segregato: illudque maximè, cum redieritis præstandum erit, vt populus omnis vos ab hac Synodo non mediocrem fructum reportasse intelligat; id fiet, & nouo Spiritus Sancti lumine illustrati, quę magna Synodorum est vis, ac virtus, cæteris in omni opere vestro in posterum præluere studueritis, & in omni parte officij vestri omnem diligentiam adhibueritis.

Hactenus Formulę, & Decreta pro Secretario Synodi.

CAPITULA ORATIONIS
Mentalis in fine Sessionum. Cap. X.

1 In fine primę Sessionis. Orate.

pro notas: fa, re,

Fratres carissimi: *per notas: fa, mi, re, fa, fa.*
Sequentia cantantur cædis.

TOto corde conuersi ad Dominum, mentes ad cælum erigamus, & corporibus prostrati hac deuote precemur, inuocatis SS. Patronis, & Protectoribus huius Diocesis N.N. item SS. Martyribus NN. cum cæteris Beatis, quorum corpora quiescunt in hac Diocesi. *terminatio fit per, fa, re.*

Orate intimo dolore, vt Dominus peccatorum vestrorum veniam vobis concedat, negligentis indulgeat, ignorantie parcat, er-

rata omnia cum donet, quę in Clericali disciplina, in officiis sacerdotalibus multiplici errore commisit. Intimo caritatis affectu singuli pro Reuerendissimo Episcopo, & omnibus, qui in hoc Clero continentur: idem orate, orate inuicem, vt saluemini. *terminatio fit semper, vt supra; & fit pausa per unum, Miserere.*

Fratres carissimi: vnanimis perseverate in oratione, & petite à Patre misericordiarum, & Deo totius consolationis, quem credimus esse in medio huius sacri cætus: petite Spiritus Sancti dona, vt post hac digne omnes ambulent vocatione, qua vocati sunt: vt Sacramenta digne ministrent, verbum Dei cum fructu prædicent: animas sollicitè curent; religiose viuant: in patientia possideant animas suas.

Fratres carissimi: vnanimis orate pro Sanctis. D. Nostro N. Papa..... Christi Vicario, vt Sanctam Ecclesiam sanctè gubernet cum Sacro Cardd. Collegio Orate pro S. Catholica, & Apostolica Eccl. Rom. toto orbe terrarum diffusa, vt eam Deus conseruet, defendat, augeat, exalter ad honorem, & gloriam suam.

2 In fine Secundę Sessionis.

Fratres carissimi: vnanimis orate, vt bonum, quod in nobis à Reuerendissimo Antistite nostro, tam incenso charitatis studio, & officio requiritur, omnino, exequamur, vtque prompta cum eo sollicitudine gradiētes, digno ambulemus vocatione, qua vocati sumus, omnique in opere bono crescentes, obediāmus studiis Deo placitū orationū.

Fratres carissimi: orate pro Reuerendissimo Episcopo nostro N. vt diuino Spiritu illustratus, & roboratus, vnā cum suis adiutoribus, & cum grege suo consequatur vitam æternam.

Fratres carissimi: orate vnanimis Spiritum Dominum Mellis huius, vt operarios mittat in messem suam, detque omnibus huius vineę N. operariis Spiritus Sancti ignem, ac lumen; demumque æternam mercedem.

Vbi adest Prouincia loco primi capituli Orationis in 2. Sessione, dicatur.

Fratres carissimi: vnanimis orate pro Prouincia N. pro Illustriss. Metropolitano, & pro omnibus Prouincię Episcopis, vt sanctè regant Ecclesiam Dei: vt flagella, perturbationes, contentiones errores omnes, & omnes aduersitates dignetur auertere, detque illis in tranquillitate, paceque sancta Ecclesias suas gubernare.

3 In

In fine Tertiæ Sessionis.

Fratres carissimi: Orate toto cordis affectu pro Imperatore, (Rege nostro) Principibus, & Rectoribus temporalibus huius nostræ Diœcesis, ut cum pace, & salute comuni munus suum exequantur, recta semper sentiant, & operentur. Ecclesiæ defensores se præstent, & vitam sempiternam mereantur.

Fratres carissimi: orate vñanimes, ut Deus spiritum religiosæ obseruantia det omnibus viris regularibus huius Diœcesis ad suam salutem, & ædificationem populorum: omnibus item monialibus ad salutem suam, & aliorum.

Fratres carissimi: vñanimes orate pro cunctis populis huius Diœcesis, ut Deus conseruet Sanctam Fidem Catholicam, peccata eliminat, augeat deuotionem, concedat abundantiam fructuum terræ, ad eorum felicitatem.

Si quid occurrat tempore Synodi, pro quo specialiter sit orandum, adiat capitis prædictis, quæ licet in tres dies sint distributa, possint tamen vñquoque die simul cantari, ut oreitur eo triduo pro prædictis omnibus.

FORMVLÆ ACCLAMATIONVM.
Cap. XI.

Deo Patri misericordiarum, & Deo totius consolationis, & gratiæ, omnis laus, honor, & gloria in sæcula sæculorum.
terminatio fit per sa, re.
R. Amen. Amen. Amen.

eodem modo fit terminatio, quo supra.

Beatissimo D. Nostro N. Papa N. Sanctæ, & vniuersalis Ecclesiæ Pontifici, Christiani nominis in omnes terrarum partes propagatio, cunctarum gentium obedientia, pax vera, diuturna prosperitas.

R. Domine Deus sanctissimum patrem nostrum Ecclesiæ tuæ conserua, mitte illi auxilium de sancto, ut eo gubernante gentes omnes illuminentur, & quæ dispersæ sunt, in vñum Ecclesiæ tuæ ouile colligantur.

Reuerendissimo D. Episcopo nostro, huius Synodi Præsuli, eiusque ministris salutaris vigilantia, in laboribus constantia, & felix exitus.

R. Omnipotens Deus super Antistitem nostrum benedictionum tuarum dona perpetua multiplica.

N. Regi, & omnibus Principibus Christianis Catholicæ religionis zelus, iustitiæ, &

pacis fecunditas, & contra Christianæ fidei hostes victoria.

R. Princeps cœlestis, terrenos Principes Catholicæ fidei, æquitatis, & concordia conseruatores, atque hostium nostrorum examinatores castodi.

Ciuitati, & Diœcesi N. Tranquillitas salus, & diuinarum gratiarum abundantia.

R. Benedic Domine filios tuos, & esto in circuitu populi tui ex hoc nunc, & vsque in sæculum.

Decretorum huius Diœcesis obseruatiā, salutarem, omnes, qui hic adsumus, vñanimo voto à Deo bonorum omnium largitore humiliter imploremus, intercedente Deipara Virgine Maria Domina nostra, cum Beatissimis Apostolis Petro, & Paulo, & Beatissimis Patronis nostris N. N. & omnibus Sanctis.

R. Fiat. Fiat. Amen. Amen.

2. Alia Formula Salernitana, præcationum, & acclamationum simul.

Sacerdos.

Oremus pro Beatissimo Papa nostro N.

Chorus respondet.

Dominus conseruet eum, & viuificet eum, & beatum faciat eum in terra, & non tradat eum in manibus inimicorum eius.

Sacerdos.

Oremus. Deus omnium fidelium pastor, &c. Amen.

Sacerdos.

Oremus pro Reuerendissimo N. huius Ecclesiæ Episcopo vigilantissimo.

Chorus.

Saluum fac seruum tuum, Deus meus, sperantem in te, mitte ei auxilium de sancto, & de Sion tuere eum.

Sacerdos.

Oremus. Deus, qui licet sis magnus in magnis, mirabilia tamen gloriosus operaris in minimis, concede N. famulo tuo Antistiti nostro, sacris conuenienter seruire mysterijs, atque in omnibus tua misericordia protegat, quem Pastoralis cura perterret. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Sacerdos.

Oremus pro omnibus Presbyteris, Diaconis, Subdiaconis, Acolythis, Exorcistis, Lectoribus, Ostiarijs, & Clericis, atque pro omnibus, qui in hanc Synodum conuenerunt.

Chorus.

Memento congregationis tuæ domine quam possedisti ab initio.

Sacerdos.

Oremus. Omnipotens sempiterne Deus, enius

cuius Spiritu totum corpus Ecclesiæ sanctifica-
tur, & regitur, exaudi nos pro vniuersis ordini-
bus supplicantes, vt gratia tuâ munere ab om-
nibus tibi gradibus fideliter seruiatur. Per.

Sacerdos.

Oremus pro Serenissimo N. Rege nostro
Catholico.

Chorus.

Domine saluum fac Regem, & exaudi nos in
die, qua inuocauerimus te.

Sacerdos.

Oremus Quæsumus omnipotens Deus, vt fa-
mulus tuus Rex noster, qui tua miseratione
suscepit Regni gubernacula, virtutum etiam
omnium percipiat incrementa, quibus decen-
ter ornatus, & vitiorum monstra deuitare, &
ad te, qui via, veritas, & vita es, gratiofus valeat
peruenire. Per Christum Dominum nostrum.
R. Amen.

Sacerdos.

Oremus etiam pro vniuersis huius Ciuitatis
Christi fidelibus, & omnibus plebibus nobis
commisissis.

Chorus.

Saluum fac populum tuum Domine, & bene-
dic hereditati tuæ: & rege eos, & extolle illos
in æternum.

Sacerdos.

Oremus. Præstende Domine fidelibus tuis
dexteram cœlestis auxilij, vt te toto corde per-
quirant, & quæ digne postulant, consequi me-
reantur. Per Christum Dominum nostrum.
R. Amen.

Sacerdos.

Dominus vobiscum.

R. *Chorus.* Et cum Spiritu tuo.

Duo Hebdomadarij.

Benedicamus Domino.

Chorus.

Deo gratias. Deo gratias. Semper dicamus,
Deo gratias.

Canonicus Synodi addit.

N. Episcopo amplissimo, Pastori vigilantis-
simo, Disciplinæ Ecclesiasticæ assertori peren-
nes gratias.

Chorus.

Perennes gratias: incolumen, saluumque il-
lum nobis Dominus diutissime custodiat, at-
que conseruet.

Idem Canonicus.

Totius Synodi Clero, atque conuentui pacē,
concordiam, & gratiam à Domino.

Chorus.

Pacem, concordiam, & gratiam semper no-
bis Dominus concedat. Amen.

FORMULA INDICIS TOTIVS

*Actionis Synodalis pro Secretario, Promotore,
& Magistris caremoniarum. Cap. XII.*

PRIMA SESSIO.

Clerus totus in Palatio.

Episcopus cum cappa descendit.

Paratur, cum Canonicis.

Missæ de Spiritu Sancto. incensatur Clerus.

Communio Cleri.

Non datur benedictio.

Processio. Orate.

Antiphona. Exaudi, genibus flexis.

Psalm. Saluum me fac. sedent.

Orationes. Adsumus, &c.

Litanie à cantoribus. benedictio Synodi.

Flect. genua. temp. Pasch. omittitur.

Oratio Euangelium cum osculo, & thure.

Veni creator. Venerabiles.

Sermo.

Decreta de initio Synodi. modo viuendi. Mini-

stris. præiudicio, de non disceden. de Oratio-
ne publica.

Promotor pro fidei professione.

Secret. Decretum de eadem.

Formula Professionis Pij V.

Genuflectunt professuri. Breuis professio
super libro Euangeliorum.

Secret. pro continuatione Sessionis.

Promotor contra absentes, & pro rogitu.

Secret. Dêr. de discessu, recedit Episcopus.

A Prandio.

Signum campanarum. Vesperæ. Completo-
rium. Episcopus in cappa. Paratur in fine a-
mictu, stola, pluuiâli: Parantur Canonici.

Promotor pro vocatione Cleri.

Secret. Decretum de eadem, &c.

Fit vocatio, & Scrutiniû. Campanula pro fine.

Indictio Officij mortuorum, & Sess. 2.

Promotor contra absentes, & pro rogitu.

Oratio mentalis. Orate, &c.

Episcopus benedicit solemniter, & discedit.

SECUNDA SESSIO.

Clerus in Ecclesia Canonici in Palatio.

Episcopus in cappa vsque ad finem Missæ

Defunctorum.

Absolutio solemniter ad sedem. cum panno. cru-

ce, &c. Oratio. Absolue.

Paratur pro Synodo. cum Canonicis.

Antiphona, Propitius, genibus flexis.

Psalm. Deus venerunt. sedent.

Orationes. Euangelium. Veni creator. Vener-

Sermo.

Promotor pro Iudic. & examinatore.

Secret. Decreta de iisdem.

Prope-

Proponuntur, & approbantur.

Decretum de Testibus. Punctatoribus.
Sacra Reliquia pro iuramento.
Decretum de iuramento. iurant examina-
tores, Testes (si publici) & Punctatores.
Decretum, ut absentes iurent.
Promotor pro legendis Decretis de moti-
bus.
Secret. Decreta Trid. de Residentia.
Concilij Prouincialis ultimi.
Et alia.
Indictio continuatur. fess. Recedunt.

A Prandio.

Ut heri. vocatur reliquus Clerus. vel legi-
tur.
Promotor contra absentes, & pro rogitu.
Oratio mentalis.
Benedictio sollemnis.

TERTIA SESSIO.

Clerus in Ecclesia. Canonici in Palatio.
Episcopus in cappa. Paratur cum Mitra
ad Missam.
Missa de Trinitate. incensatur Clerus totus.
Sine benedictione in fine Missae. mutat co-
lorem paramentorum. parantur Canonici.
Antiphona, Exaudi, & Psalm. ut in prima
die.
Orationes. Euangel. Veni creator.
Venerabiles. Sermo.
Promotor pro reliqua lectione Decretorum.
Secret. legit Decreta.
Promotor pro publicatione Officialium Cle-
ri.
Secret. publicat.
Procurator Cleri petit, &c.
Promotor pro conclus. Synodi.
Secret. Decr. de eadem.
Promotor contra absentes, & pro rogitu.
Sermo Episcopi.
Portae aperiuntur.
Processio cum Te Deum.
In reditu oratio, Nulla est: distribuuntur Ac-
clamations.
Oratio mentalis.
Acclamations. Osculum pacis.
Secret. Decretum de dimissione Synodi.
Benedictio Episcopi cum Indulgentijs.
Recedamus in pace.
Clerus comitatur Episcopum in cappa ad
Palatium.

B V L L A E, E T D E C R E T A
*varia legenda in Synodis Dioecesanis Pro-
uincia Mediolanensis, ex Decretis Prouin-
cialibus: quae possunt utiliter legi, & in qua-
cunque Synodo Dioecesana alterius Prouin-
ciae.*

*Decretum Concil. Prouinc. I. de
professione Fidei.*

Sacri igitur Tridentini Concilij auctorita-
te innixi mandamus, ut omnes ij, qui be-
neficia Ecclesiastica obtinent, vel in posterum
obtinebunt, & qui in Synodum Dioecesanam
conuenire debent, in ea Synodo, quae primo
quoque tempore celebrabitur omnia, & sin-
gula à Sancto Concilio Tridentino definita, &
statuta sunt, palam recipiant: veram obedi-
entiam Summo Romano Pontifici spondeant:
simulque haereses omnes publicè detestentur,
& anathematizent: fidem profitentes iuxta for-
mulam in Constitutione à S. D. N. Pio IV. Pont.
Max. praescriptam, etiam si antea in Dioe-
cesana Synodo id officium, ad exequendum ius-
sa Tridentini Concilij alia quacunque ratione,
& modo obierint.

*Decretum Congr. Card. Conc. Trid. de
electione Iudicum Synodaliū.*

Die XXVII. Septembris Anni

M. DC. XIV.

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij
Interpretum, cui id munus à Sanctissimo
D. N. iniunctum est, auditis Illustrissimi Ar-
chiepiscopi Mediolanen. ac Regularium Pro-
curatoribus censuit Illustrissimum Archiepi-
scopum Mediolanen. eiusque Comprouincia-
les Episcopos oportere singulis annis in Dio-
cesana Synodo Canonicos omnes suae cuius-
que Cathedralis proponere, qui in Iudices
Synodales deputantur ad hoc, ut ex eis Re-
gulares Prouinciae Mediolanen. possint, quos
sibi maluerint in Iudices Conseruatores eli-
gere, ipsis vero Regularibus licere Conser-
uatores sibi constituere tam ex praedictis Iu-
dicibus, quam ex alijs, quos Illustrissimus Ar-
chiepiscopus, atque illius Suffraganei quo-
tannis in Iudices Synodales de suo cuiusque
Clero deputauerint. Ac praeterea Episcopos,
atque illis Superiores, eorumque generales Vica-
rios, praedictosque oēs intra unā tantū, vel duas
Dietas, prout illorū Privilegijs cautū reperitur.
Rur-

Rursus Conseruatores, qui in praesentia Indices Synodales non sunt, immutari debere, atq; alios eligi iuxta formam superius praescriptam. Horum tamen Acta omnia ab ipsis hucusque gesta, si modo ex hoc capite viribus careant, Sacra Congregatio ad cautelam confirmauit, iussitque petinde valere, ac si à Conseruatoribus legitime deputatis processissent. Ceterum quoad alia capita censuit septimam Synodum Prouincialem Mediolanensem fore per omnia exequendam iuxta litteras in forma Breuis Sanctissimi D.N.D. signat.

Horatius Cardinalis Lancellotus.

Locus Sigilli.

Pij II. Bulla de Clericis male promotis.

Cum ex sacrorum ordinum collatione, & infra. Cum itaque sicut fide dignorum relatione, non nisi moleste accipimus quod nonnulli Clerici extra tempora à iure statuta: quidam ante gratiam legitimam: aliqui verò sine dimissoriis litteris, contra sanctiones canonicas, se faciant ad sacros Ordines promoueri: Nos eorundem temeritatem tali castigatione reprimentes, ut aliis in posterum committendi similia aditus pracludatur, auctoritate Apostolica, praesenti constitutione perpetuò valitura, statuimus, & ordinamus, ut omnes & singuli qui absque dispensatione Canonica, aut legitima licentia, siue extra tempora à iure statuta, siue ante legitimam aetatem, vel absque litteris dimissorijs, etiam citramontanà à citra montanis: praeterquam si in hoc ultimo casu per Cameram Apostolicam iuxta ipsius stylum ordinati fuerint. ad aliquem ex sacris ordinibus se fecerint promoueri, à suorum executione ordinum ipso iure sint suspensi: Et si huiusmodi suspensione durante in eisdem ordinibus ministrare praesumpserint, eo ipso irregularitatem incurrant, propter quam, ultra alias penas in tales generaliter à iure inflittas, beneficijs Ecclesiasticis, quae obtinent, possint iure priuari.

Pij V. Bulla de confidentijs Beneficialibus.

Intollerabilis multorum peruersitas, & infra. Quare nos volentes periculosam talium audaciam noui iuris subsidio cohibere praesentium auctoritate statuimus, ut si quis quacumque auctoritate Ecclesiam, vel Monasterium, aut aliud

beneficium Ecclesiasticum qualecumque ex resignatione, vel cessione cuiuscumque personae, simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis, cum regressu, vel accessu, etiam sola dimittentis intentione receperit, ut illa, vel illud, etiam in euentum regressus, vel accessus, eidem dimittenti, vel alteri postea conferantur, aut illius fructus, vel eorum pars alii, vel aliis concedantur, vel pensiones soluantur ex eisdem, hæc confidentia censeatur.

Idem si ordinarius, vel alius Collator contulerit ante hæc, aut conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quouis modo vocans, ea conditione tacita, vel expressa, ut postea in alterum pro arbitrio collatoris, seu alterius cuiuscumque contra iuris communis ordinationem disponatur, siue ut de eo prouisorius, fructus illius, vel partem, ad utilitatem, vel libitum conferentis, vel cedentis, aut alterius relinquat, & remittat, seu pensionem illi, vel illis, quem vel quos idem collator, vel cedens, vel alius per se, vel alios scripto, aut verbo iusserit, seu significauerit, persoluat: & pariter si à patrono etiam Laico, vel alteri praesentatori, seu electori contigerit, aut contingat id fieri.

Ad hæc si Clericus praedictæ Cam. aut Cardinalis, aut aliàs à solutione iurium ipsius Cam. vel etiam Cancellar. Apostolicæ exemptus post resignationem, vel cessionem alienius extranei de Ecclesia, Monasterio, vel alio beneficio Ecclesiastico in se Apostolica, vel alia auctoritate factam, & admissam, illam, vel illud etiam confectis litteris Apostolicis, & possessione apprehensa in eundem resignantem, vel cedentem, modico spatio interiecto, veluti duorum, aut trium mensium, retrocesserit, aut retrocedat in futurum, & ex illa retrocessione fructus Ecclesiæ, seu Monasterij, aut Beneficij, vel eorum pars, seu pensio, seu quid aliud super illis seruatum, aut regressus, seu accessus, & ingressus ad illam, vel illud ipsi Clerico, vel Cardinali, aut alij exemplo sit, fueritue concessus.

Postremò, si quis crimine aliquo absolutus, aut cum quo super irregularitate dispensatum est, denuò receperit, quacumque auctoritate, Ecclesiam, Monasterium, vel aliud beneficium Ecclesiasticum, quod ante, vel post commissum delictum, aut contractam irregularitatem dimiserit, in quouis horum casuum confidentiæ prauitas sit contracta, casusque huiusmodi litteris praedictis comprehendantur, ac si illi speciatim expressi fuissent, licet ipsum confidentiæ crimen alterius partis conscientia sit admissum.

Ad probandum vero plenè confidentiarum abusum, inter alias, etiam hæc praesumptiones, & con-

coniectura habeantur legitima. videlicet.

Si quis post cessam ab se Ecclesiam, vel Monasterium, aut Beneficium, & publicatam resignationem, seu cessionem, captamque à successore possessionem, sese in illa, vel illo, seu rebus illius, per se, vel alium, seu alios, de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicumque successor illi, vel eius propinquis ipsos, aut partem aliquam remiserit eorundem.

Si recipiens beneficium constituerit dimittentem, vel eius parentes, aut propinquos, Procuratores ad percipiendum, vel locandum fructus beneficii dimissi, & illi, vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit.

Si, vel sola procuratoris depositione, vel libris rationibus mensuratorum ex parte dimittentis expeditio, quæ personam recipientis concernit, prosequuta sit, simulque expensæ pro ea necessaria ab illo factæ fuerint.

Denique si quis pro concessione alieni facta, quacunque auctoritate, de beneficio Ecclesiastico, per se, vel alium, seu alios, intercesserit, vel aliàs in negotio concessionis sese immiscuerit quoquo modo, deinde aliquid de fructibus talis beneficii, de facto, etiam per manus possessoris, ac etiam simplicis donationis titulo perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quando cumque.

Testes autem &c. Decernit ut duo testes valeant singulas præsumptiones, & coniecturas probare, & quod plures huiusmodi præsumptiones, & coniecturæ faciant in prædictis plenam probationem.

Admittuntur criminosi, & ceteri omnes, qui in casibus simoniæ recipi possunt ad perhibendum testimonium.

Sed ne quis &c. Decernit tandem huiusmodi beneficia confidentiam consecuta, reservata existere dispositioni Apostolicæ, confidentiariorum autem obtentis beneficiis, pensionibus, administrationibus, officiis, & dignitatibus priuatos esse, ac inhabiles ad quacumque in futurum reddi, prout priuat, ac inhabiles ad futura decernit, ac in iuris subsidium excommunicationis sententia innodat, à qua nullus, nisi in mortis articulo constitutus, ab alio, quàm à Romano Pontifice absolutionis beneficium valeat obtinere.

Pij V. Bulla de Horis canonicis.

EX proximo Lateranen. Concilio pia & salubris sanctio emanauit, ut quicumque habens beneficium Ecclesiasticum cum cura, & sine cura, si post sex menses, quàm illud ob-

tinuerit, diuinum officium, legitimo cessante impedimento, non dixerit, beneficiorum suorum fructus pro rata omissionis officij & temporis, suos non faciat: se de eos, tamquam iniuste perceptos, in fabricas ipsorum beneficiorum, vel pauperum eleemosynas erogare teneatur. Verumtamen multorum animi suspensione tenentur, cuiusmodi ratæ prædictæ ratio sit habenda: Nos huic rei euidentius, atque expressius providere volentes, statuimus ut qui horas omnes Canonicas uno vel pluribus diebus intermiserit, omnes beneficii seu beneficiorum suorum fructus qui illi, vel illis diebus responderent, si quotidie diuiderentur: qui verò matutinum tantum dimidiam: qui cæteras omnes horas, aliam dimidiam: qui harum singulas, sextam partem fructuum eiusdem diei amittat: tametsi aliquis Choro addictus, non recitans, omnibus horis Canonicis cum aliis præsens adsit, fructusque, & distributiones fortè aliter assignatas, sola præsentia iuxta statuta consuetudinem; fundationem, vel alias sibi lucrifecisse prætendat. Is etiam præter fructuum, & distributionum amissionem: item illi qui primis sex mensibus officium non dixerit nisi legitimum impedimentum ipsum excusauerit, graue peccatum intelligat commississe. Declarantes præstimoniam, præstimoniales portiones, & qualiacumque alia beneficia etiam nullum omnino seruitium habentia, obtinentes, cum prædictis pariter contineri. At quicumque pensionem, fructus, aut alias res Ecclesiasticas ut Clericus percepit, eo modo prædicto ad dicendum officium paruum Beatæ Mariæ Virginis decernimus obligatum; & pensionem, fructuum, rerumque ipsarum amissioni obnoxium. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum, statuti declarationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum. Dat. Romæ. Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleesimo, Quingentesimo, septuagesimo primo, Duodecimo Kal. Octobris Pontificatus Nostri. Anno sexto.

Cæs. Glotierius.

Decretum de vit. & honest. Cleric. Collectum ex Concil. Prou. 1. & 4. hoc tit. & de diuin. Offic. ac ext. 5. de Chori disciplina.

QVales eos esse oporteat, qui diuino cultui sacrisque Misteriis consecrati sunt: celestis

his magister Christus Dominus docuit illis verbis: vos estis sal terræ, ac lux mundi; itaque nihil illos agere, nihil gerere, nihilque præ se ferre oportet, quod non simplex, castum, integrumque sit ut modestiæ, morum sanctitatis, ac virtutum denique omnium cæteris exemplum quasi lumen ipsi præbeant. Quare Clericorum animis nihil frequentius infigi oportet, quam Canones, Decreta, Constitutiones, vitæ honestas, sanctitas.

Et quoniam Concilij Prouinc. 1. §. piæ & 4. tit. de vit. & honest. & 5. de Chori disciplina multa hoc de genere præscripta sunt. Ideo enixè in Domino hortamur obsecramus omnes vos, ut assidue ipsum concilium præ manibus habeatis, & quæ ibi præscripta sunt diligenter exequamini, præcipuè verò illud Curatis cordi sit, ut ter in hebdomada, aut eò etiam sæpius quo, vel loci consuetudo, vel necessitas crebriorem diuini sacrificij vsum postulat, Missæ Sacrum faciant: porro cæteri Clerici singulis mensibus; Diaconi verò, & Subdiaconi, bis saltem Sacram Eucharistiæ sumant in mente; Parochi autem, quos in hoc negligentes viderint, ad Episcopum deferant.

Diuinum officium, qui beneficiati sunt, vel sacris initiati, sine iusti impedimenti causa ne intermittant, memores quod ultra mortalis peccati commissionem, beneficiorum suorum fructus etiam suos non faciunt sed tamquam iniuste perceptos in eius Ecclesiæ fabricam, vel pauperum Eleemosynas erogare debent: & quod si XV. dierum spatio bis illud omiserint, iure beneficio priuari possunt: ac proinde Nos monemus tenore præsentis decreti omnes Beneficiatos, ut ad præscriptum dicti Conc. officium recitent, & nulla ratione prætermittant: Sacris vero initiati in hoc delinquentes nos seueros ultores experientur.

Clerici Cathéchismum Romanum, Sac. Conc. Trid. Prouincialia, necnon Diœcesanas constitutiones omnino habeant. Calendarium item pro regulando diuino officio iussu nostro editum sibi comparent; ad eiusque præscriptum officium diuinum recitent.

Parochi non nisi librum Ritualem iussu sel. rec. Pauli V. Editum in sacramentis ministrandis adhibeant summas casuum conscientiæ, & Sermonum libros peruoluant.

Omnes deferant tonsuram; in habitu autem nō sit, nec exquisitæ elegantię cultus, nec nimis abiecta negligentia, & affectatæ sordes appareant: si procul habitus & ornamenti nouitas, serici vestimenti ubique vsus abscedat, & reliqua, quæ de Clericorum vestitu eodem Concilio præscripta sunt accuratè exequantur.

Bart. GAHANT,

Monitiones ex Conc. 4.

Primò, fratres, & filij in Christi carissimi memores perpetuò estote vocationis, qua vos dignatus est Dominus noster.

Quia assidua recordatione, memoriaque excitati eam vos virtutem induite, ut videant alij quasi lumen aliquod vestram sanctitatem elucere. Quæ si magna in alijs vitæ Christianæ institutis, requiritur ut certe in vobis, qui mysteriorum Dei ministri, diuinæ gratiæ dispensatores estis maior inesse debet.

Et sicut sacro ordine à reliquis hominibus seiuncti estis, ita, à communis fidelium vitæ vlu seiuncti, præcipuum quoddam, atque hoc præstantius viuendi genus sequimini quo ordine dignitate præcellitis.

Celestem in terris viam, tamquam Angeli Dei, moribus vestris exprimere vsq; adeo studete ut à vobis diuinarum virtutum exempla ad cæteros emanent.

Vna animi confessione, vnoq. spiritu in ijs elaborare, ut diuino cultui, & celestium rerum meditationibus, & orationi, & sacrarum Ecclesiasticarumque litterarum studijs vacetis, tum depositis secularibus, vanisque sollicitudinibus ab omni vicio alieni, in via Domini rectè ambuletis.

Charitatem in primis quæ Seminariū est omnium virtutum, omni studio amplectimini.

Humilitatem, Mansuetudinem, Patientiam, Iustitiam, Temperantiam, officiaq; Christianæ pietatis reliqua colite. Quæcumque denique sunt vera, quæcumque pudica, quæcumque sancta, ac religiosa, ea cogitate, eaq; agite.

Virtutes sanctorum Patrum, quas præcipuas, & quasi hereditarias nobis admirationem reliquerunt, non adumbrare solum, sed omnino exprimere certatim contendite.

Utque illi, sic vos abstinentiæ, & ieiunijs dediti clericalis disciplinæ, ac vitæ castissimæ studiosi, tum patriæ celestis sitientes, Deo seruite assiduis diuinarum laudum, officij, & in Ecclesia, quasi in perpetua vestra Sacerdotali, Clericali; statione continenter versamini.

Quæcumq; demum de muneris vestri partibus, de vitæ modo, vel Pontificum sanctionibus, vel Oecumenicis Concilijs, vel Prouincialibus, Diœcesanisq; Synodis, vel alia ratione præscripta sunt, ea vos seruate, ac præstare diligenter.

Omnes qui Canoniarum Horarum officijs deiuncti estis, statutas eas preces horarias recitate ad præscriptam Calendarij anniuersarij rationem, ac ritum.

Nec verò negligenter, sed attentè, piè, decorè

V

corè

corde supplicique mente illas dicite.

Studiosè propterea legite quæ præsertim à Beato Antonio Archiepiscopo conscripta sunt de negligentia in persoluendis Horis Canonicis, ut quæ eo nomine errata sunt, omnino caueatis.

Expletis Canonicarum Horarum officijs, si quid in illis aut negligentia aut alia culpa commiseritis, paululum colligentes vos veniam à Deo petite.

2. Qui Sacerdotes estis, Missæ sacrificiū sapius facite sanctè ac religiosè. Ad illud faciendū parate vos omni pietate in tam alti mysterij meditatione toto animo defixi & quopurius id faciatis, propriam conscientiam diligenti, accurato frequentique examine discutite; tum singulis saltem hebdomadis atque adeò sapius & omnino semper cum peccati mortalis conscijs estis, vni è confessorijs Sacerdotibus, ad Cleri confessiones audiendas constitutis, confiteamini.

In ea sanctissimi Sacrificij actione ab erroribus vel leuissimis omnino caute.

Quæ illo pietatèque celebrando præscripta sūt, ea vos studiosè, diligenterque seruate.

3. Diaconi, Subdiaconi, Clerici inferiorum ordinum quicumque estis, quæ de confitendis sæpe peccatis, de Communione frequenter sumenda vobis iussa sunt, integrè, & sanctè omnia, ut debetis præstare.

Confessarios Sacerdotes, per nos vobis constitutos, quos etiam tamquam vitæ vestræ duces, ac magistros elegimus, adite.

Ecclesiasticæ militiæ omnes vos adscripti estis; ad pietatis, religionisque exercitationes vos vocatos esse cognoscite.

In omni in prius sancta oratione vos assidue exercere; tum in meditationis, tacitæque pietatis orationis studio singulis diebus certo temporis spacio, toto castissimi animi sensu incunabite.

Hæc sanctis precibus præter cætera, supplices, præsertim afflictis rei Christianæ temporis, orate patrem misericordiarum, & Deum totius consolationis: Ut misereatur populi sui.

Ut fidelium animas, vitia fugienda, ad virtutesque amplectendas S. Spiritus sui ardore, inflammer.

Ut è Principum, Regumque animis euellantur, à quæ sunt discordiæ semina.

Ut ij una animi confessione Christi regnum propagare studeant vnamque Dei gloriam atque Ecclesiæ matris defensionem propositam habeant.

Quicquid verò temporis à diuinis officijs, ab orationis, contemplationisque exercitatione, ab

Ecclesiasticis functionibus, & ab alijs necessarijs, actionibus vacuum habetis, non in otio neque in desideriis, nec verò in rerum novarum curiositatibus illud conterite; sed cum in sortem Domini vocati sitis, in eius lege die ac nocte meditemini.

Sacratum igitur litterarum studium diligentius colite, quæ usque adeò complecti debetis, ut qui aspernetur, contrà cum dicat Dominus.

Quia tua scientiam repulisti, & ego repellam te, ne sacerdotio fungaris mihi.

Frequentes ad statutas lectiones, & ad litterarum tractationes vobis præfericonuenire.

Attento animo in ijs adeste, atque in dies ad vberiore sacrorum studiorum fructuum progressionem aliquam habete, ut ad Episcopatum ailiquando vocati, & diligentia, & doctrinæ testimonium detis.

Si qui estis, qui vel tarditate ingenij, vel ingravescente ætate magnum in litteris progressum habere non potestis, ne desistite tamen primum oratione frequenti intelligentiam vobis necessariam à Deo petere; tum eò diligentius, ad pietatis modestiæque studium; ac sanctorum morum disciplinam incumbite; tum sapius Sacerdotes petiores consulite; & Clericales, Sacerdotalessque exercitationes conuenire, & libentius, & frequentius.

Concionibus etiam, atque lectionibus sacris, quæ in Ecclesia constitutis diebus habeantur, cum omnes, quicumque estis tum maxime quibus potissimum conciliaribus decretis iussum est quo decet, habitu frequentissimi adeste.

Lectione librorum spiritualium, & clericalium, qui probati sint animos mentesque vestras pascite.

Quatuor præsertim locos, ex cathedris Romani doctrina, de duodecim fidei articulis de septem sacramentis de decem præceptis, de oratione Dominica, in promptu, atque explicatè habere omni studio contendite.

Cum ijs, & præceptorum Ecclesiæ cognitione, & preces horarias recitandi peritiam, & Ecclesiasticorum rituum, caeremoniarumque notitiam coniungite. Pauculos libros quorum necessarius delectus vobis decretis, vel Prouincialibus, vel Diocesanis præscriptus est habere ne omittite aut negligite.

Qui pro facultatibus, proque studiorum ratione plures habere possunt, eorum optimus & laudamus in ijs comparandis diligentiam.

At libros de rebus iocosis, ridiculis, obscenis, in anibus, ad poetis profanæ studium pertinentibus, vulgati aut latino sermone conscriptos, procul abijcite.

Nec

Nec verò muscas cantiones ridiculæ, voluptuosæ, parumque pudicæ exaratas adhibete.

Quotidie aliquid ex sacris Bibilijs legite; ac si per Ecclesiasticas occupationes licet, qui apti estis, aliquid item ex sanctorum Patrum opusculis Gregorij Magni Pontificis, Cypriani, Ambrosij, Augustini, Chrysostomi, Bernardi, & aliorum, qui sanctitatis & doctrinæ laude in Ecclesiæ celebrantur.

In ijs ad legendum, sanctissimum patrem Ambrosium Episcopum vobis potissimum proponite. Illius præcipue librum de Sacerdotali dignitate legite, quo libro Ecclesiasticos homines commonuit de perfectæ vitæ institutione.

Libros item officiorum, quos ubi primum Episcopus is factus est, Cleri Mediolanensis potissimum causa edidit, in manibus assidue habete.

Hos, atque alios præterea libros de Sacerdotalis, Clericali, & vitæ rationibus, & officijs de animarum cura de Christianæ pietatis studijs, & exercitationibus, de quæ alijs eiusdem generis pie confectos, ita legite, ut quæcumque ad vitæ sanctæ normam accommodata ex illis animaduertistis, ac didicistis, moribus exprimitis.

Conciliorum item Prouincialium, & Diæcesanorum Constitutiones, & decreta non percurrite solum; sed vsque adeo studiosè legite, ut, quæ legeritis post etiam taciti vobiscum aliquando mente reputetis, ac Videatis simul non solum si quicquam est, quod contra illorum præscriptum egeritis, verum si quid etiam aliud est quod ex eisdem exequi, præstare omiseritis, aut neglexeritis. Quod ut præsteris, curate omnino, atque efficiate.

Estis, diuina misericordia in Ecclesiastico ordine constituti, ad gloriam Dei conseruandam, propagandamque; ideo tunc ordinis vestri ministeriū, quod explere debetis, videte, tum illius dignitatem, ac decorum seruate.

In incessu, statu, gestu, ita vos præbere, ut ab ordine, quem suscepistis, nomine, & ratione, nullo sanè modo discrepetis, proposito vobis beati patris Ambrosij iudicio, qui Clero adscribi hominem recusauit, propterea quod eius gestus, & incessus dedecere.

Habitu non exquisito, non delicato nimis, non serico, ne ornamento quidem: rursus non sordido, non neglecto, sed graui, & talari, atque eiusmodi tum domi, tum foris pro vniuersi vestrum ordinis, gradusque ratione utimini, ut à decretis eo de genere editis, nulla in re, vel minima, discedatis.

Coronam, quod insigne est ordinis clericalis, pro ratione ordinis, quo vos singuli initiati estis, datam, & conspicuam deferre.

Parca, & frugali mensa contenti sitis, & supellectili etiam modesta, ac tenui potius.

Ab omni splendido apparatu, pompaque seculari abstinete.

Quæcumque acu picta, variè intexta, aulæ item, peristromata reijcite.

Imagines domi non profanas, sed eas habete quæ pietatis, ac religionis argumentum, & adiumentum præbeant.

In omni vita à fastu, luxu, ambitu, ambitione, & à vanitate longè refugite. Nec verbis quidem præscriptum vitæ modum peruertere.

Nihil scurriliter, nihil iocose, nihil indecore, nihil turpiter loquamini.

Asint à vobis maledictæ obrektionis curiositas, leuitas, effusiones, ac nugæ.

Temperantiæ clericalis disciplina vobis præscriptam in reliquis etiam omnino tenete.

Comestationes, comporationes, conuiuia publica, laicalia tunc maxime quibus mulieres interfunt, euitate.

Hospites excipite: at illis excipiendis intra parsoniæ fines, vos continete; ita ut clericalis frugalitatis non sumptuosi conuiuij testes illos habeatis.

A ludis, spectaculis, circulatorumque, atque id genus vilium hominum præstigijs procul estote.

Arma abijcite.

Sic denique cor vestrum corroborate; ut inania spectacula non appetat, à mundi ludis, atque ineptijs abhorreat.

Sensus autem vestros ita dirigite, ut cum à Deo utiliter dati sunt tamquam rationis ministri, ne eos perperam adhibeatis, sicut satellites cupiditatum.

Sit igitur vester ocularum aspectus simplex & pudicus.

Aurium sensus, castus, & prudens; casta mens, casti omnes sensus.

Vitæ, & morum consuetudo casta, & spiritualis.

Ad eorum Sacerdotum, qui in eiusmodi vitæ studijs, ac disciplina exercitati sunt, familiaritatem vos adiungite, ex qua vobis vestre ad sancte agendum progressionem consent.

Ad castitatem autem conseruandam munite omnem viam.

Legite propterea sæpè illud beati Cypriani martyris de singularitate Clericorum librum, qui vos in hac, ut in alijs instruet virtutibus.

Suspectarum autem mulierum consortium omnino vitate.

Cum alijs verò quibuslibet mulieribus, quamuis vel arctissimo consanguinitatis, vel affinita-

tis vinculo vobis illa coniuncta sint, ne in eisdem domicilijs, edibusque simul habitate, nisi cum ex causa alicui vestrum aliquando Episcopali litteris permillum sit.

In famulatu laicorum ne sitis, multo minus famularum, quam vis nobilium.

Ne vero illas Musicam, litterasque docere, nisi scripta nominatim facultate ab Episcopo permillum cuiquam sit.

Aedes Ecclesiasticas ne laicis locare, nisi consensu Episcopali.

Ac ne ipsas quidem patrimoniales locationi ijs date, quorum vita, moresque suspecti sint.

Saecularibus vero negotijs, ut est sancti Pauli Apostoli documentum, ne vos implicate.

A cuiusvis generis mercatura quaestiosa, omni negotiatione, praediorum conductione, tum alijs, ut Prouinciali decreto vobis interdictum est prorsus caute.

Ne pecuniae, lucrumque avidi sitis: nemo potest seruire Deo, & mammonae: aut enim vnum odio habebit, & alterum diliget; aut vnum sustinebit, & alterum contemnet. inquit Christus Dominus.

Si quis pauperes estis, ne cupatis diuites fieri, ut ne incidatis in tentationes multas, & in laqueum diaboli.

Paupertatem vestram, ne molestè ferre: paupertatem dilexit, & docuit caelestis magister Christus, qui nascens in praesepio ponitur, & nudus in cruce moritur.

Scitote paupertati socias adiungi, sobrietatem, abstinentiam, & reliquas virtutes, quibus preluere oportet ministros Dei.

Præponite vobis sanctorum veterum patrum vitam, qui lucrum non spectabant, temporalia non quaerebant, & nihil tamen ijs deerat: imò paupertate illis aliquando abundabat, quod alijs erogarent.

Ne igitur quia tenuem redditum habetis, lucrum quaerite, nec quaestum vos appetendo, iniuriam vestro ordini facite, auaritia sordibus voluntati.

Non saeculi vos mercatores, non mammonae ministri estis, sed Christi mercatores, nolite thesaurizare vobis thesauros in terra, sed bonorum operum abundantia, cum charitate coniuncta, facite thesauros in caelis.

Studete vos lucrari animas Deo, & caeleste horreum augere.

Exemplo sanctorum, vos paupertate, sobrietate, ac parsimonia ita agite, ut non modo à superuacaneis rerum vsibus abstinentes, sed vestro etiam defraudantes victu, Ecclesias vestras, & Altaria exornetis, sartate. Ita habeatis, sacra suppellectili instruatis. Alioquin item necessitatibus subueniatis, &

pauperibus opitulemini.

4 Qui vberiores Ecclesiasticos redditos habetis, Ecclesias è quarum praedijs fructus percipitis, eò magnificentijs, & augustijs, quò amplioribus donis, bonisue, à uigustiorique liberalitate illa dotatae sunt, illustri structura, praefato opere reficite, egregijs muneribus exornate, cum omni Ecclesiastica suppellectili apparatu instruite.

Christi visceribus substantiam Ecclesiasticam erogate, pauperibus scilicet peregrinis, viduis, pupillis, egrotis, in vincula coniectis, captiuis, quibus egentibus, & esurientibus eum subuenire possitis, si alimenta necessaria denegatis, violatae charitatis rei estis in conspectu Domini.

Memores estote eius, quod à sanctissimo Patre Ambrosio scriptum est, sua fideles pro animo obtulisse Ecclesiae ministerijs, ut per eorum manus, quorum fidei, atque integritati summa omnia tribuebant, ad pauperes peruenirent.

Vos item alij, quicumque estis, quorum fidei Christi patrimonium proprie ad diuini cultus, pauperumque usum commissum est, caute, ne ambitione, aut cupiditate prolapsi, in alium, quam cui adscriptum est, conuertaris: idque propterea sacrilegij rei, damnationem aeternam subeatis.

5 Vniuersi autem vos, & singuli Ecclesiastici ordinis homines, ut summam complectamur, quae muneris vestri sunt, vobiscum frequenter recolite, ministerium vestrum explere studete, sanctissima studia religionis, & officij vestri rebus alijs potiora dicite. In rerum diuinarum, sacrarumque cognitionem omni cura incumbite: quae diuina, quae sempiterna sunt, diuitiarum, & honorum, & terrenarum rerum cognitionibus abiectis, amplectamini: extincto cupiditatum ardore integros, castosque vos seruate: mundi voluptates, quae à diuinis praecipis detorqueant, declinate: praediorum Ecclesiasticorum, quae non auaritia praeda, sed instrumenta charitati relicta sunt, redditu, & fructibus non abutamini: humiliati studete, charitatis opera praestate, induimini Dominum Iesum Christum: sanctorumque eius facta imitamini, ut & horum imitatione, & illius in primis diuinis praecipis, institutisque conformati, in vocatione, qua vocati estis, dignè Deo ambuletis, cum vitae vestrae splendore laicis hominibus lumen praefertis ad vitam sanctè instituendam, cum vos repositam vobis iustitiae coronam deum percipiat.

Omnes praeterea, & singuli, qui huius Ecclesiae ministerio adscripti aliquo modo estis, &

Dice-

Diœcesim, & Ecclesias, quas in ea obtineris, quibusque adscripti estis, stationes vestras, in quibus manendum vobis sit, putate.

In illis ipsis residere.

Ecclesiasticas ipsas ædes habitare, ibique domicilium vestrum verè cõstituere, & habere. Debitis muneribus, atque oneribus satisfacere.

Alia item agite, ac præstate ex præscripta Conciliaribus decretis fructuosa, salutarisq; residentia ratione.

6 Quicumque item Clerici minorum ordinum estis in Ecclesijs, quibus adscripti estis, singuli ordinis, quo initiati estis, functiones tali pietate obite: vt digni habeamini, qui deinceps altiorẽ gradum affectui, sanctæ Dei Ecclesiæ inferuiatis.

Nemo autem vestrum, quicumque estis, si alicui functioni estis deputati, ab Ecclesiastica natione, personalisque residentia munere discedat, nisi causis per Episcopum probatis, & etiam concessu litteris expresso.

Hæc quæ communiter, atque vniuersè vos moniti estis, singuli seruate, studiosè, ac diligenter.

7 At præterea sigillatim, nominatimque vos, qui in Cathedrali Ecclesia dignitates obtinetis, Canonici item tũ eiusdem Ecclesiæ, tũ reliquarum quarumvis Ecclesiarum Collegiarum, vel vrbianarum, vel Diœcesanarum, quicumque sitis in omni Canonialis disciplina officio ita agite, vt Canonice, nẽpẽ Canonum legibus, ad vitæ vestræ institutum pertinentibus, & Constitutionum Provincialium, Diœcesanarumque rationi congruenter viuatis. Idque primò maxime studete, vt in conspectu Dei Omnipotentis puro corde, & casto corpore ministretis.

Tũ singuli vos, ordinis dignitari, aut Canonici annexas functiones explete: Canonicalesque muneris partes præstate omnes in choro, statutis horis assistite, & ad Deum pro fidelibus, pias, religiosasque fundite preces.

Num eo loco estis, memores estote adesse Christum Iesum Dominum, cui seruite cum timore, & tremore.

Non pigri, non somnolenti, non oscitanter adstote; non mente vaga, non vagis oculis, non indecenti corporis itatu.

Attentè, studiosè, ritè, piè, religiosè, diuinas laudes concelebrate: & psallite Deo in conspectu Angelorum, cantantes in cordibus vestris Domino.

In Choro nemo priuatiim, nemo tacitè officiũ recitet; sed omnes pariter, quicumque adstis, senes cum iunioribus, laudate nomen Domini in psalmis, hymnis, & canticis.

Barr. Gauant.

A quibuscumque colloquijs, & à litterarum, librorum lectionibus, atque omni vagatione abstinete.

Pro temporis autem, & officij ratione sedete, state, genua flectite, caput aperite, & inclinate.

Accuratè demũ omnia obseruate, quæ eo de genere vobis præscripta sunt, ita vt vestro exemplo alijs Sacerdotibus, Clericisque, & rectè, ritèque psallendi, & sanctè orandi, & piè agendi animum addatis.

In psalmodum autem, canticorum, & hymnorum intelligentiam studiosè incumbite: vt, dum psallitis, pro sensuum sanctissimorum, quos mente concepistis, ratione, vos ad omnem pietatis, deuotionisq; affectũ excitetis.

Non ordinaria distributionis lucro adducti; sed Dei charitate, religionisque cultu commoti, diuinis officijs adeste, vt verè, ex animoque psalmi verba illa concinatis: voluntariè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo. Domine, quoniam bonum est.

Diuinis officijs absolutis, paululum omnes in Choro piè orate, inde abeundi signo per Prefectum dato, consurgentes, quo ordine ad Chorum accessistis, eodem in Sacristiam redite, vbi cappas, qui illas induti estis, & superpellicea sine strepitu vllò, aut susurratione deponite.

Canonicos vestros conuentus statutis hebdomada diebus capitulariter habere.

Omnes, qui debetis, ad illos conuenire.

Inde nẽ discedite, nisi missione à capitulo Præfecto impetrata.

Singuli ordine, & loco sedere.

Sententiam modestè dicite, & suo quisque loco, non præpostere.

A verbis scurrilibus abstinete.

In rebus consultandis rixas, iurgia, & contumelias caute.

In initio, & fine vniuscuiusque Capituli stans orationes dicite.

Priori loco tractanda proponite, quæ ad diuinum cultum, ad spiritualis vitæ progressionem, ad Ecclesiasticam disciplinam tuendã, tũ quæ ad rerum temporalium gubernationem pertinent, nẽ negligite.

Cætera hoc de genere toto seruate, quæ Provincialibus constitutionibus vobis præscripta sunt.

Omnia in primis agite pace mutua, concordia voluntate, & charitate fraterna vos inuicem diligite. Canonici enim estis, qui sicut pro collegij ratione ex antiquo instituto vna in Collegiata Ecclesia, vnoque item in Canonicali domicilio collocati fuistis, ita vno pacis, & charitatis fœdere, vnaque animorum

V 3 con

consensione coniunctissimi, sicut nascentis Ecclesie ministri, quorum erat cor unum, & anima una, experiundo videte, sicut in Psalmo scriptum est, quàm bonum, & quàm iucundum sit, habitare fratres in unum.

8 Quicumque verò estis, qui inter Canonicos, Præpositi, aut Archipræsbyteri, aut alterius dignitatis nomen, gradumve obtinetis, sicut honore, & dignitate præstatis, ita virtutum exemplis, vigilantique in vestri muneris, curæ, & partibus obeundis sollicitudine præluce.

Parochi præterea, ceteri quicumque estis, etiã Præpositi Archipræsbyteri, alijue, qui animarum curam geritis, præter ea quæ vos cum reliquo Clero communia vniuersè monuimus, illa etiam, quæ præcipuè de vobis decreta sunt, præstate omni sollicitudine.

In primis oues, vobis concredite, cognoscendæ sunt, & appellandæ nominatim, pascendæ, & custodiendæ item.

Animarum igitur numerum in Catalogū redigite ad præscriptam normam.

Eorum, qui baptizantur, qui item confirmantur, & compatrium etiam, qui adhibentur, nomina describite.

Matrimonium in Codicem referte.

Parochie vestre incolarum vitam, & mores inuestigate.

Indagate omni studio, si qui hæresi contaminati sint, aut suspecti; aut si quid sint, qui hereticorum libros habeant, vendant, emant, importent, vel legant, eosque statim denunciate.

Monete etiam populum, ut id ipsum etiam præster, ad nostri edicti præscriptum, quod statutis temporibus de more promulgate.

Perquirite de discipulis, & factis eorum, qui ex hereticorum finibus veniunt.

Dispicite, si quis Parochie vestre finibus ad loca proficiscantur, ubi impune prædicatur, quod à Catholica fide alienum est; tùm etiã an ij professionis facultate impetrata agant præscriptum decreti in Concilio Prouinciali tertio promulgati.

Inuestigate præterea de ijs, qui in vestra Parochia docent, eorundemque mores, vitam, & fidem obseruate, ac reliqua de ijs ipsis præstate, quæ Concilij Prouincialibus præscripta, iussuque sunt.

Videte, & cauete, nè superstitiones, magicæ cautiones, & eiusmodi diabolicæ superstitiones in populo vestro sint.

Cognoscite publicos peccatores, corruptores aliorum, contrabarios, adulteros, usurarios, blasphemos, & denunciate.

Cognoscite etiam alios populorum corruptores, qui festis diebus non Deo, sed aleis, ludis choreis, diabolo seruiunt, quique festorum diem cultu quouis modo violant, quales quales sint: neque obseruant Pontificias, neque Prouinciales de diebus festis celebrandis constitutiones, aut Edicta Episcopalia.

Istos ab ea male agendi corruptela reuocare, ac detertere, omni pietatis officio studete, tùm Episcopo etiam, sicut opus erit, significate, ut pro curæ Episcopalis officio salutare remedium afferatur.

Rursus agnoscite etiam pauperes, viduas, pupillos, ceterosque aliena ope egentes, quibus, & salutaris consilio, & consolatione, & re subuenite; aut si minus re potestis, cohortatione alios accedite ad eos subleuandos.

Siquæ illorum grauior inopia deposcit, festis etiam diebus à pia fidelium liberalitate aliquid in Ecclesia colligendum curate, ut ab Episcopo præscribatur, quod ipsis in elemosynam conferatur.

Scorsum etiam locupletes Parochie incolas conuenite, quibus pauperum egestates proponite, & ostendite eis diuitias à Deo propterea etiam esse tributas, ut inopibus succurrant.

Si qui autem potentiorum opibus in causa aliqua oppressi sunt, illos vnicè, atque intimè eorum patrocinio commendate, qui vel ex suscepto officio id præstare debent; vel quibus Episcopus hanc curam dederit.

Pascite in primis populum vobis commissum prædicatione verbi Dei, salutaribus monitis administratione item Sacramentorum exemplo, & oratione.

In verba Dei exponendo planè obseruate, quæ Constitutione Prouinciali, & alijs concionatoribus, & vobis præscripta sunt.

Pueros festis Dominicisque diebus, in Doctrinæ Christianæ rudimentis instruite.

Prouectioris ætatis homines ad eadem intelligenda iuuate.

Patres, matresque familias monete, ut filios, filias, ceterosque quos in familia habent, ad statutas Doctrinæ Christianæ scholas ipsi conducant.

Confratrum, qui ijs scholis adscripti sunt, operam ad hoc institutum adhibere, curateque, ut mutua inter eos charitas, morumque disciplina conseruetur.

Alios etiam ad tam pium opus amplectendum alacriores reddite, atque excitate tum assiduis vestris cohortationibus, tum promulgatione thesauri spiritualis indulgentiarum ijs concessi, qui ijs scholis ascribuntur, in illisque operam nauant.

Ne omittite diebus festis inter Missarum solemniam

nia aliquid ex ijs, quæ in Missa leguntur, fidelibus exponere, & sanctissimi illius sacrificij mysterium aliquid explanare, & aliquando sanctiores illius sacrarum caeremoniarum, rituumque rationes, & significationes explicare, quo diligentius instructi in dies Sacrosancto illi Sacrificio religiosus interfint.

Docete item, quomodo fideles signo Missæ celebrandæ dato se corde contrito ad eam sanctè audiendam parent.

Curate, atque efficeite perpetuis vestris monitionum officiis, ut in illa viri aperto capite, mulieres velato, & in omni eius parte, utroque genuflexo, præterquam in Evangelio adsint.

Instruite etiam eos, quàm religiosè non solum in Missæ sacro, verum in diuinis alijs officiis versandum.

Quando standum, quando genua flectenda, quando assurgendum.

Quàm valdè, dum illa fiunt, celebraturæ fingendæ confabulationes, colloquia, deambulationes, strepitus, clamores, imò verò inanes cogitationes, quibus à pia meditatione, & mysteriorum, quæ aguntur, contemplatione, religiosaque oratione animus distrahitur: quàm denique studiosè vitanda reliqua omnia ab eorum officiorum sanctitate, & cultu alienæ.

Rursus quàm sanctè item, quàm religiosè, & quàm dimisso, humilique habitu in supplicationibus, litanijs, & stationibus versandum sit.

Qua reuerentia, quonè pietatis studio in Ecclesijs, locisue sacris manendum sit, quæuè ab alijs procul abesse debeant; idque ex sanctionibus Pontificijs, Constitutionibus conciliaribus Episcopalibus præterea edictis.

Quia etiam non solum intima religiosi animi præparatione, sed externa etiam, cultus, pietate, modestia, humili genuflexione & armis depositis, ad sanctissimam Communionem, tum etiam ad cætera sacramenta accedendum sit.

Tum docete, ac monete, quomodo dies festi colendi, & sanctificandi sint.

Ostendite indignissimum esse sacris illis diebus non modo à nefarijs operibus, illicitisque negotijs non abstinere; verum etiam religionis, ac pietatis opera non præstare omni diligentia.

Ac præterea nefas esse sacros dies ad maxima Dei beneficia colenda, summasque ei laudes perfoluendas, ac debitum Sanctis honorem tribuendum institutos, ad illa traduci, quæ ab eo cultu abhorrent: qualia sunt tripudia, ludij, choreæ, spectacula, quibus ad turpes

illecebras incitantibus, salutis humanæ hostis diabolus oblectatur.

Denunciate item statuta sacrorum temporum ieiunia: docete quomodo ieiunandum, quæ peccati grauitas violandis sacris ieiunijs.

Quæ præterea Christianæ pietatis officia in sanctorum vigilijs.

Quàm sanctè obseruandum quadragesimale ieiunium; statutis autem solemnibus, vel Aduentus, vel Septuagesimæ, vel aliorum temporum celebratibus præmonete fideles, atque diligenter ex pastoralium etiam litterarum præscripta recitatione, ac ratione instruite ad sacra illorum temporum mysteria, sanctis pietatis officijs religiosè colenda.

Ut ijs omnibus pro temporum, solemnitatumque ratione illi instrui possint, sæpè monete, ut Dominicis, alijsque festi diebus, quemadmodum sacra Tridentina Synodus optat, ad Parochialem Ecclesiam conueniant.

Qua in re sæpius monitionem pastorem eodem genere frequenti populo legite.

Sæpè autem, ac diligenter eosdem docete, quam assidue orandum sit.

Quomodo & tacita supplicis mentis meditatione, & pijs statis orationibus precandum.

Quàm studiosè, ac religiosè suscipiendum vespertinæ communis orationis institutum, quàm diligenter illud semel susceptum pie retinendum.

Ideoq; cum alias sæpè in anno eam orandi rationem, cum indulgentijs concessis per summam capita explicaret; tum præcipue diebus explicaret; tum præcipue diebus Concilio Prouinciali tertio constitutis in maxima populi frequentia descripto pronunciare, atque euulgare.

Dominicis diebus instruite populum, & monete, pro quibus oret, ut est in eodem Prouinciali Concilio decretum.

Tum præterea, quas singulis hebdomadæ ferijs, præcipuas preces, Christianasque meditationes, atque in orando exercitationes sibi propositas in promptu habere possit.

Quàm sæpius vero sermonibus vestris populo proponite locos perpetuæ Christianæ meditationis de Morte, de Iudicio, de Inferno, de Gloria, & de premio Paradisi.

Monete præterea sedulo, ac frequentissimè patres, matresque familias, ut liberos, familiamque suam ad pietatis, Christianarumque virtutum disciplinam religiosè instruantur.

Ad hoc præterea patres familias inducite, ut de vitæ spiritualis ratione, & pijs exercitationibus libros probatos domi suæ habeant; in quorum lectione versentur, seseque, ac fami-

familiam instruant ad sanctè agendum.
 De patrum familias officio, familiaeque institutione, editam in Concilio tertio Prouinciali Constitutionem in Parochiali conuentu legite, singulasque eius partes explicate.
 Tum alia praeerea docete, quae opportuna existimaueritis, quibus illi se, suamque familiam in Christianae vitae institutis, atque exercitationibus conforment.
 In officinis etiam, & tabernis disciplinae, vitaeque Christianae rationes obseruate: si quid autem, vel ab artificibus, vel ab institoribus operari, siue committi, animaduertitis, quod dissolutae disciplinae sit, id officinarum, tabernarumque dominos grauiter monete, ostenditeque ea in re officij sui partes.
 Estis participes, & socij laborum, curaeque Episcopalis, & in mense Episcopo commissa, operarij estis, elaborate una cum eo, & contendite, ut populus, cuius cura geritur, tamquam purum triticum, auxiliante diuina misericordia, congregetur in horrea caelestia.
 Deposita custodi, inquit Apostolus Paulus: id quod vobis singulis dictum esse putate, ut in grege, tamquam deposito fidei, curaeque vestrae commissio diligenter custodiendo, ab omni peccati labe conservando, cogitationem, sollicitudinem curam, studiumque omne collocetis.
 Parochiae igitur, unicuique vestrum concedite vicinam, cum à ceteris vitijs, omnibus vos singuli sollicite custodite; tum curate etiam, ne odia, simulationes, inimicitiae, factiones, temere iurandi, maledicendi, praecon-suetudines ac ne detractiones quidem in ea sint.
 At vitia in primis, & peccata, ad quae populum procliuorem esse animaduertitis, reprehendite, atque exagitate.
 Nec vero edissimulate peccata: sed annunciate populo scelera eius: publice peccantes eorum omnibus arguite, ut & alij timorem habeant.
 Idque agite spiritu fortitudinis Domini, ut strenui eius milites, bonam militiam militate, nihil planè trepidantes.
 Si ab increpatione, vos monet. S. Gregorius, reticueritis, quia contra vos odia insurgere reformidatis, non iam Dei lucta, sed vestra queritis.
 Non maledixistis, non vexationibus, non calumnijs, non alicuius generis contumelijs illud vel increpandi, vel palam arguendi officium desetite, modo Christi, & animarum saluti seruatiis.
 Rursus non aucupandae hominum gratiae studio id agere desistite: seruus Dei non essem,

si hominibus placerem, inquit Apostolus.
 Ve vobis tacentibus, aut dissimulantibus, si grex curae vestrae commissus perierit, sanguinem eius de manibus vestris requireret iustus, & omnipotens Deus.
 Si igitur peccatur, ne in increpationibus verba vestra blandientia sint, sed, ut à Spiritu sancto scriptum est, stimuli sint, & quasi clauis, in altum defixi.
 Instate opportune, importune, priuatis etiam admonitionibus, consilijs, correptionibus, obiurgationibus, ut peccantes, adiutrice diuina gratia, in viam salutis reuocetis.
 In vsum etiam sanctè ita reuocate fraternam correctionem, ut non modo mutua Christiana charitate vos ipsos corripatis; sed reliquos item praesertim Parochiae incolas id charitatis, & correctionis officium rectè doceatis.
 Ad sermonum vero, admonitionum, correctionum partes explendas, locos vobis comparate, praecipue ex doctrina Cathedrae Romani, in quo magna cum populorum vestrorum salutari vtilitate versari diligenter potestis.
 Neque ad hoc multiplicis vestrae Ecclesiasticae tractationis genus negligite adiumenta, quae aliunde vtiliter capere potestis.
 Cetera autem officia, quae in sacramentorum administratione, in assidua ad frequentem eorum vsum cohortatione, in eorum cura, in alijs Parochialis muneris functionibus, vobis Prouincialibus Diocesaniisque Concilijs praescripta sunt, praestate, atque exequimini accuratè, ad earumque Conciliarium Constitutionum decretorumque normam, omni obseruantia, atque obedientiae studio vos plane conformate.
 Quae vero decretorum Prouincialium, vel Diocesarum partes ad laicos, eorumque Christianam disciplinam attinent, quo sepius euulgate, atque inculcate, seruentur diligentius; illas summam vulgari sermone expressas, crebro, prout vbi venerit, populis vestris proponite, denunciate, explicate; atque incon-suetudinem inducite.
 Quaecumque denique vel ad vos, vel ad laicos curae vestrae commissos pertinent ea decreta, quo maximo potestis studio, in omnem executionem, disciplinaeque vsum introducite.
 Videteque in primis ac perpendite, quae sint, & quam religiosè muneris vestri partes: caue-teque ut in officijs, & curae vestrae functionibus non modo quicquam vos non committatis, sed ne omittatis, quidem; cum in sacerdotali vita, pro munere, quod sustinetis, ratione, tum grauiore, tum longè plures,

res, quam in cæteris hominibus esse possint, omissionis culpæ.

10. Vos præterea reliqui Sacerdotes, quicumque estis, quibus animarum cura non incumbit, cum alia omnia, quæ Ecclesiastici ordinis hominibus de diuinorum officiorum cultu, de vitæ honestate, de studijs, & vitæ spiritualis exercitationibus, præscripta, aut monita generatim sunt, tum quæ nominatim, sigillatimque ad præcipuam vestram executionem attinent, præstate, omnino.

11. Vos item reliqui Clerici inferiorum ordinum, quæcumque ad vos, vel nominatim, vel generatim spectant, agite omnia, sicut Clericalis vitæ ratio, Canonum, & Conciliorum decretis præscripta, postulat.

Christi estis, nempe de sorte Domini & ipse Dominus tors, pars scilicet vestra, tales præbete vos, ut & ipsi possideatis Dominum, & possideamini à Domino. verèque dicatis; Dominus pars hereditatis meæ.

Filij mei nolite negligere: vos eligit Dominus, ut stetis coram eo, & ministretis illi.

Videte igitur, quàm valde intentos vos esse oporteat ministerijs vestris, & quàm magna vitæ morumque castitate.

Præborem hominum tantum, præcipuè Sacerdotum, vitæ spiritualis laude præstantium, familiaritate utamini: ex quorum consuetudine, tum fructus vos capitis, tum Episcopus meliorem in die de vobis opinionem concipiat.

Maiores veremini, & obseruate: eisdemque rectè monentibus obtemperate.

Præter latinæ linguæ, & litterarum studia, Ecclesiæ in primis disciplinæ institutionibus diligenter incumbite.

Sic demum vos moribus, & vitæ modestia probate, ut & à Parochiis, & à præceptoribus vestris, tum etiam à populo bonum testimonium Episcopus habeat, vosque dignos iudicet, quos maioribus ordinibus adscribat.

12. Vos vero, qui vel visitationis munus geritis, vel Clericalis disciplinæ curæ quouis nomine præfecti estis, vel in Diœcesi Vicarij foranei constituti, in explendis muneri, atque officij vobis commissi partibus sedulo inuigilate, atque elaborate.

Onus, quod sustinetis, quàm graue sit, quàm plenum curis perpendite: tum quam in eo vobis committendo spem, fiduciamque Episcopus habuit, videte: tum efficit, ut eius expectationi respondeatis, vigiliarum vestrarum, studijs assiduaque sollicitudine.

Ecclesias, quæ in vniuersiusque vestrum regione sunt, sedulo visitate earumque partes singulas inspicite.

Peruestigate in vniuersiusque Parochiæ finibus, an aliqua publicorum peccatorum labessan flagitia, quibus Episcopali cura Episcopus medeatur, necesse sit.

Vniuerso Clero, pro rogatione commissa, inuigilate diligenter: illudque in primis videte, ut in disciplina Ecclesiasticæ moribus, atque officijs se continebat, clericalisque moderationis legibus congruenter viuat.

Indecentem eius habitum omnino reiicite: morum sanctæ vitæ; sacrarumque litterarum, & institutionis Ecclesiæ studia; si quæ in eo languescunt, excitare.

Clerici autem minorum ordinum, in hoc maxime vobis commendati sunt, ut illorum omnes, tum in vitæ moribus; tum in litterarum, Ecclesiasticæque doctrinæ studijs progressionem accuratè exploretis, atque ut maxime potestis, paternis cohortationibus, atque obiurgationibus, ijsque assiduis adiutis.

Ecclesiarum item cultum, nitorem, cæteraque eius generis omnia curate vestra diligentia, quæ totis in Christi viscibus ab vnoquoque vestrum expetitur.

Quæcumque vero, vel Prouincialium, Diœcesanarumque Synodorum decretis, vel præcipuis instructionibus, vel visitationum iussis præscripta sunt, ea omnia, ut re ipsa præstentur, studiosè perpetuò agite.

13. Hæc omnia, & singula his monitionibus nominatim, sigillatimque expressa, tum cuncta item reliqua, vel Concilij Prouincialibus, Diœcesanisque sancita, vel alio modo vobis præscripta; vos omnes, ac singuli, quorum interest, quanto potestis amore, & pietate non amplectimini solum, & legite; sed mente, animoque comprehendite, seruare, omnique sollicita executione præstate; totosque vos ad cohortationum, admonitionum, Decretorum, & Constitutionum rationum accommodare. Quod omnes, ut faciatis, sicut nos pro Episcopalis nostri officij munere vos in hoc Diœcesano conuentu ex Concilij Prouincialis præscripto commonefecimus: ita etiam vnumquemque vestrum, per vniuersi filij Dei aduentum, per eius Crucem, perque animarum vestrarum salutem obsecramus, obtestamur, diuinæque constitutione monemus. Rursusque vobis ipsis vniuersis, & singulis edicimus, si quis vestrum Constitutionibus, decretisque vel Prouincialibus, vel Diœcesanis, vestra causa editis, non paruerit, contra eum nos actores esse Ecclesiasticis, Canonicisque sanctionibus.

Caute igitur nè quem vobiscum pateret modo agentem, sollicitèque moneam, & in con-

in conspectu Dei vos hoc sacro deprecantem, auditis, eundem rursus in hac vita non solum culpas vestras animadvertentem, sed in diuino praecepto iudicio eandem accusantem auditis.

At ipse Deus, & Pater noster, & Dominus Iesus Christus dirigat vias vestras in omni sancta obedientia; exhortetur corda vestra,

& confirmet in omni opere, & sermone bono; ita ut dignè ambuletis vocatione, qua vocati estis, per omnia ei placentes; sicque sanctis vestrarum virtutum progressionibus probati, appareatis ante Deum, & Patrem nostrum, in aduentu Domini nostri Iesu Christi, cum omnibus sanctis eius. Amen.

F I N I S.

DISTRIBUTIO ET INDEX
HUIUS PRAXIS.

PARS PRIMA.

De ijs, quæ ante Synodum agenda sunt.

- Cap. 1. **D**E nomine, origine, & definitione Synodi Diocesanae. pagina 254
 cap. 2. De Inditione Synodi Diocesanae. *ibid.*
 Annotationes. *ibid.*
 cap. 3. De Epistolis Episcopi pro Synodo. 255
 cap. 4. De congreg. ante Synodum. *ibid.*
 cap. 5. De ordine habendi prædictas Congregationes. 256
 cap. 6. De conscribendis Decretis. *ibid.*
 Annotationes. *ibid.*
 cap. 7. De præparandis pro actione Synodali. 257
 cap. 8. De hospitij, & eorum Praefectis. pagina *ibid.*
 cap. 9. De Apparatu cathedralis Ecclesiae. *ib.*
 cap. 10. De distributione sessionum. 258
 cap. 11. De Tabellis Synodalibus. *ibid.*
 cap. 12. De Catalogo cleri vocandi. 259
 cap. 13. De Habitu cleri. *ibid.*
 cap. 14. De Processionibus Synodalibus. 260
 cap. 15. De Horis canonicis, & Missis Synodalibus. *ibid.*
 cap. 16. De ijs, quæ cantanda sunt & Musicis. 261
 cap. 17. De Peragendis paulo ante diem Synodi. *ibid.*
 cap. 18. De Officialibus Synodi. 262
 cap. 19. De Promotore. *ibid.*

- cap. 20. De Secretariis Synodi. *ibid.*
 cap. 21. De Notario Synodi. 263
 cap. 22. De Lectore Decretorum. *ibid.*
 cap. 23. De Praefectis disciplina Synodali, & Scrutinij. *ibid.*
 cap. 24. De Iudicibus querelarum, & executionum. 264
 cap. 25. De Procuratore cleri. *ibid.*
 cap. 26. De Oeconomo, cathedralico. *ibid.*
 Annotationes. *ibid.*
 cap. 27. De Confessariis cleri Synodalibus. 264
 cap. 28. De Magistris ceremoniarum. 265
 cap. 29. De Osuariis Synodi. 266
 cap. 30. De Concinatoribus Synodi. *ibid.*
 cap. 31. De Examinatoribus. *ibid.*
 Annotationes. *ibid.*
 cap. 32. De Iudicibus Synodalibus. 267
 Annotationes. 268
 cap. 33. De Testibus Synodalibus. *ibid.*
 Annotationes. *ibid.*
 cap. 34. De Punctatoribus. *ibid.*
 cap. 35. De Iuramento Examinatorum, Testium, & Punctatorum. *ibid.*
 cap. 36. De Officialibus. *ibid.*
 cap. 37. De Reductione Missarum. 269
 cap. 38. De Praeside Synodi, absente Episcopo. *ibid.*
 cap. 39. De Ceremonijs Synodalibus, absente Episcopo. *ibid.*
 cap. 40. De ultimo agendis pridie Synodalis actionis. 270

PARS

PARS SECUNDA.

De Ordine Synodi Diœcesanæ.

Ordo Synodi Diœcesanæ pro tria Sessio- ne.	
Prima Sessio.	271
Annotationes.	ibid.
Alia.	272
Continuatio primæ Sessionis.	274
Sessio secunda.	275
Annotatio.	276
Continuatio Sessionis secundæ.	277
Sessio Tertia.	ibid.
Ordo Synodi Diœcesanæ per duos dies.	
Sessio Prima.	278
Sessio Secunda.	279
Ordo Synodi Diœcesanæ per unum diem.	
Unica Sessio.	ibid.

PARS TERTIA.

De ijs, quæ Synodum sequuntur.

cap. 1. De pœna absentium.	280
cap. 2. De valetudine Decretorum.	ibid.
cap. 3. De editione Decretorum.	ibid.
cap. 4. De approbatione Decretorum Synoda- lium.	282
cap. 5. De statu Ecclesiæ describendo.	ibid.
cap. 6. Formula Summarij prædicti status Ec- clesiæ.	283

PARS QUARTA.

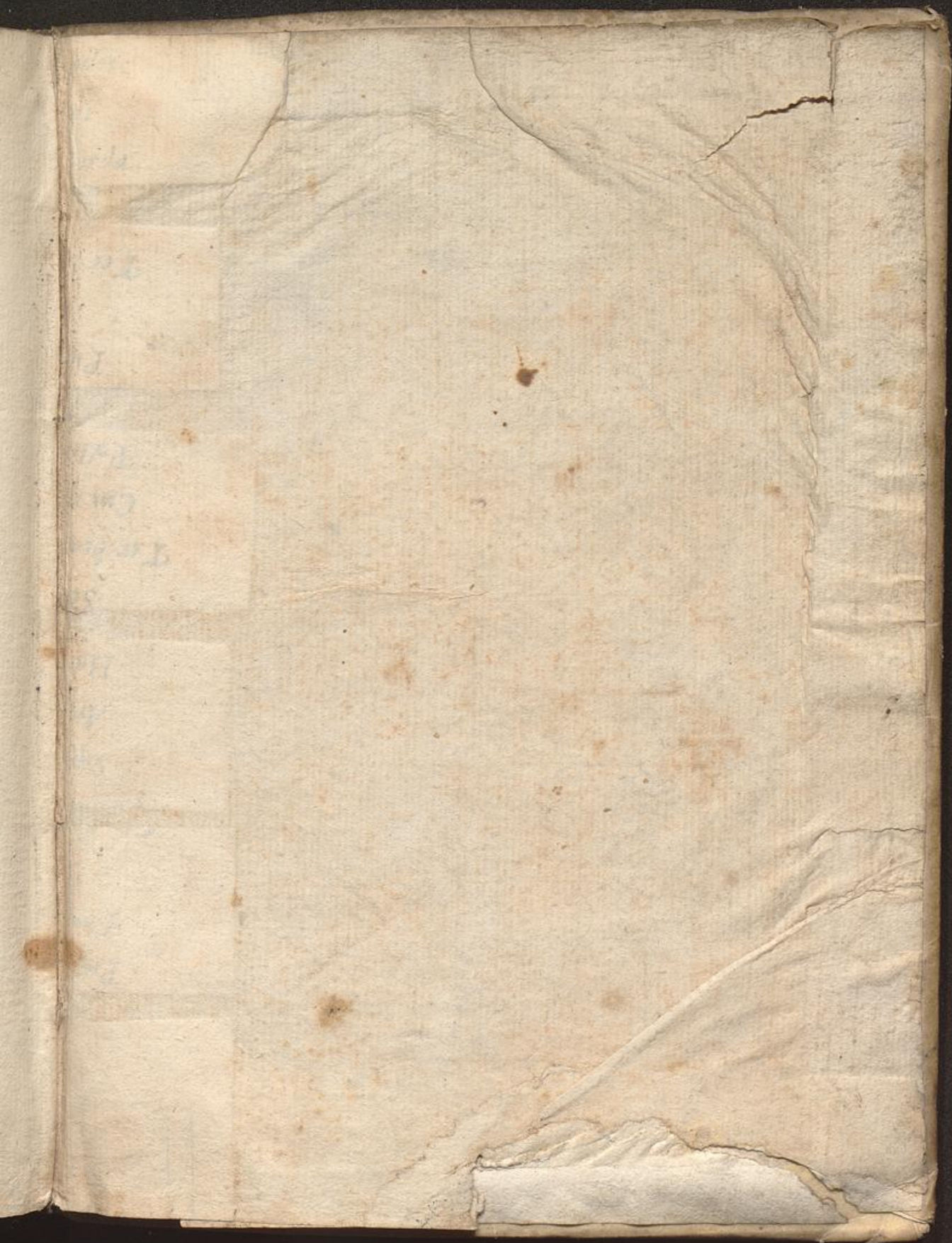
De Formulis varijs ad prædicta.

cap. 1. Pro indictione Synodi.	284
Annotationes.	ibid.
cap. 2. Formula Præmonitionum Cleri.	285
cap. 3. Formula Epistolarum Synodaliū.	ib.
cap. 4. Formula Tabellarum imprimendarum.	287
cap. 5. Formula alia exaranda maiori cha- rattere.	289
cap. 6. Formula Edicti de Processione.	ibid.
cap. 7. Formula pro Promotore.	ibid.
cap. 8. Formula pro Procuratore cleri.	291
cap. 9. Formula pro Secretario Synodi.	ibid.
cap. 10. Capita Orationis mentalis.	299
cap. 11. Formula Acclamationum.	300
cap. 12. Formula Indicis totius actionis Syno- dalis pro Ministris.	301
Bulla, & Decreta varia legenda in Synodis Diœcesanis Provincia Mediolanensis.	302
Decretum Congreg. Concil. Trident. de electio- ne Iudicij Synodaliū.	302
Bulla Pij II. De clericis male promotis.	303
Bulla Pij V. de confidentijs Beneficialibus.	pag. 303
Bulla eiusdem. De Horis canonicis.	304
De vita, & honestate clericorum, ex Conc. Pro- vinc. 1. & 4.	304
Monitiones cleri, ex Conc. Prouinc. 4.	305

F I N I S.

THESAUR

Th
2175